

ACTES DEL CONSELL GENERAL DE LES VALLS D'ANDORRA
Llibre II 1637 - 1682 (ASC 17)

A cura de
Ignasi J. Baiges - Mariona Fages - Jordi Guillaumet

**SEGON LLIBRE D'ACTES DEL CONSELL GENERAL
DE LES VALLS D'ANDORRA**

[1637 mitjans de maig] – 1682 abril 14

Segon llibre d'actes del Consell General de les valls d'Andorra.

R. Andorra la Vella, ANA, ASC, núm. 17.

[1637 vers mitjans de maig]

(...)¹ [b]aixaran per tot lo mes de juni [...] paga [...] reals per mulla y rosins y eugues y bous [...]cònsol y per tot lo mes de juni que pòrton los dinés al primer *Consell*, en pena del cot de lla Terra. Y les mules que entraran de aquesta ora en avant pàgon la mitat, manco si se les bàixon a dit tems².

E més, se mane a Joan Areny que demà vage a trobar lo governador de Catalunya o del bescondat a remostar la cons[ulta] porte de virei y d'yxò levar acte y lo porto a la Casa del Consell, y asò en pena del cot de lla Terra.

E més, se mane porta per porta que ningú dono la³ a ningun francès ni aspanioll, y asò en pena del cot de lla Terra.

Dit dia se areste lo Consell que pòrton dues [pernes] per parròquia a Ordino, a casa de Gilem [Areny], y nou formatges per parròquia; les pernes [de] pes de onse liures. Y Gilem Areny que [...] presentar sis pernes al senyor comte y dues [dotse]nes de formatges y dues pernes a mosur de Ju[...] y sis formatges y dues a mosur de Mongas[có y] sis formatges y dues pernes a mosur de [...] y sis formatges, y dit Gilem Areny y vage p[er] esta

¹ Manca el quadern precedent de manera que desconeixem l'inici i la data exacta d'aquest assentament. Desconeixem igualment el nombre de quaderns que manquen per la part inicial del llibre. Com en els altres llibres, en aquest també s'encapçala cada foli amb la senyal de la creu, simple o, de vegades, doble. Aquesta creu s'indica únicament a l'inici de cada llibre. En el present llibre, però, no ho fem; la raó és perquè la creu quedaria a mig del text del primer assentament i no tindria sentit.

² Aquesta precisió sobre les mules, està copiada a continuació de l'assentament següent.

³ No s'indica l'objecte de la donació.

semmana, en pena del cot de lla Te[rra]. Y dimecres per tot lo dia que o pòrton [a Ordi]no, en pena del cot de lla Terra.

1637 maig 30

[^{1v} [Vu]y, als 30 dies [de] mag 1637, areste lo Consell que Joan Are[n]y y Gabriell Moles vagen demà a la Seu, dia de Pasqua, per a tornar resposta al senyor governador de Catalunya, y si troben bo de deixar baixà ninguna mercaderia que avison per les parròquies y fasen bilets del que an [...]tat ab lo senyor governador. Avem-los donat per a gasto, deu reals, 1 lliura, sous.

Dit dia areste lo Consell que tots los que pàson congre y merlusa que pàgon per [portar] lo congre un reall y la merlusa un sou y lo miler de les arencades sis dinés, y asò en pena dell cot de lla Terra. Y asò se antén tots lo[s] que porten dites mercaderies en Catalúnia; los que venen dins la Vall, no i pàgo[n] res.

Dit dia se lotege pernes, y dites pernes demà a migdia se pòrton a Sant Jolià. Canillo una perna y quatre formatges, Canillo ja deu la perna, Ancamp una perna y un formatge [...]diu Ordino un formatge, la Masana quatre formatges y Andorra quatre formatges y Sant Jolià una perna [y] quatre formatges; y les parròquies seran [i]guals de pernes y formatges.

[² Dit dia se ma[ne] als cònsols de lla Masana y de Sant Jolià bestragen una perna per parròquia y la Terra los tindrà a compte al primer lot, totes de pes de onse liures, tant de pes com [les] detràs nomenades. Y dit dia se mane als cònsols de Sant Jolià les fasen portar a la siutat de Urgell y la Terra pagarà lo gasto als que les portaran a la ciutat de Urgell, y asò en pena del cot de lla Terra.

1637 juny 4

Vui, als 4 de juni 1637, se mane a Joan Rosell y Guilem Areni que bàixon demà a la ciutat de Urgell per a trachtar ab lo senyor governador si poran acomodar res dels que lo senyor governador ten en un memoriall, y dits s'empòrton lo privilegi de Don Carles y un acte. Lo privilegi ja l'an tornat⁴.

Dit dia lotege la Terra una perna per parròquia, so ès, Ordino, la Masana una perna y altra que deu, [fan] dues, Andorra altra y altra que ne deu, són dues, Sant Jolià una perna, Ancamp una perna y altra que deu, són dues, Canillo una perna y altra que deu, són dues,

⁴ Lo privilegi ja l'an tornat *afegit posteriorment*.

que tot són nou pernes, y aquestes de pes de onse liures, en què no y age carn fransesa de tosinos sien vinguts de Fransa, en pena del cot de la Terra. Y aquestes se an de portar a Canillo per a diumenge per tot lo dia. Resta, per fer yguals, una perna a la Masana.

Dit dia se mane que pòrton a Canillo dues dotsenes de formatges, so és, quatre per parròquia, y asò en pena del cot de lla Terra.

[^{2v} [Totes] les pernes dellà ascrites se pòrten a Putserdà, que vage Joan Areny y Pere Ponsernalt a presentar-les a Monsenyor, y asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a Joan Vilella que vage a Fransa a presentar la sòplica al senyor comte, y asò en pena del cot de lla Terra, y que vage fins a diluns, y si antes voll anar, que vage.

Dit dia se mane als veadós vagen a Satúri[a] per fer una visura de una qüestió ten Torres ab la parròquia de lla Masa[na], que lo endemà de Corpus vagen a fer dita visura, lo endemà de Corpus, y asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a dits veadós vagen fer altra al pla de l'Astani, [v]aje tant Joan, contre⁵ de lla paròquia de lla Masana, y asò en pena del cot de lla Terra. Y tanbé se mane als cònsols de lla Masana que s'i tròpion dia dall nomenat.

1637 juny 12

Vui, als 12 de juni 1637:

És degut a Mora quatre liures i nou dinés que a bestret per anar			
an Serdània per a portar un present al senyor bisbe:	4 ll.	s.	9*
És degut Areni, per lo fet mateix:	ll.	9 s.	4*
És degut a Calbó, de Soldeu, per bestrets a fet anar a Puxserdà,			
set reals:	ll.	14 s.	*

[³ Vui, als 12 de juni 1637, areste la Terra per a dimecres que comptarem als 17 del corent, Consell per a ora deguda per a agualar los contes dels negocians de Fransa y fins a dit dia que antimon lo memoriall que s'enporten. E més, se mane als cònsols de Andorra que mànon a Pau Perenall y a Bernat Villa que vagen a casar un ysart y dos, si poden gafar-ne dos, y que los pòrton a casa del balle de lla [C]asa y que vagen lo diumenge abans de Sant Joan.

⁵ *Probablement, en lloc de conter.*

1637 juny 17

Dia 17 de juni de 1637 se mane a Gabriell Molles vage a la Seu a portar ab lo senyor canonge Rosell i ab lo governador de Cataluna, sobre dells seit ducats li a promès i que vege lo que's porà negosià i que fase avís dell que restarà, si auran de pagar o no, i que vage demà.

Dit dia areste lo Consell que totom, fins al dia de Sant Joan, pàgon los dinés del taxar y que·ls pòrton a mans de Gabriel Moles totes les paròquies, sinó que tinguesen altre avís de Gabriel Moles, en pena del cot de la Terra; y dit Gabriel Moles, quant aurà rebut los dits dinés, que·ls porto a la Seu al dit.

Dit dia se areste que se intimo a tots per les paròquies que ningú pugue pasar sal en Fransa que no haje pagat lo dret al General y que dono los albarans als hòmens que tenen lo càrrec de rebre'ls, en pena del cot de la Terra, i que al primer Consel los ajen de aportar.

1637 agost 20

Als 20 de agost 1637 se fa la sisena de balle per al senyor bisbe, trobam:

Primo, a Canillo Miquel Call, del Tarter.

Ancamp Nicolau Torres, Jaumet.

A Ordino Guillem Areny.

A la Masana Pere Torres, de Sesponi.

Andorra Guillem Torres, Perenallt, dels Vilàs.

A Sant Julià Joan Pere Bonet, de Sirovall.

Dit dia se mane a Calbó, de Soldeu que vaje a Puixserdà per portar la sisena de balle al senyor bisbe y que se'n vaje demà matex, en pena del cot de la Terra.

1637 juliol 13

^{3v} Als 13 de juliol 1637 s'és aforat lo blat fiat a tres ducats la cargua.

Dit dia posam lo vi a sou lo cortó, y lo pa deu onses de forment per qüerna y de sèguel dotse onses per qüerna.

1637 agost 20

Als 20 de agost 1637 trobam que·s deu a Sebestià Pal dues liures, nou sous i tres dinés, cobrat que aurà trenta-dos reals de Miquel Adellac, de Canillo, y lo dit dia a dit Sebestià Pal que ja el té rebut dits trenta-y-dos reals de dit Adellach*.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fasen pagar nou reals, y los de Ordino quatre reals y als de Sant Julià a Toni For[tuna] y que tots o pòrton al primer Consell.

1637 agost 30

Als 30 de agost 1637 areste la Terra que Gabriel Moles vaje a Putxserdà per parlar ab lo senyor bisbe per alguna presa an fet alguns de Serdània de alguns maxos de Fransa a la Solana a les merades de Fra Miquel y que vaje demà matex.

Dit dia areste lo Consell que de mig setembre enlà si·ls apar levar la guarda y que donon libertat de anar en Fransa a tots a coneguda dels quatre de Consell de les paròquies de Ordino y de Canillo.

1637 setembre 9

Als 9 de setembre 1637, areste lo Consell que cada paròquia porto quatorse liures per paròquia y demà que pòrton quatre ducats per paròquia a Canillo, y lo diumenge primer vinent les demés.

[1637] setembre 10 i 11

Als 10 de setembre y a 11, Consell a Canillo per la vinguda del bisbe y no vingué.

[1637] setembre 21, 22 i 23

Als 21 y a 22 y a 23 de setembre, Consell Andorra per la vinguda del senyor bisbe, que vingué Andorra la Vella.

[1637] setembre 24

⁴ Vuy, als 24 de setembre, Consell de Sis, se areste que pòrton los dinés que resten; que lo diumenge pasat Sant Miquel que pòrton los dinés que deu cada parròquia, que·ls pòrton als cònsoll[s] de Andorra y asò en pena del cot de lla Terra.

E més, se areste que per a diumenge per tot lo dia que pòrton a casa del cònsoll Ribot vint-y-dos reals y quatre dinés, y asò en pena del cot de lla Terra.

1637 octubre 20

Vuy, als 20 dies del mes de octubre 1637, areste lo Consell que Joan Villela, de Ordino, y Sabastià Pall vagen a trobar lo senyor comte Barau y que li solpícon que nos deixo pasar mercaderia de Fransa en nostra terra y [dins set] dies que partéscon per anar a dit viatge; y Ordino y la Masana pòrton dues pernes per parròquia y les quatre que pòrton una perna y miga dotsena de formatges per parròquia; les pernes de pes onse liures y se deurà a la Masana y a Ordino, se deurà una perna per parròquia, y asò tot en pena del cot de lla Terra, y cada parròquia pòrton sis reals a casa de dit Villela, tot en pena del cot.

Dit dia se mane que ningú puge pescar ab ninguna tesura, salvo la línia, y asò en pena del cot de la Terra, dels loch[s/] acostumats. Y tanbé se mane dit dia que tots los que tenen asparavers, telles y vergolls que·ls pòrton a casa del cònsoll, cada un en sa parròquia, y asò en pena del cot.

E més, se mane dit [dia] que cada consolat en sa parròquia fasen adobar los camins y senderes, fasen adobar les aygües y mates y pedres fins al dia de Sant Martí, en pena del cot.

|^{4v} Dit dia se mane als cònsols de cada parròquia que antímon que ningú pugo vendre sall, ni pasar a Fransa que primer no agen donat los albarans als cònsols o conselés, y asò en pena del cot de lla Terra.

Dit dia se areste que vagen a visitar les boges y creus cada parròquia en ses boges, y asò de quí al dia de Sant Simon, en pena del cot de lla Terra.

1637 octubre 30

Als 30 de octubre 1637 areste la Terra que·s fase quatre soldats per paròquia y que los quatre de Sant Julià vagen ab los de Ancamp y de Canillo, y los de Andorra ab los de la Massana y de Ordino, vagen alls ports, y de tres en tres parròquies, o fasen un capità y que se·n vagen diumenge vespre, en pena del cot de la Terra, y que estiguen tres dies contínuos; lo capità sie de Canillo y de Ordino.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que fasen pagar a Molner, de Soldeu, quinse reals y dos dinés de cot y una liura, onse sous y vuit dinés de recot, y asò fins al Consell de Sant Andreu primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1637 novembre 23

Vui, a 23 de noembre 1637, se mane als cònsols de Canillo que fasen pagar per justísia a Molner, de Soldeu, tres liures, un sou deu de cot y recot, lo qual a pagat la bosa y s'a de tornar a la bosa, asò fins al Consell de Sant Tomàs que l'ajen axecutat, en pena del cot de la Terra: 3 lliures, 1 sou, 10 diners*.

1637 desembre 2

A pagat Mora per lo cot y recot de Molner, de Soldeu, 3 lliures, 1 sou, 10, vui als 2 de desembre 1637.

|⁵ Tinc rebut jo, Joan Antoni Torres, del Consell de la Vall de Andorra, tres-sens i onse ducats i vuit rals, i són per la paga de Tots Sans proppasat i per la quèstia del senyor rei de Fransa, los avia promès de fer en lo Llibre dels Arests, lo vell, als 7 de mars 1637, i prometo portar lo aquit de dita paga en mans de dit Consell; i los tinc pagat tot lo que·l·ls avia promès en recompensa i cambi de la moneda, fet a 23 de noembre 1637. Ha portat Joan Antoni Torres, d'E/n/camp, lo aquit de la quèstia sobredita a compliment de dita quèstia, vui als 3 de juliol 1638⁶.

1637 novembre 23

|^{5v} Als 23 de noembre 1637 areste la Terra que sien rahonadós per a les Corts que lo senyor veguer a ubert per a la primera semana a Joan Vilela y a Joan Bons; per a la segona Joan Rosell y Gabriel Moles; a la tersera Areny, de Ancamp, y Mijavila, de Fontaneda. Y que prenguen lo juge de juramen al juge misser Pasqual ab los quatre de Andorra de Consell.

Dit dia areste lo Consell que lo Consell del Besconpte se tingue l'endemà de Sant Tomàs primer vinent.

Dit dia areste lo Consell que vaje Gabriel Moles y Migavila a la Seu ha conduir lo metge y aconsellar lo que sie menester per esta Vall ab lo senyor bisbe y altres atvocats y que fasen lo que son consell portarà y que vagen demà, en pena del cot de la Terra⁷.

⁶ Ha portat... juliol 1638 *afegit posteriorment*.

⁷ *Segueix un assentament incomplet que diu:* Dit dia se areste lo Consell que.

1637 desembre 2

Als 2 de desembre 1637 se mane als cònsols de Andorra fasen pagar a Joan Balle lo que deu a la Terra, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo fasen pagar lo que deuen a la Terra Dutell, de Canillo, y la Xuxana, de Rensolt, y altres, sia qui y degue.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fasen adobar, [encevar] o trencar dues roques al camí, una a la colada del col de Calders y l'altra un poc mé[s] enlà, envés Anca[m]p.

1637 desembre 10

^{|6} Als 10 de desembre 1637 se fa la sisena per al balle del senyor bisbe. Trobam:

Primo, a Canillo Miquel Call, del Tarter.

Ancamp Pere Martí, de les Bons.

Ordino Guillem Areni.

A la Massana Pere Torres, de Sesponi.

Andorra Joan Guillemó.

A Sant Julià Jaume Gastó, de Fontaneda.

Dit dia se mane a Mi[j]avila, de Fontaneda, que vaje a [Sort] per portar la sisena al senyor bisbe, que vaje hont dit senyor bisbe sie.

1637 desembre 22

Als 22 de desembre 1637 mane lo Consell que guàrdon lo pes que per vui és en casa de Àngela Sucarà, dic Antoni Salonquera, Ramon Aldiàs y Martí Sansa y que'l guàrdon fins a tant que la Terra y lo senyor veguer ajén provehit altra cosa, y la Terra los a bestret a cada un vint reals y además a donat al balle Guillem Torres que's [ve] en Co[n]sell quatorse reals, que tot és sinc liures, vuit sous, los quals se an de cobrar del senyor veguer o de la Cort y lo demás que se aurà de pagar per dita guarda.

1638 gener 18

Als 18 de jener ani 1638 trobe la Terra a Sabestà Pal y ha Joan Pere Torres que vagen a parlar ab monsenyor alà on sie, y asò en pena del cot de la Terra, deixant-los a son albitre, parlat ajén parlat ab lo veger.

Dit dia areste lo Conseill que lo vi se venge, lo vi, a catorse dinés lo cortó y comensen diluns primer vinent.

Dit dia luteje lo Consell vint reals per paròquia que'ls pòrton al primer Consell per pagar les guardes del pres i sinó i ha Consell, sie al dia de Nostra Senyora de febrer.

Per ser de así en amunt lo compte del que s'a pagat per la guarda del pres, que de así en [avant a] la prezó no's posse més arest del Consell en esta plaza.

[Posterior a 1638 febrer 2]

^{|6v} A donat la Vall per les dotze lliures llotegades, és lo segent, les qualls an rebuts los cònsols de Andorra, les quals donaran rahó que an fet [de] dit llot, se féu als 2 de febrer 1638, de les dites dotze lliures. An donat los cònsols de Sant Julià a Sucarà vint reals, y així reste en poder de dits cònsols deu lliures: 10 lliures, sous.

1637 desembre 22

^{|7} Als 22 de desembre 1637 trobam que's deu a la paròquia de la Masana una perna de pes de onse liures y altra a Ordino del matex pes, les quals se'ls an de tenir a compte sempre que la Terra lotejarà pernes.

Dit dia pose lo Consell a tretse dinés lo cortó del vi y que'l ve[n]guen al dit preu lo dia de Nadal primer vinent y que no puguén vendre ab lo mig cortó, en pena del cot de la Terra.

1637 desembre 28

Als 28 de desembre 1637 a jurat per a balle Pere Martí, de Anca[m]p, per balle del senyor bisbe Don Pau Duran⁸.

Dit dia se mane a Gabriel Moles y Aimar, de Angordani, que sien arahonadós per a la primera semana a les Corts y la segona semana Joan Rosell y Andreu Pal.

Més, se mane als quatre de Consell de Andorra que ab los rahonadós prenguen lo jurament al juge [...].

⁸ Al marge esquerra Balle.

1638 febrer 15

Vui, als 15 de febrer 1638, areste lo Consell i posse per arahonadós Miquel Aimar i Sabestà Pal. Més, per la setmana després, arahonadós, a Guillem Bons, a Nicolau Torres.

Dit dia areste lo Consell que vage Miquel Call a besà les mans al senyor compte Barrault a Foix y ancaminar lo plech de les cartes a Tolossa del senyor rei, y a de anar quant sabrà que dit senyor comte sie a Foix.

Dit dia areste lo Consell que vage a parlar ab senyor bisbe sobre que vage donar rahó del pres, que tant temps que sie pres, que no li a dit la justícia ninguna cossa, y vage per dit efecte Gabriell Molles.

Dit dia areste lo Consell que pòrton cada parròquia a cassa de Call vint reals ab plata i que los pòrton diumenge primer vinent.

1638 març 10

Vui, a 10 de marts 1638, areste lo Consell que vaje Martí Sansa a cercar dos quintàs de sal *[a]* Harfa ho a la Seu y que la denonsio al General, que demano albarà de franquesa del propi ús, y en cas no li dónon albarà, sinó que pago lo dret de dita sal, que no pago, sinó que levo testimonis com demane albarà per lo propi ús y que se'n vaja. Y en cas li fasen presa de dita sal, que levo acte y que requesto tots dains y gastos y que trage ab ferma de dret la sal y averia, asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que si Tribala se vol defensar lo Consell li done Andreu Pal per a defensar-lo y que vaje a la Seu a pendre consell ab la còpia del prosés, asò en pena del cot de la Terra, y que los araonadós fasen traure l'acte del prosés de Tribala.

^{7v} Dit dia areste lo Consell que sien araonadós Joan Rosell al loch de Micolau Torres ab Guillem Bons, comensant dijous a 11 de marts. Dit dia trobe lo Consell per altra semana araonadós a Bortomeu Calbó y Micolau Torres.

Dit dia areste lo Consell que los araonadós pàrlon ab Arein per saber l'acte del que demane lo boxí, y segons lo que serà, que ho acomòdon.

Dit dia areste lo Consell que's fase lo pach lo dijous pasada la Pascua, lo pach de la quèsti*[a]* de Monsenior.

1638 març 18

Vui, als 18 de mars 1638, areste lo Consell que vage a Barselona Grabri*[e]*ll Molles, Joan Antoni Torres per cosses conveniens al Consell de la Val i que vagen lo dia que lo Consel los manarà, i s'enporten la confirmació del privilegi i lo privilegi de Monsó i los dels tres astamens i lo privilegi del General i un altre i dos de paper i la lliensia de Don Carles Quin*.

1638 abril 3

Vui, a 3 de abril de 1638, areste lo Consell que lotege dos pernes y vuit formatges per parròquia y que les pòrton a Sant Jolià a casa de Bernat Call, Deluns de Pascua a migdia. Les pernes de pes de honse liures y los cònsols de Sant Jolià les fasen portar a la Seu diluns de vespre a casa del vedrier, asò en pena del cot de la Terra.

Did dia lotege lo Consell tres lliures parròquia y que les pòrton lo dia del pach, en pena del cot de la Terra.

1638 abril 8

A 8 del present areste lo Consell que Andreu Pall y Toni Soler vagen portar la quèstia a la Seu de Urgell i vejen qui te procura per rebre y quant no se'n trobat, que esc*[r]*iguen a Monsenyor són estats aquí ab los dinés y que's s'entornen, que per Verdú se li donarà.

Vui, als 8 de abril 1638, areste lo Consell que vagen demà, a nou del corrent, a portar dita quèstia y s'enporten per dit gasto daset reals: 1 lliura, 14 sous*.

Dit dia areste lo Consell que fassen dir cada parròquia una missa de devosió canta*[da]* i ab prociessó ab atensió del Sant Esperit y Sant Ermengol nos dono lo que nos fa menester, que sie dita fins a 15 del corrent.

Dit dia se trobe a la bossa és *[a]* la caixa deu lliures, dos sous y vuit dinés.

Dit dia areste lo Consell que's compren sis arobes de pòlbora per lo menester de la Val, e de así per tot lo mes de mag, y se mane Andreu Pal la compre.

1638 maig 17

⁸ Vui, a 17 de maig, a la vista de Santcojesma de l'ain 1638, trobe lo Consell a capità y mostafasos y veadó de aigües:

Primo, a Quanillo mostafàs Esteve Peliser y veador de aigües Calbó.

Encamp mostafàs Joan Rosell y Toni Torres veador de aigües.

Hordino mostafàs Sabestà Pal y veador Guillem Bons.

La Masana mostafàs Pere Torres y veador Joan Pere Torres.

Andorra mostafàs Gabriel Moles veador Joan Montània.

Sant Jolià mostafàs Toni Nagual y veador Toni Soller.

Capitans:

Ha Quanillo a Joan Peirot, dit Armain.

Encamp a Joan Sanset.

Hordino Pere Babot.

La Masana Fransès Bordoll, dit Pui.

Handorra Joan Pujalt.

Sant Jolià Andreu Bonet.

Dit dia areste lo Consell que los quatre de Consell de la Masana que pàrlon al notari i que li digen que si ell no's sent suficient de servir la notaria que la torno al [senyor] ho que serveque com té oblicació y que no sustituesque altro ome sens voluntat del Consell y que li dono los dinés lo Consell ha dit li donàsen, asò en pena del cot de la Terra*.

Dit dia areste lo Consell que Martí Sansa porto quatorse reals y mig de sí al dia de Sant Jalme, que reste deutor per la sal anà sercar Arfa, en pena del cot*.

Dit dia areste lo Consell que ninguna persona puge vendre sal a ningun fransès, ni portar-ne a Fransa, que no tingen albarà del General y que l'aje de donar a l'home deputat a cada parròquia per los albarans, tant la sal que compren dins la Vall als abitans com los que la porten de fora de la Vall, que no'n puge axir cap fora sens pagar lo dret del General, y asò en pena del cot de la Terra y deu liures de penes. Y lo bestia y sal perdut, y asò cada consolat que ho entimon a ses parròquies.

Dit dia trobe lo Consell per a pendre los albarans del General un ome a cada parròquia: primo, a Quanillo Mora, Encamp Arein, ha Ordino Villela, a la Masana Bons, Andorra Guillemó, Sant Jolià Ribot. Asò en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen entimar les consignes de les Corts dels guardes del pres, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane al/[s/] cònsols de la Masana que dígon al notari vinge ha dar raó al primer Consell, que alí li faran resposta.

Dit dia se areste lo que's deu a Joan Antoni del que a bestret a la anada de Barsalona. Contat tot és davuit liures, vuit dinés, pagadós de dia en dia, dic: 18 lliures, 0 sous, 8*.

Dit dia a rebut de la bosa set lliures, dic: 7 lliures, sous*.

^[8v] Dit dia troben a sobreposats a Masià Albiell y Tomàs Bonit y a sobreystant Joan Ribot.

Dit dia se mane que totem adobo los camins y mates y aigüeres de sí al dia de Sant Barlabé, en pena del cot de la Terra.

1638 maig 27

Vui, als 27 de mag 1638, areste lo Consell que vage Guillem Areni, de Ordino, a la Seu de aquí a diumenge primer vinent a consultar a l'ardiac de Serdània aserca del cortell de la [Gussada]. Y si dit ardiaca no s'i pot acomodar, vage parlar ab senyor bisbe.

Dit dia areste lo Consell *[i]* llostege per parròquia quatre pernes de pes de onse lliures i dotze formatges per parròquia, so és, vuit pernes i dos dotzenes de formatges per lo senyor bisbe, les quals se an de portar a Sant Jolià, dissapte vespre primer vinent sien a Sant Jolià. Les setze pernes i quatre dotzenes de formatges resten, se'n dono al senyor comte Borrau vuit i dos dotzenes de formatges, al senyor de Gudanes dos pernes i sis formatges, i al senyor de Punach dos pernes i sis formatges, i al senyor de Mongascó dos pernes i sis formatges, y al senyor de l'A[nf]or dos pernes i sis formatges. Tot fa les dites 16 pernes i 4 dotzenes formatges.

Si Guillem Areny baixe a parlar ab lo senyor bisbe, si per cas és a Sanaüga, com sie arestat al Consel, li presento lo present de les vuit pernes y dos dotzenes formatges y que li soplico nos fase una carta al senyor comte Borrau aserca de les provisions de Fransa y dels robos se porien socoir.

Dit dia areste lo Consel vage per portar les setze pernes i quatre dotzenes de formatges al senyor de Fransa, Joan Areni, de *[En]*camp i Joan Rossell, de Ordino, i dites pernes se pòrton de aquí a diumenge primer vinent, les pòrton a Ordino a cassa del pobill Rossell.

Dit dia areste lo Consel i llostege quinze reals per parròquia, los quals se an de portà a Ordino a cassa de Joan Rossell. Los quinze reals de Ordino van ab los de Sant Jolià junt ab les quatre pernes i una dotzena de formatges per lo senyor bisbe. Los dits quinze reals an de ser de plata.

1638 juny 8

Vuy, a 8 de juni de 1638, [a]reste lo Consell que Guillem Areny vage a la Seu a tornar relasió al senyor ardiaca segons lo consell tindrà y si lo consell y done, que s'apel·lo y ta[m]bé acondoe[s]que a misser Gilli, si per cas se vol condoý, que vaige de aquí a disapte.

^{|º} Dit dia areste lo Consell que fins a quinse de juni se fase dir una misa per paròquia invocant lo favor del Sant Esperit.

1638 juny 24

Als 24 de juni 1638 areste lo Consell que Joan Antoni y Guillem Areni y Joan Areni apèllon de les crides que vol fer lo veguè a Canillo demà a 25 de juni 1638.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal vaje a Sanaüja per a parlar ab lo senyor bisbe aserca de la apel·lasió de les crides que a fet lo veguer, en pena del cot de la Terra, y que vaje disapte primer.

Dit dia se mane al Guillem Areni que vaje a la Seu per apel·lar del negosi de les ig[ll]èsies y que vaje lo dia que és ja a[j]ostat ab lo ardiaca de Serdània, en pena del cot de la Terra.

Continuant lo Consell lo arrest fet de aver manat a Areni, de Encamp, y Rossell, de Ordino, y fins vui no ser-se complit, se'ls mane que vagen disapte pròxim vinent que sirà a 26 de juni a complir lo que en lo arrest pasat se'ls manà, y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje la Terra deu reals per paròquia y que'ls pòrton demà divendres a Canillo per tot lo dia y que's dono Andreu Pal, Sant Julià y Andorra y les altres paròquies, en pena del cot de la Terra.

1638 juliol 3

Vui, als 3 de juliol 1638, areste lo Consell que los cònsols de Sant Jolià fasen istànsia aserca del que deu Bortomeu Xuxera a la Cassa del Consell, pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que's fase quatre soldats per paròquia i los cònsols de cada paròquia que'ls anoménon y que's tròpien dimars a vespre a Ordino y que pòrton dues pessas llargues per paròquia y que los cònsols de Ordino mànon al capità de Ordino que

vaje per capità de dits soldats y que conferesquen al port de Siguer y fent la passa totes serres fins a Fra Miquel y deixant a arbitre de dit capità de anar, además de axò, allí hont li apareixerà ser convenient per la guarda y conservasió dels cabals dels habitants de la Vall, y asò se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de cada paròquia mànon que tots aquells que en les mostres estan obligats a tenir armes de foch que les pòrton, un de cada casa, en pena del cot de la Terra, cada dia.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Ordino envíon dues pernes de les que tenen ja en Ordino a Sant Jolià a casa de Andreu Pal, junt ab vuit formatges y Mijavila, deu té camí a la Seu, que les los departesque, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de cada paròquia envíon a casa de Andreu Pal a serrar mija roba de pólvora per paròquia fins al dia de Sant Ot per tot lo dia y que pòrton los dinés a rahó sinc sous per lliura, y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

^{|ºv} Dit dia arreste lo Consell que los consolats intímon als ostes y tavernés que atès que pòrton vi de Fransa y aquell no sie a propòsit per [estos], que mànon que'n tinguen del de Catalúnia, no obstnat que'n tinguen de Fransa; y tant lo un com l'altre pasat per los mostafasos, y asò en pena del cot de la Terra per cada vegada que's trobarà no tenir vi de Catalúnia y que no pugen barrejar la un ab l'altre, venent-ne a cada qual del que voldrà.

Dit dia afore lo Consell lo blat fiat a rahó vint-y-quatre reals la carga y los cònsols de cada paròquia que fasen manar que ningú fase pagar lo blat a més de dit preu, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de cada paròquia mànon y adobar fasen los camins, trencar mates, espines y tot allò que nosa fase, apartar pedres y fer gravades fins a 12 del corrent, en pena del cot de la Terra.

1638 agost 19

Vui, als 19 de agost 1638, areste lo Consell que Joan Vilela, de Ordino, y Nicolau Torres vagen a parlar ab lo senyor comte per a saber sa pretentió, atento que va gratiar los presents li presentaren, y segons lo que lo veuran encarat. Y deluns per tot lo dia que partescom^º y pàson lo port.

^º En lloc de partéscon.

E més, se areste dit dia que pòrton una perna per parròquia a Sant Jolià a casa de Andreu Pall y quatre formatges per parròquia, tot a casa de Andreu Pall, y Andreu Pall los fase conduir a Barselona y alà se presenten al senyor canonge Clarís, deputat magor, juntament ab la carta, y asò se pòrton les pernes y format[ges] de qui a Sant Mateu y no abans, de pes II lliures.

^{|10} Confés deure Mateu Molles a la Casa del Consell per lo tros de Joan Ricart quatorse liures, y dites promet pagar deu liures a la fira de lla Seu y les quatre de la fira de lla Seu que va ab un any que contarem lo any 1639. Y per la veritat fas jo, Pere Ponsernalt, Mora, lo present, firmat de mà de dit Mateu Moles, vui, als 19 de agost 1638. Jo, Mateu Moles, firmo lo demont dit¹⁰.

^{|10v} Vui, als 19 de agost 1638, areste lo Consell que cada parròquia tropie sis soldats y per dits soldats trobem per capità, a Ordino Figiat, de Lorst, y a Canillo Armani, y Ancamp Sanset, lo jove, y sempre que les aspies los dónon avís de les aspies que vagen, y asò en pena del cot de lla Terra.

E més, se mane dit dia als cònsols de Andorra fasen adobar lo pont de les Caldes y de qui al dia de Sant Andreu que fàson fer un forn de cals per adobar dit pont, en pena del cot de lla Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino fasen adobar lo pont de Sornàs de qui al dia de Sant Miquell de setembre, en pena del cot de lla Terra.

[1638] setembre 11

A 11 de setembre de dit any, arreste lo Consell que se intimo als ostes y flequés que dónon dotse unes de pa de forment a la cuerna y catorse de sèguel, y asò de demà enlà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia afore lo Consell lo vi de Fransa a sou lo cortó y lo vi novell de Catalúnia, y asò que se'ls intimo de demà enlà, en pena del cot de la Terra, y si se'n trobarà de barrejat, que paso tot per novell, y també lo vi vell, si és bollit, vaje a coneguda del mostafà.

Dit dia areste lo Consell que d'así a Sant Luc primé vinent sien adobats tots los camins reals y senderons, en pena del cot de la Terra.

¹⁰ Segueix mig foli en blanc.

Y més, se mane als cònsols de Andorra fasen adobar lo camí y l'aigua sobre lo molí de Montània, y una roca qui a, que l'adóbon fins que sigue bé, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que ningú pusque pescar ab esparver, ni tells, ni covers, ni vergoles de Sant Miquel enlà, so és, de les Bons avall, en pena del cot de la Terra.

1638 octubre 17

Vui, als 17 de octubre 1638, areste lo Consell que Andreu Pall, Joan Rosell que vagen a Castellbò a donar un manament al deputat de Castellbò, y dits s'enporten dues deliberacions y manament y un privilegi ab pergami ab son [...]^{|11*}. Lo manament se a aturat Don Miquel Tragó, del qual se deu aver rahó contre dit Tragó¹².

^{|11} Deu-se a Joan Antoni que ha pagat a Jeroni, tragner, per condubtes sis lliures, dic 6 lliures, sous. Vuy, als 17 de janer 1638¹³.

Dit dia posse lo vi a deu dinés lo cortó, y los consolats que antímon als ostes de aquí a dimecres primer vinent.

1638 octubre 22

Vui, als 22 de octubre 1638, areste lo Consell que Joan Areny, Andreu Pall vagen a requestar a Don Miquel Tragó del bestiar que a pres, y demanen, pena del cot de lla Terra, y levar los prosohimen[ts] que convenen per a dit negosi.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de la Masana o aquells que an de fer la palanca de la Massana, la fasen que estigue bé fins a Sant Andreu pròxim vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a Ramonet que trenco les mates del prat de dejós la borda de riu Verner, en pena del cot de la Terra, y los cònsols de Andorra que lo i fasen manar.

Y més, dit dia arreste lo Consell que totom, generalment, adóbon los camins, fasen trencar mates, traure aigües dels camins y, generalment, trauen tot allò que nosa fasen als camins fins a Sant Andreu, en pena del cot de la Terra.

¹¹ Il·legible pel mal estat de la part inferior del foli.

¹² Lo manament... dit Tragó afegit posteriorment.

¹³ Vuy, als 17 de janer 1638 afegit posteriorment, probablement per indicar la data de pagament del deute.

[1638] novembre 29

A 29 de novembre del dit any arreste lo Consell que lo Consell de Sant Tomàs sie lo endemà de Sant Tomàs que sirà lo dimecres, y se mane als cònsols que pòrton dues perdius per parròquia, en pena del cot de la Terra, y més, que pòrton un capó bo per parròquia, y sobre son jurament que no sien capons francesos.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que ínton y fasen presència a fer traure peniores a Riberaigua per lo que deu de la girada de les Cors, y lo mateix faran a Toni Vilar, y a Joan Balle, y asò ajen fet fins al Consell de Sant Tomàs, y fasen portar dites peniores a la Casa, en pena del cot de la Terra. Y lo mateix faran a Mateu Moles, sots dites penes.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que pòrton fins al sobredit dia enllestits los comptes del que deu la Chuchara y de la Riba, en pena del cot de la Terra.

1638 desembre 22

A 22 de desembre 1638 se mane a Miquel Call, del Tarter, que vaje Ax a fer ostensió dels privilegis que tenim per les quals no som obligats a pagar gavella o general que ells li an posat nom y s'enporte la capsa de ferre blanch ab sinch privelgis del rei, estacats tots en porgamí ab lo sagell de Navarra, y un de paper. Y que vaje fins a Sant Antoni y abans si pot*.

Dit dia se mane als cònsols que antímon als fllequés que donen doze onses de pa de sègel a la quèrna y deu de forment, y asò tot en pena del cot de la Terra, fins al diguni de Nadal.

Dit dia s'a donat Andreu Pal per comte de la filla del sabaté Rozalt coranta-un ral per lo que li an promès donà la Terra en via de casament¹⁴.

[1639 vers principi de març]

^[14] Dit dia se mane als cònsols de Sant Jolià, y als cònsols de Canillo, y als cònsols de Andorra que mànen als cònsols entraran fasen pasà avant les execusions tenen entre mans, y asò en pena del cot de la Tera tot.

¹⁴ Atès el salt cronològic del foli següent, creiem que hi manca un quadern que recolliria els acords dels mesos de gener i febrer de 1639.

1639 març 10

Vuy, als 10 de mars ay 1639, pose lo Conseill lo cortó del vi a preu de un sou lo cortó.

Dit dia se areste lo Conseill del Pagament per al dimars abans dels Rams y que los consolats prengen la pesa de vuit a sixanta sous francesos y que los cònsols, a ses parròquies, ne avison a tots que se previngen a donar plata de pes a dit curs.

1639 març 14

Vui, als 14 de marts 1639, Joan Gilemó y Joan Vilella troben per araon/a/dós per la primera semma/na/ y per la segona semana Joan Areny, de Ancamp, y Gilem Areni, de Ordino. Per la tersera semana a Grabiell Molles y a Joan Antoni Torres.

E més, se mane als cònsols de Andorra fasen adobar de part l'ort de Castelló.

E més, se mane que se adóbon los camins, aspedregar y tallar mates, y adobar aygüeres y tot lo nesesari per tot lo mes de marts.

E més, se areste dit dia que fasen dir una misa cantada per parròquia y profesó, y dita misa se dige per tota la semana que entrarem, y la semma/n/a que avien de entrar Grabiell Molles y Joan Antony, entre Joan Gilemó y Joan Bons, y asò en [pena del cot de la Terra].

1639 abril 12

^[12] A 12 de abril 1639 arreste lo Consell que Joan Vilella y Gabriel Moles vagen a Foix a portar la quístia al tresorer, y que vagen a besar les mans al senyor compte Barrau, y sobre ses paraules se poran conpendre ses intensions y junt li diran lo que sap en la nominasió de veguer y jutge de Fransa, y junt pasaran Ax a protestar a Martin Palleta perquè fa pagar la gavella o general als andorrans. Y s'enporten la capsa del ferre blanch ab los privilegis estacats, y que vagen de manera que's tròpien lo dia de Pasqua a Foix, y que demànon un privilegi que i a comanat a casa de Seroll.

Dit dia se mane a Sebastià Pal, dit Sucarà, de la Cortinada, que cumplo la sentència y declarasió donada per los visuradós sobre lo galliner a fet entre la sua era y era de Rufó, de dit lloch, fins a 15 de maig, sots les penes en lo compromís contengudes, o si apel·lar se voldrà, que deposito vuit ducats si voldrà apel·lar al Consell de la Vall.

[1639 abril] 16

A 16 de dit an fet relació Vilella y Areny, de Encamp, que atès que la Vall sie cobradora, per bestrets de les Cors tingudes en lo any 1638, deu lliures, les quals eren estades consignades a cobrar de Bortomeu Xuxura y lo dit Xuxura les aje pagades al veguer que llavors ere. No obstant que no li tocave a rebrer, ho an dit lo veguer y jutge que vui són, que cobren dels següens, los quals farà relació mossèn Joan Ribot qui són. Y se mane als cònsols de Andorra que tinguen recort de saber qui són, y sabuts cautament si an pagat o no, se'ls fase manament que no reconogue a pagar sinó a la Vall, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que solisíton y fasen ses diligències en fer pagar a Toni Martí, Sella, lo que deu de una terra té comprada a la Vall y també se'ls mane que fasen pagar a Bortomeu Regí lo que deu per una terra a comprat de la Vall, Y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra fase ses diligències.

Dit dia se mane a Joan Areni, de Ancamp, y a Gilem Areni, de Ordino, que represènton al senyor governador de Siutat, governador del bescondat, que atès que s'és segit altre ani, ni pasats, que agen pertu/r/bat les mules pròpies de lla Vall que anàben a fira de Verdú su protesten¹⁵ que eren franse[se]/s, que soplícon a dit governadó que no fase un tall, sinó que li protéston.

1639 maig 19

^{|12v} Als 19 de maig 1639 areste lo Consell que Joan Areni y Gabriell Molles vagen a Fransa per a tractar ab lo senyor comte aserqua de la resepsió del juge Seré y que represènton a mosur lo comte Baraut, y juge lo que se age de representà per les coses del juge y que vàgon demà mateix, en pena del cot de la Terra.

Més, se mane als cònsols de Sant Jolià que fasen adobar lo grau de la Riberola, en pena del cot de la Terra, de sí al Consell de Santcugesma y també que adóbon lo grau del portal de Sant Jolià.

[1639] juny 6

A 6 de juny, a la vista de Santcugesma, trobe la Terra per a mostafàs:

A Canillo Mora.

Encamp Areny.

A Ordino Vilella.

A la Masana Bons.

Andorra a Guillemó.

A Sant Jolià Ribot.

Per a veedós de aigües:

A Canillo Miquel Adellach.

Ancamp Joan Antoni.

A Ordino Guillem Areni.

A la Masana Solana.

Andorra Guíem.

A Sant Jolià Mijavila.

Dit dia troben per a capitans:

A Canillo Soldevila, de l'Aldosa, dit Miguel Pelliser.

Encamp Areny, lo jove.

A Ordino Jaume Call.

A la Masana Ramon Giberga.

Andorra Joan Torres.

A Sant Jolià Steve Guisalt.

Dit dia arreste la Terra, que Gabriel Moles vaje a Fransa per a fer present de part de la Vall al senyor compte Barrau sent ducats de bona moneda per les consideracions que la Vall sap. Y més tractarà ab mossur de Fonfreda que li volgue en la llite vol introduir dita Vall ab lo que cull la gavella y que'n fase lo acort que li apareixerà ser convenient; y s'enporte la capsa de ferre blanch ab los privilegis, y que vaje fins a disapte prop vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia manleve lo Consell ha Joan Antoni Torres, de Ancamp, sent-y-set ducats y mig, los quals li ha de tornar lo Quonsel de hasí al dia de Sant Tot primer vinent, en pena del cot de la Terra, en bona moneda de pes, moneda blanca ho pistoles, venen per parròquia vint-i-una liura, deu sous, lo qual de Sant Joan anlà que'ls aigin de portà los consolats al primer Consel de la Terra, en pena del cot de la Terra*.

Dit dia areste lo Consel que quada paròquia anomènon sis soldast y que agen de anar sempre que siran avisats per lo capità, trobe la Terra: a Quanilo a capità Miquel Adelac,

¹⁵ Probablement en lloc de so pretext.

y a Ordino Joan Rosel, de Ordino, partits a dos parts, so hés, Quanilo, Ancamp y Sant Jolià, y per altra part, Ordino, la Masana y Andorra y que agen de anar sempre que siran avisats per los capitans de quada part.

Dit dia se trobe a sobreposats a Joan Montània y Toni Armengol y sobreystant Masià Albiel.

Dit dia areste lo Consel que totom adobo los camins y senderons, en sons endrets y que los cònsols de quada paròquia ho fasen manar, porta per porta, y que sien adobats de d'así al dia de Sant Joan, en pena del cot de la Terra.

Més, se mane als cònsols de la Masana que fasen adobar lo quami de les Antrades, en pena del cot de la Terra.

1639 juliol 1

^{|13} Vui, a 1 de juliol de 1639, a jurat lo senyor doctor Vidal Seré, juge hordenari de lles Vals de Andorra, y al qual se n'a [...]at acte per Joan Ribot, estituït *[per]* Pere Antoni Rosell, notari de dites Valls de Andorra.

Dit dia areste lo Consell que a Canillo vage a rebre lo senyor bisbe Piliser, A[n]camp vage Joan Rosell, a Hordino vage Joan Rosell, a la Masana vage Jaume Tor, Andorra Gabriell Molles, a Sant Jullià Miquel Tor.

Dit dia areste la Terra ho lo Consell que ningú puge traure blat de Fransa per portar ni vendre a ningun home de Catalúnia, y que ningú puge donar la mà ni lo nom per cosa semblant de blat de Fransa, en pena del cot de la Terra, y que els cònsols ho mànon porta per porta.

1639 agost 4

Vui, a 4 de agost ani 1639, hafora lo Consell de la Vall lo blat fiat a vint-y-sis reals per carga, dic 2 lliures, 12 sous. Lo qual se mana a tots los consolats ho entímon a ses parròquies que no'n pagon a més de dit preu¹⁶.

¹⁶ *Al marge esquerre* Afor. *Segueix a l'inici del foli següent un assentament ratllat que diu així:* Dit dia se mane als cònsols de Canillo que per tot lo mes de agost ajén de aver-lo aixecudat a [Toni] Martí, [...], y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

^{|13v} Vui, a 4 de agost ani 1639, té rebut lo Consell de la Vaill dotse liures, so hés, vuit liures les quals done dit dia Forest, y quatre ne té [rebut] anys abans, les quals page Pere Madona, de Rensolt, per un tros de tera an comprat anis abans per preu de vint-y-vuit liures, y dites dotse liures són a bon comte de la susdita soma. Y que per lo primer Consell vingé lo contrahents per pendre lo pacte los farà lo Consell y los cònsols los ho mànon en pena del cott.

Dit dia areste la Vaill que fasén dir una misa baixa per parròquia de devosió al Sant Hesprít per la pau y concò[r]/dia dels prinsebs cristians, y asò per tota la semana hentrant.

1639 setembre 19

Vui, a 19 de setembre ay 1639, areste lo Consell que lo diluns antes de Sant Simon que comtarem a 24 de octubre, que totes les parròquies aportin lo diner de la quèstia ab moneda de pes, y que prengén lo real a tres sous per totes les parròquies, y per dit dia se mane Consell per dematí.

Vui, a desanou de setembre de 1639, se afore lo vui vel i novel del dia de Sant Micel anlà a deu dinés, i cada consolat que o antímon en ses parròquies.

Dit dia se done a Pere Madona loc de pagar setse liures reste a deure per una terra tenien comprat ha pages sospasats, les quals pages heren totes caigudes, y vui se li done loc de pagar dites setse liures ab dos yguals pages, so hés, a dos fires de la Seu vuit lliures, a la fira de la Seu provinent les altres vuyt, en dit per lo any 1640¹⁷.

^{|14} Dit dia areste lo Consell, que del dia de Sant Miquel de setembre en avant no's puge pesquar ab ningun gènero de tisures, salvo línia, sens lisènsia dels cònsols que, en cas urgent, la pugen donar lisènsia y que tots los pescadós ajén de portar les tisures a casa de los cònsols ho consellers, y tot se mane en pena del cot.

Dit dia s'enporte Joan Pont, de Ancamp, un privilegi de la franquesa de blats y un sindicat*.

Dit dia Joan Pere Torres, del loc de Pal, paròquia de la Masana, promet y se hoblga en pagar tot lo diner se a de portar al senyor rei ho ha son tresorer a Foix y portar lo aquit, tot a sos gastos y p[e]ril, y la Vaill li done la moneda a rahó del real a tres sous, tot bona

¹⁷ per lo any 1640, *al marge esquerre*.

moneda, y per hajuda de costa li done la Vaill sis ducats de la mateixa quístia, so hés, set liures, quatre sous, dic 7 lliures, 4 sous, moneda barselonesa y dit Joan Pere Torres promet de pagar puntualment a la diada de Tots Sans, hestar a tots danys y dispeses de tot lo que se pot segir. Té rebut lo Conseill lo aquit.

Jo, Joan Pere Torres, atorc lo damont dit*.

Tinch rebut, Joan Pere Torres, tres-sens y honse ducats y vuit reals ab pagament de Fransa y sis ducats ab bona moneda per la quèstia, los quals rebo del Consell y tinch de Don l'aquit. Joan Pere Torres¹⁸.

1639 octubre 1

Vui, a 1 de octubre ani 1639, Conseill manat de la Vaill se's presentat lo senyor vege de Monsenyor y mosur Seré, jutje ordinari del senyor rei, an prestat jurament per tenir Cors.

Més, dit dia trobe lo Conseill per rahonadors per la primera setmana Joan Roseill, de Ancamp, y Gabriel Moles, per la segona setmana Jaume Tor, del Pui, y Joan Roseil, de Ordino, y per la tersera setmana, Andreu Pal y Guilhem Bons. Y comensen dive[n]res probvinent.

1639 octubre 24

^{14v} Vui, a 24 de octubre ani 1639, areste lo Conseill que lo cònsol de Andora no sie hobbligat a pendre a més de dos formatjes y que aquels se ajen de trobar a la caixa o al racó del banc acostumat, y asò en pena del cot.

Dit dia i ani se ma[na] a Gabriell Moles, de Andorra, i Andreu Pall, de Sant Julià, que vagen a donar y rahó a Monsenyor Soberà les crides se fèren contre la negos[i]asió entre francesos i ca[ta]llans de la cont[r]actaisó pr[o]ivida dins les valls de Andorra ab tenor de les crides fetes, i tanbé per altres crides per lo portar de armes los forasters, atvertint en les dites crides tenint considerasió a les persones de què les porten, i asò se a de fer per la fira de la Seu propvinent, i asò en pena del cot de la Terra.

¹⁸ Tinch rebut... Joan Pere Torres *afegit posteriormet*.

1639 novembre 28

Vui, al 28 de novembre de 1639, areste lo Consell que per al diluns de pasat Nostra Seniorade desembre, que tot lo Consell vaje a fer una visura a la Cortinada per certa quèstiò tenen Rufó y Sucarà, y asò en pena del cot. Que totom acudo dit dia que serà 12 de desembre ha ora deguda.

Dit dia hareste lo Consell de Sant Tomàs per al diluns abans de Sant Tomàs y cada parròquia que porto un capó y dues perdius, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal y Gabriel Moles vagen a besar les mans a Monsenyor y que li represènton lo del mas de Tolse, y lotege la Tera una perna per parròquia y sis formatges per Monsenyor y los dits Andreu Pal y Gabriel [Moles] que li pòrton dit present y que li represènton lo blat prengèren a Pont, a Serdània.

Dit dia lotege la Terra una perna Encamp, y Hordino altra perna, y a la Masana dotse formatges, estes per als taulés. Que totom per tota aquesta semana, cada parròquia fase acodir dites pernes y formatges a Sant Jolià, a casa de Andreu Pal, asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Sant Jolià que adóbon la palanca del riu de Alvinia, y que fasen un reparo al cap de la palanca de Fontaneda y que¹⁹.

Dit dia areste lo Consell y se mane als consolats que mànon fer adobar tots los camins, car[r]erons, mates, aigüeres, de sí a mig desembre, asò en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo, en pena del cot, que vagen ha fer la visura de la quèstiò ten Forest ab lo farer. Asò sia fet abans del Consel de Sant Tomàs.

1639 desembre 18

¹⁵ Vui, a 18 de desembre ain 1639, ten rebut lo Consell de mans de Calbó, de Soldeu, vuit lliures, les quals pagà Toni Martí, Sela, per Pere Madona, de Rensolt, per lo compte atrás de la terra ten comprada a la Vall, y dites vuit lliures fan pagà al compte atrás per la dita terra. Diem 8 lliures, sous, 0.

¹⁹ Assentament *incompleert*.

Dit dia se pose en cot al[s/] cònsols de Canillo y a Gaitant y han de pagar per cada un vuit sous, y asò s'a de pagar al primer Consell y han de antrar a la bosa dits vuit reals. An pagat los cònsols de Canillo los vuit sous, y també a pagat Gaitant los 8 sous²⁰.

Dit dia se mane a Mateu Moles ho als cònsols que li mànon que adobo al cam del Fener, junt al prat de Paleta, un tarter al camí que estige bé, y paletegi fase també que estige bé, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen adobar a Babot una gravada dejós la creu de la Riberola, que la enterro, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen adobar lo grau de la Fonteta, més amont del camí de la desvia dels Vilàs, que y fasen una gravada segida fins al cap del Grau, y que fasen un reparo més aval del pont de la volta ha una planadeta del camí.

Més, se mane al[s/] cònsols de Sant Jolià que fasen adobar la secla de la mola dels de Bixesari que l'aigua no sobresque al camí, en pena del cot.

Dit dia dexam a la bosa nou reals, set dinés i honse tolsans: 18 sous, 7 diners, 11 [tolsans].

1640 abril 3

A 3 de abril 1640 se mane a Gillem Are[n]/i, de Ordino, vaje a la Seu de Urgell a portar los dinés de la quèstia al senyor bisbe o a qui tindrà orde de rebre, per tota la semana de Pasqua, en pena del cot.

[1640] gener 18

Vuy, a devuit de jener, se [a/reste que Joan Pere Torres vage de la plleta anfora a besar lles mans al senyor vicari general, sie servit fer-nos mersè aligir-nos batlle, en pena del cot.

Dit dia se areste que Grabiell Moles vage an Fransa a parlà ab lo senyor comte Barraut, juntament ab Areni, de Ancamp, per donar horde a lles coses la jostia, so és, en pena del cot de la Terra, y que diumenge a vespre sien a Soldeu.

Lo mateix dia se [a/reste se dige una misa cantada per [parròquia] del Sant Asprit, ab prosesó.

²⁰ an pagat... 8 sous *afegit posteriorment*.

1640 gener 9

|^{15v} A 9 de jener 1640 arreste lo Consell que vagen a rebre lo senyor bisbe: de Canillo Calbó, Ancamp Rosel, a Ordino Guillem Bons, a la Masana Verdú, Andorra Guillemó, a Sant Jolià Andreu Pal, i axò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

[1640] abril 3

A 3 de abril arreste lo Consell que los cònsols de Andorra fasen adobar lo grau de delà del pont nou y que fasen fer un reparo a part dejós, y que entèrron lo grau, y que u fasen per tot lo mes de abril, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane al[s/] dits que fasen adobar los graus de la pujada del mas, comensant al planell del pont de les Calls y fins dalt, ab les mateixes penes, fins al sobredit dia.

Dit dia afore lo Consell lo vi a sou lo cortó y cada consolat que u intimo en ses parròquies comensant de vendre a dit preu lo dia de Pasqua de Resurrecció.

Dit dia se a fet cot als següens: als cònsols vells i novells de Canillo, y estan taxats a quatre reals. Tots an pagat los novells y los vells*.

Més, a Joan Pont, dos reals. Més, Ventura Rectorer per aver tirat al[s/] coloms a un gaial de era, als cortals de Sesponi, dotse sous. Més, Aimar dos reals. Més, un de la parròquia de Andorra per colocar fil, dos reals. Més, [han] pagat los cònsols de la Masana, dos reals*.

Més, un jermà de Sabater per aver tirat als coloms a un colomer, deu reals, los quals dinés se mane que'ls pòrton al primer Consell y an de entrar a la bossa de la Terra*.

1640 maig 21

A 21 de mai 1640, a la vista de Santcugesma, trobe la Terra per a mostafàs:

A Canillo Calbó.

Ancamp Joan Rosell.

A Ordino Vilella.

A la Masana Jaume Tor.

Andorra Aimar.

A Sant Jolià Andreu Pal.

Per a veedós d'aigües:

A Canillo Miquel Call.

Ancamp Pont.

A Ordino Guillem Bons.

A la Masana Toni Torres.

Andorra Martí Sansa.

A Sant Jolià Bernat Call.

Capitans:

A Canillo lo fill de Call.

Ancamp Morató.

A Ordino Pere Babot.

A la Masana Pui.

Andorra Dolsa, de Santa Coloma.

A Sant Jolià Colat.

Dit dia arreste lo Consell que·s fase dir una missa cantada per parròquia ab professó ynvocant y reclamant lo Sant Sperit y los sants y santes nos guàrdon los fruits de la terra i·ns donon lo que·n fa menester, y esta se digue fins a diumenge o, lo més llarc, per les tres festes de Santcugesma, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se a fet un cot a Jaume Pal, del Pui, o per millor dir, al pobill Pal, per aver refusat una peniora que li fèren a son pastor al solà del Boixadé, de Ordino, y deu pagar un ducat. Més, se a fet recot al jermà de Sabater per no aver pagat lo cot li fèren en lo Consell pasat, y deu pagar vuit sous. Més, se a fet cot a l'areu de Piedro per aver tirat als coloms i deu pagar vuit sous. Més, se a fet cot als cònsols de Andorra per no aver provoït de bona carn vuy, y deven pagar dos reals. Y tots los dits dinés an de entrar a la bossa²¹.

Dit dia se troben per a sobreposats de la confrairia de Sant Pere Màrtir a mossèn Joan Ribot y a Jaume Forcada, menor, y per a sobreistant a Joan Montània.

Dit dia se comane la bossa a Guillemó, en la qual li avem comanat coranta lliures y tres dinés: 40 lliures, sous, 3 dinés.

²¹ Al marge esquerre A pagat. Fa referència al pagament de Jaume Pal. Segueix a pagat cot i recot lo germà de Sabater. Anotacions afegides posteriorment.

[1640] maig 26

¹⁶ A 26 de maig arreste lo Consell que atès que avem rebudes unes cartes de avisos dient-nos ab elles que en Fransa hi a mal contagiós, que Steve Pelliser prengue còpia de dites cartes, o les mateixes, y que de elles vaje a donar notísia als cònsols de la vila de Ax, Tarascó y Siguer, avisant-los que en ninguna manera se permetrà entrar mercaderies de Fransa en esta Vall, en particular robes, y los hòmens que pasaran que pòrton certificatòries. Los que pasaran per lo port de Siguer ne portaran dels cònsols de Siguer, y los de l'altre port, dels cònsols de Ax o Tarascó. Y que vaje dilluns, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que atès que Fransès Scabrós, de Andorra, aje venut vi blanch y aquell vengués a Palès a real lo cortó y al Consell de Santcugesma lo fes pagar al Consell a dos sous y quatre, lo que és gravatori, y aver perdut lo respecte al Consell, se mane als cònsols de Andorra que li intímon que no vengue vi ni tingue ostal de así al dia del Roser primer vinent, y aquell dia pugue vendre. Y asò se li mane en pena del cot de la Terra.

[1640] juny 21

A 21 de juny de dit any arreste lo Consell que Gabriel Moles vaje a la Seu de Urgell a representar al senyor vicari general y veguer que·s servesquen mirar lo dany que pot venir a la Vall de Andorra si lo balle posave en execusió l'orde que li an donat de capturar, dins la Vall de Andorra, al doctor Domènech, que serie encontrar-se ab la siutat, atès que vuy, dit Domènech, se trobe cònsol en cap. Y que àlson dit orde, atès que la Vall pateix per falta de metje, y que per vui se trobe, ja que i a malalts y se perden per falta de metje que no puje per éser-li vingut a notísia dit orde, y segons la resposta, si los vindrà, que scrigue al senyor bisbe.

Dit dia s'és fet lo afor del blat fiat y aforam a dobló la carga, entenent lo sèguel, y los cònsols que fasen fer manament per totes ses parròquies que, en pena del cot de la Terra, no·l fasen pagar a més de dit preu.

[1640] juliol 9

A 9 de juliol arreste lo Consell, que los cònsols de Encamp fasen adobar lo camí de la Garganta fins al torrent Pregó fent fer gravada a ont sie nesesari, en pena del cot de la Terra.

Y dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Canillo repreguen dit camí a dit torrent Pregó y que l'adóbon de quí amunt fent fer gravada a ont sie nesesari i, en particular, sobre lo prat de Mora, de la Mortada, en pena del cot de la Terra.

Y dit dia arreste lo Consell que totem generalment adóbon los camins, fasen trencar mates, apàrton pedres, adóbon gravades, y totes estes coses sien fetes per tot lo mes de juliol, en pena del cot de la Terra.

Dit dia trobe la Terra per arañadós a Mora i a Areni, de Ancamp, y que asistesquen demà mateix, en pena del cot de la Terra.

^{16v} Dit dia trobe la Terra per a rahonadós, acabat que ajén los altres, a Gabriel Moles y Bons, y los que exiran que·ls avíson.

Dit dia arreste lo Consell que no·s pugue jugar a ningun joch de envit, en pena del cot de la Terra.

[1640] juliol 21

Als 21 de juliol areste lo Consell que Gabriel Moles, de Andorra, vaje a la Seu per a donar raó a la siutat de Urgell per les cartes an ascrit lo senyor vege y la siutat.

1640 octubre 9

A 9 de octubre 1640 arreste lo Consell que·s visúron les bogues y creus, cada parròquia allí a ont los toque y tenen acostumat, y asò fasen fins a Sant Simon y Juda, en pena del cot de la Terra.

Dit dia posam lo vi a vuit dinés lo cotó, tant vell com novell.

Dit dia aforam lo pa de forment a onse unes la cuerna y lo de sèguel tretse, y tot sobre arrestat, que s'intimo als ostes, tavernés i flequés fins a di[//]ous dematí, que coménson de vendre a dit preu dit dia.

Dit dia arreste lo Consell que no·s pugue pescar ab sparver ni ab verdols, en pena del cot de la Terra, y que·s mano per porta que pòrton los sparvés, en pena del cot de la Terra, a casa dels cònsols, y asò se fase de Sant Lluch enlà.

Dit dia arreste lo Consell que cada parròquia fase dir una missa cantada per lo Sperit Sant, suplicant-lo nos il·lumino i·ns incamino al seu sant servei, y esta se fase dir fins a Sant Lluch, en pena del cot de la Terra.

1640 novembre 7

Als 7 de novembre 1640 areste lo Consell que cada paròcia fase portar dos pernes de pes onse lliures, y miga dosena de formages, tot que sia bo, demà digious fins a migdia a Sant Jolià, y los cònsols de Sant Jolià o fasen portar a la Seu demà per tot lo dia, y o comanen al traginé Muxella, y asò en pena del cot.

Més, se arreste dit dia que Joan Antoni Torres les presento al senyor canonge Cllaris, deputat y Farran, oïdor, y·ls represente aquesta Vall del que necesite.

Dit dia s'arreste que per totes les parròquies fasen adobar los camins i aigües de dits camins fins vuit dies, en pena del cot, pedres i mates.

1640 novembre 26

Vui, a 26 de novembre 1640, areste lo Consell lo Consell del Bescompte que serà lo diluns abans de Sant Tomàs, que contam a 17 de desembre.

Més, se mane a tots los consolats que pòrton un capó y dos perdius per parròquia, y los de Sant Joli[à] que pòrton toronges, asò en pena del cot, que sie cosa bona.

1640 desembre 17

¹⁷ A 17 de desembre 1640, de vot y resolusió de tot lo Consell y tenint atenció que lo senyor bisbe és lluni y no sabem qui aje de nominar lo balle, y esent lo senyor vicari general, segons se diu, a Barselona, y lo balle que per vuy serveix acabo a les primeres festes de Nadal, arreste lo Consell que vui se nomeno sisena per a què tingam tems de cobrar resposta per festes per a què la Terra no resto sens justisia y posam:

De la parròquia de Canillo Bortomeu Calbó.

Encamp Nicolau Torres, dit Jaumet.

De Ordino Guillem Bons.

De la parròquia de la Masana Toni Torres, dit Querol.

De la parròquia de Andorra Guillem Pal, dit Guíem.

De Sant Jolià Bernat Call.

Lo mateix dia avem comanat la bossa dels dinés dels estranins, a la qual avem posat un billet, portant suma de 64 lliures, 16 sous, 8. No l'avem contada, altrament, Guillemó la té. Pendreu lo que s'i trobarà. Ademés de axò, té altra bossa comanada a la qual hi avie

coranta lliures, ja té billets del que aurà pagat, que's rellevaran de dites 40 lliures, sous, 3 dinés.

Dit dia arreste lo Consell que, atès que i aje alguns habitants de la Vall que lloguen botigues y cases als forasters per tenir mercaderies, tant mercaderies que venen de Fransa com de les que entren de les pars de Catalúnia, y los dits forasters còmpron les coses que serveixen de aliment per los habitants de dita Vall, alterant aquelles de preu, lo que redunde en gran dany dels habitants de dita Vall, arreste lo Consell que ningun pugue llogar cases ni botigues, ni ab motiu que fase a miges, ni acollir de tres dies enlà que ajen estat a un poblat, llevant lo abús que's porie usar de estar tres dies a una casa y altres tans a altra, sinó que absolutament no puguen estar en una parròquia sinó tres dies. Y, ademès, que no puguen agavellar ni comprar sal ni altres coses dits forasters que primer los dits que la porten per vendre no la pòrton al pes, deixant provoir primer los del lloch o parròquia a ont se trobaran, a la menuta y engròs. Per als dits forasters ban de sinch sous aplicadors al mostafàs o, en sa absència, al de Consell que exegirà lo negosi. Y per als de la Vall que's mano, porta per porta, en pena del cot de la Terra, que ningú·ls acullo ni dono menjar de dits tres dies enlà, casant, ara per les ores, la ignorància que porien alegar de dir que no saben que aje los tres dies que i són, y que no se'ls intimo fins a diumenge pròxim vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que vaje Masià Abiel a portar la carta al senyor vicari general alà hont se trobarà y de dita carta cobro resposta, y que vaje dimecres ho digous, en pena del cot de la Terra.

1641 gener 23

^{|17v} Vui, a 23 de jener de l'ain 1641, a jurat lo balle Micolau Torres, de Encamp, balle de Monsenyor lo Bisbe Ilustrísim.

Dit dia areste lo Consell que vaje Andreu Pal i Gabriel Moles a la Seu a pendre consell si lo veger de Fransa pot pendre posesió de veger a la Val ab procurador y posar balle, y que vagen per tota esta semana, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los de Consell de la parròquia de la Masana que s'i trobaran, que vagen a saber de qui és lo bestiar an piniorat al terme de Andorra, y que mànon als que són dilinqüents que pàgon la piniora, en pena del cot de la Terra, ho que dónon justa causa de sí al primer Consell.

[1641] febrer 27

Vui, a 27 de febrer, areste lo Consell per a lo Dimars Sant lo Consell de Pagament per a dematí, que tots los consolats pòrton lo diner de la quèstia y que tots ajen de portar plata de pes, valent lo real tres sous, tot en pena del cot de la Terra.

1641 març 26

Vui, als 26 de marts 1641, areste lo Consell que Joan Vilella y Torres, de Pall, vagen a Fox per a pagar la quèstia al senyor rei o a són tresorer.

Vui, als 26 de marts 1641, se a tengut Consell de Pagament y se a fet un cot alguns falits conforme conste al Libre dels Cònsols de Andorra, y a de cobrar la bosa quatre liures, dic 4 lliures, sous*.

1641 abril 6

Vui, als 6 de abril de 1641, fem la sisena del bale del veguer de Fransa:

Primo, Quanielo Miquel Adelac.

Ancamp Joan Rosel.

A Ordino Gilem Areni.

A la Masana Bons.

A Andorra Giem, de Angordani.

A Sant Jolià Bernat Qual.

Aui, dia susdit, se areste que Joan Villela y Ventura Mas vagen a Fransa a parlar ab mosur de lla Forés, y diumenge vagen a peu de port, y asò en pena del cot de la Terra.

^{|18} Dit dia se mane a Mateu Tixidó, dit Sucarà, que de así al primer Quonsell pago lo cot que li van fer al Quonsel de Pagament de la Semana Santa y lo recot que li fan als 6 de abril que hés trenta-y-un sou y quatre diners, dic 1 lliura, 11 sous, 4*.

1641 abril 10

Vui, als 10 dies del mes de abril de 1641, areste lo Consell que Joan Areni, de Ancamp, y Grabriel Molles vagen a la Seu per a donar raó, als cònsols de lla siutat de Urgell y vicari generall, de una letra an enviada al Consell de lla Val, y vagen demà per tot lo dia, en pena del cot de lla Terra.

1641 abril 26

Vui, als 26 de abril 1641, areste lo Consell que demà disapte pòrton una perna per parròquia y tres formatges per parròquia, y les pernes de pes de 10 lliures, y se mane a Grabiell Moles les porto y presento a mossèn Villaplana y de²² Capons, y dono a dit Capons quatre pernes y dotse formatges y a l'asesor dues y sis formatges.

E més, se areste que se dige una misa per parròquia y profesó, tant pre/s/t que se puge, cantada, per invocació del Sant Asperit.

1641 maig 13

^{|18v} Als 13 de may 1641, a la vista de Cinquogesma, trobe la Terra:

A *[Canillo]* mostafàs Mora, veedor Peliser.

Ancamp mostafàs Areny, veedor Toni Torres.

A Ordino mostafàs Soler, veedor Sebastià Pal.

A la Masana mostafàs Pere Torres, veedor Torres, de Pal.

Andorra mostafàs Montània, veedor Gabriel Moles.

Sant Julià mostafàs Toni Soler, veedor Miquel Tor.

A Canillo capità Miquel Peliser.

Ancamp Nerbona.

A Ordino Jaume Call.

La Massana Andreu Rull.

Andorra Masià Aldiàs.

A Sant Julià Esteve Martí, Gisalt.

Dit dia areste lo Consell y se mane, en pena del cot de la Terra, que ninguna persona jugo a ningun joch en anvit, ni als ostals que no-s puge jugar a ningun joch de cartes, y cada consolat ho entimo en ses parròquies*.

Dit dia areste lo Consell que s'adoben los camins y senderons, mates, gravades, aigües, tot lo que sie de menester, asò que s'adobo fins a Sant Barlabé, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que fasen fer una paret al camí a part de amont de la palanca de Axovall, asò fins a Sant Joan, al ter/r/er a part dejòs del camí.

Dit dia se mane Arein, d'Ers, que podo les mates dels prats de Serxirella, que mai ne pode ninguna, asò fins a Sant Barlabé, en pena del cot.

Més, se mane a Bons y Caup y Camp que adóbon lo pas del Troncet, que axàmplon lo camí y mates, en pena del cot, fins a Sant Barlabé.

Més, se mane als del quart de Sispoint que adóbon lo grau desús casa de Querol, en pena del cot, fins a Sant Barlabé.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que adóbon lo camí de la Creu Grosa fins al pasturer de Guillemó. Que àlson la paret que entèrron la roqua que estige bé, en pena del cot, fins a Sant Barlabé.

Més, se mane als de Andorra que adóbon les gravades dintre los prats, que les antèrron, y aigüeres, que tot estige bé, en pena del cot, fins a Sant Barlabé.

^{|19} Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen adobar la gravada més amont del coll del Mas, a la desvia del carreró de les Caldes, que stigue bé, en pena del cot, fins a Sant Barlabé.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que fàson adobar un pas que's entre andós los terés de la Grella, que fasen piquar la rocha y aixamplar la paret, en pena del cot, asò fins Sant Barlabé.

Més, se mane als cònsols de la Masana que fasen adobar la roqua entrant del grau de Sant Anto/ni/ vinint avall, gravar ho piquar la roqua, que estige bé, en pena del cot, asò fins a Sant Barlabé.

Més, se mane a la viuda Rosella que fase una gravada al cabagual del prat de Turer, en pena del cot, fins a Sant Barlabé.

Més, se mane als cònsols de Andorra que adóbon lo pont de les Caldes ab cals, que stigue bé, asò fins a Sant Miquel de setembre, en pena del cot de la Terra, tot lo que sirà nesasari adobar.

Dit dia se mane als quonsols y conselés de la Masana que declàron a una quastió de alguna tala que hés entre Qual, de Sisponi, y Fonta, en pena del cot de la Terra. Que declàron dita castió de sí al dia de Santcugesma, ho entre totes festes de Santcugesma.

²² En lloc de a.

1641 juny 9

Vuy, a 9 de juny 1641, se mane a Guillem Areni vaje a la Seu per tractar ab lo senyor ardiaqa les cosses convenients per la Vall, juntament ab Grabiell Molles.

Dit dia s'enporten los susdits a la Seu los Pariatges y prometeren tornar-los*.

Dit dia se areste lo Consell que los osten²³ venguen lo vy a nou dinés lo cortó y no més, y asò demà mateix.

Vull, a 9 de juny 1641, són anats Canillo y Ancamp a cercar la caixa de l'argiu.

[1641] juny 12

Vui, a 12 de juny, [a]reste lo Consell se digue una missa cantada, ab professó, del Sant Asperit per totes les parròquies, per tota aquesta semmana fins al sendemà de Sant Joan, y absolta.

Dit dia se mane a Guillem Areny y a Joan Antony Torres vagen a Barselona a parlar ab los senyors diputats per cosses convenen a la Vall y també pàsson a Balaguer per antimar al senyor vicari general que's posse en defensa de les rendes del senyor bisbe, y asò se'lls mane en pena del cot de la Terra, y asò an de anar passat Sant Joan, un dia o dos, y si poden avans, que vagen.

Dit dia s'enporten los susdits Guillem Areny, Joan Antony Torres s'enporten los pariaiges y prometen tornar-los*.

^{|19v} Dit dia se manen als cònsols de Andorra que bestràgon una perna de pes deu o onse liures y que la porten a Sant Jolià a cassa de Andreu Pal.

Més, se'ls mane que bestràgon sis formages y que'ls porten ab la perna Agostí.

Més, se mane dit dia als cònsols de Sant Jollià vestràgon una perna de pes de deu o onse liures y també los dits bestràgon sis formages, los quals se an de presentar a la Seu de Urgell als taulés.

Dit dia se areste que's trobe òmens per deumar lo bestiar y garbes, primo, a Canillo Calbó y Quall, Ancamp Joan Rossell y Martí, a Ordino Guillem Bons y Villela, a la Massana Bons y Toni Torres, Andorra Colat y Masià Albiel, a Sant Jollià Andreu Pall y

²³ En lloc de osten.

Migavilla. Y quant sirà delmat, tant bestiar y lana y garbes y totes les designes tocants al senyor bisbe, la Terra deslberarà lo que se n'a/u/rà de fer.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que mànon Aldossa que dòno los dinés del cot als còsolls al primer Consel, catorse sous y mig, y asò se'ls mane en pena del cot. Y aqueixos an de entrar a la bossa²⁴.

1641 juliol 28

Vuy, alls 28 de jollioll de 1641, se mane a Villela vaje a Tolossa a portar una carta al primer president y altres prosoyments y tractar les cosses sian convenients per la Vall, y Guillem Areny vaje ab ell fins a Mongasqó.

Dit dia se fa lo preu all blat, y la Terra fa lo preu a un dobló la carga y, en pena del cot, que no'll pàgon a més.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Jollià que fàsson adobar la gravada que's endret del molý del fuster dintre de un mes, y asò en pena del qot de la Terra.

Dit dia se mane als còsolls de Andorra adóbon lo grau del pont nou y, al devolant de dit grau, àjon de picar la roqa, al devolant del grau anant a Sant Jolià, a mà squerra, y alargarant la gravada que's qurta, y asò per lo spaí de un mes y en pena del cot de la Terra. Y totes les parròquies que fàson adobar tots los camins, que astígon bé, en pena del cot de la Terra, y asò dintre de quí a Nostra Senyora de agost.

^{|20} Dit dia areste lo Consel y manen a Guiem, d'Ers, que adobo lo camí de Pal y a Sinto Myga.

1641 agost 24

Vuy, alls 24 de agost 1641, areste lo Consell que Guillem Areni vaje a Foix a parlar ab lo senyor comte Barrau per cosses convenen a lla Vall, de quí a digous primer vynent, y asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Joan Rossell, d'Encamp, y Andreu Pal vagen a la Seu a informar al comisary del Sant Ofissi, mossèn Torrents, aserca del qot y reqot s'és fent²⁵

²⁴ Segueix un assentament incomplet que diu: Vui als 7 de jollioll 1641.

²⁵ En lloc de fet.

a Toni Pal, Babot, esperant lo senyor vicari general sie vintgut de Serdània, y asò en pena del cot, y[n]formant al senyor vicari general sie vingut per i[n]formar-lo del que pas[a].

Dit dia se areste que demà per tot lo dia, que serà a 25 de agost, los cònsolls de la Massana pòrton una perna de pes de onse liures, y los cònsolls de Ordino que pòrton una perna del mateis pes de onse liures, y una dotsena de formages, y que u pòrton tot a cassa de Guillem Areny, de Ordino. Més, se areste que diluns primer vinent, que los que deuen les rendes de l'any 1640 que vóngon Andorra per a conferir-se ab Joan Guillem per a comonicar-los algunes cosses pertocant a les rendes pertocants a les de l'any 1640. Més, manam als cònsols d'Encamp que mànon a Pont vingue lo dit dia. Més, als cònsols de la Masana o mànon a Jaume Giberga y a Jaume Pal. Y los cònsols de Ordino o mànon a Soler, de la Cortinada. Y a Sant Jolià los cònsolls o mànon a Naguol, so hés, en pena del cot de la Terra. Y en tal cas, los quals no volguèsen obeir los manaments, que·ls antímon dits cònsols als arendadós, que·ls antímon davant dos testimonis tots los gastos y danys que·n ponie venir a la Terra. Més, los cònsols de Andorra o antímon a [Mateu].

1641 agost 26

Vui, als 26 de agost 1641, afore la Terra a deu dinés lo cortó del vi de quí a diluns, y de diluns anlà que·l véngon an aqueix preu, y los cònsolls que u antímon cada consolat en sa parròquia, y asò en pena del cot, que no·l véngon a més.

Dit dia areste lo Consell que lutejen sinc liures per parròquia y aquestes, totem les pòrton fins a Nostra Seniorade setembre y de quí anlà, lo primer Consel que tenran que les pòrton a la Cassa de la Terra, y asò en pena del cot.

1641 agost 31

^{20v} Vui, a 31 de agost 1641, areste lo Consell que Joan Rossell vaje an Fransa per a la pressa de les ovelles del farrer, y anar a ont serà menester per a defensar dita pressa, y asò demà del matí, y asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que·s digo una missa del Sant Asprit per parròquia, so hés, missa cantada y ab professó y ab ansollta per tota la semana entrant.

1641 agost 4

Vui, a 4 de agost 1641, [a]reste lo Consell que Guillem Areny y Andreu Pall vàjon a la Seu per donar rahó al senyor vicary general de aquestes fersacions que nos fan los

fransesos y també al Capítol donar-los-ne rahó del fet, y asò anyt vàjon, en pena del cot, y si convindrà donar-li una requesta, que la y dónon.

Dit dia [a]reste lo Consell que tornat que sie Guillem Areny de la Seu, que vaje an Fransa ab Cal, del Tarter, y vàjon a ont serà menester per t[r]actar les cosses convenients per la Val, y asò que vàjon de quí a disabte y que tràcton les cosses de les dèssimes pertocants al senyor bisbe de Urgell, y asò en pena del cot de la Terra.

Més, se areste dit [dia] que totes les parròquies pòrton dasset pessas que sien de pes de vuyt, o reals o sous del molinet o mone[da] bona que tingue qonqrts en Fransa. Y estes que les porten divendres per tot lo dia a cassa de Guillem Areny a Ordino, y asò en pena del cot de la Terra.

1641 setembre 23

Vui, als 23 de setembre 1641, [a]reste lo Consell que Villela vaje an Fransa per donar rahó al senyor compte Barrau de algunes coses convenen per la Val, y també a portar un present a mosur de Mongasqó.

Dit dia luteje dues pernes y dose formages de pes de onse liures per perna als cònsols d'Encamp.

Dit dia luteje lo mateix a la parròquia de Canillo, y aquestes portades a cassa de Villela, y estes que sion demà dimarts de bon matí.

Dit dia [a]reste lo Consell lo pagament de la quèstia per alls 22 de octubre 1641 y pòrton moneda de pes, se·ls pendrà al qrts de Fransa.

[1641] octubre 3

A 3 de octubre de dit any arreste lo Consell que tots los que tenen en comanda de col·lector les rendes de l'any 1641 que pòrton los dinés del valor de la llana y si no l'an aplegada, que l'aplègon i la véngon, y si no la poden vendre, que la péson per a què se puguen finar los comptes de dita llana al Consell del Pagament.

[1641] octubre 22

²¹ A 22 de octubre de dit any, arreste lo Consell que Joan Vilella y Miquel Call vagen a Foix a portar los dinés de la quístia y també a portar los dinés de l'acort fet ab mosur de Gramunt per lo negosi de la pretensió de la renda de la Mensa Episcopal, y de aqueles

pagues que pagaran cobrar rebudes autèntiques, y que vagen fins a 8 del corrent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que degú no goso pescar en ninguna manera de tisura, sinó ab la línia. Que pòrton los asparavés a casa dels cònsols, y asò tot en pena del cot de la Terra. Los cònsols o mànon a les paròquies.

[1641] novembre 25

A 25 de novembre, al Consell de Sant Andreu, arreste lo Consell que Miquel Adellach rebo lo blat que's serà collit a la renda de Canillo tocant a la Mensa Episcopal lo ani 1641, y lo de Encamp que'l rebo Mas, a Ordino Guillem Areny, a la Masana Joan Bons, Andorra Joan Guillemó, a Sant Julià Andreu Pal. Y que aquel pòson en part tuta y segura, manant als col·lectors que an col·lectat les rendes que'l los lliuron y que totom porto los comptes y dinés resultans de dita renda fins al Consell de Sant Tomàs, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste lo Consell de Sant Tomàs per al dijous abans de Sant Tomàs i's mane als cònsols de cada parròquia pòrton un parell de pardius rojes y un capó, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane Pere Torres, de Sisponi, torno endres[ar] lo camí vell dejós les costes, que astigue bé, perque l'altre no stà bé, en pena del cot, y los cònsols o antímon per tota esta semana.

[1641] desembre 19

A 19 de desembre, al Consell de Sant Tomàs, arreste lo Consell que fins al primer Consell, que tots los col·lectors de les rendes pòrton lo compte del blat, ells o aquells a qui la Vall a ordenat que'l rebesen, y asò se'ls mane, en pena del cot de la Terra.

Dit dia afore lo Consell lo vi a onse dinés lo cortó y que a qui voldrà mig cortó de vi, los ajen de mesurar a dinés, y asò per a diumenge primer vinent que coménson de vendre.

Dit dia confesso jo, Guillem Areni, aver rebut de la Vall sent lliures per les ovelles que se'm disiparen en la presa que'm féu Joan Martí, y per acort fet entre la Vall y jo, dit Areny, que en cas que aguessen de tornar a pagar les rendes altra vegada y no'ls pasàsen a compte los gastos y les dites sent lliures, en tal cas que jo, dit Areny, sia obligat a restituir-ne la mitat, dich 50 lliures, sous.

[1641] desembre 27

^{|21v} A vint-y-set de desembre de dit ani arreste lo Consell que tots los que an col·lectat les rendes pòrton les rebudes fins al primer Consell, dels vicaris, de les 25 lliures en dinés, y del vi y del blat, y també de les tornes de blat que fan al render de Capítol, estador y balle, axí com tocarà a cada col·lector de la parròquia a ont sirà, y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que atès que lo quart de Aniós tinguen alguna qüestió ab Sebastià Babot, que los cònsols y consellés de la parròquia de la Masana y diguen per de sí a Sant Antoni, en pena del cot de la Terra.

1642 febrer 28

Vui, als 28 de febrer 1642, areste lo Consell que Gillem Are[n]y y Joan Pere Torres vagen a la Seu a parlar ab lo atbocat per causes y plet porten los Tores ab Pere Babot, de les Caldes, que lo senyor vicari jenerall demane les victòries de les sentènties y taixat de decret de eixicutió, y se'ls mane en pena del cot de la Terra, y demà que vagen.

Dit dia posam lo vi a sou [lo] cortó de diumenge enlà primer vinent.

Dit dia aforam lo pa, lo forment a deu onses y lo sègell a 12 onses, y de dit diumenge enlà primer vinent.

Dit dia areste lo Consell que per lo Dimarts Sant se tingue lo Consell de lla Quèstia del senyor bisbe y totom porto lo pagament y dinés, en pena del cot de lla Terra.

Dit dia lotege la Terra dues pernes per parròquia de 12 lliures per perna, y Encamp y Canillo que fasen sent formatges dels de lla renda²⁶.

1642 maig 23

^{|22} Vui, a 23 de maig 1642, areste lo Consell que los cònsols de cada parròquia que pòrton un capó per al dia del Consell de Santcogesma y los cònsols de Andorra que procúron una cordera de Urgell per dit dia, asò en pena del cot de la Terra, y sis liures de perna de cansalada.

²⁶ El salt cronològic de gairebé tres mesos, atès que coincideix amb el canvi de foli, indica la pèrdua d'algun quadern o folis.

Dit dia areste lo Consell que los que deuen los Arniels²⁷, de Encamp, y Sela, de Lors, y Nagual y Soler, que tots deuen, que per al Consell de Santcojesma que pòrton lo que deuran, en pena del cot de la Terra, los cònsols de cada parròquia que·ls ho entímon, en pena del cot.

[1642] juny 2

Vui, a 2 de juin, al Consell de Santcojesma, trobe la Terra a mostafasos y veadós de aigües, són los segens:

Primo, a Quanillo troben a mostafàs Miquel Adallach y veador Miquel Call.

Encamp mostafàs Joan Antoni, veador y conter Bonaventura Mas.

Hordino mostafàs Fransès Pal, veador y conter Sabesti/*à*/ Pal.

A la Masana mostafàs Joan Bons, veador Joan Pere Solana.

Andorra mostafàs Joan Guillemó, veador Masià Albiell.

Sant Jolià mostafàs Bernat Call, veador Toni Palmigavila.

Dit dia troben capitans, són los segens:

Primo, a Quanillo troben capità a Joan Peirot y Armain.

Encamp troben capità a Pere del Rectoret.

Ha Ordino troben capità a Pere Babot.

A la Masana troben a capità a Joan Pere Sabater.

Andorra troben a capità a Miquel Montània, dit Gabriel.

Sant Jolià troben capità Andreu Pal, menor.

Dit dia posam a la bosa de la Terra los dinés de les regalies y los draps a levar, que tot és deu lliures, quinse sous, y per tant la bosa aurà de pagar al porter major y al segristà diem 10 lliures, 15 sous.

Dit dia areste lo Consell que per de sí al dia de Sant Joan de juin primer vinent, y se mane, en pena del cot de la Terra, als col·lectors de les rendes de l'ain 1641 que pòrton dinés ho blat per dit dia, y los consolats ho entímon als dits col·lectors, cada un en sa parròquia, en pena del cot. Y dits blats ho dinés que lo home, que és dedicat en cada parròquia que rebo dits dinés ho blat, sotcolector, y els ne daran comptes.

Dit dia areste lo Consell que los camins se adóbon, tots camins reals, senderes, senderons, mates, aigüeres, pedres, tot lo que sie menester, asò fins a vint de juin, asò en

pena del cot de la Terra, los consolats ho entímon, tot en pena del cot. Y los cònsols de Andorra fasen de adobar una pedra al molí de Josep, en pena del cot.

^{22v} Dit dia se ha fet cot, ha de antrar a la bosa, que tot lo gasto ha pagat la bosa, que·s trenta reals per los fallits. Són fallits los segens: primo, lo cònsol de Canillo page deu sous, més, per los cordés del delme de Ancamp page deu sous, Sela, de Lors, page deu sous, Soler, de la Cortinada, page deu sous y per recot altres 10 sous, tot 1 lliura, sous, 0. Camp, de Pal, page 10 reals, tot tres liures, diem: 3 lliures, 0 sous, 0*.

Dit dia areste lo Consell que los que deuen los aniells del delme de Ancamp y Sella, de Lors, y Soler, de la Cortinada, pàgon tot lo que deuen a la Terra per tot lo mes de juni, en pena del cot de la Terra, y que·ls sie intimat.

1642 juny 10

Vui, a 10 de juin 1642, areste lo Consell que vaje Gabriel Moles y Joan Areni a Tolosa a portar lo arest de les rendes a mosur de Beuregart y que li aréndon per compte de la Vall, y que pòrton la carta al senyor comte y que tràcton de la forana si se'n porà aver algun arest. Y que còmpron una dotsena de ascudelles d'estain y miga dotsena de salés y dues dotsenes y miga de setres [*d'*]estain fi, y que vagen demà dimecres, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Hordino que axecúton a Soler lo cot y recot, en pena del cot de la Terra, s'anten l'an de axecutar per jostísia*.

Dit dia areste lo Consell que Areni y Gabriel prengen vint-y-sinch liures de les mans de Guillemó per al gasto de anar a Fransa.

1642 juny 23

Vui, a 23 de juin 1642, han donat comptes Arein y Gabriel Moles de les susdites 25 lliures, sous, prengeren per anar a Tolosa. An tomat lo que los ha restat y són pagats de sos treballs.

Dit dia areste lo Consell que troben hòmens a quada parròquia per a delmar cordés, lana y blat, arendar erades, coletar tot lo que sie menester per les rendes de mosur de Beuregart, son los segens, primo, a Quanillo troben Pere Ponsernalt, Mora, Esteve Peliser, Encamp Joan Arein y Pere Martí, Hordino Joan Vilela y Guillem Bons, a la Masana Antoni Torres, Joan Pere Torres, Andorra Gabriel Moles y Miquel Aimar, Sant Jolià

²⁷ Probablement en lloc de Arenys.

Andreu Pal, Antoni Tolse, Soler. Als sobre anomenats donen tot plen poder de venre y fiar, salvo lo blat que's tròbie en cada parròquia per a quant lo auran menester.

^{|23} Dit dia a venut lo Consell los ainiell[s] del delme de les rendes de mosiur de Beuregart, so és, ainiels, cabrits, tots los que s'areplegaran de dita renda, cabo y rabo, per preu de danou sous per cap, pagadós lo dia de Sant Miquel de maig 1643 y, a dit preu, li donam los formatges y tots los dinés dels esendorsos, tot lo que s'aplegarà en dit esendorsos, y dits cordés ha comprats Gabriel Moles, de Andorra, y los ha de rebre en l'ora que'ls auran delmats per les parròquies los col·lectós de tot recort.

1642 juliol 27

Vui, a 27 de juliol 1642, ha comanat lo Consell a Joan Guillemó tres boses, lo qual y a, entre totes, dosentes sinquanta-quatre liures, davuit sous, diem 254 lliures, 18 sous, y estos són ab quatre partits, y tres boses, y a cada partit y a billet del que y a de tot recort.

Dit dia a tornat posar lo Consell ha una bosa de les tres susdites, ab or, trenta-vuit liures, quinse sous, diem 38 lliures, 15 sous, lo qual y a billet de dit or, que tot ten encomanat Guillemó, que tot junt monte dos-sentes noranta-tres lliures, tretse sous, diem 293 lliures, 13 sous.

Dit dia afore lo Consell lo blat fiat, lo qual avem fet lo preu a vint-i-vuit reals la carga y que ningú lo pago a més, en pena del cot de la Terra, y cada consolat que entímon en ses parròquies.

Dit dia areste lo Consell que tots los quotlectós que han cotlectat les rendes de l'ain 1641, cotlectós y sot-cotlectós y tots los que degen a dites rendes, los manen, en pena del cot de la Terra, que pòrton dinés del blat y altres coses, fins al primer Consell pasada Nostra Senyora de agost, ultra de què sien caiguts en cot los castigarem més regurosament.

Dit dia donen comptes los col·lectós dels ainiels que an rebut Gabriel Moles y Arein, són los segens: primo, Canillo no sap lo compte, Encamp no ho sap, Hordino na rebut seixanta-y-dos, la Masana seixanta y mig, Andorra no saben, Sant Jolià 45 y mig. Se'ls mane, en pena del cot, que tots los cotlectós, de sí al primer Consell, pòrton lo compte per fer la obligació los dits rebedors.

Dit dia se areste y se mane als cònsols de Andorra que al primer Consell pasat Nostra Seniorade agost que amanésquen de dinar y que sie Consell dematí, en pena del cot de la Terra, d'on lo Consell se anpendrà, que sie dematí lo Consell.

1642 agost 3

Vui, a 3 de agost 1642, areste lo Consell que Joan Arein y Joan Pal vagen a Tolosa y que vagen demà per a parlar a mosur de Beuregart per acomodar per los gastos demane, y també que pàrlon ab lo compte per la letra de la vegeria que li portaren, y que pàrlon ab lo fermer general per saber los drets són de la forana, y que pàgon dits gastos al consert que poran. An s'enportat dinés los dits Arein y Pal, trenta liures, daset sous per lo qual s'oferirà, diem 30 lliures, 17 sous. A de cobrar la bosa 1 lliura, 8 sous, 11.

1642 setembre 11

^{|23v} Vui, a 11 de setembre 1642, areste lo Consell que posen lo cortó del vi vell a quatorse dinés y que vengen demà mateix, y lo vi novel, si'n porten, lo posen a deu dinés lo cortó.

Dit dia areste lo Consell que, per al dia de Sant Luc, que tots los col·lectors pòrton lo compte de la lana, que la aureplégon tota y que pòrton lo compte de la que auran rebut y de la que deuran, asò en pena del cot, que envíon lo compte a Quanillo dit dia.

Dit dia comane lo Consell a Joan Guillemó una bosa, la qual y a dos-sentes quoranta-nou liures, davuit sous ab or y plata, lo qual y a billet en dita bosa, diem 249 lliures, 18 sous, 0, y asò ademés del que ja té.

Dit dia areste lo Consell y se mane, en pena del cot de la Terra, a Bons, del Pui, y Andreu Pal y Migavila, fins a San Miquel, que pòrton dinés ho lo blat que deuen de la renda de l'ain pasat.

Dit dia areste lo Quonsel y se mane, en pena del quot de la Terra, als quònsols de Andorra que fàson adobar lo pont de les Caldes de así al dia de Sant Luc primer vinent.

Més, a de cobrar la bosa dels quots quatorse reals al primer Quonsel.

1642 setembre 27

Vui, a 27 de setembre 1642, areste lo Consell que vaje Joan Villela a Fransa, que presento lo gos a mosur Gotis y que tracto ab lo dit Gotis si porà negociar ab composició

de dexar-nos joir del privelegi de la forana si és aren[da]dor per uns quans ains, que pugam obtenir posesió y que se'n meno un fadrí per menar lo gos y fer-li compania. Y s'enporte una còpia del privelegi y la t[a]rifa de la forana.

Dit dia areste lo Consell que tots los consolats demànon les rebudes als colectós del[s] capelans y que al primer Consell totom les porto, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que del dia de Sant Miquel de setembre primer vinent enlà, ningú goso pesquar en ninguna tesura, salvo la llínia y que tots los que tinguen tesures que les pòrton en mans dels cònsols, en pena del cot, asò dels bens en avall.

Dit dia troben arañadós per esta semana primera a Joan Arein y Andreu Pal, y per l'altra semana segent a Pere Ponsnalt, Mora, y Joan Pere Torres, y l'altra semana a Gabriel Moles y Guillem Bons.

1642 octubre 9

Vui, a 9 de octubre 1642, areste lo Consell que aquels que liuraran la lana del delme, que còbron rebuda, y al primer Consell pasat Sant Luch que la pòrton, en pena del cot.

1642 novembre 25

²⁴ Vui, a 25 de novembre 1642, areste lo Consell que posen lo pa a vuit on[s]es la qüerna del forment y a deu onses la qüerna de sègell.

Dit dia posen lo cortó del vi ha onse dinés lo cortó y que coménson de vendre diumenge primer vinent, y que no pugen mesurar migs cortons de vi, ni pugen fer cap de pa prim, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y loteje una perna a Sant Jolià y altra Encamp de pes de deu liures, y Hordino 24 formatges, que·ls pòrton dels que deu Sucarà del delme de l'ain 1641 y que·ls pòrton a casa de Andreu Pal lo endemà de Sant Andreu dematí, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y manen a cada parròquia, en pena del cot, que mànon a to[ta]m en general que pòrton los albarans del General de la sal fins al Consell de Sant Tomàs, de tota la sal an pasat en Fransa.

Dit dia areste lo Consell y se mane als consolats que mànon en cada parròquia als vesuradors que per a diluns primer vinent que vagen a fer una vesura a Sant Jolià, asò en pena del cot, y los consolats que·ls dónon los dinés ha depositats Nagoal.

Dit dia areste lo Consell lo dia del Consell del Bescompte, que·l posen lo dimars abans de Sant Tomàs, Consell dematí, y cada consolat que pòrton un capó y dos pardius, en pena del cot, y los de Sant Jolià que pòrton toronges.

Dit dia areste lo Consell y se mane a totes les parròquies, en pena del cot, que fasen adobar los camins, mates, aigüeres, senderons, tot lo que sie menester, de sí al Consell de Sant Tomàs, que sie adobat.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen adobar la gravada pasat lo riu del Noguer, camí de Ancamp, y que·n tragen una roqua grossa que i a caigut, de sí al dia del Consell de Sant Tomàs, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Sant Jolià que fasen una palanca al riu de Danís que y puge pasar bèsties y persones, asò fins a Pascua que l'ajen fet, en pena del cot, y per no poder entrar al bosc, los donen temps fins a Nostra Senora de agost, am la matexa pena.

1642 desembre 16

^{24v} Vui, a 16 de desembre 1642, al Consell de Sant Tomàs, areste lo Consell que lo blat de la renda del senyor bisbe que sie de les parròquies cada una lo que aurà collit. Y per vui lo Consell fa preu a dit blat a tres ducats la carga, so és, ab diner comptant, y que los cònsols de les parròquies, los que són y seran, repartesquen lo blat a sa discreció en sa parròquia. Y dits cònsols y col·lectors pugen manar, en pena del cot de la Terra, a tots los que degen blat, tant de arendadors de erades com de comanda, que donen lo blat totora que als cònsols serà ben vist. Y quant les parròquies auran venut dit blat, que pugen tomar comprar blat a ses comoditats, y de dit blat de dita renda que no·n pugen fiar, en pena de cot. Y en cada parròquia aje de anomenar un ome per rebre y liurar dit blat i rebre lo diner. Y dites parròquies ajen de correspondre dits dinés de dit blat de sí al dia de Nostra Senyora de agost primer vinent en la Casa de la Terra, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los que deuen lana del delme de dit ain que pòrton dinés al dia de Sant Ramon primer vinent, en pena del cot, de dit dia enlà al primer Consell.

Dit dia se mane a Pont que porto los dinés del blat a la dita diada susdita, que·s tretse cargues y vuit sisterons, a vint-i-sis reals carga, valen trenta-sinch liures, deu sous y vuit, diem 35 liures, 10 sous, 8. A pagat Pont la susdita [...]*.

Dit dia areste lo Consell que vaje Peliser a Fransa per tractar Tinier si pagarà la renda a mosiur de Beuregart y si Tinier no page, que·n tracto ab algú altre, si·s trobe, y que [pa]ge a Tinier de la lana del delme, y si no trobe qui page, que scrige a mosiur de Beuregart que ja anam treballant per fer sa partida.

Dit dia s'a fet cot y an de pagar los fallits 2 lliures, 4 sous, y an de entrar a la bosa de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y se mane, en pena del cot, a tots los consolats que mànon a tots aquels que han pasat sal a Fransa que vingen a donar raó al Consell, que sien así a migdia y asò al primer Consell, en pena del cot de la Terra.

Reste a la bosa, que·s a la quaixa, danou reals y mig.

1643 gener 14

Vui, als 14 de giner de 1643, areste lo Quonsel que vage en Fransa Joan Vilela y Toni Pal, dit Bavot, per pagar la renda ha mosur de Beuregart, y que vagen disapte per tot lo dia, y que vagen a Tolosa a parlà ham mosur de Beuregart.

^{|25} Dit dia afore lo Quonsel lo vi a sou lo quortó y que vengen de demà henlà, y que sie hantimat als osts.

Dit dia s'enporten Joan Vilela y Toni Pal per pagar a mosur de Beuregart quoranta-vuit trentins y mig y una pistola y miga y dos argens, y lo demés que soplesquen a ses voluntats y que venguen la lana del delme si poden.

1643 gener 31

Vui, als 31 de guiner de l'an 1643, areste lo Consel que vaje Grabiell Moles i Miquel Cal an Fransa per dar rahó al senior comte Baraut de les demandes que mos fa, i s'enporten lo arest del comte de Caramant i s'enporten la còpia dels Pariages, i vagen dimarts primer vinent que serà a tres del corent, pena del cot*. Reste a deure Vilela quatre pistoles, les quals pistoles a pres del comte de la lana quant va anar a Tolosa ab Toni Pal, les quals deurà, dic quatre pistoles.

1643 febrer 28

Vui, a 28 de febrer ani 1643, areste lo Conseill per al Dimars Sant Conseyll de Pagament de la Quistia del rei nostre senyor, Conseill dematí, y que los cònsols prengen,

y sos aplegadós, los trentins a rahó de coranta-y-quatre reals y les dobles a coranta reals, y les peses de vuit a dotse reals, pesant tot són degut pes.

Dit dia areste lo Conseill que tots los col·lectós²⁸ de la renda hepi/s/copal, de sí al Conseill de Pagament, porten lo comte del blat de cada parròquia alestit, en pena del cot de la Terra, i vagen diluns que serà a 20 de abril, i asò que vagen en pena del cot de la Terra.

1643 març 31

Vui, als 31 de marts de 1643, areste lo Quonsel que vaje Miquel Cal y Pere Torres vagen en Fransa per pagar la quèstia y que y vagen de así al dia de Pascueta, y s'enpòrton lo arest del comte de Caramani ab dues cartes de porgamí*.

Dit dia afore lo pa lo Quonsel a set onses lo forment y nou onses lo sègel la quèrna, y lo vi a trese dinés lo quortó, y que no puguen mesurà a migs cortons, y que venguen digous per tot lo dia, y cada consolat ho antimo a ses paròquies, en pena del quot de la Terra. Y que qualsevol que vèngon pa que no pugen venre que no·l los péson al devant, en pena del quot de la Terra, y que comeso digous*.

^{|25v} En mans de Joan Gilemó ten la Val encomanat am dinés, am partits difarens, am [mesures] y plata, sent vuitanta-y-nou liures y sese sous, diem 189 lliures, 16 sous. Vui, als 31 de marts 1643, asen²⁹ tret 69 lliures, 16 sous.

Dit dia vol lo Quonsel que la misa del Santísim Sagrament que s'arestà l'ani pasat als 2 de abril, que·s continuu per altre an/i/ada y que·s paguo la pasada dels dinés que tenen les paròquies del blat que an venut de la Val que·s deu liures y quatre sous per aniada per paròquia.

A de antrà la bosa del Consel de Pasqua, del Consel del Pagament, a de antrà quatre liures. S'és fet lo quot y lo recot de Ancam a bon comte. Se a de tornar quatre liures a la bosa: 4 lliures, 0 sous*.

Se mane a Martí, de Ancam, que al primer Consel que porto trese reals i quatre dinés, i asò en pena del cot de la Terra, dic: 1 ll. 6 s. 4 d.*

²⁸ En lloc de col·lectós.

²⁹ Probablement en lloc de s'an tret o avem tret.

I més, se mane als cònsols de Ancam que pòrton trese sous i dos dinés perquè no an antimat lo cot als cònsols vels, dic: 0 ll. 13 s. 2*

Ítem, mane lo Consel que mànon Aren, de Ancam, que al primer Consel que porte trese sous i dos, dic: 0 ll. 13 s. 2*

Asò en pena del cot de la Terra, vui a 20 de abril 1643, i asò a de antrà a la bosa, dic ab tot: 2 ll. 12 s. 8

1643 maig 6

Vui, als 6 de mag de l'ani 1643, areste lo Quonsel que Toni Bavot y Joan Montàni[a] vagen en Fransa, a Tolosa, a pagar les rendes a mosur de Beuregart, y que arèndon les rendes per lo ani que ve y que'n dónon conforme lo ani pasat, ho a son albitri conforme coneixeran.

Dit dia pose lo Quonsel la quèrna del pa a sis onses lo forment y lo sègel ha vuit onses y que quoménson de venre lo dia de Sant Miquel y que los quònsols ho entímon tots a ses paròquies, en pena del quot de la Terra.

Dit dia areste lo Quonsel que conforme lo arest que's féu als sese de desembre de l'ani pasat, que diu que lo diner del blat de la renda que's buidàs a Nostra Senora de agost, que ara vol lo Quonsel que dit diner les parròquies se'n puguen valer comprant blat per als pobres fins al dia de Tots Sants primer vinent.

1643 maig 18

Lo dit arest loam y aprovam vui, als 18 de mag, al Consel de Santcugesma 1643.

1643 maig 19

²⁶ A la vista de Santcugesma, als 19 de mag 1643, trobe mostafà la Terra:

A Canillo Peliser, balle de les aigües a Bartomeu Caubó.

Ancamp trobe a mostafà a Pere Martí y vesador de aigües a Joan Pont.

A Ordino Joan Villela per a mostafà y vesador de aigües Guillem Bons.

A la Massana Pere Torres mostafà y ha Antoni Torres vessador de aigües.

Andorra Grabiell Molles mostafà y a Miquel Aimar vessador de aigües.

Sant Jolyà Andreu Pal veador, Antoni Naguol mostasà.

Capità:

A Canillo Miquel Peliser.

Ancamp capità Pere Torres, dit Areni.

Ha Ordino Joan Pedro, dit Giner.

A la Massana Joan Rossell.

Andorra Barnat Dolsa.

Sant Jolià Antoni Artiaca.

Deu Joan Areni deu reals i són del curtagé de les pistolles envià en Fransa a pagar a mosur de Beuregart per les rendes del senyor bisbe*.

Dit dia afore lo Quonsel y pose lo vi a quatorse dinés lo cortó y que coménson de venre digous, y los quònsols antímon totem a ses paròquies, en pena del quot de la Terra.

Comanen a Joan Gilemó, am una bosa, noranta-y-sinc liures y trese sous am or y peses de sinc reals y peses de vuit, n'i ha vint, a raó de deu reals per pesa.

1643 maig 18

Dit dia areste lo Consel que los qui no an portat les rebudes de l'oli de Nostra Seniorade la Seu, que al primer Consel ajén de portar les rebudes, en pena del cot de la Terra, vui, 18 de mai 1643.

1643 juny 14

Vui, a 14 de juin 1643, dexe lo Consell als cònsols de Andorra quatre cartes, dos de paper y dos de porgamí, de la leuda de Serdània. [An tornat] les qua[t]/re an s'enportat, [...] que és la darera [sentència]*³⁰.

Dit dia areste lo Consell y se mane a totem generalment, en pena del cot de la Terra, que ningú paso sal en Fransa ni'n véngon als francesos sens pagar lo dret del General, y a qui tal se privarà, que caige ab les penes que cauen se³¹ lo General los [a]gafe.

^{26v} Dit dia se trobe hòmens a cada parròquia per pendre los dits albarans de la sal del General, que tothom, en pena del cot de la Terra, ajén de dar dits albarans a cada parròquia als dits òmens, y són los segens: a Quanilo Forest, Encamp Morató, Hordino Fransès

³⁰ [An tornat] ... [sentència] *afegit posteriorment*.

³¹ *En lloc de si*.

Ramongièm, a la Masana Joan Bons, Andorra Guillemó, Sant Jolià Andreu Pal. Y que·s fasen pagar un ardit per albarà y que ajen de dar l'albarà abans de vendre-la.

Dit dia areste lo Consell y se mane a totom, en pena del cot de la Terra, que adóbon los camins, aigüeres, gravades, mates, pons, senderons, tot lo que sie menester, de sí al dia de Sant Pere primer vinent.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen adobar lo camí de Encamp a part de amont del riu del Noger, que adóbon la gravada y que·n tragen una roqua que i a caiguda.

Més, se mane als dits cònsols de Andorra que tragen una roqua que a caigut al camí dels Marginets y ta/m/bé fasen adobar lo camí de la Grella, al grau més amont del pont que àlson lo camí, que·l gràvon, en pena del cot, fins a la dita diada de Sant Pere.

1643 juny 21

Vui, a 21 de juin 1643, areste lo Consell que Toni Babot vaje a Tolosa a representar los prosoïts que fa lo sotcolector de la Cambra a la Vall per les rendes a mosur de Beuregart, y que fase co/n/star ab acte de com les y a presentades y que porto còpia.

1643 juny 30

Vui, als 30 de jun 1643, se mane a cada parròquia fasen dir una misa cantada y ansolta, y asò tant prets que pugen, per honor del Sant Esprit que·ns ilumino.

Dit dia areste lo Consell que vaje Joan Areni a la Seu a parlar ab lo canonge Sansa, y a pendre consell per les coses de les rendes, veure com nos porem regir.

1643 juliol 4

Als 4 de iuliol 1643 areste lo Consell que Joan Vilella y Joan Montàn/i/a vagen a Tolosa per lo negosi de les rendes, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Joan Areni vage a Barselona Grabriell Moles per les coses ja els o saben, y asò en pena del cot de lla Terra, y [dilu]ns dematí.

^{|27} Dit dia areste lo Consell que pàson avant de delmar, y un ome de cada parròquia que y asestesco, un ome ab los altres rendés: A Canillo Mora, Ancamp Toni Tores, a Ordino Sabastià Pall, a la Masana Torres, Andorra Giem, a Sant Jolià Migavilla. Y los sobredits que pòrton los comtes pasent. Y asò en pena del cot de lla Terra.

A rebut Areny per anar a Barselona 25 lliures. A rebut Montània nou peses de huit y un pistolet. A rebut Mora per Tinier devuit reals.

E més, se mane als cònsols de Ancamp que sérquon una cavalcadura Are/n/y per anar a Barselona. E més, se mane als cònsols de Ordino sércon un/a/ cavalcadura a Villela per anar a Tolosa.

Dit dia se afore lo vi a 15 diné/s/ lo cortó y que mesúron ab a cortó y a dinerals y dia de Sant Ot que coménson a vendre.

E més, s'emporte Villela y Montània una còpia dels Pariatges y una antima que donaren Antoni Babot*.

1643 juliol 20

Vui, a 20 de juliol 1643, areste lo Consell que los quatre de Consell de Andorra que·s tròpien Andorra, i Gabriel Moles, junt ab los quatre, i Joan Arein i Toni Pal i Babot i Toni Migavila, per a respondre al canonge Sansa a lo que serà menester en quant poran. I Migavila que consulto ab miser Montàn/a/ les dificultats que corren y que·s tròpien dematí Andorra, y també que s'i tropie Mora i Bons, en pena del cot, i que pòrton les claus.

^{|27v} Dit dia areste lo Consell que posen lo vi a setse dinés lo cortó y que vengen demà dimars, cada consolat que ho entimo, en pena del cot.

Dit dia afore lo blat fiat lo Consell y a fet lo preu a sis liures y miga la carga, cada consolat que ho entímon a ses parròquies, que ningu lo pago a més, en pena del cot.

1643 juliol 22

Vui, a 22 de juliol 1643, areste lo Consell que Joan Arein y Miquel Call vagen a Tolosa a tractar ab mosur de Beuregart, representar-li tot lo que·s pase sobre de la renda, y que vagen demà y que fasen tot lo que son consell aportarà. An s'enportat Arein y Call set peses de huit y dos trentins y un honsé. Ells gastaran lo que auran menester.

Dit dia areste lo Consell y posen lo vi a divuit dinés lo cortó, y que coménson de vendre lo dia de Sant Jaume, y si venen vi de Fransa que no·n pugen vendre sinó a sou lo cortó, y cada consolat ho entimo a ses parròquies.

Dit dia comane lo Consell a Guillemó la bosa ab trenta-y-quatre liures, diem 34 lliures.

1643 juliol 30

Vui, als 30 de julioll 1643, se areste que los cònsols de Canillo donon una perna de pes de 10 lliures y una dotsena de formatges, y que los donen a mosur Naudinàs³².

Dit dia areste lo Consell que aserca del que s'és dit vui al Consell, aserca de les rendes, tots o tingen segret, en pena del cot, y sempre que sabrà qui aurà descubert lo segret, pague tot lo que lo Consell ordenarà, y que sie privat de tot lo que la Terra pot privar.

1643 agost 1

Vui, a 1 de agost 1643, areste lo Consell que Migavila vaje a la Seu a representar al canonge Sansa los prosoïmens ha fet Joan Martí, de les Cabanes, contra la Vall, que vaje demà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que s dige una misa cantada i ansolta i profesó, per cada parròquia, ha invoquasió de Santa Bàrb[*a*]/ra i Sant Isidro, que Nostro Senyor nos relevo los temporals y nos guardo los fruits de la terra, sus lo cot.

1643 agost 5

Vui, a 5 de agost 1643, areste lo Consell que vagen Mora y Migavila a la Seu, entímon al canonge Sansa, col·lector de les rendes episcopals, la presa que mosur de Beuregart nos a fet a Fransa, y que consúlton ab dos advocats tot lo que son consell los aportarà, que fasen tant per apell com per lo demés.

^{|28} Dit dia areste lo Consell que vaje Arein y Miquel Adallach a Fransa per a traure los presos a fet Joan Martí, procurador de mosur de Beuregart, y que fasen lo que son consell ha aportarà.

Dit dia se n'an portat dinés Mora y Migavila, sinch lires, diem 5 lliures, sous. Més, se n'ha[n/] portat Arein y Adallat tres liures de plata y un trentí, diem 3 lliures, 1 trentí.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de la Masana y de Ordino, que anit ho demà dematí, que envíon una perna y dotse formatges per parròquia. Les pernes de pes de deu liures y que lo povill Pal envio també sent ducats ab or. Tot que ho pòrton a casa del Gascó a Quanillo.

1643 agost 11

Vui, a 11 de agost 1643, areste lo Consell y loteje una perna y dotse formatges Andorra y Encamp y Sant Jolià, les pernes de pes de deu liures y les parròquies són yguals. Y totem que les pòrton a casa del Gascó a Quanillo dimecres per tot lo dia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Joan Arein vaje a Barcelona y que prenge un fadrí y que fase lo que son consell aportarà. A s'enportat Arein per gastà vint-i-du[e/s] liures y un trentí, y s'enporte alguns papers de Fransa.

Dit dia areste lo Consell y se mane als col·lectós de totes les parròquies, en pena del cot, que tots tingen la lana areplegada, de sí al dia de Sant Bortomeu, en cada parròquia, tota en una part, y que la liuron a Joan Verger, de Tarascó, quant la demanarà per horde de Miquel Adallach y de Joan Areni.

1643 setembre 3

Vui, a 3 de setembre 1643, loteje la Terra una perna y dotse formatges per quatre parròquies y són: Sant Jolià una y dotse formatges, y Encamp lo mateix, Hordino lo mateix, la Masana lo mateix, y dites pernes, de pes deu lliures, y formatges que los pòrton a casa de Bernat Call demà per tot lo dia, en pena del cot.

Dit dia se mane a Bernat Call vaje a la Seu disapte per fer portar les pernes y formatges y dinés a Barcelona y lo sindicat Arein.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen despedir lo sindicat y la procura.

Dit dia posen lo cortó del vi a vint dinés lo cortó y que coménson de vendre lo dia de Nostra Senyora primer vinent.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen adobar la runa del camí de la Grella de quí a diumenge, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que adóbon lo grau de Sant Antoni. La paret de ves l'aigua, que la adóbon ab cals, tota la paret que estige bé conforme estava antes, asò fins a Sant Luch, en pena del cot.

^{|28v} Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen adobar la gravada delà lo call del Mas envès la Masana, y que fasen una releixa a part josana per tots aqueixos graus

³² Segueix inici d'un assentament que no es va completar i que diu: Dit dia areste lo Consell.

p[*e*]rellosos, asò fins a Sant Luch primer vinent, asò, de la coladeta, en vista del pont, fins al pont, y asò ab cals, en pena del cot. Donen temps fins a Sant Andreu.

1643 setembre 17

Vui, a 17 de setembre 1643, areste lo Consell lo pagament de la quèstia del senyor rei de Fransa, lo qual se areste per al dimecres pasat Sant Luch primer vinent, y que los consolats còbron moneda barselonesa, y Consell dematí, y totom que pòrton dinés per dit pagament, en pena del cot.

Dit dia posen lo pa a set onses la quèrna del sègel y lo forment a sis onses la quèrna.

Dit dia areste lo Consell y manen a Joan Areni, a Toni Babot, que vagen a Tolosa per tractar a mosur de Beuregart lo que convindrà y que pàson a parlar ab mosiur Gotis y finir la forana.

1643 octubre 3

Vui, a 3 de octubre 1643, pose lo Consell lo pa, lo forment a sinch onses la quèrna y lo sègel a sis onses la quèrna, y que coménson de vendre diluns. Los consolats ho entímon.

Dit dia troben araonadós a Joan Guillemó y a Joan Montània y que coménson de assistir dimecres primer vinent. Més, troben araonadós a l'altra semana Mora y Guillem Pal.

1643 octubre 8

Vui, a 8 de octubre 1643, areste lo Consell que posen lo cortó del vi, lo vell a vint-i-dos dinés y lo novel a vint dinés, y diumenge primer vinent que coménson de vendre.

Dit dia areste lo Consell que Arein vaje a rebre los cordés del delme, de sí a dimecres primer vinent, tots los de les parròquies que·s trobaran, en pena del cot.

1643 octubre 15

Vui, a 15 de octubre 1643, areste lo Consell que totes les parròquies pòrton lo diner que·ls taxen del blat lo dia del pach, en pena del cot, lo dimecres primer vinent.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Andorra, que de sí al dia de Sant Andreu, que fasen adobar y mudar lo camí de part lo pont de la Tosqua al prat de Toni Armangol, y que l'adóbon que estige bé, asò en pena del cot. Més, donen temps fins a Sant Andreu de adobar lo grau de desà lo pont de la volta, conforme està arestat alt en altro arest, asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y loteje per parròquia tres pernes y dotse formatges. Les pernes axím se trobaran y que no sien manco de deu i onse liures, y que les pòrton a Sant Jolià dimars per tot lo dia, en pena del cot, a casa de Bernat Call, y Bernat que les rebo y que porto lo compte del que pagaran.

1643 octubre 21

²⁹ Vui, a 21 de octubre 1643, areste lo Consell que Joan Arein y Toni Pal y Babot vagen a Fransa a pagar la quèstia y pagar mosiur de Beuregart, lo[s] qual[s] s'enporten diner y pòlises, quatre-sentes liures per a mosiur de Beuregart y lo diner de la quèstia, y per a gastar vint-i-nou liures, vuit sous y mig. Y que vagen tant aviat que pugen, en pena del cot.

Dit dia troben per araonadós a Joan Vilela y Tony Palmigavila, comensant divendres primer vinent. Més, troben per altra semana araonadós Bons y Sabestià Pal.

1643 octubre 31

Vui, a 31 de octubre 1643, areste lo Consell que Guillemó y Montània sien araonadós ab tornant lo senyor veger de la fira. Acabat los vuit dies los dits Guillemó y Montània, per l'altra semana Call y Ventura Mas.

Dit dia areste lo Consell y parteixen lo blat de la renda per yguals parts, tant unes parròquies com altres, y trobam, poch més o menos, que y aurà quoranta-y-sinch cargues per parròquia: Quanillo basta ab lo que·s té, Encamp va a cobrar deu cargues de Ordino y tres de la Masana, reste Ordino quaranta-y-sinch cargues, la Masana li'n reste quaranta y tantes, Andorra cobre de la Masana vint cargues, Sant Jolià cobre de la Masana set cargues. Y tot lo susdit blat, les parròquies que·l se rébon a son compte dels arendadors que tròbon ome a cada parròquia, y los consolats ne daran compte, y que fasen fer lo blat, en pena del cot, a qui·l deurà.

Vui, al 31 de octubre, se mane a Miquel Agualach³³ que vuaje a Barselona a presentar lo que sie menester mosur de la Mota dels guanadés i del qui serà menester. I que prengue un fadrí ab el i aje de anar ab savent que mosur de la Mota sie a Barselona. I asò que i /v/aje, en pena del cot de la Terra, i les a de presentar lo present al dit musur, i vuaje Tores ab el, i asò en pena del cot de la Terra, vui dia susdit.

³³ Probablement en lloc de Adellach.

1643 novembre 23

Vui, als 23 de noembre 1643, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell que·s vengue lo vi a real lo cortó y que venguen demà mateix.

Dit dia areste lo Consell que tots los consolats pàgon los viquaris, so és, vint-y-sinch liures per lo augment y dotse quarges de blat y per lo vi tres carges primes, sis liures y miga per carga, que tot, ab diner, serà quoranta-quatre liures y miga y les dotse carges de blat. Y lo Consell done dificultat als consolats que vengen sis carges de blat, y si res faltará, que pàgon los col·lectós dels escudarsos dit dèbit, asò en pena del cot, que lo dia del Consell del Bescomte pòrton les rebudes.

^{|29v} Dit dia areste lo Consell que Joan Vilela vaje a Fransa per pagar la quèstia, que prenge l'argent de la mà de Tinier y si no vol rebre, que li dono una entima y que fase lo que son consell aportarà. Y si no vol anar sol que prenge un fadrí y que vaje aviat, en pena del cot. Y també que s'enporto dit Vilela dotse formatges, que·ls dono a Seré y, si pot, que cobro una promesa que Arein y Babot li an fet.

Dit dia areste lo Consell y loteje tres pernes per parròquia, y les pernes que sien axim se trobaran y que no sien manco de deu liures, y que sien velles, y que·s pòrton a Sant Jolià a casa de Bernat Call que les rebo, asò dijous per tot lo dia, en pena del cot, y Bernat Call que fase portar les pernes per un traginer a Leida. Los cònsols de Encamp que pòrton tres dotsenes de formatges y Sant Julià una dotsena, y tres dotsenes de la Masana, que sien del delme.

Dit dia areste lo Consell que per lo Consell de Sant Tomàs, que los colectós pòrton los dinés de l'[afor] y comte de lla lana, en pena del cot de lla *[Terra]*. Y dit dia pòrton los formatge/s/ que an aroplegat de l'[afor].

E més, areste lo Consell de Bescomte per lo andemà de Sant Tomàs, y dit dia pòrton los formatges de l'ani pasat.

1643 desembre 19

Vui, a 19 de desembre de l'ain 1643, areste lo Consell que los cònsols de Sant Jolià y Joan Arein vagen a la Seu per a respondre al manament del canonge Sansa y que respondran lo que son consell aportarà. Y si lo consell aporte de anar a Barselona, Joan Arein que vaje, en pena del cot, y que vagen demà diumenge y que donon una perna y sis formatges ha cada tauler dels dos taulés.

Vui, a 19 de desembre 164[3], ha venut lo Consell los formatges del delme de Quanillo a Guillem Pal, dit Guiem, de Angordain. Són seixanta-y-sis, a preu de dos sous y mig per formatge, fan suma de vuit liures y sinch sous. Paga quant los auran menester, dic:

8 ll.	5 s.	*
-------	------	---

Més, deu Miquel Adallach per formatges vells y novels, 3 lliures, 5 sous, 3:

3 ll.	5 s.	3*
-------	------	----

Més, deu Soler, per 52 formatge/s/ de Encamp, a preu de dos sous y nou per formatge, valen set liures, tres sou/s/, diem:

7 ll.	3 s.	0*
-------	------	----

Més, deu Soler en altro partit per 60 formatges de Ordino, vuit liures, 5 sous

8 ll.	5 s.	0*
-------	------	----

Deu Torres per 8 formatges dels vells vuit reals, diem:

0 ll.	16 s.	0*
-------	-------	----

Més, deu Bons per 14 formatges de la Masana dos sous y quatre per formatge:

2 ll.	12 s.	8*
-------	-------	----

Més, deu Migavila per 30 formatges de Sant Jolià quatre liures, diem:

4 ll.	0 s.	0*
-------	------	----

Més, deu Bons per altro partit de formatges vells 14 sous, dic:

0 ll.	14 s.	0*
-------	-------	----

^{|30} Dit dia se serve lo arest que Joan Arein vaje a la Seu y a Barselona per lo negosi del canonge Sansa y que fase lo que son consell aportarà. Los papés que s'enporte són dos còpies del protest y apell del canonge Sansa, y lo privilegi que no poden escomonicar, y los prosoïmens de com nos an fet pagar la renda a Fransa lo sindicat.

Dit dia areste lo Quonsell y se mane a tots los consolats que pòrton quatre ducats per parròquia per portar-se'n Arein a Barselona y que·ls pòrton a casa de Bernat Call dijous per tot lo dia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Quonsell que vengen dues carges de blat per parròquia a preu de set liures la quarga y que pagats los quatre ducats de Arein y les quatre liures que los consolats han de cobrar del que an pagat als capelans, que pòrton los altres dinés al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia posen lo pa a sinch onses la quèrna sègel y forment, tot de una manera.

Dit dia posen lo cortó del vi a dos sous y quatre per quortó y que comensen de vendre lo dia de Sant Juan y no abans, en pena del cot.

Dit dia se mane a Soler, en pena del cot, de sí al primer Consell, que pago los formatges tras dits.

1644 gener 21

Vui, als 21 de janer 1644, a feta la nomenisió de balle del senyor bisbe:

A Canillo Miquel Call.

Ancamp Antoni Torres.

Ha Ordino Guillem Gener.

La Massana Pere Torres.

Andorra Joan Montània.

Sant Jolià Bortomeu Ribot.

Dit dia se areste que vage Grabiell Molles y Andreu Pal a portar la sisena del senyor bisbe a la Seu y la porte ha qui lo Consell aportarà de dret sie.

Vui, dia sobredit, areste lo Consel que los cònsols de Andorra i de Ancamp porten lo compte del bllat de la renda del Senyor de aquí a vuit dies primés vinent.

Vui, dia sobredit, areste lo Consel que cada mostasap vesure totes les mesures i pessos són a cada parròquia, cada un en ses parròquies, de aquí per tot lo mes de janer. Tot lo sobredit arests, en pena del cot de la Terra. Los dels pessos i mesures se tròbien, so és, los mostasaps Andorra per a demà divenres que comptarem als 22 de janer i que tingén les ressores redones, ab pena sobredita.

[1644] gener 26

Vui, als 26 de janer, posse lo Consell lo bllat de la renda del senyor bisbe a vuit lliures, que los consolats no ve[n]gen menos de dites vuit lliures, que pòrton lo bllat los consolats cuan lo Consell de la Val los demanarà, ho dinés, ho blat, i asò ab la pena del cot.

1644 febrer 11

^{30v} Vui, als 11 de febré 1644, areste lo Consell que·s tingue Consell de la Tera lo dia de Sant Masià primer vinent, y que tots los consolats pòrton sinquanta lliures per paròquia, y Consel dematí.

Dit dia pague Fransès Soler nou lliures y mi[j]a en descàrec dels formatges que deu a la fulla antesedent, 9 lliures, 10 sous.

Dit dia se areste que·s digue una misa per paròquia, cantada ab ansolta, y que·s cante per tota la semana entrant.

1644 febrer 19

Als 19 de febrer 1644 reste deure Fransès Soler quinse sous dels formatges que restave deure a la Terra y reste en mans de Joan Guillemó dotse formatges de la renda que·ls li a donats dit Soler, los quals són de la Terra*.

[1644] febrer 25

Vui, als 25 de febrer, areste lo Consell que Arein i Andreu Pal vagen a la Seu a pagar les dos-sentes liures al canonge Sansa per comte del [Candioto] i cobraran rebuda i lo demés a son ellisió i que vagen de quí a diluns, i asò en pena del cot de la Terra.

Vui, dia sobredit, areste lo Consell y se mane als cònsols de Sant Jolià que fasen fer la palanca al riu de davant casa de Molines, que sie bona per pasar persones y bèsties com ja y avie altro arest trasdit, y asò que·s fase de sí al dia de Sant Joan de juin primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen picar una roca al camí entre l'ort de Castelló y l'ort de l'Albardé de sí a Pascua, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y posen lo cortó del vi de Roselló y de Manresa a dos sous y vuit, ab què sie bo y a coneguda del mostafà, y si li apar al mostafà que·l puge aforar y que ningú no puge vendre sensa fer-lo tastar, y també ningú puge vendre sinó los obligat[s] sinó a justies, y asò en pena del cot de la Terra.

1644 març 7

Vui, als 7 de mars 1644, areste lo Consell que tots los consolats porten lo dinar de la quèstia del senyor bisbe per lo dia se tinrà lo Consel de Santcugesma primer vinent.

1644 març 23

³¹ Vui, a 23 de mars 1644, areste lo Consell que vagen Joan Arein y Andreu Pal a Fransa per a tractar ab lo jutge Tinier, de Tarascó, que·ns fase confirmar los privilegis al rei y donar a dit Tinier los memorials del que s'a de demanar al rei. Y també vagen a tractar ab mosur de Beuregart a Tolosa per lo de les rendes y quístia. Si voldrà donar lo

consentiment, que·s deposíton, a part desà dels ports, dites rendes y quístia y, també, per lo de la forana y per lo balle y per lo notari. De tot dónon l'orde a mosiur lo jutge Tinier.

Dit dia areste lo Consell que la misa del Santíssim Sagrament que·s diu cada semana per totes les parròquies que·s continue per aquest ain de 1644, comensant a 3 de abril de dit ain, acabant al mateix temp/s/ de 1645, so és, per dita misa lo preu és quatre sous misa y ansolta com los dos ains pasats, asò en pena del cot, per cada consolat.

Dit dia a rebut lo Consell de mans de mossèn Ribot, ab diner, sis pistoles de or per pagar lo gasto de fer la agènsia de anar a sercar la provosió de notari per dit mossèn Ribot al rei y, si·s gastarà més, mossèn Ribot promet pagar lo que·s gastarà además de les sis pistoles. Joan Ribot, notari (*rubricat*).

Dit dia s'enporten Arein y Andreu Pal a Fransa, ab dinés, nou pistoles de or. Més, s'enporten papés, los privilegis de Fransa, que són sis estacats ab un sagelet y altre privilegi per la nominasió del notari.

Dit dia areste lo Consell que Arein y Andreu Pal vagen a Fransa lo endemà de les tres festes de Pascua, en pena del cot. Que pàson lo port.

1644 abril 13

Vui, a 13 de abril de l'ain 1644, areste lo Consell y lotege per parròquia cinquanta liures per lo que deven les parròquies per lo blat de la renda, y dites 50 lliures que les pòrtan lo dia del Consell de Santcojesma, en pena del cot.

Vui, als 13 de abril 1644, areste lo Consel que se tinge lo Consell de Santcugesma per lo digous pasat les tres festes de Santcugesma.

1644 maig 7

Vui, a 7 de maig 1644, areste lo Consell que Arein y Gabriel Moles vagen a la Seu per respondre al canonge Sansa y faran lo que son consell aportarà, y que vagen demà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Masià Albiell vaje a Tolosa a presentar la carta del virei a mosiur de Beuregart y que la torno, dita carta, y que cobro rebuda de Beuregart de la

quèstia y també que cobro los privilegis de Joan Tinier. Dit Albiell s'enporte la rebuda dels privilegis³⁴.

1644 maig 19

|^{34v} Vui, a 19 de maig, a la vista de Santcojesma de 1644, trobe lo Consell mostafasos y visuradors:

Primo, a Quanillo mostafàs Mora y visurador Adallach.

Ancamp mostafàs Mas y visurador Arein.

Hordino mostafàs Vilela, visurador Soler.

La Masana mostafàs Joan Pal, visurador Torres.

Andorra mostafàs Guiem y visurador Guillemó.

Sant Jolià mostafàs Migavila, visurador Toni Soler.

Capitans que troben són los segens:

Primo, a Quanillo lo farer.

Encamp Micolau Joan Martí.

Hordino Jaume Call.

A la Masana Giraut, lo jove.

Andorra Jaume Adallach.

Sant Jolià Jaume Migavila.

Dit dia areste lo Consell que Miquel Adallach vaje a Tarascó a pagar la quístia a mosur Seré y que vaje disapte primer vinent, en pena del cot, y si mosiur de Beuregart és a Tolosa, que y vaje y que fase copiar los privilegis que Tinier ten y que·ls torno com co/n/ste al memorial. Y s'enporte dinés, dit Adallach, per pagar la quèstia, dos-sentes y quatre liures, tres sous y nou, y de aquí farà lo gasto, diem 204 lliures, 3 sous, 9.

Dit dia posen lo cortó del vi a dos sous y dos lo vi de la Ribera, y lo vi de Rosilló y de Manresa, ab tal que sie bo, a dos sous y quatre lo cortó. Y que coménson de vendre a dit preu diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia posen la quèrna del pa a quatre onses y que vengen diumenge primer vinent, en pena del cot.

³⁴ Segueix un assentament incomplet que diu: Vui, a la vista de Santcojesma de l'ain 1644, fa arest lo Consell.

Dit dia areste lo Consell y se mane, en pena del cot de la Terra, que ninguna persona gos jugar a ningun joch de envit d'esta ora en avant, y dit cot lo pugen acusar tots los proms.

1644 juny 2

Vui, als 2 de juny 1644, areste lo Consell que vage Grabiell Molles a Barselona per cosses que conven[en] al Consell de [la] Vall y tanbé que passe a la Seu per altres cosses conv[en]ients a dit Consell. Asò diluns primer vinent que contarem a sis del corent, asò ab pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que ningú no gos comprar bllat per tornar a vendre sinó tant solament per son propi ús ni altra negosi, i asò ab pena del cot de la Terra, i los consolats que ho mànon.

Los papés s'enporta a Barselona Grabiell Moles: lo arest de Perpinià a favor de l'abat de Beuregart y altres papés, i los dinés s'enporte és vint-y-sinch lliures.

Vui, dia i ani sobredit, areste lo Consell que cada parròquia fasse dir una missa de l'Esperi[t] Sant i cantada i professó, per la setmana abans de Sant Barlabé que se fasse dyr.

^{|32} Dit dia areste lo Conseill que totom adobo los camins de sí al dia de Sant Joan de juin, en pena del cot de la Terra, tant senderes com altres.

1644 juny 8

Vui, als 8 de juny 1644, areste lo Consell que vage Andreu Pal a portar lo redelme al receptor ho hareu del [senyor] Barnat Villaseca ho qui se aspectarà dit redelme.

1644 juny 22

Vuy, a 22 de juny 1644, areste lo Consell que Mora y Joan Pont vagen en Fransa per saber sy pasen los soldats y que fasen tota diligència per desviar-los sy poden, y vagen quant sie menester.

Vui, ani i dia sobredit, areste lo Consell que ningun particular no gos comprar bllat per tornar a vendre sinó tant solament per són propi ús, asò ab pena del cot, y tanbé pa, que ningú no gos comprar sinó per són propi ús, ab les mateixes penes.

1644 juny 25

Vuy, als 25 de juni 1644, areste lo Consell que Joan Montània vage a Tolosa a portar una carta de mosur de Gramont y que cobro resposta de dita carta, y que fasa fer la rebuda de lla quèstia de mà de notari y acte de mà de notari.

1644 juliol 1

Vui, als 1 de juliol 1644, areste lo Consell que vagen sis òmens a rebre la ermada, so ès, a Canillo los que los apareixa, a la Massana Joan Bons, Antoni Torres y ha Ordino Guillem Bons y Sabestià Pal.

Dit dia areste lo Consell que Masià A[l]biell vage consertar ordi, sivada per la ermada y també que conserto un vixell de deu cargues de vi, i que vage demà, en pena del cot.

1644 juliol 14

Vui, als 14 de juliol 1644, areste lo Consell i posse lo cortó del vi a dos sous i sis dinés cortó.

1644 juliol 6

^{|32v} Vui, als 6 de juliol 1644, areste lo Consell que Grabiell Molles vage a Barselona per cosses conviniens al Consell i que vage quant Joan Martí ho son fill sie vingut de les Cabanes.

Dit dia areste lo Consell y posse per col·lectós de la renda del senyor bisbe: a Canillo Pere Pontsernalt, Mora, Asteve Peliser, Ancamp Antoni Torres, Pont, ha Ordino Sabestià Pal i Guillem Bons, a la Massana Joan Bons, Antoni Torres, Andorra Grabiell Molles i Masià A[l]biell, Sant Jolyà Andreu Pal i Antoni Naguol.

Més, dit dia areste lo Consell y trobe a cada parròquia quatre soldats i vagen quant serà menester per la montània.

Dit dia areste lo Consell i afore lo bllat a onse lliures carga.

1644 agost 4

Vui, als 4 de agost 1644, areste [lo] Consell i posse lo pa [a] vuit onses qüerna lo sèguell i lo forment a set onses, i des demà mateix que's venge.

1644 agost 24

Als 24 de agost 1644 posse lo Consell [lo] pa a sis onses lo forment y lo sèguell a set onses.

Dit dia areste lo Consell que tots los que deven bllat de la renda del senyor bisbe, y vi se age comprat, que pòrton los dinés de aquí al dia y festa de Tots Sans.

Dit dia areste lo Consell que tots los camins i santderes se adóbon i sien adobats de aquí a Sant Lluch primer vinent.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia page los capellans i que còbron rebuda.

Dit dia areste lo Consell que cada paròquia tinge prestos quatre soldats per cuant se oferi[r]à aver-se menester i posse per capitans per dits soldats: a Canillo Asteve Peliser, Ancamp Pere Triballa, a la Massana Ramon Giber[g/a y ha Ordino Antoni Pal, de la Cortinada, y un de dits capitans vage per jorn a cada vegada auran de anar dits soldats.

1644 setembre 11

^{33v} Vui, als 11 de setembre 1644, areste lo Consel que vage Montània a Fransa aserca de un pres tenen a la val de Vitdesós i tanbé i vage Jaume Valls, Pere Serdània, Cosme Burgada i tots vagen per dit efecte. Vage dit Montània i los demás per dimecres primer vinent, pena del cot.

Dit dia areste lo Consell. Posse lo vi de Fransa i lo vi novell a vint dinés lo cortó.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia tinge dos pernes i dotse formatges i los pòrton a Ordino, les donen als cònsols de Ordino i les donen a Pere Babot i los porto a Fransa. Que dono dos a mosur de Gudanes i dos a musur de Naxous i dos a Mongascó i tres al tinent de xenexal, altra dozena de formatges a cada un de dits nomenats, que tot serà nou pernes, quatre dotzenes de formatges; les que restaran seran per lo que se oferirà, les tinge en cobro. I les pernes an de pesar deu lliures cada una, i que vage dit Babot dimecres primer vinent, en pena del cot.

Dit dia se areste que dit Babot demano los privilegis al jutge Tenié, que li portà Areni i Andreu Pal, i los porto Sansa.

Los dinés del cot del dia present an de entrar a la bossa de la Terra que són dos lliures, nou sous i vuit dinés: 2 lliures, 9 sous, 8.

1644 octubre 21

Vui, als 21 de octubre 1644, posse lo Consel lo cortó del vi a dotze dinés lo cortó. Que véngon diumenge primer vinent.

Dit dia posse lo pa, lo forment a sinch onses i lo sèguell a sis onses qüerna.

Dit dia areste lo Consell que Pere Babot, Grabiell Molles vagen a Tolossa per cosses convi[n]ents al Consell, que vagen demà. Més, s'enporten la confirmació dels privilegis i lo pariatge.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia fasse dir una missa de l'Esper[it] Sant, cada ab asolta.

1644 novembre 8

^{33v} Vui, als 8 de novembre 1644, areste lo Consell que vage Joan Areni i Pere Babot a Fransa per cosses convi[n]ents al Consell.

Dit dia areste lo Consell i posse lo vy de Roselló a dauit dinés cortó.

1644 novembre 21

Als 21 de novembre 1644 areste lo Consell i posse lo vi de la Ribera 14 dinés lo cortó.

1644 novembre 28

Als 28 de novembre 1644 areste lo Consell que se tinge lo Consell de Sant Tomàs per lo diluns abans de Sant Tomàs.

Dit dia areste lo Consell que per dit Consell pòrton los dinés dels escudorsos i lo compte de la lana i los formatges de dits escudorsos, i dits formatges los volen a la Cassa del Consell per dit dia.

Dit dia pòrton cada consolat un capó.

Devem als cònsols de Andorra per lo gasto del Consell de Sant Andreu cuatorse lliures i deu dinés: 14 lliures, sous, 10.

1644 novembre 30

Vuy, als 30 de novembre 1644, areste lo Consell que vage Grabiell Molles a Barselona per cosses convi[n]/ents al Consell, i Andreu Pal. I los dits se n'an de portar tretze pernes i set dosenes y miga de formatges, les quals donaran Barselona de la serà menester³⁵:

A de fer Sant Jolià tres pernes:	3
A de fer Andorra tres pernes:	3
A de fer Ancamp dos pernes:	2
A de fer Canillo tres pernes:	3
A [de] fer la Massana dos pernes:	2

I la Massana a de fer 34 formatges i Sant Jolyà sinchcuanta-i-sis, que tot fa la soma de noranta formatges. I disapte primer vinent que porten los dits formatges i pernes a Sant Jolià a cassa de Andreu.

Dit dia areste lo Consell que posse lo cortó de vi a 20 dinés lo cortó, que vengen a 7 de desembre 1644. So és, vi de Roselló.

1644 desembre 19

³⁴ Vuy, als 19 de desembre 1644, areste lo Consell i posse lo vi de Roselló a 22 dinés cortó i lo de la Ribera a 16 dinés, i que vengen a dit preu per lo dia de Sant Tomàs.

Dit dia areste a la bossa té en comanda Joan Guillemó, seixanta lliures, diem 60 lliures, sous:

60 ll. s.

An de portar los cònsols de Andorra per cots que an de entrar a la bossa q[u]/inse sous. An pagat dits cònsols sich sous, resten deu sous:

ll. 10 s.

1644 desembre 23

Vui, als 23 de desembre 1644, areste lo Consell que vage Joan Montània a Fransa a parlar ab Joan Martí, de les Cabanes, per cosses convi[n]/ents al Consell. Que vage demà.

Dit dia areste lo Consell que Pere Martí, de Ancamp, fase portar dos gossos a Seré, de Tarascó, i que los fasse portar demà mateix.

Dels dinés que se a gastat a la anada de Barselona per les dos-sentes y sinchcuanta lliures, per almoinars seixanta-i-sinch lliures y dotze sous i sis dinés, diem 65 lliures, 12 sous, 6.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Ancamp porten lo diner del vi del Joan Rectorat per lo primer Consell, en pena del cot.

1645 gener 4

Vui, als 4 de jener 1645, s'enporta Gabriell Moles dos privilegis de lla leuda de Putgerdà, un de paper, dos de porgamí.

Dit dia se mane a Migavilla vage a la Seu a pagar 125 lliures al canonge Villa, y vage lo dimarts pasats los Reis.

E més, se mane a Miquell Adelach y a Jaume Call que vagen a Fransa a pagar a mosur de Beuregart.

E més, se areste que Canillo page sent liures per a portar a Fransa:

100 ll. [s.]

Ancamp noranta-y-nou [lliures], 3 sous, 4:

99 ll. 3 [s.] [4]

^{34v} E més, se mane als cònsols de lla Masana porten sixanta liures a casa de Jaume Call, de Ordino.

E més, se mane als de lla Masana pòrton a Migavilla vint-y-sis liures y dotse sous:

26 ll. 12 s.

E més, se mane als cònsols de lla Masana que pòrton sixanta-y-vuit liures y onse sous y mig:

68 ll. 11 s. 6

Dit dia pose lo vi lo Quonsel a dauit dinés lo cortó y que venguen lo dia dels Reis, y que los quònsols ho entímon, totom a ses paròquies. Y lo de Rosiló a real lo cortó.

Dit dia posen lo pa a sinc onses la quèrna del sèguel y lo forment a quatre onses, y que venguen lo dia dels Reis.

³⁵ Probablement en lloc de les quals donaran a Barselona a qui serà menester.

1645 gener 21

Vui, als 21 de giner de 1645, areste lo Quonsel que Joan Montània y Jaume Qual vagen en Fransa per ha negociar les quoses que convinia per ha la Val, en pena del quot, de hasí ha dimarts ho dimequres.

Dit dia posen lo pa lo Quonsel a sis onses lo sègel y lo forment a sinc onses la quèrna, y que venguen demà.

Dit dia s'enporte Joan Montània Jaume Qual en Fransa, s'enporten la confirmasió dels privilegis y que hy an fet quartes astacades, totes ab una, y la quarta dels vint-i-quatre proms.

Dit dia vote lo Quonsel una misa de devosió quantada, am ansolta quantada, la qual la pague la Val de la bossa. Misa de l'Asprit Sant.

1645 febrer 8

Vui, als 8 de febré 1645, pose lo vi lo Quonsel a vint dinés lo quortó, y de Roseló a vint-i-sis dinés lo quortó, y que vengen demà mateix, y los quònsols ho entimon a ses paròquies, en pena del quot de la Terra.

Dit dia areste lo Quonsel que totom que aviso a ses paròquies que degü no vage an Fransa, ho si hi van, que totom ha sos pirill.

[1645] març 8

Vui, als 8 de marts, areste lo Quonsel lo Quonsel pe³⁶ Pagament per la quèstia del senor rei per lo digous abans de Rams, y totom que porto son comte am moneda corible, moneda barselonesa, en pena del quot de la Terra.

Dit dia areste lo Quonsel que Miquel Adelac vage a Barselona y que's prengue un fadri. Si Gabriel Moles y pot anar, que vage amb hel, sens fadri, per tractà am mosur de Marca la demanda que'ns fan en Fransa, y també per fer votar als juges de la Balia Real lo que'ns demanen a Puxsardà lo de la leuda. Y que vagen de hasí ha diluns, y s'enporten dos privilegis de la leuda de Pugsardà y dos papés. A tornat los privilegis³⁷.

³⁶ En lloc de del.

³⁷ A tornat los privilegis *afegit posteriorment*.

|³⁵ Dit dia lotege la Vall una perna per paròquia y miga dosena de formages de pes de deu liures, y que les pòrton a Sant Julià de hasí ha diluns, a quasa de Bernat Qual.

1645 març 13

Vui, als 13 de marts de 1645, a[r]este lo Quonsel que los de Andorra que adóbon lo pont nou y lo pont de la Tosqua de así al Quonsel de Santqugesma, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se mane als de la Masana que fàson adobar lo pont de Sant Antoni y lo grau de Sant Antoni de hasí al Quonsel de Santqugesma si troben quals, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se fa manament a tots los quonsolats que fàson adobar totom los quamins y senderons, mates y abarsés, en pena del quot de la Terra, de hasí al dia del Quonsel de Pagament.

Dit dia se mane als quolectós de la renda que mànon als que resten deure la lana que pàgon, en pena del quot de la Terra, de así al Quonsel de Pagament y que la pàgon a dos sous y mig la liura.

Més, s'enporte Miquel Adelac a Barselona tres privilegis, a més dels que són asentats.

Dit dia se fa preu al blat de la renda. Que totom lo vengue a sis liures y miga la quarga am lo diné quantant, y que'l fàson als pobres. Y los quònsols que'n si/e/n quoneixedós.

Dit dia se mane Andreu Pal i Toni Nagual, en pena del quot de la Terra, que fàson lo quomte del blat de la renda als quònsols de Sant Julià de así al Quonsel de Pagament, en pena del quot de la Terra, que's trenta-y-vuit quargues am los quarècs.

[1645] abril 6

Vui, a 6 de abril, areste lo Quonsel que's tròbie hun home de cada paròquia, que vïngon Andorra per a consultar lo de la quèstia: primo, ha Quanilo Pere Ponsarnalt y Mora, an Ancamp Martí, a Ordino Sabestià Pal, a la Masana Joan Bons, Andorra tots los del Consel, a Sant Julià Toni Pall, dit Migavila. Y los quònsols de Sant Julià los mànon per lo dia que serà convenient.

1645 abril 9

Vui, a 9 de abril de 1645, arreste lo Consell que pose la querna del pa de forment a sis onses, i lo de sèguell a set, i que venguen a l'aqueis preu demà mateys.

1645 abril 27

Vui, als 27 de abril de 1645, areste lo Consell que Migavila Vege a la Seu a pagar sent i vint-i-sinc liures al canonge Vila a compliment de pagua de les rendes.

Vui, als 27 de abril de 1645, areste lo Consell que Gabriel Moles vage Perpinià per lo plet de la leuda i que prengue un fadrí i s'enporte un privilegi de porguamí i una sentència de papé.

^{35v} Vui, als 27 de abril de 1645, areste lo Consell que Andorra i Sant Jolià donen dues pernes i dotse formatges a Migavila, que les dono als taulés, so és, una perna i sis formatges a cada parròquia.

Dit dia areste lo Consell que Migavila dono dues dotsenes de formatges a miser Montània, la una dotsena ja la deuen los cònsols de Sant Jolià.

Dit dia areste lo Consell que los consolats que tenen blat de la renda que'l venguen a sis liures de avui enlà, i lo que sie venut que'n donon comte.

1645 maig 23

Vui, als 23 de mai de 1645, areste lo Quonsel que Gabriel Moles, Jaume Qual, vage[n] a Puxsardà per a informà del dret d'egipsió³⁸ y leuda, que y vagen demà mateix, en pena del quot de la Terra.

Dit dia areste lo Quonsel que demà, un ome de quada paròquia, se tròbie hasí per continuar l'acte del senor veguer y pagar lo senor ardiaqua y que vingan los següens: a Quanilo Mora, a Ancamp Mas, a Ordino Sucarà, a la Masana Joan Bons, Andorra Gilemó, a Sant Jolià Toni Pal y Migavila. Y que pòrton los dinés que tinguen del blat de la renda y dels que deuen los anells de delme, en pena del quot de la Terra, y que totom vingue ora deguda.

³⁸ Probablement es refereix al dret d'evicció.

1645 maig 29

Vui, als 29 de mai de 1645, al Quonsel de Santcugesma, trobe lo Quonsel Mostafasos y vesuradós de aigües:

Primo, a Quanilo Mora mostafàs y visuradó Calbó.

Ancamp Toni Torres mostafàs y visuradó Pere Martí.

A Ordino Sabestà Pal mostafàs y visuradó Toni Pal.

A la Masana Joan Bons mostafàs, visuradó Ramon Giberga.

Andorra Montània mostafàs, visuradó Martí Sansa.

A Sant Julià Bernat Qual mostafàs, Miquel Tor visuradó.

Capitans que troben són los segens:

Primo, a Quanilo Miquel Pelisé.

Ancamp Pere Areni.

A Ordino Miquolau Torres, dit Giné.

A la Masana Solana.

Andorra Dolsa.

A Sant Julià Andreu Bonet, de Aixirubal.

Los draps a lavar pague la bosa de la Terra, lo qual les paròquies lo an buidat en dita bosa.

Dit dia areste lo Quonsel que ningun home gose jugar a ningun goc de anvit, en pena del quot de la Terra y que los quònsols ho entimon totom a ses paròquies, y que ningú no gose gugar tant que diguen los ofisis, en pena del quot.

Dit dia areste lo Quonsel que demà, que totes les paròquies pòrton quatre pistoles a quasa de Jaume Quali, y Jaume Quali que vage a Fransa per a serquar la confirmació dels privilegis a quasa de Joan Tiné, de Tarasquó, y que fase legí la confirmació y, se asta bé, que li dono los dos-sens y vint-i-nou francs y quatre targes, y que vage digous, y asò se mane a totom, en pena del quot de la Terra.

³⁶ Dit dia arreste lo Consell que totes les parròquies fàson dir una misa cantada del Sant Esperit i absolta per les ànimes i profesó, i que's faso per tota aquesta semana s'és pot fer. I donen de caritat sis sous i que los consolats o entimon en ses parròquies.

Dit dia avuem comtat lo gasto que avuem fet. Rreste que totes les parròquies còbron sis realls dels capon[s] dels dinés del blat i ten rrebut Joan Colat set lliures, i lo demés

cobro dells dinés del bllat lo que és del gasto. I és lo que a de cobrar Colat és quatre lliures, sinch sous i tres dinés. A cobrat de aqueis comte dotse sous per un capó*.

Dit dia areste lo Quonsel que los blats que deuen y té les paròquies de la renda del bisbe, que de hasí al primer Quonsel que totom dono raó del blat que tenen, en pena del quot de la Terra.

[1645] juny 12

Vui, als 12 de juni, areste lo Quonsel que Joan Areni vage a la Seu de Urgel per tractà am lo senor veguer sobre de l'afer del juge, y que vage demà mateix, en pena de quot de la Terra, y se no pot negosià am lo senor veguer, que·s consulto am lo que anirà en Fransa. Y que an Fransa que y vage Pere Bavot per parlà am mosur de Mongasquó sobre lo afer de Joan Martí, de les Cabanes. Y que vage a Foix per parlà am lo juge que paso ho que anomino altro per fer la quausa al pres, y s'enporte dues quartes de pargamí*.

Dit dia areste lo Quonsel que Gab[r]iel Moles vage a Puixserdà per lo afer del dret d'egipsió y de leuda, y que y vage demà mateix, y que vage. Am hese tornat, que vage a Barselona per fer votà lo de la leuda si convé.

Dit dia areste lo Quonsel que lo blat que tenen les paròquies de la renda del bisbe, que los quonsolats lo fion a pagar fins ha Nostra Senora de agost, a sis liures la quargua.

[1645] juny 16

Vui, als 16 de juni, areste lo Quonsel que Gilemó y Areni vinguen ha éser raonadós la primera semana que lo veguer pugarà per aixecutar justísia del reo y que prenguen lo juge de jurament, tots junts am los quònsols de Andorra y los quonselés. Y se no resolen am una semana, que [can]pion fins que agen aixecutat la sentència del reo.

Dit dia areste lo Quonsel que totom adobo los quamins reals y senderons, perres³⁹, aigüeres, mates y abarsés, en pena del quot de la Terra, de hasí a Sant Pere, y los quònsols o antímon porta per porta.

Dit dia areste lo Quonsel que quada paròquia fase tres profesons am tres mises quantades, am ansolta quantada, y que·s fasen areu, y que comensen diluns. Y les mises que preguen ha Déu que nos dono bone alvixa o lo que·ns fase menesté.

[1645] juny 28

|^{36v} Vui, als 28 de juni, areste lo Quonsel que posen per colectós de les rendes del bisbe: primo, a Quanilo Miquel Adelac y Pelisé, Ancamp Areni y Mas, a Ordino Gilem Bons y Jaume Quall, a la Masana Joan Pere Torres y Joan Pal, Andorra Joan Gilemó y Quolat, a Sant Julià Migavila y Andreu Pal.

Dit dia areste lo Quonsel, y pose lo vi lo Quonsel a vint-i-dos dinés lo quartó del vi de Roseló, y lo de la Ribera y de Fransa a dauit dinés, y que vengen demà mateix, en pena del quot.

Dit dia areste lo Quonsel que los quònsols y conselés de Andorra fasen adobà los armaris de la notaria y la Quasa del Quonsel, lo losat, en pena del quot.

Més, se areste que Joan Gilemó y Joan Areni revesíton los papés de la notaria que no·s gaston y si lo notari n'a de menesté, que li'n donon y que·ls asénton los que penrà.

1645 juliol 13

Vui, als 13 de juliol de 1645, areste lo Quonsel que Miquel Adelac vage a Puxserdà per fer depositar los testimonis per los articles que serà menesté per lo dret d'egipsió y que y vaje dins vuit dies.

Dit dia avem contat am Pere Bavot del que a donat a Joan Martí, de les Cabanes, y del que se ha gastat anar a Fransa. Trobam que la Terra li reste deure vint-i-dues liures, tres sous y deu diners, diem 22 lliures, 3 sous, 10 diners*.

Dit dia fa la Val preu al blat fiat y·l posen a sis liures la quarga y que degú no·n fase pagar més, en pena del quot de la Terra. Y que los quònsols antímon a totom en ses paròquies, en pena del quot de la Terra.

1645 agost 30

Vui, als 30 de agost de 1645, areste lo Quonsel que Grabiell Moles vage a Barselona y que paso a Puixserdà am Miquel Adelac per veure lo negosi de l'agipsio y asolta la fermansa que an donat Armani, de Quanilo, y que acontènton lo advocat.

³⁹ En lloc de pedres.

[1645] setembre 16

Vui, als 16 de setembre, areste lo Quonsel que totem paguo la mitat del blat que deuen, de así de demà en uit per tot lo dia, en pena del quot de la Terra y que u pòrton a quasa de Areni, de Ancamp.

Dit dia areste lo Quonsel que Joan Areni vage an Fransa per Sant Miquel, que fase confirmà los privilegis al quart de Foix. Y s'enporte les confirmacions noves y veles am la quapsta de feri blanc.

[1645] octubre 9

Vui, als 9 de octubre, areste lo Quonsel lo Quonsel de Pagament de la Quèstia del senor rei per al diluns pasat Sant Luc, que sirà als 23 del quorent, que totes les paròquies fase pagar la quèstia am bona moneda corible.

Dit dia se areste que per lo Quonsel de Pagament, totes les paròquies pòrton tot lo que deuen dells blats, en pena del quot.

^{|37} Dit dia areste lo Quonsel que totem adobo los camins de así al dia de Sant Luc, en pena del quot de la Terra, camins reals y senderons, mates, pedres, aigüeres y gravades.

1645 octubre 23

Vui, 23 de octubre 1645, areste lo Quonsel que Joan Areni y Jaume Qual vagen an Fransa per pagar la quèstia y que rébon lo dinés.

Dit dia areste lo Quonsel que los colectós fasen batre los brats⁴⁰ de la renda y que los col·lectós lo ar[ecú]lon am pagant, y que ho arreplègon y netègon y pòrton lo comte del blat, que s serà de hasí al dia del Quonsel de Sant Tomàs.

Dit dia pose lo vui la Val ha sese dinés lo quortó y lo de Fransa ha sou lo quortó, y que véngon demà mateix, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se areste que quada consolat pòrton los dinés, ham or de pes, de la quèstia a quasa de Areni ho a quasa de Jaume Qual, de así a disapte per tot lo dia, en pena del quot de la Terra.

⁴⁰ En lloc de blats.

1645 novembre 16

Vui, a 16 de novembre de 1645, pose lo cortó del vui la Terra a catorse dinés i lo de Rroselló a divuit de mateys, en pena del cot, que vuenguen, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell, que de sí al dia del Consell de Sant Andreu, tots los col·lectors pòrton lo comte de lla llana i també que pòrton los formatges así, i los dinés dells escodorsos, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell i mane a tots los consolats que mànon a totem que no vuàjon a Fransa, i si i vuan, totem a sos prills.

[1645] novembre 27

Vui, als 27 de noembre, areste lo Quonsel que totes les paròquies pòrton quatre pernes de pes conformes les trobaran y que sien prestes y aixutes, y que les pòrton de sí ha vuit dies ha quasa de Gabriel Moles, y Ordino y Quanilo que n pòrton sinc y que les pòrton de hasí al dia de Sant Andreu per tot lo dia, en pena del quot de la Terra.

Dit dia areste lo Quonsel que Gabriel Moles vage a Barselona a presentà lo present dalt nomenat quonforme hel coneixerà y per tractar les quoses conveniens a la Val.

1645 desembre 19

Vui, als 19 de desembre 1645, al Quonsel de Sant Tomàs, areste lo Quonsel que se done als colectós per los treballs de batre y netegà los blats de les rendes y posar-los en quobro, sinc reals per quargua y lo collector entre també an aq/u/eix preu y los legums y forments que los colectors ho pugen cambiar am autant sègel.

Més, dit dia areste lo Quonsel, que totes les paròquies vengen deu quargues de blat a nou sous lo sisteró, y que pàgon los capelans y lana, y que pòrton rebuda, en pena del quot de la Terra, al primer quonsel. Y Sant Julià ne pren, entre tot, al sobredit preu, vint quargues y que les paròquies que no auràn venut que ^{|37v} giron y tràgon a pagar als de Sant Jolià.

Dit dia areste lo Quonsen⁴¹ que Miquel Tor pago de quot sinc liures, les quals an de antrà a la bosa de la Terra, y Armani y Jaumina, dit Salesart, an de pagar deu reals per ome de quot, y tot a de antrà a la bosa*.

⁴¹ En lloc de Consel.

Més, reste am dinés am dos boses, quaranta-y-tres liures, danou sous y nou, diem 43 lliures, 9 sous, 9, resten en mans de Gilemó.

1646 gener 24

Vui, a 24 de jener 1646, areste lo Consel que posen lo cortó del vi a setse dinés, lo vi de Rosilló a vint dinés lo cortó, y que coménson de vendre lo primer de febré.

Dit dia se mane, en pena del cot de la Terra, que ningun oste venge vi que no sie tastat per los mostafàs ho los cònsols, en pena del cot, cada consolat que u entimo als ostes.

Dit dia se areste que ningun flequer puge vendre pa prim sensa pesar y que-l pugen vendre dos onses manco, en pena del cot.

1646 febrer 15

Vui, a 15 de febrer 1646, areste lo Consel que les pernes vam enviar a Barselona que·s pàgon les paròquies a tres sous la liura dels dinés del blat o lana venen cada paròquia, y portaran lo compte en descàrech del blat.

Dit dia areste lo Consell lo Consell de Pagament de la Quèstia del senyor bisbe lo dimars abans de Rams, totom, en pena del cot, pàgon dita quèstia dit dia.

Dit dia areste lo Consell y se mane als col·lectors que lo dia del Consell de Pagament pòrton los dinés de la lana y los dinés del blat serà venut y, també, lo compte dels blats que són collits en cada parròquia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Pere Pal, Babot, vaje a Tarascó a pagar a mosur Seré, de Tarascó, los dinés de mosur de Beuregart y que cobro rebuda del que pagarà, y que vaje diluns ho dimars, en pena del cot. Dits dinés són dos-sentes liures, s'enporte.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Jolià pòrton a casa de Pere Pal, Babot, sent liures, dic 100 lliures, y que·ls pòrton diumenge primer vinent, y los cònsols de Andorra que·n pòrton quaranta lliures, y la Masana que y porto trenta liures, y Hordino trenta liures, que tot junt són: 200 lliures, 0 sous. Més, s'enporte dit Babot de la bosa de la Terra deu liures, 13 sous, 4, diem 010 lliures, 13 sous, 4.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra donon a mossèn Ribot, notari, deu liures [que] li done lo Consell per ajuda de costa per al gasto de anar a Barselona, y Gabriel Moles li dono lo interdit, lo que ha de negociar per la Vall.

1646 març 20

Vui, a 20 de mars de l'ain 1646, areste lo Consel que Pere Pal, Babot, vaje a portar los dinés de la quístia y de la renda a mosur Seré a Tarascó, y que vaje quant lo avis vindrà de dit Seré, que ha de avisar. Y si dit avis venie sobre fira de Verdú, que dit Pal no pugués anar, que les dos parròquies, Hordino y la Masana, pugen alegrir altre ome per anar.

Dit dia areste lo Consell y se mane a totes les parròquies que per lo dia de Pascueta tingen lo diner prest de la quístia. Y sempre que los cònsols de Ordino avisaran, que·ls pòrton totom, en pena del cot.

^[38] Dit dia areste lo Consell que cada parròquia porto, per a pagar en Fransa la quístia y la renda, sinquanta liures per parròquia al dia que està arestat, en pena del cot, so és, ab peses de sinch reals.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Pere Torres, de Sespoin, que adobo y gravo lo camí de les costes de la borda de dit Torres, que gravo los pasos més dolents, de sí a mig juin. Y adobar les aigüeres y fer-y bons escoladós y acabar-lo de adobar y gravar per tot lo mes de octubre, y que fase estigue bé, y lo Consell rebrà dit cami, y asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a totom, generalment, que ningú compro blat y vendre que no sie porgat, en pena del cot de la Terra y de sinch sous per al mostafàs aquel que delinquirà, y que no pugen vendre ninguna cosa sensa pendre mesura y pes del mostafàs, donar tares de tot lo que·s ven dins la Vall, en bant de sinch sous per al mostafàs los forastés, y los abitans lo cot de la Terra altra tot.

Dit dia areste lo Consell que quada parròquia fase dir una misa de devosió, cantada i ansolta i provesó al Esperit Sant, asò tant prest que·s puge, en pena del cot.

1646 abril 12

Vui, a 12 de abril de 1646, areste lo Consel que Gabriel Moles pago al canonge Vila 150 lliures per la renda, y que pago a l'ardiaca de Andorra vuitanta liures per lo real per liura, asò a la fira primer vinent de la Seu, que·s a 15 de abril.

Dit dia areste lo Consell que los que cobren los dinés del blat de la renda que pòrton los dinés tingen fets a la Seu ara, a la fira [del] 15 de abril y que·ls donon a Gabriel Moles.

Dit dia areste lo Consell que la misa del Santísim que's diu tots los dijous de cada semana, que's continuo en dir-la y comense a 3 de abril de 1646. Y per caritat de dites mises ne done lo Consell quatre sous per misa, que's la aniada deu liures, vuit sous, tres sous al rector, un sou al porgatori, so és, misa cantada y ansolta cantada.

1646 maig 14

Vui, a 14 de maig 1646, al Consell de Santcogesma, trobe lo Consell los mostafasos y veadó's:

Primo, a Quanillo mostafàs Esteve Peliser y veador Forest.

Encamp mostafàs Joan Arein, veador Joan Pont.

Hordino mostafàs Guillem Bons, Pere Pal veadó.

A la Masana mostafàs Antoni Torres y veador Joan Pere Torres.

Andorra mostafàs Guillem Pal, veador Gabriel Moles y també mostafàs.

Sant Jolià mostafàs Andreu Pal, veador Toni Soler.

Dit dia troben capitans:

A Quanillo Miquel Bortoló.

Encamp Calba.

Hordino Rufó.

A la Masana Joan Pere Sabater.

Andorra Pere Joan Montània.

Sant Jolià Toni Artiacha, dit Vila.

Dit dia areste lo Consell que Gabriel Moles vaje a Putserdà per enlestir lo de la leuda y, també, que veje per lo pasatge de Querol, que Pere Pont ha donat ferma de dret per presa li an feta. Y també vaje a Barselona per arendar la renda per a la Vall, y que veje mosur de Marcha si a fet deguna ajència per les coses de Fransa que demanen a la Vall. Que vaje tant prest que pugue y, també, que veje lo dret d'ejepció ab què està, que y fase declarar si son consell ho aporte.

^{38v} Dit dia a rebut lo Consell les deu liures de les regalies y són a la bosa de la Terra, diem 10 lliures, sous.

Més, ha rebut lo Consell quinse sous de draps a levar, són a la bosa*.

Dit dia areste lo Consell y se mane al col·lector de Quanillo que fase lo blat de la renda ab bilet dels consolats, so és, set carges per parròquia ab lo diner contant y sempre que vindrà billets, en pena del cot de la Terra.

1646 maig 28

Vui, a 28 de mai de 1646, pose lo Consell la querna del pa de sèguell a sis honses i lo forment a sinch honses i que no vuenguen pa prim, sinó a pes, i que vuenguen demà mateys, en pena del cot.

Dit dia arreste la Terra que, de sí al primer Consell, tots los col·lectors pòrton los dinés dell blat que an vuenut de la Terra i los que han comprat haniells i formatges i llana. Totom que pago, en pena del cot.

1646 juny 17

Vui, a 17 de juni de 1646, comane la Terra a Juan Guillemó ab sisens⁴² i pllata i hor, sinch-sentes setanta-i-set lliures, vuit sous i sis dinés, diem 577 lliures, 8 sous, 6, sense les boses lli avuie encomanat a vuint-i-vuit de mai*.

Dit dia arreste lo Consell i's mane a totom que adóbon los camins com és pedres, mates, abarsés i tot lo que sie de menester, de sí al dia de Sant Juan, en pena del cot de la Terra.

1646 juny 22

Vui, a 22 de juni de 1646, arreste la Terra que vuaje Vuillella a Fransa a portar los dinés de la quèstia i de la rrenda a mosur Seré i que cobro rrebuda i que vuajo demà mateis, en pena del cot.

1646 juny 30

Vui, a 30 de juni de 1646, a tornat Vuillella dinés de Fransa, peses curtes i falses i de curtes a tornat Encamp tres lliures, sinch sous, a la Masana sis lliures, deu sous. Los dits dinés pòrton lo primer Consell, en pena del cot, ab peses de sinch.

Dit dia arreste lo Consell i mane alls col·lectors que de sí al primer Consell pòrton les rrebudes dells vuicarís de l'augment, en pena del cot.

⁴² No consta el numerari.

Dit dia pose lo Consell la cuerna del pa de sèguell a 7 honses i lo de forment a sis, y que vue[n]gue lo dia de Sant Hot, en pena del cot.

1646 juliol 10

Vui, a 10 de julioll de 1646, mane lo Consell a Joan Vuillella i Miquel Adallach que vuagen en Fransa per vuenre i fer lligir los privuilegis per vuenre si poran acasar lo avueniment de la Corona. I dits s'enporten los privuilegis de la confirmasió, vuells i nous, i la còpia dells Pariatges i que vuagen dimars, en pena del cot.

³⁹ Dit dia mane lo Consell Andreu Pal que vuage en la Seu de Urgell per tractar s'és porie cobrar les 50 lliures avuem pagat de vuantatge alls pobres o lo que lo Consell lli diu, i que i vuajo de quí a diumenge, en pena del cot.

Dit dia compre la Terra a Fransès Sucarà, de Andorra, erba, tota la que auran de menester a totes les cavualcadures dells de Consell tots los dies se tindrà Consell, so és, de dia a dia i la que aurà de donar de nit, totom que las pago. I tots àjon de menar totes les cavualcadures dins sons astaptblles⁴³, i lo Consell lli promet de donar per dita erba i treball deu lliures, diem 10 lliures, sous, [lo] dia del Consell de Santcogesma.

1646 juliol 28

Vui, a 28 de julioll de 1646, aforat la Terra lo bilat fiat a set lliures la carga, que degú no·n pugie fer pagar més, en pena del cot, i los consolats o entímon a totom i que no·n donon més, en pena del cot.

Dit dia pose la Terra lo cortó del vui a divuit dinés i que vuenguen demà mateis, i lo vui de Fransa, a sou i que no·l barréjon, en pena del cot.

1646 agost 16

Vui, a 16 de agost de 1646, arreste la Terra que Andreu Pal vuaje a Horganià a presentar lo acte de la concòrdia i llevarne acte de la presentasió, i que vuaje dilluns, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Vuillella vuaje a parlar ab lo senyor baró de Agudanes per a portar-lli una lletra per lo senyor de Beurregart i tractar si porie acomodar lo avueniment de la corona i que i vuajo dilluns, en pena del cot.

⁴³ En lloc de estables.

Dit dia mane lo Consell alls cònsolls de Hordino que si lo senyor de Beufort pase lli presénton quatre pernes de pes de deu lliures per pesa i una dotsena i mija de formatges en nom de la Vuall, en pena del cot.

1646 agost 28

Vui, a 28 de agost de 1646, pose lo Consell lo cortó del vui a vuint dinés i que vuenguen demà mateis i tot a un preu, lo de Roselló i lo de Fransa a setse dinés, en pena del cot.

^{39v} Dit dia trobe lo Consell y mane a Joan Vuillella i Toni Pal i Babot que vuajon a Fransa a tractar les coses de París, per tractar los negosis de París.

Dit dia trobe la Terra que dijous vuinguen así dematí Mora, Martí, Areni, Vuillella i Toni Pal, i Babot, Joan Pal, Joan Guillemó i Montània i Andreu Pal, en pena del cot.

Dit dia a vuotat la Terra una misa del Sant Esperit, cantada i ansolta, per parròquia, que Déu mos encamino al seu Sant Servuei.

Dit dia mane la Terra a Toni Babot que vuaje a París conforme se arrestarà dijous i lo Consell aportarà, i que vuaje dilluns ab compania ab un fadrí que·s Toni Batlle de Andorra, en pena del cot.

Més, lo dit se n'aporte los privuilegis de la confirmasió, vuell i nou, i còpia dells Pariatges i de la lleuda i altre de la forana, que són sis entre sinch de pegamí i u de paper, tots lligats en un pllech i un enprimat de l'avueniment a la corona i una còpia de la confirmasió dells Pariatges feta per Sa Santadat.

1646 agost 30

Vui, a 30 de agost de 1646, s'enporte Andreu Pal tres cartes de pergamí del pontatge de Horganià i que tracto lo que lo Consell aportarà, en pena del cot.

1646 setembre 7

Vui, a 7 de setembre de 1646, pose la Terra lo cortó de vui a vuint-i-dos dinés, i lo de Fransa a divuit dinés, i que vuenguen demà mateys, en pena del cot.

1646 setembre 12

Vui, a 12 de setembre de 1646, mane lo Consell a Joan Vuillella i Joan Montània que vuajen a Foys a besar les mans a mosur lo comte Tresbila, seneixall de Foys, per

rrepresentar-lli los afers conforme lo Consell aportarà y s'enporten la captesa⁴⁴ conforme Toni Babot la s'enportavue a París, i que vuàjon demà mateix, en pena del cot.

1646 setembre 24

Vui, a 24 de setembre de l'ani 1646, mane la Terra alls cònsolls de Canillo que vuàjon a les Cabanes i Acs i Merechts, que antímon i que vuàjon a [Larrua], de les Cabanes, i que antímon la hordenansa del comte Tresvuila per lo de la lleuda, i que dónon còpia a tots i la còpia dells Pariatges ten [Larrua].

|⁴⁰ Dit dia areste lo Consell que Andreu Pall i Joan Pall vagen a Leida a parlar ab Sa Altesa si aquet any porem baixar a Urgell ab lo bestiar lanat y altres coses a sa descretió.

Dit dia lotege la Terra dos pernes per parròquia i que les pòrton a Sant Jullià demà mateis, en pena del cot, i sien de pes de deu lliures.

Dit dia arreste lo Consell que de sí al primer Consell pòrton tots los albarans de la sal, en pena del cot, i cada consolat o antimo a ses consolats.

Dit dia pose lo cortó del vui novuell lo Consell a setse dinés i que vuenguen demà mateis, en pena del cot.

1646 octubre 11

Vui, a 11 de octubre de 1646, mane lo Consell a Toni Pal i Babot i a Joan Colat que vuajen a Tolosa a besar les mans al senyor de Beurregart i que lli tràcton lo de l'avueniment de la corona si u porien allí acasar, o sinó, si lo dit Beurregart los porie acasar a París. I s'enporten les hordenà[n]/sia[s] del comte Tresvuila, i dit Babot, si comvué, vuaje a París conforme ja lli astavue advuertit, i que vuàjon disaphte, en pena del cot.

Dit dia loteje la Terra quatre pernes i dos dotsenes de formatges, i los de Canillo les serquen, i dit Babot i Colat les presénton a mosur de Agudanes, dues i una dotsena de formatges, i lo demés, al mosur de la Bastida, i de pes de nou a deu lliures, i en pena del cot*.

Dit dia s'enporte, la hordenasió de Sa Altesa nos a dada devuant Lleida, Joan Pal*.

A de cobrar la bosa de la Terra per lo[s] dinés a bestret per lo camí a[n] fet Andreu Pal i Joan Pal, que la Terra a pagat 72 lliures, 9 sous*.

Dit dia pose lo cortó del vui lo Consell a catorse dinés lo vui novell, i lo vui vuell a vuint dinés, i que comensen de vuendre diumenge, en pena del cot.

Dit dia llevue lo Consell a tots los pescadós que no pugen pescar ab ningun gènero de tisura salvo la llínia, i que dites tisures ajén de portar en casa del[s] cònsolls, i cada consolat o entímon a ses parròquies, en pena del cot.

1646 octubre 27

|^{40v} Vui, a 27 de octubre de l'ani 1646, pose lo Consell lo cortó del vui a sou i que vuenguen dilluns, en pena del cot, vuell i novuell.

Dit dia mane lo Consell alls col·lectors que arrepllégon la llana del delme de sí a Sant Martí, en pena del cot, i al primer Consell després de Sant Martí que pòrton lo quomte.

Dit dia mane lo Consell alls col·lectors que, de sí al Consell de Sant Tomàs, àjon de avuer allestit lo comte dells blats i que los dits col·lectors lo fasen portar de allí hont los apareixerà, en pena del cot.

1646 novembre 6

Vui, als 6 de novembre de l'ani 1646, areste la Terra que's digue una misa per paròquia, cantada, sot la invocació de l'Asperit Sant, y lo m[é]s prest que's puegue.

1646 novembre 26

Vui, a 26 de novembre de 1646, arreste lo Consell que's digue una misa del Sant Esprit, cantada i absoluta, per parròquia i's digue lo més prest sie posible.

Dit dia done horde la Terra a Toni Pal, de Hordino, que vuengue vuit quintalls de llana del delme, i més si n'i, a de sí al Consell de Sant Tomàs, i que porto dinés.

Dit dia se mane alls col·lectors que dita llana fàson, en pena del cot.

Dit dia vuol lo Consell que dónon a cada vuicari nou ducats, a cada rrector les tres cargues del vui de l'aument, i los que no u vullen fer, que los cònsolls los pòrton vui de sí al Consell de Sant Tomàs, en pena del cot.

⁴⁴ Probablement en lloc de capseta.

Dit dia arreste lo Consell de Sant Tomàs lo demà al dilluns abans de Sant Tomàs, i cada parròquia pòrton dues perdius i un capó, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que adóbon los camins i senderes i senderons, i aigüeres i mates, de sí a 2 de desembre que sien adobats, en pena del cot.

[1646] desembre 3

Vui, als 3 de desembre, arreste lo Consell que quant lo jutge vingue, que los cònsols i consellés de Andorra i los araonadós li prenguen lo jurament.

Trobe lo Consell per araonadós, la primera setmana Pere Ponsernalt, Mora, i Andreu Pal, de Sant Jolià.

1646 desembre 17

^[41] Vui, a 17 de desembre de 1646, al Consell de Sant Tomàs, abone Joan Colat, de les Caldes, i Joan Pal, del Pui de la Masana, a la Terra tot lo que lo privuilegi de mosèn Ribot costarà a la Terra sempre que viuirà de Cort.

Yo, Yoan Colat, atorch lo damunt dit. Joan Pal que e fet lo present.

Dit dia mane lo Consell a Toni Babot i a Miquel Adallach que vuàjon a Tolosa a besar-lli les mans a mosur de Beurregart i a rrefrescar-li nostres afès i a portar-lli los dinés de la renda a ell tocant, que és tres-sentes cinquanta lliures, al quall los donan trenta-i-sis pistoles i dos trentins, i deu los an de portar les parròquies, i vuint pistoles an de traure de la llana, i set frans i mich a de pagar Miquell Adallach. Y que i vuàjon lo dia dells Inosens, en pena del cot.

Dit dia done la Terra a tots los consolats deu lliures, dotse sous perquè pòrton per lo dia de Sant Estevue dues pistoles a casa de Toni Pal i Babot, de Hordino, per a pagar al senyor de Beurregart, i los de Andorra paguen per comte de la llana, i asò en pena del cot.

Vui, dit dia, arreste lo Consell que done alls col·lectors per carga de bllat per sons treballs dotse sous per carga i que pòrton tot lo forment i llegum, i asò tot en pena del cot, i asò entenent de tot lo col·lectar.

Dit dia mane lo Consell alls col·lectors que de sí al primer Consell pòrton los formatges del delme, i los de Sant Jullià los déixon a Sant Jullià mateis per quant siran de menester, que n'í a de nou, i asò en pena del cot.

Dit dia done lo Consell facultat alls arraonadós i alls quatre de Consell de la parròquia de Andorra que rrèbon los comtes de la Cort conforme se acostume.

Dit dia vuol lo Consell que los arraonadós demànon a la Cort que dónon llisènsia a totes les parròquies per a castigar los que fan mal, un collar, i que dits puguen pendre lo capità i demés, i còsolls i consellers a de les parròquies, i conforme la Cort [taxarà].

1647 gener 8

Vui, a 8 de gener de 1646⁴⁵, pose lo Consell lo cortó del vui a catorse dinés, i que vuenguen dijous.

Dit dia pose la cuerna del pa de sèguell a 6 honses i lo de forment a 5, i que vuenguen dijous.

^[41v] Dit dia vuol lo Consell que's vuengue sis cargues de bllat per parròquia del de la renda, i asò despedéscon los còsolls alls pobres a preu de honse sous per sisteró, i dits dinés an de rrebre los segèns per parròquies: a Canillo Miquel Adalla[c]/h, Ancamp Mas, ha Hordino Sabestià Pal, a la Massana Joan Pal, Andorra Montània, a Sant Jullià Toni Nagual. I que no·l puguen despedir sens billet dells còsolls, en pena del cot de la Terra, i los còsolls pòrton memorial i los col·lectors guàrdon los billets, en pena del cot de la Terra.

Dit dia mane lo Consell alls col·lectors que àjon de portar lo comte del bllat per tot lo mes de febrer, en pena del cot.

1647 gener 19

Vui, a 19 de gener 1647, areste lo Consell que Guillem Arein vaje a Barselo[na] ab Gabriel Moles.

Dit dia areste lo Consell y lotege dues pernes per parròquia y tres dotsenes de formatges dels del delme, que les pòrton a les Caldes a casa de Colat dimars per tot lo dia, y Colat que les rebo, y que sien de pes de dotse liures.

Dit dia done facultat que vuenguen quatre cargues més de bllat per parròquia al preu conforme ja dalt està asentat.

⁴⁵ En lloc de 1647.

Dit dia vuol lo Consell que d'esta hora en avuant ningun abitant no puegue vendre oli ni sal a menut que lo preu no sie posat per lo mostafàs, cada u en ses parròquies, i asò en pena del cot, ni vui blanch, ni pesca com se acostume en una tenda, hasò és, coses de menjasa ni beure, ni tampoch vui claret ni aguardent, i tot en pena del cot de la Terra.

1647 març 9

Vui, a 9 de marts 1647, areste la Terra que's fase caritat de quatre cargues de blat per parròquia i aquestes sien en alvidrio de cada consolat.

Més, dit dia, vol la Terra que's vengue deu cargues de blat per parròquia al preu de onse sous per sesteró, cobrant dinés los col·lectors, so és, ab billet dels cònsols de cada parròquia confor[me] dal està asentat.

Més, dit dia areste lo Consell de la Terra Consel de Pagament de la Quèstia per a de así al dimecres abans de Ramps.

1647 març 15

Dit dia de 15 de mars 1647, areste lo Consell y se mane a Toni Babot que vaje a Fransa.

Vui, a 15 de mars de 1647, areste lo Consell que posen lo cortó del vi a quinze dinés, y diumenge primer vinent que vengen. Totom ho entimo a ses parròquies.

Dit dia areste lo Consell que totom adobo los camins, en pena del cot, asò fins al dia de Nostra Seniors, en pena del cot. Y los de Andorra fasen adobar lo palancuiró del molí de Montàni[a], en pena del cot, dins tres dies.

^{|42} Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen posar cordes a les balances del pes de sí al dia de Pascua, en pena del cot de la Terra.

1647 març 20

Vui, a 20 de mars 1647, areste lo Consell y manen als colectors que venen lo blat que, lo dia del pach, pòrton vint-i-sinch liures per parròquia per tornar als de Sant Jolià que han de pagar lo Capítol les 150 lliures de la caritat.

Dit dia areste lo Consell que los de Ancamp envíon set sistés de forment a casa de Colat per fer pa per al dia del pach, en pena del cot.

1647 març 30

Vui, a 30 de marts 1647, areste lo Consel que vaje Pere del Rectoret a Fransa a parlar ab mosur Durban per letres an anviat [per lo] coronatge i que veje si porà trobar-se ab lo Gascó, que vagen andós, i que vaje dilluns primer vinent.

Dit dia areste lo Consel que la misa del Santísim que's diu cada dijous de cada setmana que's continu-ho per tot l'ani comensant a 30 de abril, donant la caritat acostumada, so és, al rector tres sous, y al purgatori un sou, so és, 10 lliures, 8 sous per parròquia y ansolta cantada, y asò per lo ani 1647, acabarà a tres de abril de l'ani 1648.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols de la Massana que fasen adobar lo grau de Sant Antoni per tot lo mes de mai, y asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que's tanco lo gaial de la Casa, so és, que's poso dos tamps ab reixi, que's miro lo millor y del millor que millor puegue astar, y de asò los cònsols y consellers de Andorra tinguen càrech de fer-ho fer al millor modo y manera que pugen fer, y que Toni Pal, Babot, tingue càrech de fer fer la reixi tenint lo avis.

Dit dia areste lo Consel que Andreu Pal percuro ab bans pots de noguer per fer la caixa tant prest que's puegue.

Dit dia areste lo Consel que de así al dia del Consel del Pagament de la Quèstia ajen adobat los camins, en pena del cot.

1647 abril 12

Vui, a 12 de abril de 1647, areste lo Consell y se mane a tots los consolats que pòrton vuitanta-y-tres liures, quatorse sous moneda barselonesa a casa de Toni Babot ha Ordino per lo Dijous Sant per tot lo dia, y que la moneda portaran fase ab moneda de Fransa sent sinquanta-y-sinch franch/s/ per pagar la quístia al senyor rei de Fransa, y asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Toni Babot y Dolsa vagen a pagar la quístia a Foix, que sien alà lo dia de Pascua. Han rebut dinés per a gasto y miga pistola que falte a fer lo compte a la quístia ab lo dalt compte de les parròquies, que's ab tot vuitanta reals y la miga dobla.

Dit dia lotege la Terra una perna y sis formatges per parròquia y que les pòrton a casa de Toni Babot per dijous per tot lo dia, y dites ne donaran ha mosur de Durban quatre

pernes y dos dotsenes de formatges, y ha Ortestet una perna y dotse formatges, y a Violet una perna.

^{|42v} Dit dia areste lo Consell que totes les parròquies acàbon de vendre lo blat de la renda com lo demás an venut.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fasen adobar una gravada a mig prat de Toni Armengol, desós una aigüera, que gràvon estigue bé. Y més, se mane als dits cònsols, a la part del riu del Noguer, que fàson alguna emparo a la vora del camí, asò és, pasat lo riu de Noguer. Més, se mane que fasen fer una aigüera al fangot de part lo riu de Rederner al prat sobirà de Ramonet. Asò sia adobat lo dia de Pascua, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fasen adobar lo palanquiró del molí draper de Montània, que estigue bé, en pena del cot. Sie adobat lo dia de Pascua.

Dit dia areste lo Consell de pendre la casa del condem mossèn Antoni Busquet per a la Terra per tenir lo Consell, so és, per preu de tres-sentes liures barsaloneses pagadores en éser en posesió lo Consell de dita casa y diuen los quatre de Consell de Andorra faran la venda, y la volen encantar. Y pasats los encans lo Consell la comprarà al dit preu, diem 300 lliures, 0 sous, ab tots sos drets: hort, colomer, cor/r/al, patis, tot lo que és de dita casa. Y volen lo Consell que Guillem Arein dige a l'encant a dita casa fins al que li apareixerà.

Dit dia comane la Terra als cònsols de Andorra trenta-tres liures y tenen lo gasto del dia del pach pagat, hi an de donar raó de dites, diem 33 lliures, 0 sous*.

1647 abril 27

Vui, a 27 de abril 1647, areste lo Consell que Toni Babot vaje a Fransa per saber les noves de París y, també, saber la pòlisa de les 66 pistoles de Burgera si serà bona.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia porto vint liures dels dinés del blat per al dia del Consell de Santcojesma, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Toni Pal, dit Babot, vaje a Tolosa per saber les coses de la Val que ell sap, y que vaje prestament y desimoladament. Y pendrà lo rosi de Bons, se li agrade, sinó que se'n prenge ha Ordino la que li convinge*.

1647 maig 15

Vui, a 15 de maig 1647, areste lo Consell una misa cantada de devosió per parròquia, que's digue tant prest que's puge, al Sant Esperit a nostra yntenció.

Dit dia trobe lo Consell a Toni Babot y Jaume Call vagen a París per a casar los mil franchs nos demanen y saber lo de la vegueria y del notari y tot altre cas, tot a sa desliverasió, y que vagen dins deu dies.

Dit dia s'enporte Toni Pal, Babot, papers per a Fransa: primo, los privelegis vels, sinch de porgamí y un de paper, tots ligats, una còpia de la confirmasió dels Pariatges feta per Sa Santedat, més la còpia de Pariatges.

Dit dia ha donat lo Consell a Toni Pal, Babot, set pistoles y ab plata dos liures, quatorse sous, dic 7 pistoles, 2 lliures, 14 sous.

Dit dia areste lo Consell [que] Hordino dono tretse pistoles a Toni Pal, Babot, dels dinés del blat.

^{|43} Dit dia areste lo Consell que Canillo y Encamp y Andorra y Sant Jolià que pòrton noranta liures a Sant Jolià, a casa de Andreu Pal, demà dematí, en pena del cot, per pagar lo artiacha, Sant Jolià lo que deu y les demás parròquies pòrton lo demás.

Dit dia se mane Andreu Pal y Joan Arein que vagen a la Seu demà a pagar lo artiacha y altres coses convindran per la Vall.

Dit dia areste lo Consell que totom pago totes les pòlises del diner que s'és pres a Barsellona, de así al primer diumenge, en pena del cot i que'l pòrton a casa de Guillem Aren.

Dit dia se mane que totom pago los dinés dels aniels lo dia del Consel de Santcogesma, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que totom porto per lo dia del Consel de Santcugesma un capó per paròquia, en pena del cot, y que los cònsols de Ancamp pòrton una cordera que sie bona.

1647 juny 3

Vui, a 3 de juin 1647, al Consell de Santcojesma, troben mostafàs y veadós:

Primo, a Quanillo mostafàs Mora y veador Miquel Adalach.

Encamp mostafàs Antoni Torres, veador Mas.

Hordino mostafàs Sabestà Pal, veador Toni Pal, Babot.

A la Masana mostafà Bons, veador Joan Pal.

Andorra mostafàs Guillemó, veador Joan Colat.

Sant Jolià mostafàs Andreu Pal, veador Ribot.

Dit dia troben capitans:

Primo, a Quanillo lo fill de Calbó, dit Bortomeu.

Encamp Andreu Sansa.

Hordino lo gendre de Giner, Joan Pedro.

A la Masana Giraut, lo jove.

Andorra Ricart, de Angordain.

Sant Jolià lo areu de Andreu Pal.

Dit dia areste lo Consel que pàgon los de la Masana a Guillem Areni lo que an pres a Barsellona de la pòlisa, de así per totes festes de Santcugesma, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que vagen Joan Arein y Guillem Arein a Fransa per apelar del que·ns demanen y fer lo que convindrà per bé de la Vall.

Dit dia areste lo Consell que·s tingue espies, so és, a Quanilo y Encamp una espia a cada parròquia, Hordino altra espia als por/*t*/s, y que pòson hòmens de confiansa.

Dit dia posam lo pa a sis onses lo forment la qüerna y a set onses lo sègel la qüerna, que coménson de vendre demà mateix, en pena del cot.

^{|43v} Dit dia trobam los sobreposat/*s*/, los quals són Joan Montània y Joan Pui, dit Busquets, y sobreystant Masià Albiell, per lo ain present, y per est ain troben a pesador a Masià Albiell.

Dit dia donen als dits Areins vuit pistoles per a gasto.

Dit dia areste lo Consell que s'adóbon los camins reals y carerons, mates, aigüeres, pedres, tot lo que sie menester, fins al dia de Sant Joan, en pena del cot.

Dit dia troben a Miquel Adalach que vaje a Barselona per arendar les rendes del bisbe y que·n dono de 8 a 9 sentes liures, sinquanta liures més ho manco, ho al preu que coneixerà.

1647 juny 8

Vui, a 8 de juin 1647, areste lo Consell que·s fase quatre soldats per parròquia, y de Quanillo que n'i vaje tres dies, deu de més avant de dits quatre. Y los quatre per parròquia que estigen sis dies cabals, en pena del cot de la Terra, y totom pòrton bones armes y provosions.

Més, troben capità de dits soldats a Bortomeu Calbó, lo jove, que vaje, en pena del cot de la Terra, y que no·s mogue fins n'i aje de altre ho quinse dies.

Més, troben capità pasats los quinse a Miquel de Call altres vuit dies, y altres vuit dies lo gendre de Peliser. Diluns de Santcojesma sien a migdia a Soldeu.

Dit dia areste lo Consell que tots los que tenen armes que les pòrton cada dia, un de cada casa, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell una misa cantada de devosió per cada parròquia tant pres que·s pugue dir per invocasió del Sant Esperit, que/*n*/s ajudo y·ns guardo.

1647 juny 21

Vui, a 21 de juin 1647, areste lo Consell i se mane als cònsols de Canillo que tingén pa i vi per vendre a Soldeu per als soldats, i que·l vengen a les taxes de la Val, en pena del cot de la Terra, so és, lo pa, lo vi que·l pugen vendre a 18 dinés lo cortó, i sie cortó com los demés de la Vall, que no sie més petit, asò en pena del cot.

1647 juliol 8

Vui, a 8 de juliol de 1647, areste lo Consell lo afor del blat fiat, so és, a preu de sis liures, dotse sous per carga, que ningú lo pago a més, en pena del cot.

Dit dia posam lo pa a set onses la qüerna lo forment y ha vuit onses la qüerna del sègel, y que coménson de vendre lo dia de Sant Jalme, en pena del cot.

Dit dia troben capità dels soldats a Miquolau de Joan Martí per esta vuitenada, y també se areste que no vagen sinó dos soldats per parròquia, y que vagen demà dimars fins a l'altro dimars, en pena del cot, que vagen a Soldeu. Més, troben capità per a l'altra semana Armain, de Canillo.

Més, dexe l'orde als cònsols de Canillo y Encamp que pòson altro capità per altres dos semanas quant los anomenats seran pasats.

Dit dia areste lo Consell y se mane a totom, en pena del cot de la Terra, que ninguna persona venge sal fora de la Terra que no ajen pagat lo dret del General y que donon l'albarà a l'home dedicat avans de vendre la sal. Los hòmens dedicats són: a Quanillo Forest, Encamp Arein, Hordino Vilela, a la Masana Bons, Andorra Gabriel Moles, a Sant Jolià Andreu Pal. Y dits, que's pugen fer pagar un ardit per albarà.

1647 agost 4

⁴⁴ Vui, a 4 de agost de 1647, areste lo Consell y se mane als collectors que pòrton los dinés deuen de blat per tota aquesta semana a casa de Guillem Arein, diumenge per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

1647 setembre 6

Vui, a 6 de setembre 1647, areste lo Consell que los cònsols de Encamp pòrton a casa de Guillem Arein honse liures, setse sous y nou, per tota la semana entrant. Més, los de la Masana pòrton a casa de dit Arein sinch liures, asò *[e]*n pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que posen la qüerna del pa, lo sègel a deu onses y lo forment a vuit onses y que'n coménson de vendre lo dia de Nostra Seniorsa, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y mane a Guillem Arein que vaje a Fransa demà ho tant prest que pugue per presentar lo paper de París a mosur de Dorban y altres a sa descrecsió.

1647 setembre 18

Vui, a 18 de setembre 1647, areste lo Consel lo Consel de Pagament per lo dilluns pasat Sant Lluch que contarem a 21 de octubre, per lo pagament de la quèstia. Y totes les parròquies pòrton bona moneda de pes, pistoles y plata per an Fransa.

Dit dia areste lo Consel y's mane als cònsols de Andorra fàson adobar la cassa de la notaria.

1647 octubre 21

Vui, a 21 de octubre 1647, areste lo Consel que Toni Soler vaje a la Seu demà dimars a parlar ab lo canonge Vila aserca de la carta hanviat fer-li resposta, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Pere Torres i Joan Montània vagen a pagar la quístia a Foix al tresorer y que pàgon lo dia de Tots Sans, en pena del cot.

Dit dia lotege la Terra una pistola per parròquia la qual s'és pagada de present, salvo Canillo. Se'ls mane per al dia de Sant Simon la pòrton a Montània a les Caldes, pena del cot.

Dit dia posen lo cortó del vi a sou, y que coménson de vendre el dijous primer vinent, en pena del cot.

Dit dia se mane a *[to]*m generalment, en pena del cot, per de sí al dia de Sant Martí sien adobats tots lo camins, so és, pedres, mates, aigüeres de tots los camins reals.

Dit dia se mane, en pena del cot de la Terra, que ningun home pesquo ab ninguna tesura salvo la línia, y que pòrton les tesures a les mans dels cònsols, en pena del cot de la Terra.

1647 novembre 25

^{44v} Vui, a 25 de *no[vem]*bre 1647, al Consel de Sant Andreu areste lo Consel que's vengue lo vi a catorse dinés lo cortó y que vengu*[e]*n dimecres.

Dit dia areste lo Consel y anprén lo Consel de Sant Tomàs per lo diluns abans de Sant Tomàs y que tots los consolats pòrton dos pardius y un capó.

Dit dia areste lo Consel que Gabriel Moles vage a Barselona per veure la taxa de musur de Marca en lo de la renda y donar lo present. Y lotege la Terra per paròquia dos pernes per parròquia y una vela ab una nova de pes de dotse a tretse lliures, les noves y les velles de pes de deu lliures, y formatges per parròquia vuit, y que sie tot junt diumenge a casa de Gabriel Moles, y Canillo que'n porto tres pernes y que Gabriel Moles se'n vage.

1647 desembre 19

Vui, a 19 de desembre 1647, areste lo Consell y posen la qüerna del pa, lo forment a set onses y lo sègel a nou onses, y asò que coménson de vendre lo dia de Sant Tomàs, asò en pena del cot. Y les coques que ajen de anar a pes com lo pa gros.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los consolats que per al primer Consell pòrton dos formatges per a donar a miser Montània, en pena del cot.

1648 març 2

Vui, als 2 de març de 1648, areste lo Quonsel que Andreu Pal demano al Vai los dinés del donatiu que a fet mosur de Marqua als pobres de Andorra.

Dit dia areste lo Quonsel lo Quonsel de Pagament per lo digous antes de Rams y que totom porto moneda barselonesa, en pena del quot.

Dit dia pose lo Quonsel lo quortó del vui a sese dinés y que venguen di/*u*/menge primer vinent.

Dit dia se mane a Mateu Moles que adobo los passos, que són a la creu Grosa, dels lanasos que·s són fets, fins a mig marts, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se mane a Gilemó que adobo lo palanquiró que hés del torén [Fes] de sí a mig marts, en pena del quot de la Terra.

1648 abril 2

Vui, als 2 de abril de 1648, al Consel de Pagament reste deure Mora al Consel trenta liures y vuit sous, les quals s'enporte Mora am peses de vuit y de una da[...] la pistola, diem 30 lliures, 8 sous*.

Dit dia areste lo Consel que los quònsols y conselés de Ordino asenguen a musur Seré resposta sobre de una quarta que a e/*n*/viat al Consel sobre del pagar de la quèstia.

Dit dia se areste que Jaume Cal vage a parlà am mosur Seré sobre del pac de la quèstia a Tarascó, en pena del cot de la Terra.

^{|45} Dit dia areste lo Consel que Andreu Pal vage a Barselona per tractar mosur de Marca sobre lo de la quèstia y també a tractà sobre lo de les [...]des que tracto conforme hel li pareixarà.

Dit dia se areste y posen taxa als que deposítan dinés, que pago lo qui de dret deurà, que pago al depositadó a sis dinés per liura, so hés, quatre dinés per liura al depositadó y dos dinés al notari, y hasò [*en pena del cot de la Terra*].

Dit dia se areste que la misa del Santísim Sag/*r*/ament que·s a deu de abril que continuo per aqet ani.

Dit dia s'enporte Andreu Pal per anar a Barselona vint-i-sinc liures am dinés contant per als gastos*.

Dit dia ten rebut la Val del Vai, per comte del donatiu de la renda que a fet mosur de Marca, sent trenta-tres liures, sese sous, diem 133 lliures, 16 sous.

Dit dia se comane als quònsols de Andorra sinc boses, les quals són totes les de la quèstia del senor bisbe, asepto la de la Masana que he restada a la quaixa. Lo [Babot] dirà lo que hés.

Dit dia areste lo Consell que Pere Torres, de Sesponi, que tracte ab lo metxe March de Ribera si se volrà conduir i que tracte del milor modo que puge negociar i retenir-se lo orde del Consell.

1648 abril 28

Vui, als 28 de abril de 1648, areste lo Consel que Andreu Pal vage a la Seu de Urgel a presentar al senor segristà Viver dos pernes y miga dosena de formages, les quals a bestret Sant Julià, de pes de onse liures, y que parlo am lo senor veguer aserqua del juge*.

1648 maig 15

Vui, als 15 de mag de 1648, areste lo Quonsel que Masià Albiel y Gilem Pal, dit Giem, fasen fer una lobatera al quol del Mas y que tinguen orde de manar la gent que·ls darà de gust, en pena del quot de la Terra, y que coménson diluns mateix, y que los quònsols de quada paròquia los anvion la gent que volian. Y si al quol del Mas no convé, que la fasen delà ont milor convindrà a són albitre. Y lo dia que comensaran que i vingne un ome de quada paròquia: a Quanilo que y vingue Mora, Ancamp Martí, a Ordino Sabestà Pal, a la Masana Bons, a Sant Jolià Andreu Pal. Y que tots agen de venir esent requerits dels sobredits òmens de Andorra.

Dit dia areste lo Quonsel que Miquel Adelac y Toni Pal, dit Bavot y Joan Colat y Bortomeu Ribot vagen diluns a fer una visura sobre una costió tenen la paròquia de Ancamp y de la Masana al quol de Bixalís.

1648 maig 25

^{|45v} Vui, als 25 de mag de 1648, al Quonsel de Santcugesma trobàrem a mostafàs:

A Quanilo Calbó y veadó de aigües Asteve Pelisé.

Ancamp mostafàs Joan Pont y veador de aigües Pere Martí.

A Ordino mostafàs Joan Vilela y Jaume Qual veador de aigües.

A la Masana mostafàs Toni Torres y Pere Torres veador de aigües.

Andorra mostafàs, Andorra Joan Montània, y veador de aigües Gabriel Moles, y tots dos que sien mostafasos y tots dos que puguen dominar.

A Sant Jolià mostafàs Toni Nagual y veador de aigües Pere Nagual.

Dit dia trobàrem quapitans:

Primo, a Canilo Miquel Pelisé.

Ancamp Sanset.

A Ordino Toni Figat.

A la Masana Solana.

Andorra Gilemó.

A Sant Jolià Jaume Migavila, dit lo Povil.

Dit dia areste lo Quonsel y pose depositadós a la Vall per ha qualsevol que age de depositar dinés per quimeres que tenen y castions: a Quanilo troben depositador a Mora, Ancamp troben dipositador Joan Pont, a Ordino Joan Vilela, a la Masana lo povil Pal, Andorra Gabriel Moles, a Sant Jolià Andreu Pal. Y que prenguen de depòsit quatre dinés per liura, so hés, tres per lo dipositador, un diné per al notari.

Dit dia trobam los sobreposats, los quals són: Pau Perenalt y Josep Gilemó, lo jove, y sobreystant Joan Montània y també pesadó per est ani.

Dit dia areste lo Consel y ha ordenat lo Consel de la Terra, juntament am los de l'ofisi, si de esta ora en avant se trobe ninguna botigua, tant de lana quom de li, pintes, ho estes que no aríbon al comte que té ordenat lo Consel de l'Ofisi, que en tal quas puguen anar los sobreposats assistir al Quonsel de l'Hofisi, entrar en aquella quasa, penre lo penti ho pintes, penre aquels y fer-ne a ses libres voluntats, y que'ls agen de cremar ho trencar, donant-los un mes de temps per a regular dites pintes, contador de vui henlà, y asò en pena del quot de la Terra y de la pena que tenen ordenat de son ofisi.

Dit dia se areste que de quí al dia de Sant Barlabé que totom fase adobar los camins reals y senderes, en pena del quot de la Terra.

Més, se mane als quònsols de Ancamp que de así al primer Quonsel pòrton sis liures, que Calsané paguo deu reals y lo Rector et sinc liures, en pena del quot de la Terra.

1648 juny 12

Vui, a 12 de juín 1648, areste lo Consell y se mane a tots aquels que venen sal als francesos que donon albarà del General a l'home està dedicat a cada parròquia a pendre los albarans, en pena del cot de la Terra y que caigen en cot, tant los que la compren dintre la Vall als abitans com los que la pòrton de fora la Vall y la venen a francesos. Y per a pendre dits albarans troben: a Quanillo Forest, Encamp Arein, ha Ordino Guillem Bons,

a la Masana Joan Pal, Andorra Albiell, a Sant Jolià Andreu Pal. Y que's fasen pagar un ardit per albarà.

^[46] Dit dia se mane, en pena del cot de la Terra, que ningú jugo a nin[*gun*] joch de anvit y los hostes no déxon jugar als ostals a dits jochs, en pena del cot. Cada consolat ho fase manar a ses parròquies.

1648 juliol 27

Vui, a 27 de juliol 1648, areste lo Consell y fa lo afor al blat fiat, so és, a preu de quoranta-y-tres reals la carga. Cada consolat ho entímon a ses parròquies que ningú lo fase pagar a més, en pena del cot.

Dit dia posen la qüerna del pa de sèguel a deu onses y lo forment a set onses la qüerna, y que no fasen sinó cocs a dos onses, manco la qüerna de dits cochs.

1648 setembre 17

Vui, a 17 de setembre 1648, areste lo Consell posen lo cortó del vi, lo bo, vell y que sie senser a divuit dinés cortó, y lo novel y bollit a quatorse dinés lo cortó, y que coménson de vendre demà a 18 de setembre, en pena del cot.

Dit dia posen la qüerna del pa de sèguel a 12 onses y la qüerna del forment a 8 onses, y los coqs a dos onses manco, y que vengen demà mateix.

Dit dia areste lo Consell vesura de bogues de unes parròquies altres y los veïns forastés, so és, fins a mig mes de octubre que sie fet, en pena del cot de la Terra, y se areste lo dia an de anar dintre la terra a 8 de octubre, en pena del cot. Totes les parròquies vagen dit dia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell de [*a*]dobrar los camins, tots en general, so és, pedres, aigüeres, mates, gravades, tot lo que sie menester. Asò fins lo dia de Sant Luch sien adobats, en pena del cot, tots los consolats mànon en ses parròquies.

Dit dia areste lo Consell que vaje Andreu Pal y Guillem Arein a la Seu a besar les mans a l'Yl·lustre Capítol y al governador de Siutat aserca dels presos tenen a Monfarer, soplica'ls que fasen lo de justí[*ci*]a, y als que no són presos, que'ls faran la diligència en pendre'ls, tots los que an delinquit al cas se sucsoït a Sant Joli[*à*], y que vagen tant aviat puguen, en pena del cot, que vagen diumenge.

Dit dia areste lo Consell que vaje Masià Albiell a Fransa a parlar ab lo senyor jutge y tractar-li que si ell no resedeix a les Cors, que alegesque altre jutge que no sie lo miser Masforner; per quant dit Masforner està encontrat ab lo veguer, que n'alegesque altre que li convindrà, que vaje prest.

1648 octubre 30

Vui, a 30 de octubre de 1648, areste lo Consell que posen lo cortó del vi a setse dinés, y que coménson de vendre lo dia de Tots Sans, tot vell y novel.

Dit dia posam lo cortó del vi de Roselló a davuit dinés.

Dit dia posem la qüerna del pa, lo forment a 7 onses la qüerna y lo sègell a honse onses la qüerna, y que coménson de vendre lo dia de Tots Sans.

Dit dia areste lo Consell y manen, en pena del cot de la Terra, de vui en avant que ningú pesque en ninguna tesura, salvo la línia, salvo si convé per alguna festa.

^{46v} Dit dia se mane, en pena del cot de la Terra, que adóbon los camins fins al dia de Sant Martí, que totom adobo. Són los segens: primo, lo pont de Palanca que's fase nova y bona; se mane al quart de la Masana. Més, se mane fase lo quart de Ers lo pont bo y nou. Més, a la Bonsa, de Pal, y Camp, lo riu y prats de la Ola. Arein y Rolan lo cavàs desús lo prat larch de Arein. Guiem Torner, Sala, la secla de la mola Guiem, desós lo prat de la Solana. Sinto Miga, Torer, Bons, lo pobill Pal, a sos endrets, gravades, aigüeres, Gostí Burgés, tots al dit dia, en pena del cot.

1648 novembre 23

Vui, a 23 de novembre 1648, areste lo Consell y mane als cònsols de Andorra que fasen adobar las portas de la notaria, tot lo que y sie menester, y alguna aigua entre a la paret de la porta de dalt, que entre baix, y la ximeneia, fasen que tot que estigue bé fins als Consell de Sant Tomàs, en pena del cot, la ximenea que la dèxon fins al bon temps.

Dit dia posen lo cortó del vi a divuit dinés y lo vi de Roselló a vint-i-dos dinés lo cortó, y que coménson de vendre dimecres primer vinent, y que lo mostafàs tingue cuidado en què no s'abuso a mesclar lo vi.

Dit dia areste lo Consell lo Consell de Sant Tomàs lo diluns abans de Sant Tomàs. Cada consolat que porto tres perdius, en pena del cot.

1648 desembre 7

Vui, a 7 de desembre 1648, trobe lo Consell arañadós per a les Cors. Són los següens: primo, per la primera semana Joan Arein y Andreu Pal.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Arein promet portar lo vi als vicaris a totes les parròquies, y li done lo Consell, per carga prima, sis liures pagadós quant aurà portat dit vi.

Dit dia areste lo Consell y alargen deu cargues de blat, per parròquia, de la renda. Que'l vengen als pobres y no de altra manera, a coneguda dels quonsolats los pobres lo auran menester, y posam lo preu a tres ducats per carga.

Dit dia posen reseptors de dits dinés del blat a cada parròquia y donaran lo diner lo dia lo Consel demanarà, en pena del cot: primo, a Quanillo Miquel Adallach, Encamp Ventura Mas, Hordino Guillem Bons, a la Masana Antoni Torres, de Sisponi, Andorra Guillem Pal, a Sant Jolià Esteve Guisalt, de Axovall. Y dits reseptors lo Consell los pagará. Del bllat que reste a vendre a Ordino reseptor Sabestà Pal*.

1648 desembre 9

⁴⁷ Vui, a 9 de desembre de 1648, areste lo Consell que vaje Masià Albiell a Fransa a parlar ab lo senyor jutge a sobbligar-li paso per les Cors ho que anomeno altro juge, y que no sie Masforner, y que vaje demà dijous, que paso lo port, en pena del cot.

1648 desembre 14

Vui, a 14 de desembre de l'ain 1648, areste lo Consell y loteje dos pernes per parròquia de pes de deu liures les velles y les noveles de dotse liures, so és, una nova, altra vella per parròquia, y dotse formatges per parròquia. Quanillo que'n bestrage tres de pernes y Encamp altres tres, Andorra altres tres. Y cada consolat les envían a casa de Andreu Pal per lo dia dels Ignosens per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que vaje Andreu Pal y Guillem Arein a Barcelona a presentar dit/es/ pernes y formatges a mosur de Marca y al senyor segristà y al senyor conseller y a mosur d'Orpí y als taulés de la Seu. Y que vagen lo endemà de Cap de Ain si abans no'ls

és comodat, en pena del cot. Y també que demànon al senyor de Marca que fase la taxa a la paga de les rendes⁴⁶.

1649 gener 28

Vui, a 28 de gener 1649, posen lo vi de Rosselló a real lo cortó, que sie bo. Si no és bo, a coneguda del mostafàs, que·l poso al que li apareixerà i que venguen a dit preu lo dia de Nostra Senyora de febrer.

Dit dia areste lo Consell i pose per arahonadós de les Corts: la primera setmana Arein, d'Encamp, i Guillem Pal i Guiem, d'Enguardany, i la segona setmana posen a Miquel Adallach, de Canillo, i Guillem Bons, de Sornàs.

Dit dia areste lo Consell que los consolats venguen bllat de la renda, vint cargues per parròquia, al mateix preu de tres ducats la carga, i que los dits cònsols fasen bitlets als reseptors que la Terra a posat per a què prenguen dinés i fasen fer bllat al readendadors de les erades.

1649 febrer 22

Vui, a 22 de febrer 1649, areste lo Consell que los cònsols de Ordino escriguen a Seré a Tarascó per lo de la paga de la renda de Nadal proppasat i també de la quístia del senyor bisbe de l'ani pasat, i si dit Seré no té orde, que escriguen a Tolosa per dit efecte.

Dit dia areste lo Consell lo Consell del Pagament per al dimecres de la setmana de Pasió dematí, y cada consolat que porto la moneda del pach de la quístia cambiada y de pes per a Fransa. Les doblbles a sis lliures, les peses de vuit a daset reals.

Dit dia se pose lo cortó del vi a vint dinés i que·l venguen a dit preu lo dia de Sant Masià, i lo vi de Rosselló que·l venguen a vint-i-sis dinés. Lo tot dit dia vendre.

[1649] mars 23

^{47v} Vui, als 23 de mars, areste lo Consel que Torres i Toni Babot vagen a portar los dinés de la quèstia a Foix i que i vajon lo Divendres Sant, en pena del cot de la Terra.

Dit dia deposite la paròquia de Ancamp vuit ducats. Que vaje lo Consell, so és, quatre parròquies, los de Sant Jolià i de Ordino i de Andorra i de Canillo a vesurar la costió tenen la parròquia de Ancamp i de la Masana per lo bosc de Bexalís, i que i vajon a dotze abril,

⁴⁶ Segueix un assentament incomplet que diu: Dit dia areste lo Consell que.

si és tarrein. I posant silènsio que ajen de astar an aquella sentència se farà, que no tinguén més apelasió, en pena del cot de la Terra. I manen als de la Masana i de Ancamp que no puguen leniar en dit bosc, uns ni altres, fins a tans sie vesurat, en pena del cot de la Terra, ni carbonar ni asboïguar, sota la mateixa pena.

Dit dia se mane als veadós de aigües vagen fer una vesura a Canillo a istànsia de Pere Vesiat, de Canillo, i que vajon lo Diluns Sant, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que la misa del Santísim se continuo i los consolats o diguen als rectós, tots a ses parròquies.

1649 abril 27

Vui, a 27 de abril de 1649, lotege la Terra una perna per parròquia de honse lliures de pes, i que les pòrton a Sant Jullià per diumenge per tot lo dia a casa de Toni Naguall, en pena del cot, i que Guillem Areni les presento al senyor canonge segristà i los cònsols de Sant Jullià les pòrton a la Seu, en pena del cot.

Dit dia mane la Terra a lles parròquies que pòrton, de sí al Consell de Santcogesma, los dinés dells curtatges dells dinés de la quèstia, i Encamp les dos pistoles, en pena del cot.

Dit dia arreste la Terra que per lo dia del Consell de Santcogesma pòrton cinquanta lliures per parròquia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia done la Terra llibertat a les parròquies que venguen vint cargues de bllat per parròquia a preu de 3 lliures, 4 sous carga.

Dit dia mane la Terra alls consolats que de sí al dia del Consell de Santcogesma fasen fer un collà de ferro per parròquia i fasen posar allí ont millor estarà bé.

⁴⁸ Dit dia arreste lo Consell que de sí al Consell de Santcugesma ajon de aver adobat los camins, senderes i senderons, so és, espedregar, tallar les mates i [a]dobar los palenquions, en pena del cot.

Dit dia mane a les quatre parròquies tras escrites que vagen a la vuisura de Padern o Bixallís al [6] de maig, en pena del cot.

Lo Consell de Santcogesma lo arreste la Terra al 8 de mayg.

1649 maig 8

Vui, a 8 de mai 1649, mane Consel a tots los consolats que al Consel de Santcugesma pòrton relatió de tot lo bestiar s'és venut a la fira de la Seu del mes de abril de l'ani 1649, tot bestiar del peu redó, y asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia fa lo Consel sisena de balle del Senyor Rei Cristianí/*si*/m, senyor nostre.

Primo, a Canillo Mora.

Més, a Ancamp Martí.

Més, a Hordino Vuillella.

Més, a la Massana Pere Tores.

Més, a Andorra Gabriel Moles.

Més, a Sant Julià Andreu Pal.

Dit dia se areste que pòrton un capó per parròquia que sie bo y que·ls pòrton lo diumenge y lo dilluns Andorra y que·ls rébon los cònsols, y asò en pena del cot.

1649 maig 18

Vui, a 18 de mai 1649, a la vista de Santcugesma Consel manat per fer ordenations y altres coses.

Primo, dit dia done la Val a cada parròquia sinch cargues de blat del de la renda, so és, a les iglésies parroquials de cada parròquia.

Dit dia trobe la Terra a mostafassos:

A Canillo Miquel Adallach i Forest veedor d'aigües.

A Encamp Areny, per dit Joan Rosel, mostafàs, i Mas, per Mas Martí⁴⁷, veedor d'aigües.

A Ordino mostafàs Guillem Bons, veedor d'aigües Guillem Areny.

A la Massana mostafàs Joan Pal, del Pui, i veedor d'aigües Joan Pere Torres, de Pal.

Andorra mostafàs Guiem, veedor d'aigües Dolsa.

A Sant Julià mostafàs Tolse i veedor d'aigües Esteve Guisalt, d'Aixovall.

Dit dia trobe la Terra a capitans:

A Canillo Peliser, lo jove.

A Encamp Nerbona.

A Ordino Joan Pere Rull, àlies Call, de Segudet.

A la Massana Fonta, lo jove, de Sisponi.

Andorra Pere Joan Montània.

A Sant Julià Bonet, lo jove, d'Eixirovall.

^{48v} Dit dia areste lo Consell que los mostafassos puguén fer pagar, dels bons o fraus trobaran, sinch sous de bona moneda barcelonesa per cada vegada trobaran frau, i per la primera vegada [alealaran] les mesures, lo mateix salary de 5 sous bons.

Dit dia trobe lo Consell a sobreposats de l'ofisi de peraire a Joan Colat i a mossèn Joan Ribot, de les Caldes, i sobreveedor Pau Perenalt, de dit loc.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Pal, dit Guiem, d'Enguardani, acabo la llobatera de fer a ses costes, i per consert fet entre dit Pal i lo Consell, que li donen per sos treballs, tant fets com faedors, cinquanta-i-sinch lliures, i la aje de aver acabada fins a Sant Andreu primer vinent. I dites 55 lliures li an donades presentament dit dia, diem 55 lliures.

1649 maig 19

Vui, a 19 de maig 1649, areste lo Consell que Gabriel Moles i Guiem, d'Enguordani, vagen a judicar la terra an pres per la llobatera, i que i vagen per totes festes de Santcugesma, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Toni Pal, Babot, de Ordino, vaje a Fransa, a Tarascó, a portar los dinés de la paga de la renda i junt lo de l'albergue, quant tindrà avís de Seré si vol rebre dit pagament, i se li mane fasse lo sobredit, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los consolats pòrton les deu dobbles an de cambiar a casa de dit Babot per totes les tres festes de Santcugesma primer vinent y que sien de pes, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra fassen manar, porta per porta, que no i aje ningú tan atrevit de tocar ninguna pedra, ni rames ni altres coses tocants ni espectans a la llobatera, en pena del cot de la Terra. I que aquel que u veurà, qualsevol sie, los pugue acusar o fer relasió a un cònsol o conseller, sot la mateixa pena, o aje de fer.

⁴⁷ Probablement en lloc de per Martí.

Dit dia mane lo Consell alls cònsols de Andorra que de sí al primer Consell pòrton les peses llargues, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i mane Areni, d'Ers, i a Rrollan que apllànon lo llavàs del camí de Pal, en pena del cot, per tot lo mes de mai.

Dit dia mane alls cònsols de la Massana fàson fer una paret al terror dejós lo pont de Sant Antoni de sí a mix juni, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell alls cònsols de Andorra fasen fer una paret del pont de la volta fins an vista del col del Mas, de hont o age de menester, de sí a Sant Joan de juni, en pena del cot.

|⁴⁹ Dit dia se mane als de Arans que fàson fer una gravada demont la mola de Arans, al camí de l'Ubac, de sí a Sant Juan de juni, en pena del cot.

Dit dia manen alls cònsols de Andorra fasen adobar lo grau de part lo pont de la Tosca de sí a Sant Maria de agost, en pena del cot.

Dit dia manen als cònsols de Canillo fàson adobar o gravar la pujada de la Muntada per tot lo mes de maig, en pena del cot.

Dit dia manen als cònsols de Canillo fasen adobar lo grau de Mereij i tot lo camí, de sí a Sant Juan, en pena del cot.

Dit dia manen alls cònsols de la Masana que mànon a Camp que adobo lo grau damont lo prat de la Holla per tot lo mes de maig, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que mànon a Fransès Bordoll pago les dotse lliures i deu sous deu a la Terra per lo pacte o abono de lo Pere Rullà les avie de pagar a Sant March proppasat, i així que les pago al primer Consell de la Terra sirà, i asò, tant als cònsols per lo manar com al dit deutor, se'l mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell, atès i sobre la sentència donada en lo dia de vui per los cònsols i consellers d'esta Casa, so és, de les quatre parròquies, Canillo, Ordino i Andorra i Sant Julià, sobre lo terme o bosch de Bixalís entre los de Encamp i la Masana, diuen los de la dita parròquia de la Massana que demanen temps per a cercar escrits i dedoir lo llísit i apel·lar, si poden, en quant sirà rahó. I que se mano, tant a uns com altres, no puguén lleiniar, ni carbonar, ni artigar fins al dia i festa de Tots Sants. Tants uns com altres ajén estar sense fer res del sobredit, en pena del cot de la Terra.

Dit dia an fet cot a Mateu Tinedó, de Sant Jullià, per tirar als coloms, que's de dos lliures, deu sous, i dits an de antrar a la Terra*.

1649 juny 9

Vui, als 9 de juni de 1649, areste lo Consell que Toni Pal, dit Bavot, dono orde en los dinés del pagament de la renda del bisbe que s'és pagada an Fransa, que's debito la moneda al que puegue.

Dit dia areste lo Consel que Joan Pal dono les danou pistoles y que les fase a Tené a Tarascó, a sos prils y gastos, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se areste que los veadós de aegas⁴⁸ vagen a fer una visura a Quanilo sobre la qüestió tenen Forest am Gastó, de la Quosta, y que y vagen dimarts primer vinent, en pena del quot de la Terra.

|^{49v} Dit dia se areste que los quònsols de quada paròquia arendon, tots a ses paròquies, les erades dels blats de la renda tocant a la Mensa Episcopal conforme a ses consèns*/i*es los apareixerà que val, arendant per paròquies o per quarts conforme els coneixeran que més convenia y profit de la Val, assegurant-se dels dits que arendaran de fermanes y que los dits no u puguén tenir part ni quart a la renda, y asò en blat sabut, en pena del quot de la Terra.

1649 juliol 17

Vui, als 17 de juliol de 1649, areste lo Quonsel que se deu dos pistoles a Toni Pal, dit Bavot, les quals les a pagades a Fransa per comte de la Val, y les li an de tornà am entrar dinés. Ten rebut Toni Bavot les dos pistoles les quals li a pagat Pal, de la Cortinada^{49*}.

Dit dia a fet la Val preu als blats fiats, que vol la Val que degú no puegue fer pagar de la quargua del blat sinó tres ducats, en pena del quot de la Terra, y que s'antimo per tota la Val, porta per porta.

1649 juliol 27

Vui, als 27 de juliol de 1649, areste lo Consel que vage Joan Montània a Fransa per remonstrà la ordenansa de mosur de Marqua a Seré per lo que demane mosur de Beuregart

⁴⁸ En lloc de aigües.

⁴⁹ Ten rebut... de la Cortinada *afegit posteriorment*.

aserqua de la quèstia, y s'enporte tres ordenanses de mosur de Marqua. Y lotege una perna y miga dosena de formages, las quals bestrau la paròquia de Ordino, y que la dono a mosur Seré, de Tarascó*.

Dit dia se mane a Gabriel Moles que vage a la Seu de Urgel a parlà am lo senor vicari general aserqua de les escomunicacions que trau sobre los òmens de la val de Andorra.

Dit dia areste lo Consel que Gab[r]iel Moles vage a Pugserdà per fermar de dret sobre lo pasage de Querol, y que los quònsols de Canilo y fasen anar un tragner perquè los dits de Querol fasen prese.

1649 agost 5

Vui, als 5 de agost 1649, s'enporten los quònsols de Andorra sinc privilegies de porgamí per presentà al vicari general aserqua de les escomunicacions y dos de paper, tots per dit efecte, y s'enporte un sendicat*.

Dit dia se areste que Gabriel Moles represento al senor vicari general los papés aserqua de l'ascomunicasió juntament am los quònsols de Andora, y que li representon també en lo de les escriptures, y s'és no·s vol aturà, que s'apelo.

1649 agost 14

Vui, als 14 de agost de 1649, areste lo Consel que Miquel Cal tingue guarda al Tarté, que no deixo antrar ningun fransés sense certificatòria, y que·ls ne faso si·n porte[n] de altres [a] qualsevol ome que vaje de camí, sie de a ont se vule.

Més, se areste dit dia que a Lorts que·s tingue guarda de dit morbo Sabestià Pal y que no deixo antrà ningú sens certificatòria, y que·n faso als que pasaran si·n porten de altres, ni mercaderia de cualsevol lei.

Més, se areste que a la Masana tingue guarda Joan Bons si ven gent del port de Rat y de Palàs, y que faso certificatòries als que·n portaran.

Més, se areste que Ancamp fase Nicolau Torres certificatòries y Andorra Gabriel Moles y a Sant Julià Toni Nagual, y que·ls dits tinguen orde sempre que veuran ningun forasté de demana'ls les certificatòries.⁵⁰ Y que·s fàson pagar de les certificatoris als que les faran fer y que fasen mostrar les certificatoris, tant als que vinran de aval com de altres parts, y que als forastés que·n fàson pagar sis dinés y als de la Terra quatre dinés.

Dit dia se areste que totes les paròquies fasen fer dir una misa de devosió per invocació de l'Asprit Sant perquè Déu nos inlumino, i que sie cantada, am profesó i ansolta cantada, i que·s digo per tota la semana antrant.

Dit dia se areste que de así a digous primer vinent se adobo los camins reals, mates, aigües, pedres, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se areste que Gabriel Moles vage a la Seu de Urgel dimarts primer vinent i Nicolau Torres i mosén Ribot, i Pere Torres i lo senyor bale de Sant Julià, per lo negosi de les ascriptures dels rectós y Joan Montània.

Dit dia lotege la Val una perna per paròquia i miga dosena de formages i que·ls pòrton delà ont los diran los que an de anar a la Seu de Urgel.

Dit dia pose lo Consell la quèrna del pa, lo sègel a deu onses la quèrna i lo forment a set onses, i que venguen lo dia de Sant Roc, en pena del quot de la Terra, i que no puguén fer pa prim, en pena del quot de la Terra.

1649 setembre 10

Vui, als 10 de setembre 1649, areste lo Consel i posen lo cortó del vi a real lo bo i lo bolit a vint dinés lo cortó, i lo novel a dauit dinés lo cortó, si hés bo, a coneguda del mostafàs, i que venguen demà.

Dit dia posen la quèrna del pa a nou onses de sègel i de forment a sis onses, i que vengen demà mateix.

Dit dia areste lo Consell i anprenen lo Consel de Pagament per la quèstia per lo dimeques passat Sant Luc, que sirà als 20 de octubre, i que prengen les pistoles a sis liures i les peses de vuit a sese reals, i qui pagarà am sisens, que qui deurà un real, que paguo tres sous, i l'or i la plata que sien de pes per anar a Fransa.

1649 setembre 24

Vui, als 24 de setembre 1649, areste lo Consel que Nicolau Torres, de Ancamp, vage a la Seu de Urgel per representar los privilegis del General i a casà la causa del bestia que an pres de Quaniolo. I s'enporte los privilegis, quatre de porgami i trese de paper*.

1649 setembre 29

Vui, als 29 de setembre 1649, areste lo Consel que Nicolau Torres i Gabriel Moles vagen a la Seu per quasar lo del General de la presa que an fet de la sal. I s'enporten tres de privilegis, dos de paper i un de porgamí, i que vagen demà, si poden*.

Dit dia pose la Val lo vi a vint-i-sis dinés lo quortó i a Lorts a vint-i-vuit dinés lo cortó del vi que sirà bó, i lo bolit conforme l'altro Consell ere aforat i també lo novel, i que coménson de venre divenres primer vinent.

1649 octubre 20

Vui, als 20 de octubre 1649, areste lo Consel que Esteve Pelisé, de Canillo, i Toni Pal rébon lo pagament de la quèstia i que vagen a pagar a Fransa al tresoré. I s'enporten vuitanta-nou pistoles i vint-i-quatre peses i miga de vuit, i un real i un sou del molinet i nou dinés, que tot junt fa suma a moneda de Fransa, fa suma de noucents sixty-un franc, onse sous, moneda de Fransa. Pagada la quèstia trobam reste bo vint-i-sis francs, onse sous.

^{50v} Dít dia areste lo Consell que Quolat y Toni Torres fasen adobar la lobatera o si Giem ho vol penre que se n'igualon am el lo que Giem no avie de adobar.

Dit dia areste lo Consel que totom fase adobar los camins reals i senderons, mates, aigües i pedres, en pena del quot de la Terra, de así al dia de Sant Martí.

Dit dia torne Gabriel Moles la confirmasió de Don Pau Duran i lo privilegi de la leuda de Puxserdà i lo sindicat.

Dit dia posen lo Consell lo pa a vuit onses la qüerna del sègel i sinc la de forment, i que no puguen fer quocs ni quoques, en pena del quot de la Terra, i que venguen diumenge primer vinent.

1649 novembre 8

Vui, als 8 de novembre de 1649, pose lo vi lo Consel a vint-i-sis dinés lo cortó, tant vi novel quom vel, y que vengen demà, y lo vi de Rosiló a dos sous y mig.

Dit dia vote la Val una misa de devosió quantada per paròquia, per ynvocació del Sant Asprít, y que totom la fasa dir per tota esta semana am una amsolta cantada, que Nostro Senor nos vule preservar, am una profesó.

1649 novembre 22

Vui, als 22 de novembre de 1649, a pagat la Val lo quot y requot que an fet a Quapeta que's sis liures, trese sous y set, los quals an de antrà a la bosa de la Terra, y se mane als quònsols de la Masana que l'aixecúton, en pena del quot de la Terra.

Dit dia areste lo Quonsel que Gabriel Moles vage a la Seu de Urgel per tractar am lo senor quanonge segristà aserqua del negosi del pagament de mosur de Beuregart sobre del pagament de la renda, que li pàrlon si's porí[e] fer a Barselona, y també que vege si's porà trobar les davuit quargues de vui que es deuen als capelans, y si l[e]s conp[r]a, que ne dono part a Sabestià Pal, per si ho per no.

Dit dia se areste lo Quonsel de Sant Tomàs per lo dia après Santa Lúsia, que sirà lo s'endemà de Santa Lúsia, que sirà als quatorse de desembre, y que los quònsols de Sant Julià pòrton dose perdius si'n troben.

1649 desembre 14

Vui, als 14 de desembre 1649, areste lo Quonsel que los quònsols de Andorra mànon a mosén Ribot que vage a la Seu per a ser resensit del testimoni aserqua de les ascriptures de la vicaria de Sant Julià, y que vage Gab[r]iel Moles jontame[n]t am el.

Dit dia areste la Tera y avien dose quargues de blat per paròquia y estes los quònsols de quada paròquia lo desliuro⁵⁰ als pobres que als sirà ben vist al preu de sis liures la quargua, y que a quada paròquia age un rese[p]tó per a pen[re] lo diné, so hés, a Quanilo Miquel Qual y Encamp Pere Rectoré, a Ordino Sabestià Pal, dit Sucarà, y a la Masana Pere Torres y Andorra Joan Montània, a Sant Julià Bortomeu Ribot. Y que pregunen la moneda a vuit liures les pistoles, y les peses de vuit a vint reals, y les peses de sinc reals a vuit reals, y tot de pes.

Dit dia se areste y posen lo Quonsel lo cortó del vui a vint-i-vuit dinés, y que venguen dimenge, y lo vi de Rosiló a tres sous, y que no fase taula.

Dit dia posen la qüerna del pa de sèguel a set onses la qüerna y que vengen diumenge.

⁵¹ Dít dia areste lo Quonsel que lotegen dos pernes per paròquia de pes de deu liures les veles y les noveles de pes de dose liures, y una dosena de formages, y que quada

⁵⁰ En lloc de deslliuron.

paròquia ne faso una vela y altra novela, y que quada consolat la anvio a quasa de Montània, de así al dia de Sant Julià, y Quanilo que n porto tres.

Més, se areste que Gabriel Moles y Joan Montània vagen a Barcelona a presentà lo present a mosur de Marqua, y a qui a els sirà ben vist a sa conexensa, y que vagen lo s'endemà de Sant Julià, y que vegem a qui se ha de pagar la renda.

Més, se areste que quada quonsolat fase portar lo vi als capelans al preu que l pugen aver a més comodo y que prengen dinés del blat q/u/e s venrà lo més prest que pugen.

Més, se asente los formages y pernes que s deuen als consolats y que s pàgon dels dinés que faran: a Quanillo se deu, am les que bestrauran per lo present de mosur de Marqua, sis y vint-i-vuit formages; més, a Encamp sinc pernes y vint-i-vuit formages; més, Ordino sis am les que bestrauran ara y trenta-i-quatre formages; més, a la Masana sinc pernes y vint-i-vuit formages; més, Andorra sinc pernes y vint-i-vuit formages; més, a Sant Julià sinc pernes y vint-i-vuit formages. Y asò se deu a les paròquies am lo lot de mosur de Marqua y que s pàgon les paròquies del blat que venran.

Dit dia a pagat Torres per comte de Aimar vuit liures, sinc sous, set dinés, les quals lo dit Aimar les pague per comte de Palès, d'Erts, y les quals pague lo dit Palès per la conposició li féu lo senor veguer, y lo senor veguer les deu a la Val.

Deu Martí Sansa a la Tera sinc liures, quatorse sous y sinc per comte de la conposició li am feta bona al senor veguer per Palès, de Herts, les quals promet de pagar al primer Consel.

1650 gener 3

Vui, als 3 de giner 1650, a comanat la Val a Joan Torres, dit Gilemó, en una bosa sent liures y sent-sinquanta que n'a de fer per Torres que tot junt és, dos-sentes y cinquanta liures, diem 250 lliures*.

Més, deu Sucarà per comte de Torres vint-i-sinc liures, diem 25 lliures*.

Dit dia s'enporte/n/ los síndics a Barcelona lo privilegi del General*.

Dit dia a pagat Quanilo, Encamp y Sant Julià les pernes del mege per la paga de Sant Andreu de 1649.

[1650] gener 31

Vui, als 31 de giner, an donat comtes los síndics de Barselona del que an gastat y jornals, que puge entre tot sixanta-y-sis liures y deu dinés, diem 66 lliures, sous, 10.

Dit dia an contat am Gabriel Moles tot lo gasto que a fet al plet dels papés de Sant Julià y del pasage de Querol, que s tot noranta-i-sis liures, tres sous, diem 96 lliures, 3 sous.

Més, an contat am Gilemó que page lo seu comte, daset liures, dose sous y un diné, que a pagat a Giem 17 lliures, 12 sous, diners.

^{5/v} Dit dia se areste que quada paròquia vengue altres dose quargues de blat a set liures la quarga, y que sie repartit als pobres a coneguda dels quònsols am lo diner contant.

Dit dia se areste que los cònsols de Andorra fasen adobar la porta de la notaria tot lo que sie nesesari, en pena del cot de la Terra, de así a miga Coresma.

1650 març 22

Vui, als 22 de marts 1650, areste la Val lo Consel de Pagament per lo Dimarts Sant.

1650 abril 5

Vui, als 5 de abril 1650, areste lo Quonsel que quada paròqui/a/ cambio nou pistoles dels dinés del blat per pagar la renda, co/n/ forme poran canbiar, y que les pòrton al Consel de Pagament, en pena del quot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que vengue lo pa a sis onses la qüerna del sègel y lo forment a quatre onses la qüerna, y que venguen digous primer vinent.

Dit dia areste lo Quonsel que s dono a quada paròquia als pobres tres quargues de blat, y que los quònsols y conselés de quada paròquia ne si/e/n coneixadós a la qui se haurà de donar.

1650 abril 12

Vui, als 12 de abril 1650, areste lo Quonsel que Jaume Qual y Toni Bavot vage/n/ a Fransa a pagar la renda a mosur de Beuregart a Tarascó, a mosur Seré que ten orde de rebre, y també que veiguen los dinés de la quèstia de Tots Sans proppasat quom estan, y si hi a tresoré que ls buídon y cobrar rebuda.

Dit dia se areste que los levadós del blat pàgon la misa del Santíssim dels dinés del blat, y que la misa se continuo de dir per aquest ani que ven.

Dit dia se areste que·s digue dos mises, per ynvocació de Santa Bàrb/a/ra la una, y l'altra per ynvocació de sant Ysidro, cantades, am profesó y ansolta, y que sien dites de así a Sant Joan, en pena del quot de la Terra.

Dit dia troben la Terra per araonadós a les Quorts a Gabriel Moles y Nicolau Torres per la primera semana, y per la segona Joan Montània y a Pere Ponsernalt, dit Mora, y la tersera. Y quant lo juge vinrà, que los araonadós y los del Consell de Andorra, lo prenguen de jurament.

Dit dia se comane a Joan Torres los dinés de la quèstia conforme està asentat al Libre Gros, al trelat de la quèstia*.

1650 maig 7

Vui, als 7 de mai de 1650, areste lo Consel que Grabiell Moles vage a la Seu de Urgel per pagar lo senor ardiaqua.

Dit dia se lotege una perna per paròquia de pes de deu liures y sis formages per paròquia, y Sant Julià que·n bestrague dues, una de pes de deu liures y altra de pes de dose liures, per donar al governador de Siutat. Y que les pòrton a quasa de Gabriel Moles demà per tot lo dia.

^{|52} Dit dia se alargue dose quargues de blat del de la renda per paròquia, y que·s vengue als pobres al preu de set liures.

Dit dia se areste que los quònsols de Sant Julià tròbion un ome, a la més conveniència de la Val, que guardo la guarda del morbo al portal de Sant Julià.

1650 maig 30

Vui, a 30 de maig 1650, al Consel de Santcugesma trobàrem mostafasos i veedós i capitans, són los següents:

Primo, a Canillo Mora mostafàs i Call veador.

Encamp mostafàs Micolau Torres, veador Rectoret.

A Ordino mostafàs Sabestià Pal, veador Pal.

A la Massana mostafàs Joan Bons, veador Pere Torres.

Andorra mostafàs Gabriell Moles Andorra y Joan Montània a les Caldes, veador Gabriell Moles.

Sant Jullià mostafàs Ribot, Nagual veador.

Capitans:

A Canillo Calbó, de Soldeu.

Encamp capità Pallerès, lo jove.

A Ordino Micolau Torres i Giné.

A la Massana Giraut, lo jove.

Andorra Pere Bringué, dit Tonisó.

A Sant Jullià lo pubill, de Aixovall.

Dit dia rebut lo Consell les regallies de totes les parròquies i dites pagarà la Terra al senyor segristà sempre demanarà.

Dit dia mane lo Consell alls cònsolls de Ordino i la Massana i de Andorra que per dimecres primer vinent pòrton una perna, cada parròquia de aqueixes, a casa de Guillemó per al metge, de pes de deu liures, en pena del cot de la Terra.

Dit dia trobe lo Consell a sobreposats de l'ofisi de peraires a Masià Albiell i a Jaume Forcada, de les Caldes, i a sobreveador a mosén Joan Ribot, de dit lloc.

Dit dia areste lo Consell que de sí en avant los peraires no puguen tinir fil sinó llana, en pena del cot de la Terra y de sinch sous per la confraria.

Dit dia areste lo Consel que totom adóbon los camins realls i senderes i senderons i aigües i mates, de sí a Sant Barlabé, en pena del cot de la Terra.

^{|52v} Dit dia areste lo Consel que dels arendamens se són fets, que ningú no·n gosó dir paraula, en pena del cot de la Terra y privat de aquesta Quasa, tant los que vui y som quom los que vinran.

1650 juliol 7

Vui, a 7 de julioll 1650, areste lo Consel i pose guardes del morbo: primo, los de Canillo que avíson als sons veïns de hont tenim avís del mal contajíós, i que tinguon guarda al grau de Incles, i que no déijon baixar ningú sens sertificate; i los de Hordino que tinguon guardes al pont de les Salines i que avíson als veïns; i los de Sant Jullià que tinguon guarda al portal i de nit que astigue tancat; i los de les Caldes que tinguon guarda

al Barri per lo port de Serdània; i que los cònsols i consellers, o a son arbitre, fasen les sertaficatòries i que fàson guardar demà mateix. I tot asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a 2 sous, 6 dinés, i que venguen demà mateis.

Dit dia mane lo Consel alls cònsols de Canillo i alls de Ordino que diguen alls senyors vicaris que antreguen los manuals de sons predesors en mans de mosén Ribot, i si no·ls volen donar, o tràcton al senyor vicari general quant pasará a la vesita, o en ses mans dels cònsols.

Dit dia a fet la Terra lo afor del bllat fiat a preu de deu lliures carga, i que ningú lo pago a més ni·n pugen vendre *[a]* més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que cada parròquia fase dir una misa de devuosió per cada parròquia invuocasió del Sant Espirit i col·lecta de sant Roc, i ensolta cantada, per a què Déu nos ajude en nostres neseditats.

1650 agost 10

Vui, a 10 de agost 1650, pren y vote la Val que·s [colgui] la festa de Sant Roch benaventurat nos sie en bona ajuda en nostres neseditats per lo dia que és lo sendemà de Santa Maria de agost, y que·s digue misa cantada y absolta y profesó, y asò per tota la Val, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que·s tingue guarda conforme està dal arestat, y los de Ancamp tinguen guarda y que guarde un ome de Consel o prom, y que·s mano per tots los ostals que no aculun ningun forasté que no porte sertificatòria, y que·s mano porta per porta que ningú no acullo ningun forasté, en pena del cot de la Terra.

^{|53} Dit dia areste lo Consel que nos fase aixecades, ni en particular ni en comú, ni que·s dono croca ni gamonada, en pena del cot de la Terra. Y que los pescadós que tenen asparavés, que no·ls tinguen asparavés qui s'empaso truites de dos onses, en pena del cot de la Terra.

1650 setembre 9

Vui, a 9 de setembre de 1650, areste lo Consell que Guillem Areni i Joan Colat vagen a la Seu de Urgel per tractar lo negoci del General am miser Gili o a qui serà de menester, i que vagen demà mateis, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consel a les guardes que no anméton ningun foraster sense bolleta de cualsivul part vinguen. Los de la part de Canillo que·n prenguen a Canillo, a Sant Julià los que vinguen de aval. I si volen ajuda les parròquies i vagen per casa, los cònsols o mànon. I que los de Sant Julià que tinguen la clau del portal a casa de un cònsol i conseller, i que no òbron dit portal que lo que tingue la clau del portal no i sie.

Deuen los cònsols de Encamp per lo curtatge de les pistoles del pagament de la renda a Seré quinse tarjes, pagaran lo primer Consell.

Dit dia mane lo Consel alls cònsols de Sant Julià que donon sinquanta lliures a Guillem Areni i Joan Colat, que les donon alls de Organià, i que tràcton a miser Gili com se porà acomodar la concòrdia que vuage millor del que està, i dites los faran pagà al bllat.

Dit dia mane lo Consell a Miquel Adallac que vage a besar les mans al senyor baró de Agudanes i que lli presento dos pernas i una dotsena de formatges, i que sàpio Joan Martí ses entelligènsies fa contra nosaltris, i la parròquia de Canillo fase les pernes i formatges, i que vage demà mateis, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consel alls cònsols de Andorra que agen de aver adobat la notaria de sí a Sant Miquel, en pena del recot.

[1650] setembre 26

Vui, als 26 de setembre, areste lo Consell que totes *[les]* parròquies adóbon los camins fins lo dia de Sant Luc, en pena del cot de la Terra, i mates, gravades, pedres i aigüeres.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia faje dir una misa al Sant Asprit cantada i ansolta general, tant *[prest]* se porà dir.

Dit dia areste lo Consell que los tavernés i ostes venguen lo vi novell, de deu de octubre en abant, a vint-i-sis dinés lo cortó, i *[lo]* vi bolit, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que no·s fase guarda sinó a Canillo i Ordino i Sant Jolià, i los de Ordino fins sien tornats de Sant Miquel que se n'anfòrmon.

^{|53v} Dit dia areste lo Consell que ningun flequé pugue vendre pa prim sinó pa a pes, i asò en pena del cot de la Terra.

1650 octubre 29

Vui, a 29 de octubre de 1650, pose lo Consell lo cortó del vui a dos sous i sis dinés, i que venguen demà mateis.

Dit dia pose lo Consell la qüarna⁵¹ del pa a sinch onses i lo forment a quatre onses, que no puguen vendre pa prim, en pena del cot, i que venguen demà mateis.

Dit dia lotege la Terra tres pernes de pes de deu liures, i que les fasen los de Canillo una i los de Encamp dos, i una dotsena i mija de formatjes, los de Canillo una dotsena i los de Encamp mija. I que les pòrton a casa de Colat lo dia de les Ànimes, i que Colat que les fase portar a la Seu de Urgel, i que·n donon una perna i sis formatges a mosèn Joan Bononat i una a cada tauler i mija dotsena de formatges. I Colat i Guillem Areni i Miquel Adallac les presénton ara a la fira, i lo demás auran de fer ja s'o saben.

Dit dia mane lo Consell alls cònsols de Canillo que còbron lo mandato del senyor vicari general i que·ls envuïon als cònsols de Ordino, i los cònsols de Ordino lo fasen entimar a mosèn Tomàs, en pena del cot de la Terra, i demà per tot lo dia lo envuïon a Ordino.

Dit dia mane lo Consel que Miquel Adallac parlo ab los de la vila de Organià ab lo que pertenen del que mos fan pagar, i si volen fer pagar, que requéston i que·l/s/ digue que no volem fer pagar res per pasar per lo raig.

Dit dia mane lo Consell alls cònsols de Andorra que fasen adobar la llobatera que estigue bé, i la paret de part demont se mudo com millor astarà, i asò en pena del cot de la Terra.

1650 novembre 28

Vui, a 28 de novembre 1650, areste lo Consell que Miquel Adallach vaje a la Seu y que acomodo lo negoci del General, y Jaume Call que vaje ha Organià y que protesto als de Organià si fan pagar lo pontatge al raig y que prenge consell a l'atvocat de la Vall y fase lo que son consell aportarà.

⁵¹ En lloc de qüerna.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Arein y Miquel Adallach vagen a Barcelona tant prest que puguen, asò fins a Cap de Ain, quatre dies més ho manco que vagen, en pena del cot de la Terra, ho dos dies pasat Sant Jolià.

Dit dia lotege lo Consell quatre pernes per parròquia, dues de velles i dues novelles, y deu de velles ne sap Guillem Arein, además de les quatre per parròquia, que sien de pes de deu liures les velles y dotse les novelles, y si són a més, que no puguen ser en aqueix pes, les pendran al pes puguen ser.

Més, lotegen lo Consell una dotsena y vuit formatges per parròquia, y asò que·s porto cada parròquia a casa de Colat per tot lo dia de Cap de Ain, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Bernat Forest y la viuda de Juan Nualles pàgon deu escuts cada un y la sal perduda, asò que pàgon de sí al dia del pach de Pascua primer vinent, en pena del cot, per los gastos se són fets en dita defensa del General*.

⁵⁴ Dit dia areste lo Consell que posen lo cortó del vi a trenta-dos dinés y que comensen de vendre lo dia de Sant Andreu.

Dit dia areste lo Consell que troben hòmens per a rebre lo diner del blat de la renda y que prengen dits òmens per sos treballs un real per carga, y que·l pago qui pendrà lo blat. Y dits òmens donaran comptes dels dinés quant lo Consell los demanarà: primo, troben a Quanillo Bernat Forest, Encamp Joan Pont, ha Ordino Antoni Pal, Babot, a la Masana Antoni Torres, Andorra Joan Colat, a Sant Jolià Antoni Nagual.

Dit dia areste lo Consell que s'alargo deu cargues de blat per parròquia a preu de nou liures per carga, y lo real per al reseptor. Y est blat que·s liuro als pobres alvidre dels cònsols de cada parròquia. Los dits cònsols que fasen bilets a qui ha de fer lo blat y que no fasen lo blat que lo bilet no sie firmat del reseptor; y lo dit reseptor no puge pasar ningun bilet que no sie firmat de sa mà, asò sobre son jurament y, en pena del cot de la Terra, que·s fase ab dit orde.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat fasen portar lo vi als vicaris ho pagar-lo ab dinés. Cada consolat que fase lo millor que puguen, y si no tenen diner, que tragen a pagar a Joan Torres per dit vi, asò fins al Consell de Sant Tomàs totem que l'ajen pagat, en pena del cot. Y també si·s trobe cambiar blat ab vi, los donen poder que ho fasen y que·n tragen lo comodo que puguen.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fasen adobar a la axida del pont nou qui va per avall la girada, que's masa estreta, de sí al Consell de Sant Tomàs, en pena del cot; y també a part amont de la creu, al grau, que l'aixàmplon y que y fàson un reparo fins al mateix dia, sot les penes del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que fasen adobar a la creu del mig del prat de la Teresa, a la roqua lisa, que fasen lo camí dret, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell Consell de Sant Tomàs lo diluns abans de Sant Tomàs, y los cònsols de Sant Julià que pòrton dotse pardius y los de Andorra que'n pòrton sis, y los de Encamp altres sis, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y donen dificultat a Guillem Arein y a Joan Pal, y Joan Torres y a Joan Pere Torres, ho de dos en dos, de tots los dinés que per avui y són y entraran, que s'entrégon en mà dels dits y que'ls esmérson a son alvidri, donant-ne a la Vall bons y leals comptes quant dita Vall los demanarà ho los dits ne voldran donar, dita Vall los aje de rebre.

^{54v} Dit dia se mana als cònsols de Ordino que pòrton huna perna per al Cosell de Sant Tomàs.

1650 desembre 19

Vui, a 19 de desembre de 1650, areste lo Consel una misa de devuoció a invuocació del Sant Esperit, que mos inl·limino al seu sant servei, i ansolta a la fi, i si's pot fer que's digue per tota aquesta semmana.

Dit dia mane lo Consel a Toni Babot que pague dos lliures als que vuan anar a la Seu per testimonis, i a Toni Naguol que pago tres lliures als de Sant Jullià per lo fet mateis, i després o portaran a comte. I Toni Babot que dono a Jaume Cal quinse reals per los jornals pasà de parlar ab miser Jili per lo pont de Organià.

Dit dia mane lo Consel a Miquel Adellac i a Martí, i a Guillem Areni i a Joan Pal, i Andorra a Guiem Pal i a Tolse, que demà dimarts se aturen per a serrar papés a l'arxiu, los que siran de menester, en pena del cot de la Terra.

Dit dia mane lo Consel als veadors que de la vuisura an feta en la parròquia de la Massana que i agen de decllarar sens mirar lo prosès an fet la una part i l'altra, i que no puguen voler en més ni en res de dit prosés, sinó que i sentinsion arbitralment, en pena

del cot de la Terra. I cada consolat o entimarà a son veador, i que prenguen testimonis conforme avem acostumat.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols i consellers de la parròquia de Andorra lloguen un porgatori que sie capàs per a enseniar de gramàtica i sempre lo dit porgatori sirà idòneo i capàs per a enseniar, que la Terra lli donarà de ajuda de costa de sixanta lliures, diem 60 lliures, sous. I lo dit sie obbligat de enseniar de llegir i escriure, i que lo dit age de lligir gramàtica dos ores i mija dematí, i dos ores i mija de vesprada, i que li déixon la Casa de la Terra per enseniar, sempre que no i aurà Consel i la parròquia de Andorra no l'aurà de menester, i asò tot lo ani. I que no pugue anar a les foneràries i de allí ont comvidaran tots los capellans de Andorra que lli fòson present per tota la Vual, fent son descàrrec conforme lo demés. Y los estudiants de la Val que pàgon, los de gramàtica sis sous cada mes, y los de legir y escriure dos reals lo mes, y los més baixos un real cada mes, y los pobres per amor de Déu, y asò en favor del dit mestre⁵².

Dit dia mane lo Consel als cònsols de Canillo i de Ordino que demànon los papés als vicaris conforme està arestat, i si no'ls volen donar, que avuison a Miquel Adallac i a Guillem Areni, i que los dits s'enpòrton la sentència, i si lo Consell o aporte que la envuion a dechretar a Rroma fins al dia se n'aniran.

⁵⁵ Dit dia mane lo Consel a la parròquia de Canillo que quant Miquel Adallac baixarà per anar a Barselona, fase portar una perna de pes de dotse lliures i mija dotsena de formatges, i que la donon a mosèn Andreu Biscarbó, diputat, en pena del cot de la Terra.

Dit dia manen als de Canillo i Encamp i Sant Jullià que, de sí al dia de Nadal, fàson portar una perna per cada parròquia de les demont dites a Sant Jullià, i que Miquel Adallac les farà portar al metge, de pes de dotse lliures, de sí al dia de Sant Tomàs, en pena del cot de la Terra, i en Sant Jullià una de vella de pes de deu lliures.

1650 desembre 20

Vui, a 20 de desembre de 1650, s'enporten Guillem Areni i Miquel Adallac los privuilegis del pontatge de Organià, qui só[n] quatre de porgamí, i lo privuilegi del comers de Catalúnia a Fransa, i la sentència del vicuari general i lo privilegi del General i lo sindicat*.

⁵² Y los estudiants... del dit mestre *afegit posteriorment al marge esquerre en sentit perpendicular al text*.

1651 gener 24

Vui, als 24 de giner 1651, areste lo Consel y vote que quada paròquia fase dir una misa de devoció cantada a invocació de l'Esperit Sant, am una colecta de sant Roc, am una profesó y am ansolta quantada, y que la fasen dir lo més prest que·s pugue.

Dit dia se areste que Miquel Qual fase diligència en saber si Miquel Adelac hés vingut de Barsalona, y a Ordino Toni Pal y Bavot, també si Gilem Areni sirà vingut.

Dit dia se areste que Toni Pal y Ribot vagen a la Seu de Urgel per donar setisfasió als quanonges y siutadants aserqua dels síndic[s]. Y en quas que Gilem Areni y Miquel Adelac fosen vinguts, que los sobredits Toni Pal y Bortomeu Ribot los mànon que vagen a fer corantena ha la Muxella o ha Sant Visens o si a els los apareixive altre loc convenien, per hels o la Vall. Y si lo dit Ribot no·s trobave a Sant Julià y los dits venien, que los de Consel de Sant Julià los puguen manar lo mateix.

Dit dia se areste que los quònsols de Sant Julià fasen fer tenir guarda contínua quada dia per lo morbo, fins y age altre orde, al portal de Sant Julià.

Dit dia alargue la Val y que·s vengue deu quargues de blat per paròquia del blat de la renda, y que·s vengue a deu liures la quargua, y que sie liurat als pobres conforme los quònsols ordenaran. Y que qualsevol ome que prengua del blat de la renda y que li prívon que·l torno venre, que caigo en pena del quot de la Tera. Y que tres quargues que n'an canviat en vui per als rectors, que entre en part de dites deu quargues.

1651 febrer 1

Vui, lo primer de febrer 1651, areste lo Consel que Gilem Areni vage a Organà ver⁵³ a veure lo negoci del rag quom se pase.

^{55v} Dit dia areste lo Quonsel y pose la qüerna del pa a quatre onses, tant sègel quom forment, y que venguen demà dia de Nostra Senora.

Dit dia se areste que·s mano, en pena del quot, que ningú no pago al rag de Organià y si·ls fan anpara, que fèrmon de dret, y los quònsols o fasen antimar a ses paròquies, porta per porta, y si·ls prenen res, que·n lèvon testimoni.

⁵³ En lloc de per.

Dit dia se areste y que·s fase manament, porta per porta, que los que van a Cardona y vulen la sal per son propi ús, que no fasen albarà de *g/u*ia sinó que denúnsion a la darera taula per lo propi ús. Y de dita sal que ningú no·n pugue venre a ningun forasté, en pena del quot de la Tera, que no age pagat lo dret y portar los albarans als quònsols.

Dit dia alargue la Val deu quargues de blat per paròquia al mateix preu conforme l'arest de vint-i-quatre de febré.

Dit dia anprenen lo Quonsel de Pagament de la Quèstia del senor rei per al Diluns de Pasió y que prenguen la moneda, les pistoles a deu liures y los trentins a onse liures, les peses de uit a vint-i-sinc reals, am tal que no sien del cordó, y que sie tot mon*e*/da trabuxanta y de pes, y si la poden aver a manquo, o dexe tot a son albidri.

Dit dia anotat los sínics de Ba*r*/salona an votat una misa de sant Roc i sant Cosme i sant Damià, quantada, am professó y am ansolta cantada, y que·s fase dir per tota esta semana, en pena del quot de la Terra.

1651 març 16

Vui, a 16 de mars 1651, areste lo Consell que Gabriel Moles vaje a la Seu tant prest que pugue y despedesque un fadrí a Barselona per al que convindrà fer.

Dit dia areste lo Consell que Gabriel Moles y Guillem Arein vagen a la Seu si tenen nobes que lo canonge Sansa es vingut, ho qualsevol altre vingés, per lo de la Cambra, ha representar lo que convindrà per esta Terra.

Dit dia areste lo Consell que s'alargo per parròquies blat de la renda: a Quanillo deu cargues, Ancamp y Hordino y la Masana y Sant Jolià nou cargues per parròquia, y Andorra quatorse cargues, ab totes són 60 ca*rgues*.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra, además del susdit, déxon miga carga de blat del comú de la Vall a Toni de Joan, balle.

Dit dia areste lo Consell que posen lo cortó del vi a dos sous y déu dinés y que coménson de vendre diumenge, cada consolat ho entímon en ses parròquies.

Dit dia areste lo Consell y manen, en pena del cot de la Terra, ningú juche a ningun joch de anvit, y als ostals que no s'i pugue jugar a ninguna manera de joch de cartes, en pena del cot, tant los ostes com los jugadós, y cada consolat ho fasen manar en ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell se mane als cònsols de Andorra que mànon a Montània y a Guiem y als sobreposats que pòrton la relasió de com han feta la taxa dels paraires y tixidós del que han de cobrar per sos treballs, asò al primer Consell, en pena del cot.

1651 abril 4

|⁵⁶ Vuy, a 4 de abril 1651, areste lo Consell que Pere Rector/e/t, d'Encamp, vaje a la Seu de Urgell a parlar ab lo senyor canonge sacristà aserca de les rendes, y de aquí que vaje, si és menester, a trobar lo senyor de Marca per dit efecte. I Gabriel Moles que vaje a la Seu de Urgell per encaminar lo que sie menester, i Rectoret, si a de anar a trobar dit senyor de Marca, que prengue un fadrí allí hont vulle, i que vagen demà mateix.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Areny escrigue a Seré, de Tarascó, en resposta de una carta escriu per lo del pagament de les rendes de la Mensa Episcopal.

Dit dia areste i vote lo Consell que cada parròquia fasse dir una missa cantada ab absolta i professó, missa de l'Esperit Sant, cotelecta de sant Roc.

Dit dia areste lo Cònsell que cada parròquia que pàgon als capellans la missa del Santíssim i també altres misses dites de devotió fins vuy, i la dalt dita també, i asò dels dinés dels bllats, i que la missa annual del Santíssim que's continue.

Dit dia areste lo Consell que si los de Organià avisen per lo que'ls a promès Guillem Areny, que dit Areny baixo a la Seu a donar dit promès i fer lo que s'aja de fer per lo del pasar lo raig o pont, i s'enporte la concòrdia i un acte de l'altra promesa pagada ab la capsa petita.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo escriguen als cònsols de la vila de Ax per lo del mal contagiós de Barselona, i los cònsols de Ordino fassen lo mateix als de Siguer.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià que fassen tenir guarda al portal de Sant Julià per lo del morbo i que tãcon lo dit portal cada nit. I si porten bolleta i la admeten i pujen per la Vall que màrcon dita bolleta de la marca solen marcar les altres bolletes. I per les parròquies arriben persones que no pòrton bolleta feta o marcada a Sant Julià, que no'ls admeten allí ont arribaran, que'ls ne fassen tornar, tant los fills de la Terra que vinguen de fora com los forasters.

Dit dia areste lo Consell i pose la qüerna del pa a tres onses que és divuit onses lo real, i també pose lo cortó del vi a tres sous, i que venguen a dit preu lo dia de Pasqua. I cada consolat que u intime als ostes i flequés fins a dit dia.

Dit dia areste lo Consell y és perquè Andreu Pal, batlle d'esta Vall, s'és ofert en què un fill té estudiant guardara al portal de Sant Julià per lo del morvo i fer bolletes, i dit efecte corre tot, per compte de dit senyor batlle, a tres reals cada dia, i que los cònsols de Sant Julià lo pàgon sempre vulle.

Dit dia areste lo Consell i pose per rahonadors a les Corts, la primera setmana se tindran, a Gabriel Moles i Nicolau Torres, segona setmana a Joan Colat i Pere Torres, la tersera setmana Joan Pere Torres i Guillem Areny, i si dit Areny no i pot ser, los rahonadors hixiran n'i posen altre a son lloch.

1651 abril 11

Vui, a 11 de abril 1651, areste lo Consell les guardes del morbo per guardar al portal de Sant Julià: Primo, troben a Sant Jolià per una semana a Bortomeu Ribot y que prenge un ome que convingue estar ab ell. Més, troben a Quanillo Peliser y que prengue ome de la parròquia de Canillo per estar ab ell que convingue, y que's tròpien a Sant Jolià dimecres pasat Pascueta a migdia, en pena del cot de la Terra. |^{56v} Més, a la tersera semana troben Encamp a Morató y prenge un ome de confiansa de dita parròquia per estar ab ell, y que vaje al altro dimecres primer vinent, que sien a migdia a Sant Jolià, en pena del cot de la Terra, com los demés. Més, a la quarta semana troben ha Ordino Antoni Pal, de la Cortinada, y que prenge ome de confiansa com les demés parròquies an posat, que sien lo dimecres a migdia a Sant Jolià, en pena del cot de la Terra. Més, a la quinta semana troben a la Masana Ramon Rosell ab altro ome com les demés parròquies y que vagen lo dimecres pasat que los de Ordino seran, en pena del cot, sien a migdia a Sant Jolià com los demés. Més, a la sisena semana troben Andorra a Joan Colat y que prenge ome de dita parròquia y que vagen lo dimecres pasat que los de la Masana seran, que sien a migdia a Sant Jolià, en pena del cot. Y si acàs dels anomenats dalt dits n'í avia algun per malalt ho altra legítima excusa, en tal cas ne pugen alegir altre de la mateixa parròquia que tal cas se trobarà. Y dites guardes ajen de tenir bon compte que no enmèton ninguna bulleta que no sie del mateix dia y que la sagélon ab lo sagell ordinari. I qui no durà bolleta no déxon entrar ningú, y dites guardes fasen bolletes y que fasen pagar als forastés sis dinés, als de la Vall quatre dinés, y de marcar les bolletes portaran dós dinés per persona. Més, si

acàs y avie Consell de la Terra, lo que guardará del Consell pugue elegir altre ome de Sant Julià, prom ho altre ome convenient, lo puguen manar a tenir son loch fins sie tornat del Consel. Més, se mane als cònsols de Sant Julià que fasen guardar dos òmens de nit als pasos més conveniens. Dit dia se mane a tots los consolats que entímon a totes les parròquies que ningú aculle que no pòrton boleta de Sant Julià ho marcada a Sant Julià la que portaran de altra part y que sie del mateix dia, en pena del cot. Dit dia areste lo Consell que si venia ningun fill de la Vall [formitós] que vagen a fer la purgació al colomer de Toni Nagual.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana fasen adobar lo palanquiró de la mola de Aiern, que estige bé, y lo palanquiró de la síquia del prat de Palanca, en pena del cot, asò dins sis dies.

1651 abril 26

Vui, a 26 de abril 1651, areste lo Consell que's fase visura per tota la Vall, mirar ha ont se trobarà blat sobrer y mirar ha ont ne faltarà y portar lo compte, tant de una cosa com altra: primo, a Quanillo troben a visurar dita parròquia a Pere Rector et juntament ab los cònsols, ho si falte un cònsol vaja un conseller, Encamp troben que vaje a visurar Forest juntament ab los cònsols, ha Ordino troben que vaja a visurar Torres ab los cònsols, a la Masana troben que vaja a visurar Toni Pal ab los cònsols, ^[57] Andorra troben a visurar Toni Nagual juntament ab los cònsols, a Sant Julià troben a visurar Joan Colat juntament ab los cònsols. I asò que's fase demà primer vinent y demà passat, en pena del cot de la Terra. Y de ont se trobarà blat sobrer, que'l fasen estar en resís, en pena del cot de la Terra. Y que mànon a tot cap de casa, en pena del cot de la Terra, que no vengen blat a ningun foraster. De ont se trobara blat sobrer ho farina, que mànon als dits dónon bon compte a ont lo auran debitat, que no ysque fora de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que posen lo pa a les fleques vuit onses al sou, y que vengen demà a dit preu.

Dit dia areste lo Consell que alargen sinch cargues de blat per parròquia del de la renda per als pobres y que'l vengen a preu de tretse reals y mig per sister.

Dit dia, per mort de Querol, sie al sel, troben a Pere Torres prengue los dinés del blat de la renda.

Dit dia areste lo Consell de donar a la Artiacha dos pernes de pes de honse ho dotse liures y dotse formatges, y que les y porto Guillem Arein tant prest que's pugue.

1651 abril 30

Vui, a 30 de abril 1651, areste lo Consell una misa de devosió per parròquia, misa del Sant Asprit, col·letta de sant Roch, ab ansolta y profesó, y que's fase dir tant prest que's pugue, en pena del cot, perquè Nostro Senyor se apiado de nosaltres en nostres neseditats.

Dit dia areste lo Consell que s'anomen[en] hòmens per tenir Consell del Morbo y que fasen los dits anomenats lo que a ells apareixerà en coses tocant al morbo, y tot lo que per ell serà fet, lo Consell de la Terra ho tindrà per loable i gradable. Primo, los sis viquaris, és vot del Consell que se n'anomenon un dels sis per al Consell de Morbo, y que acúdon al Consell de ont se requirirà tenir: primo, troben a Quanillo per dit morbo Esteve Peliser, Encamp Miquolau Torres, ha Ordino Guillem Arein, a la Masana Pere Torres, Andorra Gabriel Moles, a Sant Julià Ribot. Y tots estos anomenats ajen de anar a tenir Consell de ont los serà *[re]*querit, en pena del cot. Y quant a els los apareixerà, faran manar Consell de la Terra al que serà convenient.

Dit dia areste lo Consell y manen que ningú agavelo blat, si'n pasará de Fransa, més del que aje de menester per son gasto, en tal cas, lo aje de donar al mateix preu lo aurà comprat a qualsevol abitant ne voldrà, ni tampoch ne pugen comprar a ningun foraster, tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los consolats que fasen adobar tots los camins reals, carerons, mates, aigüeres, pedres, tot lo que sie menester. Asò sie fet lo dia del Consell de Santcojesma, en pena del cot de la Terra, y també palanquirons.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fasen adobar al coll de Caldes los camins són estrets, fasen axamplar lo que sie menester, en pena del cot, a la mateixa diada dalt dita.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo escrigen als cònsols de Achs quines noves saben de Puxserdà aserca de lo contàgio y que còbron resposta del tot. ^[57v] Y per lo fet mateix, que escriguen als cònsols de Querol y que còbron resposta y que avíson al Consell del Morbo, asò en pena del cot, tant prest que's pugue.

1651 maig 10

Vui, a 10 de maig 1651, areste lo Consell y manen que ningun abitant de la Vall prengue cargues de blat a port a ningun fransès a portar-lo per la Vall ni fora de la Vall, ni·n còmpron per portar-lo fora de la Vall ni per tornar-lo vendra a la Vall, sinó per son propi us, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que qualsevol fransès voldrà pasar blat fora de la Vall que·l desnonsio als cònsols de Ordino ho Quanillo que li fasen billet a la guarda de Sant Jolià, lo dexo pasar y los cònsols ho manifèston als ostes ho avíson als fransesos quant entraran.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los consolats que mànon a totom que no acullen ningun ome ab armes foraster, [oposant] n'i donen mengar, ni beure, ni prestar consell, ni favor, ni ajuda; en tal cas, avisar la justícia y repicar la campana y acasar-los fins los ajen presos, mors o vius, asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y posen lo cortó del vi a tres sous y dos per cortó, y que venguen diumenge dematí.

Dit dia areste lo Consell que vaje Gabriel Moles y Joan Colat a la Seu de Urgell y que vagen a parlar al senyor conseller y donar-li raó de Guillem Bons ab son compain, que an robat casa de Rufó, de la Cortinada, segons es fama, y que·l carègon lo que segons sos mèrits, y que vagen demà matí, en pena del cot.

1651 maig 22

Vui, a 22 de maig 1651, al Consell de Santcojesma, areste lo Consell y troben mostafasos y visuradors:

Primo, a Quanillo mostafàs Esteve Peliser y visurador Bernat Forest.

Encamp mostafàs Joan Pont, visurador Joan Morató.

Ordino mostafàs Antoni Pal, Babot, y visurador Guillem Arein.

A la Masana Joan Pere Torres mostafàs y visurador, y pel que serà menester, pugue dit Torres alegir y comanar ha un del Consell fase lo ofici de mostafàs.

Andorra mostafàs Martí Sansa y Joan Colat mostafàs y visurador.

Sant Jolià mostafàs Toni Nagual y visurador Joan Fransès Rosell.

Dit dia troben capitans:

Primo, a Quanillo Joan Naudí, de Soldeu.

Encamp Nicolau de Joan Martí.

Ordino Masià Oriol y Vilar

A la Masana Jaume Rosell y Solana.

Andorra Joan Calbó y Dolsa.

Sant Jolià Toni Bringer y Rocha, de Axirovall.

Dit dia ha rebut lo Consell, dels cònsols de Sant Julià, dotse liures y miga per la casa de Toni Tor a comprat Joan Bonet, y estes page a compliment de dita casa, per no trobar la venda fem esta rebuda per memòria, diem 12 lliures, 10 sous.

|⁵⁸ Dit dia areste lo Consel que·s fase dir una misa de devosió per paròquia del Sant Asprit, am una colecta de sant Roc, am profesó y una ansolta cantada, y que·s digue lo més prest que poran.

Més, se areste que·s dono dos pernes y quatre formages a Toni Mir per los treballs de l'acte de Organià y que·ls paguo Gilem Areni.

Dit dia trobe lo Consell als sobreposats a Joan Montània y a Joan Pui y Busquets de l'ofisi de paraires y a veador Masià Albiell, de dit lloch de les Caldes.

Dit dia areste lo Consell y troben a guarda del morbo a Sant Jolià ont se acostume guardar, per esta semana, a Toni Soler, dit Tolse, que comenso de guardar dimecres primer vinent y que·s prengue compain a son gust, en pena del cot. Més, troben, per l'altra semana segona, a Quanillo Miquel Call, company a son gust. Més, troben a Encamp, per tersera setmana, Joan Rossell, company a son gust. Més, troben a Ordino, quarta setmana, Jaume Call, company a son gust. Més, troben a la Massana, quinta semana, Pere Torres, company a son gust. Més, troben Andorra, sisena setmana, Guillem Pal, company a son gust.

Dit dia areste lo Consell y manen, en pena del cot de la Terra, que totom los que tenen armes ho estan obligats a tenir-ne, que pòrton un ome de cada casa les armes tot lo dia, y sabates y monesions per al que convindrà aver menester.

Dit dia troben ha capità a Guillem Arein y li donen poder que pugue manar la gent aurà menester, y que perseguesque los malsfactors y fase tot lo convenient al que convindrà.

Dit dia areste lo Consell y alargen del blat de la renda a cada consolat, que l'emplen als pobres ho flequés albitre dels cònsols tot lo que y és alargar al mateix preu.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Forest y a la viuda Nualles que de sí al primer Consell pòrton deu escuts cada un per los gastos a fet la Vall per la defensa del General, asò en pena del cot, com ja en altre arest tras dit conté lo mateix fet*.

1651 juny 3

Vui, a 3 de juni 1651, areste lo Consel que Gabriel Moles i Joan Pal vuagen a la Seu de Urgel per a veure lo de l'arendament com està i tractar lo que s'i pugue fer, i que vuajen dilluns, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consel lo cortó de vui a tres sous i sis dinés, que venguen demà mateis.

1651 juny 5

Vui, als 5 de juni 1651, vote lo Quonsel una misa de devoció cantada, am profesó y am ansolta, a [i]nvocació del Sant Asprit, am una colecta de sant Roc, y que's digue lo més prest que pugue, que Déu nos dono bon sucés.

Dit dia se areste que Pere del Rectorat vage a parlà am fosur⁵⁴ de Marqua aserqua de l'Areni, y que vage diluns.

^{58v} Dit dia pose lo Consel lo vui ha dos reals lo cortó y que coménson de venre als 12 de juni.

Dit dia se areste que Ordino, la Masana y Andorra pòrton una perna de carnsalada de pes de deu liures y que les pòrton diumenge per tot lo dia, y que les donon al mege, y que les pòrton a quasa de Gabriel Moles, en pena de [l] quot de la Terra.

1651 juny 24

Vui, a 24 de juni 1651, areste lo Consell que Pere Rectorat i Guillem Areni vuagen a la Seu de Urgel a parlar ab lo senyor supcolector sobre lo arendament i que tràcton lo que paguen, i que vagen avui mateis, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel una misa de devoció i profesó i ansolta, a invuocació del Sant Espirit, ab col·lecta de sant Roc, que Déu mos guarde de desxixes i de mal contagiós, i que's digue lo més prest se pugue.

Dit dia areste lo Consell que Miquel Adallach y Jaume Call vagen an Fransa per pagar al senyor de Bouragart, y pòrton set pistoles per paròchia en mans dels sobredits per tot lo mes de juny, y dits vagen sempre que·ls vindrà orde de Fransa per pagar. Y los que deuen dels escodorsos porten les pistoles toque a quada un dins lo mateix temps, y asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que la guarda torno a comensar lo primer dimecres de juliol. Comense Sant Julià, comense Esteve Guisalt, l'altre a son gust. Al cap de vuit entre Canillo, és Calbó, prenge compani. Al cap de vuit dies entre Encamp, guarde Nicolau Torres ab compani. Al cap de vuit dies entre Ordino, guarde Ordino, entre Gener, pendre compani. Al cap de vuit dies entre la Masana, guarde Joan Pere Sabater, pren compani. Al cap de vuit dies entre Andorra, guarde Perenalt, pren compani. Y asò se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que totom tinge bona guarda.

1651 juliol 8

Vui, a 8 de juliol de 1651, vote la Vall una misa de devosió per parròquia cada semmana durant tot lo ani present de 1651, a invocació del Sant Esperit y col·lecta de sant Roc, cantada y ansolta, pregant a Déu mos guarde de mal contagiós y de altres mals, oferint-o a beneplàsit de Déu Nostre Senyor.

Dit dia areste lo Consell que la parròquia de Canillo guarde a Soldeu i que los cònsols i pòson persona de confiansa i entel·ligent, en pena del cot, los cònsols fasen guardar. I los cònsols de Encamp guàrdon Encamp i los de Andorra a les Caldes, i totom tingue bona guarda. I que les ⁵⁹ guardes no dèixon pasar ningú que no pòrton bolleta i que·ls fasen tornar anrere, i asò se entén bolleta del mateis dia. I si acàs per les parròquies entre persones que no i pòrton bolleta, que los cònsols los fasen acompanyar de una parròquia a altra fora camí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel los llochs an de purgar los que vènen fora de la Vall i fils de la Val, i per cada parròquia vindran, los agen de tenit a l'aquella parròquia: los de Canillo los fasen anar a purgar a les Savres, i si no tenen provosió que les parròquies los allimenton, i los de Encamp al Fontanal, d'envés lo pui de les Ma[g]es, i Andorra a Sant Visens, i los de Ordino a l'Avuie, i los de la Massana a la font de la Birena, i los de Sant Julià al colomer i la Ínsola, i asò en pena del cot.

⁵⁴ En lloc de mosur.

1651 agost 2

Vui, a 2 de agost de 1651, a fet l'afor lo Consell al/s/ bllats fiats a raó de divuit lliures la carga, diem 18 lliures, sous, i que los cònsols o entímon, cada u en ses parròquies, que qui l'a pres no'l pago a més i qui l'a deixat no'n pugue pendre més, en pena del cot de la terra.

Dit dia pose lo Consel la cuerna del pa a quatre onses i que venguen demà mateis, en pena del cot.

Dit dia areste lo Quonsel que no entro lana forastera y ningú no'n pugue acolí dels que venen de defora, en pena del quot de la Terra, y que's mànon porta per porta. Y les guardes del morbo que no la dèxon entrà.

Dit dia areste lo Consel y troben per a guarda del morbo y comensaran lo dimeques pasat Nostra Senora de agost, y comenso a Sant Juilà⁵⁵ Bortomeu Ribot per la primera semana, am son compani. Més, la segona semana Miquel Adelac am son compani. La tersera semana Martí am son compani. A la quarta semana Gilem Bons am son compani. A la quinta semana que vage Joan Pal, del Pui, am compani. A la sisena semana Joan Torres am compani.

⁵⁵ D'it dia mane lo Consel als cònsols de Ordino que de sí a Nostra Senora de agost ajén de aver adobat lo cap de la gravada de Santa Catarina, en pena del recot de la Terra, la gravada i tota la pllanada, fins a Santa Catarina.

Dit dia mane lo Consel a Pere Torres que adobo lo pas del cap de les Palanques de sí a Sant Miquel, en pena del cot de la Terra.

1651 setembre 11

Vui, a 11 de setembre de 1651, pose lo Consel lo cortó del vui a quatre sous i mich i que venguen demà mateis.

Dit dia areste la Terra lo Consel de Pagament a 16 de octubre, i que los consolats que fasen pagar de cada real tres sous, i que prenguen les peses de vuit de pes i de les velles a 3 liures, 12 sous pesa, i les lluíses a 3 lliures, 18 sous, i les doplles a 14 liures, sous. I lo pa de forment que'n donon al sou nou onses, i que venguen demà mateix.

⁵⁵ En lloc de Julià.

Dit dia vol lo Consel i done lliència que entro llana i que o deixe a coneixensa de la guarda [i asò per los] abitans i sircomveïns, de sí a 24 de setembre, i totom se dono dilligència, i la guarda tindrà comte de ont ven, i que pòrton fefaent.

1651 setembre 29

Vui, a 29 de setembre de 1651, arestam que los que deuen a la Terra per los bllats i cordés, que per dijous per tot lo dia pòrton los dinés, en pena del cot de la Terra.

Vui, a 29 de setembre de 1651, se areste que Joan Torres i Guillemó i Joan Colat que vagen a Bescaran per deixar los dinés avem tractar i fer lo acte i tot lo que convindrà per dit efecte.

1651 octubre [4]

Vui, a [4] de octubre de 1651, areste lo Consel una misa de devoció a invocació del Sant Espirit per parròquia i que's digue lo mes prets se pugue, i ansolta cantada, que mos encamino al seu sant servei.

Dit dia areste lo Consel que Gabriel Moles i Pere Torres vuagen a la Ribera a veure i saber si puje soldats, i que miron si·ls porien girar per altra part.

Dit dia areste lo Consel que cada parròquia pòrton quatre cargues de bllat i que·l pòrton demà mateis, i quant sirà de menester lo portaran de allí ont sirà de menester.

⁶⁰ D'it dia areste lo Consel que cada parròquia tinguen dos cargues de vui de reservua per a quant sirà de menester, en pena del cot, i que fasen anar demà mateis.

1651 octubre 16

Vui, a 16 de octubre de 1651, areste lo Consel que Pere Torres i Jaume Cal vuagen a fer lo pagament de la quèstia del senyor rei a Fois, lo matí de Tots Sans sien a Fois, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel i mane als cònsols de les parròquies deuen a la quèstia pòrton los dinés resten a casa de Pere Torres i a Jaume Cal, en pena del cot, de sí al dia de Sant Simon, en pena del cot. I dits Pere Torres i Call s'enporten de la Casa tres-sens noranta-i-quatre frans, onse sous, i lo demés o an de cobrar ab memorial, i els donaran comte i tornaran memorial de la moneda rebran.

Dit dia se areste que los de la Masana y de Ordino fasen visura dels amprius que tenen entre hels, y que·s faso.

Dit dia posen lo pa ha nou honses lo sou y que venguen lo dia de Sant Luc.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols de cada paròquia fasen adobar los camins de así al dia de Sant Martí, en pena del quot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que lo vi que·s vengue, lo vui, a quatre sous lo cortó y que coménson de venre als vint-i-sinc del corent, en pena del quot de la Terra.

1651 novembre 27

Vui, als 27 de noembre 1651, areste lo Consel que Ribot vage a la Seu de Urgel a parlà am lo senor canonge Sansa aserqua de unes letres que a tret y [n'abí Torres] contre del bale.

Dit dia aresten lo Consel de Sant Tomàs per al diluns antes de Sant Tomàs, que sirà als 18 de desembre, y que pòrton quatre pardius per parròquia y los cònsols de Sant Julià y de Andorra que provision.

Dit dia alarguen dose cargues de blat per parròquia y que·s vengue al preu de dose liures per cargua y que·l venguen als pobres, y que de dit blat prenguen los dinés los següents: primo, a Canilo Bortomeu Calbó, Ancamp Nicolau Torres, a Ordino Gilem Bons, a la Masana Giberga, Andorra Joan Torres, a Sant Julià Bortomeu Ribot. Y que prengen tres sous per cargua y que les pistoles a catorse liures, y peses de vuit, bones y de pes, a trenta reals, y les peses de sinc, y tota la moneda conforme se vulrà a disc[r]esió dels reseptós.

^{60v} Dit dia se areste que dites dose cargues de blat sie venut de así al Consel de Sant Tomàs y que totom, per dit Consel, pòrton los dinés de dit blat, y també los que deuen dels ascudorsos que pòrton dinés del que deuen fins al dia del Consel de Sant Tomàs, y asò se·ls mane a tots cùmplon lo arest, en pena del cot de la Terra⁵⁶.

⁵⁶ Segueix un assentament incomplet, que diu: Dit dia pose lo Consel deu onses al sou i que ven.

1651 novembre 30

Vui, a 30 de novembre de 1651, areste lo Consel que Pere Torres i Toni Babot vagen a besar les mans al senyor de Tresbila, seneixal de Fois, i que i vagen dilluns, en pena del cot de la Terra, i que lli presénton dotse pernes i sis dotsenes de formatges.

Dit dia lotege la Terra dos pernes per parròquia i dotse formatges, i que per diumenge, per tot lo dia, les pòrton a casa de Toni Babot, i les pernes velles de pes de deu lliures, i que no les esgàrron encara que sie un poc més.

Dit dia a donat la Terra a Pere Torres, per lo gasto, sinch peses de vuit i tres [car] de ascuts i dos peses de dos, i un real de molinet i una pesa de sinch sous.

Dit dia mane la Terra als cònsols de Andorra fasen adobar lo pont nou i lo grau més aval del pont nou, que de sí al Consel de Sant Tomàs sie adobat, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consel lo vui de Roselló a 4 sous, 6 dinés cortó, y que lo mostafàs lo pugue aforar si no és bo, i [si] quant sirà buidat se sap que i agen fet trafica, cuiguen⁵⁷ en pena del cot de la Terra.

[1651] desembre 18

Vui, als 18 de desembre, areste lo Consell que Joan Torres vage a la Seu lo dia de Sant Tomàs a portar los dinés de la renda al senyor canonge Sansa, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que totes les parròquies pòrton una perna quada parròquia i sis formatges a casa de Guillemó dimecres per tot lo dia. De les dites sis pernes ne porten los de Ordino tres de les velles i la Masana una tanbé vella, i Canillo una vella i Sant Jolià una vella, i asò en pena del cot.

Dit dia pren Miquel Adallach a pagar lo vi als senyors vicaris prenent una quarga de blat y deu reals per carga de vi, y que puge lo blat de lí on vulle y que·ls porte bon vi.

⁶¹ Dit dia se alarge lo Consell que·s venge sis quarges de blat per paròchia al mateix preu del pasat y que los cònsols lo reparteixen als pobres a preu de dotse lliures, dich 12 lliures, sous.

⁵⁷ En lloc de cuiguen.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que mànon als de les Caldes que totes les ocasions que nevarà, que de prompte agrànon lo pont la neu ab una granera ho pales antes no·s jalo, y asò se·ls mane en pena del cot de la Terra.

Los fallits fan daset reals, dits dinés an de entrar a la bosa: 1 ll. 14 s.

Clos lo Consell reste a la bosa ab diner contant trenta-nou lliures, quatorse sous y mig, dich:

39 ll. 14 s. 6

S'enporte Joan Torres ab diner contant per pagar lo senyor col·lector mil sent noranta-sis lliures, dotse sous, sis dinés, dich:

1.196 ll. 12 s. 6 d.

De dites ha de portar rebuda dit senyor

Ademés reste sinch paperetes del sobredit comte, dich: 5 ll. s. d.

1652 febrer [4]

Vui, a [4] de febrer 1652, areste lo Consell lo Consell de Pagament de la Quístia al dia del Dimars Sant primer vinent, en pena del quot de la Terra, Consell dematí.

Dit dia areste lo Consell que s'alargo dotse cargues de blat per parròquia, del blat de la renda, a preu de dotse real[s] lo sesteró.

Dit dia areste lo Consell y se mane als reseptós dels blats que pòrton los dinés dels blats són alargats, que venguen per al dia del Consell de Pagament si abans no·ls demane lo Consell, cada quonsolat ho entimo als dits receptors.

Dit dia areste lo Consell y donen dificultat als quatre de Consell de Andorra que lògon porgatori, y los donen dificultat lo salari que la Vall doné de 50 ducats est ain pasat, que·l dónon al que logaran a son albitre de acursar-ne segons la possibilitat de l'ome. Y si ells los hé[s] convenient de demanar altres persones de la Casa, a son albitre dels dits de Andorra.

Dit dia areste lo Consell y donen dificultat a Guillem Arein y Joan Pal, y Joan Torres y Guillemó y Joan Pere Torres dels dinés que quitaran dels sensals y altres, si n'entrarà, que·ls esmérson a son albitre, donant-ne bons y leals comptes a la Val quant serà ocasió de donar-ne.

Dit dia areste lo Consell que si lo veguer demane una carta de la Vall per lo jutge, que Guillem Arein la escrigue de la manera convindrà y que porto còpia a la Casa de la Vall de dita carta, y que s'enporto lo sajel.

1652 març 1

^{6lv} Vui, lo primer de mars de 1652, areste lo Consell y vote una misa de devoció cantada per parròquia cada semana, invocació de sant Roch, coleta del Sant Esperit, ansolta cantada, y que·s digue tot lo ain 52, comensant la primera semana de mars, Déu Nostro Senyor nos libro de la contàgio.

Dit dia areste lo Consell de fer guarda al portal de Sant Jolià y manen als cònsols de Sant Jolià que tràcton a Toni Vila si voldrà guardar. Y Toni Vila ho los cònsols que guàrdon fins y age altro orde. Y los que vindran que no vindran ben despedits, que·ls ne fasen tornar, y los que portaran bolleta, que la marquen si voldran entrar. Y que·s fasen pagar de fer les bolletes als de la Vall quatre dinés, als forastés sis dinés, y de marcar un ardit, y asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que tots los consolats mànon, porta per porta, que ningú aculle que no porten bulleta y que sien marcada de la marca de la Vall, en pena del cot.

Dit dia mane als ostes que no dèxon jugar als ostals en ningun joch, en pena del cot, y joch de envit que no·s pugue jugar ninguna part, pena del cot, y qualsevol ome dicne de fe pugue a [pagar] lo cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Ordino avíson los cònsols de Siguer de la contàgio dels avisos que tenim, y los cònsols de Quanillo fasen lo mateix avis als cònsols de Ax, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y·s fa Consell de Morbo, lo qual se alegeix sis persones, un de cada parròquia, y a dits donen plen poder que fasen y desfasen lo que a els apareixerà en coses tocant al morbo y puguen manar, en pena del cot de la Terra, y castigar y fer cot als que faltaran al Consell conforme se use a la Casa de la Terra: primo, a Canillo Miquel Adallach, Encamp Martí, ha Ordino Guillem Arein, a la Masa[na] Joan Pal, Andorra Montània, a Sant Jolià Toni Nagual. Y estos anominats fasen y disponguen lo que convindrà en coses tocant al morbo, en pena del cot de la Terra, y dits demànon lo que serà alegit o [a]legits per los viquaris al Consell quant se requerirà tenir.

1652 març 26

Vui, a 26 de mars de 1652, dia del Consell de Pagament de la Quèstia, areste lo Consell que Guillem Arein y Joan Torres fasen lo pagament de la quístia y de la renda al senyor sotcol·lector a la fira, si abans los demanàs, y aniran bons de la fira.

Dit dia allargue la Terra per parròquia vuit cargues de blat a preu de dotse reals per sisteró, i que·l fàson com lo demás.

Dit dia areste lo Consell que adóbon los camins de sí a quinse de abril, que traguén les pedres i tàllon les mates i adóbon ll'aigua, tant dels camins reals com los senderons, en pena del cot. I los de Encamp que adóbon lo pont del riu Aixec de sí a Sant Marc, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell que guàrdon los consellers de Sant Julià una setmana cada u i Mitjavila que acabo la setmana, i si no i a Consell més aviat, que mànon a un prom que guardo ⁶² lo memorial dels fallits entre a la bosa. Lo dit memorial és al Llibre.

1652 abril 26

Vui, a 26 de abril 1652, areste lo Consell y troben araonadós per la primera semana, comensant dimars primer vinent: primo, Guillem Bons, Guillem Pal, la segona semana Toni Soler, Joan Torres. Y los araonadós y los quatre de Consell de Andorra que prenguen lo jutge de jurament, asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y posen lo cortó del vi a quatre sous y quatre, y que coménson de vendre diumenge primer vinent.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que fassen adobar lo palanquiró del riu de Montaner que estigue bé i també la gravada pasat dit riu fins a la segla sobirana. Lo tot estigue bé fins al dia de Santes Creus, en pena del cot.

Dit dia se mane a Jaume Call i a Pere Babot que adóbon lo camí qui va a Segudet sobre la mola del torrent y dijós lo prat de les Moles de dit Call fins a dit dia, en pena del cot.

Dit dia se mane a Guillem, d'Ert, i Sinto Mitjà y Areni, d'Ert, que adóbon a sos endrets y que traguén unes pedres grosses que i ha a dit/s/ sos endrets fins a dit dia de Santes Creus, i los cònsols de la Massana que·ls ho mànon, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que adóbon o adobar fasen lo grau Corp i que i fassen una paret adavall que estigue bé, fins a dit dia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell sobre de la guarda del morbo al portal de Sant Julià, que dimarts primer vinent, que contarem als 30 de abril de dit any, que comenso lo cònsol de Canillo, Bortoló, a migdia y que estigue de grau en grau fins a l'altre dimarts, i que se prengue un ome a sa parròquia a son gust. I la segona setmana, que a dit dia vaje lo cònsol

Morató, d'Encamp, ab la mateixa forma, ab ome a sa voluntat. La tersera setmana Joan Sella, cònsol de Ordino, ab ome a son gust. La quarta setmana que vaje Joan Rossell, de Sesponi, ab ome a son gust. La quinta setmana que vaje lo cònsol de Andorra, Sucarà, ab ome a son gust. I la sisena setmana que vaje lo cònsol Toni Pal, de Fontaneda, ab ome a son gust. Y després tórnon a Canillo i, següentment, totes les parròquies i la jent que vinguen sense bolleta de sanitat que que·ls encaminon les guardes fins Andorra, i dit home los cònsols de Sant Julià que·l los donon a dites guardes fins Andorra; i los de Andorra fins a Encamp o la Massana o Ordino, de grau en grau, fins sien fora de la Vall. I si no tenen que gastar, los cònsols de cada parròquia que·ls acàpton i los circunveïns; si venen sense boleta que·ls ne fassen tornar ab guarda fins sien lluny.

1652 maig 8

^{62v} Vui, a 8 de maig de 1652, a comtat lo Consel ab Joan Torres i Guillemó de un memorial se a perdut, i a pagat la Vuall a Joan Torres sent i trenta-i-set lliures. Si lo memorial se trobe, tot reste a bon comte.

Dit dia areste lo Consell y se mane als reseptors dels blats de totes les parròquies que per al dia del Consell de Santcojesma pòrton los dinés del blat serà despedit hi portar lo compte del que reste a despedir, cada consolat los ho entimo, asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que vagen a la Seu Joan Pal, Joan Torres diumenge per arendar les rendes de la Mensa Episcopal d'esta Vall ab pacte, pactejant si·s pot, ho a l'encant al preu que poran a son albitre. Lo Consell los done plen poder que fasen a son albitre.

Dit dia areste lo Consell que lo Consell de Santcojesma se alargue al diluns pasades les festes de Santcojesma, per dit dia estarà manat.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp pòrton ho fasen portar un moltó, tarsat ho cortat dels bestíats que venen de avall, en pena del cot, per al dia del Consell.

Dit dia areste lo Consell que alargó tot lo blat de la renda al mateix preu.

1652 maig 27

Vui, a 27 de maig 1652, al Consell de Santcojesma, troben mostafasos y visuradors, són los següens:

Primo, a Quanillo mostafàs Miquel Adallach, visurador Peliser.

Encamp mostafàs Martí, visurador Rosell.

Hordino mostafàs Guillem Bons, visurador Jaume Call.

A la Masana mostafàs Joan Pal, visurador Sabater.

Andorra mostafàs Guillem Pal, visurador Joan Torres y mostafàs.

Sant Julià mostafàs Esteve Martí, visurador Toni Soler.

Dit dia trobam capitans, són los següens:

Primo, a Quanillo Bortomeu Soldevila, dit Miquel Peliser.

Encamp Porró.

Ha Ordino Ramon Ponselnalt, dit Pere Babot.

A la Masana Toni Call, de Anió.

Andorra Pere Tonisó.

Sant Julià Miquel Farer, de Sertés.

⁶³ Dit dia se fa sisena de balle per presentar a la Reverent Cambra Apostòlica al sotcol·lector, són los següens:

Primo, a Quanillo Som.

Encamp Tribala.

Ha Ordino Jener.

A la Masana Jaume Tor.

Andorra Colat.

Sant Julià Ribot.

Dit dia areste lo Consell que Pere Rector et vaje a portar la carta del Consell al senyor sotcol·lector a ont serà, aserca de la sisena de balle, y també que li tracte lo de l'arendament, y que arendo si's pot, y que vaje demà, en pena del cot.

Dit dia se areste lo Consell i se mane als arrendadors de l'ani 1650, so és, a l'arendador de la parròquia d'Encamp i Ordino, i la Massana i Sant Julià, de les erades, que lo primer Consell vinguen a donar comtes, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i areste tres mises de devuosió per parròquia, so és, una per invuocasió del Sant Esperit i altra de sant Cosme i sant Damià i altra a invocasió de sant Roc, cantades i ansolta, i que's diguen lo més prest sie posipllbe, que Déu Nostre Senyor y los sans nos guarden de mal.

Dit dia trobe lo Co[n]sell a sobreposats a Joan Colat y Pau Perenalt de l'ofisi de paraïres y veador sobreistant a Joan Montània, de dit loch de les Caldes.

Dit dia areste lo Consell y manen als vesuradors que vagen a fer visura Anió a set de juin, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los consolats que fasen adobar los camins reals y quarerons, mates, pedres, aigüeres, pedresgras⁵⁸, tot lo que sie menester, asò sie adobat fins al dia de Sant Barlabé, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Guiem, d'Ers, y a Solana, al pobill Pal tragen unes pedres grosses tenen a sos endrets, so és, al prat de la Solana y a l'aiguet de Guiem i Solana, i lo pobill Pal al prat de Solana y de Raubert y de Verdú, fins a Sant Barlabé, en pena del cot, sie adobat.

Dit dia areste lo Consell que Quanillo y Encamp bestragen una perna per parròquia, de pes de deu lliures, per donar al metge, comensant dit dia per esta aniada. Se'ls tindrà a compte per ygualar les demés parròquies per pagar lo metge. Que's pòrton fins diumenge primer vinent, que serà a 2 de juin 1652.

Dit dia areste lo Consell que los de Sant Julià pòson un home a guarda de confiansa a son albitre. Si [són no ve] res, que avison al Consell del Morbo, faran lo que convindrà.

1652 juny [3]

^{63v} Vui, a [3] de juin de l'ain 1652, a jurat lo senyor balle Joan Colat en poder del Consell de la Vall y a jurat tindrà y observarà tots los privilegis, vusos⁵⁹ y consuetuts. Lo qual ha pres acte mosén Ribot de dit jurament.

Dit dia se mane als còsols de Quanillo que mànon ho fasen a manar a Miquel Adallach, com arrendador de la parròquia de Sant Julià, que pago los càrec[s] se pagan al[s] rendés de Capítol, asò fins al dia de Sant Barlabé, en pena del cot.

Dit dia se mane a Mora, com arrendador de Quanillo de l'ain 1650, que fàson nou mesures y miga de blat als còsols de Andorra vista la present, ho que'l pàgon a 16 lliures, 4 sous carga, en pena del cot.

Dit dia se fa lo mateix manament a Sucarà, de la Cortinada, y Vilar fasen lo blat endararit als còsols de Andorra conforme consta al billet de dits còsols de Andorra, en pena del cot.

⁵⁸ Probablement en lloc de pedregals.

⁵⁹ En lloc de usos.

Dit dia se mane als arendadors de Sant Jolià, qui és Miquel Adallach, que fase als cònsols de Andorra honse sistés y mig de blat endarerit vista la present, en pena del cot.

Lo mateix se mane als Sucarà y Vilar fasen un sisteró de blat als cònsols de la Masana, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que de sí al primer Consel que pòrton los dinés a compliment del que resten del blat de l'ain 1650, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fasen adobar un pas a la gravada davant la borda de Mateu Moles, asò fins a Santa Barlabé, tot en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra fasen adobar a la girada del camí de la Creu Grossa fins a Sant Barlabé, en pena del cot.

Dit dia se mane a Pere Torres fase adobar un pas prop la borda, asò fins a Sant Barlabé.

Dit dia areste lo Consell que vaje Pere Rector et y Bortomeu Calbó a Jirona per a parlar al senyor sotcoplector y tractar-li lo de l'arendament d'esta Vall, que li aréndon, si's pot, al preu que poran a sa discreció y que prenguen dinés de Guillemó per gasto, y que vagen aviat, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Gabriel Moles y Guillem Arein vagen a la Seu si acàs tenen avis que la renda de esta Vall se arendàs, y que la arendon, si poden, a sa discreció, asò en pena del cot. Y si Guillem Arein no pot anar, Moles que se'n prengue altro ome de la Casa a sa discreció.

Dit dia areste lo Consell que Encamp y Canillo bestràgon una dotsena de formatges cada parròquia per a Pere Rector et y Bortomeu Calbó, per al que convindrà donar-ne.

1652 juny 15

^[64] Vui, a 15 de juin 1652, areste lo Consell que Micolau Torres y Bortomeu Ribot vagen a la Seu aconsellar aserca que aje un ome de Putserdà pres, si'l se'n volen portar, com nos avem de rejir, y també saber la renda d'esta Terra si's porà arendar a son albitre, i que vagen anit, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Sant Jolià que mànon Andreu Pal pago quinse reals per un cot lo Consell li fèu lo ain 1651, de quí al primer Consel, en pena del recot. A pagat Andreu Pal lo susdit.

Dit dia areste lo Consell que vaje a Quanillo Fransès Sucarà per parlar al senyor veguer per saber los yntens que porte aserca del pres, ab tota disimulació, y alí, si li apar, cridarà consulta y determinaran lo que ls apareixerà.

1652 juny 17

Vui, a 17 de juin 1652, areste lo Consell que's digue una misa de devosió per parròquia al Sant Esprit, misa cantada, que Déu Nostre Senyor nos encamino al seu sant servei y'ns done lo que'ns fa menester, que's digue tant prest que's pugue.

Dit dia areste lo Consell y's mane a totom, porta per porta, que ningú aculle de aquexa gent fugetiva de Serdània conforme sabran a les parròquies y estaran ynformats dels fugetius, asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que si lo senyor segristà avise a Ribot per lo de la renda, que vaje Ribot per a tractar lo que porà a la Seu de Urgel.

1652 juny 20

Vui, a 20 de juin 1652, areste lo Consell que Guillem Arein y Pere Rector et vagen a la Seu per fer lo acte de l'arendament y aconsellar si li pagam al col·lector, ara de present, ab quina forma se aurà de fer que pagem bé, y que vagen demà, en pena del cot, ho disapte dematí.

Dit dia ha de pagar Moles a la bosa quinse *[sous]**.

1652 juliol 4

Vui, a 4 de juliol 1652, areste lo Consell que Pere Rector et, Montània vagen a la Seu a besar les mans a miser Segarra, y vagen a Putserdà si aquàs no venie a la Seu, y representar-li lo que sabem en esta terra aserca dels mals afectes, y que vagen demà dematí. Han rebut per gasto nou liures.

Dit dia areste lo Consell que donen temps a Mateu Moles, fins al dia de Sant Simon, de acabar de adobar la gravada del camí de la borda de dit Moles, asò a dit dia sie acabat de adobar, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i troben hòmens per anar a [re]sebre lo doctor Segarra, si acàs puje en esta terra, y lo senyor veguer: primo, a Quanillo Calbó, Encamp Nicolau Torres, ha Ordino Guillem Arein, a la Masana Torres, Andorra Gabriel Moles, Sant Jolià Ribot.

Y que ménon la gent auran menester, un fadrí y més si n'an mester, y que vagen sempre tindran avis, en pena del cot.

1652 juliol 14

^{|64v} Vui, a 14 de juliol 1652, areste lo Consell una misa de devosió, cantada, al Sant Esperit, colecta de sant Cosme y sant Damià [y] sant Roch, que Déu nos preserbo de lo contàjio, ab profesó y ansolta, y que's digue a totes les parròquies tant prest que puguen.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los consolats que ara, de nou, mànon per totes les parròquies que ningú aculle ninguna persona forastera, ni dels abitans, si an anat fora de la Vall, que no pòrton sertaficatòria, ni tampoch acullen dels mal afectes, en pena del cot de la Terra, y als que tal atreviran, pena de paredar ses cases.

Dit dia areste lo Consell que vagen los quatre de Consell de Sant Jolià, y lo que's dedicat de Consell de Morbo de Andorra, qui és Montània, a casa de Romà, per ser notísia sarta que y a aribat un home contajíós, y alí miraran per la salut del bé comú. Y que fasen buidar l'ome si y és, y als de casa que'ls aréston, que no ysquen de casa defora del portal del corral. Y si ha de menester res de fora, que ho fase portar a la porta del corral. Y los treballadós, que si'n tindrà, que no éntron en sa casa, y asò per un ynt[e]rim, en pena de posar guarda a sos gastos y tira'ls ab plom y pólbora en tal cas no tingués dits manamens. Los mosos de casa tindran los susdits at mirasió lo que auran de fer, y que vagen esta nit mateix.

Dit dia, areste lo Consell que's poso guarda a les Caldes, a part de amunt de les Caldes, y que no rébon ningú sens sertaficatòria de migdia a migdia, tant los de la Vall com los forastés. Y per ara troben a Pere Babot fins [pa]sarà erba i després a son germà Masià. Y quant ells no y poran estar, Montània i Albiell los mudaran y ni pòson altres que convinguen.

Dit dia areste lo Consell que's poso guarda a Quanillo los quatre de Consell de dita parròquia, que y pòson guarda axim los apareixerà. Y los de Encamp fasen lo mateix quant los apareixerà de fer guardar.

Dit dia areste lo Consell y posen la qüerna del pa a quatre onses y lo forment a tres onses la qüerna, y sien obligats a tenir pa gros, en pena del cot, y que venguen demà.

Dit dia s'és fet lo afor del blat fiat, lo qual és lo preu a quinze liures y miga la carga, y que ningú lo pago a més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste y se mane als cònsols de Andorra fasen levar unes pedres a la carrera plana de les Caldes, en pena del cot, demà per tot lo dia.

Dit dia se mane a la Masana fasen podar mates als Torres y pedres y alvercal fins al riu Montaner, y fasen adobar los palanquions a les secles de Montaner, la gravada dejós les síquies. Y al pobill Pal y Solana les pedres de Miró y uns rochs grosos al camí, a la síquia del prat de Raubert y a l'endret del prat de Solana, asò en pena del cot, per tota la semana entrant, y també mates de Santa Catarina y pedres, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y manen als cònsols de Canillo que fasen adobar lo grau desús Sant Joan de Caselles, en pena del cot, de sí al dia de Sant Luch.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que fasen adobar lo camí de Mereix, tots dos los graus, al camí real de Ordino a Canillo, asò fins a Sant Jaume, en pena del cot, y que estigue bé.

Dit dia se mane a Peliser fase adobar al cap de la gravada de l'Hurtó un tros de paret se a espallat, per tota esta semana, en pena del cot.

^{|65} Dit dia se mane als cònsols de Hordino, en pena del cot, fasen adobar lo camí de Santa Bàrb[a]ra fins als cap del prat de Ramon Guiem, de Suquer, lo que sie menester, que estigue bé, asò fins a Sant Luch, en pena del cot.

Dit dia se mane a Jaume Call al camí de Segudet, al capdeygual de la mola de Pere Babot, que torno arere un boin de paret, de sí al dia de Sant Jaume, en pena del cot.

1652 agost 5

Vui, a 5 de agost de 1652, areste lo Consell que vaje Miquel Adallach a Putserdà y que presento la còpia de la franquesa del General als oficials que diuen fan pagar als que van a serquar blat, y parlo ab los que fan pagar la agepsió, y també del pasatge de Querol, que u apasiguo y que requesto y entimo si serà menester. Y que pago los sis reals dels sens pague esta Vall y que cobro àpocha de dits sis reals, los quals pagam al rei per la leuda. A s'enportat dit Adallach la dita còpia.

Dit dia areste lo Consell y se mane a totom, generalment, que ningú vaje a Serdània a sercar ningun gènere de mercaderia ni fer ningun negosi, en pena del cot de la Terra y desterrats d'esta Vall, y en tal cas entrasen a ses cases venint de Serdània, en pena de paredar ses cases y acasats fora de la Vall absolutament fins sien fora de la Terra. Y si

acàs vui venie llana, que no la énton a poblat ni en ningun cubert, sots les mateixes penes, ho que la pòson a l'aigua a rentar.

Dit dia areste lo Consell y lleven lo comers. De esta ora en avant que no entro ninguna roba de Fransa. Si los francesos ne porten, que la fasen tornar arere a despén de fer-la cremar, y als abitans, pena del cot de la Terra y cremar la roba y desterrats d'esta Vall.

Dit dia areste lo Consell y dexten lo blat de la renda que no se venut fins vui, lo dèxen a la parròquia de Canillo, so és, a l'afor de la Terra, que's quinze liures, deu sous per carga, y pagar lo dia de Sant Martí. Y los cònsols de Canillo que ajén de donar raó y pagà al Consell de la Vall si l'an menester y lo prenen.

Dit dia areste lo Consell y se mane als quatre de Consell d'Andorra que fasen adobar la notaria lo que sie de menester y que y crídon a mosèn Ribot ha donar-la adobar, que s'adobo a son gust. Y los cònsols de Sant Jolià que còmpron pots, y que les envíon Andorra les que los cònsols de Andorra los enviaren que còmpron. Asò sie adobat fins al Consell de Sant Andreu, en pena del cot de la Terra.

Lo Morbo Consell a votat una misa de devosió per parròquia.

1652 setembre 12

Vui, a 12 de setembre 1652, areste lo Consell que Borrons, de la Massana, pare y fill, vagen a fer corantena al bosch del Palomer y que estiguen alí quaranta dies y que no baíxo[n] del cap del tirader avall. Y que contràcton ab ninguna persona, ni de sa casa ni altra part, sot pena de fer corantena ab ells y lo cot. Y lo socorro, los cònsols y pòson home de confiansa per a porta'ls, y l'ome sie pagat de so dels dits Borrons, y asò en pena de desterro de la Vall y acasat. Los cònsols de Andorra li donon un home fins a les Palanques de la Masana y aquí los cònsols de la Masana li tingén altro ome. Y dits òmens vagen devant bon tros, y si troben degú, los fasen apartar per lo camí fins sie al loch dedicat.

^[65v] Dit dia areste lo Consell y posam a guarda a Sant Jolià a Ramon Cases, de dit loch de Sant Jolià, y que no fase bolleta sinó als de la parròquia de Sant Jolià. Y los de les altres parròquies que'n pòrton cada qual de sa parròquia, y si do[r]men aquí, que'ls ne fase, y no de altra manera, y que fase pagar dos dinés de marcà les bolletes. Y los cònsols de Sant Jolià y fasen cada dia alguns pasatges avisant la guarda que fase bé y de fer bolletes als de la Vall quatre dinés, als forastés sis dinés.

Dit dia areste lo Consell y donen dificoltat als de Canillo de posar a guarda al Pasamaner vuit ho quinze dies. Dit dia se mane als cònsols de Canillo que fasen adobar a la montada dos rochs dintre sis dies, en pena del cot. Dit dia areste lo Consell y donen lisènsia a les parròquies de anar a comprà blat a Serdània, a les pars y a bona sanitat, ab tal vagen un home ho dos de confiansa abans a comprar lo blat auran menester, y demprés que vagen ab dos ho tres camins a cercar dit blat. Y cada camí que pàson, tota la gent aniran ha una bolleta, y que vaje home de confiansa y que no'n dexo desmallar ningú, asò en pena del que serà ben vist al Consell als que no servaran dits hordes. Y que vagen hòmens de aquesta Casa, tant a comprar dit blat com ab lo comboi, y asò durant fins a vuit de octubre. De quí en avant ningú vaje sot les penes dalt dites, entenent enperò no enovant-se altra cosa del contaji.

Dit dia areste lo Consell y se mane a totes les parròquies que fasen visura de bogues dels termens de unes parròquies altres, y asò que sie fet per tot lo mes de setembre, en pena del cot de la Terra.

1652 setembre 26

Vui, a 26 de setembre 1652, areste lo Consell una misa de devosió per parròquia, cantada, al Sant Asperit, colecta de Nostra Seniorsa y de sant Roch, ab profesó, ansolta, y que's digue tant prest que's pugue.

Dit dia areste lo Consell que's poso guarda a Sispoin y a Pal y que no enmèton ningú sens bulleta, y que's fase avís als de Tor y a Os ningú vingue sens boleta, y los de Tor avíson als demás veíns, y que vinguen per Pal si an de pasar en esta Terra, per altra part los ne faran tornar.

Dit dia areste lo Consell y manen a tots los consolats que mànon a totom que ningú vaje a Sant Joan de l'Erm, ni tamboch a fira de Tirvia, pena del cot de la Terra.

Dit dia trobe lo Consell a balle del morbo a Masià Albiell y que prengue los visis del senyor balle en coses tocant al morbo, y que tingue gran intiligènsia a la gent van fora cada nit si són en sa casa, y que fase per part del Consell tot lo que convindrà fer y que mano gent li asestesquen a tot lo que aurà menester. Y si ningú ja no vulle estar a sos manamens, que'ls [poso a] farro y seps tot lo que convindrà fer, y que mano en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que posen deu onses al sou de pa i que venguen dia de Sant Miquel primer vinent, y lo forment dos onses menos, y que no fase taula.

⁶⁶ Dit dia areste lo Consell que totem, generalment, adóbon los camins reals, carrerons, mates, pedres, aigüeres, tot lo que sie menester, que sien adobats de sí al dia de Sant Simon, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als còsols de Encamp fasen adobar la gravada de la baixada del Pui de Encamp, que estigue bé, les roques lises que les piquen, asò de sí al dia de Sant Luch.

Dit dia se mane als còsols de Andorra fasen adobar lo pont de la Tosca, la barana de dit pont, y que fasen a la pujada del pont una gravada estigue be, y també al pont nou, que adóbon lo grau a part avall del pont, estigue bé, asò fins a Sant Simon, pena del cot.

Dit dia se mane als còsols de Andorra fasen adobar lo camí del pont de les Calls fins a la lobatera, estigue bé, fins a Sant Simon, pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que vaje Montània y lo balle del morbo, que vagen a trobar Grabié, que li fasen cremar lo bast y morralles y roba y la barracha ab sa presència, ho barraques, y que l fasen pasar, a dit Grabié, a les Asclades y alí que fase foch cada nit en vista que l vejen, asò vuit dies, si no s mou altra cosa nova. Y dits balle y Montània que vagen diluns primer vinent, pena del cot, a fer dit efecte. Pasats dits vuit dies lo alibertaran si no s mou res més.

1652 octubre 7

Vui, a 7 de octubre 1652, areste lo Consell que Gabriel Moles vaje a la Seu de Urgell a besar les mals⁶⁰ a l'Il·lustre Capítol de Urgell, donant-los satisfasió a la letra han enviada al Consell.

Dit dia areste lo Consell que los còsols de Quanillo fasen una aspia sentir nobes y, si avie gent levada, fasen avís a les parròquies.

Dit dia areste lo Consell que cada casa fasen portar les armes tot dia ha un ome sie per anar, si s'ofereix, asò en pena del cot de la Terra. Los consolats ho entímon a totem y les peses larges, d'ont n'i aurà, les tinguen prestes y les pòrton a ont aniran, pena del cot.

⁶⁰ En lloc de mans.

Dit dia areste lo Consell y manen als còsols de Andorra al primer Consell tinguen dos peses larges que, ya que són de la Vall, sien dins la Casa per a fer-ne lo que lo Consell disposarà, asò pena del cot.

Dit dia a fet comptes lo Consell a Rival, de Nagual, de sis-sentes liures a pres a sensal y de tots comptes. Li restam a deure quoranta lliures, les quals les retenim per a quitar lo sensal de la almoina, diem 40 lliures, sous. Tot lo demés ten rebut.

Dit dia areste lo Consell y manen als còsols de Canillo que pòrton los dinés deuen del blat. De sí a diumenge, en pena del cot, que ls pòrton a casa de Guillemó dit dia y que mànon als rendés de l'ain 1650 pòrton 12 lliures, 1 sou.

Dit dia aresta lo Consell que si la carta del Capítol aribe Andorra, Calbó vaje a portar-la a miser Segarra, pena del cot.

A pagat Adallach dites 12 lliures, 1 sou.

^{66v} Dit dia fa rebuda lo Consell a Gabriel Moles dels dinés del sensal avie quitat lo Gascó. Dit Gabriel a tornat dits dinés y reste quiti ab la Vall fins a 7 de octubre de 1652 de tot recort.

Dit dia se a donat als còsols de Canillo dos dobles, les donon Adallach les cambio. Ja ha promés de cambiar. Les pòrton diumenge, pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Masià Albiell que vaje a Sant Jolià, y Moles, baixant a la Seu, li assistirà juntament ab los quatre de Consell de Sant Jolià. Que miron ha ont se porà tancar y fer un rastilló y tancar lo millor modo que s pugue. Y donaran la obra a fer breument, pena del cot, y que s fase que ninguna cavalcadura no pugue pasar fora del camí real.

1652 octubre 23

Vui, a 23 de octubre 1652, areste lo Consell que vagen Gabriel Moles y Albiell, que vagen a resebre los soldats y veure si ls poran girar en altra part y guaniar la amistat dels cabos. Y que vagen ab saber lo avís que pugen dits soldats.

Dit dia areste lo Consell que Sant Jolià apréston quatre carges de farina si acàs los soldats pugen, que l fàson pastar y que fasen pa de monesió. Y Andorra y les Caldes ne apréston dos carges de farina y fasen lo mateix de pastar, y Encamp y a Canillo ne

apréston, Encamp dos cargés y Quanillo quatre cargés, y que·l pàston tenint avís. Y que fasen pans de una lliura.

Dit dia areste lo Consell lo pa que·s vengue a divuit dinés lo pa y lo vi a sinch sous lo cortó.

Dit dia areste lo Consell que fasen venir de Ordino y la Masana, que fasen venir vint-i-sinch òmens ab armes de cada parròquia, y Quanillo y Encamp deu de cada parròquia, y Andorra altres deu, y Sant Jolià que·n fasen tenir 25 per amont. Quant auran alutgat, que ajudon Ancamp y Canillo. Y cada parròquia los cònsols los anoménon, y que sien gent de armes y que y aje capità a cada parròquia. Y que mànon a tots los demés de les parròquies que estiguen prestos ab les armes, si acàs los an de menester, a socorre a ont los soldats pasaran, asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y·s mane als cònsols de Canillo que pàgon los dinés deuen del blat de sí tot lo mes de octubre, en pena del re/c/ot.

1652 novembre 9

Vui, a 9 de novembre 1652, areste lo Consell una misa de devosió al Sant Esperit, col·le/c/ta de sant Roch y sant Damià, ansolta, profesó, tant prest que·s pugue dir, per parròquia.

⁶⁷ Dit dia areste lo Consell que ningú paso a Fransa per lo port de Fra Miquel ni per lo port *[de]* Merengues, pena del cot, ni ningú vaje a Serdània per la vall de Querol, ab les mateixes penes. Y les guardes de Canillo, ho los que·ls trobaran de Canillo, no déxon entrar ningú de Merens ni de l'O/s/pitalet ni de la Vall de Querol, ni ningun altro ome que vingue per la vall de Querol.

Dit dia areste lo Consell que lo Gascó dono lo sagell a la guarda de Canillo que sagelo les bolletes que entraran, y que no entro ninguna cosa, pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los de Canillo tinguen guarda a Soldeu y no déxon entrar ningú per dit pas, y altra guarda a Sant Pere, y que y pòson persones capases a guardar.

Dit dia areste lo Consell que los que són anats a Serdània, que se y tornen los posaran als ferres y seps, que·ls ho entímon los consolats, y forabandits de la Vall, tant los que atentaran de anar de nou, y que s'entimo de nou per totes les parròquies.

1652 novembre 16

Vui, a 16 de novembre 1652, areste lo Consell que tots los que an portat roba de Fransa, en pena del cot hi cremar la roba, que la tórmon a Fransa. En tal cas fasen lo contrari, la roma⁶¹ que sie cremada. Y que y vaje un dels quatre de Consell de Ordino ab un fadrí y que la condoesquen dintre Fransa, que no torno dintre la Vall. Y en tal cas tornàs dita roba, qualsevol la trobarà que la fase cremar. Y los òmens aniran a la acompanyar dita roba sien pagats dels que la roba és.

Dit dia areste lo Consell que a les demés parròquies, si ni aurà de roba vinguda de nou de Fransa, tots los consolats donon horde a fer-la tornar a Fransa, asò dins 24 hores, en pena del cot y cremar dita roba.

Dit dia areste lo Consell y manen Aldosa que fase una gravada al rivain y també a Farrer torno arere un boin de paret a l'ortal, al gual, pena del cot de la Terra, fins al Consell de Sant Tomàs.

Dit dia areste lo Consell per tota aquesta semana adóbon los camins los de la Masana, en pena del cot, aquels que no an adobat a l'arest pasat.

1652 novembre 22

Vui, a 22 de novembre 1652, areste lo Consell que Moles y Montània vajan a la Seu a donar satisfació als senyors cònsols de la siutat de Urgell y a l'Il·lustre Capítol y governador de Siutat a la carta an enviat al Consell, y que vajan demà disapte, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que lo balle del morbo ab los cònsols de Sant Jolià prengen inventari de les botiges de Sant Jolià de la roba fransessa y que·ls entímon, en pena del cot, no venguen res que no crídon un de Consell de Sant Jolià, en pena del cot. Y dit balle del morbo, ab los cònsols de Andorra, fase lo mateix a les botigues de Andorra y les Caldes.

⁶¹ En lloc de roba.

1652 novembre 25

^{67v} Vui, a 25 de novembre de 1652, areste lo Consell y lotege una perna per parròquia y sis formatges, les pernes de pes de deu ho de onse liures perna, y dimecres per tot lo dia que's pòrton a casa de Fransès Sucarà pernes y formatges, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell lo Consell de Sant Tomàs lo dimarts abans de Sant Tomàs y cada consolat porto tres pardius per dit dia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Hordino y la Masana fasen una perna cada parròquia de pes de deu liures per donar al metge, y les pòrton a casa de Fransès Sucarà fins al dia de Cap de Ain.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que pòrton lo que resten del blat vell al Consell de Sant Tomàs i també que mànon als rendés de l'any 1650 que pòrton dit dia una resta, tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als que deuen arrendaments de cordés i llana, que al Consell de Sant Tomàs pòrton la paga deuran caiguda, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i trobe reseptors dels dinés dels blats se allargaran de la renda, so és, a Canillo Bortoló, a Encamp Pere Torres i Areni, a Ordino Antoni Pal, Babot, a la Massana Pere Torres, Andorra Matia Albiel, a Sant Julià Ribot, i que donon bo i lleal compte dels dinés sempre la Terra los demano, so és, del que auran rebut, i que's fassen pagar tres sous per carga als que pendran lo blat per son treball.

Dit dia areste lo Consell que's continuo la guarda del morbo, so és, a Sant Julià, Canillo i Ordino, en pena del cot.

1652 desembre 17

Vui, a 17 de desembre 1652, al Consell de Sant Tomàs, areste lo Consell que vaje Pere Retoret y Antoni Pal, Migavila, a la Seu a pagar la renda, y que rébon lo diner ha esta Casa y que vajan ab tenir avís.

Dit dia areste lo Consell que la misa se daive⁶² per tot lo consolat de est ain, vol lo Consell que's continue est ain de 1653. Cada consolat ho fase notori al rector que's digue.

⁶² En lloc de deie.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Arein y Toni Pal, Babot, vajan a Fransa a besar les mans al senyor jutge y a casar lo manament hanviat en esta Terra aserca dels capitolars de Urgell.

Dit dia areste lo Consell que Albiell vaje a la Seu ab compania del senyor balle per consultar lo manament enviat per lo senyor jutge. Y si lo consell de miser Montània resol de no anar a la Seu, dexaran de anar a la Seu.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia pàgon los rectors, de l'aument y de les mises de devosió, dels dinés del blat y lo vi, cada parròquia que'l pàgon ab dinés ho blat, carga per carga. Mirar lo millor modo.

Dit dia areste lo Consell que's dexo la guarda de Ordino y la guarda de Canillo y que éntron mercansies de Fransa.

Dit dia dexe entrar deu quintàs de lana de Tinier ten en Serqueda a Monfarer.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Arein y Pere Rectorer vajan a Barselona a besar les mans al senyor Cantiocho, altres a sa discreció.

Dit dia loteje lo Consell quatre pernes per parròquia y dos dotsenes de formatges. Y fin[s] al dia de Cap de Ain cada parròquia les tingue prestes, y ab tenir avís les enviaran a ont l'orde vindrà, asò en pena del cot de la Terra. ⁶⁸ Y les pernes sien dos velles y dos noveles, y sien de deu y de dotse liures, y sien cosa bona, tant pemes com formatges.

Los papers s'enporten Guillem Arein y Pere Rectorer a Barselona són quatre de porgamí, so és, dos de tractar y comersar, y los Pariatges y la confirmació de privelegis del rei Felip, y uns articles de miser Fontanella ab paper, ab una carta de [provisió] de confirmació del rei Don Felip de l'ani 1444⁶³. An tornat los damonts dits papers vui, a 22 de febrer de 1653⁶⁴.

1652 desembre 18

Vui, a 18 de desembre 1652, se a contat ab Joan Torres i Guillemó los dinés tenie rebuts de la Terra o de particulars, i pagat lo sensal s'es deixat [atre] tant, i tot comptat trobam té dinés dit Torres de dita Terra dos-sentes i una lliura, diem 201 lliures, sous.

⁶³ ab una carta... de l'ani 1444 *afegit posteriormet*.

⁶⁴ An tornat... febrer de 1653 *afegit posteriormet*.

Ademés té sinch-sentes cinquanta lliures a rebudes de Nagual, de Sant Julià, diem 550 lliures, sous. A Pagat Joan Torres los damunt dits partits*.

1653 gener 13

Vui, a 13 de gener 1653, pose lo Consell lo pa a vuit onses al sou i que venguen demà mateis, i lo forment sis onses al sou, i que o péson tot pa.

Dit dia done lliensia lo Consel a l'oste de Lorts que vengue lo cortó del vui a quatre dinés més que a Ordino.

Dit dia ll[otej]e lo Consell la guarda de Sant Jullià. És-los degut fins		
vui, de 29 de novembre fins a 13 de gener:	24 ll.	10 s.
Més, a de cobrar Ordino per 22 jornals:	11 ll.	s.
Més, a Canillo per lo mateix, per 22 jornals:	11 ll.	s.
Més, a Endorra, per 8 jornals per revésitar les muntànies del morbo,		
és:	4 ll.	s.

I dits dinés se pagaran dels dinés del bllat del bisbe, cada u en ses parròquies o aportaran a comte.

Dit dia allargue la Terra deu cargues de bllat per parròquia, del de la renda, per preu de dotse reals per sisteró, sense lo que an de donar de mesuratge.

Dit dia mane lo Consell a Guillem Areni i a Pere Rector et que disapte se'n vagen a Barsalona conforme an arestat, en pena del cot y demà, per tot lo dia pòrton totes les parròquies les pernes i formatges a casa de Gabriell Moles, en pena del cot.

Dit dia llotege la Terra per parròquia una perna per parròquia de novella per demà mateis, conforme les demés, de pes de 12 lliures.

1653 gener 21

Vui, a 21 de jener 1653, areste lo Consell que vaje Miquel Adallach a la Seu per traure la sal està al General, la qual està per aquesta Cassa, i s'enporte dos privilegis del General, la un de l'ani 1652 i l'altre de l'ani 1516.

1653 febrer 22

^{68v} Vui, a 22 de febrer de 1653, allargue la Terra deu cargues de bllat per parròquia a preu de dotse rials per sisteró.

Dit dia mane lo Consell a Toni Pal, Babot, i a Toni Pal, de la Cortinada, que vuagen a Fransa a besar les mans a musur de Muntani i Agudanes i al biscomte de Ravuat i a la Fllorica i a Durban, i que·ls pòrton i presénton tres pernes a cada u i dotse formatges. I que i vagen dijous primer vinent, en pena del cot.

Dit dia lloteje la Terra 3 pernes per parròquia y deu formatges, que les pòrton a Ordino de sí al primer dia de Cuaresma. I los de Sant Jullià deixaran les pernes per a quant sirà menester.

Avisant dits que tràcton ab mosur de la Fllorica que no deixo pasar ningun jènero de mercaderies que vinguen de avuall i que avison als marxans que no·n pàson, que també se la los farien tornar.

Dit dia areste lo Consell de Pagament la Terra⁶⁵ per lo Dimars Sant, i totes les parròquies pòrton la moneda ab or o pllata.

Dit dia areste lo Consell que ningun abitant de la Vall se pugue valer de pasà part de Catalúnia per pasar mercaderies franseses a Catalúnia, en pena del cot, y que·s mano porta per porta.

Dit dia areste lo Consell que, vinguts que sien los síndichs, que los dits síndichs pòson guarda per aturar dites mercaderies i fer-o manar, porta per porta, que digú i vuage a comprar ni puguen comprar lo que sie mercaderies de fora, a judisi de la guarda, un de Consell i per guarda, i la guarda sie a Llors.

1653 març 1

Vui, a 1 de mars de 1653, vote lo Consell una misa del Sant Esperit cantada i ansolta per a fi efete que lo Sant Esprit nos encamino als seu sant servei i bé de la re púplica, i que·s digue lo més prest sie posipble.

Dit dia mane lo Consell a Gabriell Moles que dilluns vage a la Seu a portar les còpies sempre sien copiades i que les encamino a ont lo Consell aportarà. I són les còpies del comers de Fransa a Catalúnia, de tems de guerres de Espània a Fransa.

⁶⁵ Probablement en lloc de de la quèstia.

Dit dia areste lo Consell que no's jugue a ningun joc de envit en ninguna part ni als ostals, en ningun joc, i mentres los ofisis se diguen que no's jugue en ningun joc, tot asò en pena del cot de la Terra. I los consolats o entímon cada u en ses parròquies.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Andorra que de sí al primer Consell que vinguen aviriguar los comtes del bllat vell.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a quatre sous y mitg lo cortó, que venguen dilluns.

1653 març 8

⁶⁹ Vui, a 8 de mars de 1653, areste lo Consell que Toni Pal vage a Foics a parlar ab lo senyor jutge Seré, que lli soppllico que en tems de Cort, i les primeres se tindran, que i vingue ab sa persona i que vage a sa coneixensa.

Dit dia areste lo Consell que Toni Pal, Babot, i Pere Rectoret vagen a Madrit a tractar les coses que sien conveniens de esta Terra ab lo senyor rei de Espània i ab lo senyor nunsio del Papa en lo que los papers aconsellaran i sons asesors. I que dilluns s'i tròbie así un de cada parròquia per a secar los papers siran de menester. I aplicaran lo senyor miser Muntània, de Canillo Miquel Adallac, Encamp Micolau Torres, a Ordino Toni Babot, a la Massana Joan Pal, Andorra Gabriell Moles i Guiem, a Sant Jollià Endreu Pal. I que sien así a vuit ores, en pena del cot, i asò se mane a totem o tingue segret, i que si lo Consell sap que degu o digue, que caigue en pena lo que aquesta Casa lli apareixerà.

Dit dia dexem a Tomàs de Ricart reservatger lo dia del pagament.

1653 març 10

Vui, a 10 de mars 1653, areste la Junta sobredita que Toni Pal, Babot, vuage a Fransa a tractar ab musur de la Flloica perquè se aturo totes les mercaderies, que no'n paso res per negosis que comvenen a la Terra. I que i vage demà mateis i que tracto ab lo senyor jutge lo que està arestat.

Dit dia se areste que Gabriel Moles vage a Barselona per les coses convenients tocants a la Terra i que prengue un fadrí a sa voluntat i que vage digous, en pena del cot de la Terra.

Dit dia a comanat la damont dita Junta a Gabriell Moles vint-i-quatre dopblles, i són les que Naguall a pagat per la lluisió del sensal.

Dit dia areste la Junta, i de madur acort i de b[...]ma, i per conservació de dita Vall, que los residents i abitans en ella no puguén fer negociació aportant bllat fora de dites, ni vendre als francesos perquè contravés als privilegis i lliensia consedida a la oniversitat de dites Vals durant la guerra entre lo Rei Christianísim de Fransa i Rei Catòlic d'Espània, que fent contra privilegi mereixerien dita oniversitat perdre dita lliensia i per nostra conservació manam als remitens i contravinens sien castigats i bandejats de i forabandits de la Vall, i en pena del cot de la Terra. I declarant nostre ànimo que los residents de dit[e]s Vals no puguén comprar dels forasters bllats ni altres grans, ni monicions de guerra en favor dels francesos, ni fer negociació tasitament y espresament en favor de dits francesos, ni de una part ni altra puguén portar ni negociar de fornimens de guerra los dits abitans.

1653 març 16

Vui, a 16 de mars 1653, areste lo Consell que lo congre que's al Sarrat o altres mercaderies donon llibertat que se'n tórno[n] a Fransa, o que los cònsols de Ordino la fasen recaptar a Lors fins a tant i aurà altre orde.

Dit dia areste lo Consell i done lliensia als que venen mercaderies de Fransa que dins tres dies que venguen tot, i tot lo que restarà, que los cònsols o tãcon en son poder i que los dits cònsols no o donon que no i age altre orde, en pena del cot.

^{69v} Dit dia a demanat Pere Mora los vuissuradós i a donat lo salari, i se'ls mane que i vagen a visurar-o divendres, en pena del cot de la Terra, i se confiriran a la Torra, a Canillo, i los de Encamp o diran a Martí i vage, i si los de Or[dino no i van], si Jaume Call no i és, n'i fensen⁶⁶ anar altre.

Dit dia pose lo Consell a reall la lliura del pa i que venguen demà mateix.

Dit dia areste lo Consell que los que reben los dinés dels bllats paguen les pernes i formatges i o portaran a comte i los ne donen per lliura de carnsalada 10 sous, i a 11 i a deu sous los formatges.

⁶⁶ En lloc de fassen.

1653 març 19

Vui, a 19 de mars 1653, mane lo Consell als cònsols i consellers de Encamp que tòrnon resposta al senyor de Beuregart en lo que demane en sa carta, i s'enporten lo arest de què lo rei donà en Perpenià i dos lletres d'altres, i s'enporten lo sagell*.

Dit dia areste lo Consell que Gabriell Moles i Miquel Adallac vagen a la Seu de Urgell per fer queixes de les vecsasions se fan en los camins, los soldats fan, i lo que sie conveniens que's pugue acomodar.

Dit dia areste lo Consell i ordene per àbil i conservació de la Terra que de les mercaderies pasaran de Fransa que ningun abitant no'n fase pasar, ni per ell ni per altri, ni donar la mà ni acullir ni portar, ni en casa ni en cortals, ni fer-los favor i ajuda en dites mercaderies, en pena del cot de la Terra. I en cas sia home de la Casa que resto privat per abant al Consell pllaurà. I los forastés que pasaran roba, que la los fasen tornar a Fransa a fransesos, i en cas los abitans ne pàson, que la roba sie perduda i que sie repartida a convinensa dels cònsols i consellers de la parròquia se pendrà. I los forastés pasaran roba, que la los fasen tornar a Fransa a ses costes i despeses sues, tant de guardes i altres coses.

Dit dia vote lo Consel una misa de devosió del Sant Esperit, cantada, y col·lecta de Nostra Seniorsa i ansolta, i que's digue lo més prest sie posipbll per a fi afecte que Nostre Senyor mos aumente i conservue en nostre estat, i dó son favor.

I dit dia lotege la Terra una perna per parròquia i tres formatges i demà, a migdia, sien a Sant Julià a casa de Andreu Pal, en pena del cot. I que Gabriel Moles i Miquel Adallac bèson les mans al senyor Visinum o sopcol·lector i li presénton quatre pernes i dotse formatges, i una a miser Escales i sis formatges, i a Miquel Adallac dues. Ell les destrubirà⁶⁷ en lo que sie de menester per cobrar la sal.

[1653] abril 8

Vui, a 8 de abril, areste lo Consell que Toni Babot i Masià Albiell vagen a Foig a pagar la quèstia, de sí a Pascua, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell a Babot i Albiell vagen a parlar ab lo senyor de Marca per tractar lo que Beuregart mos demane de les rendes del bisbe.

⁶⁷ En lloc de destrubirà.

Dit dia lotege la Terra una perna per parròquia i quatre formatges, i que los dits los presentaran al senyor de Marca com a els poran negociar. I les parròquies les tindran aparellades per a quant sirà de menester.

|⁷⁰ Dit dia los de Ordino donaran una perna que és a Sant Jullià i sis formatges, les presentaran al senyor jutge. Los de Sant Jullià donaran 3 formatges i los de Ordino tres, què faran los damonts dits formatges. I los dits tornaran resposta al senyor de Beuregart del pasat i s'enportaran còpia del manament del que lo supcol·lector mos féu.

Dit dia a depositat Perot, de Canillo, vint-i-quatre lliures per anar a visurar una quèstió i tenen ab Mora, los quals a pres lo Consell. I aresten que i vagen demà dimechres que comptarem a 9 de abril, i totem i vage, en pena del cot. I que s'i tròpien a ora deguda, que s'i tròpien.

Dit dia mane lo Consell que Pere Rector i Miquel Adallac prenguen los dinés dels que'n tenen dels blats i que pàgon la renda a miser Escales, i asò o faran a la fira, i dels escudorsos.

Los dinés se an de traure per pagar la renda són los següents: Encamp donarà 300 lliures, sous a la Seu. Sant Jullià donarà 400 lliures, sous. Pere Torres per los escudorsos 425 lliures, sous a la Seu. Més, Pere Torres per blat 190 lliures, sous a la Seu. Més, Andorra donarà 200 lliures, sous. Canillo ne portarà a compliment de pa de tota la renda i l'Ardiaca.

Dit dia areste lo Consell que la misa del Santísim se diu lo dijous se continuo, cada parròquia o parlarà ab lo senyor vuicari, i se'n donarà de caritat de la misa 7 sous.

Dit dia comane la Terra a Guillemó los dinés de Sucarà, que són 1222 lliures, sous ab sisens i or i pllata.

1653 abril 19

Vui, a 19 de abril de 1653, areste lo Consell que Miquel Call, del Tarté, vage a parlar ab lo senyor jutge i portar-li la lletra del senyor veguer, i que lli soppllico que vingue a tenir les Corts. I si ell no pot venir, que deixo per son lloctinent a miser Masformer. I també *[dit]* senyor té la lletra del senyor cocl·lector per lo senyor de Beuregard i que la dono al senyor Seré, de Tarascó.

Dit dia areste lo Consell que Pere Rector i Joan Pal donon orde en que's pague a Madrit sent i coranta-i-sinch reals de vuit en girada o en espècia, que lo Consell les tornarà de allí ont ells o pendran, i's valdran de tots los andorrans siran a Verdú dels de Consell.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a 9 sous ab sisens, i lo Consell no oblligue los tavernés a pendre sisens ni a tenir vui, ni'ls astà als sisens i ab bona moneda a quinze dinés ab ardit vels de Barselona i ardit de la Seu, i los reals a quatre reals i los sisens a diner i malla. ^[70v] I que a una necessitat los cònsols fasen fer vui, axí com sirà per una menester, i que préngon sisens. I aquesta Casa los abonará i estarà al preu de més a més.

Dit dia areste lo Consell que los flléqués no sien oblligats a pendre sisens per lo pa, sinó conforme del vui a tres ardit bons la lliura. I que los cònsols de cada parròquia fasen portar bllat del bisbe i que venguen ab sisens. I que la Casa abono los sisens se trauran de dit bllat.

Dit *[dia]* areste lo Consell que Joan Torres fase un tros de gravada al sòl del prat de la Mola, en pena del cot, de sí a mig maj.

Dit dia areste lo Consell que los camins s'adóbon de sí a 15 de maig, que tràgon les pedres, mates, tant dels camins reals i senderes i senderos, en pena del cot.

Dit dia manen a Jaume Call i a la casa de Rosell, de Ordino, que fàson la gravada de Santa Bàrbera fins al pont de l'An de ra⁶⁸ Part, i tot los que i sien oblligats, de sí a 15 de juni. I los de Tovuir fins a la chreu de Riverola, que o adóbon de la chreu de Riverola fins a la borda del farrer, on adobaran de así a mig juni, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consel als cònsols de Sant Jullià que mànon a Romà que adobo la gravada de dejós lo riu de Cllar dintre lo prat de Giberga i los arenis de sí a mig juni, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que si ven orde de miser Escales per pagar les rendes, que i vage Gabriell Moles i vage a saber com pendrà lo pagament.

1653 abril 28

Vui, a 28 de abril 1653, pose lo Consell lo cortó de vui a divuit dinés forts y venguen demà dimarts y a set sous moneda baja, y que venguen, en pena del cot, ab moneda forta, ab sisents, a sa voluntat.

Dit dia areste lo Consell que vaje Miquel Adallach y Masià Albiel a la Seu de Urgel per parlar ab lo ardiaca per lo negosi de Madrit, i ab miser Ascales per lo negosi de la renda, y que prenguen lengua ab miser Gili del negosi del jutge.

Dit dia areste lo Consell que Miquel Adallach, que si Miquel Cal no's sap resposta, que fase carta al jutge informant lo que sie menester per orde d'esta Cassa, y que fase anar lo que sie menester.

Dit dia pose rahonadós esta Cassa per la primera sepma^[na] a Nicolau Torres y a Miquel Adallach. Més, per la segona sepmana Andreu Pal y Guillem Bons.

Més, dit dia areste lo Consell que los arrahonadós y los de Consel de Andorra prenguen lo jurament del jutge.

1653 maig 9

^[7] Vui, a 9 de maig de 1653, areste lo Consell que Miquel Adallach i Masià Albiell vagen a pagar la renda a miser Escales, i si no vol la moneda al preu, que depositon i requèston conforme lo Consell aportarà, i que vagen demà mateis, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell la lliura del pa a 6 sisens i ab bona moneda a 8 dinés, i ab bona moneda que venguen pa, en pena del cot. I demà mateis comensaran de vendre a l'aqueis preu.

Dit dia done orde la Terra a Toni Babot que fase portar tres robes de pólbora i tres robes de pilotes, i que sien alí per lo Consell de Santcugesma perquè cada parròquia ne pugue pendre sa part.

1653 maig 15

Vui, a 15 de maig 1653, areste lo Consell que's digue una misa de devosió del Sant Esperit i ansolta per les ànimes per a què lo Sant Esperit mos encamino al seu sant servei, i que'ns encamino per lo govern de la Terra, i que's digue lo més prest sie posipblle.

⁶⁸ En lloc de la.

Dit dia areste lo Consell que Gabri[e]ll Moles i Micolau Torres vagen a la Seu de Urgell per a parlar ab lo senyor veguer i lo senyor governador, i ab los capitans que sie de menester, per tornar-nos lo comers, i que vagen demà mateis.

Dit dia areste lo Consell que los que tenen los dinés dels blats, que lo dia del Consell de Santcugesma pòrton los comtes i los dinés tenen.

1653 novembre 1

Vui, al primer de novembre 1653, areste lo Consell que Joan Pal y Rector et vàjon a Barcelona per a tractar ab Sa Altesa les coses conuinients a la Val, y que aixint de fira de Guisona vagen, en pena del cot de la Terra.

1653 maig 26

^{71v} Vui, a 26 de maig 1653, al Consell de Santcugesma trobaren mostafasos i veadors:

Primo, a Canillo mostafas Coll, veador Calbó.

Encamp mostafàs Micolau Torres, veador Pere Rector et.

A Ordino mostafàs Toni Pal, Babot, veador Toni Pal, de la Cortinada.

A la Masana mostafàs Pere Torres, veador Ramon Rosell.

Andorra Gabriell Moles mostafàs y Matia Albiell, veador Matia Albiell.

A Sant Jullia mostafàs Ribot, veador Joan Fransès Rosell.

Capitans:

Primo, a Canillo Andreu Rosell, dit Pellisé.

Encamp Micolau de Joan Martí.

A Ordino Micolau Torres, dit Giné.

[A la Massana] Gabriel Moles, dit Aiern.

[Andorra] Josep, d'Engordani.

A Sant Jullia Bonet, de Aixirovall.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a 2 sous i que venguen demà mateis.

Dit dia areste lo Consell que Joan Pal vaje a Santa Coloma per veure lo negosi de Madrit y segons son consel, vaje a Barcelona.

Dit dia a de cobrar la bossa tots los falits de dit Consel. De dit dia a de cobrar Dolsa una dobla. A cob[r]at Dolsa lo sobredit. Dit dia a de cobrar Dolsa 8 sous [de] comte*.

1653 juny 7

Vui, a 7 de juni 1653, areste lo Consell que vaje Joan Torres a parlar ab miser Ascales i que fàson lo que portarà son consel. I que vàjon demà i que ascriguen a Sansa o a qui convindrà.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols fàson tota diligència que los fransesos no se abiton en Sant Julià. I si no se'n van, altrament que mànon als ostalés ni altres persones no ls recullon, en pena del cot. Aquexos quatre marxants són forastés.

Dit dia resten quitis i cabals fins al dia present de tots los cots fets fins al dia present.

⁷² Dit dia se pose lo vui de Fransa a diuit dinés lo cortó y que los mustaxabs no l pòson si no és bo, i que los ostes no l barejon, en pena del cot, i que no ls faso taula.

1653 juny 16

Vui, a 16 de juin 1653, areste lo Consell que Bortoló vaje a Fransa, Aix y Tarascó, ho en altra part si convé, que tracto si s porà trobar comoditat de despedir los sisens ten la Vall, sie ab oli ho lo que ell li apareixerà, que s pugue trobar lo compte. Y asò que vaje demà dimars, en pena del cot, i si convé que vaje a Roselló a negosiar.

Dit dia areste lo Consell que si Bortoló avise res de dits sisens, los que rebram l'orde que vingen a sercar los sisens a casa de Guillemó y que crídon los òmens y auràn de menester a fer dit negosi, que lo dit enviarà.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia tingue sinch soldats aparellats sempre sirà de menester ab les munisions nesesàries, asò se manarà en pena del cot de la Terra, i totom porto pesa llarga i demés armes i que los cònsols se'n puguen pendre de allí ont n'i aurà. Anomenen capitans per dits soldats, so és:

A Canillo Joan Naudí, menor.

A Ordino Joan Fijat, de Llors.

A la Massana Gabriell Moles, dit Aiern.

Encamp Micolau de Joan Martí.

Andorra Pere Tonisó, lo sarraller.

A Sant Jullia Jaume Mijavuila.

I dits capitans aniran dos a cada correguda. Comensarà Ordino a Canillo i aniran seguint per orde, i dits capitans puguen manar, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo y Ordino que fasen una eixia cada parròquia, si convé.

1653 juny 27

Vui, a 27 de juni 1653, areste lo Consell que Bortoló vuage a Fransa o a Roselló, de allí ont comvindrà, per esmersar los sisens.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols de Andorra sércon un traginé ab tres cavalcadures o lo que sirà de menester, i que fàson portar los sisens a Canillo, a casa de Adallac, per demà disapte, en pena del cot.

Dit dia llotege la Terra per parròquia tres dopblles per pagar lo port de l'oli, i que les envuïon a Bortoló.

Dit dia mane lo Consel a Joan Torres i a Joan Muntània que enbàlon los sisens i que pòrton lo comte.

^{|72v} Dit dia mane lo Consell a Miquel Munta que adobo dos bonis de paret ten al camí de la call, reverterà a la terra de Sant Andreu que u torno arrere, de sí al dia de Sant Tot, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Andorra que adóbon lo callís entre la Casa de la Terra y la era de la de Sucarà de sí a Sant Tot, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Andorra que adóbon lo callís entre la Casa de la Terra i la era de Sucarà de sí a Sant Tot, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell a Sucarà i Aldiàs que tréncon uns brullans de boixos tenen al camí dejós la borda de Al[d]iàs, al camí de l'ubac d'Encorsés, de sí a Sant Tot, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consel als cònsols de Sant Jullià que de si a tot lo mes de setembre adóbon la pujada del grau de Babart, en pena del cot.

Dit [dia] mane lo Consell als cònsols de Sant Jullià que fasen adobar ii mànon als comfrontans de la gravera del molí de Astevue fins al riu de Nagual, de sí a per tot lo mes de setembre, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell Adallac i a Fillet que adóbon lo cami del cap de la Muntada de sí a Sant Tot, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Canillo que fasen adobar lo camí desús Nostra Seniora de Merixel de sí a Sant Jaume, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consel als cònsols d'Encamp que fàson adobar lo camí de la Garganta de sí a Sant Tot, en pena del cot.

1653 juliol 8

Vui, a 8 de juliol 1653, areste y vote la Terra una missa del Sant Asprit per parròquia y absolta, y que·s digue lo més prests que puegue.

Dit dia areste lo Consel que·s vaje a la Seu Joan Pere Tores demà, que parlo ab miser Ascales aserca de la renda, y que pago lo ardiaca lo real per liura.

Dit dia se areste que los cònsols de Canillo antímon a Damià Dotel lo de les rendes que·ns fan demanda, i que·s poso en defensa.

1653 juliol 14

Vui, a 14 de juliol 1653, areste lo Consell que si Damià Dutell es vingut de Barselona en lo punt que·s mano Consell de la Terra y ell[s] que·l fasen venir, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que ningú vaje a Fransa, si·ls prenen anirà a son compte. I totom que tinguen lo bestiar retirat, que no pàson als enprius de Fransa, totom a sos perils, la Vall no està ab res.

^{|73} Dit dia areste lo Consell y posen la liura del pa a sis dinés la liura y vuit onses la qüerna y lo forment ha sis onses la qüerna, y que s'entimo per tots los consolats demà dimars, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra fasen adobar lo camí de la pujada de coll de Caldes de quí al dia de Sant Jalme, pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y manen als cònsols de Sant Jolià que axecúton a Fortuna lo cot y recot fet al dit, en pena del cot de la Terra.

Dit dia mane lo Consell als cònsol d'Encamp que demà dimars pòrton a Bortoló una dopblla i mija, en pena del cot.

1653 juliol 16

Vui, 16 de julioll 1653, areste lo Consell que Miquel Adallac i Joan Pal vagen a la Seu de Urgell a tractar ab lo senyor veguer i Don Josep per la presa de Miquel Pont, a fer lo que lo consell aportarà, i que i vagen demà mateis, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que si lo senyor veguer entregue a Miquel Tor a la Vall, en penes que vingue Andorra i los cònsols de Sant Jullià lo fasen venir ab ses guardes i que·l pòson a casa de Joan Ricart i que·l tinguen a ferros i seps. I que les parròquies lo fasen guardar, i los de Sant Jullià coménson, que guàrdon fins a divendres a michsdia, i denprés Canillo fins a diumenge a migdia, i després los d'Encamp fins a dimars, i los de Ordino fins a dijous, a la Massana fins a disapte, los de Andorra fins a dilluns. I que i vinguen tres de cada parròquia i que i vingue hòmens apers⁶⁹, i que les unes guardes o entímon a les altres. I de cada parròquia i vingue un capità o dener, lo que millor comvingue, asò arbitre dels cònsols, asò en pena del cot de la Terra i les demés penes nos comanarà lo senyor veguer.

1653 juliol 19

Vui, a 19 de julioll 1653, areste lo Consell que Andreu Pal vage a la Seu de Urgell a parlar ab lo senyor veguer, que li digue que vingue a cobrar lo pres o *[si]* no volgués venir, lli requesto per les penes mos a posades, i que vuage avui mateis, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i llostege una perna per parròquia, i de pes de deu lliures, i sis formatges per demà per tot lo dia, a casa de Muntània. I que Muntània vage a prensentar al senyor governador de Catalúnia en Serdània. I los formatges sien tres de vels i tres de novels.

1653 agost 3

^{|73v} Vui, a 3 de agost de 1653, vote la Terra una misa cantada per parròquia, invocació del Sant Esperit per a què mos encamino al seu sant servei i mos vulle donar camí per saber-nos guardar de nostres enemich[s], i a la fi de la misa una ensolta cantada per a les ànimes, i que·s digue lo més prest se puegue.

⁶⁹ Probablement en lloc de après.

Dit dia areste lo Consell que Gabriell Moles vage a Serdània a parlar ab lo senyor governador de Roselló i Serdània, a representar-li lo que som i en donar desculpa de una carta enviada *[per]* lo governador i síndichs de Baridà, i que vage demà mateis.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal i Miquel Adallac vagen a la Seu de Urgell a parlar ab lo senyor ardiaca de Berga i fer la delligència se ha de fer per los negosis de Madrit.

Dit dia a fet la Terra l'afor del bllat fiat a preu de 4 lliures, 10 sous carga⁷⁰.

Dit dia areste lo Consel que demà matí que·s tròpien los cònsols i consellers Andorra a cercar lo privilegi de propi ús i que i demànon a miser Muntània i los deixen les cllaus les demés parròquies.

Dit dia mane lo Consell que Toni Pal, Mijavuila, i Jaume Call vagen a Fransa a parlar ab mosur de la Fllorica per les preses de Serdània i que·n s'enpòrton la carta de Serdània, i que vagen dimecres, en pena del cot, i que acvertesquen a Siguer alguna cosa.

Dit dia areste lo Consel que los rece[p]tors del bllat pòrton los dinés del bllat o lo comte de sí al primer Consel.

1653 agost 9

Vui, a 9 de agost de 1653, areste lo Consell que Miquel Adallac vage dilluns a la Seu de Urgell a presentar dotse pernes i sis dotsenes de formatges, so és, quatre pernes al senyor ardiaca de Berga i 4 al senyor ardiaca de Andorra, i 4 al senyor Don Agustí Guilla, i dos dotsenes de formatges a cada u de els, so és, sis pernes i tres dotsenes de fotmatges, i a casa de Muntània, i les demés portaran de Canillo dels salinaires.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de la Massana que aixecuton a Raubert del cot i recot.

^{|74} Dit dia 9 de agost areste la Terra que·s fasse deu soldats per parròquia i ben armats, si·s pot, totom ab pessa llarga i altres armes, i a dit[s] deu comprès lo capità de cada parròquia. I los cònsols de cada parròquia que·ls eligesquen, i sie jent ben posada. I·s mane a Esteve Guisalt hi vaje a governar-los i totom fasse i estigue a sos ordes. I que vagen demà diumenje i que s'aplégon totom a les Caldes a migdia de bonora, en pena del

⁷⁰ Segueix i que·l sense cancel·lar.

cot de la Terra, i que pòrton viures per tres dies. I que los cònsols d'Encamp pàston una carga de pa pastat i que l pòrton a Fra Miquel dimarts, que i sie a deu hores de la matinada, en pena del cot. I per la carga del pa se mane als quatre de Consell d'Encamp que s'atúron lo bllat i que i pòson pa pastat, en pena del cot.

Dit dia se areste que los cònsols de Andorra pòrton o portar fassen los comptes dels bllats per al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana fassen venir alguns òmens an peniorat al d'Encamp al primer Consell, en pena del cot.

1653 octubre 2

Vui, a 2 de octubre 1653, areste lo Consell lo Consell de Pagament de la Quèstia a 29 de octubre i que totes les parròquies pòrton lo pagament ab or o pllata i que prenguen la moneda, so és, les dopblles a 16 lliures, les peses de 8 a 4 lliures i les peses de 5 a 1 lliura, 12 sous i los reals de pes 10 sous, i de cada real de ardits a 8 sous de moneda de bolló⁷¹, i asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Muntània vage a Puigserdà a parlar ab lo senyor doctor Arajoll se·s vol cunduir per metge de la Vall, i que i vage dimechres primer vinent, en pena del cot.

Dit dia lottege la Terra per parròquia dotse lliures i que les pòrton lo Consell de Sant Andreu, en pena del cot de la Terra.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Andorra fasen adobar lo pont nou de sí a diumenge, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que de sí a Sant Lluç agen de aver adobat los camins i tallar mates i gravades de camins reals i senderons, en pena del cot, i aigüeres se adóbon.

Dit dia areste lo Consell que·s tingue espies, so és, los de Canillo i Encamp i Ordino, i que les i fasen anar demà mateis.

Dit dia areste lo Consell que totom pòrton les armes, en pena del cot, en⁷² les monisions.

⁷¹ En lloc de billó.

⁷² En lloc de amb.

|^{74v} Dit dia mane lo Consell a Miquel Adallac que eschrigue al senyor baró de Agudanes se li vol donar llisènsia de anar-lli a parlar, i si lli done llisènsia, que i vage dit Adallac ab Pere Rector en donar-lli entendre en lo que nos estam en lo negoci de pagar la renda del senyor bisbe.

Dit dia mane lo Consell que Joan Torres i Andreu Pal vagen a la Seu de Urgell a besar les mans al senyor jutge de la Audiència i al senyor veguer, i que lli presènton al senyor jutge 4 pernes i dos dotsenes *[de]* formatges i al veguer 2 pernes i dotse formatges, i que i vagen disapte, en pena del cot.

Dit dia lotege la Terra 1 perna de pes de 10 lliures perna, i sis formatges i que los pòrton a casa de Juan Torres demà divendres per tot lo dia, en pena del cot.

1653 octubre 16

Vui, a 16 de octubre de 1653, areste lo Consell que fàson 4 soldats per parròquia per una semana i lo dia de Sant Lluç que·s tròpien los de Sant Jullià, Ancamp i Canillo, que stiguen a Canillo; los de Andorra, la Massana i Hordino aniran a Ordino. I que i astiguen quatre dies cada tanda. I lo capità anirà seguint, comensarà lo de Canillo i lo de Ordino. I que pòrton provuisió per quatre dies i que·s no·s moguen los uns que los altres no i sien.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui novell a setse dinés i que venguen o comensaran de vendre lo dia de Sant Lluç.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Canillo que entímon a Martinet que deposito o que quito lo sensal, que d'esta ora en avant pagarà pensió.

1653 octubre 30

Vui, a 30 de octubre 1653, areste lo Consell que Joan Muntània i Andreu Pal que vuagen a la Seu a parlar ab lo senyor jutge i tornar-lli resposta de la carta mos a envuiada i lo que lo senyor veguer pretén en Andorra. I que vuagen demà mateix, en pena del cot.

|⁷⁵ Dit dia areste lo Consell que·s digue una misa a invuocasió del Sant Esperit per parròquia, ab ansolta, tot cantat, per a què Déu nos vulle ajudar en tot lo que sie menester.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Sant Jullià donon una perna de cansalada al metge, de pes de onse lliures un poc més o manco, en pena del cot de la Terra i demà mateix.

Dit dia mane lo Consell i areste que vuagen a Sant Jullià dos de cada parròquia esta nit per veure les coses que lo senyor vegué vol fer de pendre les mercaderies. Que i vagen [de Canillo] Miquel Adallac, Bortoló, d'Encamp Areni i Guillem, de Ordino Guillem Bons i Rúfó, a la Massana Torres i Joan Pal, Andorra Joan Torres i Dolsa, i los de Sant Jullià.

1653 novembre 1

Vui, a 1 de novembre 1653, areste lo Consell que vuage Gabri/e/ll Moles, vuage esta nit mateis, vuage a la Seu de Urgell per informar lo que a passat entre lo veguer i la Vuall ab lo senyor governador de Siutat i lo ardiaca de Andorra, i cobraran lletres de favor per a Barselona.

Dit dia areste lo Consell que si saben noves que lo senyor governador de Catalúnia és a Serdània, que Gabri/e/ll Moles i Mijavuila *[li vuagen]* a besar les mans, i Mijavuila a de anar per avuall que ab la consulta n'i pugen ellegir un altre.

Dit dia llotege la Terra una perna de cansalada de pes de deu lliures i sis formatges per parròquia i que ara les apàrion, i en tenir avís, que les pòrton a les Caldes de promte avuisaran a les parròquies.

Dit dia areste lo Consell que quant sirà de menester vinguen un de cada parròquia ací y dem/*àn*/on a miser Muntània per a veure los papers aureu⁷³ de menester per a portar a Barselona i lo dia [...] restarà i los que i auran de venir ab consulta.

Joan Torres que cunsulto los papers a la Seu i fer pendre la informació conforme la lletra de Falip Alegre ho escheriu i pendrà los que i aurà de menester de esta Casa.

Dit dia llotege la Terra sinch lliures per parròquia i que les envuion a Dolsa de quí a 9 de novembre, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de Ordino que aixecúton los que deuen los cots.

^{75v} Dit dia areste lo Consell que i vuage a la guarda dels ports, n'i vuage per parròquia 6 soldats ben armats, i los de Andorra vuagen 3 a cada part i los de Sant Jullià vinguen guardà a Sant Jullià i que i fàson anar un *[o]*me de consideració per capità i que i vuagen

⁷³ En lloc de auran.

dillun/s/ i que i estiguen 4 dies i ab lo que vuan sinch, i que sempre guàrdon fins i aurà altre orde.

Dit dia areste lo Consell que lo que ten los toixant/s/ de l'aigua de la sèquia de Ribera que de sí a Sant Endreu age de aver adobat, en pena del recot, i que l'aigua no vuage al camí.

Dit dia mane lo Consell a Joan Torres que de sí a Sant Endreu age aver adobat la gravuada del sòl del prat de la Mola, en pena del recot.

1653 novembre 9

Vuy, a 9 de novembre 1653, areste lo Consell que Montània i Joan Torres vagen a la Seu de Urgell a fer les còpies dels papers se a de menester per a Barselona i també, si convé, fer pendre informació del propi ús, i enviar-lo tot a Barselona i escriure llargament als que i són anats. I que vagen sempre tindran avís que l'ome sie fora. Los cònsols de Sant Julià que tinguen cuidado de avisar. I tenint lo avís, vista la present, que vagen dits Montània i Torres, asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que s'envio una perna y quatre formatges per parròquia fins al dia de Sant Martí per tot lo dia, que's pòrton a casa Gabriel Moles, i dites per donar a miser Pasqual, i les pernes que sien velles i de pes de deu lliures i que sien bones, en pena del cot.

Los parers s'enporten Montània y Joan Torres són dos cartes de pergamí originals i tres còpies de paper*.

Dit dia lloteje la Terra que además dels lots té fets fins vui, que al Consell de Sant Andreu que pòrton los consolats divuit lliures per parròquia.

1653 novembre 16

Vuy, a 16 de novembre 1653, a jurat lo senyor veguer de Fransa, i après aver jurat, a demanat se li donàs sisena per poder ell anomenar dels sis un per batlle. I lo Consell anome a dita sisena los següents:

A Canillo se pose a dita sisena Miquel Coll, del Tarter.

A Encamp se nomene Pere Martí, de les Bons.

A Ordino Jaume Call, de Segudet.

A la Massana Pere Torres, de Sesponi.

Andorra Matia Albiel, de les Caldes.

A Sant Julià Bortomeu Ribot.

⁷⁶ Dit dia areste lo Cosell i pose lo vy a vint dinés lo cortó, tant lo vi vell com lo novell, tot a un preu, i que coménson de vendre a dit preu demà dilluns. Los consolats que u intímon a ses parròquies, en pena del cot.

1653 novembre 17

Vuy, a 17 de novembre 1653, areste lo Consell que además de les pernes, sis pernes i dues dotsenes de formatjes eren lotejats ara de nou. Se areste que com los formatjes eren quatre per parròquia, ara sien vuit, ab tot 4 per parròquia, i que·s pòrtion junt ab la perna a ont és lo demés fins demà dimarts per tot lo dia.

1653 novembre 24

Vuy, a 24 de novembre 1653, se envie a Barselona al pobill Pol i Rector et una confirmatió de privilegis dada a les Corts de Monsó lo ani 1585*. Además, se'ls envie una còpia autèntica del decret del Sant Pare sobre lo compromís dels Pariatjes. Si·s perdie, lo original és a l'archiu del Capítol, a un llibre de porgamí, Libre Segon, reüllòs a l'archiu del Capítol de Urgell a 29 de setembre 1289. Además, una còpia de una sentència fata⁷⁴ sobre de les coses de bllat i vi i oli i altres coses de manteniments, que lo original és en Barselona. Lo notari que a firmat lo un se diu Miquel Joan Amat, la provisió a feta Pau Fransico Solà, és en lo archiu o/n/ ell és archivé*.

Dit dia areste lo Consell que Mijavila vaje a trobar miser Pasqual si va a Barselona, li encomano los dits tres papers, sinó que envio propy, asò ab lo més secret se puegue, i que vaje demà dimarts, en pena del cot.

Dit dia vote lo Consell una missa cantada del Sant Esperit, colecta de sant Roch ab absolta cantada, per parròquia, y que·s digue lo més prest sie possible.

Dit dia areste lo Consell que ningun abitant de la Vall puegue vendre bllat als fransesos, ni tanpoch si, acàs, algun foraster los ne venie, no'l puguen portar ab animals ni a coll, en pena de cot de la Terra. I que ningú no·n puegue acollir que ningun fransès lo aje comprat, asò se entén tant lo bllat ve fora de la Vall com lo que s'és collit a la Vall. Ningú no·n

puegue vendre a dits fransesos. I asò los consolats que u fasen manar a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que per tenir noves de lo mal contagiós s'és tornat a ensendre en algunes parts, que·s fasse guarda al portal de Sant Julià, asò si acàs a la Seu de Urgell guarden, i que s'i guarden que los cònsols de Sant Julià tinguen cuidaddo saber-ho i avisar als cònsols de Canillo hi fassen anar un home idòneo per dit efecte, que sapie escriure per fer bolletes. I que·s fasse pagar als forasters quatre dinés per bolleta i als de la Terra un ardit, i que lo que i anirà i estigue sis dies naturals, després que Encamp n'i fase anar altre. Així mateix, després Ordino i després la Massana i després Andorra, après Sant Julià. I que cada parròquia fasse bolletes a sa gent.

^{76v} Dit dia tras dit pose lo Consell lo cortó de vi a vint-i-dos dinés, tant vell com novell, i que coménson de vendre diumenge primer vinent.

Dit dia mane lo Consell als cònsols d'Encamp que fassen adobar unes roques que i ha pasat riu Eixe/c/h qui va a les Bons, al camí real, asò fins a Sant Tomàs. Si no és gelat, també al torrent Pregò, diu falte alguna bona pedra, lo i faran posar lo tot fins dit dia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que per al dia del Consel de Sant Tomàs que tots los consolats pòrtion quatre pardius y que sien de les roges, y asò en pena del cot.

Dit dia se done a Mijavila per anar a Siutat 3 lliures, 9 sous, 10*.

1653 desembre 3

Vui, als 3 de desembre 1653, areste lo Consell que Miquel Adallach vaje a la Seu a representar al senyor veguer aserca del manament que a fet per a què no tancasen lo portal i fer saltar les dites penes, i que vaje demà, en pena del cot.

1653 desembre 15

Vui, a 15 de desembre 1653, areste lo Consell y manen als cònsols de Canillo que per al primer Consell que mànon al balle Call, del Tarter, que vingue en esta Casa a prestar lo jurament, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Miquel Adallach vaje a la Seu a parlar ab lo senyor veguer y que sapie ab lo senyor veguer que és la sua protensió y veure si·s porà tractar lo portal, y quant no ho vulle prometre, que s'apel·lo y que fase lo que son consell aportarà.

⁷⁴ En lloc de feta.

1654 gener 2

Vui, a 2 de gener 1654, areste lo Consell i loteje nou pernes de carnsalada per parròquia, so és, sinch de velles i quatre novelles, les velles de pes de deu lliures, i si pesen més no les esgarron, i les novelles de dotse lliures, i també sinquanta formatges per parròquia. I que sie lo tot bo i ben mirat, en pena del cot de la Terra, i que les pòrton dilluns primer vinent, per tot lo dia, a Ordino a casa Guillem Areny, en pena del cot, i lo tr/a/gener de dit Areny que les porto.

Dit dia areste lo Consell que Pere Rector, d'Encamp, vaje a Barcelona a veure lo tractat del que an fet i acabar-ho de enllestir, i que i vaje ab dit Rector Antoni Pal, Mijavila, de Fontaneda, i que vagen lo dia de Sant Ramon a dormir a Çiutat o Arfa, en pena del cot.

Dit dia loteje la Terra quaranta-i-sinch lliures per parròquia, i dites faran 270 lliures, sous, i dit lot ne portaran deu lliures per parròquia ab les pernes, so és, Canillo i Encamp al Rector, si no·ls porten a Ordino, i Andorra i Sant Julià ja·ls donaran a la un d'ells, i les restants trenta-i-sinch lliures per parròquia portaran fins al dia de Sant Antoni primer vinent a casa Joan Pal, al Pui, vint-i-quatre lliures per parròquia, i les restants onse lliures per parròquia, les portaran a la Casa lo primer Consell pasat dit dia de Sant Antoni, lo tot, en pena del cot de la Terra.

⁷⁷ Vui, dit dia, se a contat lo gasto de bestrets a fet lo pobill Pol y Rector al camí de Barcelona, a pujat sent quoranta-dues lliures, davuit sous, i diu los reste a contar alguna cosa diu pagaren per lo pare Castellarnau, ells ho sabran, diem s'els deu del dit, 142 lliures, 18 sous.

Més, se deu al Gascó, de Canillo, per algun gasto de anar a la Seu en dies pasats són donats als cònsols de Canillo, los donasen a dit, 3 lliures, 1 sou*.

Més, se deu a Dolsa per resta del gasto fet al Consell de Sant Tomàs, tret los delinqüents, i ell a de pagar tot lo gastat, i també comptat un bescompte, diem se li reste 16 lliures, 4 sous, 5*.

1654 gener 9

Vui, a 9 de janer 1654, areste lo Consell que ningun abitant de la Vall pugue vendre bllat als fransesos ni servir-los a vendre o comprar dit bllat, tant lo que s'és collit dintre la Vall com també lo que vindrà foraster de fora la Vall, ni si los fransesos o altres

forasters ne pòrten o·l compren, que ningú no·l pugue portar ab cavalcadures ni a coll ni tampoch, si va fora la Vall, no·l puguen acollir. I si ningú ne ven als forasters, en tal cas, qualsevol abitant se·l pugue aturar per la fadiga i propi ús al preu lo aurà venut o comprat ab tal que·l aje menester per ell i no per fer-ne negociatió, i asò se mane, en pena del cot de la Terra, i los consolats que u intímon [*porta*] per porta.

Vuy, dit dia, areste lo Consell y prive a tots los abitans que per los abusos se venen i los acsesos fins vuy se són fets a Sant Julià en dies pasats, i poden succeir de sí al devant, per só i altrament, dit Consell vol que ningun abitant pugue comprar robes de Fransa per tenir botiga, ni altrament amagadament vendre aquella si nó és la que vuy té i costara ab memorial pres per los hòmens d'esta Casa, dictats al peu d'est arest i que llà constarà en dit memorial vendre sens demanar als dits hòmens auran pres dita roba en memoria, pessa per pesa, per a què acabada de vendre no i aje més negosy ab això fins sie donat altre orde, ni si los fransesos porten mercaderies ningun abitant lo pugue acollir en sos cuberts ni taulells, sinó que la ajen de tenir allí hont voldran defora cuberts, comprenent també si ningun català ni habitant, ni altre, la comprove, que en tot cas tampoch no la puguen acollir ni posar en ses cases o cuberts. I lo tot se fa per rahó de a//guns danins i, altrament, en Cathalúnia vuy nos volen carregar per fer-se-i tant aplech de gent en Sant Julià i altra part, salvat enperó que si ningun abitant o abitans an de menester alguna capa o barretina i coses de menjar, entenent per a son propi ús, ho pugue comprar. I si alguns fransesos porten un/s/ paquets de merlusa a coll o congre o arengades i també algun paquetó de mercaderia, lo aje de portar hubert per los llochs. I si a les sinch parròquies se vol aturar, lo i puguen acollir, so és, per dites coses poques no entrant a càrregues ni collers, sinó, com és dit, un/s/ paquets de cada cosa dita. I que si baixe a Sant Julià, en dita parròquia no lo i puguen collir de nit i ni dia, com dalt es dit, a ningun cobert ni toulells. Asò se mana tot, en pena del cot de la Terra, i se eixecutarà per la primera vegada molt rigurós, i los consolats que u fasen manar a ses parròquies porta per porta. I per pendre memòria de l'arest hi és vuy, se trobe per a sentar-la, so és, a Canillo ^{77v} los cònsols i consellers ne prenguen memòria, i com ja diu atrás, advertesquen als que tindran roba que no la puguen vendre sense demanar als dits cònsols, i aquella asentada al peu del memorial aurà denuntiat, a Encamp los quatre de Consell ab la mateixa forma, a Ordino així mateix, a la Massana així mateix, a Andorra així mateix i Sant Julià així mateix. Los quatre del Consell i Guillem Areny, de Ordino, hi aje de assistir, i pres dit memorial, lo entreguen a Toni Nagual ho aje de asentar, pessa per pessa, o fer asentar, que·n prengue ome a son

gust. I asò se aje de fer dita reserca i visura diumenge primer vinent. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana fassen tancar lo portell, de dellà la serra de l'Anor qui va a la Massana, ab bones barres fermes i reixit, que astigue bé, ab rames. I més ansà, prop dit portell, hi ha un bosí de parada sinpla, que i fassen posar dos llatés bones ben assegurades, que sien per tenir una bestia si acàs caie allí, i asò fassen fer aquí se especte fins a dimarts per tot lo dia, primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als entoixans són a la coll Revertera que adóbon l'aigua va dolentament, fins a dit dimarts, en pena de cot, i los cònsols de Andorra ho fassen intimar.

Dit dia se mane a Pere Torres, de Sesponi, adobo lo mal camí de glas i fanch és de la creu dels Tores fins a la sua borda, i si hi a altres entoixans, los hi mànon així mateix fins al dia de Sant Antoni de gener lo que's pugue adobar, los cònsols de la Massana lo i fassen intimar, en pena de cot.

1654 març 3

Vui, a 3 de marts 1654, areste lo Consell que Gabriel Moles i Guillem Areny vagen a tornar resposta al capità està al castell de la bastida de Pons del que demane, y requestar, si convé, i si convé baixar a la Seu o Ciutat, lo que sie menester, i que vagen demà dimecres.

Vui, dit dia areste lo Consell lo Consell del Pagament per al Dimarts Sant.

Dit dia se mane al cònsols de Sant Julià mànon a les cases josanes de Sant Julià, so és, a les més avall, no filon al torn, que's sento lo rumor de dit torn al camí real, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que la missa de sant Roch y Sant Esperit cada parròquia que la fasse continuar conforme feien antes, i cada parròquia se la pago, tant lo pasat com lo esdevenidor, i donaran de caritat per cada missa ab lo cantar i absolta, entre tot, sinch sous per cada missa, asò en pena del cot de la Terra.

1654 març 19

^[78] Vui, a 19 de marts 1654, areste lo Consell que Joan Montània, de les Caldes, vaje a Barcelona a trobar Mitjavila i fer lo que té entès i que vaje a trobar Rectorer per informar-

se del que a passat, i que vaje a Barcelona dilluns lo més llarch, abans, si abans pot, en pena del cot de la Terra. Se li a donat dinés una dobla, pistola i un onse i sis lliures, ardis.

Dit dia areste lo Consell i loteje per parròquia trenta lliures, diem 30 lliures, i dites les pòrton los consolats fins al dimarts, darrera festa de Pasqua primer vinent, a casa Joan Pal, del Pui de la Massana, o a Ordino a casa Guillem Areny, en pena del cot de la Terra. I si dit Pal no i és, les pòrton a dit Areny i dits se retindran sent sinquanta lliures per pagà de la pòlisa féu lo senyor canonge Gualdo als síndichs anant a Barcelona; les restants portaran a la Vall sempre dita voldrà.

1654 març 31

Vui, a 31 de marts 1654, se ha tingut lo Consell del Pagament i areste lo Consell que Antoni Soler i Tolse i Joan Torres, de les Caldes, vagen a pagar les dos-sentes lliures de la quística se pague al senyor bisbe, i vuy a la Molt Reverent Cambra Apostòlica, i que vagen quant tinguen avís per ordre del subcolector.

Dit dia areste lo Consell i consedeix a Pere Torres, de Sesponi, que pugue mudar lo camí passe vuy des de la palanca de la Masana fins a la creu dels Tores, al peu de les sues costes, que'l mude per la vora de l'aigua. comensant a dita palanca i, vora aigua avall, per lo seu prat fins torne a juntar ab lo camí real, i que estigue bé i entretingut com vuy fa també sempre, de sí al devant, lo tot a ses costes, i també per asenialar dit camí li nomine la Vall 3 hòmens pagats a ses costes de son salary, i que se júnton ab dit Torres i miron lo millor convenient per a què dit camí estigue bé. I los dits hòmens són, so és, Joan Pere Torres i Joan Pal i Guillem Areny, i no obstant dit camí, com és dit, se miro i trasso per electió de esta Casa, que per això, sempre i quant sie desdicha de aigüat o altre adop, sempre reste adobar a costes de dit Pere Torres, de Sespony, i dels seus.

Dit dia areste lo Consell que los de la vila de Agramunt volen fer pagar la lleuda. Se mane a Joan Pal, del Pui, i a Guillem Areny que u miron i defénson, en quant pugen, i si la un dels dos no i podie éser, lo altre se'n pugue pendre un altre d'esta Casa a hont lo trobarà ab lo manament se sol. I als dits se'ls encomane la sentència arbitral és per dita lleuda que és en pergamy.

Dit dia areste lo Consell que Gabriel Moles i Guillem Areny vagen, quant sàpien lo senyor governador de Chatalúnia vingue a la Seu de Urgell, a besar-li les mans per ordre de esta Casa, i los cònsols de Sant Julià tinguen orde de avisar a Gabriel Moles.

1654 abril 13

^{78v} Vui, a 13 de abril 1654, areste lo Consell que cada parròquia porto tres doblls en espètia de bon or y pes, fins a diumenge primer vinent per tot lo dia, a casa Guillem Areni, a Ordino, en pena del cot, i de dites, dit Areni, se'n retindrà desaset per lo que a pres Toni Pal, Mijavila, a Barselona. La que reste portarà dit Areny a esta Casa. A rebut la Terra la dopblla de Areni.

Dit dia areste lo Consell que Antoni Pal, Mijavila, i Miquel Ada//lla/ch, major de dies, vagen de fira de Verdú enfora vagen a Barselona a tractar lo de la confirmatió de privilegis i la carta del segrest per alsar-lo. I si acàs se a de anar a Madrid per dita còpia, Miquel Adallach hi vaje, i si vol fadrí, ne prengue a ont vulle, i que vaje de Barselona enfora. I si acàs se cobre resposta, entretant, a la fira de la Seu ara prop vinent, demànon consulta, o a ont sien. Asò se'ls mane, en pena del cot de la Terra. I s'enporten la còpia dels Pariatjes i lo privilegi de Carlos Quint i altre de Felip Segon i altra del Sumo Pontífise, i la còpia del privilegi i còpia de Pariatjes*.

Dit dia vote la Terra una missa del Sant *[Es]*perit per parròquia, i esta missa cantada, i que's fasse dir lo més prest se puegue, que Déu nos done bon suczés.

Dit dia areste la Terra que s'adóbon los camins reals, senderes, senderons, tallon mates i apartar pedres i tot altre adop, i que sien adobats fins al Consell de Santcugesma, en pena del cot.

1654 maig 18

Vui, a 18 de maig 1654, al Consell de Santcogesma trobam mostafasos i veedors de aigües:

Primo, a Canillo mostafàs Forest, Bortoló veedor.

Ancamp mostafàs Morató, veedor Areny.

Ordino mostafàs Guillem Areny, Joan Sella veedor.

A la Masana Sabater mostafàs, Joan Pere Torres veedor.

Andorra Montània mostafàs i veedor Joan Torres, Torres també mostafàs.

Sant Julià Tony Nagual mostafàs, Tony Pal, Mitjavila, veedor.

⁷⁹ Dit dia se trobe capitans:

Primo, a Canillo capità Gastó, lo jove, de la Costa.

Ancamp Pallerès, lo jove, capità.

A Ordino Matia Oriol i Vilar capità.

A la Massana Jaume Rossell i Solana, d'Escàs, capità.

Andorra Dolsa, lo jove, de Santa Coloma, capità.

Andorra Miquel Gostants, de les Caldes, capità.

A Sant Julià Jaume Mitjavila, dit pobill, d'Eixovall, capità.

Se trobe sobreposats al ofici de peraires: primo Joan Montània, de les Caldes, i Joan Puy i Busquet, sobreistans Matia Albiel.

Los preus se a de pagar de la feina són los següents:

Primo, drap fet a l'onsé a de tirar sis palms de anple, se'n done de l'alna:	ll.	2 s.	6
Més, drap al pinte comú, baixat, 2 sous alna, se'ns baixar:		1 s.	8
Més, cadins coxalsat, que és sinch pams de alna, se n'a de donar:		2 s.	6
Més, flasades de llana cardades i teixides, per flasada:		16 s.	
Més, dites flasades sense cordar:		10 s.	
Més, les alforjes de teixir de llana valen:		5 s.	
Més, flasades de cànem, de fer:		9 s.	
Més, tela de sinch palms de alna, de fer per alna:		1 s.	6
Més, tela de tres palms alna, de fer:		1 s.	
Més, tovalloles, alna:		1 s.	
Més, torcaboques, alna:		2 s.	
Més, tovalloles, per alna:		3 s.	
Més, tela de jachs, per alna:		2 s.	

Dit dia areste lo Consell que Joan Montània, de les Caldes, vaje a besar les mans al governador del castell de la Bastida, tal Tribaldo, i que li tracto lo dels cavalls se queixe, i també dels manteniments avem de menester, i que li porto quatre pernills, i dits pernills faran Encamp un, Ordino altre, la Masana altre, Andorra un altre, i Sant Julià un. Per al metge són sinch parròquies, Canillo restarà per altra ocasió, i que dits pernills los pòrton dimecres, per tot lo dia, a casa de Montània i que sien de pes de deu lliures.

Dit dia areste lo Consell que per tenir queixes de alguns cavalls que s'acullen per les coses de la Vall, i alguns particulars los presten la mà als que'ls compren i venen, que d'esta ora avant no'ls pugen acollir i prestar-los favor ni ajuda, ni los dits abitans no'n

puguen pasar ni tractar-hi per pasar-los a Fransa, en pena de cot de la Terra, i los consolats que u mànon en ses parròquies.

Dit dia */a/*reste lo Consell i pose la quèrna del pa de sèguel a sinch onses, que */s/* dues lliures i mitja al real, i lo forment a quatre onses la quèrna.

^{|79v} Dit dia de 18 maig 1654 areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià mànon a Romà Gasch fasse una gravada al fangot és més avall de la sua borda, envès lo pont nou, que estigue bé i que la aje adobada o feta fins a Sant Miquel de setembre primer vinent, en pena del cot de la terra.

1654 juny 9

Vui, a 9 de juni 1654, loteje la Terra per parròquia trenta reals i que·ls pòrton a Sant Julià, de sí a diumenge primer vuinent. A Mijavuila donaran dotse lliures i quinse sous, i als cònsols de Andorra tres lliures, setse sous, i a la Terra una lliura, nou sous reste de bó, i asò en pena del cot. I Encamp portarà al primer Consell los dinés se deu a la Terra de aquest llot*.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Sant Julià que sàpïen ab lo Pollet a qui a demanat los dinés se lli devuie del bllat lli avien pres per a Don Pau Areni.

Dit dia reste lo Consell que·s digo una misa dell Sant Esprit per cada parròquia, tot lo més prest que s'i pugo dir, en pena dell cot, la misa cantada y absolta cantada.

1654 juny 14

Vui, a 14 de juni 1654, areste lo Consell que Masià Albiell i Toni Pal vuagen a Siguer per saber de noves si la armada per a ont pasaran, i que vuagen a parlar ab lo senyor de Marin si convuen, i que lli cónton la misèria tenim en esta terra, i que vuagen demà mateis, en pena del cot.

Dit dia a donat la Terra Albiell i a Pal per gasto un trentí i vint-i-nou reals de pllata i tres peses de sinch i mija, i un sou.

Dit dia mane lo Consell a Miquel Adallac que compro una egua per al senyor ardiaca de Berga i que la compro lo més prest se pугue Andorra ho Serdània i Fransa, hont millor comvingue.

1654 juny 17

Vui, a 17 de juni 1654, areste lo Quonsell que Astevue Martí i Joan Pal vuagen a la Seu de Urgell a parlar ab lo senyor col·lector i lo senyor vueguer, i pendre consell ab miser Gilli sobre de les havueries an preses als de Siguer y que vuagen anit mateis, pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Masià Albiell i Guillem Areni vuagen divendres al pont de Gispdrera a parlar ab lo senyor de Mitgllós i que vuagen a parlar ab Miron si convuen, en pena *[del]* cot.

1654 juny 27

^{|80} Vui, a 27 de juni 1654, areste lo Consel que Miquel Adallac vuage a Barselona per a veure i parlar ab lo senyor doctor Alegre per vueure si a portat los privuilegis ho a ont són i com estan. I se vueurà ab lo senyor doctor Gòsol i donarà agència ab lo que sirà de menester. I que i vuage divendres i més avuiat si pot, en pena del cot, i que prengue fadrí a son gust.

Dit dia loteje la Terra per parròquia un quintal, manco 8 lliures, sis onses, de llana, i que la pòrton a casa Mora de sí a dimechres, en pena del cot.

Dit dia lotege la Terra per parròquia vint reals i que·ls pòrton a Canillo a casa de Mora lo dia portaran la llana, en pena del cot. I los de Sant Jollià donara */n/* una pistola que se avuie de trobar en mans de Guillem Areni, i dits dinés pendrà Miquel Adallac.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols d'Encamp que pàgon a Masià Albiell set lliures, deu sous i deu per tot lo dia de Sant Pere i que·ls i pòrton en sa casa, en pena del cot, i lo que resten de quí a les quinse lliures o apòrton de sí al primer Consell, en pena del recot.

1654 juliol 6

Vui, a 6 de juliol 1654, areste lo Consell que Bortomeu Calbó i Masià Albiell vagen a parlar ab Fransesch Malla per la carta que Don Manuel d'Aux a escrita a n'aquesta Casa. Si son consell porte, quant sien allà, de anar a trobar Don Manuel d'Aux, i vagen. An de anar demà, que contarem a 7 de juliol, en pena dell cot.

1654 juliol 18

Vui, a 18 de julioll de 1654, lotege la Terra una perna i sinch formatges per parròquia i que les pòrton a casa de Gabri[e]ll Moles, que les i pòrton per demà per tot lo dia, en pena del cot, i que Gabriell Moles les porto a la Seu de Urgell i que les presento a qui ja sap, i les pernes de pes de 10 lliures, i Canillo dos pernas.

Dit dia lotege la Terra per parròquia vuit lliures i 10 sous i que les pòrton, so és, Andorra i Sant Jullià i la Massa[na] i Ordino les pòrton demà mateis a casa de Moles, en pena del cot, i Canillo i Encamp les donaran Adallac, i Canillo aurà pagat la perna andarrerida.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a real i que vengen demà mateis, cada consolat o enti[mo] en ses parròquies.

^{|80v} Vui, a 18 de julioll de 1654, a fet la Terra l'afor del blat fiat i lo pose a 8 lliures, sous carga, i qui l'a fiat no'n pugue fer pagar més, en pena del cot, i los consolats o entímon a ses parròquies.

1654 juliol 30

Vui, a 30 de julioll 1654, areste lo Consell que Gabriell Moles vuage a la Seu de Urgell a besar les mans al senyor governador de Catalúnia de part del Consell, i lli portarà 6 pernes i 36 formatges, i cada parròquia aportarà una perna i sis formatges, i que les pòrton demà matí a casa de Moles, en pena del cot, i Moles que i vuage demà mateis, si's pot fer.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a dos sous i sis dinés i que venguen demà mateis.

1654 agost 11

Vui, a 11 d'egost de 1654, vuote la Terra una misa del Sant Esperit, cantada, per parròquia i una ansolta a les ànimes per a fi afecte que Déu nos encamino al que done lo que sap mos fa menester, i que's digue lo més prest se pugue.

Dit dia mane la Terra a Gabriell Moles que vuage a Puigserdà i que i vuage dijous, en pena del cot. I dit Moles s'enporto dotse pernes i sis dotsenes de formatges, i que cada parròquia pòrton a casa de Moles una perna i sis formatges per demà per tot lo dia, en pena del cot, i que Moles les presento al governadó de Cerdània 4 pernes, 24 formatges,

i a Don Pedro Vualensuela al[tres] tantes, i a Don Domingo les restans, ho a qui millor comvindrà.

Dit dia pose lo Consell i que los flléqués dónon [3] lliures de pa al ral i pose lo Consel lo cortó del vui a 2 sous, 10 dinés, i que venguen demà mateis, i lo pa de forment 2 lliures, 6 onses al real.

1654 agost 14

Vui, a 14 de agost 1654, areste lo Consel que Joan Pal y Pere Rectorer vagen an Fransa per rahonar la gent an pres y parlar ab Seré, y que vagen diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1654 agost 28

^{|81} Vui, a 28 de agost de 1654, lotege la Terra per parròquia una perna, i Sant Jullià ne donarà dos, i Hordino dos i 9 formatges, i la Massana 2, per parròquia, a casa de Ramon Guiem per demà per tot lo dia, en pena del cot. I que i vuage Toni Pal, de la Cortinada, i que'n presento dos a musur de Migglós i dotse formatges, i una al jutge Tinié i sis formatges, i quatre al baró de Agudanes i 24 formatges, i una a Joan Marti i sis formatges. I que i vuage dilluns, en pena del cot, i donarà a mosur Seré una i sis formatges la Massana, i Hordino i la Massana ne auran bestretes una cada parròquia.

Dit [dia] areste lo Consell que Gabriell Moles vuage a la Seu de Urgell a parlar ab Don Benito per negosis comvuen[en], i que vuage diumenge, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i llotege per parròquia tretse pistoles per parròquia de sí a 20 de setembre, i que les pòrton a Rectorer, en pena del cot, de qui a dit dia.

1654 setembre 6

Vui, a 6 de setembre de 1654, areste lo Consell que Gabriell Moles vuage a la Seu de Urgell a parlar ab Don Benito sobre de la llana és a Sant Jullià, i que i vuage anit, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Canillo que de sí al primer Consell que àgen de portar los dinés del cot i recot de Andreu de Pradaredó, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a 3 sous, i que venguen demà mateis.

1654 setembre 14

Vui, a 14 de setembre de 1654, areste lo Consel que vuage Ramon Guiem a parlar ab lo senyor baró de Agudanes i donar-lli paraula que sempre que los camins sien llibres que anirem a Tolosa a tractar lo negosi de Beuregard, i que i vuage demà mateis, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que Miquel Adallac vage a parlar ab Don Benito sobre de la llana.

^{81v} Dit dia pose lo Consel lo cortó del vui a 3 sous, 6 dinés i que venguen demà mateis, i se mane als cònsols de totes les parròquies fasen tenir vui a les tabernes, en pena del cot de la Terra.

1654 setembre 21

Vui, a 21 de setembre de 1654, areste lo Consell que Masià Albiell i Guillem Areni vagen a Tolosa a parlar ab lo senyor de Beuregart sempre tindran avis de musur Seré i seguretat, en pena del cot.

Dit dia areste la Terra que cada parròquia fase deu soldats i ab son capità, i que i estiguen tres dies per compania i provoïsts, i cada consolat ho ordenarà. I Andorra i Sant Jullià los tendran a la part de Serdània fins a la collada de Vallcivera, i Encamp i Canillo de Fra Miquel a Fontargent, Ordino i la Massana port de Siguer i port de Rrat, i asò en pena del cot. I esta faena durarà fins i aurà altre orde de aquesta Casa.

Dit dia pose lo Consel que los fliqueús dónon 4 lliures de pa al real, i que venguen demà mateis ho fins al dia de Santa Tecglla.

1654 octubre 12

Vui, a 12 de octubre 1654, vote la Terra una misa de devosió per parròquia a invocasió del Sant Esperit, cantada i ansolta per a les ànimes, a intensió que·ns encamino al seu sant servei i nos vulle preservar de nostres enemichs, i·ns done un bon consell per asertar al govern comú, i que·s digue lo més prest se pue.

Dit dia areste lo Consel que Masià Albiell i Joan Pal vagen a Tarascó a parlar ab lo senyor baró de Agudanes per veure si poran acomodar lo negosi de Beuregart. I si a Tarascó no·s pot acomodar, que vagen a Tolosa, i que se·n vagen dimechres, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell i que dónon 3 lliures de pa a real de séguel, i de forment 2 lliures, 6 onses, i que ven/*guen*/ demà mateis.

Dit dia pose lo Consel lo cortó de vui a 3 sous, i que venguen demà mateis.

1654 octubre 25

⁸² Vui, a 25 de octubre 1654, vote la Val una missa del Sant Asprit per parròquia, profeso i ansolta cantada per les ànimes, a intensió del Sant Esprit que·ns encamino al seu sant servei, i que·s digue lo més prest que pue.

Vui, a 25 de octubre 1654, areste lo Consel que de así al dia de Sant Simon [i] Juda que cada parròquia porto trenta reals a cassa de Miquel Adallach, en pena del cot de la Terra.

1654 octubre 27

Vui, a 27 de octubre 1654, areste lo Consel que·s fase un present a Don Josepf Margarit y als tres canònges, i·s loteje per parròquia tres pernes y una dotsena y mija de formatges per parròquia, i que se·n dono mija dotsena i tres dodsenes de formatges a Don Josepf Margarit, y als canònges quatre a cada un y dos dodsenes de formatges. Y qui vaje Guillem Bons i Joan Torres per presentar dit present, i que vagen demà dimecres de bon matir i que totem porto lo present a casa de Joan Torres esta nit, en pena del cot.

1654 octubre 30

Vui, a 30 de octubre 1654, areste lo Consel que vaje Nicolau Torres a la Seu a parlar i portar les cartes al marqués i governador.

Dit dia areste lo Consel que vaje a Putgserdà Miquel Adallach per portà lo pressent i donar lo present a qui convindrà, y loteje la Terra per parròquia quatre pernes i dos dotsenes de formatges y que totem les pòrton, vui per tot lo dia, a cassa de Miquel Adallach, en pena del cot de la Terra.

1654 novembre 4

Vui, a 4 de novembre 1654, areste lo Consell que Miquel Adallac i Joan Torres vagen a la Seu de Urgell a parlar ab lo senyor Rocabruna i presentar-lli 3 pernes, y divuit formatges, i Canillo i Encamp i Sant Jullià faran una perna per cada parròquia, i Andorra ne deurà una, i les parròquies seran iguals de pernes, i cada parròquia farà 3 formatges. I

que les pòrton a casa de Joan Torres demà dematí, en pena del cot. I dits i vagen a la Seu demà mateis, en pena del cot.

Dit dia mane la Terra als cònsols de Canillo i de Andorra que aixecúton als que deuen als cots, i que pòrton los dinés al primer Consell, en pena del cot.

^{82v} Dit dia areste lo Consell que cada parròquia porto a Ramon Guiem 3 sisterons de bllat de sí al dia de Sant Martí, en pena del cot, per guarda de les egües de Fransa.

Dit dia areste lo Consell i manen a Jaume Call i Jaumet Pal, a Tomàs Babot i a Pere Babot i a Fijat, que paguen sinch pistoles cada hu per ajuda dels gastos de lo[s] presoners de ci al Consell de Sant Andreu, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que aixecúton cada consolat los que deuen a la Terra dels sensals, en pena del cot.

1654 novembre 23

Vui, a 23 de novembre 1654, areste la Terra que cada parròquia pòrton per lo dia del Consell de Sant Tomàs dotse pistoles en espècia per a pagar musur de Beuregart, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia prengue la part dels sisens que són a casa de Miquel Adallach, i que vuagen al primer de desembre un per cada parròquia, en pena del cot.

Dit dia areste la Terra lo Consell de Sant Tomàs per a 22 de desembre i que cada parròquia pòrton 4 perdius per parròquia, en pena del cot, i les pòrton lo dia de Sant Tomàs en mans dels cònsols de Andorra, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a 3 sous, 6 dinés, i que venguen demà mateis.

Dit dia pose lo Consell que donon dos lliures i mija al real, i que venguen demà mateis.

Dit dia areste lo Consell que tots los que a[u]ran tingut bestiar gros ho de Serdània, ho de altra part, que pàgon lo astrani, en pena del cot, de sí al Consell de Sant Tomàs.

1654 desembre 22

Vui, a 22 de desembre de 1654, areste la Terra i mane als cònsols de Sant Jullià que no fasen pagar los bans de un tros de comú an venut a Martí, de Beixesarri, a Canòlic, que primer no sie vuisurat per los veadors de la Terra, en pena del cot.

⁸³ Dit dia areste lo Consell que Masià Albiell vuage a Tolosa a fer lo pagament, a musur Seré a Tarascó, de mosur de Beuregart, i que prengue rebuda de dit Seré, i anirà a Tolosa a fer trencar lo acte de debitori de 70 pistoles devem a mosur de Beuregart, i que i vuage demà mateis si·s pot fer, ho lo dia voldrà fins al dia dels Inosens, en pena del cot.

Vui, als 22 de de[sem]bre 1654, areste lo Consel que demà dimecres, per tot lo dia, pòrton totes les parròquies una pistola a Masià Albiel, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a 4 sous, coménson de vendre lo dia de Nadal, en [pena del cot].

Dit dia areste lo Consell i mane als consolats que fasen pagar lo que deuen als sensals, en pena del recot, i que pòrton los dinés de sí a Sant Antoni, en pena del recot, i a Jaumet les sinch pistoles deu per dit dia, en pena del recot, de quí a dit dia.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp y Hordino pòrton una pistola cada u, además de les que an escotat, demà dimecres, en pena del cot, a Masià Albiell.

1655 gener 3

Vui, a 3 de gener 1655, vote la Terra una misa de devosió a invuocació del Sant Esperit per a què Déu nos ajude i·ns conservuo lo estat de la terra, i que·s digue lo més prest sie posipblle, i una ensolta a les ànimes.

Dit dia areste la Terra que Miquel Adallac i Micolau Torres vuagen a la Seu de Urgell a besar les mans al senyor comte Miramvuilla i demés seniors, i que i vuagen ara mateis, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a 4 sous, 6 dinés, i que venguen demà mateis.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Hordino que de sí a mig mars agen de aver adobat lo pont de Hordino, en pena del cot.

^{83v} dit dia mane lo Consell als cònsols de Sant Jullià que fasen tenir mesures [aleolades] als ostalés per vendre civuada de quatre lo sisteró, en pena del cot, i que, de sí al dia de Sant Antoni, ne fasen fer de fusta per totes les parròquies, en pena del cot, i que sien marcades de la marca de la Terra.

1655 gener 5

Vui, a 5 de gener de 1655, areste lo Consell General i de la Terra que i vuage a la Seu de Urgell lo senyor batlle Joan Colat i Pere Rector et a tractar ab lo senyor comte Miramvuilla per veure si poran remediari lo de l'alotjament ab pagant, o si·ls poran aturar ho mirar si ho poran posar ab més poch. I si lo senyor comte Biramvuilla no és a la Seu, lo vagen a trobar a Pallàs, i que i vuage Adallac i Rector et, i que vagen demà matí, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia tingue deu hòmens apersebits ab les armes, i que bàixon a Sant Jullià divendres dematí, i que sien a Sant Jullià a 8 hores i que pòrton provuosió per tres dies, en pena del cot de la Terra, si acàs no tenen altre horde. I que cada parròquia que i poso un home de govern, i la gent que i fasen anar, gent que sien de govern.

1655 gener 9

Vui, a 9 de gener de 1655, areste lo Consell General una misa de devosió per parròquia a invuocasió del Sant Esperit, i una ensolta per a les ànimes, per a fi afecte que·ns encamino al seu sant servei i mos vulle remediari los treballs, i mos conservue lo estat de la terra.

Dit dia areste lo Consell que Pere Rector et vuage a parlar ab lo senyor prínseph de Conti, a ont sie, per veure si·ns porie relacsar de l'alotgament, i si comvuén, vuage a París a parlar ho tractar a la cort per veure si·ns porà relacsar de alotgament, o parlar ab a qui comvindrà, i que i vuage demà mateis, en pena del cot. I s'enporten lo arest s'és tret de la Cort per Toni Babot i còpia dels Pariatges i còpia de la sentència del Sumo Pontífice. A tornat lo sob[r]edit Rector et los privilegis se n'avi[a] duit a París*.

Dit dia areste lo Consell que demà per tot lo dia pòrton una dopblla per parròquia a casa de Pere Rector et, en pena del cot.

1655 gener 17

^{|84} Vui, a 17 de gener de 1655, mane la Terra als cònsols d'Encamp que fasen dir la misa del Santísim conforme se deia, en pena del cot.

1655 gener 23

Vui, a 23 de gener de 1655, areste lo Consell que Jaume Call vuage a parlar ab lo senyor comte Miramvuilla sobre del que los soldats mos demanen pllases mortes i contribusió per lo Estat Major, i lli soppllico mos trague lo alotjament. I que vage demà mateis, en pena del cot de la Terra, i que vage Guillem Adallac ab sa compania, en pena del cot.

1655 febrer 15

Vui, a 15 de febrer de 1655, areste lo Consell lo Consell de Pagament per al Dimarts Sant, que comptarem als 23 de mars, i que los cònsols de Andorra que amanéixon de dinar.

Dit dia pose lo Consell la lliura del pa a sou de pllata, i que venguen demà mateis.

Dit dia areste lo Consell que les tres parròquies pòrton vint-i-sis francs, trestse sous i sis lliures, dos sous i vuit de sí als 5 de mars, en pena del cot de la Terra, asò les tres parròquies no tenen soldats.

1655 mars 10

Vui, a 10 de mars 1655, areste lo Consell i pose lo pa a dos lliures i mija al real, i que venguen demà mateis.

Dit dia areste lo Consell que los Cònsols de Canillo fasen portar un bot de vui de llimós per al dia del pac.

Dit dia lotege la Terra que les tres parròquies no tinguen soldats, deu càrgues de bllat per parròquia, i que·l lliuron a les parròquies tenen soldats. Andorra anirà ha Hordino, los de Sant Jullià a la Massana, los de Encamp a Canillo.

[1655] març 23

Vui, a 23 de mars, areste lo Consell que a fet pacte lo Consell ab Joan Muntània de què Muntània promet de fer lo pagament de la quèstia del senyor rei en Fransa a son gasto, i lo Consell lli done los dinés así de tot lo que puje la quèstia, i més lli done per lo interès de fer dit pac una dopblla.

^{|84v} Dit dia mane lo Consell que cada parròquia pòrton a Dolsa divuit reals per totes les festes de Pasqua per lo gasto avem fet dit dia, en pena del cot de la terra.

Dit dia pose lo Consell lo quartó de vui a 3 sous, i totom que pugue vendre a dit preu i que no'n puguen demanar més, en pena del cot de la Terra, i que se antimo per demà per tot lo dia.

1655 abril 3

Vui, a 3 de abril 1655, areste lo Consel que's vaje a trobar lo comte Miranvila per a presentar lo privil·eg*i* avem obtengut del rei, y que i vaje Jaume Cal i Guillem Adallach, i que i vagen demà diumenge, en pena del cot de la Terra.

Dit dia vote la Terra una misa de devuosió a invuocasió del Sant Esperit i una ansolta a les ànimes, per a fi efecte que Déu nos encamino al seu sant servuei i mos remedio nostres necessitats, i que's digue lo més prest se pugue.

Dit dia areste lo Consell que Toni Pal, Mijavuila, vuage a Barselona per a representar nostres treballs i soppllicar-los mos tinguen conforme estàvom, i que vuage dimechres, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia pòrton a Jaume Call i a Guillem Adallac vint reals per parròquia per demà diumenge per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Miquel Adallac miro un bon parrell de mules i que les compro per la Casa per negosi convuén al Consell.

Dit dia areste lo Consell que la misa del Sant Sagrament se continue, cada consolat ho avuiso als senyors rectós, en pena del cot de la Terra.

1655 abril 14

Vui, a 14 de abril de 1655, areste lo Consell i lloteje la Terra 4 pernes per parròquia i tres formatges de sí a diumenge, i que les pòrton a Sant Julià a casa de Vuila, en pena del cot. I que Miquel Adallac i Joan Muntània prenguen dites pernes i que bàixon a la Seu de Urgell a presentar-les al senyor comte de Miramvuilla, i que i vuagen luego que sabran que dit comte i sie, en pena del cot. I le represénton nostres nesesitats i mos trague lo de/s/lotjament de la Terra.

Dit dia lotege la Terra per parròquia tres lliures, dic 3 lliures, sous, de quí a diumenge, en pena del cot, so és, les onse lliures i [sis] sous an de rebre Jaume Call i Guillem Adallac, lo demás per Adallac i Mun[tània].

⁸⁵ Dit dia llotege la Terra per parròquia cinquanta pistoles per a pagar lo que Pere Rectoret a manllevuat i per son gasto, de sí a 25 de maig, en pena del cot de la Terra.

Dit dia done lliènsia lo Consell a Joan Pal i a Jaume Call per lo Consell de Santcugesma que no i poden ser, i dits llos ne donen. I ells que i fasen lo que puguen en ser-i.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra fasen parar la paret se fa a Ribera, en pena del cot de la Terra, per no ser lo camí.

Dit dia areste lo Consell que los antoixans de la mola de Tovuiria fasen adobar l'aigua dintre vuit dies, en pena del cot de la Terra,

[1655] abril 23

Vui, als 23 de abril, areste lo Consel que Gilem Adelac vage a trobar lo comte Miramvila y parlar-li que nos trage lo deslogament de Andorra. Y que vage diumenge, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lotege la Terra trenta reals per parròquia y que's pòrton a Canilo, en pena del cot de la Terra, y que'ls pòrton demà per tot lo dia a casa de Gastó.

1655 maig 10

Vui, als 10 de mag de 1655, al Consel de Santcugesma, trobam mostafasos:

Primo, a Canillo Miquel Adelac mostafàs, Regí veador de aigües.

Ancamp Pont mostafàs, Gilem veador de aigües.

A Ordino Gilem Bons mostafàs, Rufó veador de aigües.

A la Masana Joan Pal mostafàs, Fonta veador de aigües.

Andorra Gilem Pal mostafàs, Perenalt veador de aigües. I vui, a 17 de juny, pose lo Consell a Mateu Moles a mostafàs.⁷⁵

A Sant Julià Andreu Pal Mostafas, Esteve Gisalt veador de aigües.

Dit dia se trobe capitans:

Primo, Canillo Juan Naudí.

Ancamp Sanset.

A Ordino Pere Bavot.

⁷⁵ I vui, a 17 de juny... Moles a mostafàs *afegit posteriorment*.

A la Massana Giraut.

Andora Tonisó.

A Sant Julià Andreu Pal.

^{85v} Se trobe sobreposats a l'ofisi de paraire ha mosèn Ribot y Pau Perenalt, y sobreystant Juan Montània, de les Caldes.

Dit dia areste lo Consel que cada paròquia pòrton a Mateu Moles un sisteró de blat per paròquia per les festes de Santcugesma, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lotege la Val y se mane als cònsols de la Masana, Encamp, Andorra y Sant Julià que, per totes les festes de Santcugesma, pòrton en mà dels cònsols de Andorra trenta-y-quatre reals, en pena del cot de la Terra, ase^[p]to los de la Masana, que se'ls deu sinc reals dels formages que no an de donar sinó vint-i-nou reals.

1655 juny 17

Vuy, a 17 de juny 1655, areste lo Consell y loteje cinquanta-dues pistoles i una pessa de vuit, dich 52 pistoles, una pessa de vuit, per pagar lo que an pres al camí de París, i estes 52 pistoles i la pessa de vuit an de portar per parròquia fins al dia de Sant Joan primer vinent. I los que·ls tindran a Fransa ja se rebran a Tarascó, ab què pòrton dit dia de Sant Joan la lletra per a cobrar, i an de éser les dites pistoles de deu francs, sis tarjes, i lo tot se mane en pena del cot de la Terra. I que les pòrton a Ordino a casa Guillem Areny per que pago a mosur Burjera, de Tolosa.

Dit dia areste lo Consell que per los abusos que·s veuen i sigeyx-se alguns casos, i lo dany ne porie inseguir a la Vall per rahó de pasejar alguns òmens ab armes forasters i també alguns que són de la Vall se acompanyen ab ells, per so i altrament fa lo dit arest que no i aje, d'esta ora en avant, ningun dels abitans de dita Vall vajan ni se acompanyon ab altres hòmens forasters de armes, sots pena del cot de la Terra i éser privats de tots los manteniments de la Vall. I que ningú los pugue acollir ni a ses cases ni en altra part de dita Vall, i desnebits de ella si tal acometen, ni tampoch anar fora agraviar ningú per rahó de què los miquelets van a fer pilles. I també a dits hòmens forasters o miquelets, que·s diu van a pillar, que no vol dita Vall que, d'esta ora en avant, dins dita Vall no·ls puguen acollir ni donar favor de menjar ni beure, ni altrament acollir-los si acàs portaven res fos pillat, ans bé, los cònsols de cada parròquia los fassen repicar les campanes i que·ls alsen sometent o requeresquen als capitans o deseners ho fassen, si los senyors batlles no i són.

Asò cada consolat ho fasse manar als manadors en ses parròquies fins a diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Vall que cada consolat fasse adobar los camins, tant senderons com camins reals, fins al dia de Sant Pere primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose la Vall lo cortó del vy de Fransa a tres sous lo cortó, i lo vi de la Conca o de avall a dos reals cortó, i que·l venguen a dit preu diumenge. Los consolat^[s] o entímon, i que tinguen vi, en pena del ⁸⁶ cot de la Terra, i que i seguesquen l'orde d'esta Casa en donar-lo a tastar, i si·l barrejen i·l venen per vi de avall, que insedesquen en la mateixa pena del cot.

1655 juny 20

Vui, a 20 de juin 1655, lotege la Terra quatre pernes a tres parròquies, so és, Quanillo, Hordino, La Masana quatre cada parròquia, de pes de deu liures, y dos formatges per parròquia a totes les parròquies. Y que ho pòrton tot a casa de Guillem Arein ha Ordino, dimarts per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que d'esta ora en avant que totom porto les armes en eixir de sa casa i per tota la Vall, so és, un de cada casa, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que lo pres és a Sant Julià, tal Sabater, de Alvinia, que sie ben guardat que no escapo, i lo capità de Sant Julià que u fasse o fasse fer, i los cònsols de Sant Julià que li donon tot favor sie menester, i si res se innove que donon avis.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià que tinguen orde en fer tancar lo portal de Sant Julià, i dits cònsols que tinguen la clau de nit, i si an de anar a obrir a ningú, que prenguen gent ab armes, i que tinguen atendentia que no i agués mà armada, que no entrasen per forsa. I si hi a mà armada, que no òbron, ans bé cridon gent per ésser més forts que no ells, i que avison allí ont sie menester, en pena del cot de la Terra.

1655 juny 25

Vui, a 25 de juny 1655, areste lo Consell que Tony Soler i Tolse vaje^[n] a la Seu de Urgell esta nit mateix a parlar ab lo senyor veguer, i també aconsellar ab miser Gili lo de les rendes, i portar lo consell de dit Gili per escrits perquè pugam regir-nos ab bona forma. I que vaje en pena del cot de la Terra. Y lo dit consell que·l porto a esta Casa diumenge primer vinent, i que si tròpien un de cada parròquia, so és, de Canillo Calbó, de Encamp

Nicolau Torres, de Ordino Tony Pal, de la Cortinada, de la Massana Torres, de Pal, de Andorra Matia Albiel, de Sant Julià lo dit Tolse. I que miron lo dit consell i si·ls apar consellar-lo ab miser Montània, i que si convé respondre res als renders, que n'anomenon dos dels sis per anar a parlar allí ont sien dits renders i fer allò que·ls apareixerà éser convenient. I si convé i faran anar lo notari si an de fer ninguns escrits. I lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Dita junta a de ser dit diumenge a ora deguda.

Dit dia areste lo Consell que vui, per tot lo dia i la nit fins al matí demà, que les parròquies no auran pagat lo que està lotejat per pagar a miser Burjera, que·s poso vuit fadrins, que se a de manar per acompanyar a dits dinés i marchant, que·s pòson a l'ostal a gasto de la parròquia o parròquies no auran pagat, tant hòmens com marchant i son fadrí, asò en pena del cot.

1655 juliol 2

^{|86v} Vui, a 2 de juliol 1655, areste lo Consell que Matia Albiel vaje a la Seu de Urgell a pendre consell ab qui li aparegue convingue per rahó de les rendes, i que fasse que lo senyor veguer escrigue llargament al senyor canonge Vila aserca de dites rendes, i també nos envie còpia o transumpto del privilegi de com dit Vila és secrestador en nom de la Cambra o altrament, i que vaje demà a la Seu, en pena del cot. I tornat de la Seu que consulto ab algú de Consell lo que·s deurà fer, i si convé tenir Consell o manar un de cada parròquia, se deixe a son albitre perquè si convé anar a Perpinià se fasse lo que convingue.

Dit dia areste lo Consell que qui degue del lotejat al Consell de Sancogesma que, diumenge primer vinent, pòrton los dinés deguen de dit lot als cònsols de Andorra, i dits cònsols de Andorra que pàgon a mosèn Ribot lo que se li aseniala a dit Consell per sos treballs i estrenes lo mateix diumenge, asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que lo primer Consell se tingue pòrton los consolats vint reals per parròquia per pagar la mitja aniada de l'arendament de la casa del metje, en pena del cot de la Terra.

1655 juliol 5

Vuy, a 5 de juliol 1655, areste lo Consell que Matia Albiel vaje a Perpinià a parlar ab lo senyor canonge Vila i ab qui convingue aserca de les rendes, y que se fasse donar un transumpto de l'orde té lo dit Vila per dites coses. I que veje si de allí enfora se porà donar orde en què lo senyor de Beuregard estigue satisfet per a què no·ns moleste: I sy convé

que lo cas requeresque anar de Perpinià a Tholosa, que vaje a parlar ab dit Beuregard y que s'enporte dit transumpto del poder de dit Vila, junt ab la resposta de la requesta li feren a Tarascó a Laquerrna, son procurador de dit Beuregard, als 29 de juny proppasat, i lo acte que feren lo any pasat de acort ab dit Beuregard de com no·ns pot dema[na]r res, ni en comú ni particular. I sy pot, escrigue a Roma al Sume Pontífise donant-li avis del que·s fa contre de sos drets i vasalls. I que vaje demà, en pena del cot de la Terra, i que·s pregue, allí ont li convingue, fadrí o fadrins i també, si no té cavalcadura, los cònsols de Sant Julià le'n sércon, en pena del cot de la Terra, i que fassen deixar la mula té Ribató, de Sant Julià, i si a dit Bortomeu Ribató li fa falta per a tirar garbes, que dits cònsols le'n fassen deixar ab algú altri, ab les mateixes penes. Se'l prenguen ab los jornals acostumats, i la dita mula que la i tinguen presta per a demà de bon matí ab la armeixura aje menester, i ben farrada.

Dit dia areste lo Consell i loteje deu lliures de sisens per parròquia, i també quoranta reals de plata o ab or per parròquia, i que·ls pòrton demà, lo més llarch que sien a vuit ores de mat[i], a les Caldes a casa de Matia Albiell per a fer lo sobredit camí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra donon i pàgon a mosèn Ribot, de les Caldes, sis lliures, so és, les 5 lliures, sous per los estrenes i treballs ordinaris i los deu reals diu ell avie pagat, i que·l pàgon fins al dia de Sant Dot primer vinent per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

1655 juliol 12

^{|87} Vuy, a 12 de juliol 1655, areste lo Consell que atès que lo doctor Mairó, metge condoït per la Vall, se clame que les visites fa y a fetes no·l paguen, vol dit Consell que cada consolat lo fasse pagar, cada un en ses parròquies, des del dia ensà està condoït i estarà, de totes les dietes i visites en què lo dit doctor no sie tingut sinó en demanar lo pàgon. I si no·l paguen, que dits consolats ho fassen o, si volen, hi pugen posar un llevador per cada parròquia per llevar lo que li és degut, i lo que se li oferirà de sí al devant. I si se insegueix, de sí al devant, a les dites parròquies aver-hi un malalt o malalts i volen dits consolats que si aquel o aquels que voldran anar al dit metge per a que·ls ordene o puge, que los dits consolats no lo i abonon sinó que veje bitlet firmat de dits cònsols o son llevador, si n'i auran posat. I si·s volen fer portar peniores antes de firmar dit bitlet, sie a son alvidrio. I dits consolats que seguesquen lo curs de la justisia com a

talls i mals de lles parròquies i blldereries així mateix, en pena del cot de la Terra. I si los llevadors les parròquies posaran, lo que se li aurà de donar al llevador que ho pàgon qui deurà de dites dietes o visites ab què per això lo dit metge no perdre de sos drets conserts a la conducta feta ab la Vall.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia fasse anar dos hòmens a Sant Julià a guardar lo pres és a Sant Julià, asò a de éser a tandes, hi dits dos hòmens hi ajen de estar tres dies naturals, entenent que i aribon a dit Sant Julià a migdia sens falta. I acabats los dits tres dies a dita hora, i que comenso de anar-hi Andorra per no éser-hi estats encara, i que i vagen demà, hi sien a dita hora de migdia, i acabats los de Andorra los dits tres dies, que vaje Canillo així mateix, i després Encamp, i després Ordino així mateix, i després la Massana així mateix, i després Andorra, i després Sant Julià. I acabat dit torn, si no és fora, que torno comensar Canillo i seguint lo torn com dalt es dit. Asò se mane en pena del cot de la Terra. I que los consolsats que tinguen atendentia a fer-hi anar hòmens esperts i que tinguen, perquè tinguen temor no'ls escapàs, que després porie redondar ab major dany. I que los cònsols de Sant Julià avison als altres consolsats quant hi ajen de fer anar, i que dits consolsats puguen manar al capità de sa parròquia, en dita pena del cot, hi fasse anar los dits dos hòmens.

Dit dia areste lo Consell que fins al dia de Sant Jaume primer vinent pòrton los consolsats dotse lliures, desanou sous per parròquia a Joan Montània, de les Caldes, per pagar i satisfer als que an bestret, qui són los següe[nt]:

Primo, a Toni Pal, Mitjavila:	46 ll.	12 s.
Més, als cònsols de Sant Julià, per gasto de soldats:	4 ll.	18 s.
Més, a Calbó 44 frans i mig, són moneda bona:	15 ll.	2 s.
Més, a Nicolau Torres:	1 ll.	13 s.
Més, a Tony Artiaca, de Sant Julià, de gasto de síndichs:	1 ll.	13 s.
Més, a Matheu Moles per gasto de soldats:	12 ll.	
	81 ll.	18 s.
Per lo gasto de grano a l'oste de les Caldes:	1 ll.	5 s.
És tot:	83 ll.	3 s.

Lo tot se mane, en pena del cot de la Terra.

^{87v} Dit dia areste lo Consell que per los camins a fet lo senyor de Grano, tant de anar a Puigserdà, a la Seu de Urgell, a parlar ab lo comte Meramvila, i anar a Tolosa, a

Monpellié, a París, i totes les agènties pugue aver fetes fins al dia present per la Vall, lo gratifique dita Vall de setanta-i-sinch pistoles i absolt dels quaranta ducats diu dit senyor de Granó prengué de Pere Rector, sie en lo sel, al viatge de París feren tots dos. De tot se li done dites 75 dobles de deu frans dobla, i dites pagadores a Sant Andreu primer vinent. De les quals té un albarà fet del present dia de 12 de juliol 1655 en nom dels cònsols i consellers de dita Vall, pagat dit dèvit a Sant Andreu, quinze dies antes o després, lo pagament [dins] dita Vall, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que de sí a diumenge primer vinent pòrton vint frans a casa Guillem Areny, de Ordino, per un error de compte del negosi de Burgera, que ve a tres frans, sis tarjes i vuit dinés de Fransa cada consolat, dich 3 lliures, 6 sous, 8 torneses, en pena del cot de la Terra, i dit Areny los envio a dit Burgera.

Dit dia areste lo Consell que de quí a diumenge primer vinent qui no aje adobat i aspedregat los camins i tallat mates, que u adobo, en pena del cot. Los consolsats ho fassen manar.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp falten a pagar del deute de Burjera, del cot fet de les 52 dobles, resten dos-sents i devuit frans, set sous, i dos frans de aportes, seran 220 lliures, 7 sous. Que de sí a diumenge primer vinent los pòrton a casa Guillem Areny per a enviar-los a dit Burjera, o'ls donon a Tarascó a Jovenell fins a dit dia, en pena del cot de la Terra. I fassen avís a dit Areny si'ls pòrten a dit Tarascó, o altrament dit Areny pugue fer manar Consell de la Terra per a dematí. I los cònsols de Andorra fassen matar un moltó, i lo demás gasto sie menester, a costes de dits cònsols, tant gasto com jornals de Consell. I dits d'Encamp pòrton, fins a Sant Jaume primer vinent, vuit lliures se deuen a l'oste de Ordino per gasto dels fadrins, ab les mateixes penes del cot.

1655 juliol 26

Vui, a 26 de juliol 1655, areste lo Consell que Matia Albiell vaje a Tolosa per a parlar ab lo senyor de Beuregart representar-li lo que pasa sobre la renda, y si lo consell aporte de representar a la Cort de Parlament de aquasar, que no'ns trague orde de presa a nosaltres y nostres asiendes. Y que s'enporte lo acte que a jurat lo senyor de Beuregart de no demanar res al comú ni al particular. y que es canselo lo acte de les 70 pistoles de la [dinitat] a mosur Gras. y s'enporte les ynformacions preses per lo senyor balle com ningú los a fet contra als òmens venien a delmar.

¹⁸⁸ Dit dia se fa lo afor del blat fiat, so és, lo Consell pose dit afor a preu de sis liures y miga per carga, y cada consolat ho entimo, en pena del cot de la Terra, que ninguna persona lo pago a més de dit preu.

Dit dia areste lo Consell que atès que Albiell no ten cavalcadura, comense Canillo de dexar-ne, so és, se mane als cònsols de Canillo que li donon cavalcadura que sie conveniente, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que dit Albiell tras dit vaje dimecres primer vinent *[que]* los cònsols de Canillo li tingen la cavalcadura presta y, també, cada consolat li tingue divuit reals, que·ls y pòrton en sa casa dimars per tot lo dia, en pena del cot de la Terra. Y los de Canillo que pòrton vint reals restaven del lot tras dit, que·ls pòrton ab los divuit, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane als consolats que dimenge per tot lo dia que pòrton a casa de Montània tretse liures, daset sous per parròquia, en pena del recot de la Terra, 13 lliures, 17 sous.

Dit dia areste lo Consell que Montània fase treballar una carta ho articulada, lo que miser Montània aconsellarà, per a Roma, i si dit miser Montània no ho vol treballar, que y baixo a la Seu a fer-ho treballar tant prest que·s pugue, aserca de les rendes a l'estat que estan y les demandes que Beuregart demane.

Dit dia areste lo Consell y pose la quèrna del pa a sis onses, so és, a 3 liures al real, més, pose lo cortó del vi a tres sous, tant lo de avall y de Pallàs com lo de Fransa, y que vengan demà mateix, en pena del cot.

1655 agost 7

Vui, a 7 de agost 1655, areste lo Consell que Montània i Toni Soler vaje/*n*/ a la Seu per encaminar la carta de Roma per la demanda fa Beuregart a la renda, y consoltar la carta del Real Consell aserca de donar lo pres com se aurà de fer. I si lo Consell aporte de donar-lo, lo donaran, y levaran acte a tenor de la carta del Real Consell, asò los de Consell de Sant Julià ab Montània que no calgue tenir Consell, so és, com conste a la carta de tornar restotoir dit pres, en cas agés de pendre jostísia, so és dintre Andorra, y dits que vagen diumenge primer vinent.

Dit dia lotege lo Consell una perna a la parròquia de Encamp, de pes de deu liures, y Hordino que fase sis formatges per donar tot junt a Laqueuma, y Albiell que ho encamino.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que aixicúton un cot i recot que se a fet a Raubert i a Guiem, d'Ers, de set sous cada un, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i se mane a tots los consolats que deuen lo lot de 13 lliures, 17 sous que deuen cada parròquia, que ho pòrton a casa de Muntània, de sí al dia de Sant Roch per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, i que dos dies pasat Sant Roch, si los dits que han de cobrar no an cobrat, que púguen manar Consell de la Terra i castigar a qui·s degue. Consell a la ora que vullen.

Dit dia se areste que per lo susdit dia que pòrton los dinés de la casa del metge tots los consolats deuen, ab les mateixes penes.

1655 setembre 18

^{188v} Vui, a 18 de setembre de 1655, areste lo Consell que vagen a la Seu lo senyor balle Joan Colat i Micolau Torres y Torres per a parlar ab lo senyor Don Manuel de Aux, que demane soldats per representar lo que és aquesta Vall, y asentar-ho lo millor que puguen, y que no·s dono soldats en ningun cas y que vagen vui, dia present, i s'enporten dos còpies del privilegi nou.

Dit dia areste lo Consell que·s dige una misa de devosió per parròquia, cantada, ha invocasió del Sant Esperit, ab profeso y ansolta, que·s fase dir tant prest que·s pugue que Nostro Senyor nos asestesque y·ns done bon sucés.

Dit dia areste lo Consell que Matia Albiell y Guillem Adallach vagen a Perpinià a besar les mans al primse, i donar-li raó del que pase per les rendes ab Beuregart, de les demandes fan son procurador y, si convé anar a Tolosa, que vagen fer acasar los arestos del Parlament fets en contre de nosaltres per dita renda. Los papés s'enporten són: lo acte de acort de Beuregart i la Vall.

Dit dia areste lo Consell y lloteje per parròquia dos dobles o set lliures de plata, y cada consolat que·ls porto dilluns dematí a casa de Masià Albiell, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia fase sis soldats, la mitat a Canillo y l'altra mitat a la part de Ordino y la Masana, y los de Sant Julià, Encamp que vagen a Inchles, Andorra que vagen a la Masana y Ordino, y que vagen dilluns, los de Sant Julià y Encamp que sien dilluns a migdia a Inchles, y los de Andorra y la Masana que·s tròpien a Llorts a la mateixa ora dalt dita. Y que estiguen dits soldats a la muntània tres dies naturals, y que vaje un de cònsol per capità. A la primera lleva que vaje Bortoló, de l'Aldosa, segona

lleva que vaje Calba, d'Encamp, tersera lleva que vaje Antoni Artiaca, primera lleva que vaje Micolau Torres y Gener de la parròquia de Ordino, segona lleva que vaje Jaume Giberga per la parròquia de la Masana, tersera lleva que vaje Tonisó ho altro convingue y Dolsa. Acabades siran dites lleves que tornen comensar com dalt està dit y los consolats que tinguen llibertat de anar los de Consell o un promp y que's pòrton provisió per los dies an de estar a la muntanya, lo tot en pena del cot de la Terra, y que dits soldats dòrmon tres nits a la muntanya.

Dit dia areste lo Consell lo Consell del Pagament de les Talles per al dilluns pasat Sant Lluch, qui comptarem a 25 de octubre, y cada consolat que porto lo diner per tal diada, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que ningú vaje a Fransa sinó ab sos perills, y los consolats que o entímon cada u a ses parròchies.

1655 setembre 21

⁸⁹ Vui, a 21 de setembre 1655, areste lo Consell y se mane a cada consolat que cada parròquia tinge y fase venir mig quintar de pólbora i mig quintar de bales per lo servei de cada parròquia, y asò p/r/ontament, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y loteje la Terra vuit formatges per parròquia y que'ls pòrton al primer Consell, salvo Encamp y Canillo que'n dónon dotse als síndichs van a Perpinià, y los quatre restaran, que'ls pòrton al primer Consell com los demés, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Miquel Adallach y a Matià Albiel que vagen a Perpinià a besar les mans al pirmse⁷⁶ y als senyors de Capítols⁷⁷ y tractar del negosi de Beuregard, y també per la demanda fa Don Manuel a la Val. Y si lo primse no és a Perpinià, que vagen alà on sie a trobar-lo, y si convé de anar a Tolosa per lo negosi de Beuregart, que vagen. Y que sàpíen lo plech de Roma, que és en mans del canonge Torres, si és despaxat. Y també Guillem Adallach que vaje ab ells fins a Putserdà per saber Don Manu[e]l en quin estat lo trobaran, si ho poran acomodar a Putserdà. Y dit Guillem Adalach fasa relasió al consel del que's porà tractar a Putserdà.

Dit dia areste lo Consell que Migavila parle a Ribot, de Sant Jolià, aserca de la pólbora, que'n reprenge mig quintar per parròquia al preu porà consertar-la, y que la fase guardar fins a diumenge primer vinent. Y les parròquies, fins a dit dia, la fasen anar a sercar los que la voldran, y qui no la voldrà, que'n serque en altra part. Y dita monesió, tant pólbora com plom, que estigue en mans del cònsols en cada parròquia per donar-la quant serà menester.

Dit dia loteje la Terra nou pernes de pes de deu liures y tres dotsenes de formatges, so és, sis formatges per parròquia y seran iguals los formatges. Les pernes, Canillo dos pernes, Encamp dos, Hordino una, la Masana una, Andorra dos, Sant Jolià una. Sant Jolià y Encamp que les pòrton a Canillo, y los formatges de Andorra que's pòrton a casa de Forest, y Forest que les rebo, que s'envíon dijous Andorra, la Masana que les envíon ha Ordino a casa de Guillem Arein, asò en pena del cot.

Dit dia se a contat les pernes bestretes a la Terra y són endarerits: Encamp tres pernes, Canillo [dos], la Masana una, Andorra quatre, Sant Jolià dos, y pagant dites, seran iguals, lo pes deu liures perna.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots, generalment, los que tenen armes y ne an de tenir, que tots les pòrton ho les fasen portar de cada dia, en pena del cot, y que tinguen monesions per guardar a nosaltres mateixos.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Canillo que fasen dir la misa del Sant Asperit, que's digue lo endarerit comensant al prinsipi del consolat y després, segidament, tot lo consolat, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Andorra adóbon, ho fasen adobar, lo palancó dels molins de les Caldes, en pena del cot.

Dit dia se mane als del quart de Arensal que fasen lo pont pedregat bo, de sí al dia del Roser, pena del cot.

^{89v} Dit dia se mane al quart de Ers que adóbon lo pont, de sí al dia del Roser, en pena del cot.

⁷⁶ En lloc de primse.

⁷⁷ En lloc de Capítol.

1655 setembre 27

Vui, a 27 de setembre 1655, areste lo Consell y manen a Montània que porto lo present de pernes i formatges a Don Manuel, so és, vuit y quatre dotsenes, y al capità Tost dos y dotse formatges.

Dit dia se mane a tots los consolats y se lotege vuit formatges per parròquia y que pàgon les pernes andarerides, que són: Canillo dos pernes, Encamp tres, la Masana una, Handora dos, Sant Jolià dos, entre totes seran deu pernes, de pes de deu liures, y dits vuit formatges seran quatre dotsenes, y tot asò que·s porto a casa de Montània demà dimars, per tot lo dia, en pena del cot, y totes les parròquies seran iguals dels bestrets, salvo Andorra restarà andarerit de dos pernes.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Sant Jolià que fasen tancar lo portal, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los soldats de Andorra vagen a la Masana y los soldats de Sant Jolià vagen ha Ordino, a Lers ho al Sarrat, com està arestat, y los de Andorra vagen a Seturia, y Encamp y Canillo vagen als por[t]s de Canillo ho Encamp, de lí ont convindrà, y que demànon soquo[r]s aquels que l'auran menester, y totom que acudo, en pena del cot. Y lo capità dels soldats per la Masana y Andorra que sie de la Masana, Hordino y Sant Jolià lo capità sie de Hordino, alegit per los del Consell de la Masana y Ordino, que sien òmens de confiansa. Encamp y Canillo els se n'acordaran.

1655 octubre 1

Vui, al primer de octubre 1655, areste lo Consell Ramon Cases vaje a portar una carta als síndichs a Perpinià ho a ont los trobarà, que vaje vui mateix, y se li done per a gasto 39 reals.

Dit dia lotege lo Consell vint-i-vuit reals y mig per parròquia per pagar dits 39 reals y altres bestrets al primer Consell, cada consolat pago, en pena del cot, tenint-los a compte lo que auran pagat.

Dit dia areste lo Consell que posen lo cortó del vi novel a real lo cortó, y que venguen diluns primer vinent, en pena del cot.

Dit dia se mane als consolats, a totom generalment, que adóbon los camins, so és, mates, aigüeres, gravades, pons, palanquions, roques, per los camins, senderons, asò fins al dia de Sant Luch, pena del cot, que sien adobats.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que sàpion lo fadri de Ribot com ten la terra de la Lobatera, y que pago lo ters de l'ain pasat, en pena del cot, fins al dia del pagament.

Dit dia areste lo Consell y manen als cònsols de Andorra que fasen fer una jostia de aram, sie bona, per aber perdut la que tenien a la Casa, asò que sie feta lo dia del Consell de Sant Andreu, en pena del cot.

1655 octubre 14

Vui, a 14 de octubre 1655, areste lo Consell que Matià Albiell y Antoni Pal, Migavila, vagen a Tarascó a tornar resposta al senyor abat Tortugue per lo de l'alotgament, que sien a vint ho 21 del corent, com ho arestaren per lo camí de Perpinià de trobar-se a Tarascó, y tractaran lo que poran. Y en cas Albiell no pugués anar per no tenir salut, que vaje Pere Pont.

⁹⁰ Dit dia areste lo Consell si Don Manuel aribe a la Seu, Micolau Torres y vaje a portar-li la carta del senyor primse, y que vaje ab saber y sie.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Arein fase una memòria del que han de demanar y posar a l'acte, en cas fasen tracte ab dit abat Cortue⁷⁸.

Dit dia areste lo Consell una misa de devosió per parròquia a invocació del Sant Esperit, cantada, que·s fase dir tant aviat que·s puegue, ansolta, Déu Nostre Senyor nos vulle preservar y guardar-nos de desgràsia.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los consolats que pòrton quinse reals y mig per parròquia diumenge, per tot lo dia, en pena del cot, que·ls pòrton a casa de Guillem Arein, en pena del cot. Y dit Guillem Arein que dono Albiell sinquant reals, los demés que·ls pòrton al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que pòrton 4 lliures, 2 sous de andarerit a casa de dit Guillem Arein.

⁷⁸ Vegeu el darrer assentament del foli anterior on apareix un abat de nom Tortugue. Pensem que es tracta de la mateixa persona.

1655 octubre 25

Vui, a 25 de octubre 1655, areste lo Consell que Joan Pal vaje a Fransa y que vaje demà ho a la ora sie vingut, en pena del cot, que·s trobo ab lo Gascó a Tarascó, y faran lo que està informat lo Gascó de aquesta Casa. Y en cas lo Joan Pal no vingés, que vaje Antoni Pal, Migavila, en pena del cot de la Terra, que sie dimecres anit a Tarascó, en pena del cot. Si Joan Pal no venie demà ho anit, los cònsols de la Masana que ho sàpïen si és vingut y que li entímon que vaje, y si no és vingut, fasen avís a Migavila vaje.

Dit dia areste lo Consell i lotege la Terra una dobra per parròquia, i que la pòrton a casa de Guillem Arein ha Ordino, demà per tot lo dia, en pena del cot, salvo Canillo, que la dónon al Gascó, que an donar una dobra, nou reals i mig que deuen de andarerit.

Dit dia areste lo Consell que demà dimars que·s tròbon a les Caldes Guillem Arein y Montània y Micolau Torres per donar l'antima a l'aren[da]dor.

Dit dia areste lo Consell que sítion los arendadós dels blat[s] de la renda del bisbe per a dimecres ha sol tocant que comparegen davant lo senyor balle; los consolats ho entímon als arendadors, cada qual en ses parròquies. Y Montània y Albiell ýnston, per davant lo senyor balle, que·ls entimo que lo blat se tròbie en ses mans, ab les penes entimades al Consell.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los consolats que pàgon lo metge lo dia de Tots Sans per tot lo dia, y que pàgon dotse lliures y miga per parròquia, so és, dobles a trenta-dos y reals de vuit a vuit reals, asò en pena del cot, y que·ls y pòrton a Sant Julià.

Dit dia pose lo Consell lo cortò del vi vell y novell a dos sous lo cortó, y que·l venguen lo dia de Sant Simon a dit preu, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo pa [a] quatre lliures al real que ve a vuit onses la qüerna, y que·l venguin de sí al dia de Sant Simon a dit preu, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra fasen adobar lo camí del cap de la Call Revertera de sí al dia de Tots Sants propinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp pàgon lo que resten deure de la quèstia, de así a demà dimarts per tot lo dia, en pena del recot, que·ls pòrton a casa de Gilen Areni.

1655 novembre 1

^{90v} Vui, dia de Tots los Sans, ain 1655, areste lo Consell que Antoni Artiaca i mossèn Comes vaje a la Seu ab Garriga per donar antima al veguer i Tru[ll]la per la presa an feta a Tarascó de Joan Pal y Migavila y Guillem Adallach, y que retíron còpies de tot lo que prosoïran.

Dit dia areste lo Consell que vaje Miquel Adallach a Fransa, ho Gastó, ho Pere Mora, un dels tres que vaje, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y lotege dos dobles de or ho pla[ta] al convalent per parròquia, so és, dos dobles al que va a la Seu, les restants que·s pòrton a cada de Miquel Adallach a Canillo, en pena del cot, lo dia de Sant Armongol per tot lo dia.

1655 novembre 5

Vui, a 5 de novembre 1655, areste lo Consell que Montània vaje a Solsona o allí ont sie Baltesar, a besar-li les mans y veurer de cassar lo manament nos demane, i si vol fadrí, que·n prengue allí ont vulle, y si pot anar anit a la Seu, que u fasse, quant no, demà disapte partesque, en pena del cot. Y si no té cavalcadura, los cònsols de Andorra le·n dónon, en pena del cot, y los cònsols de Sant Julià li dónon fadrí, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Adallach vaje a trobar lo pobill Pal i Mitjavila per saber lo que auran fet, i que vaje la un de dits Pals ab dit Adallach a besar les mans al senyor prinse Conty, a donar-li rahó del que passe de les rendes i també del manament nos a fet mossur Baltesar, governador de les armes a Solsona. I si dit Adallach pot fer-hi, vagen dits Pals andós, ho fasse[n], i dit Adallach que vaje demà disapte, en pena del cot de la Terra. Y també donaran mil saluts al Molt Il·lustre Senyor de Marca, arcabisbe de Tolosa, per part d'esta Casa i valer-se de sa mà.

Dit dia loteje la Terra una dobla de or o 35 reals de plata per parròquia, i de dites los cònsols de Andorra, Sant Julià i Ordino les donaran a Montània, avui per tot lo dia les pòrton a Sant Julià a casa lo cònsol Artiaca, y Canillo, Encamp i la Masana les pòrton a casa de Miquel Adallach ab les demés se llojaren estos dies pasats, i qui no les hi aportades, que no falto portar-les, hi fins a demà a la punta del dia, en pena lo tot del cot.

1655 novembre 8

Vui, a 8 de novembre 1655, areste lo Consell que Matia Albiel vaje a la Seu de Urgell a parlar ab Garriga i mirar de fer fer papers a mosur Laqueuna aserca dels presos, i si porà fer lo senyor veguer escriure a dit Laqueuna i que vaje demà de bon matí, que si pot anar-se'n ab dit veguer a la Seu, que vaje, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que quant Matia Albiel sie vingut de la Seu de Urgell pujo a la Masana a veure's ab lo pobill al Pui per escriurer a Mitjavila i enviar-li los papers coneixeran convindrà per la defensa de les qüestions ab Beuregart, i retenir-ne un memorial dels parers enviaran.

^[9] Dit dia areste lo Consell i pose arrahonadors per les Corts se són ubertes vuy, la primera setmana Nicolau Torres, de Encamp, i Guillem Areny, de Ordino, i *[si]* dit Areny divendres i disapte no i pot ser, Matia Albiel hi vaje eixos dos o tres dies, i la segona setmana hi sien Torres i Montània, tersera setmana Matia Albiel i Bortomeu Calbó.

Dit dia areste lo Consell que si lo jutje ve, que los dos rahonadors i los de Consell de la parròquia de Andorra lo prenguen de jurament, i los cònsols de Andorra avison al/s/ dits rahonadors s'i an de trobar la primera setmana.

Dit dia areste lo Consell que quant sàprien lo senyor compte de Illa, Don Josep de Ardena, sie a Pudserdà, o si no sabie fos allí, que vaje a la Seu Bortomeu Calbó a besar-li les mans per part de la Casa i donar-li lo present se dirà baix, i que vaje promptament sàpie sa vinguda, en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje la Terra vuit pernes i tres dotsenes de formatges, so és, Andorra fasse tres pernes i sis formatjes, i les altres sinch parròquies una perna cada una i sis formatjes, que tot seran les dites 8 pernes i tres dotsenes de formatjes, les pernes sien de deu lliures i que sien velles, i lo tot portaran los consolats fins a dimecres primer vinent a Canillo a casa de Forest, que les rebo, en pena del cot, que totom acudo, y Andorra aurà pagat les dos endarrerides.

1655 novembre 12

Vui, a 12 de novembre 1655, areste lo Consell que Matia Albiel i Miquel Calbó, dit Bortoló, i si dit Bortoló no és vingut, que vaje Miquel Adallach a Perpinià i al senyor prinse Conti, a hont sie a Perpinià, a pendre favors i tractar tant per lo de les rendes com també lo del manament nos a fet mossur Baltasar, i que vagen diumenge si poden o dilluns

lo més llarch, en pena del cot de la Terra. Los cònsols de Canillo ho entimon al dit Bortoló o Adallach. Los papers s'enporten són: la còpia dels Pariatjes i còpia del privilegi nou obtingut del senyor rei de Fransa, i papers de Beuregart.

Dit dia loteje lo Consell dos dobles o set lliures de plata per parròquia i que les pòrton a casa de Matia Albiel a les Caldes, so és, les quatre parròquies. Encamp i Canillo a casa de Miquell Adallach diumenge per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, i dues dobles las donarà Guillem Adallach que li són restades de Fransa.

Dit dia areste lo Consell que Toni Artiaca vaje a la Seu a parlar ab lo senyor veguer dir-li que lo jutge no pot passar de alguns dies, que lo avisat [més] tart, i també cobrar los papers de Garriga que li donaren a Tarascó o per lo camý, i que vaje demà disapte de gran matí, en pena del cot, i si porte dits papers los envie Albiel promptament.

Dit dia areste lo Consell lo Consell de Sant Andreu per al dilluns pasat Sant Andreu i que pòrton los consolats dues perdius rojes per parròquia, en pena del cot.

^{[9]v} Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp donon cavalcadura a Matia Albiel i que la envíon a les Caldes diumenge anit, en pena del cot.

Dit dia loteje la Terra dos formatjes per parròquia i que ls pòrton les quatre parròquies a les Caldes a Matia Albiel. I Encamp i Canillo, a Canillo, en pena del cot, fins a diumenge primer vinent.

Dit dia s'enporte Guillem Areny lo privilegi obtingut darrer del senyor rei per si és menester enviar a Tolosa a registrar. A tornat Guillem Areni los sobredits papers vui a 15 de setembre de 1655*.

1655 novembre 15

Vui, a 15 de novembre de 1655, areste lo Consell que Jaume Call vage a Tolosa a estapllir lo pllet de la demanda que lo senyor de Beuregart demane a la Terra sobre les rendes, que prengue totes les antimes que Laqueuna nos a donades, i que vage a Tolosa ab lo consell que mosur Bergé Ili dirà per tractar de traure lo anpresonament té fet Laqueuna en Tarascó, i això farà lo que son consell aportarà i de son acvocat, i que i vage demà mateix, en pena del cot.

Dit dia s'enporte Jaume Call lo privilegi donat per lo rei a París darerament i lo farà posar en registre al Parlament de Tolosa, i que'n trague una requesta de dit Parlament

contre de aquels que l mos vindran alotjar, i demanar qualsevol supsidi de guerra i, també, s'enporte una còpia dels Pariatges.

Dit dia areste lo Consell que vage, a pesà nos, Jaume Call i Toni Pal, Mijavila, a veure si s poran desfer de l'alotjament del cartié d'ivern i que s valguen del senyor de Marca, i asò tot a sa bona deschrisió.

Dit dia lotege la Terra dos perdius per parròquia de sí a disapte primer vinent i que los pòrton a casa de Guillem Areni, en pena del cot, i que sien de les roges, i Mijavila les presenta[rà] a mosur Bergé de part de la Terra.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Canillo, en pena del recot, que de sí a dimechres primer vinent pàgon lo metge.

1655 novembre 26

Vui, als 26 de novembre 1655, areste lo Consell que Guillemó i Tonisó que adóbon lo camí de la font de la Alsina fins al Consell de Sant Tomàs, de tal manera que estigue bé, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i se mane a Josep de Coletes i Sansa que adóbon lo camí de la Riberola, de tal manera que estigue bé, en pena del cot, fins al Consell de Sant Tomàs.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià pòrton ab mosèn Bernat que a com vol donar lo rosí de Rosell, ^[92] de Ancamp, per veure a com lo vol donar si l vol vendre, i que dit senyor mosèn Bernat, si no vol pujar Ancamp, que escrigue, que dono orde a Joan Antoni.

Dit dia areste lo Consell i se mane als cònsols de Ancamp que fasen adobar l'aigua de la Garganta que estigue bé, de así al Consell de Sant Andreu, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fasen adobar l'aigua de coll de Caldes de así al Consell de Sant Andreu, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Ancamp que fassen adobar lo pont del riu Aixech de así al Consell de Sant Tomàs, en pena del cot.

1655 desembre 6

Vui, a 6 de desembre 1655, areste lo Consell que vagen a parlar ab lo senyor primse Antoni Pal, Migavila, y Bortomeu Calbó y que tràcton alà lo que poran per lo de

l'alotgament, y en fer acasar los arestos per les rendes, y que vagen tant prest pugen, en pena del cot, y també la demanda fa mosiur Baltesà.

Dit dia lotege la Terra una pistola per parròquia que s porto a casa de Montània, dimecres per tot lo dia, en pena del cot, ho a casa de Calbó, ells les pendran.

Dit dia areste lo Consell que lotegen una perna per parròquia i sinch formatges, les sinch parròquies, salvo Sant Jolià, ja ls ten bestrets, i que les pòrton a Sant Jolià a casa del cònsol Vila lo dia de Nostra Senyora per tot lo dia, en pena del cot, si és vella, de pes de deu liures, novela, 12 li[ures].

Dit dia areste lo Consell que lo senyor balle Colat i Montània vagen a la Seu i prengen dites pernes i formatges ab altres ne vindran de casa del senyor rector de Prullans, seran a Sant Jolià dimecres anit ab les demés, i les presentaran al senyor Rochabruna ho a qui a ells los apareixerà, que vagen dijous matí, si abans no van.

Dit dia se areste lo Consell de Sant Tomàs per a l'endemà de Sant Tomàs.

Dit dia areste lo Consell que lo metge demane alguna casa, que se li vâlegue com ha un fill de la Vall, tant quant porem.

Dit dia lotege la Terra per parròquia dos dobles ho set liures de plata, que s pòrton al Consell de Sant Tomàs per pagar lo rosí de mosèn Micolau i lo gasto de Garriga a fet a la Seu, asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell una misa de devosió al Sant Asperit, cantada, ab ansolta, que s fase dir tant perst que s puge.

1655 desembre 10

Vui, a 10 de desembre 1655, areste lo Consell que Micolau Torres i Antoni Tolse vagen a la Seu en lo punt, i que s pàrlon ab Montània i lo bale que ja hés a la Seu, i que fasen astansió del privilegi, i que fasen lo que s puge en desviar que no pujen los soldats, i que requeston si convé.

Dit dia areste lo Consell i se mane a tots los consolats que mànon a tot cap de casa que totom tinguen les armes a les mans, i sempre que tindran avis, totom que acúdon, en pena del cot i altres penes ben vistes al Consell, i que pòrton provosions, tant monision com men[...]ta.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que fasen tancar lo portal i que fasen tenir dos òmens de sentanela, fasen a tandes, i fasen adobar lo rastilló, i dejós lo pont que ho fasen adobar com estave.

1655 desembre 13

^{|92v} Vui, a 13 de desembre 1655, areste lo Consell que Joan Colat, batlle, i Joan Pere Torres, de Pal, vagen vui mateix a la Seu de Urgell a besar les mans al senyor compte de Illa i que si convé tractar alguna cosa, ho fassen ab tot que antes de cloure ninguna cosa tórnon relatió al Consell o als hòmens ab consulta se trobaran o elegiran vui a Sant Julià.

Dit dia areste lo Consell i s trobe hòmens per estar a Sant Julià per al que convingue fer, tant per les coses sobredites com per altres negosis de armes. Si convé que i vaje Joan Pal, del Puy, i Miquel Adallach. I que demànon tots los de Consell i proms de Sant Julià si s convindrà, i dits que ls fassen assistèntia sempre los demanaran, en pena del cot. I també los dits Pal i Adallach tinguen orde de comandar los soldats hi són i seran de sí en avant, i si no n'i a prou o convé mudar-los tots o los que convingue, que u fassen. I que mànon als consolats fassen lo que ls avisaran. En tot se ls done totes les vises i forses de esta Casa. I que vagen dits Pal i Adallach demà matí dimarts, en pena del cot.

1655 desembre 22

Vui, a 22 de desembre 1655, al Consell de Sant Tomàs, areste lo Consell que los cònsols de Canillo i de Ordino i de la Massana, Andorra i altres deguen fins vui estranins, lots, cots i tots comptes apar ab un memorial de tot, i que pòrton dits dèbits passat lo dia de Cap d'Any, al primer Consell se tindrà, asò és, per pagar lo contengut en dit *[me]*morial a qui se deu i asò faran en pena del cot o recot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i s mane als cònsols de Canillo fassen algun bllat endarrerit deuen a la parròquia d'Encamp, so és, per restes de les deu càrgues de bllat s'ere arestat ajudàs dita parròquia de Canillo a la d'Encamp lo any passat per los soldats. Asò faran fins al dia de Cap d'Any primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1655 desembre 29

Vui, a 29 de desembre 1655, areste lo Consell que Antony Soler i Tolse i Andreu Pal, de Sant Julià, vagen a besar les mans a Rocabruna. Sobre de alguna cosa demane a la Vall, li fassen resposta i li pòrton sis pernills i dotse formatges, i que vagen demà dijous, en pena del cot.

Dit dia loteje la Terra sis pernills i dotse formatjes, lo tot sobredit que és un pernil i dos formatges per parròquia, les pernes que péson dotse lliures, i que les pòrton a Sant Julià demà a nou hores, en pena del cot, les portaran a casa de Andreu Pal.

^{|93} Dit dia areste lo Consell que atès que al Consell passat fèrem lo compte al cònsol de Sant Julià del que se avie de pagar a la dona fèu lo gasto a Garriga, que ab tot se li pujave lo gasto catorse lliures i avie rebut divuit reals, se li restave dotse lliures, dos reals. I dites dotse lliures, 4 sous les pòrton los cònsols de Sant Julià al primer Consell, en pena del cot, i así se pagarà la dona.

Dit dia areste lo Consell i pose lo cortó del vy a dos sous i mig lo cortó, i que l venguen a dit preu demà i no a més, en pena del cot.

1656 gener 2

Vui, a 2 de gener de 1656, areste lo Consell que Joan Pere Torres vage a parlar ab lo senyor comte de Illa i soppllicar-lli que mos fase mersè de deixar-nos los soldats tenim, si n'i a, de entrar de altres, i que vage demà mateis, i que i vage ab ell Masià Albiell, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que s digue una missa a invocació del Sant Esperit que ns vulle encaminar al seu sant servei i, a la fi de la missa, una ensolta a les ànimes, i que s digue lo més prest se puege.

Dit dia areste lo Consell que Toni Soler vage a la Seu de Urgell i que sapblle intel·ligència del que se marmure que Baltesar vulle pasar Andorra, i si sap res, avisarà del que sabrà, y dona *[rà]* intel·ligències de aver miquelets, so és, ab lo Capdeferro i lo Guillem Servós.

Dit dia a pagat Sant Jullià lo comte de la dona d'alt alertada.

Dit dia lotege la Terra deu reals per parròquia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i mane a Rosell, de Sisponi, que fase tancar lo portell del prat de la serra de la Nor, i més ansà del portell i poso unes llates de sí al dia dels Reis, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo, Encamp i Andorra que pòrton los dinés del llot an fet vui, demà mateis, en pena del cot, i los dinés deuen andarerits los cònsols de Canillo i los portaran a casa de Joan Torres.

1656 gener 7

^{93v} Vuy, a 7 de jener 1656, areste lo Consell que Joan Pere Torres, de Pal, y Andreu Pal i Toni Soler i Tolse vagen a besar les mans al senyor Rocabruna a saber resposta del que li a escrit lo senyor compte d'Illa, i tractar lo que poran conforme se'ls és dit, i que vagen anit a Sant Julià per a baixar demà matí, en pena del cot.

Dit dia loteje lo Consell vint reals per parròquia, i que·ls pòrton demà per tot lo dia a Sant Julià a casa Toni Nagual, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel i mane lo Consel als cònsols de Canillo que aixecúton los cònsols vels del que deuen als estranis i lo cot i recot i loch, en pena del cot de la Terra.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Sant Jullià que pàgon al metge un sisteró de sibada demà mateis, en pena del cot.

1656 gener 12

Vuy, a 12 de janer 1656, areste lo Consell que Andreu Pal que prengue un altre home a son gust i vagen a la Seu de Urgell a veure si poran fer rellevar de l'al·lotjament lo que puguen. I també, del modo del viure, demanen que vejen de moderar ho que visquen com vivien los que i eren del senyor compte de Illa, i que vagen anit mateix, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que si los soldats entren, que Esteve Guisalt i Toni Nagual los donon una requesta com a Don Bernat ja al portal, i si dits Torres i Andreu Pal hi són, que i asistesquen, i que fasen llevar acte de tot, i que lo notari dono còpies tretes, que la Vall les a de menester.

Dit dia areste lo Consell que Pere Pont parlo a mossèn Bernat Picart que vaje a Tarascó i Tolosa, si menester serà, per lo negoci de la causió a fet Berjé i lo més convindrà tractar, i que partesque diumenje primer vinent, i que vaje a parlar ab Joan Pal al Pui, i dit lo donarà lo intendi del que a de fer, lo tot en pena del cot de la Terra. I si dit no pot anar, que vaje Matia Oriol i dit Pal lo i entimo.

Dit dia areste lo Consell i loteje un doblla per parròquia, i la pòrton fins a diume[nge], lo més llarch a migdia, primer vinent, en pena del cot, a casa Joan Pal, al Pui de la Massana.

1656 gener 15

Vui, a 15 de gener de 1656, areste lo Consel que Bortomeu Calbó i Andreu Pal vagen a la Seu de Urgell a tractar ab lo senyor Baltasar i donar·lli queixes de l'alotjament tenim tan caregat, i veure ab compo[si/sió] se'n porien traure, i la compo[si/sió] sie ab mercaderia, i que vagen avui mateis, en pena del cot.

⁹⁴ Dit dia loteje la Terra tres doblls per parròquia, so és, doblls de or o pessas de vuit de les bones i de pes a deu reals, i se an de portar a casa de Calbó, de Soldeu, per tot lo mes de gener present, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo mànon a Damià Dutell, de Canillo, vaje a Tarascó i, si menester serà, parlat aje ab Berjé del Barry, que vaje a Tolosa per fer lo que dit Berjé li aconsellarà i, també, ho consultarà a dit Tolosa si convindrà establir lo plet. I que demà diumenge vaje a parlar ab lo pobill Pal al Pui, i ell que li done la estructió del que deu fer i los papers a de menester, i que vaje dillins⁷⁹ per pasar lo port, en pena del cot de la Terra.

1656 gener 24

Vui, a 24 de jener 1656, areste lo Consell que lo senyor balle y Guillem Arein, vagen a la Seu de Urgell a parlar al senyor de Baltesar y que tràcton de desalotgar los soldats de aquesta terra, ab lo enteres poran a son albitre, y que vagen vui.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Canillo que demà diluns tragen piniores als cònsols vells de dita parròquia per lo que deuen a la Terra, en pena del cot, y que prenguen piniores, les millós que·s puge trobar [en] dinés, sobre son jurament.

1656 gener 30

Vui, a 30 de janer 1656, areste lo Consell que cada consolat fasse manar a ses parròquies, que atès que·s sucseix abusos i desbarats fan alguns mals hòmens van a la vida irada, que ningú los acullo a sos cuberts ni·ls donon a menjar ni beure ni consell, fabor ni ajuda, ans bé, en veure hòmens que·s tingue notítia o presumtíó fan o ajen fet malsefisis, que en veure·ls los crídon i fassen repicar les campanes per a totom generalment los perseguesque, i asò lo tot en pena del cot de la Terra.

⁷⁹ En lloc de dilluns.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia fasse dos hòmens ben armats ab pessa llarga i altres armes, i que pòrton queviure per tres dies, i que·ls fassen trobar a Santa Coloma demà boca de nit, en pena del cot, i que demànon Tonisó, de Andorra, que·l dirà lo que se a de fer.

Dit dia areste lo Consell que Anthony Pal, Mijavila, i Guillem Adallach, de Canillo, vagen a Tarascó, i Tolosa si menester serà, per lo negosi de les rendes, que vejen com ho poran fer. Sie ab acort abtal ells se prenguen los fruits ab forsa per millor cautela, o també, si lo consell porte de pledejar, que u fasson, i que·s tròpion demà nit a Lloris per passar lo port i que pàsson al Pui a parlar ab Joan Pal los donarà lo intendi, i asò faran en pena del cot.

Dit dia se done orde als sobredits que sércon dinés a int/e/rès o ab venda de llana com puguén, i asò per tot lo comú de la Vall, per los dinés auran menester per gastos faran.

1656 febrer 18

^{94v} Vuy, a 18 de febrer 1656, areste lo Consell i loteje quatre pernes per parròquia i que n'í aje una de vella per parròquia, les novelles que péson dotse lliures lo menos, les velles deu lliures lo menos, i que les pòrton a Sant Julià demà disapte de gran matí, en pena del cot, i Andreu Pal que les rebo i asento tot com les rebrà.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Areny vaje a la Seu a portar dites pernes al senyor Baltesar, i que vaje demà, i que li suplique se servesque apiadar-se de nosaltres de traure'ns la gent de guerra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià sércon les dotse dobles i lo que demanen los cavallers robaren a la ribera de Beixesarry, que·l pàgon i, com dit és, sércon dinés a int/e/rès com puguén, que la Vall està a tot. I després que sércon asienda dels que robaren dit robo, i que·s prengue per pagar lo que serà.

Dit dia ha contat i igualat les pernes que cada parròquia a bestret fins vuy i avem trobat que a deu pernes per parròquia som iguals, salvo que Canillo ne restarà dues, i Andorra també ne restarà dues, i de dites quatre, la Massana ne aurà de cobrar tres, l'altra restarà bona a la Terra.

1656 febrer 22

Vuy, a 22 de febrer 1656, areste lo Consell que Toni Pal, Mijavila, i Guillem Areny vagen a besar les mans al senyor Baltesar aserca de les rendes, i que·ns valgue en fer donar los fruits, i que vagen demà, en pena del cot.

Dit dia a votat lo Consell per dohena per portar per electió de notari i los vots són a Miquel Martí, de les Bons, i Guillem Areny, de Ordino.

Dit dia areste lo Consell tots los consolats pòrton les tres pistoles se eren lotejades ja a 15 de gener proppassat, i que les pòrton sens falta fins a diumenge primer vinent a casa de Mijavila, a Sant Julià, en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje la Terra sis lliures per parròquia i que les pòrton fins al primer diumenge de Coresma a casa Guillemó, de Andorra, en pena del cot de la Terra, i los cònsols de Canillo que pòrton lo endar/e/rit del cònsols vells dit dia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de Andorra fassen adobar lo camí és a la Riberola, entre lo prat de Coletes i la segla de la mola de Sansa, fins a diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1656 març 16

Vuy, a 16 de marts 1656, areste lo Consell que Guillem Areny envio un propi a Nigol, de Tarascó, procurador de Beuregart, que passo per enllestir lo de les rendes i dit Areny li digue, pasat sie dit Nigol que vaje a trobar Mitjavila, i dit vaje a la Seu ab dit Nigol i que s'enporten los papers se li són enviats per Andreu Pal junt ab la ordenansa de mossur Baltesar.

⁹⁵ Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de Canillo que fins a diumenge primer vinent pòrton lo endarrerit dels cònsols vells que és quatre lliures, sis sous i sinch a Guillem Areny a Ordino, en pena del cot.

1656 abril 4

Vui, a 4 de abril de 1656, areste lo Consell que Bortomeu Calbó vage a Ax a parlar ab musur de Granó per les dopbles lli devem, i que miro com o porà tolerar, ho sie, pagar lo interés ho del millor modo porà consertar-ho. I si dit Caubó és a Fransa, que los cònsols de Canillo lli eschriguen lo que a de fer, en pena del cot. I si·l dit Caubó les traue ab son chrèdit i fa de bo, que aquesta Casa lli està a tot i per tot allò que ell tractarà.

1656 abril 11

Vui, a 11 de abril de 1656, areste lo Consell que los cònsols de Canillo i de la Massana i Andorra pàgon lo que deuen al memoriall a Guillem Areni de así a la darrera festa de Pasqua, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consel lo pà a tres lliures al real, i que venguen demà mateis.

Dit dia pose lo Consel lo cortó del vui a tres sous, i que venguen demà mateis, en pena del cot de la Terra.

1656 abril 21

Vui, a 21 de abril de 1656, areste lo Consell que los cònsols de Canillo i los cònsols de Andorra pòrton lo que deven a casa de Fran^ccesc/ Torres, de sí al dia de Sant March primer vinent, en pena del recot. I diu lo Consel que Joan Torres ho los cònsols de Andorra, que lo primer Consell vindrà de amont ho avall, que si és de hora deguda, que'l treferesquen⁸⁰ per a dematí, i que'ns apàrion a dinar si no an pagat los cònsols de Canillo, de Andorra.

Dit dia lotege la Terra per parròquia trenta-i-sis reals i mig per parròquia de sí a Sant Miquel de maig primer vinent, i que les pòrton a casa de Joan Torres, en pena del cot.

[1656] maig 2

Vuy, a 2 de maig, areste lo Consell que Guillem Pal vaje a la Seu a parlar ab lo senyor veguer i li mostro la carta nos a fet per resposta lo jutge Seré i, si convé, que parlo ab lo doctor Gili, si lo veguer se pren asesor, si la Vall se pot pagar ab treballs, i que vaje demà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Joan Pal, del Pui, vaje a Fransa a triar quatre mules de les de Calbó o de Joan Antony, i que i vaje Geroni Martí, de les Bons, i que vagen demà, en pena del cot. I si les donen, la Vall les pagarà. I vingudes dites mules, dit mos fasse avis a Guillem Areni i Guillem Pal que vagen a menar-les al senyor de Baltesar i suplicar-li vulle traurer lo allotjament tenim.

⁸⁰ Probablement en lloc de preferesquen.

^{95v} Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de Canillo que, en pena del recot, aixecúton los que deuen a Canillo dels comtes que deuen andarerits, de sí a Sant Miquel primer vinent, tant dels cots i dels astranis.

1656 maig 11

Vuy, a 11 de maig 1656, areste lo Consell que Joan Pere Torres, de Pal, vaje a Fransa a véurer si trobarà una mula per apaiar ab la que té Baltesar, és estada del rector de Aós, o sinó, si'n trobe dues a proposit, les meno, que sien grans, i que vaje demà, en pena del cot de la Terra. I la fasse venir ab tota la brevedad posiblle, i vingut, que la envio a casa Guiem, i dit Gu*/i*/em i Guillem Areni la vagen a portar a Baltesar.

Dit dia loteje la Terra que de les vint-i-set doblls se deuen al senyor rector de Aós per la mula donada a Baltesar, que se li an de pagar ara sin*/c*/h doblls, i les restans vint-i-dues a Sant Juan de juny primer vinent, pòrton de quí a diumenge primer vinent a casa Joan Torres una doblla per parròquia per donar dites sinch, la restant serà per pagar gasto, asò faran en pena del cot.

Dit dia se pose lo vi a dos reals lo cortó, i que'l venguen a dit preu demà mateix, los consolats que u intímon, cada un en ses parròquies, en pena del cot.

1656 maig 18

Vui, a 18 de maig 1656, areste lo Consell una misa de devosió per parròquia, cantada, al Sant Asperit, y ansolta per les ànimes, que Nostro Senyor se apiado de nosaltres, y que*/s*/ digue tant prest que's pugue.

Dit dia areste lo Consell que's vaje a la Seu Andreu Pal i Torres que tràcton al senyor Don Luques si's porà traure les companies de Sant Julià, Andorra, Hordino ab lo interès se poran, y les demés companies si poden, y tota la terra astarà a tot lo interès se porà pagar per dit deslotgament.

1656 maig 25

Vui, a 25 de maig 1656, areste lo Consell y se mane a cada consolat que pòrton vint dobles per parròquia, asò dilluns per tot lo dia, per a pagar-les [...], y deu dobles nos fan pagar al tinent de Roquabruna, asò en pena del cot y en pena, si les tropes entren, de enviar-les a les parròquies deuran, y asò, tot lo mes larch, dimars a migdia que sien los dinés a Sant Julià, y Guillem Pal y Torres vagen a pagar dit dia.

Dit dia areste lo Consell que los papers de la notaria que són a casa de mossèn Ribot que·ls pòrton a la notaria, y que donon a mosèn Picart ab inventari los papés aurà menester per a la Cort, asò que·s fase diumenge, que·stà arestat mosèn Picart s'i trobarà, i los cònsols i consellés de Andorra ho fasen, pena del cot.

[1656] juny 26

|⁹⁶ Vuy, a 26 de juny, al Consell de Santcugesma trobam mostafàs i vehedors de aigües:

- Primo, a Canillo Mora mostafàs, vehedor Bortoló.
- Ancamp Martí mostafàs, Calba vehedor.
- Ordino Guillem Areni mostafàs, Toni Pal vehedor.
- La Massana Ramon Rossell mostafàs, Joan Pere Torres vehedor.
- Andorra Matheu Moles mostafàs, Matia Albiell vehedor i mostafàs.
- Sant Julià Tolse mostafàs, Tony Nagual vehedor.

Dit dia se trobe a capitans:

- Primo, a Canillo Miquel Peliser capità
- Ancamp Joan Pal i Pont capità.
- Ordino Joan Torres capità.
- A la Massana Toni Call, de Aniós, capità.
- Andorra Matia Gostantí capità.
- A Sant Julià Joan Bonet capità.

Dit dia se trobe sobreposats de l'ofisi a peraires a Masià Albiell y Josep, y sobreiestant Pau Perenalt.

Dit dia areste la Terra y lutege per parròquia vint-i-tres liures i sis sous i vuit dinés, i són per pagar tots los bestrets an fets particulars i la mula de Mas y la [...] dells consellés. Dites vint-i-tres liures, tres sous per parròquia i vuit dinés an de pagar a la Terra de quí al dia i festa de Sant Miquel de setembre primer vinent, asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que pàgon per parròquia la paga de Sancugesma al metge, asò en pena del cot, fins al dia de Sant Pere.

|^{96v} Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal, vaje a la Seu a parlar ab lo senyor viquari general juntament ab Garriga aserca de la renda, y que prengue consell de l'advocat y

fase lo que lo consell li aportarà, y asò Guillem Arein y lo balle y ajudaran ab lo que poran, i que vagen demà, en pena del cot, y s'enportaran la carta de Perpenià.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Joan Pal y Antoni Pal, Migavila, que respongen a Gariga, procurador de Beuregart, lo que convinge en defensa de la Vall y fasen requestes y actes, tot lo que convingue, en nostro defensa que no resto caregada la Vall, sinó que prengen lo delme de qui sie.

Dit d[i]/a lotege lo Consell vint-i-tres reals per parròquia per pagar lo gasto del dia tras dit, asò que·s pago diumenge per tot lo dia, en pena del cot, que serà lo dia de Sant Tot. [Si] lo diumenge serie masa prest, que·s pòrt[o]/n a Sant Jolià. Si [i] a Consell, que·ls pòrton al primer Cònsell, pasat vuit dies.

1656 juny 29

Vui, a 29 de juni 1656, areste lo Consell que demà divendres baixo sis hòmens a la Seu de Urgell a donar informacions del que siran entorogats que en tems de sede vacant qui a tirat los fruits de la Mensa Episcopal de la Vall de Andorra. I baixaran: de Canillo, i baixarà Damià Dotell, Encamp i baixarà Micolau Torres, i de Hordino Guillem Areni, de la Massana Ramon Rosell i de Andorra Masià Albiell i de Sant Jullià Antoni Solé, dit Tolse. I que i vagen demà mateis, en pena del cot, i se comferiran davant de miser Gili i de aquí i aniran a ont lo consell aportarà, i Andreu Pal que i vage, que ja a comensat de parlar-ne ab dit Gili. I s'enportarà la carta de Perpinià.

Dit dia areste lo Consel i trobe hòmens per col·lectar les rendes de la Mensa Episcopal de la Val de Andorra, i o col·letaran per parròquies: Primo a Canillo o col·lectarà Pere Pont i Mora i Andreu Rosel, dit Pellisé, Encamp ho col·lectarà Joan Toni Tores i Areni, ha Ordino ho col·lectarà Guillem Bons i Jaume Call, a la Massana Sabaté i Pere Torres, Andorra Joan Torres i Muntània, a Sant Jullià Asteve Martí i Mijavila, de Fontaneda. I dits delmaran cordés i llana i grans i ho posaran en cobro i que n'agen de donar comtes sempre los seran demanats, i asò en pena del cot, i asò pagats de sons treballs.

|⁹⁷ Dit dia Areste lo Consell que Joan Pal, del Puy, vaje a Perpinyà a portar les informations se són preses per lo de la renda de la Mensa Episcopal vacant y també per lo any proppassat, que·n trague lo partit que pugue y també que vege si porà traure lo presoné, que lo veguer y portà a dita vila, y que vaje lo més prest se pugue, en pena del cot.

Dit dia llotega la Terra una pistola y mija per parròquia, y que demà les pòrton cada consolat al povill Pal, salvo la parròchia de Sant Julià, que les an de portar a la Çeu per pagar lo jutge y notari faran les informations per lo de la renda, lo tot en pena del cot.

1656 juliol 17

Vui, a 17 de julioll de 1656, areste lo Consell que Guillem Bons i Guillem Adallac vagen a la Seu de Urgell a parlar ab lo senyor Rocabruna a veure lo que vol, i que i vagen ara mateis, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a 3 sous, i que venguen demà mateis, en pena del cot, cada consolat ho entímon a ses parròquies.

Dit dia llotega la Terra vuit quintàs de llana per parròquia, so és, Hordino, Canillo, Encamp i Andorra la faran a mosur Gomà, de Ax, trenta-un quintà i mig, la Massana a mosur Vergé, 8 quintals, i Sant Jullià farà a Labèrnia 8 quintals del lot, i mig quintal li'n faran a dit Labèrnia, mig quintal de la asienda del/s/ miquelets, i Andorra ne domarà mig quintal a Labèrnia, i la rellevarà dels de Gommà, asò de sí a Sant Miquel de setembre, en pena del cot.

Dit dia lotege la Terra vint pistoles per parròquia i són per pagà a mosur de Beuregart los 800 frans lli devem de la paga dels bllats, y pagaran lo metge de deu mesos lli devem, i dit doctor se ten per descunduït, i asò de sí a diumenge, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell que los de Sant Jullià i los de Canillo pòrton lo quintal i mig de llana devem a Nigol demà mateis, en pena del cot.

1656 juliol 20

^{|97v} Vui, a 20 de julioll de 1656, areste lo Consell que Masià Albiell vage a Perpinià a veure si porà acasar lo que Rocabruna mos demane de què paguem contribusió, i que vege si porà acasar dita demanda de allí hont lo consell aportarà, i que i vage demà mateis, en pena del cot. I també si lo senyor bisbe de Oranja és vingut, que's vege ab lo senyor Don Falip Lapons sobre lo negosi de la renda del bisbe, i veure se si'n⁸¹ porie pendre resolusió. I Andorra que lli serco calvacadura, en pena del cot de la Terra.

⁸¹ En lloc de si se'n.

Dit dia lotege la Terra una dopblla per parròquia demà mateis, i que la pòrton a Masià Albiell, en pena del cot, i Albiell que aguardo que lo senyor batlle sie tornat de la Seu anar-se'n.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra sopplicon al senyor batlle que vage a la Ribera a veu/re/ i saber a veure⁸² la Ribera si contribueis i lo bescomtat, i com se pasen los paisans ab lo governador de la Seu, i asò en pena del cot de la Terra, i que i vage demà mateis.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra tórnon resposta al governador de la Seu per la contribusió mos demane, i que lli tórnon de resposta no pensam pagar, i pendran bon consell com se aurà de tornar dita resposta.

Dit dia a fet lo Consell lo afor del bllat i a resolt que lo bllat que s'és fiat i lo pose lo preu a sis lliures i mija carja, tant lo que auran fiat los particulars com lo que lo Cumú a fiat de la renda de Beuregart, i asò cada consolat ho entímon, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lotege la Terra dos pernes a la parròquia de Canillo de pes de 10 lliures⁸³ que deu de andarerides, i que les pòrton a casa de Andreu Pal demà per tot lo dia, en pena del cot, i Andreu Pal les porto al senyor segrestà Viver disapte de part de la Terra. La Massana i Encamp i Hordino tenen una perna cada parròquia bestreta més que les altres, sense les que són detràs asentades.

1656 juliol 29

Vui, a 29 de julioll de 1656, areste lo Consell que los cònsols entímon a les parròquies, porta per porta, que no vagen a la Seu ni a la Ribera, avertint-los que si·ls capturaven que la Vall no·ls i està ab res.

Dit dia areste lo Consell que totem porto les armes, en pena del cot.

^{|98} Dit dia areste lo Consell que los cònsols ho cònsol de Sant Jullià se vegen ab Joan Tores dilluns, i dits se vegen ab lo senyor rector de Andorra per tornar resposta a Rocabruna, en pena del cot.

⁸² En lloc de saber si.

⁸³ Segueix sous sense cancel·lar.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat fase anar los fadrins vagen a Sant Jullià que sien aprests i ben armats y que no sien hòmens que no sàpien menejar les armes i que i estiguen quatre dies les quatre paròquies, i que n'i vage 4 per paròquia.

Dit dia areste lo Consell que les paròquies pòrton a casa de Guillem Areni tretse pistoles per pagar a mosur de Beuregart, de sí a dimechres per tot lo dia, en pena del cot, sens falta, i que aquel que no pagarà, a ses costes tots los desbarats ne porien venir.

[1656] agost 11

Vui, a 11 de agost, areste lo Consell que Guillem Areny o Matià Oriol vaje un de ells a trobar Laqueuna i portar-li los dinés de la paga caiguda de les paròquies auran pagat, i la de Andorra que reste, que si hi a ninguns gastos ni atentats, tot corre a ses costes fins aurà pagat. I lo que anirà, que fasse lo que puegue en fer, se tingue patència de dita resta. I també vol dit Consell se digue a dit Laqueuna vingue a pendre les dèsmes demane com a procurador del senyor Beuregart, i que vingue sempre vulle, i que vaje lo dia del dit diumenge o dilluns lo més llarch, en pena del cot, i que cobro rebuda del que li donarà.

Dit dia areste lo Consell que les paròquies an de portar lo/s/ dinés com està arestat a l'arest dalt de 29 de juliol, i que ls pòrton a casa de dit Areny demà disapte per tot lo dia, en pena del cot i del tot dit en dit arest.

Dit dia areste lo Consell que cada paròquia pòrto l'oli li toque a pagar a Nostra Senyora de Urgell fins al dia de Sant Bortomeu primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1656 agost 19

Vui, a 19 de agost de 1656, areste lo Consell que Fransesch Sucarà vage a la Seu per tornar resposta al veguer de la carta ha enviada als cònsols de Sant Julià, i que no li prometo nenguna cosa sabrà los intents ten.

Dit dia areste lo Consell que Fransès Sucarà s'enporto lo memorial a fet miser Montanya a la Seu i prengue carta dell Capítol per enviar-la juntament ab lo memorial a Roma a l'agent del Capítol, i Fransès Sucarà que's dono orde per lo millor modo convendrà en què vage despaxada.

Dit dia pose la Terra lo pa sinch liures al real, lo àjon de vendre demà, tots los cònsols ho entimon cada uns en sa paròquia, en pena del cot.

^{98v} Dit dia areste lo Consell que pagen los sensos de Costoja de quí al primé Consell totes les paròquies, en pena del cot.

1656 agost 23

Vui, a 23 de agost 1656, areste lo Consell que Guillem Areny escrigue a Laqueuna aserca de les rendes que no volen arendar que se les vingue a pendre, i també, per lo del cartié de ivern, que li digue som miserablls, que ns persegueixen de totes parts, que u coloco lo millo puegue no enpeniat-se en res.

Dit dia areste lo Consell que Andorra, la Massana i Ordino fassen set soldats per paròquia, faran vint-i-un, i dits an de anar a la Massana per guardar a les montànies, i de la Massana, als⁸⁴ set, que i vaje una setmana Rossell, de Sespony, lo jove, per capità, i tots que estiguen a son orde i que pòrton provosió per una setmana i que's tròpion demà a Pal a migdia, en pena del cot de la Terra. I altra setmana, així mateix, i serà capità Aiern, de l'Aldosa, i altra serà capità Bons. Lo tot com està dit.

Dit dia areste lo Consell que per alguns abusos se sucsoixen de anar alguns hòmens a pillar, per lo tant, vol dita Vall que los consolats mànon a ses paròquies a totom, generalment, per porta, que ningú los acullo ni ls dono a menjar, ni consell, favor ni ajuda, ans bé, en veure'ls se'ls repicon la campana i a crit de viafós los aquiton, que ls ajen morts o presos. Asò faran, pena del cot, y asò se advertirà als senyors batlles per a què fassen justícia, i entre altres són Bardot de Ricart i altre dit lo Moltenero per tenir notítia són anats a pillar algunes egües a Serdània en compania de un altre de Serdània que's diu Pere, que a esta/t/ est ivern passat ab Molines, de Sant Julià.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat a sa paròquia pàgon lo vicary lo que se li deu de l'aument de l'any passat, que lo que pagaran se ls tindrà a compta al que deuen del bllat les paròquies de la renda del bisbe de dit any passat, collita feta de 1655. Asò pagaran per tot lo mes de agost present de 1656, en pena del cot de la Terra, i cobraran rebuda del que pagaran a dit vicary.

1656 setembre 2

Vui, a 2 de setembre 1656, areste lo Consell que vaje Guillem Adallach ha besar les mans al senyor de Candala alà ont se trobarà, y també Guillem Arein vaje a Tarascó, y

⁸⁴ En lloc de dels.

dit Adallach tractaran ab Laqueuma lo de l'alotgament y lo de la renda, y faran lo que poran y lo que son consell aportarà. Y de Tarascò se n'anirà dit Guillem Adallach ab compania de Garriga a besar les mans al senyor de Candalà, y traure lo que convindrà per lo de la Vall, com ja ten astruació dit Adallach, y que vagen diluns, en pena del cot.

|⁹⁹ Dit dia areste lo Consell que sempre un capità tingue l'legítima excusa que los cònsols los pugen cambiar, manar-ne d'altros convinguen a la montània ho a Sant Julià.

1656 setembre 9

Vui, a 9 de setembre de 1656, areste lo Consell que loitegen una perna i quatre formatges per parròquia i que les pernes sien honestes, en pena del cot, i que les pòrton demà per tot lo dia a casa de Fransès Sucarà, dites pernes a bestre[te/s] Andorra 4, i Sant Julià dos.

Dit dia areste lo Consell que Torres i Masià Horioll vagen a la Seu de Urgell a besar les mans al senyor tesorier Don Joseph Tort i de Peguera, i lli presentaran sis pernes i dos dotsenes de formatges, i lli representaran los nostros treballs, i que vagen ara mateis, en pena del cot, i s'enporten un còpia del privilegi de la confirmació registrada.

Dit dia areste lo Consell que los consols portin de sí al primer Consell lo compte dels jornals deu la Terra, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de les parròquies són los arendadors, que presènton los albarans deuen a la renda, qui són:

Encamp, per los arendadors de Canillo, són a Joan Pal i Pont i a Micolau Pradet i a mossèn Bernat Picart per la resta del blat deuen, además del que an lliurat als cònsols.

I per la parròquia d'Encamp als mateisos arendadors i a Micolau Torres.

I ha Ordino a Tomàs Babot i a Jaume Pal, faran los mateis.

I los cònsols de Sant Julià o entimaran a Jasinto Gallart per la renda de la Massana, per lo blat deurà de la renda del que restarà deure del que los cònsols no auran rebut.

I los de Sant Julià entimaran a Jasinto Gallart i Andreu Pal i a Joan Vila, de Sant Julià, donaran comte del mateix.

Asò se'n porten los albarans, i tornaran resposta al primer Consell de la resposta faran, en pena del cot.

Y de la renda de Andorra ho entimaran a Jasinto Gallart també los cònsols de Sant Julià.

Dit dia lotege la Terra tretse reals y cada consolat los pòrton de sí al primer Consell, en pena del cot, y dels tretse reals n'an pagat quatre y resta nou a pagar.

Dit dia se mane als cònsols de Encam[p] que demà diumenge per tot [lo dia], pòrton en mans de Andreu Pal catorse franch[s] que deuen de restes de la paga de Laqueuna, en pena del cot.

1656 setembre 12

|^{99v} Vuy, a 12 de setembre 1656, areste lo Consell que cada parròquia fasse un memorial del gasto i compositions i contributió i plasses mortes, tant de l'any passat de l'alotjament de Meremvila o guardes de Candalà com lo allotjament d'est any de Baltesar i de Lafarra i de Massana, i les compotitions an fetes los soldats, tant de bèsties an pres ho se'ls ha donat i vestir o calsar, tot ben minutat se'n fasse suma de tot, any per any, i quines companies ho an gastat, i dits memorials que'ls pòrton dites parròquies a casa Andreu Pal, de Sant Julià, dimecres per tot lo dia, i dijous dematí que vaje Toni Soler i Tolse a portar dits memorials a la Seu al senyor Don Josep Tort i de Peguera, tesorier, i informar-lo del tot bé, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que s'also los soldats anaven a Sant Julià, i que si senten res de nou los cònsols de Sant Julià avertesquen que baixo gent, la que sie menester, en lo punt avisaran, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Andorra, Encamp i Canillo que fassen sinch soldats per parròquia i dits seran quinse, i de dits que vagen los de Encamp i Andorra a la Massana ab los soldats de la Massana, i los de Canillo ab los soldats de Ordino, i los tots estiguen a l'orde dels capitans tindran dites parròquies de la Massana i Ordino. I que vagen demà mateix, i que pòrton viures per quatre dies, i que los uns no's puguén moure que los altres no i sien, lo tot en pena del cot. I que tots pòrton pesa llarga i altra pesa i ben monitionats de pólvora i bales, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i posen lo cortó del vi novel a real, i que coménson de vendre demà dimars a 12 de setembre, en pena del cot, i si'l mesclen ab vi vell, que l'ajen de donar a real, ab la mateixa pena. I se mane als tavernés que prengen sisens i ardis, so és,

48 sisens al real i 36 ardots al real, asò cada consolat ho entímon, en pena del cot, asò és lo corent que va la moneda per tota la Ribera.

1656 setembre 28

Vui, a 28 de setembre de 1656, areste lo Consell que Miquel Adallac vage a parlar ab mosur de Martinet, governador de Querol, sobre de una lletra a enviada al Consell, i que i vage demà mateis, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Adallac vage a la Seu de Urgell a entimar a Rocabrúna la hordenansa del senyor duc de Candalà i al castell de la Bastida, i que i vage de así mateis, en pena del cot de la Terra, i que dit Adallac se'n meno lo notari mosèn Picart.

^{|100} Dit dia areste lo Consell que Joan Pere Torres vage a Foix a prestar lo sacrament de fedelitat devant mosur de Vuiolet, en pena del cot, i a Tarascó se pendrà altre home de Andorra, aquell lli apareixerà anar ab ell, i s'enporte lo privilegi de la confirmació del rei i los Pariatges.

Dit dia areste lo Consell i fa procura a Fransès Sucarà per aixecutar los bllats i sensals de aquesta Casa, i lli donen reseptors a cada paròquia: a Canillo Adallac, Encamp Joan Antoni, a Ordino Guillem Bons, a la Massana Pere Torres, Andorra Joan Torres, a Sant Jullià Andreu Pal.

Dit dia areste lo Consel que cada paròquia porto nou lliures, 4 sous a casa de Andreu Pal demà per tot lo dia, en pena del cot, per pagar lo real per lliura a l'ardiaca ho al carseller, i Andreu Pal que tingue horde en pagar.

Dit dia areste lo Consell que les paròquies pàgon als senyors vicaris de sí a 8 de octubre tot lo que se'ls deu de l'aument de l'ani 1655, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consel lo cortó del vui a real, tot vell i novell, i venguen demà mateis, en pena del cot.

1656 octubre 5

Vui, a 5 de octubre de 1656, areste lo Consell que Guillem Adallac vage a Tarascó a veure-s ab mosur Laqueuna i tornar parlar de lo afer lli avem encomanat, i donar-lli calcom per al segretari de Candalà ho promet/*r*/e-li en lo millor puegue, i també anirà a

Fois a prestar lo sacrament de fedelitat. I que i vage demà mateis, en pena del cot de la Terra.

Dit dia a donat la Terra los albarans a Fransès Sucarà de la renda de totes les paròquies.

Dit dia loteje la Terra una dopblla per paròquia per donar a Guillem Adallac, i que les pòrtan a casa de Guillem Adallac demà matí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, atès i considerant que la Cúria no està ocupada de notari, i per lo interim donam de facultat i pllen poder al Reberent Misser Antoni Muntània puegue traure i autenticar qualsivol eschritura serà nese/*sà*/ria per los particulars de nostra Cúria, i asò ab consintiment de tot lo Consell.

1656 octubre 25

^{|100v} Vui, a 25 de octubre de 1656, areste lo Consell que vuit pistoles i dotse reals que Andreu Rosell a gastat de anar a l'armada, i dos dopblls i deu sous gastaren Torres i Adallac a Fransa, que-s pàgon dels dinés del bllat de la renda, que sirà una dopblla i mija per paròquia, i la Masana dues i Sant Jullià dues, i Andorra donarà una pesa de vuit i mija. I estos dinés siran en descàrec del bllat deuen les paròquies de la renda, i los donaran a Miquel Adallac de sí a Tots Sans, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que de sí a Sant Martí fasen adobar los camins reals, senderes i senderons, aigües i mates i gravades, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que totes les paròquies pòrtan lo redre deuen de la paga de Pasqua i la quèstia i lo llot deuen de 23 lliures per paròquia, de sí al Consell de Sant Andreu, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que pàgon lo barbé tenien conduït, que lli pàgon la tersa que ven a deset sous per paròquia, i restarà de bo 4 sous a la Terra, i que-ls pòrtan a Sant Jullià Andreu Pal, de sí a Sant Simon, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que cada paròquia pago deu dopblls de sí al dia de Tots Sans, i les pòrtan a casa de Guillem Bons, en pena del cot, per donar a mosur Laqueuna. I rebudes sien, les anvuio a Laqueuna i que⁸⁵

⁸⁵ Assentament incomplet.

Dit dia areste lo Consell que Toni Pal, Mijavuila, vaja a par[lar] ab lo senyor Don Pau i donar-lhi les gràsies de la carta mos a enviada, i veure lo del passaport, i de què si poriem contractar a la part de Catulúnia⁸⁶. I si lo senyor Don Pau no pot donar horde, que vage a Barselona i que trague passaport, si·s pot, ab lo millor que pugue, i que i vage de sí al dia de Tots Sans, i que·s vege ab Joan Antoni, la resposta tindrà, i asò en pena del cot.

1656 octubre 30

|¹⁰¹ Vui, a 30 de Octubre de 1656, areste lo Consell que Guillem Adallac vage a parlar ab mosur Laqueuna i presentar-lhi la lletra del senyor bisbe d'Orange, i que mos desenganio ho que·ns trague d'elotjament com de contrubasió. I si ell no i pot pas rellevar, que·ns escansil·lo lo acte ho actes dels que som obbligats. I si ell no u vollie fer, lli donarà un acte de requesta com no siam obbligats en pagar res, i los actes no sien de ningun valor. I de aquí enfora que vage a Perpinià a besar les mans al senyor bisbe de Oranja i allí representarà la misèria de la terra i com no som del districte de Catalúnia i que pagam la talla al rei. I asò que·s vage demà mateix, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lotege la Terra coranta reals per parròquia i que los pòrton a Guillem Adallac demà a punta del dia a Hordino, en pena del cot. I s'enporte la còpia dels Pariatges i la còpia del privilegi del rei.

1656 novembre 15

Vui, als 15 de noembre 1656, areste lo Consel que Gilem Adelac vage a la Seu de Urgel a tornar resposta a musur de Martinet aserqua del que demane a la Val de les contribusions, que o acomodo al milor que pugue y que s'enporto los Pariages y lo privilege daré del rei, y que se'n vage vui a Sant Julià, demà dematí a la Seu.

Dit dia areste lo Consel que totes les paròquies fassen menar los aniels de delme de así a disapte y que·ls ménon a la Masana, en pena del cot de la Terra, per tot lo dia. Y los cònsols de dita paròquia y de Ordino, a los que s'i trobaran, que·ls vengen.

1656 novembre 27

Vui, a 27 de novembre de 1656, areste lo Consell i mane als cònsols de Sant Jullià que de sí al Consell de Sant Tomàs pagon tres quintàs i mig de llana que deuen per cot i vint-i-un franch, en pena del cot de la terra.

⁸⁶ En lloc de Catalúnia.

Dit dia areste lo Consell que de sí al dia del Consell de Sant Tomàs agen de aver pagat lo que deuen les parròquies de llana de la que Joan Antoni a fet bo i Caubó, en pena del cot.

Dit dia loteja la Terra dels escodarsos per a presentar al senyor Don Pau de Areni una dotsena de formatges per paròquia a Sant Jullià, a casa de Andreu Pal, de sí al dia de Sant Andreu, en pena del cot, i que sie cosa bona. |^{101v} I Joan Antoni que lli eschrigue i lli fase portar los formatges.

Dit dia loteje la Terra dos dotsenes de formatges, so és, quatre per parròquia, i Mora i Mijavila los presénton al governador del Pont de Holliana de part de aquesta Casa, i lo dia de Sant Andreu sien a Sant Jullià, en pena del cot, dels de escudorsos.

Dit dia areste la Terra lo Consell de Sant Tomàs per lo dimars abans de Sant Tomàs i que cada parròquia porto quatre perdius, en pena del cot, de les roges.

Dit dia areste lo Consell que de sí a Sant Antoni pagon lo lloguer de la casa del metge, que·s 3 lliures per paròquia, i comtaran se[r]-i a bo, ja entrarà a la Terra.

1656 novembre 29

Vui, a 29 de novembre de 1656, areste lo Consell que los cònsols de Canillo envíon una cavalcadura a mosur Nigol demà matí Andorra, i que sie la egua de Gastó, si·s pot, i si ella no és, que sie altra a propòsit, en pena del cot de la Terra.

1656 desembre 7

Vui, a 7 de desembre de 1656, areste lo Consell que Fransès Sucarà i Mijavuila vagen a besar les mans al senyor bisbe de Horange i al senyor Don Joseph Margarit, i además se trobaran a la siutat de Urgell per veure lo que demanen i respondre'ls en lo que lo consell aportarà. I s'enpòrton privilegis de la confirmasió i Pariatges i los papers de la renda. I que vagen anit mateis, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que, per lo dia del Consell de Sant Tomàs, tots los consolats pòrton los comtes de què cada parròquia deu del blat de la renda per a saber lo que cada u deu, i també lo que auran pagat, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i done horde a Joan Torres que vengue la terra de la llobatera i lo dia del Consell de Sant Tomàs sie judicada, i dit dia que porto nou dopblles al Consell i farem acte.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de Andorra que de sí al Consell de Sant Tomàs agen de aver fet adobar lo grau de la font de Fadigues, entre la cllosa de Guillemó i la tera de Tonisó i de Latge, en pena del cot de la Terra, de sí al Consell de Sant Tomàs. I los consellers de Ordino i la Massana ho miron avui mateix i n faran relasió.

^{|102} Dit dia areste lo Consell que lo palinqueró dels molins de les Caldes que l'adóbon de sí al Consell de Sant Tomàs, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de Andorra fasen adobar les gravades de part lo riu del Noguer de sí al dia del Consell de Sant Tomàs, en pena del cot de la Terra.

1656 desembre 11

Vuy, als 11 de desembre 1656, areste lo Consell y lloje deu dobles per paròchia per portar-les al canonge Torra a la Çeu de Urgell, y que les pòrton de sí al Consell de Sant Tomàs, en pena del cot

1656 desembre 19

Vui, a 19 de desembre de 1656, areste lo Consell que per la súppllica a present[at] Batalla, de Sant Jullià, que sie visurada per los quatre de Consel de Sant Jullià, i dits de Consell i vagen sempre siran requerits, en pena del cot de la Terra. I los cònsols de Sant Jullià que restituesquen los dinés an fet donar de la visura an feta perquè no pot ser visurat per los que ho an visurat, perquè no pot ser de ningun valor, i asò en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a vint dinés, i que venguen lo dia de Sant Tomàs, en pena del cot.

Dit dia areste Consel per demà dimechres dematí, Consel a costes dels cònsols de Canillo, i per no aver pagat lo redre i quèstia, i asò en pena del cot de la Terra.

1656 desembre 20

Vui, a 20 de desembre de 1656, areste lo Consell que Antoni Pal vage a la Seu de Urgel a parlar ab lo senyor canonge Torra i lli pagarà la mesada, i ab protest de la comtrubusió, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que atès que la Vall ten grans trebals per ser destruïts per los alotjamens i per lo ani present per aver de pagar comtrubusió, i per aver dit lo senyor bisbe de Orange i lo senyor marquès de Ag[u]far per la pobresa és a esta Val, resol lo

Consell de posar un dret sobre les mercaderies entren dins la Vall forasteres, i resol lo Consell de demanar a dits senyors mos ho consedesquen si és de son servei. I se mirará de fer una minuta del dret se aurà de pagar, i lo primer Consell tingue se aixecuto. ^{|102v} I Mijavila ho aconsello a la Seu de Urgell a miser Gilli. I asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que disapte primer vinent pòrton los dinés de la comtribusió a Sant Jullià, en pena del cot.

Dit dia a comtat lo Consell les pernes i les a igualades fins al dia present. Trobam que Canillo deu tres pernes i la Massana les ha de cobrar.

1657 gener 8

Vuy, a 8 de gener 1657, areste lo Consell que disapte primer vinent, per tot lo dia, les parròquies pòrton les deu dobles de la contribuhitió de la segona mesada a Sant Julià, a casa Toni Nagual, i diumenge, que és lo endemà, Mitjavila les porto al senyor canonge Torra, lo tot en pena del cot de la Terra. I que li tracto lo que se li és parlat del blat que n donaran i de la carn i del vi, en cas se n'hi portàs, i també lo que diu lo arest, diu al trasfull, de misser Gili, i també algunes parròquies deuen de la primera mesada alguna cosa de endarrerits; que u pòrton dit disapte si antes no, en pena del cot. I los cònsols són que u entimon als cònsols passats, en pena del cot, tant de les deu dobles com endarrerits de tot.

Dit dia areste lo Consell i loteje set pernes per parròquia, salvo la Massana, que no n farà sinó quatre, perquè Canillo los ne tornarà tres los ne deuen, que diu dalt. Així Canillo ne aurà fer deu pernes i la Massana les dites quatre, i les demés parròquies set. I que sien de pes de dotse lliures i que s trion les més eixutes se puegue, i que les pòrton a Sant Julià, so és, Andorra i Sant Julià set cada parròquia, i Ordino sinch i Encamp una, que totes seran vint. Les restants, la Massana les sues quatre i dues que Ordino n'i enviarà, Torres que les condoesque, que seran sis, a Don Pau. Les sis restans de Encamp i les deu de Canillo que també les pòrton a dit Sant Julià, a dita casa. I aqueixes setse Toni Nagual que trio les dotse més eixutes i que les penjo junt ab les altres quatre. I les vint Mijavila que les porto a la Seu, que n dono dotse a Margarit i dues al seu secretari i dues al Torra i quatre a Rocabruna, asò li portará junt ab los dinés, en pena del cot.

Dit dia loteje la Terra sinch formatges per parròquia i que·ls pòrton a dit Sant Julià dit dia, en pena del cot, a dita casa de Toni Nagual. I dites seran dotse per al bisbe i altres, i les dues dotsenes, o dos i mitja de formatjes, i les quatre per Toxada.

Dit dia se loteje dos pernes además per donar al Pont. Ordino les bestaurà.

Dit dia loteje la Terra tres dobles per parròquia, i dites que les pòrton per tot aquest mes, que les pòrton a mossèn Bernat Picart, so és, setse dobles, les dues restans los cònsols de Sant Julià que les se atúron si a/n/ menester res per pagar lo port de les pernes, lo tot en pena del cot, no·s són pagades. Se són pagades dels aniells de Masdeu⁸⁷.*.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Areny s'enporto la salvaguarda tenim de Barselona i que la intimo a qui se aje de intimar i arestar al pasatge del Pont de Oliana o Organià, a hont se aje de fer, quin senyal o cartell portaran los abitans de la Vall per baixar i pujar viures. I si dit Areny a menester assistència de altres hòmens de la Vall bàixon avall, que·ls mano li asistenquen⁸⁸, en pena del cot.

|¹⁰³ Dit dia tras dit areste lo Consell i mane a Gerony Martí i Mas, de les Bons, que per al dia de Sant Antony de gener primer vinent pago a mossèn Bernat Picart setse dobles se li deu per uns gastos a fet a Barselona per la Vall. I dit Martí les pagarà i se li tindran a compte a disminuhitió del que deu dels cordés del delme. I també pagarà dit Martí setse lliures a dit dia de Sant Antony. I dites 16 lliures, sous seran per pagar lo que diu a un llot al tras d'est llibre per pagar lo lloguer de la casa del metje, i les setse dobles per lo llot fet vuy a la tras pàgina. I los cònsols de Encamp tinguen cuidado de cobrar dites 16 lliures, sous dit dia, i enviar-les a Sant Julià a Toni Nagual pago dit lloguer. Los dits cònsols de Encamp ho intimaran a dit Mas pago tot lo damont dit, en pena del cot de la Terra.

1657 gener 12

Vuy, a 12 de janer 1657, areste lo Consell que Miquel Adallach vaje a Perpinià a besar les mans al senyor bisbe de Orange i als demés convingue, i tractar a dit bisbe lo de traure'ns eixemps del tracte de Laqueuna o que no paguem a la Seu. I si no·ns trau de dit Laqueuna, que sens tingue a compte lo que avem pagat a dita Seu, i també lo dels drets dels paquets o marchandises pàson per esta terra, com se li dona una instrucció, i que vaje lo més prest pugue, en pena del cot de la Terra. I si vol fadrí, que·n prengue a son gust. I

⁸⁷ Se són pagades dels aniells de Masdeu *afegit posteriorment*.

⁸⁸ En lloc de asistesquen.

també li tractarà a dit senyor bisbe per lo de les rendes que no ajam de rahonar a tantes parts.

Dit dia areste lo Consell i loteje quoranta reals per parròquia per al gasto de la anada del sobredit Adallach i que·l pòrton los consolats a Sant Julià a casa Toni Nagual fins al dia de Sant Antoni primer vinent per tot lo dia, en pena del cot de la Terra. I si s'a de detenir, que dits dinés no i sien, serà a gastos de qui no acodirà de les parròquies.

1657 gener 18

Vuy, a 18 de janer 1657, areste lo Consell que Canillo i Encamp pòrton sis dobles cada parròquia i Ordino i la Massana, Andorra i Sant Julià pòrton una doblla per parròquia, i també Ordino i la Massana deuen de endarrerits, so és, Ordino desanou fran/c/s i la Massana catorse. I lo tot que u pòrton a Sant Julià a casa de Tony Nagual diumenge per tot lo dia, en pena del cot de la Terra. I dits dinés són per descàrr/e/ch de la contribuitió. I además portaran totes dites sis parròquies sis reals i tres dinés per parròquia, lo tot ho portaran tot junt per dita contribuitió.

Dit dia areste lo Consell que quant sien a Urgell, si convé algú vaje a Barselona, que i vaje Mitjavila a demanar de adobar la salvaguarda qui falte que pugam portar nostres bestiers grossos i menuts a vendre a les fires lo que vullam vendre, i també digue a dita salvaguarda que·ns asegure que no·ns puguen inquietar a les fronteres a ninguns abitans de la Vall, ara ni en ningun temps, de pillar-nos. I, també, demanar al doctor Alegre nos torno les dobles nos té i los papers, si no·ls a fets despedir, o·ls fasse despedir, i que demano a dit Urgell consulta dels qui seran d'esta Casa o proms, i si son consell porte, hi vaje qui·s vaje, en pena del cot de la Terra.

1657 febrer 15

|^{103v} Vui, a 15 de febrer 1657, areste lo Consell que vaje a Tarascó Guillem Adallach ho Guillem Arein, si pot anar la un dels dos, que vagen l'altra semana per a consultar les hordenanses són vingudes del rei y l'orde del bisbe de n'Aranja per la contribusió. Y si lo consell ho porte, ho entimaran ho faran intimar a Beuregart y a Laqueuma per procurador ho per ells mateixos, lo modo convindrà.

Dit dia areste lo Consell y manen als consolats, tant als vells com novels, que pàgon vint-y-sinch dobles per la contribusió, tenint-los a compte lo que auran pagat per dita contribusió; y asò que pàgon diumenge primer vinent, en pena del cot, y que·ls pòrton a

Sant Jolià a casa de Toni Nagual. Y Miquel Adallach que vaje ha pagar a la Seu y cobrà rebuda de tot lo pagat. Y qui no pagarà dits sis, fa manar *[el]* Consell, pagarà tots los gastos de Consell.

Dit dia loteje lo Consell vint reals per parròquia y aquestos que·ls duguen diumenge primer vinent a casa de Guillem Arein, en pena del cot, salvo vint reals que⁸⁹ Canillo s'aturà Adalac, y deu reals de Andorra que dit Adallac se aturarà per bestrets del cami de Perpinià. Y les nou liures restans se aturarà per bestrets Guillem Arein 49 reals y los restans, que són 41 real, seran per a gasto al que anirà a Fran[c]/a. Anat Guillem Arein.

Dit dia loteje la Terra tres pernes, y Sant Jolià que les bestrage, ja se'ls tindran a compte altre lot. Hademés se deu dos formatges a Sant Jolià y dos Hordino, que·ls bestrageren per enviar a Barselona Migavila y Guillem Arein. Los an de cobrar.

Dit dia se mane a Mas, en pena del recot, que pago les setze dobles de Picart y setze liures de la casa del metge. Asò, de qui a diumenge primer vinent, los cònsols de Encamp lo i entímon, y que rébon dites setze liures, les envíon als cònsols de Sant Jolià, en pena del cot.

1657 febrer 22

Vui, a 22 de febrer 1657, areste lo Consell que vaje Masià Albiell a la Seu a portar lo diner de la contribusió, que·s dos dobles per parròquia, y que consúlton ab Adalac les demandes que·ns ha fet Masquaró y mossèn Comes per lo de la renda, y que vaje demà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los consolats vells y novels que pàgon tot lo endarerit y compliment a trenta dobles per parròquia per tres mesos; asò que sien prestos de diumenge en vuit, que contarem a 4 de mars, asò en pena del cot, y si·s fa tenir Consell, a gasto dels que no pagaran.

Dit dia areste lo Consell que posen lo cortó del vi a divuit dinés y que coménson de vendre diumenge, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Micolau Torres i Joan Antoni Torres que pàrlon ab Picart aserca de un doctor se presente per condoir-se a la Vall y que escrigen al doctor Maicó si

convindrà que prengen lo seu consell. Y si convindrà, ne daran relasió en esta Casa y así miraran lo convinient.

Dit dia areste lo Consel que Albiell prengue 4 dobles de Guillemó que són de la Vall. Guillemó dirà de què són y dit Albiell les agustorà⁹⁰ ab les demés per pagar la contribusió.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los consolats que per diumenge, per tot lo dia, que totom pago a compliment de tres mesos y mig, pena del cot, y qui no pagarà, que pago tots los gastos s'i faran de Consell y qualsevol gastos y cot. Dits dinés portot⁹¹ a casa Toni Nagual.

1657 febrer 25

|¹⁰⁴ Vui, a 25 de febrer 1657, areste lo Consell que Micolau Torres vaje a la Seu, y Fransès Sucarà y lo Gascó, que és a la Seu per la presa del bestia de Joan Antoni, que consúlton los papers y que fasen lo que·s puegue, segons son consell portarà. Que·s vaje demà.

Dit dia areste lo Consell y manen a tots los consolats que pòrton a Sant Jolià los dinés de la contribusió, tot lo que deuen per febrer y demés endererits, dimars a migdia primer vinent, en pena del cot. Que·s pòrton a casa Toni Nagual y que les donon al metge si y serà, y si no y avie altro comodo, los cònsols de Sant Jolià fasen venir lo diner a la Seu per persona segura. Y la parròquia que no·ls y tindrà, los se pòrton a sos gastos a la Seu, y tots altres gastos soxseiran sobre de qui no pagarà.

Dit dia areste lo Consell per consideratió dels grans treballs de gastos que·ns an perseguits, i vui tant com mai, i per subvenir en aquels, se a tingut a bé i resoldre de què d'esta ora en avant se poso inpositió al vy además del preu, lo pose esta Casa un ardit per cortó vermell i blanch, i asò se enten a tots los ostes, taverners de la Vall. I dit ardit per cortó, lo que pujarà, entre en favor de esta Casa per lo cumú de la Vall, i dita inpositió pagaran dits ostes o taverners de tot lo vi buidaran. I també se pose inpositió per cada lliura de carn fresca, un ardit per lliura de carn; asò, además del preu auran donat o donaran les parròquies als carnisers. I dits ostes i carnisers ajen de pagar lo que pujarà dita inpositió de quinse en quinse dies; i asò se'ls mane i areste de què los venedors del vi no puguen buidar ni mesurar vi que no demànon los hòmens esta Casa posarà per exegir

⁸⁹ Probablement en lloc de de.

⁹⁰ En lloc de ajuntarà o ajustarà.

⁹¹ En lloc de pòrton.

dites coses. I los carnisers també ajén de demanar així mateix lo home serà dictat per pesar la carn i asentar lo que pesarà bèstia per bèstia. I també asentar i portar llibre, tant de la carn com del vy. I lo dit lucro pujarà dita inposició ajén de pagar los dits venedors de vi i carn al dit dia en poder i mà dels que dites coses exgegiran per dit orde de esta Casa, i lo dit portar-ho a esta Casa. I més avant se mane a totom generalment que no puguen vendre vy ni carn a un preu ni altre, salvo los dits ostes o venedors de vi i carn. I per cada vegada que ningú ne vendrà adsesdesque en lo bant del mostafàs, que/s/ sinch sous, i además adsesdesque en pena del cot de la Terra. Com de tot se mane als dits venedors observen lo sobredit de no poder buidar ni mesurar vi, ni tampoch dits carnisers, sens demanar dits hòmens, en pena del cot de la Terra. I si ningun oste mate ninguna bèstia, així mateix aje de demanar dit pesador sots dita pena i bant.

Dit dia se pose a Canillo per exegir dites coses, además del mostafàs, i per tot los següents: a Canillo Mora, a Encamp Nicolau Torres, pesador i asentor, Ordino Joan Soler i Guiem, a Llorts Fijat lo vell, a la Massana Bons, Andorra Matheu Moles, a les Caldes Montània, a Sant Julià Andreu Pal. I tots que pòrton llibre i compte de tot, tant de vi com de carn, i de cobrar dits lucros, i cobrats, portar-los, com és dit, al comú d'esta Casa. I se'ls encomane lo bon govern i cuidado sobre son jurament i ses consiènties. I los que no són juramentats, un dels cònsols de cada parròquia los pendrà de jurament cada un en sa parròquia. I per pagar sos treballs esta Casa hi tindrà consideratió, i lo del vi per son beure dels venedors també hi tindrà consideratió. I lo tot se mane en pena del cot de la Terra. I si hi a ningun oste tingue vi envixelat, que'l visúron i asénton lo que i sie per a pagar lo dret de dita inposició quant serà venut, i s mane a tots los consolats ho intímon a totom se aje de intimar, en pena del cot, i que s vengue a dita inposició demà dilluns.

1657 març 3

^{104v} Vui, a 3 de mars 1657, areste lo Consell que troben a Matia Albiel, Bortoló, que vagen a la parròquia de Encamp ab la jostisia, que prengen asienda de dita parròquia per pagar la contibusió que deu dita parròquia, so és, deu dobles per lo mes de mars, y demés endarerit, que serà 25 dobles lo endarerit, y que fasen anar a l'ancant piniores per dites cantitats, y les daran al més donant per lo valor se'n trobarà, y asò que vagen diluns, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y manen a tots los consolats que pòrton deu dobles deuen de la contribosió divendres per tot lo dia a Sant Jolià, a casa Toni Nagual, asò per lo mes de

mars, en pena del cot de la terra, y pagar los gastos les parròquies que faltaran, so és, per traure lo Gascó que estat arestat a la Seu.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los consolats que pòrton sinch reals per parròqui/a/ demà diumenge per tot lo dia a casa de Albiell, per a pagar los sensos devem a Putserdà, al rei, al Patrimoni Real, que s dos sous per parròquia quiscun ain, y demanen sinch ains, asò en pena del cot. Y que còbron rebuda a Putserdà quom se pagarà.

Dit dia areste lo Consell lo pagament de la quístia del senyor rei, so és, que se areste que lo Dimars Sant que tots los consolats que pòrton sa partida dit dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell se mane a tots los consolats que fasen manar, porta per porta, que qualsevol persona que porte ninguna cosa de la part d'Espània que ningú vengue res fora de la Vall sinó dintre la Vall, en pena del cot y forabandits de la Vall.

1657 març 19

Vui, a 19 de mars 1657, areste lo Consell y se mane a tots los consolats vells y novels que per diumenge per tot lo dia que pòrton la resta de la contribosió del mes de mars y que s porto a Sant Jolià, a casa Toni Nagual, en pena del cot de la Terra. Y Fransès Sucarà que les vaje a pagar a la Seu y escanselar lo acte de la manleuta ho cobrar rebuda del canonge Torra; a la rebuda que dige que ecansela lo acte de la manleuta. Y que vage Dilluns Sant, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell lo pagament de la quèstia, so és, que s'alonge fins al dia després de Sant Miquel de maig, que serà a nou de maig. Totom que pòrton son compte cada parròquia, en pena del cot de la Terra, sensaltar res.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots generalment que ningú jugo a l'ostal y taberna en ningun joch de taforeria a jodici dels de Consell, ni tirar ningun colp ab pesa de jochs esent posat lo sol per les serres, asò en pena del cot de la Terra, y asò que exedesquen en cot los ostes com los que jugaran.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols, y los que prenen la inposició del vi, al primer Consell que pòrton los dinés del vi serà despedit, en pena del cot.

1657 abril 4

Vui, a 4 de abril 1657, areste lo Consell que Antoni Pal, Migavila, vaje a Perpinià per tractar al senyor bisbe de n'Aranja si·s porà levar los 60 franchs per mesada, que la ordenansa del rei no és sinó 60 franchs menos. Que vaje per tota esta semana, en pena del cot.

Dit dia loteje lo Consell tres pernes per parròquia de pes de deu liures, y que·s pòrton demà a les Caldes, en pena del cot, a casa de Albiell; Albiell les rebo. Y dites pernes Sant Jolià ja les han bestretes abans, Ordino ne darà una, les altres dos ja les avien bestretes, les altres pagaran dites 3 pernes. Y an de servir sis al bisbe de n'Aranja y quatre a Santabra y dues als taulés de la Seu, una ha Putserdà per pagà los gastos an fet per lo sens pagam a la leuda. Y fins vui les parròquies són iguals per les pernes.

¹⁰⁵ Dit dia loteje la Terra nou dobles que són a casa de Guillemó, so és, vuit que Sucarà li n'ha encomanat y una de la terra de la lobatera, ab totes són nou. Y de estes ne pendrà Migavila sinch per anar a Perpinià y Guillem Arein quatre per a Fransa als gastos de entimar a Laqueuma y Beuregart. Las totes seran 9 dobles als gastos se oferiran. Los cònsols de Andorra les fasen portar demà a Sant Jolià y ha Ordino.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Andorra que pàgon una dobla y miga que deuen, que s'a de pagar a mosiur Martinet, que les demés parròquies an pagat. Y dits cònsols de Andorra pàgon de quí a diumenge primer vinent, en pena del cot, y pagar tots los gastos soxsoiran de dit compte.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Canillo y de Encamp y de Andorra que pàgon lo endarerit de la contribosió a compliment del mes de mars demà per tot lo dia, en pena del cot, y pagar tots los gastos se soxsoiran per falta si no pagan; que pòrton dits dinés a casa Sucarà Andorra.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Encamp que axecúton, a més, lo cot y recot y lo que ha de pagar als cònsols de Sant Jolià, que és 9 lliures i danou sous del cot y recot, lo tot és 9 lliures, 19 sous. Que·s fasa tant aviat la justícia y puge anar.

1657 abril 9

Vui, a 9 de abril 1657, areste lo Consell que los cònsols de Canillo fasen un propi a Perpinià despedit ab lo plech los ha donat lo Consell, que·l dono a Migavila a ont lo trobarà sens falta.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Ordino fasen anar Miquel Fijat a Foix a parlar ab lo senyor jutge, y Guillem Arein li escrige dona/*n*/t los yntendits del què se li a de dir, y que vaje demà, pena del cot. Si no és Fijat, n'i fasen anar altre convingue.

Dit dia, per aver obert Cors lo senyor veguer, se trobe araonadós la primera semana a Micolau Torres i Joan Montània, i si les Cors se acaben dos dies més que los dits, estigen la segona semana Albiell i Pere Torres.

Dit dia areste lo Consell que vinguda la resposta del jutge de Foix, si vindrà altro jutge ho lo de Foix, qualsevol sie, los araonadós i los de Consell de Andora lo pendran de jurament per dites Cors.

1657 abril 16

Vui, als 16 de abril de 1657, areste lo Consell que los cònsols de Andora prengen informasió de Asteve Pujol aserqua de la relasió que a fet, que dui⁹² que Toni Nagual a pagat les sinc canes de renisasos que la Vall a pres.

Més, se mane als cònsols de Sant Julià que al primer Consel que pòrton la jostia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que cada consolat pòrton tres dobles y miga per paròquia de así al dia de Santes Creus de maga⁹³ y que véngon blat de la renda a dobla la cargua, y també, per pagar la controvisió, que prengen y vengen deu cargues de blat per paròquia, y que·l prengen de la renda. Y les deu dobles de la controvisió que les pòrton de así a diluns per tot lo dia, y que les pòrton a Sant Julià a casa de Toni Nagual, y que Toni Nagual les fase condoi a la Seu al canonge Tora, en pena del cot de la Terra.

1657 maig 9

^{105v} Vuy, als 9 de maig de 1657, areste lo Consell que tots los consolats pòrton lo diner de la quíst[*i*]a dilluns primer vinent, en pena del cot, y que·ls pòrton a Casa de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Arein envia a Fransa a Verger lo arest del rei de les rendes y l'arest de la contribosió y dos declaracions de Laqueuma, fetes de sa mà, que protmet relacsar-nos del cartié de yvern. En cas no pugés los actes, li tenim firmats dites

⁹² En lloc de diu.

⁹³ En lloc de maig.

declaracions declaren que no sien de ninguna forsa y la procura feta per a Nicolau Dumenge. Y que ho fase acodir aviat a Vergé perquè ho envio a Tolosa.

1657 maig 14

Vui, a 14 de maig 1657, al Consell de Santcojesma, se troben mostafasos y veadós de aigües, són los següens:

Primo, a Quanillo mostafàs Forest, Bortoló veador.

Encamp mostafàs Nicolau Torres, veador Joan Antoni.

Hordino mostafàs Jaume Call, Nicolau Torres veador, mostafà de Lors.

La Masana mostafàs Pere Torres, veador Joan Bons.

Andorra mostafàs Sucarà, veador y mostafàs Montània.

Sant Jolià mostafàs Migavila y veador Fransès Rosell.

Dit dia se troben capitans, són los segens:

Primo, a Canillo Joan Naudí.

Encamp lo Rectoret.

Hordino Tomàs Babot.

La Masana Aiern.

Andorra Tonisó.

Sant Julià Toni Vila.

Dit dia se trobe sobreposats, són los següens, de l'ofisi de paraires, Joan Montània, de les Caldes, i Joan Antony Ermengol y sobreinstant Matia Albiel, de les Caldes.

¹⁰⁶ Dit dia tras dit areste lo Consell que donen loch a tots los consolats de pagar lo redre de l'ascot fins a Sant Miquel de setembre primer vinent, al dit dia que pàgon, pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a tots los que's troben al Consell, que som 23, salvo Migavila que no s'i trobe, que tots, cada u en particular, pòrton quatre franchs per quiscú a casa de Guillem Arein demà matí a 8 ores, en pena del cot de la Terra, y pagar los gastos se socsoiran per no pagar dits dinés de dita quístia si faltam en dit arest, los quals pagam per la parròquia de Enca[m]/p per no aver acodit a pagar sa partida de la quístia.

Dit dia se areste lo Consell y troben a Jaume Call y Toni Nagual que vagen dime[c]/res dematí ab la jostia y que prengen dels béns de dita parrò[quia] de Encamp de allò que trobaran, més aviat dinés, y també per los cots y quístia pagats de sos treballs, tot a gastos

de dita parròquia de Encamp, asò en pena del cot de la Terra, y que ho vengen a la plasa al més donant per a satisfer lo que bestrauen dalt dit.

Dit dia areste lo Consell que los colectors de la renda y Sucarà al primer Consell pòrton los comptes de tot lo que auran existit⁹⁴, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i pose lo pa a quatre lliures al real, que és vuit onses, la qüerna y que venguen demà mateix, los consolats ho intímon, en pena del cot.

1657 maig 16

Vui, a 16 de maig 1657, areste lo Consell que Andreu Pal tingue horde de avisar a la Seu que lo senyor rector de Andorra baixará a la Seu, y lo Consell los done plen poder que tràcton lo que pugen. Y que si a de ser enteses, que sie del que tingam, que no sie diner, perquè no poríem pagar. Lo Consell esta resolt en asò y done lo consentiment, i a més temps farem la obligasió del que's tractará.

Dit dia areste lo Consell que al loch de Jaume Call, que ha de anar Encamp, que vaje Fransès Sucarà a fer dita axicusió lo dia serà ocasió, en pena del cot.

1657 maig 17

Vui, a 17 de maig 1657, areste lo Consell que Adallach va a Sant Jolià [y] fase fer lo compte a les contribosions al senyor canonje Torra de 14 ho quinse dobles. Demane y s'enporte les rebudes y una rebuda diu ten Migavila. Entre tot li fase fer hàpocha de rebuda si's pot.

Dit dia areste lo Consell que donon comptes los colectors de la renda de tot lo que an colectat de dita renda per a dimecres primer vinent y que s'i tròpien un de cada parròquia, qui són, a Quanillo Adallach, Encamp Arein, [Ordino] Guillem Arein, a la Masana Joan Pal, [Andorra] Albiell, Sant Jolià Andreu Pal. Que s'i tropin dit dia, en pena del cot de la Terra, y també Sucarà que s'i tròpie ha donar los comptes del que s'és cobrat, en pena del cot, y que vingen dematí.

Dit dia areste lo Consell y se mane als consolats vells i novells que pòrton lo compte de la vacua parada, so és, de l'ain 1656 y 1657, asò al primer Consell, en pena del cot.

⁹⁴ Probablement en lloc de exigit.

Dit dia areste lo Consell que·s mano, porta per porta, que ningú vaje a la Seu de Urgell ni Ribera, que si res se'ls in[gre]ix esta Casa no·ls traure de res, [anirà] a son compte; i los consolats que u fassen manar cada un en ses parròquies, en pena del cot.

1657 maig 22

Vui, a 22 de maig 1657, areste lo Consell que·s fase lo compte de 15 dobles [per] acabar de pagar la contribosió de sis mesos, que·s tot 360 dobles, i falten dites quinse dobles, les quals han de pagar: Canillo set y miga y Sucarà sinch y miga, són 13. Fins a quinse se trobe mal dos dobles, comprés 18 reals s'a pagat de fer trencar l'acte de la manleuta. Dites 2 dobles se pagaran de 4 y miga ^{|106v} Sucarà, se n'aturaran per los soldats tornaren a la Seu si·s cobren dites 4 dobles 1/2, ho les pagan a compte per dita contribosió. Restaran dos dobles y miga bones per a la Vall en mans de Sucarà pagat lo acte, i dos dobles de mal compte, diem: 2 dobles 1/2 en or.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp pàrlon al senyor rector de Encamp que·ns fase mersè de baixar demà aquí Andorra per coses conveniens y Adallach, baixant, que y paso a parlar ab ell.

Dit dia loteje lo Consell tretse reals per parròquia, salvo la Massana, que ja se le'n deu vuit reals, reste faran distrets dit[s/] vuit reals, restarà set lliures y quatre dobles a donat Torres tenie de la Vall, serà tot 4 dobles i 7 lliures, i dit lot se porto a la Casa demà, en pena del cot de la Terra, i són per fer anar a Perpinià.

1657 juny 2

Vui, a 2 de jun 1657, areste lo Consell que Miquel Adallach vaje Acx a parlar a mosiur de Granó que·ns fase mersè de escriure a mosiur de Pernun i al senyor de Candalà los sopsidis i demandes nos fan per contribuir a la Seu de Urgell y lo que·ns han fet pagar lo yvern proppasat y anformant-lo la pocha comoditat que·s trobe a la Vall per puger pagar, y que esta terra s'a de desabitat si ells no y miren, que perdran la quístia, que aquesta terra resta perduda.

Dit dia areste lo Consell que donen als col·lectors de la renda episcopal de deu cargues una de blat per son gasto y treball, y en asò que ajén de cobrar y pagar tot lo que·s deu endarar de escudorsos i blat, lana, tot lo que i sie, y asò cada col·lector aje de pagar per tot lo mes de agost, en pena del cot, y pagar de sa asienda. Y en asò tenen l'asti/v/ar del[s/]

ainiels pagat, salvo lo blat vui y és, que l'an de donar dia present, salvo los de Canillo, que se'ls done dos cargues i miga de blat.

Dit dia areste lo Consell y posen lo sisteró del blat de la renda a set sous moneda corent, ha 36 y setse dinés les dobles y la plata com pase. Y cada Consell que pòrton los dinés del blat se serà venut; y dit blat que·s venge ab billet dels cònsols que vaje al que desliura dit blat⁹⁵.

Dit dia troben per a pendre los dinés de dit blat, són los segent[s/]: primo, a Canillo Mora, Encamp Arein, Hordino Guillem Bons, a la Masana Pere Torres, Andorra Guillemó, Sant Jolià Migavila. Y que cada Consell que pòrton los dinés seran fets, en pena del cot. Los que no són de Consell que dónon los dinés als de Consell, los pòrton, lo Consell tindrà considerasió per sa pena.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vy a vint dinés sense la inposició i que venguen a dit preu demà diumenge. Los consolats que u intímon cada un a ses parròquies, en pena del cot, tot a un preu vermell i cllaret, etcétera.

1657 juny 6

Vui, a 6 de jun 1637, areste lo Consell que los cònsols de Sant Jolià ínston al senyor balle vaje a pendre informasió a Sant Jolià del bestiar an pres a Juberre y que consto de la veritat de tot lo pasat en dita presa. Y que·s vaje demà dematí y que·s tragen papers en forma de dita informasió.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Miquel Adallach que vaje a Perpenià ab compania del senyor rector d'Encamp, que·ns fa mersè. Y en cas Adallach no sie en sa casa, que és a Fransa, que vaje Albiell en compania del dit senyor rector, y que vagen divendres primer vinent. Y dits papers de dita informasió que·ls envíon a casa de Albiell, a les Caldes.

^{|107} Dit dia areste lo Consell que los cònsols de quada parròquia sàpien ab los colectors lo blat de la renda si és en éser en espèsia y si lo blat no y és es espèsia, al primer Consell que pòrton los dinés de dit blat que serà despedit, en pena del cot. Asò que·s fase diumenge primer vinent per tot lo dia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y manen a totes les parròquies que pòrton dos dobles per parròquia per lot ho del blat tenen de la renda, que·s valgen del que pugen y que·s pòrton

⁹⁵ Al marge esquerra blatt allargat.

Encamp al senyor rector per anar a Perpenià demà per tot lo dia, en pena del cot. Y en cas faltará ho faltaran algunes parròquies, los síndichs estaran detenguts a gastos dels que faltaran a pagar jornals y tot lo que serà.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Encamp que pàgon les tres dobles y miga y sis reals y 3 dinés del real per liura divendres, que sien dematí a Sant Jolià, en pena del cot, y pagar los gastos porien venir de dit diner.

Dit dia areste lo Consell que, en pena del cot, que tot cap de casa porto les armes ho les fase portar ha home sie per anar, si és menester, asò ordenar i tots los dies.

Dit dia se mane Ancamp que pòrton sis formatges y la Masana dos per Andreu Pal, los ha de cobrar, asò al primer Consell.

1657 juny 9

Vui, a 9 de juin, ain 1657, areste lo Consell que Toni Soler y Masià Albiel vajan a la Seu a besar les mans al senyor Rochabruna, y altres si conven, per saber lo de la contribosió demanen si s porà ajustar ab moltons y ovelles, per dinés de sangals rials, que no n'i pot aver per ningun cas.

Dit dia areste lo Consell y donen horde als col·lectors que vengen lo blat de la renda a qui portará dinés; als forastés que n'ajen lo que pugan.

1657 juny 11

Vuy, a 11 de juny 1657, areste lo Consell i vote una missa de devotió per parròquia ab absolta per les ànimes. La missa sots invocatió de Sant Esperit, i que s digue tan prest com puegue.

Dit dia areste lo Consell que demà dematí se vaje a mesurar los bllats de la renda per les parròquies si hi és lo que vuy an denuntiat, com apar ab un memorial. Jaume Vesiat vaje a mesurar lo de Encamp i Guillem Torres vaje a Canillo així mateix, i Toni Call vaje a Ordino, Joan Soler i Guiem vaje[n] a la Masana, i se'ls mane a cada un, en pena del cot, ho eixigesquen bé sobre ses consiènties i jurament.

Dit dia areste lo Consell que los consolats o cotectors o reseptors de dinés dels bllats de la renda que, fins al dia de Sant Juan primer vinent, pòrton los dinés del valor dels dits bllats an venut i vendran fins a dit dia, en pena del cot de la Terra. I si hi a sisens o ardits, que ls càmbion entretant si poden, i que pòrton dits dinés dit dia a esta Casa.

Dit dia se mane als consellers de Encamp que eixicúton los cònsols de dita parròquia dels cots deuen, i asò que u fassen demà mateix, en pena del cot.

1657 juny 28

^{107v} Vui, a 28 de juin 1657, areste lo Consell que troben en cada parròquia hòmens per a delmar la renda episcopal, i dits hòmens tinguen los fruits en bona guarda, lana, ainiels, i fasen recollir los blats, que ls posen en pars tutes i segures, són los segens: primo, a Canillo Miquel Adallach i Peliser, Encamp Arein i Guillem, Hordino Guillem Arein, Guillem Bons, a la Masana Joan Pal i Torres, Andorra Albiell i Mateu Moles, Sant Jolià Antoni Nagual i Andreu Pal.

Dit dia areste lo Consell que aréndon les herades del blat per totes les parròquies. Si se'n trobarà lo compte, faran dits arandamens, i en cas no se'n trobo lo compte, que ho fasen recollir. I per fer dits arendamens trobe lo Consell a sobreinstants a Guillem Arein i a Joan Pal, que vajan un d'els a tres parròqui[e]s cada u, ells les se partiran, i juntament ab los col·lectors fasen dits arendament[s], i si convé anar andós, vajan andós.

Dit dia se asente que lo farer és cobrador de les vuit liures, quatorze sous del gasto que les mules feren a la Seu avien enparat. És cobrador quoranta-i-quatre reals, lo demés ha cobrat, diem 4 lliures, 8 sous. Ha cobrat tres lliures, sis sous i vuit, ab lo que devie l'oste de Ordino: 3 lliures, 6 sous, 8*.

Dit dia de 28 de juny 1657 areste lo Consell i resol que los consolats que deuen bllat del de la renda, que dits cònsols lo repartixen a ses parròquies, que d'esta ora en avant resol lo Consell que se'ls aguarde fins a Tots Sants primer vinent, ab tal pàgon los aports farà pagar lo senyor de Beuregart, tant del temps a discoregut des que la paga caigué, fins a dit dia de Tots Sants, y també los gastos fets per orde del procurador de la Vall. Asò se entén tant solament per lo bllat collit lo any 1655 i fiat lo ivern 1656, tant solament lo del dit comú, no tocant als particulars, qui són los cònsols eren alesores así nomenats, se'n fan deute propi i prometen pagar tant com a deute propi, qui són a Canillo Pere Pont i Andreu Rossell, a la Massana Joan Pal, del Pui, i Joan Pere Sabater, Andorra Guillem Pal i Joan Torres, a Sant Julià Esteve Martí i Andreu Pal. Yo, Andreu Pal firmo [per] ma part, Pere Pont, Andreu Rossell, Joan Pal, [Joan Pere Sabater].

Dit dia areste lo Consell i resol que Fransès Sucarà fasse anar les peniores a l'encant i que prengue moltons i vaques bones i bous jovens i ovelles bones, plata, mules per lo que

deuen los particulars, i que·s fasse promptament, i que·s fasse pagar ab la suma los gastos i aports.

Dit dia se comane a Guillem Areny dinés de la renda: onse dobles i un trentý or i sinquanta-quatre reals plata ab reals de 8 o de 4 o de reals, i un real de [...]. Ademés, a 6 de juliol, se li comane una doblla or. Ademés, dit dia, quatre dobles i dotse reials de vuit i 2 reals plata. A Matia Albiel ardits i sisens, 3 lliures per cambiar*.

A 27 agost an donat a dit Areni una doblla pistola. Albiell pendrà lo que serà menester per Foix*⁹⁶.

Dit dia areste lo Consell que totom adobo los camins fins al dia de Sant Dot, que tréncan mates i apàrtan pedres i tot lo nesary fins a dit dia. Que los consolats ho intímon, en pena del cot*⁹⁷.

Dit dia areste lo Consell que lo bllat de la renda que reste que·s vengue a sis sous lo sisteró i que i vagen de una parròquia a altra, allí ont sabran n'i aurà⁹⁸.

Dit dia areste lo Consell que de quí a Sant Jaume primer vinent los cotectors o altres pàgon lo bllat deuen de la renda, en pena del recot de la Terra.

|¹⁰⁸ Dit dia areste lo Consel que les parròquies de Canillo, Ordino i Andorra pàgon la llana i altre int[e]rès, si n'i a, se deu a Geroni Gomar, com son fermansa Calbó, i Joan Antoni, de sí al dia de Santa Magdalena primer vinent. I si altres hi deuen, així mateix, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols eren de Sant Julià en dies passats que pàgon la llana de Garriga, que l'aconténton, de sí a Sant Dot primer vinent, en pena del cot de la Terra, i que u pòrtan a casa Jaume Call fins a dit dia, ab la mateixa pena.

1657 juliol 6

Vui, a 6 de juliol 1657, areste lo Consell que Matia Albiel vaje a la Seu de Urgell a intimar, als que governen les armes y al veguer, lo passaport an portat ara novament de

⁹⁶ Aquests dos darrers assentaments es van escriure posteriorment en el petit espai que quedava entre els assentaments precedent i següent.

⁹⁷ Al marge esquerre Enca[m]p l'a donada Areni.

⁹⁸ Al marge esquerre Bllat a 6 sous sesteró.

Perpinia, i també pasará al castell de la Bastida, en què deixo passar i que no pàgon cosa, i que vaje demà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cotectors ajén de aver areplegat la llana del delme fins a 15 del present mes, la que los donaran en espètia; i qui no la tindrà, que·ls fassen pagar a real la lliura, i asò faran dits cotectors, en pena del cot de la Terra, dinés o llana, fins a dit dia.

1657 juliol 17

Vui, a 17 de juliol de 1657, areste lo Consell que Ramon Guiem i Andreu Pal vagen a la Seu de Urgell a tractar ab qui se aurà de tractar de pagar les 200 dopbles que lli represénton mercaderia, i per dinés per ningun cas, i que prenguen tan tems com puguén i veure si porien allargar a promet[r]e que volem anar a parlar ab lo senyor de Candlà, i que vagen divendres dematí, en pena del cot.

1657 juliol 22

Vui, a 22 de juliol de 1657, areste lo Consell que cada parròquia pòrtan quatre moltons a Sant Julià, que sien bons, per a portar a la Seu. Dimars que sien a Sant Julià per tot lo dia, i los cònsols de Sant Julià ho rebran i cercaran un bon pastó per donar-i horde. I Andreu Pal que i baixo i que serco pesador que sia a propòsit i que dono lo entendí al pesadó per los moltons de cada parròquia i cada paròquia porto son senial. I estos moltons són per pagar la contribusió. I tot asò en pena del cot de la Terra. I continuaran les parròquies de portar moltons a Sant Julià conforme Andreu Pal avisarà.

|^{108v} Dit dia areste lo Consell que tots los consolats avíson a les parròquies que ningú no bàixon per avuall que no pòrtan fefaent, i dita pendran cada hu a sa parròquia. I si això no fan, la Terra no'ls i està en res, i que no s'apàrion ab ningú de fora de Andorra, asò en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo pa a 5 lliures al real, i que venguen demà mateis, i lo forment a 4 lliures al real, i que no puguén vendre pa prim, asò en pena del cot.

Dit dia ha fet la Vuall lo afor al bllat fiat a r[a]ó de 4 lliures, 4 sous carga, i los consolats ho entímon a ses parròquies.

Dit dia lotege la Terra 3 dopbles per parròquia i que les pòrtan a les Caldes lo dia de Sant Jaume, en pena del cot, a Miquel Adallac.

1657 agost 11

Vui, a 11 de agost 1657, areste lo Consell i pose lo cortó del vy a setse dinés per los ostes, ab lo ardit de inposít que ja hi és lo vendran a divuit dinés, i que venguen a dit preu demà mateix, i los consolats ho intímon en ses parròquies, lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal vaje a la Seu de Urgell a tractar lo de les carns i, si menester serà, escrigue al senyor Pere Marquès per dit efecte per lo que avien ja tractat antes, i lo dit Pal ne té un escrit de dit Marquès, i també fer fer una súplica per rahó de la impositió se vol posar per les mercaderies que entraran o eixiran, i lo memorial se li donarà per dit efecte. Lo tot ho presentarà al senyor veguer se servesque firmar-ho, i que vaje demà mateix o dillins⁹⁹ de gran matí, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que per fer lo sobredit memorial se elejesque sis hòmens, qui són: a Canillo Pere Pont, a Encamp Pere Torres, a Ordino Guillem Areni, a la Masana Joan Pal, Andorra Joan Torres, a Sant Julià Andreu Pal. I que vinguen a esta Casa demà de bon matí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los que tenen càrrech del vi i carn per rahó de la inpositió, que al primer Consell que pòrton los memorials i dinés i tots comtes fins a dit dia, i los que no són de Consell que entreguen los dinés i memorials als cònsols de ses parròquies, lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que per tot lo mes de agost les parròquies deuen la llana, Joan Antoni i Calbó són fermanses, se pago, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que totom qui degue bllats i altres coses de les rendes, tant del/s/ anins 1655 com de 1556, que pàgon i pòrton los dinés fins a Nostra Senyora de setembre primer vinent, i si no paguen dit dia, lo primer Consell hi aje, que's [mano] Consell dematí a gasto de qui no aurà pagat.

⁹⁹ En lloc de dilluns.

1657 agost 27

|¹⁰⁹ Vui, a 27 de agost 1657, areste lo Consel que lo sarraller torno en son lloch la rigera quontre la paret del prat de Ramonet que vui posoeix dit saraller, que fase la rigera de tal manera que l'aigua no inpedesce lo camí real.

Dit dia se mane a dit saraller que adobo la paret del seu canemar del [buell], y asò sie de sí al dia de Nostra Senyora de setembre, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i se mane a Ricart de Vila que adobo aquella pedra és caiguda al camí de sota la borda de Anrivarné, de tal manera que no enpedesce lo camí, i los cònsols de Ancamp lo i mànon, en pena del cot, de sí a Nostra Senyora primer vinent.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Ancamp dónon los sis formages a misser Nicolau, vicari de Ancamp, que los cònsols ho manen a qui·ls dege, de sí a diumenge més propvinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que la parròquia de Sant Julià pago lo quintar i mig de llana deu de Garriga fins a vint de setembre primer vinent, portada a Ordino, o de quí avant que pago a raó de tres doblles lo quintar. Tot lo Consell respon a l'enpeniat per Guillem Areny.

Dit dia areste lo Consell que Matià Albiell vaje a parlar ab lo jutge Seré a tractar-li sobre del decret de la inpositió, en pena del cot de la Terra, vaje dijous primer vinent, i Guillem Areni li fasse lo demés.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo fassen anar a Perpinià un ome a portar lo plech a mossèn Marquès per lo negosi de les carns, i que vaje dimecres primer vinent, en pena del cot de la Terra, i que li dónon per gasto. La Terra li a donat 2 lliures, 8 sous.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que eixecúton a Joan Bonet, de Sant Julià, per la inpositió de l'ardít per lliura de carn des de 22 de juliol ensà, que·l fassen pagar rigurosament ab justítia i que li entímon un cot se li fa vuy, dia dalt dit, del gasto que s'és 5 lliures, 18 sous, diem sinch lliures, divuit sous.

1657 setembre 6

Vui, a 6 de setembre 1657, areste lo Consell se pose inpositió a tot lo que entrarà dins la Vall, tant de Fransa com de altres parts, conforme apar ab la súplica o súplices i memorials decretats per los senyors veguer de la Seu i jutge Seré, i posen als de la Terra

sien castigats ab les penes sol castigar esta Casa als inobedients que acsediran en no voler pagar, o pasar sens denuntiar als hòmens esta Casa posarà, i los forasters exsedesquen, en pena de trenta reals i pagar sens això los drets de la inpositió de la mercaderia portaran.

|^{109v} Dit dia tras dit, de 6 de setembre, pose lo Consell per demanar i fer pagar dita inpositió: a Canillo Miquel Call, del Tarter, a Encamp Nicolau Torres, a Ordino Pal i Fijat, de Llorts, lo vell, i Joan Soler. A Ordino, si menester serà, Pal que i pujo ajudar-li, i a la baixada Pal que i tingue cuidado se auran pagat. A la Massana Bons, del Pui, i los quatre de Consell que'n pòson a Pal i Arensal i, si menester serà, a Sespony també. Andorra Joan Torres, a les Caldes Montània, a Sant Julià Toni Nagual, lo farrer, Joan Serret. I estos, tots a les entrades; los que i estaran, que a cada un que faran pagar, que·ls fassen un bitlet narrant a dit bitlet tot lo que portaran, i que·l màrcon i pòson dia i any. I si ningú per la Vall los trobarà pòrton coses i no pòrton dit bitlet, que·ls aréston la mercaderia o lo que portaran per no aver pagat fins a tant ajen pagat les tres lliures de penes i lo que serà de dit dret de inpositió. I si serà abitant, que u denúntion a esta Casa. I los dits hòmens nomenats per exegir estes coses que pòrton llibre de tot lo que entrarà i lo que cobraran un per un i dia per dia, lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los consolats fassen intimar en ses parròquies que no i aje ningun abitant entro ninguna cosa que no vaje a denuntiar lo que pòrton als dilt¹⁰⁰ dits hòmens i, també, si acullen res de forasters, que u vagen a denuntiar a dits dalt alegits, cada un als llochs seran. I si ningun abitant preste la mà a degú, que exedesque en les mateixes penes dalt dites si fan frau.

Dit dia areste lo Consell i llosteje un pernill de deu lliures i dotse formatjes per parròquia, que seran sis pernills i sis dotsenes de formatges, per a donar, so és, a Rocabrúna quatre pernills i dues dotsenes de formatges, i dos pernills i una dotsena de formatjes al jutge Seré, i una dotsena de formatges a Don Jasinto Pasqual i altra dotsena al rector de Narogó. La Massana portarà a Ordino lo pernill i lo demás Andorra, Canillo i Encamp. I Andorra que u pòrton a casa Toni Nagual. I lo dit Nagual o Andreu Pal ho fassen portar a la Seu a dits Rocabrúna i Pasqual; los de Narogó Matia Albiell los enviarà a dit a sa comoditat. Lo tot portaran demà a deu hores a Sant Julià, en pena del cot de la

Terra. I ne donaran dels que queden, dotse, quatre a Monfarrer, al batlle, i quatre a cada tauler junt ab les dos pernes. Sucarà a de donar compte; Andreu Pal ho departesque a dits.

Dit dia areste lo Consell i pose lo pa a sis lliures al real, que és a dotse onses la quèrna, i que venguen lo dia de Nostra Senyora del present mes, i lo forment sinch lliures al real, i que no i aje pa prim. Los consolats que u intimon, en pena del cot.

1657 setembre 9

|¹¹⁰ Vuy, a 9 de setembre 1657, areste lo Consell que Areny, d'Encamp, i Joan Soler, de Ordino, vagen a la Seu de Urgell a tractar si poran tràurer lo bestia i lo demás tenen pres a Monfarrer per la contributió, i que vagen a dit Monfarrer hi que miron lo bestia i tot lo que tenen pres, cargues, perquè si no·l poden tràurer, vejen algun tant lo que dit bestia val i cargues. I que vagen demà dilluns de bon matí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje la Terra, en paga de la contributió se deu a la Seu, vuit dobles per parròquia o moneda alivalent, i estes pagadores fins a diumenge primer vinent per tot lo dia, i que les pòrton a Sant Julià dit dia a casa Andreu Pal. I los dalt dits Areny i Soler diran a dit Andreu Pal lo que auran tractat. I dites que servesquen per cobrar dit bestia i cargues los òmens. Primer Andreu Pal que i vaje ab dit diner a cobrar-ho, o fer-hi anar los hòmens hi tenen lo bestia per major cautela, lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que per Toni Nagual, Jasinto Gallart i lo farrer Serret, de Sant Julià, tinguen cuidado a fer pagar lo dret de la inpositió al portal, entre ells que se n'igualon per tenir-hi compte, i dit Nagual ho mano al dit farrer, en pena del cot de la Terra, com a tots dos se·ls mane. I en cas ajen menester mà forta, puguen manar hòmens los asistesquen, ab dita pena del cot, i en cas no u eixigisquen, los síndichs van a la Seu fassen manar un Consell dematí per castigar als inobedients. I que fassen tancar lo portal, en pena del cot de la Terra, i la clau que estigue a casa de dits Nagual o farrer, ab dita pena, o que la comànon a home que sie home de bé, no deixo fer frau i juramentat.

1657 setembre 12

Vuy, a 12 de setembre 1657, areste lo Consell i vote una missa per parròquia a invocació del Sant *[Es]* perit, ab absolta cantada, que Nostre Senyor sie servit ajudar-nos als treballs i que·s fasse dir tant prest com pugue. Los consolats ne tinguen cuidado, en pena del cot.

¹⁰⁰ En lloc de dalt.

Dit dia areste lo Consell que Areny, d'Encamp, vaje a veure's ab lo senyor Caramany per lo de la contribuió de les 200 doblls i representar-li nostres misèries i que si Sa Mersè nos vol perdre o alliviar, està ab sa mà. I per lo que's deu, si'ns vol pendre ovelles o moltons o altres cabals dels que tenim, al que sie just. I que vaje demà de bon matí com ell se sap, anirà ab Don Narsís Sansó, i que vaje en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje la Terra vuit reals per parròquia i que pòrton anit a Sant Julià a casa Andreu Pal, en pena del cot de la Terra, i que sie bona moneda¹⁰¹.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal vaje a la Seu de Urgell per tràurer los hòmens, bèsties i cargues són a Monfarrer, i que tracto com puge en què de quí un dia se donarà una partida. I la Vall promet tràurer-lo indemne en tot, i que vaje demà dematí, en pena del cot de la Terra.

1657 setembre 20

Vuy, a 20 de setembre 1657, areste lo Consell que cada parròquia areplego cinquanta-dues ovelles bones i rebedores i que no sien velles ni coixes ni corseques, i estes que sien aplegadas fins al dia de Sant Miquel primer vinent. I que Andreu Pal vaje a la Seu a parlar ab lo Torra per tractar si's porà aver temps se puguén adinerar en altra part o si'n porà aver més de 9 reals, i que aguardon lo demés una pasada, lo tot se mane en pena del cot de la terra.

^{110v} Dit dia tras dit areste lo Consell que les parròquies pàgon vint-y-una doblla per parròquia per tot lo mes de setembre present, i dites i les ovelles tras dites, lo tot, és per pagar la contribuió del mes de mai i juni pasats, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Areni vaje a Tarascó a parlar ab Laqueuna aserca dels afers de Beuregart i seus, i que u acomodo com puge ab pagant int[e]resos. De qui al dia se pagarà, a Tots Sants, se li pagarà una bona partida per lo de les rendes, i que vaje del dia de Sant Miquel anllà o lo mateix dia, com vulle, lo més prest se puge, en pena del cot.

¹⁰¹ Assentament amb set petites línies a sobre, separades les unes de les altres entre dos i tres centímetres i lleugerament inclinades, que semblen cancel·lar-lo.

1657 setembre 25

Vuy, a 25 de setembre 1657, areste la Junta de vuit nos som trobats a esta Casa, de què cada parròquia fasse vint-i-sis ovelles per servir a pagar la contribuió ademés de les cinquanta-i-dues de l'arest tras dit, i dites que's júnton com les altres, en pena del cot de la Terra.

1657 octubre 8

Vui, a 8 de octubre de 1657, areste la Terra que totes les parròquies pòrton lo comte de les 200 dopblles, que són catorse per paròquia, ab dinés, i lo demés deuen de les 4 mesades conforme an tret lo comte, la mitat dinés i l'altra mitat mercaderies, so és, moltons i bous ho vaques, so és, per les 4 mesades, Canillo i Encamp, Andorra i Sant Jullià, dotse dopblles per parròquia, Ordino i la Massana dotse entre andues, de sí a dimechres per tot lo dia, en pena del cot. I los gastos se pagaran per les parròquies faltaran. I que i vaje Andreu Pal i Ramon Gui[e]m, i que i vagen dijous, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui novell a sou, i que venguen demà mateis, i lo vell al mateis preu, vui fins a Sant Lluc, i de Sant Lluc enllà tot a un preu. Totom o entimo a son consolat.

1657 octubre 15

Vuy, a 15 de octubre 1657, areste lo Consell que dels dinés té encomanats Guillem Areny, conste a través al present llibre, que són dinés del bllat de les rendes, lo dit Consell ne deixe a la parròquia de Canillo quatre doblls i a la parròquia de Andorra quatre doblls, a la parròquia de Sant Julià dues doblls, que és ab tot dites tres partides deu doblls. I dit Areny les dono als que van a la Seu per pagar la contribuió, que se li tindran a compte als dits dinés encomanats. I les dites parròquies les tórnon a esta Casa per tot lo mes de octubre present, en pena del cot de la Terra, i pagant lo cambi farà pagar Laqueuna per lo temps les tindran, ademés n'i enviarà sinch per la parròquia de Encamp al mateix pacte i penes. És tot 15 doblls.

Dit dia areste lo Consell que's fasse anar a l'encant les peniores. Sucarà té orde fer anar i cobrar, i se li done abjunt que vaye ab ell Matia Albiell, i que còbron i que vagen demà dimarts, en pena del cot de la Terra.

1657 octubre 18

^[11] Vuy, a 18 de octubre 1657, areste lo Consell que Miquel Adallach i Pere Pont i Mora tràcton al senyor rector de Encamp nos fasse mersè anar, si menester serà, a besar les mans a Candalà, asò lo i tractaran, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que cobrada la resposta dels de la Seu, que si menester serà, mànon junta de sis hòmens, so és, un de cada parròquia, i a dits se done poder en què diction, si menester serà, un home o lo que serà menester per anar a Perpinià o a la armada, allí ont sie menester, que lo que dits faran, lo Consell ho tindrà per ben fet, lo tot se mana en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que a dita Junta, lo que vindrà de cada parròquia, porto los dinés sien fets de les inpositions del vi i carn i de l'altra de les entrades, en pena de dit cot, i que ls llévon promptament per a què dit dia sien ja prestos en sa mà.

1657 octubre 20

Vuy, a 20 de octubre 1657, areste la sobredita Junta que Guillem Areni vaje a Sant Julià a parlar ab Labèrnia si voldrà anar a parlar ab Rocabruna sobre de nostres coses, i si convé, que li prometo algun cavall ab què observe lo passà port, i que prometo valer-nos. I si s porà fer, los síndichs hi són, isquen, i que dit Areni vaje vuy mateix, en pena del cot de la Terra.

1657 octubre 23

Vuy, a 23 de octubre 1657, areste lo Consell de la Junta que los consolats intímon en ses parròquies que no i aje ningú vaje en part de la obediència de Espània, ni a peu ni ab cavalcatures ni bestia per a cargues, que no pòrton fefaent dels cònsols, i dita fefaent que nomeno totes les persones i bèsties, matxos o egües o rosins, en pena del cot de la Terra. I en cas los sucsuesque cosa no prenent fefaent, la Terra no ls està en cosa.

Dit dia areste dita Junta que s vaje a Barselona dels que seran a Guisona a fira de Tots Sants, que s consúlton i allí, entre ells, que l'anoménon ab les forses d'esta Casa a de anar per asegurar los bestiar i lo negosi fem dels viures, lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste dita Junta que les parròquies que deguen de les inpositions del vi o carn i de les entrades, que u pòrton al primer Consell, i també los que deguen de resta de la contribuitió que a dit Consell ho pòrton, lo tot en pena del cot de la Terra.

1657 octubre 2[7]

Vui, a 2[7] de octubre de l'ani 1657, areste lo Consell que pòrton tres moltons per parròquia a Sant Julià per a demà vespre per a pagà la contribusió de la Seu i una basiva per parròquia, en pena dell cot.

Dit dia areste lo Consell fasen de lot una pistola per parròquia y la pòrton lo dia de les Ànimes a Sant Julià, en pena dell cot, y la pòrton A[n]dreu Pal per a que s dono al que ell sab.

Dit dia areste lo Consell que per a demà dumege vingue un de cada parròquia per a fer los comptes dell que se a gastat estant los síndichs a la Seu: ^[11v] de Canillo Rossell, de Encamp Guillem, de Ordino Ramon Guiem, de la Masana Fonta, de Andorra Juan Torres, Sant Julià Andreu Pal, en pena dell cot, la ora deguda.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal vage a la Seu per a rematà los comptes que ell sab, si pot anar, si no pot anar per tenir enpediment, dicte home per ell, en pena dell cot.

1657 octubre 29

Vui, a 29 de octubre de l'ani 1657, areste lo Consell que Miquel Adallach vage a parlar ab lo senyor duch de Candalà per a tractar lo que porà per lo cortell de ivern y contribusions, vage dimecres primer vinent, en pena dell cot.

Areste dit dia lo Consell fasen de lot a cada parròquia una dobla y la pòrton a casa de Miquel Adallach per a dimarts primer vinent, en pena dell cot.

Dit dia areste lo Consell cada consolat fase dir una misa baxa ha invocasió dell Sant Esprit per les ànimes de purgatori, ab ansolta cantada, la fasen dit demà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols d'Encamp serquen una cabalcadura per Miquel Adallach que sie bona, en pena dell cot.

1657 novembre 10

Vui, a 10 de novembre 1657, areste la Junta que cada parròquia envie dos moltons i dues basives i que demà al vespre sien a Sant Jolià, a cassa de Toni Nagual, en pena del cot.

Dit dia areste la Junta que Canillo y Encamp pòrton una pistola demà diumenge per tot lo dia, en pena dell recot, a Sant Julià, en mans de Toni Nagual.

1657 novembre 19

Vuy, a 19 de novembre 1657, areste lo Consell que Toni Call, de Aniós, vaje a parlar ab lo secretari de Candalà, i si li apar convé donar-li la carta porte o retenir-la, mire lo més convenient, informant-se del que té entès en esta Casa, i que vaje demà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp intímon o fasen intimar a mossèn Picart que per lo debit de Montaner, de Barselona, li deuen de la composició del bestia de Prades, que tots los danins, int/e/resos i misions esta Vall o abitans d'ella porien petir se pagarà de sa asienda o que pàgon, i així mateix faran los cònsols de la Masana a Guillem Adallach. I que consto que u fasen fer als rectors, lo tot dins dos dies primer vinents, en pena del cot. Així mateix faran los cònsols de Sant Julià de intimar a Jasinto Gallart per lo de l'albarà té firmit a l'Alós, sots dita pena.

^{|12} Dit dia areste lo Consell i loteje set dobles i mitja per parròquia, que fem quoranta-i-sinch dobles, i dites per pagar lo cavall an donat a Rocabruna, i que u pòrton dins dotse dies a casa Guillem Areni, a Ordino, en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje la Terra una doblla per parròquia, que fem sis dobles, i la doblla que la pòrton al primer Consell junt ab lo que resten a un memorial de restes de contributió vella, no tocant al mes de novembre, i lo tot per satisfacer a les dotse dobles a fet prestar Guillem Areni als síndichs a la Seu alguna cosa, restarà bo dues lliures, dotse sous i quatre per la bossa, lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que qui degue a les rendes, tant de l'any 1655, com lo any 1656 i lo any 1657 caigut, tots los arestos se conclouen ab est, que pàgon totom qui degue, tant comunes de parròquies com particulars, fins al Consell de Sant Thomàs, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia tingue trenta-i-tres dobles i dotse reals i sis dinés, que totes sis parròquies fem 200 dobles, i dites són per pagar lo promés si lo senyor de Candalà pren lo pacte. I dites se fasen i sien prestes i netes, ab plata o or, fins a 8 de desembre primer vinent, en pena del cot de la Terra, i dites les portaran a casa Joan Torres Andorra, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell lo Consell de Sant Thomàs per al dilluns antes de dit sant Thomàs i que los consolats pòrton quatre perdius rojes per parròquia, en pena del cot, i que pòrton los dinés de ests anins i tot lo que deguen de ascots i tots comptes net, sots dita pena, perquè se aforre lo Consell de Sant Andreu.

Dit dia areste lo Consell i s mane als cònsols de Encamp eixecúton a qui deu un cot i recot de dita parròquia i que u fassen per tota esta setmana, en pena del cot de la Terra.

1657 novembre 22

Vui, a 22 de novembre 1657, nos som juntats un de cada parròquia per tractar alguna cosa aserca de la quístia, i se a resolst se fes una letra a Bergé, menor de dies, de fer-nos aguardar lo dit pach de la quísita als tresorers ab pagant lo int/e/rès. I així se li a escrit dita lletra, feta de mà de Guillem Areny, prometent fer-li, si vol, altra promesa, si la voldrà, i en cas la vulle, se done orde a Joan Pal o Guillem Areny la fassen en nom de esta Casa.

Dit dia, los de la Junta avem arendat la casa de la notaria a Pere Duran, de Andorra, per lo preu de un real cada mes durant lo beneplasi de tots. I lo dit Duran promet, per lo temps l'a tinguda, de fer lo llosàs bé i traure'n l'aigua i de tornar-la rebedora.

^{|12v} Dit dia areste la Junta per a 29 del corrent se tròpie un home de cada parròquia per a contar ab Fransès Sucarà: a Canillo Mora, Encamp Guillem Torres, Ordino Guillem Areni, a la Massana Joan Pal, Andorra Joan Torres, a Sant Julià Andreu pal, asò en pena del cot de la Terra. Si Guillem Areni és fora de la Vall, que vingue Guillem Bons*.

1657 novembre 26

Vuy, a 26 de novembre 1657, areste la Junta que Joan Soler, de Ordino, vaje demà dematí a la Seu a parlar ab Rocabruna sobre de la presa del bestia an pres ara, i que u enllestesque lo millor puegue. Joan Pal, del Puy, lo i pujo a intimar anit mateix, en pena del cot de la Terra. Dit Pal li dono lo intendí del que deu fer.

Dit dia areste dita Junta que cada parròquia fasse les set dobles, sis reals i tres dinés nos toque per pagar la mesada de desembre, so és, la mitat dinés, l'altra mitat moltons. I lo tot ho pòrton a Sant Julià dijous per tot lo dia primer vinent o a lo menos los moltons, lo tot en pena del cot de la Terra.

1657 desembre 4

Vuy, a 4 de desembre 1657, areste la Junta que los cònsols de Encamp y de Andorra apòrton una dobla y mitya, dotse sous y tres, y los apòrton a Sant Julià a casa de Andreu Pal lo dia de Nostra Senyora, que serà disapte primer vinent, en pena del recot.

1657 desembre 7

Vui, a 7 de desembre 1657, areste lo Consell que Andreu Pal vaje a Perpenià a trobar lo senyor de Candalà per lo tracte tenim de la exemptió de tot lo any o, a lo menos, si ns voldrà moderar lo de la contribuitió. I si fem contribuitió, que ns prenguen la mitat, si no pot més ab mercaderies, i que vaje demà mateix, en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje lo Consell mitja dobla per parròquia i sis reals, i que ls pòrton a Sant Julià demà disapte de gran matí a casa Andreu Pal, que fem tres dobles i trenta-i-sis reals ab tot, asò mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que s tròpien un de cada parròquia a esta Casa per lo dia de Santa Llúcia, que és dijous primer vinent, per aclarir los comptes de la contribuitió. Los consolats que pòrton o envíon los dinés auran de donar per acabar de concloure totes les mesades de les dites contributions fins per tot desembre inclusive, lo tot en pena del cot de la Terra.

1657 desembre 10

Vuy, a 10 de desembre 1657, areste lo Consell que Guillem Areni, si va avall, si pot que s veje ab Rocabruna aserca de la contribuitió, si voldran pendre bestia per la mesada de janer vinent, que dinés no n tenim, i si vol bestia, dit Areny que aviso a les parròqui/e/s lo bestia auran de baixar i si no i baixe, escrigue al metje ho tracto.

1657 desembre 13

Vuy, a 13 de desembre 1657, areste la Junta que atès que s'a[n] fet los comptes de la contribuitió per tot est any pagada o a pagar, tròbon se reste a deure a particulars, manllevat sent trenta-dues lliures, vuit sous i quatre, les quals deuen pagar les parròquies, cada un los partits deuen, com apar ab un memorial fet vuy, dia de Santa Llúcia, les quals pagaran dits consolats qui deu fins al Consell de Sant Tomàs primer vinent, en pena del cot de la Terra, sens dilatió.

1657 desembre 17

|¹¹³ Vuiy, a 17 de desembre 1657, areste lo Consell que atès que Guillem Areny, de Ordino, és uns dels elegits en dosena¹⁰² de l'ofisi de notari que vauque vui per mort del quòndam Joan Ribot, i dita dosena se fèu ja en dies passats, i per la cunqurentia del temps, que no s sap casi a hont recórrer per lo privilegi de dit ofisi de notari de la Vall, i per constar-nos que dit Areni és notari apostòlich, resol dit Consell entregar tota la casa i escriptures de la notaria de la Vall fins a tant hi aje consenior de la part de Cathalúnia, sie bisbe o cotlector o subcotlector, i que en aver-n'i, trague privilegi per dit efecte. I resol dit Consell que demà, divuit del corrent mes, se li entregue dita casa i escriptures ab què preste jurament que aquelles tindrà i guardarà en bona custòdia ab la forma deguda i sobre sa consientia ab totes les coses possibls a dit Areny sien a guardar. I per major forma dit Consell anomene per lliurar dites coses i clau de dites escriptures Miquel Adallach, de Canillo, de Encamp Nicolau Torres, de Ordino Guillem Bons, a la Massana Joan Pal, Andorra Joan Torres, a Sant Julià Toni Soler i los demés de Consell són vui de la parròquia de Andorra, etcètera.

Dit dia areste lo Consell que sobre de la qüestió té Lumeneres, de Lumeneres, ab la parròquia de Sant Julià sobre de alguna tatxa de allotjament, que Matia Albiell hi baixo per lo dia ho lo endemà de Sant Ramon averiguar-ho si pot, i si li apar demanar-hi altre o altres de Consell ho pròmens d'esta Vall, los hi demano li asistesquen, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que si los cònsols de Sant Julià o consellers tenen avís per rahó de les contributions del mes propvinent de gener, que manon junta, so és, un de cada parròquia a ells ben vistos, i les parròquies se apersebesquen i a[...] per les ores per pagar dita contribuitió, part dinés, part mercaderia, com és bous o vaques o moltons.

Dit dia areste lo Consell que totem pago lo que deuen, qui degue de endarrerit, tant de les contributions com de les set dobles i mitja de lot com altres coses s' i deuen, fins al dia de Sant Tomàs. I també lo metje i barber, demà, per tot dia, que pòrton los dinés a Joan Torres de dit metje i barber i de les set dobles a la casa [de] Joan Pal, lo tot en pena del cot de la Terra.

¹⁰² En lloc de dohena. Es repeteix altres vegades en el text.

Dit dia areste lo Consell arest de camins generals, que sien adobats fins al dia de Nadal, en particular los de Andorra, ubach i solà, lo tot en pena del cot de la Terra, adobar les fontetes i mates i abarsés.

Dit dia areste lo Consell i's pose rebedors dels bllats de la renda del senyor bisbe o de la Molt Reverent Cambra, o a qui se espectarà que covro per compte de dita renda, a sos p[er]rills i fortunes, primerament troben a Canillo per rebre i guardar dit bllat a Miquel Adallach, a Encamp a Nicolau Torres, i Mas que lo i porto, a Ordino Guillem Areni, a la Masana Pere Torres, de Sespony, Andorra Matheu Moles, a Sant Julià Ribot, de dit lloch.

^{113v} Dit dia tras dit promet Guillem Areni portar lo vi als vicaris, so és, al de Canillo, Encamp, Ordino i la Massana i Sant Julià a trenta reals per carga, que seran quinse cargues, a dit preu valen quorant-i-sinch lliures, i dites se li tindran a descàrrech del que deu dels aniells del delme.

1657 desembre 18

Vui, a 18 de dit mes de desembre 1657, se a tingut Junta i loteje dita Junta dos pernes i dos formatges per parròquia, faran dotse pernes i dotse formatges, les quals an de servir, so és, dues per los taulers del General de la Seu i quatre per la conducta se deuen al metge, i dues que vol dita Vall o Junta se donon al dit metje junt ab los dotse formatges. I les quatre pernes restans se fassen al doctor Hierònim Gili en paga del que se li deu de la conducta de advocat. I totes dites pernes sien de pes de dotse lliures i dites, juntes ab los formatges, les pòrton les parròquies a Sant Julià a casa Toni Nagual fins al dia de Sant Thomàs per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, i dit Nagual les fasse portar a la Seu a dita gent ab la millor seguretat sie possible.

Dit dia areste la dita Junta que per a disapte primer vinent se tròpien a esta Casa un de cada parròquia, so és, de Canillo Mora, Encamp Joan Antoni Torres, Ordino Guillem Bons i Guillem Areni, Joan Pal i Pere Torres, Andorra Joan Torres i Montània, Sant Julià Mitjavila i Andreu Pal. I los dits, tot[s], tant uns com altres, pòrton qui degue los dinés dels bllats endarre[r]its de les rendes, tant de col·lectors, reseptors de dinés de bllats i consolats que se n'an fet deute propi per son temps i tots comptes de dites rendes o cotlectes atrasades, salvo lo any present, lo tot se mane en pena del cot de la Terra, i que hi sien a ora deguda i també que pòrton los que resten de contributions, lots, rendes i també qui degue oli de Nostra Senyora de Urgell i gastos, demànon que u pàgon fins a dit dia, sots dita pena, i totes altres coses, gastos i misions porien encòrrer.

1657 desembre 22

Vuy, a 22 de desembre 1657, areste la Junta que los cònsols de Sant Julià in[te]rmon als dos elegits a Sant Julià per fer pagar la entrada que traguén memorial a cada parròquia, un per un, dels que deuen de dita entrada. I trets dits memorials, que los dits cònsols de Sant Julià los fassen portar Andorra ab un bitlet o paper ellos per a què dits cònsols de Andorra fassen córrer dits memorials a les altres parròquies, així mateix ellos, als consolats, per a què los que i deguen pòrton lo que deuran a dits hòmens elegits per dita entrada a dit Sant Julià fins al dia o lo endemà de Sant Julià, lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Los consolats que ho intimon als que i deuran, en dita pena del cot, i així mateix faran los que deuran a les entrades de Llorts, la Masana, Andorra i Encamp i Canillo, cada entrada la pagaran de allí ont seran entrats, sots dita pena del cot.

Dit dia areste dita Junta que atès que i ha altres arestos fets per pagar los endarrerits de bllats, contributions i lots i totes altres coses, que qui ho degue, consolats vells arrossegats i los que són del present any, particulars, i tots que pàgon fins al dia de Cap d'Any primer vinent, en pena del recot de la Terra. Ai[xi] mateix se mane a Mas, de les Bons, pòrto dit dia lo que reste dels cordés de l'any passat, que'ns apar és 9 lliures, 18 sous, sots dita pena. Joan Antoni lo i intimo, en pena del cot, i als demés [...] és vuy así.

¹¹⁴ Dit dia tras dit, de 22 de desembre 1657, a fet dita lo compte ab Guillem Areny, de Ordino, que té dels dinés se li encomanaren, com apar atràs al present llibre, a l'arest fet a 28 de juny del present any, que sume vint-i-dues dobles i mitja i un trentí i onse reals plata. De dites la Terra li'n féu donar, com apar al tras a un arest algunes parròquies, quinse dobles, ne reste de dit compte 7 dobles 1/2, un trentí: 1 lliura, 2 sous, salvo que se li a de tenir a compte lo que donà Albiell quant anà a Foix, i dit Areni lo que's gastà anar a Fransa que tot és ^{103*}.

Dit dia se li encomane a dit Areny un trentí or, sis pessés de 8, una pessa i mitja de 5, que tot junt sume: 10 lliures, 12 sous*.

¹⁰³ No consta la quantitat. Aquesta estaria incorporada en el total final de l'assentament següent, atès que ambdós assentaments estan marcats amb una gran creu en forma d'aspa.

1658 juny 18

Vui, a 18 de juni de 1658, an fet comte ab Guillem Areni dels dinés tenie encomanats de la Terra, tots los a tornats i lliurats com conste ab un memorial per a donar a Laqueuna¹⁰⁴.

1657 desembre 22

Vuy, dia dalt dit de 22 de desembre 1657, areste dita Junta sobre de una carta nos a escrita lo senyor governador de les armes de la plassa de la Seu de Urgell, Rocabruna, en què no se acollís ningú de la Seu de Urgell o ribera de la Seu per abitar en esta terra que no se porte orde seu, si no volem caure en desgràtia de Sa Majestat Cristianísima, que Déu guarde. I sua dita carta és datada de 19 de dit mes de desembre del present any. I així resol dita Junta que no s'acullo ningú i que los cònsols de Sant Julià s'enporten dita carta. I als que la vullen véurer o vullen venir abitar a esta Terra lo·ls fassen véurer i que ningú los aculle per abitar a esta Terra sens dita permissió de dit Rocabruna, en pena del cot de la Terra. I dits cònsols de Sant Julià ho fassen intimar o manar, porta per porta, sots dita pena.

1657 desembre 28

Vui, a 28 de desembre 1657, areste lo Consell que cada parròquia fasse sinch moltons, o la parròquia que no farà moltons que fasse una vaca bona i tres dobles per parròquia, i lo tot que sie demà disapte a Sant Julià a casa de Ribot, cònsol, lo tot en pena del cot de la Terra. I arribat dit bestia, dit Ribot que demano Andreu Pal, i si Mitjavila hi és, també, i que los dos o los tres, com se tròpion, que miron los moltons de cada parròquia que volen i que u asénton perquè a la Seu, o per tallar-los o per vendre'ls, se fasse de tot junt la venda o tall. I dit Ribot, diumenge dematí que vaje ab dit bestia i dinés a la Seu, lo tot per pagar la contribució, en pena del cot. I aquelles parròquies que no acodiran a dit arest, tots los gastos se inseguiran correran per son compte.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià pòson un ome a tancar i obrir lo portal de dit Sant Julià i que·l prenguen de jurament que no consento en què se fasse frau per lo de la entrada, i que se li done per sos treballs quatre reals lo més, i lo i entímon ab les forses de esta Casa ho fasse bé.

¹⁰⁴ Aquest assentament es va afegir uns mesos després, en haver-se passat comptes amb Guillem Areny.

1658 gener 6

|^{114v} Vuy, a 6 de janer 1658, areste lo Consell i vote una missa de devosió sots invocació del Sant Sperit, cantada y absolta, suplicant a Sa Divina Majestat nos done forses i poder per asertar al seu sant servei i bé púbbllich, i que·s digue tant prest que·s pugue; los consolsats ne tinguen cuidado.

Dit dia areste lo Consell que Miquel Adallach i Pere Pont i Joan Soler vagen a la Seu de Urgell a besar les mans a Larabertiera sobre de una carta a escrita a Miquel Adallach, i que ho tràcton lo millor que puguen i que procuron assegurar lo millor sie possible, i que vagen vui mateix, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i·s mane als cònsols de Encamp són vui que eixecúton als altres cònsols eren lo any passat del que resten de la contribució i del redre, i del llot de les set dobles i mitja i de cots o recots, i de tot lo endarrerit de son consolat. Així mateix se mane als cònsols de Andorra eixecúton als cònsols vells de tot lo endarrerit fins vui, so és, de son¹⁰⁵ consolsats. Lo tot se mane, en pena del cot de la Terra, dins lo termini de sí al dia de Sant Anthoni del present mes, sots dita pena.

1658 gener 20

Vuy, a 20 de janer 1658, areste lo Consell que Joan Soler, de Ordino, i Bortomeu Ribot i Andreu Pal vagen a la Seu de Urgell a besar les mans a misser de les Moreres sobre del que demane del pacte del duch de Candalà i que u tràctor¹⁰⁶ lo millor puguen segons lo que son consell portarà, informant-se antes ab los hòmens los apareixerà fiar-se, colcant lo millor puguen al senyor Rocabruna. I que no se enpénion en més en cas fassen pactes, sinó per los pactes diu la còpia de la carta se scriu al secretari de dit Candalà, so és, en los dits pactes. Quant és al preu, no pot ser tant, perquè ja avem pagat desembre i jener, i també que l'orde no porte exemptió sinó per 8 mesos, segons diuen ells que l'an vista. I lo pacte, si·l fan, a de ser a pagar al maig, als darrers, so és, per lo ivern, tenint atenció al que pagam de contribució i cobrant lo passaport. I que i miron lo millor puguen i que vagen demà, en pena del cot de la Terra, i si poden anit mateix, a Sant Julià.

Dit dia areste lo Consell i loteje dues pernes i sis formatges. Les dues pernes ne faran una los cònsols de Andorra, l'altra los de Sant Julià, i los sis formatges que·ls fasse Andreu

¹⁰⁵ En lloc de sos.

¹⁰⁶ En lloc de tràctor.

Pal dels de la renda de la Mensa. Les pernes que sien de dotse lliures cada una, en pena del cot de la Terra, i los de Andorra la fassen portar anit mateix a Sant Julià a casa dit Andreu Pal, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que la inposició del vi i carn i la de les entrades que passo avant a fer-se pagar, tot conforme s'és fet fins vuy, i que los consolats ho fassen intimar de nou porta per porta, cada consolat a ses parròquies, en pena del cot de la Terra. I que ningú vengue vi a la menuta sinó los ostes forsats, sinó que sie vi bllanch o claret, enperò pagant dita inposició. I que los mateixos nomenats són fins vuy a exegir eixos drets, que u pàsson avant, lo tot en pena del cot de la Terra.

|¹¹⁵ Vuy, dia tras dit de 20 de janer 1658, areste lo Consell se tingue una Junta de sis, so és, un de cada parròquia, per coses convenen, i en aquells sis se'ls done plen poder per allò que bé-ls apareixerà serà menester tractar i arestar, que tot allò dits faran, lo Consell ho tindrà per llocblle¹⁰⁷ i agradable com si tots junts, com vui són, hi fossen. I que sércon los papers dels negossis de les rendes i altres los apareixerà sien menester i lo demés los apareixerà ésser convenient. Los sis elegeix lo dit Consell són los següents: primo, a Canillo Pere Pont i Mora, a Encamp Nicolau Torres, a Ordino Guillem Bons, a la Massana Joan Pal, Andorra Joan Torres, a Sant Julià Andreu Pal. I de Andorra que vingue Joan Montània ademés i també Guillem Areny, de Ordino. I dita Junta se areste per a disapte primer vinent, sien a esta Casa dematí, en pena del cot de la Terra.

1658 gener 26

Vui, a 26 de janer 1658, areste la sobre anomenada Junta de què Anthony Pal, Mitjavila, de Fontaneda, vaje a Barselona a besar les mans al virey i als que li aparegue convingue per part de esta Casa i véurer de fer refermar lo salvoconducto ab expresa deliberació pugam portar a vendre per la terra i fires de tota la obediència de Espania nostres coses, anar i tornar ab nostres bestiar a esta part i provosions, com ja l'altre diu, i que vaje per tota la setmana entrant, dos dies més o menos, en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje dita Junta dos dotsenes de pernills de carnsalada i dotse dotsenes de formatges, so és, quatre pernills i dues dotsenes de formatges per parròquia, i los pernills que sien de dotse lliures i los formatges també bons, i que u pòrton a les Caldes a casa Montània, salvo Ordino, que deixo dos pernes i dotse formatges, so és, les dos pernes per

¹⁰⁷ En lloc de lloablle.

enviar a Berjé i los formatges al tresorer. I los demés portaran a dit Montània fins a dimecres primer vinent i que dit Montània les peso i asiento per donar-ne compte a esta Casa, tant del pes com de ser bones, lo tot en pena del cot de la Terra. I també se loteje una dobla per parròquia que's porto a dit Montània a dit dia, sots dita pena.

Dit dia areste dita Junta i enprèn lo Consell del Pagament de la Quístia atès que a Tots Sants passat no pagarem, se areste pàgon a dit Consell i dit Consell sie enprès per lo Dimecres Gras, i que serà a 27 de febrer Consell dematí, que totom porto lo que deuen de dit pach de quístia, en pena del cot de la Terra, salvo que si Joan Pal no és vingut de Urgell li donen lisència.

1658 febrer 7

Vuy, a 7 de febré de 1658, areste lo Consell que Miquel Adellach vaye a besar les mans al senyor de Rocabrúna y ab ell y vaye Bortomeu Ribot, y acerca de una carta que dit senyor a enviat; que prenguen temps y que nagòsien lo millor sie posible y que vayen demà mateyx, en pena del cot de la Terra.

|^{115v} Dit dia s'enporte Andreu Pal, de Sant Julià, per lo que resta a deure del gasto fèu quant anà en Perpenyà, que heren dos dobl/e/s y mitya, s'enporte una dobla y setxe reals.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp que apòrton una capa que avien deyxada al sargento que va conboyà les hovelles a Sant Miquel de Coyxà, a Sant Julià a casa de Bortomeu Ribot, y asò de aquí a diumenge primer vinent, en pena del cot.

Dit dia se'ls mane als dits cònsols de Encamp que de así al primer Consell pàgon a mosèn Piquart lo gasto y fèu a casa sua lo batlle de la parròchia y lo sargento quant vingueren-se'n rebre les hovelles, que són dotse reals, diem 1 lliura, 4 sous, y asò se'ls mane en pena del cot, y que ho pàgon dels dinés de l'enpòsit del vi, y asò se mane als cònsols vells.

1658 febrer 11

Vuy, a 11 de febré de 1658, areste lo Consell que Joan Soler, de Hordino, y Andreu Pal, de Sant Julià, vayen a Perpenyà a besar les mans al senyor bisbe de Horange aserca del que'ns demanen de la contribució y presentar los hordes a portat musur de Larebertera del senyor duch de Candalà, y que pàrlon ab musur Lasala, governador de Belvé, y pàrlon ab lo deputat mayor aserca dels negosis del General, y que negòsien lo millor sie posipble, y que vayen [dimars] primer vinent, en pena del cot.

Dit dia lloreye lo Consell que apòrton una dobla per parròchia, Andorra a casa de Joan Torres, y Joan Soler que les prengue, y lo tot en pena del cot, demà per tot lo dia.

Dit dia areste lo Consell que de aquesta hora en avant que los de Sant Julià que tenen horde de fer pagar la inposició, que és un real per carga, que de aquesta hora en avant fasen pagar als que aportaran cargues antes que no hisquen de Sant Julià. Y si en asò ells són en[...]nts se pagarà de sa asi[e]nda, y lo tot en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Canyllo que pàgon tres cargues de blat als cònsols de Encamp per un anderiment de deu cargues de blat avien de donar lo any 1655 per lo alloyetment tenien los de Encamp, y asò en pena del cot, ¹¹⁶ y que pàgon de así al dia del Consell del Pagament de la Cístia.

Dit dia areste lo Consell y done als que tene[n] lo horde de fer pagar lo dret del vi y de la carn y dret de cargues y altres inpusi[ci]ons se'ls done un real per lliura per sos trebals y que fasen tota diligència. Y que los cònsols y demés los fasen tot favor quant sie menester, y lo tot en pena del cot de la Terra, y tots que apòrton los comptes llestos lo dia del Consell del Pagament de la Cístia.

1658 febrer 27

Vui, als 27 de febré 1658, areste lo Consell que de así a diumenje que totes les paròchies pòrton los dinés de la cèstia a Ordino en mans de Guillem Areni, en pena del cot de la Terra, y de tots los gastos que s porien fer coreran per aquel ho aquels que faltaran acomplir en pagar, asò diumenje més propvinent, i en cas no cumplen lo diumenge lo que deuen, que los cònsols de Ordino, sense més consulta, mànon Consell lo diluns dematí, que pàrlon ab Guillem Areni, un ho los que s'i tròpien, y lo gasto del Consell i cornals ¹⁰⁸.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal escrigue al canonge Torra per lo de la contribusió, que la Val no pot pagar la contribusió a taxada lo bisbe de n'Oranja, que si vol aguardar a la contribusió an pagada fins vui, que la Val farà tot lo que porà per a pagar, y també los consolats que mànon a ses parròquies que s guàrdon de baxar a la Ribera, perquè si fan presa, corerà a sos gastos, asò en pena del cot.

¹⁰⁸ En lloc de jornals.

Dit dia areste lo Consell que Montània escrigue al capità Aloi per lo de la presa an fet los miquelets als traginés y que un dells enteresats y vajo a besar-li les mans en nom de aquesta Casa y lo ¹⁰⁹ porto dos pernills, y que la parròquia de Andorra fase una perna y Ordino un altra, y vagen demà matex, en pena dell cot, y l'atre que vajo a trobà Migavila, i Andreu Pal que li escrigue lo que ten de fer.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que axecúton als cònsols vell[s] de Sant Julià la lana que deuen a Garriga ho a qui la degue[n], en pena dell cot, de quí al primé diumenge de Coresma. Y si acàs i a gastos en respecte de dita lana, correran en compte de qui la deu.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià axecúton a Pradet dell cot i recot, en pena dell cot.

1658 març 11

^{116v} Vui, a 11 de mars de 1658, areste lo Consell que totes les parròquies pòrton de sí al primer Consel los dinés dels curtatges dels dinés de la quèstia, en pena del cot, i los cònsols ho entímon a qui ho ha de pagar.

Dit dia areste lo Consell que dimechres per tot lo dia pòrton set dopblles per parròquia a casa del cònsol Ribot, de Sant Julià, per pagar la comtribusió, en pena del cot, i que los cònsols de Sant Julià i fasen anar un marxant, i los cònsols de Sant Julià eschriguen al doctor Mairó que dijous lli portarem partida dels dinés, i que cada semmana anirem comtinuant, i los consolats que l'altra semmana fasen lo compliment de les tretse dopblles, en pena del cot, a Sant Julià.

Dit dia a donat la Terra a Joan Soler set dopblles, que les dono a Guillem Areni per guarda i comanda.

Dit dia pose lo Consel per llevar lo dret de les cargues a Sant Julià a Joan Bonet en lloc de Jasinto Gallart.

1658 abril 2

Vuy, a 2 de abril 1658, areste la Junta que atès que lo senyor vicary general a enviat un mandato per la resta de l'oli endarrerit deuen les parròquies a Nostra Senyora de Urgell,

¹⁰⁹ En lloc de li.

que segons diu dit mandato són tres robes, les quals deuen la pàrroquia de Sant Julià dues robes, i Andorra i Encamp algunes lliures endarrerides, que pàgon dit oli dins los sis dies diu dit mandato, en pena del cot de la Terra, i encórrer a tots los gastos se'n poran inseguir. I si falte a fer lo compliment de dites tres robes, los de Sant Julià lo fassen, que la Vall los ho satisfarà. I ademés an donat dita Junta Andreu Pal 3 lliures per pagar los gastos vells, que·ls tórnon a la bossa qui deurà sé ave[d]jora.

Dit dia areste dita Junta que totes les parròquies fassen lo compliment de les 13 doblles arestades qui no l'aje fet, i ademés que fassen tres doblles per parròquia, que ab tot auran de fer lo compliment de setse doblles ab lo dit que auran pagat, i que pòrton dits dinés a Sant Julià a casa Ribot, cònsol, fins a disapte primer vinent per to lo dia, en pena del cot de la Terra, i dit Ribot i Andreu Pal dónon orde de fer-les portar a la Seu. Si misser Isidro Guillemó, animer de Andorra, hi vol anar, lo i fassen asaber, pus ell ha portat la relatió volen los de la Seu.

Dit dia areste dita Junta i·s mane a un dels cònsols de Encamp que vaje, juntament ab lo senyor batlle, a eix[e]cutar als cònsols de Canillo per lo que deuen de l'endarrerit de la contribuitió, so és, lo compliment ab lo que an pagat a setse doblles, i a dit cònsol Nicolau Torres lo i mano hi vaja, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1658 abril 16

^{|17} Vui, a 16 de abril 1658 avem fet lo comte dels gastos avien fet los canonges per l'oli devuïam. Toque a Canillo per 3 robes, a raó de 8 dinés lliura, 2 lliures, 12 sous*. Cobrarà la Terra, los a de cobrar, i un real d'Encamp i ab aquest comte cobrarem les 3 lliures tras aschrites. Los de Canillo 8 lliures de holi que la Terra deu, que les pàgon a l'Astevue i serà en disminusió del que deuen.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vui a catorse dinés, i que venguen demà mateix*.

1658 abril 25

Vui, als 25 de abril 1658, a la Junta de 6 avem sercat lo privilegi que Sa Santedat nos a consedit lo ani 1607 i·ns a fet gràsia de exemir-nos de les censures¹¹⁰, que no pugam éser escomunicats per ningun deute sevil, lo qual privilegi avem donat a misser Montània que tragés una còpia.

¹¹⁰ Probablement en lloc de censures.

1658 maig 13

Vui, a 13 de maig 1658, areste lo Consel que Canillo, Encamp i Andorra i Sant Jullià tórnon les dopblles la Terra los a deixat en mà de Guillem Areni, de Ordino, de sí a diumenge primer vinent, que comtarem a 19 del corent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Terra que se aschrigue a mosur Laqueuna i a Garriga que mos dónon seguretat per anar a parlar-lli i que·s pugue ajustar comtes, i que sie a Tarascó i que lli eschrigue Guillem Areni ab los cònsols de Ordino, i que sie promte, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que pòrton dinés, los que deuen de la renda de 1656, a casa de Guillem Areni, de Ordino, de sí a diumenge primer, en pena del cot, so és, Canillo 4 dopblles, Encamp sinquanta dopblles, la Massana vint dopblles, comprenent lo que la Terra deu a Joan Pal, Sant Jullià vint-i-sinch, i Masià Horiol 20, asò tot en pena del cot.

Dit dia areste la Terra que los cònsols de Andorra aixecúton los cònsols vels per 42 lliures, 17 sous, 10 dinés deuen de les comtribusions, per tota aquesta semmana, en pena del cot, i que diumenge los dinés sien ha Ordino.

Dit dia areste lo Consel que tots los que deuen de enposicions, i los de Sant Jullià per lo redre de Ordino, pàgon de sí al Consel de Santcugesma, en pena del cot.

^{|17v} Dit dia areste la Terra i mane a Guillem que pago a misser Bernat Picart lo gasto an fet los pastós de les hovelles de sí a diumenge, en pena del cot.

Vui, a 20 de maig 1658, la Junta se allargat dit bllat¹¹¹.

Dit dia allargue la Terra deu cargues de bllat del de la renda a preu de vint-i-quatre reals carga i que·l deslliuron los mateixos tenen lo dit bllat a pagar, comtans ab bitllets dels cònsols, i los dinés rebran los següens: primo, a Canillo Mora, Encamp Nerbona, a Ordino Joan Guiem, a la Massana Giberga, Andorra Joan Torres, Guillemó, a Sant Julià Ribotó. I que dónon los dinés sempre sirà de menester. I dits que no dellliuron lo bllat que no sie firmat del reseptor.

Dit dia areste la Junta que Andreu Pal aschrigue al senyor de Rocabruna que nosaltres no tenim dinés per la present ni moltons per ara, que si vol lli farem 12 caps de vacum, ab tal que i age persona que tingue orde de rebre del senyor bisbe de Orange i que·ls

¹¹¹ Aquest assentament, que s'hauria d'haver afegit a continuació del següent, al qual fa referència, es va afegir posteriorment per indicar una altra ampliació de terminis.

vinguen a rebre a Sant Jullià i que deixo anar la persona de Astevue de [Jatmés] i no altrament, perquè no podem baixar aquí per temor que no ns prenguen. I quant això prenguen, Andreu Pal aviso a les parròquies i les parròquies acudiran com dit avisarà, en pena del cot de la Terra.

1658 maig 29

Vui, a 29 de maig 1658, areste lo Consel que divendres primer vinent vinguen los bous ho vaques a Sant Jullià a migdia, lo que és dos per parròquia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que la parròquia de Canillo pago lo andarerit a compliment de les setse dopblles com les demés parròquies, i les demés parròquies pàgon dos per parròquia, asò divendres a migdia, en pena del cot, a Sant Jullià.

Dit dia areste lo Consel que Andreu Pal i Mijavila míron lo bestia menaran de les parròquies, ho míron les diferències del bestia de una parròquia a l'altra. Ho asentaran.

1658 juny 3

¹¹⁸ Vui, a 3 de juni 1658, al Consel de Santcugesma, se trobe mostafasos i veadors i capitans:

Primo, a Canillo mostafàs Mora, veador Pellisé.

Encamp mostafàs Micolau Torres, veador Mas.

Hordino mosta/fàs/ Guillem Bons, veador Joan Soler.

A la Massana Joan Pal mostafàs, veador Sabaté.

Andorra mostafàs Joan Torres i Guiem i veador Guiem.

A Sant Jullià mostafàs Andreu pal, veador Tolse.

A Canillo capità Sucarana, de Mirixel.

Encamp Sanset.

A Ordino Ramon Ponsernalt.

A la Masana lo gendre de Rosel, de Sisponi.

Andorra Josep Guillemó.

A Sant Jullià Joan Bonet, Sabaté.

Dit dia areste la Terra que del quintal i mig de la llana que la paròquia de Sant Jullià devie a Garriga la Terra la paga 4 dopblles i mitja i per pagar dites done Toni Nagual 3 lliures, 18 sous i deu, Mas quatre lliures, deset sous, los cònsols de Sant Jullià 3 lliures, 15 sous, Mijavila 5 lliures, que tot junt ven a fer les 16 lliures, 10 sous, i estes se mane a

qui les deu que les pòrton a casa de Guillem Areni, a Ordino, de sí a dimechres per tot lo dia, en pena del cot.

Dit dia troben a sobreposats de l'hofisi de peraires a Joan Colat i Joan Pui, dit Busquets, de les Caldes, sobreistant Joan Muntània.

^{118v} Así se fa memòria del que an de pagar als paraies de tixir, és lo següen/t/:

Primo, lo drap, al dotsé, que tiro 6 pams a tot adop:	2 s.	4
Si no és baixat, n'e pendran:	1 s.	8
Més, drap al pinte comú, baixat:	1 s.	8
Si no i ¹¹² baixat:	1 s.	4
Més, per los cadins, so és lo colsat, que·s 5 pams:	2 s.	
Més, de tixir fllasades cardades:	12 s.	
Més, fllasades sense cardà:	8 s.	
Més, de tixir alforges de llana:	4 s.	
Més, fllasades de cànem, de tixir:	6 s.	
Més, la tela de 5 pams de alna, de tixir:	1 s.	2
Més, tela de 3 pams:	s.	9
Més, toballó, la alna:	s.	9
Los torcabiques, alna, de tixir:	1 s.	6
Més, toballes per alna:	2 s.	2
Més, per alna de tela de sach, de tixir:	1 s.	

Dit dia areste lo Consel que Joan Soler i Guillem Adallac vagen a Tarascó a parlar ab Garriga per donar-lhi partida del que devem a mosur de Beuregart i lo que pagaran, que no sie que trenque los actes vels i que·n fasen de nou, i que no pàgon que no dono tems de la resta fins a Tots Sans, i no se anpenion en apors i que·l pàson ab bones paraules. I que vagen disapte primer vinent i que s'empòrton totes les còpies de requestes i tot lo que sirà de menester, i demà que·s torno un home de cada parròquia per prendre los papers siran de menester, asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia allergue la Terra altres deu cargues de blat del de la renda al preu de vint-i-quatre reals, com lo demés.

¹¹² En lloc de és.

De Canillo tornara demà Call i Pellisé, d'Encamp Micolau Torres i Calbó, de Ordino Joan Soler i Pal, de la Massana Giberga i Joan Pal, de Andorra Muntània i Guillemó, de Sant Jullià Ribotó¹¹³ i Andreu Pal, per dematí, en pena del cot. Als sobredits done lo Consel tot pllen poder de tractar totes coses.

1658 juny 4

¹¹⁹ Vui, a 4 de juni 1658, areste la Junta que se aschrigue al senyor de Rocabruna que si mos done seguretat per baixar a la Seu de Urgel i de tornar-se'n, que i baixarem, i que n'asenialo lo dia, i allí comptarem los comtes.

Dit dia areste lo Consel que rebuda la resposta tornarà Rocabruna, si done llisència, que avíson a Guillem Areni i a Miquel Adallac que bàixon a parlar ab dit senyor, i ho entimaran a Guillem Areni i a Adallac que sempre los avisaran bàixon, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Junta que los cònsols de Canillo ho Adallac que demà dematí despedesquen un fadrí a Perpinià a saber noves de unes chrides diu an fetes en què no's pagàs contribusió. I si és que sien fetes, ne pòrton unes còpies, i asò sie ab tota brevedat, en pena del cot de la Terra.

A de cobrar la bosa dels cots i recots fins vui, a 4 de juni, 14 lliures, 12 sous, 8. De aquí s'an de pagar los formages a la Masana*.

Dit dia areste la Junta que demà dimechres que tot lo Consel se tròpie Encamp a deu hores, en pena del cot, i lo senyor batlle i notari, i de cada parròquia mànon dos fadrins de comfiansa per parròquia i lo batlle l'avíson a la parròquia sirà i lo capità de la Massana, Rosel.

Tots los comtes dels memorials de cots an de entrar a la bosa, lo/s/ memorials de cots i recots i los cots del dia del Consell de Santcugesma, tot a de entrar a la bosa de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que los camins se adóbon, so és, gravades, mates, pedres, se adóbon camins reals i senderons, de sí a Sant Juan, en pena del cot de la Terra.

[1658] juny 13

Vui, als 13 de juny, areste lo Consell que cada consolat pàgon lo que's deu dels anderriments de la contribució ab moltons y dinés y vaques y bous, y que divendres, a 21 de juny, que bàixon lo bestiar a Sant Julià y que Miquel Adallach y Montanya que bàixon a vendre dit bestiar, en pena del cot de lla Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Sant Julià escriguen al senyor de Rocabruna que de disapte ab vuit que's tròpie al puesto asenyalat, que allí se baixará a fer-li lo compte de la contribució ab bestiar y diners, y que lo avíson demà mateix, en pena del co[t].

Dit dia pose lo Consell a catorse dinés lo cortó del vi, y que véngon demà mateix, en pena del cot.

^{119v} Dit dia, a 13 de juny de 1658, areste lo Consell y se mane als cònsols de Encamp que fassen adobar la gravada de contra lo prat de Rossell, del Pui de Encamp, y la gravada de Areny, que fassen tolre l'aigua y gravar lo que sie menesté, y assò de sí al dia de Sant Joan primer vinent, en pena del cot.

1658 juny 18

Vui, a 18 de juni de 1658, a la Junta allarguen deu cargues de bllat per parròquia del de la renda, com lo demés.

Dit dia areste la Junta i se mane als cònsols de Sant Jullià i consellers que aixecúton Andreu Pal i Astevue Martí que·ls traguén peniores per vint-i-dues dopbles per descarga del bllat deuen per pagar a mosur de Beuregart, i que·s fase demà mateis, en pena del cot, i lo que deuen de la llana de Garriga, tot en pena del cot, i lo andarrerit del llot.

Dit dia areste la Junta que pago cada parròquia a Guillem Areni per tantes ne a pagades dit Areni a Reter, de Monfarrer, catorse lliures de llana, de sí a Sant Pere, en pena del cot, i que la pòrton a casa de Tonisó

1658 juliol 4

Vui, a 4 de juliol de 1658, areste lo Consell que vui se a partit lo blat teniem net de la renda del senyor bisbe, que pagat/s/ los càrrehc¹¹⁴ y avem tingut 36 cargues, 3 mesures

¹¹³ En lloc de Ribot.

¹¹⁴ En lloc de càrrechs.

per parròquia. Y se mane als arendadós, so és, als de la Massana, que además del blat se'ls toque, refasson a Andorra tretse cargues y onse mesures de blat y set cargues una mesura a Encamp; y los arrendadós de Ordino refassen a Sant Julià una carga y nou mesures; y los arendadós de Canillo també altra carga y nou mesures. Y en cas dits arendadós no donon lo dit blat, se mane als cònsols los entímo^[n], cada u a ses parròquies. Y si los cònsols en assò són negligens, que's pago del seu, y que'ls o mànon, en pena del cot de la Terra, donon dit blat. Y los arendadós de la Massana no donon lo blat sense billet, so és, per lo que an de fer Andorra, firmat de Joan Torres, y per lo que tocarà a Encamp, de mans de Nerbona.

Dit dia areste lo Consell y se mane als colectors de cada parròquia que venguen la llana del delme y que dels dinés se'n traurà donon a cada vicari les 12 lliures, 10 sous de son augment, y del demés se'n traurà ne donaran compte, y assò faran en pena del cot.

^[120] Dit dia arreste lo Consell que cada consolat porto a misser Lavèrny dos dobles y mitja y nou sous y quatre per paga de les 7 mesades de la conducta se deu al doctor Mairó, y que'ls y pòrton de diumenge ab vuit, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que per a dijous primer vinent se tingue Cosell y que cada consolat entimo an aquels que'ls apareixerà que se arenden les erades del bisbe, que qui vullgue entendre o encomànon a hòmens de la Casa que donant bones fermanses, a coneguda del Consell, se'ls arendarà, y assò se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a 16 dinés, y que venguen demà mateix, y cada consolat que o entimo a ses parròquies.

1658 juliol 11

Vui, als 11 de juliol de 1658, arreste lo Consell que atès la casa de Moles, de Andorra, té una qüestió sobre de la comuna de Sant Julià de una taxa li an feta a la mesada de Aixàs per los alotjamens a tingut los anys passats, vol lo Consell que Miquel Adallach, Joan Montanya, Antoni Pal, Mitjavila, y Andreu Pal, y Guillem Bons per sobreistant, vagen a mirar lo que sie y que pàgon gastos y jornals mitjerament. Y que a 22 de juliol que's tròpien a la Casa del Consel per dit efecte y que s'i tròpien a 8 ores de matí, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que per lo privelegi nos a enviat lo canonge Badia que, com a secrestador de les rendes de la Mensa, nos demane dita renda, y així pregam al senyor balle nos fasse mercè de anar-i y dir-li lo que son consell aportarà.

Dit *[dia]* areste lo Consell que dos fangots y a sota la borda de Teixidor los gràvon de quí a Sant Jaume, en pena del cot, y los cònsols de la Massana que u entímon.

Dit dia mane lo Consell que Jaume Call y Rossell, de Ordino, adóbon lo camí del palinqueró de Santa Bàrbara fins al pont de l'Any de la Part, y que l'adóbon de quí a Nostra Senyora de agost, en pena del cot.

[1658] juliol 13

Vui, als 13 de juliol, arreste la Junta que, en pena del cot, de quí a dimecres primer vinent, los cònsols de la parròquia de Andorra y de Canillo pàgon sa part tocant de la conducta del barber.

Dit dia se comane a Guillem Areny dos dobles, un real de 4 y un de dos, los quals a donats Andreu Pal. Més, rebé dit Areny per la mula de Jacinto Gallart vuit dobles, y sis ne a de donar de una egüa de Esteve Martí, de Aixovall. Més, li'n dona Mora quatre dobles a 19 de octubre 1658. Més, li'n a donat Albiell lo dia de Sant Andreu 13 dobles y vuit reals de vuyt.

^[120v] Dit dia areste la Junta y se mane als consolats de la Massana, Ordino, Canillo y Encamp que fassen deu hòmens ab armes per parròquia y que demà dematí vagen, so és, los de Ordino y la Massana vagen juns en la part del port de Siguer y los de Encamp y Canillo a Fontargent y a les parts fronterisses de Fransa, y que pòrton provosió per a tres dies y los tots de lí ha ont serà menester en dites montanyes, y que cada consolat los fasse, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste la Junta y loteje tres pernes per parròquia, accepto a Ordino y Andorra que van avansedes^[115] de una per parròquia y donaran dos per parròquia, que tot és setse, y que sien onestes, y també dotse formatjes per parròquia, so és, sis pernills y dos dotsenes de formatjes a Don Pau Areny y a Don Pedro Rojo tres pernills y una dotsena de formatjes, y al governador Aloï tres pernills y una dotsena de formatjes, al baró de

¹¹⁵ En lloc de avansades.

Gudanes dos pernills y una dotsena de formatjes y a mossur de Miglòs dos pernills y una dotsena de formatjes.

Dit dia se mane a Miquel Adallahc¹¹⁶ envio los dos pernills y una dotsena de formatjes al baró de Gudanes y l'altre pernill enviarà al Pui, a casa de Joan Pal, en pena del cot. Y Encamp y les demés parròquies portaran lo/s/ pernills y formatjes a casa de dit Joan Pal de quí a diluns per tot lo dia, accepto Ordino, les dos pernes y la dotsena de formatjes enviarian a mossur de Miglòs, lo tot en pena del cot, y lo dit Pal sabrà que pesaran los pernills de cada parròquia.

Dit dia se mana a Anthoni Pal, Mitjavila que vaje a presentar los sobredits pernills y formatjes a Don Pau y Don Pedro Rojo y a Aloi conforme diu lo damunt dit aresto, y que·ls soplico nos donon comers, y que vaje dimars, en pena del cot.

1658 juliol 18

¹²¹ Vui, als 18 de juliol 1658, areste lo Consel y mane Junta per a demà divendres: a Canillo Miquel Adallahc, a Encamp Calba y Nicolau Torres, a Ordino Guillem Areny y Pal, la Massana Giberga y Joan Pal, Andorra Montanya, Joan Torres, de Sant Julià Antoni Nagual. Y que·s tròpien a deu hores de matí a la Casa per a respondre a les demandes farà lo canonge Badia aserca de voler mudar la justícia y de voler col·lectar les rendes de la Mensa Episcopal com a çecrestador del bisbat de Urgell.

Dit dia areste lo Consell que fassen deu soldats per parròquia ab son capità, so és, a Canillo la primera lleva que sie Joan de Naudí, la segona lleva que sie de Encamp y que la i pòson los cònsols, y la Massana, Ordino, Andorra y Sant Julià del mateix modo.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat mano a ses parròquies que totem generalment pòrton les armes ab monecions, so és, un de cada casa, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Hordino, Canillo y Encamp pòson un home cada parròquia per espias a les parts fronterisses de Fransa, y que sien hòmens de confiansa, que la Val los pagarà, lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a cada consolat que entímon als que deuen blat de la renda de l'any 1655 que pàgon de quí al dia de Sant Jaume, y també los entímon als

¹¹⁶ En lloc de Adallahc. Es repeteix diverses vegades en el text, raó per la qual no ho tornem a indicar en nota.

que deuen dit balt tots los gastos y interessos que mos ne pot esdevenir, tant per via de fer presa per comte de mossur Beuregart com també de altres gastos, y cada consolat o manarà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que atès los que s'eren dictats per la iguala de casa de Moles ab los de Sant Julià per sertes conveniències no·s poden trobat aquel dia, se arreste s'i tròpien lo endemà de Sant Jaume, en pena del cot, a 8 hores, conforme ere arrestat.

Dit dia se mane als consolats de Canillo y Ordino per les pernes an de portar a Fransa sien de pes de 12 lliures, en pena del cot.

1658 juliol 19

Vuy, a 19 de juliol 1658, areste la Junta que al primer Consell de la Terra hi aurà, que los consolats, cada un en ses parròquies, avison als col·lectors de l'any passat vinguen a donar los comptes de dita col·lectoria de l'any passat, so és, de les rendes de la Mensa Episcopal, en pena del cot de la terra.

1658 agost 1

^{121v} Vui, al primer dia de agost 1658, areste lo Consell Junta de sis, so és, per a diumenge primer vinent, a ora deguda, que·s tròpien a la Casa: de Canillo Miquel Adallahc si és vingut, sinó lo cònsol Call, de Encamp Guillem Torres, de Ordino Guillem Areny, de la Masana Joan Pal, de Andorra Montània, de Sant Julià Toni Nagual, i que totem porto los comptes de la col·lecta de l'any passat, y los consolats de Encamp i Canillo ho intímon als col·lectors pòrton dits comptes, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que les parròquies deguen de l'oli de Nostra Senyora de Urgell, que a la sobredita Junta pòrton los dinés en la Casa, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que lo reseptor dels dinés del blat de la parròquia de Sant Julià tingue prestes sinquant lliures de dits dinés del blat de la renda an venut de la collita de l'any 1657, i los demés faltaran per pagar lo real per lliura de l'ardiaconat, los farà lo reseptor de Andorra de dits dinés de blat.

1658 agost 4

Vuy, a 4 de agost 1658, areste la Junta que·s dono dos pernills y dotse formatjes al senyor canonge Badia, i dits pernills y formatjes que·ls fassen, los cònsols de Canillo dotse formatjes i los de Encamp los dos pernills, y que u donon a mossèn Andreu Peirot

que·s servesque enviar-ho a dit canonge Badia, i que·s done a dit fins a dimarts primer vinent per tot lo dia, en pena del cot.

1658 agost 7

Vui, als 7 de agost de 1658, arreste lo Consell que Anthoni Pal, Mitjavila, i Joan Antoni vagen a parlar ab Don Pau de Areni per a asentar lo pasaport que vaje bé, i que s'enpòrton lo pasaport vell i que vagen tant prest que puguén, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i loteje una perna per parròquia de pes deu lliures cada perna, i Ordino que·n fase tres i los de Ancamp que no·n fasén, que ja n'an bestret dues, i deu formatges per parròquia, i que sien aixuts, i que les apòrton a casa de Joan Antoni i que les pòrton demà per tot lo dia, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Massià Albiell y Anthoni Nagual solíciton y fassen pagar als que deuen lo blat de l'any 1655, y los donem facultat per a pendre diners y bestiar, lo que a ells los apareixerà, y que cada consolat o entimon als que deuen, que si no paguen de quí al dia de Nostra Senyora de agost, lo tot en pena del cot, entraran a gastos de justícia de tot lo que llicet y permés nos i serà.

^[122] Dit dia se a fet lo afor dels blats a vint-y-sis reals la carga y que totem no·l pago a més, so és, lo que s'és fiat, tant dels particulars com del blat de la Mensa Episcopal.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Andorra que pàgon nou quintals de llana y los interesos y saran a Joan Antoni Torres, de Encamp, de sí al dia de Nostra Senyora de agost pròxim vinent, en pena del cot.

Dit dia se mane a dits cònsols que mànon a Guiem Pal que al primer Consell porto vint-i-set reals y mig, en pena del cot, los quals deu de una dobla [curta] s'enportà d'esta Casa, que antes l'avie donada en paga.

1658 agost 19

Vuy, a 19 de agost 1658, lo Consell vote una missa de devotió sots invocació del Sant Sperit, y que sie cantada, ab absoluta per les ànimes, y los consolats que la fassen dir cada un en ses parròquies lo més prest sie possible.

Dit dia areste lo Consell y an suplicat a misser Siprià Montània se servesque anar a Perpinià o ha ont sie menester per rahonar ab Santunes o altres a qui sie menester per rahó del que·ns demanen de la contribuitió y representar nostres misèries y retractar, y que·ns

prenguen carns al tall, y que represento que·ns an llevat lo comers molt temps ha y que veje de què pugam comersar, tant en la obediència de Espània com en esta part, y que si és possible trague un pasaport general, tant per anar a la part de Espània com altre, i portar nostres bestiar, grosos y menuts, y al temps acostumat tornar-los a esta part. Y que los cònsols de Andorra li donon cavalcadura que sie bona, y també li donon un fadrí si [tornàs] de Canillo, si i és lo i fassen anar, o altre a propòsit, o que, si no n'i a, avison als cònsols de Canillo li'n donon, lo tot en pena del cot de la Terra. Tant cavalcadura com fadrí sie prest lo dia dit misser Siprià dirà.

Dit dia areste lo Consell i loteje sis dobles, que és una dobla per parròquia, i que cada consolat la porto dimecres per tot lo dia a casa Montània per donar-les al dit misser Siprià per dit camí, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat, de quí al dia de Sant Bortomeu, pòrton 27 sous, 6 a misser Labèrny a Sant Julià per a pagar los gastos se són fets per l'oli, y també l'oli de la parròquia de Canillo, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que, de quí al dia de Sant Bortomeu, la parròquia de la Massana, Encamp y Canillo pròton 14 lliures de llana a Guillem Areny, en pena del cot.

1658 agost 30

^[122v] Vui, als 30 de agost 1658, arreste lo Consell que cada parròquia pòrton una perna y sis formatjes per parròquia, accepto Ordino y la Massana ne bestrauran dos, que tot serà vuit, y ab altra ocasió se'ls tindrà a compte, y que sien a mitjanit a Canillo, y que péson deu lliures, lo tot se mane en pena del cot, y que les pòrton a casa de Som.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo serquen un home per a fer portar los pernills y formatjes a Querol, y que vaje demà a punta del dia, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los que deuen endarrerits de cots y altres coses, que pòrton los dinés al primer Consell, que an de entrà a la bossa, y també los de Canillo que pòrton 27 reals prengueren de la bossa per oli que pagaren per son compte, lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi a diuit dinés, y que venguen demà mateix, los consolats o antimon als tavernés, en pena del cot.

1658 setembre 16

Vui, a 16 de setembre 1658, arreste lo Consell que pus misser Çibrià nos fa mercè de anar a parlar ab lo virrei, se mane a Miquel Adallahc vaje ab ell y que miron si poran relaxar alguna cosa de la contribució nos demane. Y si dit Adallahc no's trobe bo, que i vage Pellisser. Y també demanar-li si no/s/ vol donar passaport per comersar a les terres de la obediència de Espanya, conforme avem acostumat.

Dit dia areste lo Consell y se mane a cada consolat júnton a ses parròquies lo Consell se determinen de pagar la contribució, y la resolució tindran la envión a Canillo demà anit, en pena del cot, a casa de Miquel Adallahc.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat pòrton una dobla demà anit a casa de Miquel Adallahc, y que còbron dels dinés de l'inpòsit lo que púgon, y la parròquia de Sant Julià y Canillo que pàgon una dobla per parròquia anderrerida y Andorra tretse reals y 16 dinés, lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de la Massana ménon demà anit una cavalcadura que si/e/ bona per a misser Çibrià Montanya, en pena del cot.

Dit dia se arreste al Consell y se mane als cònsols de Canillo fasen adobar lo pes de Canillo, en pena del cot, de sí a Tots Sans.

1658 setembre 22

^{|123} Vui, als 22 de setembre 1658, areste lo Consell y se mane a cada consolat que apréston deu dobles per parròquia, ab diners o mercaderies, per a pagar la contribució, y que u tinguen prest per al dia que los que aniran a Sant Julià los avisaran, en pena del cot de la Terra, y que la parròquia que no acudirà a pagar, pagarà los gastos per aquels soldats estan per dit efecte.

Dit dia arreste lo Consell y se mane a Guillem Bons y Montanya vagen a Sant Julià a parlar ab lo comendant dels soldats són a Sant Julià per a saber son intendí per a veure si se'n voldran tornar y anirem pagant la contribució, y que lo que consertaran avíson les parròquies per lo que se aurà de pagar més prest, lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi novell a sou lo cortó, y que venguen demà mateix, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que se adóbon los camins ne/ce/saris de quí al dia de Sant Miquel primer vinent, en pena del cot.

1658 setembre 25

Vui, a 25 de setembre 1658, areste la Gunta¹¹⁷ del Consell de la Terra que vagen a la Seu de Urgell, so és, lo señor balle Colat i Joan Montània i Joan Soler, de Ordino, sobre de una carta que ls a enviat lo señor Josep de Rocabruna que baigasen¹¹⁸ ab tota seguretat per a tractar les coses de la contribució i lo demés convindrà a dita Vall, i asò es mane en pena del cot de la Terra.

1658 setembre 27

Vui, als 27 de setembre 1658, areste lo Consell y mane a Massià Albiell vaje a portar un passaport al senyor de Rocabruna juntament ab un horde y una carta, que torno resposta, tant de la raó farà en tenir a compte lo bestiar prengueren los miquelets com també del demés, y també a qui vol vagen pagant la contribució, y també trobar home per a pendre lo bestiar, lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a cada consolat que pòrton lo bestiar per a pagar la contribució, que sien demà a mitgdia a Andorra, en pena del cot.

1658 setembre 29

Vui, als 29 de setembre 1658, areste lo Consel y se mane a Miquel Cal vaje a parlar ab lo governador de Cardona y que li demano si ns vol donar comers per a portar sal i ns deixo portar drap, formatjes, ferro y demés coses per a caregar, y que vaje tant prest que pugue, en pena del cot.

^{|123v} Dit dia arreste lo Consel que atès lo doctor Lloret s'és presentat per a conduir-se, se mane als cònsols y consellers de Sant Julià li'n tórnon resposta, y si s vol conduir, li donon 60 lliures, sous y la dieta y los demés pactes, conforme lo doctor Anglada, lo tot en pena del cot, y que aje de pujar per lo que'l demanarà.

Dit dia areste lo Consell y mane a Masià Albiell que vaje parlar ab lo senyor de Rocabruna y que conserto lo de l'endarerit de la contribució si s pot, que no i aje de aver

¹¹⁷ En lloc de Junta.

¹¹⁸ En lloc de baixasen o baisasen.

renes, y que préngo tant tems que pugue y que u negòsio del milor modo que pugue, tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a cada consolat mànon als levadors de l'inpòsit de sí a vuit dies fassen pagar als que deuen, y després dels vuit dies, al primer Consell y aurà, que pòrton los comptes, en pena del cot.

1658 octubre 7

Vui, als 7 de octubre de 1658, areste lo Consell que, supuesto lo senyor veguer a obert Corts, se mane a Miquel Adallahc y Antoni Pal, Mitjavila, vinguen per arraonadors la primera semmana de les Corts, y se mane als cònsols de Andorra los avíson quant lo senyor veguer serà vingut despedit ab son jutje, y los arraonadors ab los cònsols de Andorra prenguen lo jutge de jurament, lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que si les Corts no-s clouen la primera semana, vagen per arraonadors Joan Montanya y Mateu Moles, en pena del cot*.

1658 octubre 16

Vui, als 16 de octubre de 1658, areste lo Consell que Joan Montanya y Mateu Moles vinguen per arraonadors la primera semana de les Corts y la segona semmana que vinguen Miquel Adallahc y Masià Albiel, en pena del cot.

Vui, dit dia, areste lo Consell y se mane a cada consolat, cada u a ses parròquies, que totem generalment adóbon los camins y senderons de quí al dia de Sant Simon, tot en pena del cot, y aigüeres.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a sou lo cortó, tant vell com novell, tot en pena del cot, y que venguen demà mateix.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Canillo que de quí al dia de Sant Simon primer vinent pàgon a Borthomeu Ribot l'oli y gastos devien a la Seu y los cots deuen al[s] cònsols de Andorra, y també los dinés deuen a la bossa, en pena del cot, y quant no ajen pagat dit dia, se mane a Fonta y a Narbona los vagen a executar, y dits cònsols pagaran tot lo gasto, tot en pena del cot.

¹²⁴ Dit dia areste lo Consell que en cas Guillem Areny trobàs alguna deficultat que no pugués anar a Fransa, se li consedeix a ell y al[s] cònsols de Ordino se mano Junta per al dia los apareixerà y als hòmens a ells ben vistos, lo tot en pena del cot.

1658 octubre 21

Vuy, als 21 de octubre de 1658, arreste lo Consell que mossèn Çabrià Muntanya vaje a Bellver a tornar resposta a mosur de Lasala aserca de un orde mos a enviat, firmat del virey, que ns demane 60 moltons per los malalts que són a Bellvé, y los cònsols de Encamp li envíon una cavalcadura demà a vespre a Sant Julià, en pena del cot, y los cònsols de Canillo que ho entímon al[s] de Encam[p].

Dit dia arreste lo Consell y se mane a cada consolat que demà a migdia pòrton trenta reals que-s deuen a mossèn Çabrià, en pena del cot, y que ls pòrton Andorra en mans de Albiel, y dit Albiel los envíon a Sant Julià, y los cònsols de Canillo o entímon als de Encamp que pòrton dits trenta reals.

Dit dia arreste lo Consell y se mane a Muntanya vaje a la Çeu de Urgell a parlar ab Rocabruna per lo que li deuen de l'andarrerit de la contributíó y també li tracto aserca de l'orde mos a enviat musur de Lasala, y que vaje demà pasat, en pena del cot. Y Albiel que vingue per ar/a/onador a les Corts, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane a Call y Som y Bortoló, cònsols y conseller, que atès que an promès al governador de Cardona trenta moltons, que ls sércon ab pagant y que ls fasen portar de lí ont dit Call y Bortoló li an promès, y que ls se prenguen de lí hont ne tròpien, lo tot en pena del cot, y lo Consell los està a tot lo que sie de rahó.

Dit dia arreste lo Consell, atès que Don Pau de Areny a enviat que lo sechretari del marquès de [Montarà] li a escrit a dit Don Pau que convenie que ns consertàsem ab dit sechretari de donar-li un tant y que ns traurie pasaport a nòstron gust. Y lo Consell done plen poder als que aniran a Guisona, vagen y miren tot lo que-s degue fer y, si convé que vagen a Barcelona, y vagen, y que traguén pasaport de un modo o altre, lo tot en pena del cot, y lo dit Consell los està a tot lo que gastaran y pagaran.

1658 octubre 25

Vuy, als 25 de octubre de 1658, areste la Junta que Joan Pal y Joan Antoni y los demés se trobaran a fira de Guisona tornen resposta a Don Pau de Areny aserca del que demane, tant per unes coses com per altres, que u acomoden del millor modo que puguen, en pena del cot.

1658 novembre 20

^{124v} Vui, als 20 de novembre de 1658, arreste la Junta que los col·lectós y los reseptós del diners de la renda episcopal de l'any 1656 y 1657 pòrton lo dia del Consell de Sant Andreu, so és, los de Canillo, Encamp, Andorra y Sant Julià 8 dobles cada parròquia, y la Massana y Hordino 30 dobles y mitja, los quals diners an de servir per un negossi que la Junta a disposat, lo tot se mane en pena del cot, y per al dia asenyalat donaran dits diners a Anthoni Pal Mitjavila.

Dit dia arreste la Junta que los cònsols de Canillo vajan a portar los moltons al governador de Cardona demà mateix, en pena del cot.

1658 novembre 25

Vui, a 25 de novembre 1658, a fet comte lo Consell ab Miquel Adallac de 13 lliures, 11 sous que la Terra lli devuie del gasto avuie fet esent arestat a la Seu, y dites lli a pagades.

Dit dia areste lo Consell que Miquel Adallach y Guillem Areni vajan ha Fransa a parlar ab Laqueuna y lo baró de Gudanes y que s'enpòrton tot lo diner que tindran los llevadors dels blats de la renda y que acomòdon tot del millor modo que puguen, y que vajan demà passat, en pena del cot.

Dit *[dia]* areste lo Consell que Antoni Pal, Mitjavila, vaje demà a la Çeu y que parlo ab lo canonge Torra y que li fasa una carta de favor per anar a parlar ab lo vyrey, y dit Mitjavila se prengue un home per a portar dita carta a Sa Alteza.

Dit dia arreste lo Consell y mane a cada consolat entímon cada u a ses parròquies als mesuradós del vi y dels drets de la carn que de quí a [9] de desembre primer vinent pàgon y lèvon dits drets de les inposicions, y que per a dit dia vinguen tots a donar los comptes. Lo mateix se mane als colectós de l'any 1656 y 1657 que pàgon lo que deuran de dita col·lecta y tots los que los consolats sambran¹¹⁹ deuran de dita renda. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y mane Junta per a 9 de desembre: a Canillo Adallahe y Mora, a Encamp Nicolau Torres y Nerbona, Ordino Guillem Areny i Pal, la Massana Joan Pal,

¹¹⁹ En lloc de sabran.

Ramon Giberga, Andorra Montanya y Mateu, a Sant Julià Mitjavila y Ribot, y se'ls mane sien al matí, en pena del cot.

¹²⁵ Dit dia se trobe hòmens per a rebre lo blat de la renda de la Mensa Episcopal dels arrendadors, so és, a Canillo Call y Bortoló, a Encamp Nicolau Torres, a Ordino Pal y Guillem Areny, la Massana lo Pobill, Andorra Mateu Moles, a Sant Julià Ribot, y lo rebran a requisició dels arendadós, lo tot en pena del cot, y dits rebedós lo Consell los està a fohc¹²⁰ y a guerra.

Dit dia arreste lo Consell de Sant Tomàs per al dilluns antes Sant Tomàs, en pena del cot, y se mane a Joan Pal, del Pui, y vingue.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo cortó del vi a deu diners y que no's pago inpòsit, y que venguen demà mateix, en pena del cot.

Arreste la Junta que tots los consolats porten dues pardius per lo Consell de Sant Tomàs y los de Sant Julià ne pòrton tres, en pena dell cot.

1658 desembre 16

Vui, als 16 de desembre de 1658, areste lo Consell y mane a cada consolat que de quí a dimecres per tot lo dia vajan a pagar les deu dobles deu cada parròquia a la contribució del present mes de desembre, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane a cada consolat que de quí a diumenge primer vinent pòrton sinhc dobles per parròquia al senyor canonge Torra per a descàrrehc de les contribucions endarrerides, lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a sou, y que coménson a vendre lo dia de Nadal a dit preu.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Canillo que de sí al primer Consell pòrton diners ho pinyores dels que deuen dels drets de l'inpòsit, en pena del cot, y cots si n'i deuen.

Deuen los cònsols de Canillo catorse reals y dits catorse reals an de entrar a la bossa, dich 1 lliura, 8 sous*.

¹²⁰ En lloc de foch.

Més, deuen dits cònsols de altre partit de cots y recots seus y de altres particulars de la parròquia de Canillo, comp conste ab un memorial ten Call, del Tarter, que és ab tot lo que és a dit memorial: 8 lliures, 3 sous, 8. Dit memorial, de lletra del Pau[...] Pal. Deu Guillem Torres de andarerit de cots 10 sous y lo Mateu Moles 7 sous, 6. Los sobredits partit[s] an de entrar a la bossa de la Terra^{121*}.

|^{125v} A pagat Call per lo tras comte deuen de cots de la parròquia de Canillo per dinés a bestrets per menar los moltons a Cardona i gasto per dit camí, és trenta-i-set reals i sinch dinés, diem: 3ll. 14 s. 5

Més, a pagat Call als 10 de abril 1660 lo compte que devie al tras escrit, que és: 5 ll. 17 s. 3¹²²

Reste deure Bortoló als cònsols de Andorra per cot i recot: 3 ll. 10 s. 7*

Dit dia areste lo Consell i lotejen una perna i dos formatges per parròquia per a misser Gilli de quí a diumenge per tot lo dia i que les pòrton a casa de Ribot a Sant Julià, de pes de deu lliures, en pena del cot.

1658 desembre 28

Vui, als 28 de desembre 1658, arreste lo Consell que Guillem Areny y Anthoni Pal, Mitjavila, vagen a la Seu de Urgell a parlar ab lo senyor ardiaca major per a saber lo modo de viure an de tenir los soldats y per a veure de traure les cavalcadures estan detengudes y per a tractar altres negossis convenients a la Val, y que vagen demà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y loteje catorse pernes, so és, Canillo y Ordino tres per parròquia y les demés parròquies 2 cada parròquia, y que sien aixutes y onestes per a presentar, que qui'n tingue de velles que les bestraguen, que lo Consell estarà a la esmenda, y que pèson deu lliures y les novelles dotse lliures. Y que cada parròquia pòrton sis formatjes que sien bons y que o pòrton a casa de Moles, de Andorra, demà a mitgdia, en pena del cot, y los cònsols de Andorra que u pòrton a la Seu, que dilluns antes del dia partesquen.

¹²¹ Segueix, a l'inici de la pàgina següent, el principi d'un assentament que diu així: Més, a de donar Muntanya.

¹²² Assentament afegit posteriorment.

Dit dia se arreste que los que van a la Seu pàrlon ab lo senyor de Rocabruna de què mano al governador del castell de la Bastida no fase pagar lo real per carga del pasatje.

Dit dia arreste lo Consell que les parròquies tenen los soldats allotjats, si demanen blat per dits soldats, que·ls ne venguen del de la renda a 4 sous la mesura si acàs no·n troben ab altra part, a Sant Julià Ribot, a Andorra Mateu Moles, y que prenguen dinés, lo tot en pena del cot.

1659 gener 3

Vui, als 3 de janer de 1659, arreste lo Consell y se mane a cada consolat que lo primer Consell y aurà mànon als col·lectós de la renda de 1658 vinguen a donar comptes del que auran exigit, tot en pena del cot.

|¹²⁶ Dit dia areste lo Consell y se mane a acada consolat què deuen a la contribució del mes [de] desembre a compliment de les deu dobles deuen y les sinhc se avie arrestat de donar al canonge Torra. Tots los dits endarrerits pàgon de quí a diumenge, que·ls pòrton a casa de Moles, de Andorra, lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia pàgon sinhc dobles al canonge Torra de quí al dia de Sant Ramon y aquestes además de les sinhc se avie arrestat li pagassen a 16 de desembre, y dites seran en disminució de l'andarrerit de l'ivern passat. Lo tot se mane en pena del cot. Y dit dia de Sant Ramon los portaran a casa de Ribot, de Sant Julià.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Sant Julià y de Andorra pòrton una perna cada parròquia de pes de dotse lliures, y que lo dia de Sant Ramon sien a Sant Julià a casa del cònsol, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y loteje dos formatjes per parròquia y que los pòrton a casa del cònsol de Sant Julià fins al dia de Sant Ramon, en pena del Cot.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat se informo si a hòmens que ajen pagat al castell de la Bastida, y si se'n troben los fassen pendre de jurament pel batlle o notari que rebran la informació, tot en pena del cot.

1659 gener 9

Vuy, als 9 de janer de 1659, areste lo Consell que·s tingue Junta per al dilluns pasat Sant Ant[oni] primer vinent per acabar de allestir lo compte dels ascodarsos y pagar a l'ardiaca major, y que vinguen los següents: de Canillo Miquel Adallach, de Encamp Joan

Antoni Torres, de Ordino Guillem Areny y Jaume Call, de la Masana Pere Torres, Andorra Guiem y Muntanya, de Sant Julià Ribot y Antoni Artiaca. Lo tot se mane en pena del cot. Y per dit dia cada consolat pòrton tot lo andarerit de la contribució, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols de Sant Julià que mànon Andreu Pal que mano als que deuen de l'andarerit del dret del vi y carn, en pena del cot, pàgon lo que deuen de sí a diumenge primer vinent. Y los demás consolats ho entímon cada un en sa parròchia de la mateixa manera, lo tot en pena del cot.

1659 gener 20

Vui, als 20 de janer de 1659 arreste la Junta y mane a cada consolat fassen adobar los camins demà mateix, en pena del cot.

1659 febrer 3

^{|126v} Vuy, als 3 de febrer de 1659, arreste lo Consell que Miquel Adallach vaje a la Çeu de Urgell a parlar ab lo ardiaca Xaveri per lo que demane de la renda y que u negosio del millor modo que puegue, y també li tracto si porà fer venir un orde de la Cort aserca del que demana munsur de Beuregart, que és lo arrendament de l'any 1656, y que vaje demà, en pena del cot. Y dit Adallach s'enporte lo orde del senyor rey per lo de la renda y un memorial de tot lo que se a collit de la renda lo any 1658, y que dit Adallach parlo al doctor Lloret a com se voldrà condoyr.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo cortó del vi a catorse diners, y que vengen demà a dit preu.

Dit dia areste lo Consell que quant Miquel Adallach sie tornat de la Seu fasa manar Junta y que s'i tròpien los següents: primo, de Canillo dit Adallach, de Encamp Nicolau Torres, de Ordino Jaume Call, de la Masana Pere Torres, de Andorra Guillem Pal, de Sant Julià Antoni Pal, Mijavila. Y dita Junta se arreste per dijous primer vinent, y cada un se tròpien a la Casa del Consell a 10 ores de la matinada.

Dit dia arreste lo Consell y loteje una perna per parròchia y set formatges, y los formatges les parròchies que no'n tindran que u prenguen del de la renda. Y que pòrton dits formatges y pernes que·ls pòrton dijous a Sant Julyà a casa de Toni Nagual, en pena del cot. Los pernills que péson de onse a dotse lliures y que les pòrton aixutes. Y dits

pernills y formatges Mijavila los y fasa portar a Trempe a Don Pau de Areny y al seu sechretari, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Andorra pàgon al Vay, de Arfa, quinse sisterons de blat per uns gastos a fet lo balle de la parròchia y per lo que se li devie de quant vingué a rebre les ovelles s'enportà lo abat Munpalau. Y dit blat lo pendran de la renda y després les parròchies lo tornaran a son lloch, lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Canillo y Encamp diguen als que comanden los soldats que bàixon dijous Andorra per repartir los soldats per parròchia, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Canillo mànon als cònsols vells que pòrton tot lo andarerit que deuen de cots per al dia de la Junta de dijous primer vinent, en pena del cot. Y així mateix tots los demás consolats ne tinguen cuidado, cada un a ses parròchies, lo tot en pena del cot.

1659 febrer 6

^{|127} Vuy, als 6 de febrer de 1659, arreste la Junta que tots los consolats fassen cada parròchia una carga y mija de blat a mossèn Peyrot, de Encamp, que són per compte de l'ardiac major y per vint-i-sis lliures, onse sous que li toquen dels cordés y llana se a venut y diner de l'ascadurs, que pàgon cada parròchia quatre lliures, vuit sous y mig, o que li fassen blat de la renda a 2 lliures, 8 sous, que·s tindrà a compte als renders que tenen dit blat de la renda del bisbe. Y tot lo sobredit faran de sí a divendres primer vinent, en pena del cot. Lo compte, tan de blat o diner, o pagaran a mossèn Peyrot, animer de Encamp.

Dit dia areste la Junta que Miquel Adallach vaje disapte a la Seu de Urgell a parlar ab lo ardiaca major y que cobro rebuda de la dècima part que·ns a fet pagar de la renda del bisbe y que llevo acte com mos a forsats a pagar dita dècima ab sensures. Y que dit Adallach fase fer una súplica per lo arrendament de l'a[ny] 1656 y que digue a dit ardiaca mos fasa mersè de traure nou arrest de la Cort en què no ayam de pagar la renda de l'any 1656 al senyor de Beuregart. Lo tot farà en pena del cot. Y la súplica que la fasan fer los cònsols de Andorra per misser Muntanya demà, en pena del cot.

Dit dia arreste la Junta que cada consolat fase lo compte de dotse dobles al canonge Torra, comprenent les que li auran pagades cada parròchia. Y Andorra que deu quatre

dobles y Canillo una y mijá que pàgon demà per tot lo dia, en pena del cot, aquelles y les demés a cumpliment de les dotse, y que les portin a casa de Muntanya, en pena del cot.

1659 febrer 13

Vui, als 13 de febré de 1659, areste lo Consel que tots los consolats pàgon tot lo que deuen dels andarerits de les contribusions *[de]* así a digous per tot lo dia, en pena del cot de la Tera, y los consolats que no acodiran, que se hi ha gasto, a comte dels que no pagaran.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols de Canillo aixecúton los cònsols vels del que deuen de cots y recots y que pòrton dinés o penores al primer Consel, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste Junta de un home de quada paròquia per a divenres pasat lo Digous Gras, que serà als 21 del corent, y que tots los consolats pòrton lo andarerit de la contribusió, en pena del cot de la Terra, y a dita Junta y vinguen: a Canilo Miquel Adelac, Ancamp Nicolau Torres, a Ordino Jaume Cal, a la Masana Pere Torres, Andorra Gresa, a Sant Julià Migavila, y que [vinguen] a ora deguda.

1659 febrer 21

^{|127v} Vui, als 21 de febré 1659, areste la Junta que les paròquies que no auran pagat les contribusions andarerides, que los cònsols nous aixecúton los vels y que·ls tragen peniores, les milós que·ls tròbien, y que les vengen a l'encant al més donant, y que pàgon dits andarerits, en pena del cot de la Terra, y que·ls aixecúton am ese pasat lo dia de Sant Masià.

Dit dia areste la Junta que les paròquies que deuen a l' *[A]*ndreu Masià, dit lo Ixaperdé, que per tota la semana entrant lo pàgon am mercaderies si no tenen dinés, y que lo cònsol de Sant Julià que li fàson a sabé que les víngo a rebre per les paròquies y que aviso lo dia, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1659 març 2

Vui, a 2 de marts 1659, areste la Junta que fins a dimarts per tot lo dia Sant Julià y Andorra que fassen lo compte del que deuen de l'endarerit de les contributions i també si la pòlissa féu Miquel Adallach a les Cloterres, de set dobles, que·s creu no és jens pagada, que fins a dit dia dit Adallach averiguo lo compte perquè no se'n trobe ningun

compte se sien rebudes. I lo tot se mane als tots en pena del cot de la Terra y de tots los gastos discorreran de quí enllà. I lo cònsol de Canillo, Bonit, ho intimo a dit Adallach sots dita pena. I dits dinés que·ls pòrton a Sant Julià a casa Bortomeu Ribot, sots dita pena.

Dit dia areste la Junta que Bortomeu Ribot y Guillem Areny vagen a la Seu a enllestir i pagar lo que·s deu de les contribuit *[i]*ons endarrerides, portar-hi los dinés auran rebuts, i vagen dimecres dematí primer vinent, en pena del cot.

Dit dia areste la Junta i se mane a Bonit, cònsol de Canillo, que intimo als cònsols vells de Canillo que al primer Consell se tindrà pòrton tot lo que deuen de cots i dels andarerits, lo tot en pena del cot de la Terra.

1659 març 10

Vuy, als 10 de marts de 1659, arreste lo Consell y lloteje dos dobles y dotse reals per parròchia, y dites són per pagar les deset dobles deuen a la Seu de Urgell per la contribusió, ab sinch dobles y mijá que la parròquia de Sant Julià deu y onse lliures, quatre sous que los cònsols de la Seu deuen. Se pagaran les deset dobles, quinse sous y los diners que cada un auran bestrets, com conste ab un memorial. Ademés dels sobredits comptes deuran la parròquia de Canillo trenta-nou reals, que deuen de andarerit de la contribusió. Més, a de entrar a la Terra vint reals si [Bastús] no·ls done de bescompte. Y tot lo sobredit compte pagaran les parròquies de sí a diumenge primer vinent, en pena del cot, y que·ls pòrton a Sant Julià en mà de Ribot. Y dit Ribot los portarà a la Seu de Urgell al cononge Torra y farà pagar als cònsols de la Çeu onse lliures, quatre sous que deuen, lo tot farà en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que dígon a l'Esteve Pujol que les setse lliures, setse sous a pres dels cònsols de la Seu ara que an servit, y al primer Consell o pòrton per compte, en pena del cot, y també una carga de blat diuen dits cònsols an donat per son compte.

^{|128} Dit dia arreste lo Consell que totes les parròquies pàgon lo que deuen al Roig, dit Axepardé, de la Çeu de Urgell, de sí a diumenge primer vinent, que fassen mercaderies qui·n vulle fer a contentà y al preu se acordaran ab qui anirà a rebre-les, y los cònsols de cada parròchia avisaran als de Sant Julià. Y qui a dit dia no aurà pagat se·ls done temps fins al Diumenge dels Rams primer vinent ab tal que an de pagar ab diners, y qui de quí

a dit dia no aurà pagat, si·s fan gastos, cauran sobre dels que no auran pagat, lo tot se mane en pena del cot.

Lo que deuen és lo següent:

Primo, Canillo	20 ll.	5 s.	7
Encamp deu:	9 ll.	19 s.	11
Ordino deu:	8 ll.	9 s.	2
La Massana deu:	10 ll.	12 s.	3
Andorra deu:	4 ll.	9 s.	7
Sant Julià deu:	2 ll.	19 s.	11

Lo demás entrará dels diners del cot s'és fet vuy a compliment del que se li deu.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo cortó del vi a setse diners, y que venguen demà mateix a dit preu.

Dit dia arreste lo Consell y pose que los flequé[s] donon sinch lliures de pa al real, que és deu onses la cuerna, y que venguen demà mateix.

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols de Andorra que màn on als cònsols vells que pàgon a la Domengona lo que demane a la Casa de la Terra y que la pàgon demà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i done orde a Guillem Areni que eschrigue a mossur Vergé que·ns fase mersè de tractar ab lo tresorer que·ns aguardo lo pac de la quèstia fins a Sant Miquel de maig ho a mig maig. Y dit Areni eschriurà a mossur Vergé que eschrigue a musur Laqueuna que som promtes en pagar-lo lo que lli devem, bonament ab lo [que] tindrem así mateis.

^{128v} Dit dia areste lo Consell que cada consolat entimo a ses parròquies que ningú no vage a Fransa, i se i van i·ls gafen, a son comte, que la Val no·ls i està ab res, i asò ho entimon, en pena del cot.

Dit dia allargue la Terra sis cargues de bllat per parròquia a preu de 3 lliures, sous carga ab dinés comtans, ab bitllet dels cònsols, i lo diner pendran los següens: a Canillo Mora, Encamp Cauba, a Ordino Ramon Guiem, a la Massana Joan Pal, Andorra Mateu Moles, a Sant Julià Bortomeu Ribot, i asò del bllat de la renda del bisbe.

Dit dia areste lo Consell que Mijavila vage a Barselona sempre que vindrà avís de anar per a sopllicar a Sa Exselència mos confirmo lo pasaport ho lo salvoconducte real per

nostre propi ús de tot lo que conven per lo anar i tornar ab tot[s] nostros cabals i fires i mercats, i traure tot[s] manteniments, i asò farà en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell sobre de la quèstió tenen lo mas de Tolse ab lo mas de Olivesa, de la parròquia de Sant Julià. Manen a Montània i a Guiem ho consúlton ab misser Muntània lo que ab això i és i lli mòstron los papers, i Tolse que envio sons papers, i al primer Consell ne donaran relasió, asò en pena del cot.

Dit dia loteje una dopblla per parròquia per a donar a Mijavila per fer lo camí sobredit i que la pòrton a Sant Julià de quí a dimechres, en pena del cot, a casa de Ribot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià aixecúton Andreu Pal per lo que deu del dret per pagar a Mijavila de promte per tota aquesta semmana i, en pena del cot, que sie pagat.

1659 abril 3

Vui, a 3 de abril 1659, areste lo Consell que Andreu Pal, de Sant Julià, vaje a Perpinià a tractar si·ns porem defensar de pagar lo que·ns demanen de les contributions ab lo Real Consell y Diputació i ab lo senyor bisbe de Orange, i que ho defenso lo millor pugue y que no s'enpenio en ninguna cosa y que vaje disapte primer vinent, en pena del cot de la Terra. I que s'enporto la rebuda del senyor ardiaca major per rahó de la dècima part de les rendes i que·s veje ab Don Hugo de Borutell, que demane i ab dit ardiaca.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Areny vaje a la Seu de Urgell a parlar ab Rocabrúna i lo capità Alba per lo de les contributions i per lo de baixar a Sant March i Cardona i lo demás convingue, i que vaje diumenge primer vinent, pena del cot.

¹²⁹ Dit dia areste lo Consell i llosteje trenta reals per parròquia per a gasto per los tras dits camins, i que·ls pòrton a Sant Julià a casa Andreu Pal disapte primer vinent per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Canilo, Encam[p] i Andorra pàgon lo barbé del que li deuen de la condupta de l'ani 1658, que·l pàgon de así a dimenge més protvinent¹²³, en pena del cot de la Terra.

¹²³ En lloc de propvinent.

Dit dia alarge la Val sis charges de blat per paròquia i que aqueles sien repartides per los pobres, a trenta reals la carga, am los mateixos pactes.

Dit dia arreste lo Consell y se mane als cònsols de cada parròquia que de sí en avant no dónon blat als soldats menos de trenta reals la carga, y que no·l fassen sinó ab diners y que còbron lo que los deuen del blat los an donat, y si no u fan, corro per son compte, lo tot en pena del cot.

1659 abril 8

Vui, als 8 de abril de 1659, vote lo Consell y mane a cada consolat, cada u a ses parròquies, fassen dir una missa cantada ab absoluta a les ànimes, a invocasió del Sant Esperit, y que·s digue lo més prest se puegue, en pena del cot, si·s pot se digue demà mateix.

Dit dia arreste lo Consell y mane a cada consolat, cada u a ses parròquies, avíson la gent que ningú vaje a la Ribera sinó a sos perills, que perillen de ser arrestats per les contribucions y per les rendes demane lo canonge Badia, y que demà mateix o entímon a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià avíson ab un billet a casa del Fiter en què avíson a Mitjavila y a altres són a la terra baixa que·s guàrdon de la Ribera per ser les inconveniències, y los que tenen gent a Cardona los avíson ab la mateixa forma. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que Andorra pago lo gasto an fet Tomàs Bavot y Pere Bons a les Caldes, que·s danou sous y mig, y també que pàgon un sou y tres dinés que toque per paròquia, y los de Canillo que pàgon quatre sous y nou dinés que·s gastaren asmorsà a casa del faré, y Sant Julià també que pago 6 sous que se'n feren del nu/n/sio y Andorra que pago 2 sous també del nu/n/sio. Y que pàgon les quatre paròquies per los jornals de Bavot i Querol sis reals per paròquia. Y asò que pàgon de así al Consel de Santcugesma, en pena del cot de la Terra. Y pagats los jornals dels dits Querol y Bavot, lo demés a de antrà a la bosa de la Val.

^{129v} Dit dia areste lo Consell que Jaume Call y Andreu Pal vagen a París per a tractar algunes coses de la Vall y que vagen lo primer dimecres de Pasqua, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell Junta per a demà dimecres, que contarem a 9 del corrent: de Canillo Adallahc, de Encamp Joan Anthoni, Hordino Guillem Areny y Jaume Call, de la

Massana Joan Pal, de Andorra Guiem, Sant Julià Andreu Pal, y que a nou hores sien a la Casa, en pena del cot, per a sercar algunes escriptures y altres coses que inporten, als quals se'ls done tot plen poder per a fer llot de dinés y de qualsevol cosa.

Dit dia arreste lo Consell y se mane als cònsols de Sant Julià tanquen lo portal nit y de dia, estiguen advertits que no·ns fassen presa de persones y de asiendes, en pena del cot.

1659 abril 14

Vui, a 14 de abril de 1659, areste lo Consell que los que sien a Verdú de Consell i los demés s'i trobaran tinguen Junta per anar a Barselona per ajustar lo del comers avem de tenir per la part de Espània i que tràcton per un ani que pugam anar llibrament per tota Catalúnia sens ningun enbargo i que i vage Joan Pal i Joan Antoni i que i vagen de Urgel enfora, en pena del cot de la Terra.

Dit dia a consertat chrèdit Guillem Areni per fer donar noranta pistoles de or als síndichs a París ab lletra, i dites areste lo Consell que cada parròquia ne porto deu de quí a quinse ho setse de maig, en pena del cot. I del sobre [abono] ne an firmat albarà alguns particulars en son nom, i per lo tant la Terra los ne astà a qualsevols interesos i danis los ne porie venir a dits particulars.

1659 abril 23

Vui, als 23 de abril de l'ani 1659, areste lo Consel que Jaume Cal y Andreu Pal vagen a Perpina per veure si poran deslogà los soldats de Andorra y de quí anfora vagen a París y que avíson la resposta del que negociaran a Perpina y que vagen demà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los arendadós de Canilo fàson lo blat am bilets dels cònsols del que deuen de lo arendament de l'ani 1658, en pena del cot de la Terra, y los cònsols los ho antímon que si no·l fan la Val lo comprarà a ses costes y gastos.

Dit dia se areste que los cònsols de Canilo véngon les penores que an tretes per los cots que deuen los cònsols vels y que al primer Consel que pòrton los dinés, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que los consolats que resten deure de les contribucions, que de así a dimenge en vuit, que totem fase sos comtes, en pena del cot de la Terra, y que los cònsols de Sant Julià pugen fer manar Consel a gastos de aquels que no auran pagat de aquí a dit dia.

1659 abril 25

|¹³⁰ Vui, als 25 de abril de 1659, areste lo Consel que Migavila vage a la Seu, si cas envien seguretat per ha tractar y demanar temps per lo que nos demanen de les contribusions, y que no prometo res, y que vage Ribot amb el, en pena del cot.

Dit dia se areste que totem porto lo lot de les dos dobles y dose reals y los de Canilo que pòrton ademés del lot trenta-y-un real, en pena del cot, de así a disapte per tot lo dia a Sant Julià, a casa de Ribot.

Dit dia areste lo Consel que Migavila vage de promte a Sant Julià per veure y tractar am mosur Lapusiela per veure si se'n volien anar, y que li dono, si pot ara, dos pernes per paròquia o si no pot am les pernes, que li dono de aquí a dose dobles¹²⁴.

1659 abril 29

Als 29 de abril 1659 s'és ajuntat lo Consell de la Vall en la casa de la comuna de Sant Julià y arreste lo següent: atès que lo comandant Alba a fet venir vint-i-tres soldats allotjar-se en lo lloch de Sant Julià ab un orde de Rocabruna, s'és resolt dit Consell de donar-los lo allotjament fins que seran vinguts la gent que són anats a Urgell y la resposta de Perpinià; los dits soldats restin a Sant Julià per no voler anar a les demés parròquies. A resolt dit Consell que lo gasto faran y an fet sie pagat de tot lo comú de la Vall, en pena del cot. Y dits soldats són vinguts per fer-se pagar de la contribusió.

Dit dia arreste lo Consell que los soldats són restats a Sant Julià los cònsols y consellers de dit lloch tinguen atenció lo que gastaran, y lo Consell està a evicció y pagar dit gasto per eguals parts com se acostume, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que lo senyor balle y Antoni Pal, Mijavila, vagen a la Çeu de Urgell lo més prest que puguen y que s'enporten una resposta a escrit Guillem Areny per al canonge Badia, y serà tornar-li resposta de una carta a enviada dit Badia al Consell de la Vall per rahó de les rendes, lo tot en pena del cot.

1659 maig 9

Vuy, a 9 de maig 1659, areste lo Consell que cada parròquia fasse memorial del gasto an fet los soldats y cavalls del tertio de Meramvila an estat est iveren así y també quant

bllat an pres y la paga que·ls an fet de dit bllat, y posar en dit memorial la pèrdua s'és feta a dit bllat. Y asò faran dites parròquies fins a dilluns, a 12 del corrent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell lo Consell del Pagament de la Quístia del senyor rey, atès que no·s féu a Pasqua pasada. Se areste per a dimecres primer vinent que cada parròquia porte sa quístia ab dinés per a Fransa per dit dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat fasse manar a ses parròquies que ningú vaje per avall a la Ribera ni altra part que los soldats ni altres los púgon pendre per les contributions, que la Vall no·ls està en res, i ho manaran demà.

|^{130v} Dit dia areste lo Consell que vaje una home de cada parròquia a Sant Julià, so és, per estar allí un o dos dies, i més si més convindrà, per a tenir Junta per rahó dels soldats; y tot allò que dits faran lo Consell ho tindrà per ben fet. Los hòmens hi an de anar són, so és, de Canillo Miquel Call, de Encamp Joan Pal, Pont, de Ordino Joan Soler, de la Masana Ramon Rossell, de Andorra Tonissó y de Sant Julià que i asistesquen tots los de Consell quant convindrà, y que vagen demà disapte, a les sis ores de la tarde sien a dit lloch de Sant Julià, en pena del cot de la Terra, y que tots pòrton ses armes.

Dit dia areste lo Consell y allargue que·s vengue sis cargues de bllat per parròquia del de la renda de la Mensa Episcopal, y dites sis cargues per parròquia lo venguen a rahó y preu de tres reals lo sesteró, y los cònsols lo repartesquen conforme s'és acostumat ab les demés allargades, so és, ab dinés, conforme està ordenat.

Dit dia areste lo Consell y se mane als aren[da]dors de les erades de les parròquies de dita Vall tocant a dita Mensa que fassen lo bllat conforme los serà tret a pagar per bitllets dels cònsols i firmats del receptor dels dinés, se entén bllat en spècia, y asò faran en pena del cot de la Terra.

[1659] abril 20

Dit dia de 20 de abril areste lo Consell y loteje quatre pernills per donar-ne dos al senyor veguer y dos al capità Luýs perquè dels soldats són vinguts n'a fet tornar una partida a la Çeu de Urgell. Y de dites quatre pernes Sant Julià ne farà una y Andorra altra y Encam[p] altra y Canillo altra, y que les pòrton a casa de Toni Nagual, en pena del cot.

¹²⁴ Potser també en lloc de de aquí a dose dies.

Andorra l'a de portar demà y Encam[*p*] y Canillo les portaran diumenge primer vinent, en pena del cot¹²⁵.

Dit dia areste lo Consell y mane a un cònsol de cada parròquia que réston a Sant Julià y que còmpton lo gasto an fet los dits soldats y veuran lo que de así en avant gastaran, lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane al[*s*] cònsols de Andorra que traguén unes pedres que a[*n*] caigut al camí més enllà del coll del Mas y que u adóbon, que estigue bé, y que sie adobat de sí a diumenge primer vinent, en pena del cot.

1659 maig 11

Vuy, als 11 de maig de 1659, arreste la Junta en lo lloch de Sant Julià que la gent de les masies retiron sos bestiar per Andorra amunt, que quant lo·ls prenguen, de vuy en avant lo Consell no·ls està ab res. Y se mane als cònsols de Sant Julià ho entímon a tothom de les masies vuy mateyx, en pena del cot.

Dit dia areste la Junta que Ramon Guiem y Joan Pal y Miquel Call vagen a parlar ab lo capità Alba, o aquell aurà ordenat, que vejen si voldrà repartir los soldats per les [parròquies], o que si no·s volen repartir que vejen si voldran viure a l'orde de Cathalunya, asò fins al Consell que serà dimechres propvinent.

1659 maig 12

¹³¹ Vuy, als 12 de maig de 1659, en la casa del consell de Sant Julià, areste la Junta y loteje vuyt reals per parròquia per dos dies per pagar lo gasto que faran los capitans a casa de Bernat Cal, y que pàgon vui per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Junta que prengen miga carga de blat de la renda y que lo cònsol la fase pastà y que si i a algunes coses nesesàrias que les socóron de pa, a coneguda dels cònsols, asò se entén per als soldats.

Dit dia areste la Junta que los cònsols de Ancamp mànon als cònsols de Canilo que demà dimarts apòrton vuit reals al[*s*] cònsols de Sant Julià per pagar lo sobredit lot per als gastos dels capitans, en pena del cot de la Terra.

¹²⁵ Aquest assentament i els dos següents hauran estat inserits en el llibre amb posterioritat a la seva data.

1659 maig 14

Vui, als 14 de mag 1659, areste lo Consel que si acàs les pobilles o pobills i adiehents de la casa del còndam Joan Oliva, de Ordino, volen sé, pàgon los deutes deu dita casa a diferents acrehadors, tant de censals com altres deutes i pentions fallides. Vol dit Consell que atès dita casa fa un censal a esta Casa se acomet a Pere Torres, de Sespony, y Jaume Call, de Segudet, se pàgon per tot allò sie degut a esta Casa, tant de prinsipal com vagats, que tot allò dits Torres i Call faran esta Casa ho tindrà per ben fet, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal vaje a Perpinià a véurer si·s porà alcansar lo que·ns an gastat la cavalleria del compte Meranvila, y que s'enporto los memorials del dit gasto y que represento la tribulatió tenim dels soldats per rahó de la contribuitió, y que vaje divendres dematí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i llosteje trenta reals per parròquia per dit camí y que·ls pòrton los consolats demà dijous per tot lo dia a Sant Julià, a casa dit Andreu Pal, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell Junta per a demà dijous per averiguar lo dels sobredits memorials i per lo dels soldats, que en tot lo que dita Junta farà esta Casa ho tindrà per ben fet. La Junta a de ésser dels següens: primo, de Canillo Forest, de Encamp Joan Pal, de Ordino Jaume Call y Guillem Areny, de la Masana Pere Torres, de Andorra Guiem, de Sant Julià Mitjavila y Andreu Pal, i se areste dita Junta per dematí, en pena del cot de la Terra.

[1659] maig 15

Vui, als 15 de mag, areste la Junta que los que deuen de anda/*re*/rit de la quèstia, que de así a diumenge primer vinent pàgon tot lo que deuen de anda/*re*/rit, en pena del cot de la Terra, y que ho pòrton a Ordino a cada de Gilem Areni y que dit Aireni quan tingue lo comte de la quèstia que la condoesque a Fransa per pagar al tresoré, per fer y pagar la quèstia, y los cònsols de Ordino li asestesquen en tot, y que l'anvio l'ora que li apareixerà antes ho després, y que cobro aquet, y lo tot en pena del cot de la Terra.

^{131v} Dit dia areste dita Junta que los consolats que deuen al Rog de Ixaperdè de les contribusions veles, que de así a dimenge pòrton y pàgon dit Ixaperdè, en pena del cot de la Terra.

1659 maig 18

Vui, als dauit de mag 1659, areste la Junta y se mane a les paròquies que deuen la quèstia ho part de aquela o tota, que fins al Consel de Santcugesma primer vinent pàgon los dinés al dia de dit Consel a la Casa de la Terra, en pena del cot de la *[Terra]*.

Dit dia areste la Junta que Canilo, Encamp, Ordino, la Masana y Andorra, totes sinc paròquies, pàgon deu dobles cada paròquia fins al darer de mag, que així astà promès a l'Alba am un albarà, y que les pòrton Andorra a casa de Joan Marc Torres y Moles, en pena del cot de la Terra, y per pagar la contibusió.

1659 maig 26

Vui, als 26 de mag 1659, al Consel de Santcugesma, trobam mostafasos:

Primo, a Canilo Miquel Adelac mostafàs, Miquel Calbó veador de aigua.

Ancam^[p] Gilem Torres mostafàs, Joan Antoni Torres veador de aigua.

A Ordino Pere Rufó mostafàs, Masià Oriol veador de aigua.

La Masana Pere Fonta mostafàs, Toni Cal veador de aigua.

Andorra mostafàs Mateu Moles y Albiel, a les Caldes, mostafàs y veador de aigua.

A Sant Julià Toni Nagual mostafàs y Migavila veador de aigua.

Capitans:

A Canillo Joan de Naudí.

Ancam^[p] capità Poró.

A Ordino capità Joan Figat, de Lorts.

A la Masana Giraut.

Andorra Josep Montània, dit Riberaigua.

A Sant Julià Jaume Vals.

Dit dia troben a sobreposats de l'ofisi de paraire a Josep Gilem y a Pau Perenalt, de les Caldes, y a sobreystant al senor Joan Colat, bale de Andorra.

Dit dia areste lo Consel que Migavila y Andreu Pal pàrlon am lo senor veguer que del negosi de la manleuta que a fet l'Astafania al Freixa, que no pot aixecutar a dita Estafania sinó en temps de Cort y a de [héser-i] decretat per lo juge, del qual ne tenim conseutut¹²⁶.

¹²⁶ Probablement en lloc de consuetut.

Dit dia areste lo Consel que qui no ha pagat la quèstia, que de aquesta ora en avant pagaran los aports toca tocant per lo qui deurà.

Dit dia areste lo Consel que de así al dia de Santcugesma que totom adobo los camins, mates, aigüeres y pedres, en pena del cot de la Terra, tant camins reals com senderons.

^[132] Dit dia areste lo Consel que los cònsols de Canilo fàson adobar lo camí de la Muntada y que y fàson fer una gravada entre lo prat de Mora y teres de Rusquet de así al dia de Sant Joan, en pena del cot de la Terra, y que u mànon als tenidós.

Dit dia areste lo Consell que totes les paròquies pòrton la conducta que deuen a mosur Laforest, s^[ir]urgà, de así al dia de Sant Joan de juni més propvinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que totes les paròquies pàgon als cònsols de Sant Julià set liures y vuit sous, los quals se deuen del gasto an fet los soldats a Sant Jul^[i]à, y asò que totom pago de así per totes les festes de Santcugesma primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1659 juny 2

Vui, a 2 de juny 1659, areste lo Consell que Joan Pal, del Pui, o altres síndichs sien en lo sindicat tenen fet, firmon procura a qui be·ls apareixerà ab poder exprés per a anar a respondre a unes lletres o mandato a enviat lo senyor vicari general de Urgell ab instàntia del procurador del canonge Badia, com segrestador de les rendes de la Mensa Episcopal. Y en dita procura se done poder per a intimar, protestar, apel·lar i fer lo que sie menester per dit efecte tant solament.

Dit dia areste lo Consell i loteje dues dobles per parròquia i són per a pagar los gastos auran fet Jaume Call y Andreu Pal al camí de Perpinià y també lo que auran gastat Joan Pal y Joan Antoni al camí de Barselona; si falte o sobre després se acurarà, y dites dues dobles per parròquia que·s pàgon de así a Sant Juan primer vinent, i que·ls pòrton a casa Joan Pal, del Pui, en pena del cot de la Terra.

Dit dia alargue lo Consel tot lo blat que los arendadós deuen de la renda del senor bisbe y que·l vengen a tres reals lo sesteró conforme l'altra alargada, y assò en pena del cot de la Terra. Y que dits arendadós lo líuron am bilets dels cònsols conforme lo demés y que los cònsols los antímon als dits arendadós que·l fàson, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que totes les sinc paròquies que astan obligades de pagar les *sincqua[n]ta* dobles, que són deu dobles per paròquia, al comandant Alba, com coste am un albarà, que de así a demà per tot lo dia pòrton dites deu dobles per paròquia a casa de Labèrnia, en pena del cot de la Terra, y que les paròquies que no pagaran, que si los soldats pugen que sie a son gasto.

1659 juny 9

Vui, als 9 de juni 1659, areste lo Consel que Toni Bonit vage a Perpina a representà al senior Sentaunes, o a qui tindrà l'orde, que nos relevo les contribusions y que avem tingut alogament y que nos vulen avé misericòrdia de nosaltres ho que·ns tingue [loc] lo que los soldats nos an gastat, y que vage demà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consel lo pa a quatre liures al real, que·s a sis dinés la liura, y que vengen demà.

^{132v} Los papés s'enporte Toni Bonit a Perpina: s'enporte una còpia de l'arest que lo rei nos fa exsenses de cartie de yvern; més, s'enporte un pasaport del senior de Bandoma; més, s'enporte l'orde del bisbe de Orange per fer-nos pagà la contribusió; més, s'enporte les rebudes de les sent-y-sinquanta dobles que avem pagat al comandant Alba y los memorials del que an gastat los soldats del comte de Yla¹²⁷ Andorra.

Dit dia vote lo Consell una misa del Sant Esperit cantada, ab ansolta per les ànimes a la fi de la misa, soppllicant a Déu Nostre Senyor nos encamino per a què asertem al servei de Déu y bé del comú, i que·s digue lo més prest sie, cada consolat ne tinguen cuidado a sa parròquia, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell que cada parròquia fase 2 hòmens ab armes per anar a la parròquia de Sant Jullià per guardar lo portal que no entro soldats sens altre orde. I per capità de dits soldats troben a Joan Fijat, en pena del cot, i que avertesquen que los soldats estiguen en hobeidiènsia del capità i que estiguen 4 dies enters, i seguiran totes les parròquies de 4 en 4 dies de capità: Canillo Joan de Naudy, demprés entrarà d'Encamp, que i mànon Picart, de la Massana Guillem Adallac, Andorra Joseph Montània, de Sant Jullià Jaume Vals, i asò seguiran totes les parròquies, i que coménson demà mateis, en

pena del cot, i que·s tròpien a Sant Jullià a les nou ho deu hores, que los uns no se'n vagen que los altres no i sien.

Dit dia areste lo Consell que totem pòrton les armes, en pena del cot de la Terra, cada consolat o entímon a ses parròquies.

Dit dia areste lo Consel que Call y Som, de Canillo, paguen los consellers de son ani, en pena del cot, i que no tórnon més a demanar.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia donon anit mateis los dinés de l'oli, i qui no·ls portarà entrarà a gastos a Mijavuila, en pena del cot.

1659 juny 23

Vui, als 23 de juni 1659, areste lo Consel que donen orde a Joan Pal y Gilem Areni y a Joan Montània que donon orde en los de les letres apelatòries que an apelat a París y que ho ancomànon al milor que sie convenient.

Dit dia areste lo Consel que los moltons que lo síndic que van fer anar a Perpina abans de Nadal, que va prometre a mosur Lasala quoranta moltons, y ven a set moltons per paròquia, dos moltons bons, y que dits moltons les paròquies de así a dimenge que·s tinguen prestos, y quant los demanarà que les paròquies los fasen ¹³³aten[dr]e Andorra, en pena del cot de la Terra. Y los dos moltons bons, que quant sien Andorra, que los cònsols los atúron y que·ls guàrdon per lo que sirà menesté, y los cònsols de Andorra los condoesquen a mosur Lasala.

Dit dia troben lo Consel per a colectar la renda de dit ani 1659 de la Mensa Episcopal: primo, a Canilo troben per delmà y colectar dita *ren[d]a* a Cal y a Pelisé, més, Ancamp Nicolau Torres y Calba, a Ordino troben per colectar dita *ren[d]a* a Jaume Cal y Gilem Bons, a la Masana troben per colectar dita renda a Ramon Rosel y Joan Pal, Andorra troben per colectar dita renda a Gilem Pal y Joan Montània, A Sant Julià troben per colectar dita renda a Andreu Pal y Toni Artiaca.

Dit dia se areste que los cònsols de Canilo aixecúton los cots y recots que deuen los abitans de Canilo, y són los següents: Som y los cònsols vels de Canilo, tant per lo que deuen al Rog de Hixaperdé com de la contribusió del que·s deu a la Bernada dels soldats que van venir per Sant Marc, en pena del cot de la Terra.

¹²⁷ *Probablement en lloc de Miramvila.*

Dit dia areste lo Consel que de así al dia de Sant Jaume, que los consolats deuen la quèstia, que de aquí a dit dia agen pagat, y asò portats los dinés a casa de Gilem Areni, en pena del cot de la Terra.

1659 juliol 7

Vui, als 7 de juliol 1659, areste lo Consel que tots los consolats pàgon la condupta de la miga aniada deuen a mosur Laforet, *s[ir]*urgà, y que pàgon de así al dia de Sant Jaume, que·ls pòrton a casa de Montània, en pena del cot de la Terra, y en cas que i age Consel abans, que·ls pòrton así a la Casa de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que los colectós pàgon los vicaris la miga aniada caiguda a Sant Joan, que·s dose liures y miga, y que còbron rebuda, en pena del cot, y per pagar dits vicaris que vengen lana.

Dit dia areste lo Consel que degú no puge dir que les rendes dels grans sien arendades, sinó que totom digue que les an colectades, tant dels aniels com de la lana ni grans, en pena del cot de la Terra, y asò sobre son jurament y preses de jurament.

Dit dia areste lo Consel qu[*e*]·s vage a tractar lo milor que poran am lo senor Roquabruna aserqua de les contribusions y que tràcton que tingam comerts, que pugam anar y venir, tant a les parts que guverne l'aspaniol com per les parts que guverne lo fransès, y que també que tràcton que per lo de les rendes que no nos enpedesquen y no·ns contúrbon, y que per tractar dit negosi qui y vage, y que y vage per tractar dit negosi Gilem Areni, de Ordino, y Toni Pal, dit Migavila, y que vagen *se[m]*pre que tinran pasaport, y asò en pena del cot de la Terra, y les paròquies que pòrton billet de sa voluntat.

1659 juliol 12

^{133v} Vui, als 12 de juliol de 1659, areste lo Consel que les sinc paroques, que·s Canilo, Encamp, Ordino, la Masana y Andorra, que deuen la contribusió del cortel de yvern, que hés vint-i-sinc dobles per paròquia, que pàgon de así a de vui en vuit, so hés, les dos parts bestiar, so hés oveles y moltons y vaques, diu ne pendrà dos per paroqua, y asò astimades per un home de cada part, y asò que pàgon en pena del cot de la Terra, y l'altra tersa dinés y oveles la magor part, y que sien divenres a vespre ha Sant Julià los dinés y bestia. Y que les paroques o paròquia que no acudirà a pagar a dita diada, que los gastos que s'i faran que los que no pagaran los agen de paguà.

Dit dia areste lo Consel que tots los consolats pàgon a Migavila set liures, dauit sous y onse, les quals lo dit Migavila les ha pagades a mosur Lapasuela quant lo van traure de Sant Julià, que li donà trese dobles, y trobam que ven per paroqua a *l[e]*s dites set liures y dauit sous y onse per paròquia, y se pàgon de así ha tot lo mes de juliol¹²⁸, en pena del quot de la Terra, i que·s pòrton los consolats así al primer Consel.

Dit dia se areste que Ribot pago al vicari de Sant Julià dues cargues de blat, que·s tres ducats per carga, y sese justies de vi, que les li compro, y que les faso al dit vicari.

Dit dia se areste que lotegen una perna de carnsalada y quatre formages per paròquia y aqueles que los cònsols de Canilo mànon a Miquel Adelac que vage a presentar-ne dues y una dosena de formages a mosur de Gudanes, y los cònsols de Ordino ne fasen atenir a mosur de Miglòs les altres tres y una dosena de formages. Y Miquel Adelac que ascrigue a mosur de Gudanes que li dono seguretat per anar a parlar am el y que y vagen per tota aquesta semana, en pena del cot de la Terra. Y Andorra y la Masana que les pòrton a Ordino y Sant Julià y Encamp que les pòrton a Canillo, y que les pòrton de así a dimarts primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que Migavila i Gilem Areni, si hi és, se troben disapte a Sant Julià dematinet per fer lo preu a les mercaderies que les paròquies portaran per pagar la contribusió de Roquabruna, en pena del cot de la Terra.

1659 juliol 1[8]

Vui, als 1[8] de juliol 1659, areste la Junta que Toni Pal, Migavila, vage a la Seu de Urgell per a tractar am lo senor de Rocabruna aserqua del comerts, que si pagam la contribusió, que nos asegure nost[*r*]os bestia a les montànies y que pugam comersà, y també que parlo am lo senor vicari general aserqua de la escuminicasió que nos ha enviada, que volen purgà la condumasió, y que dono loc per fer-nos amsolbre, y asò se le mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Junta que Joan Montània faso la agènsia, jun[*t*]ament am Andreu Pal, de les letres nos anviades lo vicari general aserqua de la escuminicasió, y si convé que

¹²⁸ tot lo mes de juliol *apareix ratllat en el text.*

s'apèlon a Roma, segons son consel aportarà, y asò que·s faso demà, y que les fàson anar a Roma y que·s fàson anar per Fransa y Espània y que¹²⁹.

1659 juliol 27

Vui, als 27 de juliol 1659, areste la Junta que Pal s'enporto lo privilege del General y que·l porto a Gilem Areni que·l copio y que faso autenticar la còpia, y que lo dit Pal la fase remetre quant serà autenticada Andreu Pal a Sant Julià, y Andreu que la faso portà al diputat a la Seu, y asò que sie demà mateix, que lo temps no·ns pasàs.

1659 agost 2

¹³⁴ Vui, als 2 de agost 1659, areste lo Consel que Joan Montània [y] Migavila donon orde y encaminon los papés són vinguts de Barsalona per al nu/n/sio de París y que lévon lo aste¹³⁰ de l'apelasió conforme diu lo consel de miser Tristani, y que u fàson tant prest que pugén.

Dit dia areste lo Consel que les paroques resten deure la quèstia, que de así hal dia de Nostra Senora de agost agen pagat tot lo que deuen, en pena del recot.

Dit dia pose lo Consel lo pa a sis liures al real, que·s a dose onses la qüerna, y que vengén demà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa lo afor del blat a una dobla de hor, que·s trenta-sis reals y sese dinés la carga, y que los consolats ho entimon a ses paròquies que negú no·l puge fer pagar a més, en pena del cot de la Terra, so hés, los blats fiats.

Dit dia se lotege una perna de carnsalada per paròquia de pes de deu liures y que dites pernes se pòrton a casa de Gilem Areni, y que dit Areni les faso atèner al capità Aloi, governador del bescondat, y asò de así al dia de Sant Lurens, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste lo Consel que Miquel Adelac fasa anar a Pugserdà per saber com va asò de les contribusions y que i faso anar demà, y que quant sirà vingut, si convé, que mànon Junta.

¹²⁹ L'assentament està inacabat.

¹³⁰ En lloc de acte.

Dit dia areste lo Consel que los que tenen de l[e]s contribusions andarerides de l[e]s sinc mesades, que qui no aurà pagat, que tot lo que se farà de gastos que se[rà] ha son comte y que la Terra no·ls y astà ham res.

Dit dia areste lo Consel que atès que·s demanen lo més de juni que qui tingue bestiar a les montànies, que totem que les tingue retirades, que si los les prenen, que la Val no·ls y astà am res.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols de Canilo aixecúton los cònsols de Ancamp per lo que deuen los cònsols de cots y recots, y també que·ls aixecúton per les contribusions, y asò que sie diluns primer vinen[t].

1659 agost 8

Vui, als 8 de agost 1659, areste la Junta que Andreu Pal fase anar un ome per comte dels cònsols de Ancam per veure si lo capità Alba se volia apasientà de hasí a diluns que li daran blat ho dinés. Y lo i portaran a la Seu de Urgel am tal que dono seguretat per presones y bèsties.

Dit dia areste la Junta que Andreu Pal fase anar Casetes a trobar mosur de Sentannès am una súplica per veure si·ns volie relevà la contribusió del mes de juni que·ns demanen y dels demás mesos, si acàs los nos demanaven. Y que veigen si poran aver una còpia de l'orde que dit Alba ten, y que lotejen sis reals per paròquia y que·ls pòrton dimenge per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, a casa de Andreu Pal.

1659 agost 10

^{134v} Vui, als 10 de agost 1659, areste lo Consel que Gilem Areni y Miquel Adelac y Migavila vagen a Fransa per tractar los negosis de mosur de Beuregart per lo negosi de la renda y que y vagen lo més prest que puguen, albitre de Gilem Areni, y que vagen sempre que seran avisats per Gilem Areni. Y si Migavila no podie anar, que lo dit Areni se'n prengue un altro, y aquel que el dictarà que vagen, en pena del cot de la Terra, y tot alò que hels tractaran, que aquesta Casa ho tinrà per loable y agradable.

Dit dia areste lo Consel que si lo procurador de la Vall a tret res dels que deuen a la renda, que ho porto de así a dimarts a casa de Gilem Areni, en pena del cot de la Terra, y que Joan Montània que lo i digue.

Dit dia areste lo Consel que los que resten deure de la quèstia, que de así ha dimarts primer vinent ho pòrton a casa de Gilem Areni ha Ordino, en pena del cot de la Terra y de pagar tots los gastos que·s faran per dit efecte.

1659 agost 23

Vui, als 23 de agost 1659, areste la Junta que quada paròquia fase tres soldats y que·s júnton tots junts, y aquels que vagen ben armats y que sien gent de confiansa, y que les paròquies que prengen blat de la renda del bisbe y que·n pàston per fer la vida als dits soldats. Y troben per capità a Joan Solana, de Andorra, y que·s junton a Sant Julià, y Andreu Pal que·ls dono lo yntendí del que auran de fer.

1659 agost 28

Vui, als 28 de agost 1659, areste lo Consel que Andreu Pal fase pastà pa per als soldats y que·ls ne dono quatre liures quada dia a cada un y que prengen blat de la renda y Gilim¹³¹ Areni que·ls fase billet, y que posen per capità a Josep, de Angordani, per una semana y Joan Solana l'altra. Y que cada semana se méngon una basiva y que comenso de bestraire la primera semana Canilo y, de grau en grau, conforme lo rere va.

Dit dia loteje la Val quinse reals per paròquia y que·ls pòrton dimenge per tot lo dia, en pena del cot de al Terra. Y dits dinés a[n] de serví per pagà quaranta-dos reals a Cases y als de Sant Julià onse reals y sese dinés, y Andorra dos reals y a la Masana sese reals que mosèn Bernat se va gastà dels dinés de la contribusió, y Jaume Cal dos reals, y al mege [Mairó] deu reals. Y que·ls pòrton a Sant Julià a casa de Andreu Pal, en pena del cot de la Terra. Y reste bo dose sous y vuit dinés, los quals restaran en mans de Andreu Pal, y Andreu Pal los portarà a l'aquesta Casa al primer Consel.

Dit dia loteje la Val tres dosenes de formages, que·s miga dosena per paròquia, y que·s pòrton a Ordino a casa de Gilem Areni de así a dimenge, en pena del cot de la Terra, y que totom fase que sie cosa bona.

Dit dia pose la Val lo cortó del vi bolit a catorse dinés, y que vengen demà mateix, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que adóbon lo pont nou de así a Sant Luc, en pena del cot de la Terra, y també lo pont de la volta, am la matexa pena.

Dit dia areste lo Consel que Pere Torres fase adobar lo camí devant la borda de así al dia de Sant Miquel de setembre, en pena del cot de la Terra.

1659 setembre 11

¹³⁵ Vui, als 11 de setembre 1659, areste lo Consel que Tomàs Pal, Bavot, de Ordino, y Pere Bons, dit Querol, de Sisponi, vagen a fer pagar los cònsols de Ancamp del que resten a deure de la contribusió y que·ls tragen peniores y que les vengen a la plasa al més donant, en pena del cot de la Terra, y que i vagen vui ho demà lo més larc.

Dit dia areste lo Consel que Joan Montània vage a trobar mosur de Santannès per veure si porà casà l'orde que porte lo capità Alba, ho a lo menos caso lo mes de juni les sixanta dobles que nos demane del mes de juni, y que hi vage Cases am hel. Y lotegen dues pernes per paròquia de pes de deu liures y una dosena de formages per paròquia, y de dites ne presentaran al senor de Santannès deu y quatre dosenes de formages y al segretari dues y una dosena de formages, y a mosur de les Cloterers dues y una dosena de formages. Y les altres dues que les bestrage Ordino y la Masana, y que·s pòrton a casa de Montània demà per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, y que vage disapte, y que si hi pot fer anar lo Gascó, que lo i mano y que y vage a parlà.

Dit dia areste lo Consel y lotegen trenta reals per paròquia y que apòrton tot junt a casa de Montània, en pena del cot de la Terra, y que los cònsols de Ancamp que li sèrquon una cavalcadura que sie bona, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que Gilem Areni fase venir un notari de Tarascó per antimar les letres de París al veguer. Y les pernes de Sant Julià les fasen anar a presentar a mosur Lescloterers. Y Gilem Areni y Andreu Pal que ho encaminon, y tot lo que los dits faran que lo Consel ho tinrà per loable y agradable, y també que fàson venir un ome per fer-los la procura.

Dit dia areste lo Consel que quada paròquia fase anar dos hòmens per soldats, y que vagen ben armats y ben posats, y que y astiguen vuit dies. Y troben per capità la primera semana Bou, lo vell, la segona semana que sie capità P[ala]rès, la terse[r]a semana Tor, lo jove, la quarta semana Jovani, de Arensal, y que coménson dimenge.

¹³¹ En lloc de Gilem.

Dit dia areste lo Consel que los que deuen al canonge Badia de blats que lo dit los age fiat, que no pàgon, que lo dit Badia no dono fermansa sobre lo de la lite ten la Val am el sobre de les rendes, y asò se-/l/s mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consel lo vi novel a deu dinés lo cortó, y que venguen sempre que·n vinrà, y sempre qu/e/s provo que sie baregat, que vengen al mateix preu, y los cònsols que u antímon tots a ses paròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a Andreu Nerbona y Sanset que mano a Nicolau Torres que al primer Consel asestesque al Consel, en pena del cot de la Tera.

1659 setembre 24

|^{135v} Vui, als 24 de setembre 1659, areste lo Consel que Miquel Adelaç y Pere Pont y Mora, Gilem Bons vagen a parlà am lo canonge Badia, y que bàixon fins a la borda de Andreu Pal lo dia lo dit senor dictarà, y asò vagen en pena del cot de la Terra, y que si Andreu Pal y Migavila s'í troben, que y bàixon.

Dit dia areste lo Consel que al primer Consel que aurem de tenir que·l mànon dematí y que los cònsols de Andorra fasen amanir lo dinar, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que los que no an pagat lo lot de les dos pistoles que avi/e/n de rebre lo pobil Pal per la anada de Barselona, que al primer Consel pòrton, los que no an acodit al dit arest que les pòrton, en pena del cot de la Terra, en mans de Giem.

Dit dia areste lo Consel que los colectós an¹³² primer Consel pòrton lo comte de la lana, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que tots los que deuen, tant de cots com los que deuen al Rog de l'Yxaperdè, que al primer Consel que pòrton dinés, en pena del cot de la Terra, y també del que deuen del gasto va/n fer los soldats del comandant a Sant Julià, am les mateixes penes.

Dit dia areste lo Consel que lotegen una perna de carnsalada per paròquia y miga dosena de formages, y que les pòrton a casa de Juan Antoni, en pena del cot de la Terra, de pes de deu liures, y Juan Antoni les fase atene a Don Pau, y que li escrigue de hont an de anar de así a dimenge primer vinent.

1659 octubre 8

Vui, als 8 de octubre 1659, areste lo Consel que Gilem Areni, Miquel Adelaç y Toni Pal, Migavila, vagen a Fransa per veure si poran acordà lo negosi de Beuregart per lo negosi de la renda, y que y vagen lo més prest que puguen, albitre de Gilem Areni. Y tot alò que los dits tractaran, que lo Consel ho tinrà per loable y agradable.

Dit dia areste lo Consel y leven los soldats dels dos que van a les montànies, y los soldats que astan al portal que continon, y que y astigue Tomàs, de Canilo, y Jaume Riba, de Ordino, y los de Sant Julià que n'í tròbien altres dos.

Dit dia areste lo Consel que los colectós dels blats ho reseptós dels dinés dels blats, que de así a disapte primer vinent pòrton quinse dobles a casa de Gilem Areni, en pena del cot de la Terra, s'entén lo blat venut l'ani 5[8], que ere de la renda de l'ani 58, que són los segents: primo, a Canilo Mora, Ancamp Calba, a Ordino Ramon Giem, a la Masana Joan Pal, Andorra Mateu Moles, a Sa/nt/ Julià Bortomeu Ribot. Y si los dits reseptós no deuen dites quinse dobles, que ho pàgo/n/ los arendadós que se auran aturat lo blat, en pena del cot de la Terra, y los cònsols que·ls ne fàson manament per cada paròquia.

Dit dia areste lo Consel que tots los consolats traguén la contribusió y que pàgon quada dia dos reals de plata y deu dobles per lo mes de juni, y que pàgon de así ha y asò fins al dia de Sant Luc¹³³.

Dit dia areste lo Consel que Jaume Cal vage a Bordeus a trobar lo rei per veure si nos volia afranquí de l'alogament y de les contribusions y també per lo de les rendes, y que vago d'ora, [que] Gilem Areni y |¹³⁶ Adelaç y Migavila seran tornats de Tarascó, y que y vage Oriol, de Tarascó, am el, y asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que Andreu Pal y Migavila escrigen a Lescloteres que pugo fins a Sant Julià y que li tràcton lo que·ns demane de la/s/ contribusions y que li mòstron l'orde ho ordes de mosur Sentannès y que vegén si nos pasará a comte lo que porte l'orde per lo del bestia, que·l nos paso a conte, y també, si avem de pagà, que nos prengo mercaderies al que valran.

¹³² En lloc de al.

¹³³ La frase està incompleta, probablement es tracta d'un error de l'escrivà que hauria d'haver escrit y que pàgon de así fins al dia de Sant Luc.

Dit dia areste la Val que per al digous antes de Sant Simon anprenen lo Consel del Pagament de la Quèstia del senor rei, y los de Andora que apànon de mengà.

Dit dia lotegen tres dobles per paròquia y que les pòrton a casa de Jaume Cal de así de ui en vuit, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que quant vingam a Consel que totom porto les armes, en pena del cot de la Terra.

1659 octubre 20

Vui, als 20 de octubre 1659, areste lo Consel que Toni Artiaca vage a la Seu de Urgel per a tractar am lo capità Alba aserqua de les contribusions, y que parlo am mosur de Lescloteres que al memorial que avi/e/n anviat al bisbe de Ora/n/ge l'an tresferit que tres rosins y una egua que avi/e/n pres los miquelets a Joan Antoni y Torres no·s són, y que tracto si·s volien pagar a comte.

Dit dia areste lo Consel que totes les paròquies pòrton de así a demà vespre tres dobles, conforme coste a l'arest fet als vuit del corent, a casa de Jaume Cal, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se perlongue lo Consel del Pagament de la Quèstia per a l'endemà de Sant Simon, que sirà als 29 del corent.

Dit dia aforat lo Consel lo cortó del vi a uit dinés lo cortó.

1659 octubre 29

Vui, a 29 de octubre de 1659, al Consel del Pagament de la Quèstia, dit dia se trobe per anar a portar los dinés de la quèstia an Fransa a Pere Tores y a Joan Montània, y els que rébon los dinés de cada parròquia y que còbron la rebuda de l'aquit, y que vagen divenrés primer vinent.

Dit dia areste lo Consel que demà digous totes les paròquies que res/t/en deure a la quèstia pòrton tot lo que deuen, en pena del cot de la Terra, y qui faltará, que si acàs y ha gastos, a [de] pagar los dits gastos, y que·ls pòrton a casa de Montània ho de Pere Tores.

Dit dia areste lo Consel y donen lo Consel a portà lo vi als vicaris a Joan Pal, dit Pont, y li'n donen vint-i-sis reals per quarga grossa y que·n liure a quada viquari sixanta josties,

y an asò n'a de donar a la Val onse josties al tot per al Consel de Sant Andreu, y que·l porto de así al dia de Cap d'Ani.

^{136v} Dit dia troben rebedós per ha rebre lo blat dels arendadós per les paròquies: primo, a Quanilo Pere Pont y Mora, Ancam Nerbona, a Ordino Toni Pal, a la Masana Giberga, Andorra Mateu Moles, a Sant Julià Migavila, y dit blat lo guàrdon fins que la Vall ne farà deslberasió, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que totom adobo los camins de así al dia de Sant Martí, en pena del cot de la Terra, so és, camins reals y senderons y abarsés, pedres y aigüeres.

Dit dia posen lo Consel lo pa de forment a sinc liures al real, so hés, deu onses per quèrna, y que vèngon lo dia de Tots Sans, en pena del cot de la Terra.

Dit dia vote lo Consel una misa cantada per ynvocasió del Sant Esprit, am una colecta y ansolta per les ànimes de purgatori, y que·s digue lo més prest que·s pugue.

Dit dia areste lo Consel que si Nicolau Torres no pague lo cot y recot dins vuit dies, que Bonit lo aixecuto y li trague penores y Nerbona que li entimo lo recot, en pena del cot, y que li mano que vingue a Consel sinó lo privaran dels límits¹³⁴ de esta Val.

1659 novembre 27

Vui, als 27 de noembre 1659, areste lo Consel que cada paròquia fase dir una misa de devosió per ynvocasió de l'Esperit Sant y una ansolta per les ànimes de purgatori, y que·s digue lo més prest que fer se pugue.

Dit dia areste lo Consel que al Consel de Sant Tomàs que tots los consolats pàgon lo redre y lo barbé, en pena del cot de la Terra, y lo del barbé aui que pàgon lo andarerit.

Dit dia areste lo Consel y posen lo Consel de San[t] Tomàs per al diluns abans de Nadal, que sirà als 22 de desembre, y que quada paròquia porto quatre pardius de les roiges. Y qui no pagarà tot lo redre y lo barbé, pagarà lo gasto de vui y lo del Consell de Sant Tomàs. Y també, dit dia, que tots los cònsol[s] que auran de pagar cots, que dit dia pàgon, y si no paguen, que·s tingue Consel fins a tant agen pagat. Y qui no aurà pagat, que age de pagar tots los gastos y lo Consel que·s tindrà per dit efecte.

¹³⁴ En lloc de límits.

Dit dia lotege la Val quinse reals y dos dinés per parròquia, los quals an servit per pagar les anades y vincudes fins vui, diem:	1 ll.	10 s.	2*
Y asò que·ls pòrton de así al Consell de Sant Tomàs, en pena del cot de la Terra.			
Lo qual s'a de pagar a la paròquia de Ordino	3 ll.	16 s.	4*
[Més], a de cobrar Andorra:	1 ll.	s.	*
Més, a de cobrar Pere Bons:	1 ll.		*
Més, a de cobrar Montània:	1 ll.	6 s.	8*
Més, a da cobrà Joan del Duc, de Sant Julià ¹³⁵	1 ll.	18 s.	*
	9 ll.	1 s.	

Dit dia areste lo Consel que los que resten deure a la quèstia del pac de Pasqua, que de así al Consel de Sant Tomàs que àgon pagat, en pena del cot de la Terra, y los de Canilo que pòrton lo que deuen del pac de Tots Sans a casa de Vergé, a Tarascó, en pena del cot de la Terra, de así a dimenge primer vinent, o si hi *[ha]* gastos a pagar, a son comte.

¹³⁷ Dit dia areste lo Consel que Bonit trague penores a Nicolau Tores demà mateix, en pena del cot de la Terra, per lo que deu del cot y recot y per sos gastos, y que los cònsols de Ancamp li mànon lo Consel de Sant Tomàs.

1659 desembre 1

Vuy, al primer de desembre de 1659, areste lo Consell que Pere Torres, de Sespony, vaye a Tolosa per portar tres previlleges, que són lo de la confirmatió y franquesa de l'aviniment de la corona y lo altre de la franquesa de no tenir alloyament y no pagar contributió, y d'altres papés. Y per fer dit camí lloteyen dos dobles de or per paròchia y que les apòrton a casa de dit Torres vuy per tot lo dia, y ell vaye demà mateix, lo tot se·ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que les dos dobles que lotejen per anar a Tolosa que les prenguen del blat de la renda y les dites paròquies les pòrton al Consel de Sant Tomàs, Andorra ne farà quatre, dues per son comte y les altres dues per Sant Julià, per no tenir los de Sant Julià dinés dels blats, y les demás paròquies que ho prengen dels colectós, y asò que·s dónon dites dobles conforme diu lo arest dalt, y tot se mane en pena del cot de la Terra. Les dites dobles, qui les aje preses del blat de la renda, que les tórnon a son loc, en pena del cot de la Terra.

¹³⁵ *Escrit per una altra mà* los cònsols ho tenen.

1659 desembre 9

Vuy, als 9 de desembre 1659, areste lo Consell y se mane als consolats que resten a deure a Antoni Pal, Mitjavilla, de l'oli que a pagat a la Seu, que de así al dia del Consell de Sant Tomàs pàgon, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a Nicolau Torres, de Ancamp, que pago lo que se li va girar per pagar a Mitjavilla lo ani pasat del dret del vi, que és set lliures i un sou, dich 7 lliures, 1 sou, de así al dia del Consell de Sant Tomàs, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que Joan Montània y Tony Ardiaca vagen a besar les mans a mo/*n*/sinor de Santanès a la Seu de Urgell, sempre que sàpien que sie a la Seu, y asò en pena del cot de la Terra.

1659 desembre 22

Vuy, als 22 de desembre 1659, al Consell de Sant Thomàs, areste lo Consell Consell per a demà dematí, y dit Consell se areste a fi y efecte que conte ab altre arest al Consell de Sant Andreu fet, que·s tindrà Consell per allestir y castigar tot lo que·s deu de arestos del present llibre, redre, llots y altres coses, y se continuarà en tenir Consell altre si convé, lo tot a gastos y jornals dels delinqüents o deutors fins auran pagat, lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1659 desembre 23

^{137v} Vuy, a 23 de desembre de 1659, areste lo Consell y done llisèntia a Antony Bonit, de Canillo, que vaye a Canillo a serrar los dinés deuen de llots y del redre y cots de la Terra, y que sie así vuy per tot lo dia, antes lo Consell no·s desfase, y asò se li mane en pena del cot de la Terra. Y quant no vingués, pagarà tots los gastos són a l'arest del tras escrit.

Dit dia areste lo Consel que los quatre de Consell de Sant Julià tràcton a Antony Labèrnia vaje a la Seu de Urgell a tractar ab mussur de Lescloteres i que li prometo, si·ll vol fer, que ell lo pagarà en cas la Vall no pago al dia de dilluns primer vinent, que serà a 29 del corrent mes, ab tal que dit senyor i los demás, so és, lo Major i lo Alba, prenguen per lo que·ls deuen de la contributió fins a 27 de novembre, bestiers, so és, bous o vaques, moltons, ovelles, cabrons, drap, carnsalada, formages, i que en cas ells no se n'igualen, dos hòmens hi fassen lo preu, i que si convindrà, sien òmens no tinguen interès y ajuramentats. Y que si lo dit Labèrnia se enpenie en abonar dites coses a de ser ab pacte

que lo dit senyor de Lescloteres li done lo bestia té pres a la Seu, matxos, mula, egües i tot altra cosa de dites preses, y també que·s servesquen venir a la borda de Andreu Pal a rèbrer los pagaments dits, y també ab protesta que no volem pagar ninguns gastos de dita reseptió de contributio, i que los consolats acuden a dit arest, en pena del cot de la Terra, cada un per lo que deu. Y lo que no acodirà caigue e insidesque en pagar tots los gastos se sucsoiran per dites coses, asò a de éser per dit dilluns a migdia, a dit lloch de la borda de Andreu Pal. Y si·s demane gastos del dit bestiar tenen pres, que se·ls pago de qui és dit bestia, attento que no i podien anar, que així estave ordenat que ningú hi anàs sinó a sos perills, *etcètera*. I també, dit Labèrnia se servirà dir al fill de Rocabrúna que per ara esta Val està atribulada y afligida de treballs i que ab més spai se mirará, que no diuen pos de no ni de sí, sinó que se mirará, y també dirà al senyor vicari general que en lo que diu en sa carta que esta Vall té síndich encara a Sa Magestat Cristianíssima, que fins serà tornat no poden pas donar la resolució del que diu, sinó que les rendes del Molt Il·lustre Capítol, tocant-ni estadores, ningú les detén, sinó que les cobren y exigesquen a ses voluntats, que no li aturen sinó per justícia los deutes particulars del Badia y no altres, *etcètera*.

An pres los cònsols de Ordino de Ramon Giem per comte del blat de la renda y per quant Pere Torres anà a Tolosa, les quals prometen de tornar-les a son loc, dos dobles, de así als Reis.

Més, Sant Julià a de tornar a Gilem Pal dues dobles per dit lot y lo demés se referex a l'arest quant Pere Torres anà a Tolosa, que·s lo primer de desembre 1659.

^{|138} Dit dia de 1659 a contat lo Consel am Gilem Areni de tot lo que la Val li avi[a] comanat y rebut, tant de Albiell com de altres particulars, comprès sis dobles per la egua de Aixoval, onse liures, dos reals per Raubert, de Ascàs, per los blats vels de la Masana, y nou liures per Torné, del Puiol, per comte de Jasinto Galart, y sis dobles y miga per comte del pobil Pal, també de dits blats, vuit dobles y miga per los blats de Ordino, les quals a pagat Masià Oriol, y de Mora, y sixanta-dos fran[c]/s que a rebut de Jaume Cal per comte de Ramon Giem com a reseptó dels blats de aquest ani pasat, y una cuatrina que Mateu Moles a donat, la qual a servit per pagar les guardes a Sant Julià. Y tots comtes som quitis am dit Aren[i], salvo les nou liures dels cònsols vels de Canilo, que eren Mora y Pelisé, que resten a dits cònsols a pagar. Y per lo ver, fem lo present arest de comtes en

lo presen libre vui, dia y ani susdits*. Les sobredites nou lliures de Canillo ja estan compreses y comptades al que deuen al codern de les rendes¹³⁶.

Dit dia encomane la Val a dit Areni set dobles y miga en or, les quals li an comanat per via de comanda.

Dit dia [a]reste lo Consel que per lo diluns pasats los Reis, que sirà als onse de giner, se mane Junta y que vinga un ome de cada paròquia: de Canilo vingue Miquel Adelac, Ancam Joan Antoni Torres, a Ordino Gilem Areni, a la Masana Pere Torres, Andorra Joan Montània, a Sant Julià Andreu Pal. Y dita Junta se areste per tres dies, y més si convén, per alest[ir] los comtes de les rendes de 1655 y 56 y 57 y 58. Y tots los colectós y reseptós y consolats[s] vinguen a donar comtes del que auran pres: primo, lo diluns vinran los de Canilo y Ancam, y lo dimarts Ordino y la Masana, y lo dimeques¹³⁷ Andorra y Sant Julià. Y lo diluns que vingue Masià Albiel per donar comtes del que auran rebut y cobrat, y lo tot sie Junta dematí y los dits colectós que y sien a nou ores, y los consolats que sàbien qui hi té y que·ls ho mànon, en pena del cot de la Terra. Y qui tingue dinés, que·n porto, y aquesta Casa done dificultat y tota forsa en tot y per tot.

^{|138v} Dit dia areste lo Consel que los de Canilo que no an complit a l'arest de pagar lo que deuen, los donen de cot dues liures, diem si paguen aui o demà per tot lo dia, y si no paguen per tot demà se·ls done tot lo gasto, y dits dinés que·ls donon a Montània, que·s tot lo gasto trese liures am los demés delinquens, y als dits de Canilo los toquarà si no paguen onse liures, dose sous. Paguen los cònsols de Canillo de cot vint reals, a de antrà a la bosa de la Vall 2 lliures, sou. A de antrar a la bosa los cots que deu Nicolau Torres, que son set liures, diem 7 lliures, sous.

1659 desembre 31

Vuy, lo daré de desembre de 1659, areste lo Consell que Joan Montany[a] y Andreu Pal vagen a besar les mans al senyor canonge Badia lo dia que dit senyor avisarà se trobarà en Anserall, y que tràcton ab dit senyor lo millor sie posipble de totes les demandes fa.

¹³⁶ Les sobredites... de les rendes *afegit posteriorment*.

¹³⁷ *En lloc de dimeques*.

1660 gener 16

Vui, als 16 de janer de 1660, arreste la Junta y loteje una perna per parròquia de pes de onse lliures y dos formatjes per parròquia y que los formatjes y les pernes les enviaren a casa de Andreu Pal, de Sant Julià, y que i sien diumenge a mitgdia, accepto la parròquia de Hordino y Andorra, que les donon les pernes ha procurador, y Andreu Pal donarà dites 4 pernes y la dotsena de formatjes a misser Lavèrnia, que les porto a misser de Lescloteres y que li digue lo que a de fer, lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste la Junta que atès les Corts són obertes y per estalviar un Consell troben raonadós, so és, la primera semana ha Guillem Bons, de Ordino, y ha Andreu Pal, de Sant Julià, y la segona semana ha Joan Montanya, de les Caldes, y ha Joan Soler, de Ordino. Y també los arraonadós se troben la primera semana, junt ab los de Consell de Andorra, lo pendran de jurament, conforme se acostume, al jutge vindrà, ab tal que si lo jutge de Fransa supstiteix, que tinguen les cartes de la supstitució. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste la Junta que Canillo y Sant Julià que deuen de la quístia de Pasqua proppassada y també los de Canillo lo que resten del redre, que ho pòrton ha esta Casa lo primer Consell y aurà, en pena del cot de la Terra, y de pagar los jornals del tot lo Consell.

Dit dia arreste la Junta que atès lo comandant Alba ha enviada una carta que per a dilluns per tot el dia li tornassen resposta si volíem pagar la contribució del mes de juny passat, quant no, que ell sercarie altres medis, y així se mane als de la Junta, que cada u ne dono part a sa parròquia y que envíon la determinació de quí a dilluns als cònsols de Sant Julià per a tornar resposta a dit comandant. Lo tot se mane en pena del cot.

1660 gener 26

¹³⁹ Vui, als 26 de janer de 1660, arreste la Junta que los cònsols vells de cada parròquia pàgon les deu dobles de la contribució del mes *[de]* juny passat per tot aquesta semana, en pena del cot¹³⁸.

Dit dia areste la Junta que los cònsols vells de Encamp, Canillo y la Massana acàbon de pagar la contribució de l'estiu de quí a dijous primer vinent, en pena del cot. Y tots los consolats, quant vagen a pagar la contribució del mes de juny, pòrton les rebudes de les

contribucions de l'estiu per a verificar los comptes, y qui deurà, que pago, y dites rebudes les pòrton dijous a Sant Julià.

Dit dia arreste la Junta que, atès los cònsols vells de Canillo de l'any 1658 y 1659 resten a deure alguna cosa de dits consolats, se mane a Joan de Naudí los mano, en pena del cot, que de quí a diumenge pòrton lo que deuen de andarreïts a casa de Moles, de Andorra, y en cas que en dit dia no ajén pagat, se done facultat a Antoni Artiaca los fasse sitar a les Corts y que cobro lo que deuran, tant de la un any com de l'altre, de qualsevols endarrerits, lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste la Junta y mane als cònsols de Sant Julià que mànon a Bringué, del Puy, y a Tolse que al primer Consell se tindrà pòrton cada un los papers tenen sobre de la qüestió del terme de Tolze. Lo tot se mane en pena del cot.

1660 febrer 5

Vuy, als 5 de febrer de 1660, arreste lo Consell que per lo que demane lo senyor ardiaca major, que és la dècima part de la Mensa Episcopal collida lo any 1659, y diu ab una carta que paguem a Nicolau Torres, de Encamp, tot lo que li tocarà de dita Mensa, y se mane a Joan Muntanya y Mijavila vagen a Encamp demà divendres a comptar ab Nicolau Torres tot lo que li tocarà a dit ardiaca, y que fasen billets a les parròquies que donon blat, formatges y també diners li tocan, que mànon a Joan Pal, dit Pont, que pago del que deu dels aniells. Lo tot se mane an pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols vells de la parròquia de Ancamp y de Andorra y de Sant Julià pàgon al canonge Badia lo blat li deuen de sí al primer dia de Coresma, y si a dit dia no an pagat, que vagen a fer execusió a les sobredites parròquies o als cònsols vells, Ramon Giberga y Joan de Naudí; y Andreu Pal que ls aviso a dit Giberga y Joan de Naudí si aquàs no an pagat al dit dia. Lo tot faran en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Toni Bonit, cònsol de l'ani pasat, que atès que se li a manat en què aixecutàs a Nicolau Torres lo cot y recot que la Vall li avia fet, que [porto] avant la ^{139v} aixecusió tant del cot y recot com també les set lliures que li avem girat a Mitjavilla del dret del vi, asò per tota la primera semana de Coresma, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell, que atès no an pagat les parròquies la mesada de juny de la contribusió, que los cònsols de Canillo fasen execusió als cònsols de Encamp fins aigen pagada dita contribusió. A Ordino que los cònsols són vuy axecúton als vells de la mateixa

¹³⁸ Aquest assentament amb una redacció similar havia estat escrit i cancel·lat prèviament.

manera que los de Canillo, a Encamp, a la Masana així mateyx, Andorra així mateyx. Y lo sobredit faran demà divendres, en pena del cot, y disapte a vespre cada parròquia que tingue la paga a Sant Julià, en pena del cot. Quant no y sie dit disapte a vespre, que los cònsols de Sant Julià fasen manar Consell de la Terra per a dilluns de Carnestoltes dematí a costes y despeses de aquells no auran acodit dit dia.

Dit dia arreste lo Consell que cada parròquia pago la contribusió de l'estiu que's deu a Rocabrúna, que és sent-sinquanta lliures de plata, toque per parròquia vint-i-sinc lliures de plata, comptant la dobla a trenta-tres reals y lo real de vuyt a nou reals. Y per pagar dita contribusió que vaje Andreu Pal a parlar ab dit Rocabrúna lo més prest que pugue y que trague los millors pactes que pugue, y prengue temps lo que pugue. Lo tot farà en pena del cot. Y quant sie tornat, que fase tenir Junta o que aviso les parròquies del que aurà tractat ab dit Rocabrúna, en pena del cot.

1660 febrer 9

Vuy, als 9 de febrer de 1660, areste lo Consell que, per tot lo mes de febrer que vuy correm, totes les parròquies aigen pagat la contribusió de l'estiu que's deu a Rocabrúna, que toque per parròquia vint-i-sincs lliures, deu sous de moneda vuy corrent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que del coll del Mas fins al pont Pla que s'adobo lo camí, que astigue bé, y de la Lobatera fins tot lo camí de la Closa de Guillemó que s'adobo fins al primer dia de Coresma. Lo tot en pena del cot.

^{|140} Dit dia areste lo Consell que les parròquies deuen de la contribusió de l'estiu que pàgon de sí a dijous primer vinent, en pena del cot, tant del/s/ andarrerits com los gastos que auran fet lo bestiar de Hiacinto Gallart de 29 de desembre enlà, que los que an fet fins a dit 29 que se'ls pago de qui és lo bestiar. Y se mana als cònsols vells de les parròquies que deuen baixar a la Seu ab les rebudes avariguar tots los comptes de dita contribusió ab lo comandant Alba y misser Major, y que y bàixon per dit dijous, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi a nou dinés, y que venguen demà, dia de Carnestoltes, a dit preu.

1660 febrer 22

Vuy, als 22 de febrer de 1660, arreste lo Consell que Andreu Pal vaje a la Seu de Urgell a presentar lo privilegi del General al canonge Badia aserca del dret demanen de les

provisions portam dintre la Vall y que negocio lo que pugue, y que vaje demà dilluns, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que's lleve la guarda de Sant Julià, qui són Tomàs [Bons] y Jaume Riba. Y los cònsols y consellers de Sant Julià los ho diran esta nit mateyx y que còmpton ab les sobredites guardes y que pòrton lo compte sempre lo Consell lo demanarà. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols de Sant Julià fasen tancar lo portal de Sant Julià per persona segura, que lo Consell li pagarà son treball. Lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y se mane als col·lectors de Canillo de l'any 1659, que són Miquel Call, del Tarter, y Andreu Rosell, dit Peliser, del Vilà, que de sí a vuit dies primer vinents donen y paguen a mossèn Picart, notari y procurador de l'Il·lustre Capítol de Urgell, la llana demane a dits col·lectors, que són setanta-y-dos lliures, tres onses, que pertany a dit Capítol, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Encamp mànón a Nicolau Torres que de sí a vuit dies primer vinents done y pague al vicari de Andorra dosse lliures y mija y al vicari de Sant Julià altres tantes, o pagarà de la llana del delme y cobrarà rebuda de dits [vicaris], lo tot en pena del cot.

^{|140v} Dit dia de 22 de febrer arreste lo Consell y mane als cònsols de Canillo que aixecúton als cònsols vells de l'any 1659 per lo que deuen de la quístia y del redre y cots; per tota esta setmana fasen dita aixecusió, en pena del cot, y després, al primer Consell que pòrton los diners a esta Casa. Així mateix, faran aixecusió als cònsols que heren lo any 1658 y portar los diners a esta Casa. Lo tot faran en pena del cot.

1660 febrer 25

Vuy, als 25 de febrer de 1660, arreste la Junta que per la resposta que Andreu Pal a tornat de la Çeu de Urgell per lo del General, que los consolats entímon a ses parròquies que ningú pago al General los drets mos demanen per carga de vi y sal, sinó que cada un vaige a pendre albarà de guia senyal, conforme feien antes també de la sal. Qui la vol pasar an Fransa que pago lo dret que's pagave. També que al castell de la Bastida ningú pago res, y si'ls volen forsar de pagar que déixon pinyora y que'n donon avis a Rocabrúna.

Dit dia loteje la Junta quatre pernills y vuit formatges, dos per a misser Pere Ortadó y quatre formatges y una a cada tauler, ab dos formatges a cada un. Y dites Canillo ne

donarà una, Encamp altra, y Ordino altra y la Masana altra, que sien de pes de deu lliures, y que les pòrton demà a casa de Andreu Pal. Així mateyx, donaran dites parròquies dos formatges cada una y los faran portar ab dites pernes. Lo tot faran en pena del cot, y Andreu Pal que les fase portar als sobredits taulers.

Dit dia arreste la Junta y mane als cònsols de la Masana que fasen portar o portin los formatges de la renda del bisbe al primer Consell se tindrà, que·ls demànon a Pere Torres, que dit sabrà a hont són. Lo tot se mane en pena del cot.

1660 març 3

Vuy, a 3 de marts de 1660, areste la Junta que Andreu Pal vaye a la siutat de Urgell a besar les mans al senyor ardiaca mayor, que li soplique, si és de son gust, li fase fer àpoca de l'any 1658 y de l'any 1659. La àpoca a de dir que·s té per paguat y content de les dites dos anyades ab fruyts, so és, ab llana, cordés y blat. Y dita àpoca a de mencionar que dit senyor estat paguat de dita Mensa antes que los vicarys, en asò se entén que per les dotse cargues de blat que toquen als vicaris tanbé n'a rebut dit senyor la dècima part. Y que dit Andreu Pal vaye demà, en pena del cot.

1660 març 6

¹⁴¹ Vuy, als 6 de marts 1660, arreste lo Consell que Joan Soler, cònsol de Ordino, vaige dilluns dematí a parlar ab Nicolau Torres y li digue si vol donar los diners de la llana del delme, tot lo que deurà de dita llana, per pagar als vicaris la paga de Nadall. Y si no done diner o llana, que li entimo dit Soler ab un notari, perquè se aurà de vendre blat per pagar dits vicaris. Tota la pèrdua se farà de vendre'll ara o al maig y juny, y li donarà la entima ab eixa forma de pagar lo blat com anirà dintre dit maig y juny. Lo tot se mane en perna del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane a Ricart, cònsol de Andorra, que dilluns primer vinent vaige a executar los cònsols vells de Canillo de l'any 1658 y los de l'any 1659 per tot lo que deuen a la Casa de la Terra, y dita excusió farà ab lo balle y nuntio. Lo tot farà en pena del cot. Y los cònsols de Canillo que fasen asetensia a dit Ricart per fer dita excusió, en pena del cot.

1660 abril 10

Vuy, als 10 de abril de 1660, arreste lo Consell que los cònsols de Encamp entímon a Joan Pal, dit Pont, de les Bons, que pago dotse lliures y deu sous al vicari de Sant Julià

que se li deuen de la paga de Nadal proppasat, y dites pagarà del que deu dels cordés, y que pago de sí a dimarts primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y loteje vuit reals y dos dinés per parròquia *[per a]* pagar a misser Çiprià Muntanya, que se li deuen de un albarà del balle de Monfarrer, y cada consolat que·ls pòrton demà diumenge a Sant Julià en mans de Andreu Pal, en pena del cot.

Dit dia se arreste lo Consell de Santcugesma per al dilluns pasat Santcugesma.

Dit dia areste lo Consell que lo gasto se fèu de la presa al bestiar de Mitjavila al novembre per no aver pagat la quístia, se mane ha Pere Torres dono lo compte de les parròquies faltaren ha fer lo pahc de la quístia, miro lo que sie, y se mane a les parròquies deuran, so és, partir 76 lliures, 10 sous torneses de dits gastos per lo que ells deuen, que qui més aurà restat a deure més pago, y que dit/s/ Torres y Montanya partesquen que·ls tocarà y que·l primer Consell pòrton dit compte, en pena del cot.

^{141v} Dit dia de 10 de abril arreste lo Consell que los cònsols heren lo any 1658 que al Consell de Santcugesma pòrton los diners de la quístia del senyor bisbe, en pena del cot, y així mateyx faran los cònsols que vuy són per lo any 1658. Los consolats que vuy són los ho entímon que pòrton los dinés per dit dia, en pena del cot¹³⁹.

1660 maig 4

Vuy, als 4 de maig de 1660, arreste lo Consell y mane als cònsols de Andorra que adóbon la paret del pont nou que estigue bé, y que la tinguen adobada de sí al Consell de Santcugesma, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat mànon porta per porta que ningú vaige a Fransa fins tindrem altre orde, que si ningú y va i·ls prenen, la Vall no·ls està ab ninguna cosa. Lo tot manaran en pena del cot, y lo manament faran demà o dijous.

Dit dia arreste lo Consell que cada parròquia adóbon los camins, senderes y senderons de sí al dia y festa de Santcugesma, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que mànon a Pere Torres, de Sispony, que gravo un tros de camí dejós la sua borda, que és prop la palanca de la Masana, y dit camí

¹³⁹ Segueix l'inici d'un assentament que no es va completar.

tingue adobat de sí al dia de Santcugesma, en pena del cot. Y també faran adobar dits cònsols lo grau de Sant Antoni y la gravada de la palanca de la Masana, al camí qui va Ordino, lo tot per adobar lo grau. Se'ls done temps fins al dia de Sant Joan de jun primer vinent. La gravada de la palanca adobaran de sí al dia de Santcugesma, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que adóbon lo pont de dit Ordino, que sie adobat o fet de nou de sí al dia y festa de Nostra Senyora de agost primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols de Encamp que mànon a Joan Pal, dit Pont, de les Bons, que pago lo que deu dels cordés del delme de sí al Consell de Santcugesma, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane a les tres parròquies que deuen blat al canonge Badia que'l pàgon immediatament y los cònsols que vuy són fasen pagar als de l'an 59. Y si no paguen, que immediatament los execúton, y pagaran a dit Badia. Lo tot se mane en pena del cot. A la parròquia de Encamp, atès que los cònsols vuy no y són, que los consellers fasen pagar y execúton y per diumenge primer vinent que pòrton los dinés a Sant Julià, y se pendrà resulatió ^{|142v} del que se aurà de fer. Lo tot faran en pena del cot. Y quant de quí a dit diumenge no pòrton lo diner o rebuda del canonge Badia, que los cònsols de Sant Julià fasen manar Consell de la Terra per al dilluns dematí a gastos de qui deurà.

Dit dia arreste lo Consell y allargue deu cargues de blat de la renda del bisbe per parròquia, y los cònsols que fasen billets a qui los demanarà blat, y dits billets faran als arrendadors que tenen lo blat que'l liuron. Y dits cònsols de cada parròquia pendran los diners del blat se vendrà y al Consell de Santcugesma cada consolat portaran los diners del blat auran venut, en pena del cot. Lo preu del sobredit blat se pose a vint-i-set reals la carga y vindrà a quatre sous y mig lo sesteró, y que venguen demà mateyx, y quan portaran los diners, que pòrton memorial del blat auran venut. Lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y loteje dos pernes y mija dotsena de formatges per parròquia y que cada consolat les portarà *[a]* casa de Ramon Guiem, de Ordino, de sí a diumenge primer vinent, les dites pernes y formatges. Y les pernes que sien de pes de deu lliures cada un*[a]*. Lo tot compliran en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que per al Consell de Santcugesma cada consolat pòrton la justia y lo mig cortó tenen per mesurar lo vi. Lo tot se mane en pena del cot.

1660 maig 18

Vuy, a 18 de may de 1660, areste lo Consell junta per a divendres primer vinent dos de cada parròchia: de Canillo Miquel Adellach y Miquel Call, de Encamp Joan Antony y Guillem Torres, de Hordino Guillem Areny y Joan Soler, de la Masana Pere Torres y Ramon Rosell, de Andorra Joan Montanya y Joan Torres, de Sant Julià Mityavila y Andreu Pal, y dita Junta serà per a dematí.

1660 maig 24

Als 24 de maig 1660 arreste lo Consell que per dijous primer vinent Masià Albiell tingue prestos los diners an de anar a mossur Laqueuna y que'ls porto a casa de Guillem Areny. Y dit Areny, junt ab los cònsols, que'ls envíon al dit Laqueuna. Lo tot se mane en pena del Cot.

^{|142v} Vuy, als 24 de maig de 1660, al Consell de Santcugesma avem anomenats mostafàs los següents:

Primo, a Canillo Call mostafàs, Andreu Rosell veador.

Encamp Guillem Torres mostafàs, Andreu Sansa veador.

Ordino Guillem Bons mostafàs, Antoni Pal veador.

A la Masana Ramon Gibergera mostafàs, Joan Pere Çabater veador.

Andorra Pere Fijat mostafàs, a les Caldes Joan Muntanya mostafàs y veador.

Sant Julià Andreu Pal mostafàs, Joan Fransès Rosell veador.

Capitans los següent[s]:

A Canillo Armany.

Encamp Pallerès.

Ordino Sucarà.

A la Masana Gabri[e]l Ayern.

Andorra Masià Costantí, de les Caldes.

Sant Julià Gastó, de Fontaneda.

Dit dia a trobat lo Consell sobreposats de l'offisi de paraires a Masià Albiell y Masià Babot, de les Caldes, y per sobreinstant Pau Perenalt, y pesador a Joan Muntanya, tots de les Caldes. Lo tot obtindran en pena del cot. Y vol lo Consell que quasevol portarà fil al texidor que demano lo pesador per pesar dit fil y quant serà teixit, lo texidor demanarà

lo pesador per pesar lo dit drap. Lo tot en pena del cot de la Terra. Y lo pesador pendrà per lo pesar de sis lliures en amunt, tant del drap com del fil, sis diners.

^{|143} Dit dia arreste lo Consell y se mane que de quí al dia de Sant Od se fasse vesura en seguir les creus y bogues de térmens de unes parròquies ha altres lo dia que ab més tems se'ls asenyalarà. Lo tot se mane en pena del cot.

Vui, als 24 de maig, arreste lo Consell y pose les truites a sou la lliura y que ningun pescador ne pugue demanar més, en pena del cot, y que cada consolat ho antimo a ses parròquies.

Dit dia arreste lo Consell y se mane ha Call y Som pàgon ha Andreu Sansa per los treballs de anar-los ha executar, que és 18 sous, y assò compliran entre vuit dies, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Canillo pàgon a Mijavila o a qui ell ordenarà trenta-sis franchs, tres sous, o que fàson pagar als cònsols de l'any proppasat, y així mateyx pagaran los cònsols de la Masana trenta-y-sis franchs, tres sous o faran pagar als cònsols de l'any proppasat. Ítem, pagaran los cònsols de Andorra a dit Mijavila quatre lliures, quatre sous, o que fasen pagar als cònsols de l'any proppasat. Tot lo sobredit se a comptat ab lliures franseses, y pagaran tot lo sobredit de sí al dia y festa de Sant *[Joan de]* juny propvinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Encamp que mànon a Nicolau Torres que pago set lliures, un sou que deu de les inposicions, de les quals se n'avia feta girada a Mijavila, que'l pagàs per diners que dit Mijavila avie bestret per la Vall, y pus ell no ha pagat, la Vall lo a pagat. Y dites set lliures, un sou an de entrar a la Casa de la Terra, y dites pagarà de sí a vuit dies primer vinent/*s*/, en pena del cot.

Dit dia a fet lo Consell doena per notari per presentar-la al senyor supcol·lector apostòlech per la electió de notari de la Vall, com fins así és estat ús y costum. Y són los que an posat en doena: Guillem Areny, de Ordino, y Antoni Pal, Mijavila, de Fontaneda. Y anomenen per portar la doena los que s'an de trobar a Sant Julià per comptar lo de la renda ab dit suscol·lector, que són los següents: de Canillo Miquel Adallach y Pere Mora, de Encamp Joan Antoni, de Ordino ^{|143v} Guillem Areny y Guillem Bons, de la Masana Pere Torres, de Andorra Muntanya y Joan Torres, de Sant Julià los quatre de Consell s'i trobaran y Andreu Pal. Y to/*t*/s acudiran per a demà dematí a Sant Julià, en pena del cot.

Los cònsols de Canillo que mànon a Miquel Adallach y Pere Mora per demà dematí que bàixon a Sant Julià. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que tots los consolats pàgon al metge y barber de sí a diumenge primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que tots los consolats vells y novells que deuen de redre y quístia, que pàgon de sí a diumenge primer vinent, en pena del recot, y que'ls pòrton dits diners a casa de Guillem Areny o a casa de Joan Torres. Y qui no aurà pagat per dit dia, que pago tot lo gasto faran los que aniran demà a Sant Julià per comptar ab lo colector apostòlech.

1660 maig 28

Vuy, als 28 de maig 1660, allargue lo Consell deu cargues de blat per parròquia además de les deu ja allargades de antes. I tant de les dites deu primeres com de estes deu que allargades, los reseptors dels dinés no firmon billet sens no li donon dinés en espècia, ni los cònsols que an de fer los billets no fassen deliurar blat sens que dit billet no sie firmat de dit reseptor dels dinés, ni lo que té de lo blat tampoch no'l fasse sens dites firmes, que no se li tindrà a compte. I per al primer Consell que pòrton los dinés de tot lo blat auran venut, tant de la allargada de antes com de esta, a esta Casa y les deu cargues vuy allargades les venguen al mateix preu de l'altre, a 27 reals carga. I dit blat és per als pobres. Lo tot se deixe al bon judici de dits cònsols i lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i posen reseptors dels dinés de dit blat allargat, tant del vell com de l'altre, so és de dites 20 cargues: a Canillo Pere Pont i Mora, a Encamp Areny, cònsol, a Ordino Joan Soler, cònsol, a la Masana Ramon Rossell, a Andorra Joan Torres, a Sant Julià Mitjavila. Dits reseptors rébon los dinés i firmon los billets i pòrton los dinés a esta Casa lo primer Consell hi aurà, del venut. Lo tot se'ls mane en pena del cot. Asò se entén cada Consell hi aurà de grau en grau del que auran venut, *etcètera*.

^{|144} Dit dia areste lo Consell i mane a Guillem Areny com vaje a les parròquies a seguir per les resènies de armes fasse visura dels blats de l'any 1659 collit, i veje si hi serà a cada parròquia en espècia, i si'l voldrà mesurar i trasportar-lo, ho pugue fer, i pendre los comptes de tot i portar-los a esta Casa. I asò farà junt ab un o dos hòmens de cada

parròquia. Los cònsols li dónon los hòmens voldrà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia a portat Matia Albiel, a dis[mi]nuchtió del memorial la Vall li a encomanat, dotse lliures ab plata, reals de 8, 3, i lo demés peses de dos, y 5 reals dels de deu sous, vuy 8 sous, dich 12 lliures, sous moneda corrent, y sis dobles i mitja or. Lo tot se encomane a Guillem Areny, de Ordino*.

1660 juny 14

Vuy, als 14 de juny de 1660, arreste lo Consell que de sí a dijous primer vinent qui deu al memorial que ten Matia Albiel per pagar a mossur Laqueuna, que pagon y pòrtan los diners a casa de Guillem Areny per dit dijous, en pena del cot. Y los cònsols de Andorra advertiran Albiel vuy mateyx, si és vingut, y li diguen que acabo de cobrar tot lo que li deuen y que porto lo diner a casa de Guillem Areny per dit dijous. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Pere Torres vaje a Fransa y los cònsols de Ordino que mànón un home dels que aniran a firmar les espaseries, que sie de confiansa. Y dits faran lo pagament a mosur Boch per compte de mosur Laqueuna de la paga caiguda a Nadal propasat, y de aquí aniran a besar les mans a mosur de Tresviles y li donaran deu pernills y dos dotsenes y miya de formatges; y dos pernills que reste y miya dotsena de formatges los donaran a mosur de Laflorica. Lo tot faran en pena del cot, y aniran disapte primer vinent. Y pagat que aigen a dit Boch, cobraran àpoca de rebuda del mateyx notari que ten lo debitori, qui és [tal] Farran. Los cònsols de Ordino donaran una cavalcadura per portar los pernills y formatges, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y pose llevador per totes les parròquies per llevar los deutes se deuen de la renda de l'any 1655 y 1656 deguts a mosur Laqueuna, y així mateyx per llevar lo que's deu dels anys 1657 y 1658 y 1659, deguts al col·lector apostòlich, són los següents: primo, a Canillo Joan de Naudí y Antoni Bonit, Encamp Nicolau Areny y Andreu Sansa, a Ordino Masià Oriol y Antoni Pal, de la Cortinada, a la Masana Jovan y Ramon Rosell, Andorra Ricart y Joan Muntanya, de les Caldes, a Sant Julià Guitart y Andreu Pal. ^[144v] Y los sobredits llevadors comensaran a cobrar de sí a vuit dies primers vinents. Y les partides que no pagaran, que fasen aixecusió y que's síngnon penyores, se entén a les partides que y aurà poca expectativa de cobrar; també se faran singnar les collites y qualsevol altra cosa que se'n pugue traure diner. Y lo que dits llevadors

cobrarán, o portaran cada Consell. Y així mateyx, si no's cobre o se cobre, donaran rahó del que auran fet. Lo tot se mane als dits llevadors en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y allargue tot lo blat de la renda y que'l venguen de lí hont se'n tròpie diner, y les parròquies que no'n tinguen, traguén billet a les que'n tindran, y los mateyxos que lliuran lo blat que prenguen lo diner; y lo que vendran fora de la Terra, que n'aigen tot lo que puguen y portar lo diner així mateyx com lo altre. Inseguint dit arrest, se consedeyx als cònsols de Encamp quatre cargues de blat per la parròquia y prometen pagar dits cònsols les quatre cargues de blat a Nostra Senyora de agost propvinent, y són com a deute propi a Juan Antoni Torres; y a Nicolau Areny deu cargues a pagar per dit dia de Nostra Senyora de agost; Adallach se li'n deixe deu cargues a pagar a Nostra Senyora de agost tot primer vinent. Lo tot en pena del cot. A Mora se li'n deyx dotse cargues a pagar per dit dia de Nostra Senyora de agost; a Joan de Naudí se li'n deixe dos cargues a pagar a Nostra Senyora de agost; a Bonet de lí'n deixe una carga a pagar per dit dia de Nosta Senyora.

Dit dia arreste lo Consell que los veadors de sinch parròquies, so és, Canillo, Encamp, Ordino, la Masana y Andorra, per a dijous primer vinent dematí se tròpién a Sant Julià per anar a mirar la qüestió tenen la casa de Bringué ab la casa de Tolze serca del terme de pasturar y leynyar y ramar, en pena del cot, atès s'a donat a cada consolat lo estipendi que toque a cada un perquè lo donen y és tacsat per lo Consell.

Dit dia arreste lo Consell que quant los espanyols vindran a rebre la plasa de la Çeu de Urgell que y vaje Guillem Areny y Mijavila a besar les mans al que vindrà per la resepsió de dita plasa y també a l'II·lustre Capítol de Urgell. Y los cònsols de Sant Julià que avison a Guillem Areny en ser vinguts dits espanyols y Capítol, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que si no poden despedir lo blat de la renda, que la parròquia de la Masana y Ordino mànón Junta per al dia los apareixerà y que mànón les persones a ells benvistes.

^[145] Dit dia arreste lo Consell que per a dilluns primer vinent totes les parròquies fasen visura de térmens, en pena del cot, cada un en ses afrontacions, so és, los de Ordino, la Masana y Encamp y demés parròquies, y cada un que's tròpién a sos llochs a hont se acostumen trobar-se, en pena del cot, y que sie dematí. Y los de Ordino y la Masana comensant a Santa Catarina fins a la Tosa, la Masana y Encamp a Beyxelis, y les demés

visures la Masana y Ordino, Canillo se'n convinguen per al dia los apareyxa de sí al dia de Sant Ot.

1660 juny 30

Vuy, als 30 de juny de 1660, areste lo Consell y done lloch y temps a la parròquia de Canillo y Ordino de fer la visura an de fer de sí al dia de Sant Ot fins al dia y festa de Sant Jaume pròxim vinent, y Ordino que arre/s/to a la parròquia de Canillo per al dia auran de fer dita visura.

Dit dia areste lo Consell que vaige Ramon Guiem a les parròquies de Canillo, Encamp, Ordino y la Masana y veja lo blat s'i trobarà de la renda del bisbe o los diners, y de tot farà memorial. Que o miro bé tot lo blat s'i trobarà y dinés, y que mano una Junta per distribuir lo blat y veure tot lo demés se trobarà. Y que vaije demà mateyx, en pena del cot. La Junta que la mano per tota esta setmana, en pena del cot, y los que's trobaran a la Junta que miron lo diner se porà ajustar per donar-lo al senyor ardiaca de Andorra per compte del senyor bisbe.

Dit dia areste lo Consell y loteje quinze pernills y dits portaran: Canillo tres pernes, Encamp tres pernes y Ordino dos pernes, la Masana dos pernes, Andorra tres pernes, Sant Julià dos pernes. Y també loteje sinch dotsenes de formatges, que són deu formatges per parròquia, y la mitat sien dels vells y l'altra mitat novells. Y les sobredites pernes y formatges portaran de sí a disapte primer vinent a Sant Julià a casa de Antoni Nagual, y dit Antoni Nagual que o rebo tot, tant pernes com formatges. Y diumenge que vaje Guillem Areny a portar-les a la Seu de Urgell, que'n presento sis al governador ab dos dotsenes de formatges. De les restants ne presentarà sis al senyor ardiaca de Andorra ab dos dotsenes de formatges; les tres que resten les presentarà al diputat y taulers del General, una a cada un, y quatre formatges a cada un. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat pàgon les regalies se deuen al canonge sagristà, se deuen de l'any 1658 y lo any 1660¹⁴⁰, y també li pagaran los cònsols heren lo any 1659¹⁴¹ y de l'any 1660¹⁴² lo que rep lo porter major, que és dos sous y mig per parròquia. Y tot lo sobredit pagaran de sí a disapte per tot lo dia, y que pòrton lo diner a

¹⁴⁰ Potser en lloc de 1659.

¹⁴¹ Potser en lloc de 1658.

¹⁴² Potser en lloc de 1659.

casa de Toni Nagual, y los cònsols de Sant Julià los envaran a dit canonge sagristà. Lo tot en pena del cot. ^{145v} Y cada consolat avisarà als cònsols de l'any 1658 y de 1659, los de 58 per les regalies y los de l'any 59 per lo que rep lo porter major. Lo tot se mane en pena del cot.

1660 juliol 3

Vuy, als 3 de juliol de 1660, areste la Junta que tots los que deuen dels blats de la renda dels anys 1656 y 1657 y 1658, que los consolsats procuron en cobrar y executar los dèbits se deuen dels blats y escudor[so]s dels sobredits anys fins al dia de Nostra Senyora de agost pròxim vinent, en pena del cot. La sobredita execusió o entimen als llevadors de cada parròquia anomenats per lo cònsoll, y cada consolat ho entimo al[s] dits llevadors, en pena del cot, que's fasa la execusió promptament.

Dit dia areste lo Consell que los que deuen dels blats de l'any 1659, que pàgon de sí a vuit dies primer vinents, en pena del cot, se entén als que no an pres blat a pagar a Nostra Senyora de agost, y que pòrton los diners a casa de Guillem Areny, de Ordino, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Junta que per lo blat se a trobat per les parròquies, qui són la Masana y Ordino, que los cònsols lo despedesquen en mà segura, que's pugue cobrar del millor modo puguen, lo tot faran en pena del cot, y qualsevol consolat o parròquia ne aurà menester, les sobredites parròquies lo fasen ab billet dels cònsols, en pena del cot.

Dit dia areste la Junta que qui no pagarà de sí a vuit dies a Guillem Areny lo que deuen del blat de l'any 1659, que lo cònsol de Ordino, Joan Soler, fase manar una Junta dematí ab tal que a de saber si auran pagat o no a dit Guillem Areny.

1660 juliol 12

Vuy, als 12 de juliol de 1660, areste lo Consell que Guillem Areny fase una fe y relatió a Don Anton de Peguera conforme an tingut los predesors de Don Anton el castell de la Bastida y vuy ten lo dit Don Anton a dit castell, [com] l'an feta los cònsols de la Çeu de Urgell per la posesió ten dit Don Anton al castell de la Bastida, tan sivil com chreminal, y dir que lo senyor rey catòlich y a tingut gornisió [y] an feta pagar inposisió als de la vall de Andorra y antes no'n pagaven, y o fasa constar a la dita relació.

¹⁴⁶ Dit dia areste lo Consell que atès no tenim doctor en medesina y vuy demane la conducta lo doctor Fo[n]t y un nebot de misser Escales, que Guillem Areny y Joan Antoni

o vejen lo que serà més convenient, y també lo de la conducta se li aurà de donar; així mateyx miraran de conductar-lo al més còmodo se porà. Y lo tot faran en pena del cot tant prest com poran.

Dit dia arreste lo Consell que de sí en avant que les parròqui[e/s] de Ordino y la Masana que tenen blat de la renda, com conste ab un memorial fet a la Junta tinguda als 3 de juliol, que si·l despedeixen anirà per compte dels cònsols de les dites dos parròqui[e/s], a pagar en Nostra Senyora de agost primer vinent, en pena del cot. Y qualsevol altra parròquia o consolat que farà billet a les dites dos parròqui[e/s] per despedir dit blat, que vaje també a son compte dels cònsols, a pagar al dit dia de Nostra Senyora de agost. Lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols de Canillo que execúton ha Call y Som, de Canillo, per cot y recot se'ls a fet per no aver pagat la quístia de 2 lliures, 11 sous, 6 y 7 lliures, 1 sou, 4 deuen de la quístia del senyor bisbe de l'any 1658 y per les regalies y draps a lavà de l'any de son consolat de 1658, que és 1 lliura, 15 sous, 10 dinés, que tot puje 11 lliures, 8 sous, 8. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que les parròquies deuen al canonge Badia, y qui són Encamp, Andorra y Sant Julià, y altres particulars de la Vall, que no pàgon a dit Badia ni a son procurador sens orde del Consell, en pena del cot de la Terra. Y los cònsols de Canillo, si saben ningú de Canillo que degue a dit canonge Badia, que ho fasen enparar tant en comú com en particular. Y que bayxo dit nuntio a Encamp y que·s presento als cònsols, y dits cònsols faran lo mateyx y Andorra y Sant Julià lo mateyx. Y cada consolat lo farà anar de una parròquia altra y cada parròquia que·s presento als cònsols, y los cònsols vagen ab dit nuntio a enparar als que deuran a dit Badia, en pena del cot. Y també se mane a Pere Torres que lo blat ten de dit Badia no·l dono sens orde del Consell, en pena del cot. Y lo mateyx manaran a Ribot, de Sant Julià, los cònsols de dit Sant Julià que no·l dono sens orde del Consell, en pena del cot de la Terra. Tot lo sobredit faran demà mateyx cada consolat, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell Junta per al dia que Trullà s'i porà trobar per donar los comptes de la renda de l'any 1655, y Mijavila li farà avis per quin dia s'i trobarà per donar dits comptes, y farà manar a la Junta les persones que convindran. Lo tot farà en pena del cot.

1660 agost 7

^{146v} Vui, als 7 de agost de 1660, pose lo Consell lo cortó del vi ha deu diners, y que venguen demà mateix a dit preu, y cada consolat ho entimo als tavernés y ostelés [en] ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia se ha fet lo Consell lo afor al blat ha vint-y-vuit reals la carga, so és reals a rraó de 3 lliures, 13 sous, 4 la dobla, y se mane ha cada consolat ho entimon, cada un a ses parròquies, que lo blat se aurà fiat no·n puguen fer pagar més, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Soler, de Ordino, vaje a Fransa a veure si porà traure lo bestiar que lo procurador de mosur de Beuregart a fet detenir en la vila de Tarsacó y que s'enporto los actes tenim de Pere Joan Ribalta, comisari apostòlich, y que·ls remostro a dit procurador o an aquells que convindrà mostrar-los, y que vaje demà mateyx, en pena del cot. Y ab dit Joan Soler y vaige Pere Torres, de Sespony, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Andreu Pal vaje a Perpinyà a trobar lo senyor Pere Joan Ribalta, comisari apostòlich, y que li parlo aserca de les rendes que·ns demane mosur de Beuregart dels anys 1657 y 1658, que isque a la defensa [o], quan no, dit Andreu Pal que li dono o fasa donar una requesta ab consell de son advocat, y que vaye dilluns primer vinent, en pena del cot. Y los cònsols de Andorra li cercaran cavalcadura y l'anviaran demà a Sant Julià a dit Andreu Pal, en pena del cot.

Dit dia vote lo Consell una misa de devosió a invocació del Sant Esperit, y cada consolat la fasa dir lo més prest que puguen, en pena del cot, y la misa la fasen dir cantada y ab absolta cantada.

Dit dia arreste lo Consell y loteje quatre lliures per parròquia, y cada consolat que les porto al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que qui degue dels blats de la renda de 1659, que de sí al dia de Nostra Senyora de agost primer vinent, que pòrton lo diner de dit blat a Joan Torres, en pena del cot, y los demás llevadors dels anys 1656 y 57 y 58 que tinguen les penyores o dinés a punt per al dia serà menester a esta Casa, en pena del cot. Y cada consolat o entimo a ses parròquies an aquels que deuen dels sobredits anys.

1660 agost 14

Vuy, als 14 de agost de 1660, arreste lo Consell que Miquel Adallach y mossèn Guillem Areny vagen a Fransa a parlar ab mosur de Gudanes y mosur de Miglòs y altres persones que convindran per tractar lo que ¹⁴⁷ demane mosur de Beuregart per la renda del bisbe dels anys 1657, 1658, 1659; que o tràcton y acòrdon la sobredita demanda al millor que pugen. Y aniran en ser vingut Andreu Pal de Perpinyà y, en lo entretant, Guillem Areny o Miquel Adallach escriguen a Fransa per fer detenir la venda del bestiar tenen pres a Tarascó. Y en ser vingut Andreu Pal, los cònsols de Sant Julià que fasen manar Junta y que mànon les persones a ells benvist. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que per al dia se tindrà la Junta tothom porto los diners deuen dels blats y cordés de delme, y cada consolat ho entimo a ses parròquies conforme és arrestat al Consell proppasat. Lo tot se mane en pena del cot. Y també los diners del llot de coranta reals.

Dit dia arreste lo Consell que los que deuen de la quístia del consolat de l'any 1658 y 1659 que pòrton lo diner a la primera Junta o Consell se tindrà, en pena del cot.

1660 setembre 12

Vuy, als 12 de setembre de 1660, arreste lo Consell que Pere Babot, de les Caldes, adobo lo camí del Moré fins al grau de les Anelletes, qui va de Andorra a les Caldes, y Joan Torres li dono lo intendi conforme se a de adobar, y que l'aige adobat de sí a vuit dies primer vinents, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que atès restaren a deure Guillem Areny y Miquel Adallach a Fransa, per lo gasto feren les cavalcadures prengueren a Tarascó de la gent de Canillo, 21 franch, que dita gent de Canillo o pàgon, se entén aquells que y tenien lo bestiar, que heren deu cavalcadures, y venen a 2 franchs y dos targes per cap, per bestia. Y Miquel Adallach que·ls cobro y que·ls corespongue de lí hont està obligat o que·ls porto a Ordino a casa de Guillem Areny, que sie ab bona moneda de pes, y los cònsol[s] de Canillo o entimaran a dit Miquel Adallach. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los que tenen orde de executar los dèbits de la renda dels anys 165[5] fins a l'any 1660 inclusive de totes les collites atràs fetes de les rendes de la Mensa Epis- ^{147v} copal, que pàson avant la executió y còbron-se de dits dèbits, y que prenguen or o plata y segonament blat, lo blat que·l prenguen a 20 reals la carga, y

terserament ovelles, borrechs y moltons y que fasen dita executió immediatament. Y los consolats o entimon als que tenen dit orde, en pena del cot, cada un en sa parròquia. Al dit arrest se comprenen tots los que deuen a dita renda dels sobredits anys.

Dit dia arreste lo Consell Junta per a dilluns, als 20 de setembre primer vinent dematí, y anomenen los següents: primo, de Canillo Mora, de Encamp Joan Pal, dit Pont, de Ordino Joan Soler, de la Masana Pere Torres, de Andorra Joan Torres y Bernat Dolsa, de Sant Julià Mijavila, per allestir los comptes de cada qual per los dits dèbits de la renda. Y cada parròquia que pòrton los comptes o diners per dit dia, se entén tot los que tenen orde de llevar dits dèbits. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1660 setembre 22

Vuy, als 22 de setembre de 1660, arreste la Junta que quant lo senyor bisbe sie vingut a la Çeu de Urgell, que Mijavila aviso a Guillem Areny que bayxo y los dos junts vaigen a besar-li les mans per part del Consell. Lo tot faran en pena del cot.

Dit dia arreste la Junta que los que són vuy a la dita Junta mànon als llevadors dels blats pàson avant les exeicusions, avant, y també los que deuen del blat de l'any 1659 que pàgon enmediatament, en pena del cot de la Terra, y lo blat dels cavalls de Lapoçuela. Y que pòrton dits diners del blat a casa de Joan Torres de sí a diumenge primer vinent, en pena del recot de la Terra.

1660 setembre 28

Vui, als 28 de setembre de l'ani 1660, areste lo Consel que tothom que pago lo que deuen dels blats fiats de l'ani 59 y lo que deuen dels dinés del[s] blats que los cavalls se vam ¹⁴³ mengà l'ani 59, y que pàgon ipso facto, en pena del cot de la Terra, y de pagar los Consels que se avian de tenir per dit efecte y lo demás que·s deu, que los levadós tinguen les penores resises per a quant la Val los darà orde de venre-ho, en pena del cot de la Terra.

¹⁴³ En lloc de van.

1660 octubre 2

¹⁴⁸ Vui, als 2 de octubre 1660, arreste lo Consell y pose lo cortó del vi a vuit dinés, y que coménson de vendre en aqueix preu dimars primer vinent, y cada consolat ho entímon als ostalés, en pena del cot.

1660 octubre 10

Vuy, als 10 de octubre de 1660, arreste lo Consell que Guillem Areny vaje a la vall de Àneu ha trobar lo senyor bisbe y portar-li dos cartes del senyor comissari apostòlich y tractar-li lo que a dit Areny li apareixerà per coses convenients a la Val, y que vaje tant prest que pugue.

Dit dia arreste lo Consell y se a pasat compte ab Antoni Nagual y Bortomeu Ribot, de Sant Julià, tant del llot de les set dobles y mija del rosí que s donà en anys pasats, com també del quintal y mig de llana de Garriga. Y se a trobat que la dita llana here pagada y se a trobat que del dit llot resten a deure nou lliures y mija, diem 9 lliures, 10 sous, a rahó de tres lliures, tretse sous y quatre la dobla, dich 3 lliures, 13 sous, 4. Y dites deuen Bortomeu Ribot, de Sant Julià, y Joan Fransès Rosell y Mas de Alins, com a cònsols que heren lo any 1658. Y se mane als dits que pàgon dites nou lliures, deu sous de sí al dia y festa de Tots los Sants primer vinents, en pena del cot de la Terra. A pagat Guillem Areny, de Ordino, per ells*.

1660 octubre 15

Vuy, als 15 de octubre de 1660, arreste lo Consell arrest de camins per totes les parròquies, que adóbon los camins reals y senderes y senderons y aigüeres, que sien adobats de sí al dia y festa de Tots los Sants primer vinents, en pena del cot. Y també mates de lí on n'i aurà les fasen tallar, y adobar tot lo demés sie nesesari, tant de comú com de particular, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Torres dono a Antoni Labèrnia, marxant, cent reals de vuit ab or o plata, y dits cent reals de vuit se li donen al dit Labèrnia per compte de mosenyor lo bisbe. Y donats dits cent reals de vuit, lo dit Joan Torres cobrarà rebuda del dit Labèrnia.

Dit dia arreste lo Consell y se mane a tots los que deuen dels anys 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, tant de resta de blats y escodursos y de cordés de delme tocants a la Mensa Episcopal, que pàgon de sí al dia y festa de Tots los Sants primer vinent, en pena del cot.

Y cada consolat que mànon als llevadors que tenen l'orde d'esta Casa que pàson avant de cobrar los dits dèbits, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Guillem Areny escrigue al col·lector general y los cònsols de Andorra sércon un fadrí per portar la carta a Perpinyà. Lo tot se mane en pena del cot. Y Joan Torres que dono diner al fadrí que aurà per al gasto, lo que sie menester.

^{148v} Dit dia arreste lo Consel y pose a llevador a Geroni Martí y Mas, de Encamp, per llevar los dèbits deuen los particulars de la parròquia de Encamp tocants a la Mensa Episcopal. Lo tot se li mane en pena del cot¹⁴⁴.

1660 octubre 25

Vui, als 25 de octubre 1660, arreste lo Consell y se mane a cada *[con]*solat Consell de la Terra per ha dimecres dematí, y se mane a cada consolat pòrton quatre ducats per parròquia, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que tot lo que se a de portar per al gasto de la venguda del senyor bisbe que u entreguen en mans de Joan Torres, y ell que tingue he compte lo què rebrà, en pena del cot.

Dit dia hareste lo Consell que dimars vagen a rebre lo senyor bisbe, Don Juan Emanuel de Espinoza, los següens: primo, de Canillo Mora, de Encamp Joan Antoni Torres, de Ordino Joan Soler, de la Massana Pere Torres, ha Andorra Joan Torres, ha Sant Julià Antoni Nagual. Y lo cònsols de Ordino que ho diguen ha Guillem Areny que s'i tròpie, y de cada parròquia que vingue un fadrí ab ses armes, en pena del cot. Y los cònsols de Encamp que avisen al senyor balle, y que demà dimars dematí, a 9 ores, se tròpien ha la Casa del Consell.

[1660 octubre] 26

Vui, als 26, done lisè[n]/sia lo Consell a Joan Antoni Torres per als dies següe[n]/ts, fins que lo senyor bisbe sie fora.

¹⁴⁴ *Precedeix a aquest assentament el que sembla ser la part final d'un altre assentament incomplet.*

Aquest text està cancel·lat amb cinc línies verticals. Diu així: [legal] que pàsons avant la execusió y cobransa de dits dèbits, que prenguen los millors pinyores trobaran, primerament plata, segonament blat y polins y ovelles y moltons. Y dita execució faran immediatament, y cada consolat o entimo als.

Dit dia arreste lo Consell y mane Consell de la Terra per a demà dijous y divendres dematí primer vinent, en pena del cot.

1660 octubre 28

Vui, als 28 de octubre de 1660, arreste lo Consell que suposat lo senyor bisbe se'n va demà divendres y li convenen 7 cavalcadures, quatre, 4, ab sella y tres de bast, se mane als cònsols de Andorra ne fassen anar dos, una de bast y altra de sella, de Sant Julià altra de bast, Ordino altra de bast, Canillo, Encamp y la Massana una cada parròquia ab sella o albardó, y que sien assí ha [sis] ores demà divendres, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana que pòrton dotse formatjes dels del pobill Pal y que se'n tórnon los vuit an portat y ls càmbion, que no són rebedós, y que sien demà dematí. Assò en pena del cot.

1660 octubre 29

^{|149} Vui, a 29 de octubre de l'an 1660, areste lo Consel que's pago lo gasto s'e fet de la venguda del senior bi/s/be. Lo gasto s'és lotegat per parocha sis liures, quises sous hi nou, dic 6 lliures, 15 sous, 9, hi se pago de sí a vuit de no/vem/bre, en pena del cot de la Terra.

1660 octubre 31

Vui, als 31 de octubre de 1660, arreste lo Consell que Guillem Areny vaje ha trobar lo senyor bisbe y que s'enporto los papers, so és, lo últim privilegi del General, lo privilegi del rei Felip, licència de l'emperador Carlos Quint, altra licència del rei Don Felip per comersar a Fransa y altre del General y altra de Don Pedro, rei de Aragó. Y lo senyor bisbe li dirà lo que aurà de fer aserca de la inposició nos fa pagar lo governador al castell de la Bastida. Y també s'enporte los papers de Organyà. Y si fan pagar al ratx, que resquesto contra dels cònsols. Y si convé de anar ha Barselona, tant de una cosa com de altra, vaje, si lo Consell lo i aporte, y que's prengue u home per sa compania, aquell que li aparegue, y se mane als cònsols de Ordino lo i diguen, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y se mane als cònsols de Canillo que notificon ha Miquel Adallahc que lo Vai no ha donat de les 30 dobles sinó dos, y que envio les 28 demà per tot lo dia en mans de Joan Torres, en pena del cot. Y en cas que demà no dono dit diner, se mane als cònsols de Andorra sàpien si aurà pagat dita partida, y en cas no u aje, mànon Consell de la Terra y que lo dit Consell se mano per al dia següent, y que sie obligat a pagar jornals y gastos, y lo Consell que sie dematí. Lo tot en pena del cot.

[1660] novembre 17

Vui, als 17 de novembre, mane lo Consell dimecres primer vinent lo Consell de Sant Andreu, en pena del cot, Consell dematí, y los consolats ho mànon als conters.

Dit dia arreste lo Consell que tots los que deuen de les rendes de la Mens[a], de tot lo que deuran de l'endarreriment de les rendes, de tot lo que's deurà, ho i pàgon de quí a demà passat, divendres, per to lo dia, ^{|149v} dinés ho penyores. Y que los llevadós pàsson avant la excusió y que per a dit dia pòrton lo/s/ dinés ho penyores bones, de les millors se trobaran, y que les entrègon en mans de Joan Torres. Y en cas fàlton a dit manament, los cònsols de Andorra per a disapte dematí mànon Consell, y qui faltarà pagarà los gastos se faran, tant de jornals com dels demés gastos. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Guillem Areny, Joan Torres y Joan Antoni Torres vagen a la Seu de Urgell a fer lo pagament de la renda al senyor bisbe y que s'enpòrton los privilegis del General y que'n fassen notori al tauler, y també parlar de la lleuda fa pagar Don Anton al castell de la Bastida y tractar altres coses del bé del comú. Y que vagen en aver ajustat los diners de dita paga. Lo tot se mane en pena del cot.

1660 novembre 20

Vuy, a 20 de novembre 1660, areste lo Consell que totem generalment pàgon lo que deuen de les rendes de la Mensa Episcopal i tots endarrerits se deuen a la Terra, tant de llots com altres, y si's deu cosa de les inposicions, al fin, tant un/s/ deutes com altres, deguts fins vuy dia dalt dit. Y atès que los hòmens ho parròquies que deuen no paguen, trobe la Vall per llevadors y executors de dits dèbits, so és, per anar a demanar, a Canillo y Encamp que i vaje de Ordino Joan Soler y junt ab ell hi vaje Pere Torres, de Sespony, i los dits dos, a cada parròquia de dites, se pendran un home de dites parròquies, so és, lo dia faran la executió, a Canillo un de Canillo lo dia la faran, a Encamp un de Encamp. Y que vagen dijous primer vinent, junt ab lo senyor balle y nuntio, si an de fer dites executions, traent peniores, venent y encantant ipso facto. Y qui deurà, que pago tots los gastos, tant los jornals dels hòmens van com de la justisia, *etcètera*. A Ordino i la Massana que vaje a fer dit efecte, així mateix com diu dalt, Joan Fijat y Ricart, d'Enguordany, y junt ab ell/s/ hi anirà Guitart, de Juverry, y que prenguen home a son gust a cada parròquia de dites ab los mateixos pactes dalt dit/s/, venent y gastos *etcètera*. A Andorra y Sant Julià que i vaje Miquel Calbó, àlies Bortoló, junt ab Nicolau Areny, d'Encamp, i los dos a cada parròquia se prenguen un home a son gust, y asò ab los mateixos pactes, gastos i

journals sobredits. Y de cada debitor, primerament cobrant de les peniores tots los gastos auran fet, contant a cada un per lo que deurà, repartint ha més i més. Y totes les coses de peniores pendran, ho pendran a la quarta manco, y que prenguen per peniores la primera cosa or, plata, bllat i anant mirant les millors mercaderies trobaran o sabran trobar cada un de dits llevadors. Y dels hòmens ells pendran se'ls encarregue sobre son jurament y consientia. Y los dits aniran Andorra y Sant Julià lo endamà de Sant ¹⁵⁰ Andreu, y a Ordino y la Masana que i vagen dilluns primer vinent. Y lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y les peniores pendran, so és, a cada parròquia que'n pendran, les comanaran a persona idònea y suficient fins a tant sien pasats los tres dies de recobro, que és lo discús de la justisia, com ja se'ls done memorial a cada uns de dits que an de fer dit effecte dels deutes.

Dit dia areste lo Consell i s mane als cònsols de cada parròquia que sàprien los deutes se deuen al canonge Badia per pagar-nos del que'ns a fet gastar, y que'n fassen relatió als tras dits actors o llevadors. Asò faran en pena del cot de la Terra. Y dits llevadors que'ls peniòren als que deuran a dit Badia y signon peniores, les millors que trobaran, per fer dinés ab la mateixa forma de justícia. Asò faran en pena del cot de la Terra.

1660 novembre 24

Vuy, als 24 de novembre de 1660, arreste lo Consell que Bernat Dolsa, de Santa Coloma, bayxo a la Seu de Urgell y trague un mandato de la Cúria contra Bortomeu Pal, Trullà, de Bexegonill, y lo y fasa entimar, en què done rahó y compte, dels fruits s'enportà de la renda de la Mensa Episcopal collida lo any 1655, al Consell de la Vall o al síndich de aquella. Y dit Dolsa anirà lo més prest que pугue, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell lo Consell de Sant Tomàs per als 14 de desembre, que serà en dimarts tot primer vinent, y cada consolat que porto quatre perdius de les roges, que no sien de les xerres, y que totom vinguen dematí així mateyx com vuy al Consel de Sant Andreu, y Andorra que'n porto sinch de perdius. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que atès Pere Pont, dit Mora, de Canillo, no a lo blat lo que se li devie dels Consells de la Terra de conseller, se mane als cònsols de dit Canillo, a Call y Som lo pàgon, de sí a vuit dies primer vinents, tot lo que li deuran de dits Consells, en pena del cot. Lo dit Mora està pagat dels sobredits Consells se li deuen¹⁴⁵.

¹⁴⁵ Lo dit Mora... se li deuen *afegit posteriorment*.

1660 desembre 14

Vui, a 14 de desembre 1660, al Consell de Sant Thomàs areste lo Consell y resol que de les 31 lliures, 10 sous conste al codern dels bllats que deu de la parròquia de Sant Julià, s'és trobat que la casa del mas de Tolse ne deu vint-i-set lliures, deu sous, y de dites se a tingut una qüestió que'n són anats davant del senyor bisbe. I dit senyor a resolt que dita casa de Tolse les pago, so és, ab dos pagues, la primera a la collita y l'altra a Tots Sants tot primer vinent, com apar ab carta de dit senyor bisbe tenen los cònsols de Sant Julià. I dits cònsols li'n faran firmar un acte de debitori en favor de la Vall junt ab los gastos, que són 1 lliura, 14 sous, 4, y de cots i recot 6 lliures, 10 sous, 6, que tot serà 35 lliures, 14 sous, 10 dinés. Al debitori de Tolse no a volgut pagar lo cot de 5 lliures, sous ni lo recot de 18 sous, que lo tot se li féu per lo terme de no voler deyxar posohir a Bringué, del Puy, y vui, als 7 de agost, se fa [...] del sobredit¹⁴⁶.

^{150v} Lo dia tras dit de 14 de desembre, a dit Consell, areste lo Consell que atès que Andreu Pal y Esteve Martí firmaren un acte de debitori en favor de Antoni Labèrnia, marchand, de Sant Julià vui abitant, y contra esta Casa, los dits Pal y Martí, tenint orde esprés de dita Casa per firmar dit acte, que és de soma de nou quintàs de llana, salvo iure, y atès que als repartiments dels mals o llanes devie esta Casa en anins passats, y toca dita partida a la parròquia de Sant Julià, i se'n feren deute propi a pagar dita partida contenguda en dit acte y tràurer indemne a la Vall atès que ells s'ho an somit, a resolt lo Consell que dits de Sant Julià pàgon a dit Labèrnia y fassen cancel·lar lo acte firmat per dits per orde de la Vall. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell Consell per a diumenge primer vinent per a les deu hores de la matinada, y los llevadors dels dèbits de les rendes que pòrton los comptes y diners, y també qui voldrà trencar los comptes dels coderns y llibres que vinguen per dit dia. Y cada consolat o notificaran a ses parròquies als òmens que deuen a dites rendes. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Quonsell que Guillem Areny fasa copiar lo privilegi de la franquesa de la lleuda del castell de la Bastida, y tot lo que costarà de copiar lo Consell pagarà, y si convé de fer-ne ostentió de dit privilegi, o farà.

¹⁴⁶ Al debitori de Tolse... sobredit *afegit posteriorment al marge esquerre en sentit perpendicular a la resta del text*.

1660 desembre 19

Vui, a 19 de desembre 1660, areste lo Consell que atès que los llevadors an pres peniores dels que deuen a les rendes o altres debits dins la Vall per coses tocants a la Vall, que totom pague per totes estes festes de Nadal primer vinents, quant no, los mateixos llevadors tórnon cada de dos en dos a ses parròquies conforme ho ab administrat, que u fassen vendre, y asò faran pasat lo dia de Sant Ramon primer vinent inmeditament, en pena del cot de la Terra, y fer-se pagar los gastos als debitors, cada un per lo que li tocarà o deurà, contant per lliura a més i mens.

Dit dia areste lo Consell que vagen a la Seu a parlar ab lo senyor bisbe Joan Torres i Mitjavila per lo que demane de les quísties i menjeria i que lo pàsson com puguen, y que vejen lo privilegi de la lleuda del castell de la Bastida si serà copiat i que·n fassen ostentió, si convé que ho consúltion. Y si convé tràurer súplica per a Barselona per lo de dit castell, que u fassen, ^[15] y que vagen lo dia de Sant Tomàs o lo endemà, a sa voluntat, dels dos dies la un, en pena del cot de la Terra.

1661 gener 3

Vui, als 3 de giner de l'ani 1661, areste lo Consel que Joan Torres y Gilem Areni vagen a la Seu de Urgel a tractar am lo senyor bisbe aserqua de les quèsties y de les coses del quanonge Badia, y am els que y vage Migavila, y que y vagen quant coneixeran la ocasió.

1661 gener 14

Vuy, als 14 de janer 1661, areste lo Consell i pose lo cortó del vi a nou dinés lo cortó, i que venguen demà mateix.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Quanilo aixecúton als cònsols vels de Quanilo los astrans y [cots] y recot, que·s nou liures, un sou y deu dinés, i que·s fàson pagar dins vuit dies, los quals deu [Peirot] de les bordes. Més, aixecutaran los sobredits cònsols a Rosel, de Merixel, per cot y recot, que·s una liura y quatre sous*.

Dit dia areste lo Quonsel que los cònsol[s] de Sant Julià aixecúton a Toni Artiaqua de dues dobles que deu y un requot de deu reals que deu, y una dobla y sinc dinés que deu de quèstia; que l'aixecúton demà mateix, en pena del cot de la Terra, y que u faso Joan Bonet y Toni Nagual. A pagat lo dit Ardiaqua los deu reals del requot: 1 lliura, sous.

Dit dia se areste que Antoni Nagual y Andreu Bonet pàgon set liur[e]s que deuen de son consolat andaredides, y que les pàgon demà, en pena del cot de la Terra, y que les donon a Migavila dit dia.

Dit dia se areste que los quatre de Consel y Migavila míron lo cot de Toni Santuré y Gitart, de Juveri; que·n prengen ynformasió per veu[r]e qui aurà de pagar dit cot, y asò que·s faso dins vuit dies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que Gilem Areni y Miquel Adelac y Migavila vagen a la Seu de Urgel a tractar am lo senor bisbe aserqua de les quèsties y de les coses del canonge Badia, y que y vagen disapte dematí, en pena del quot de la Terra.

1661 febrer 8

Vui, als 8 de febré de l'ani 1661, areste lo Consel que los cònsols de Sant Julià fassen anar un ome am una averia, que porto alguna cosa, y que y vagen dos òmens al castel de la Bastida, y que si'ls demanen la leuda, que no pàgon, sinó que los cònsols de Sant Julià y bàixo[n] am lo notari y que·n lévon un acte y que li entímon y requés[t]on tots dans y enteresos, en pena del cot. Y que s'enpòrton lo privilegi y que·l fàson mostrà am quin orde ho demanen.

Dit dia areste que quant los cònsols de Sant Julià auran fet y complit lo sobredit arest, que Ribot, de Sant Julià, y Migavila vagen a la Seu per donar-ne part al senor bisbe y que·n prengen consel de com nos ne [avem] de governà, y si convé que fàson manar Consel de la Terra.

1661 febrer [9]

^[15] Vui, a [9] de febrer de 1661, areste lo Consell que los cònsols vells de Canillo, qui són Bortoló i Naudí, sopusat an fet pagar lo cot i recot a Peirot per lo que devie dells astranis, que per lo primer Consell pòrton les nou liures i un sous i deu a de pagar dit Peirot per lo primer Consell, en pena dell cot de la Terra, i los cònsols que·ls ho entímon, en pena dell cot.

[1661] febrer 26

Vui, als 26 de febré, donen temps lo Consel als cònsols vels de Canilo per pagar lo astrani y veure les penores fins al segon diluns de Coresma.

1661 març 3

Vui, als 3 de marts de l'ani 1661, areste lo Consel que Toni Solé, di[t] Tolse, pago a Bringué, del Pui, la mitat dels gastos s'és feta a la visura dels sis que la Val avi[a] fet anar per visurar dit terme, ystant lo dit Bringué, del Pui, lo qual los dits visuradós li an donat sentència en favor y que pagàs la m[i]tat dels gastos, y que lo dit Tolse deixo [pasar] a dit Bringué conforme coste la sentència dels dits visuradós, o sinó que s'apelo al Consel de la Val, en pena del cot de la Terra.

Dit dia t[r]oben raonadós la Val quant lo senor vegué tin[r]à les Corts: a la primera semana Miquel Adelac y Joan Colat y a la segona semana Gilem Bons y Joan Torres, y si Miquel Adelac here fora, la primera semana que vingue Gilem Bons y Migu[e]l Adelac que faso la darera semana. Lo qual se'l[s] mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Ordino ascriguen ab Guillem Arein al senyor jutge que paso quant auran rebut la letra del senyor vegué.

Dit dia areste lo Consell que Toni Nagual i Joan Bonet vagen a fer pagar lo Rectoret de aquelles sinc-sentes liures li demane la Terra, i vagen per tota la setmana entrant, i los dits se fasen pagar los guastos faran ells i los demés, i asò en pena del cot de la Terra.

1661 març 18

Vui, als 18 de marts de l'ani 1661, areste lo Consel que totom fase adobar los camins reals y senderons, pedres, mates y aigües, en pena del cot de la Terra, de así al dia de Nostra Senyora.

Dit dia areste lo Consel de Pagament lo Dimarts Sant, que tots los consolats pòrton los dinés de la quèstia, en pena del quot de la Terra, am moneda de pes.

Dit dia areste lo Consel que Forest, de Canilo, rebo de Mora lo blat que este deurà del que deu de la renda, que·s vint-i-nou liures, danou sous y sis dinés, a vint reals la quarga, y asò en pena del cot de la Terra, y que·l rebo duluns¹⁴⁷ per tot lo dia.

¹⁴⁷ En lloc de diluns.

1661 abril 1

¹⁵² Vui, als 1 de abril de l'ani 1661, areste lo Consel que Joan Montània que de aquí al dia del Consel del Pagament age pagat tot lo que reste deure del consolat de l'ani 1657 per lo comte de la quèstia, en pena del cot de la Terra*.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols de Sant Julià de l'ani 1659 pàgon tot lo que deuen de son consolat, tant de quèstia com de lots, fins al Dimarts Sant, que·s lo Consel de Pag[a]ment, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols de Canillo axecúton als cònsols de l'ani 60 de tot lo que deuen i de cots i de recots, en pena dell cot de la Terra, i pòrton per lo primer Consell [el que] an pagat los cònsols de Canillo, reservat que réston 4 lliures, les quals donarà Mitjavila.

Dit dia se mane als cònsol[s] de Sant Julià que axecúton als cònsols de l'ani 59 de tot lo que deuen, tant de prinsipal com de cots y de recots, i pòrton los dinés per lo primer Consell, en pena dell cot de la Terra.

1661 abril 12

Vui, als 12 de abril de 1661, areste lo Consel que Jaume Cal i Pere Tores vagen a Fransa a fer lo pagament de la quèstia, y si poden canviar la moneda, que mosèn Areni, am los dit[s], areméton lo diner a mosur Vergé y que li escrigan que nos fase mersè de fer-nos lo pagament, y que míro[n] a cada paròquia lo que·s perdrà a la moneda. Y les paròquies, que totom que cambio la moneda am or, si poden, y dijous a vespre que totes les paròquies tingen lo pagament a casa de Jaume Cal ho de mosèn Areni, en pena del cot de la Terra. Y comanen los dinés: primo, a Canilo Miquel Adelac, Ancamp Joan Antoni, a Ordino Rufó, a la Masana Torres, Andora Gilemó, a Sant Julià Migavila. Y que dit dia que astà arestat, que los dits, canbiada la moneda o no canbiada, anvíon lo diné al loc asenalat, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell, atès que és vingut a sa notítia que alguns abitants de la Vall serveixen de capa en què alguns forasters venen a esta Vall ab cargues y dits abitants los serveixen de capa en què pòsson en nom de habitants de la Vall, per la franquesa de la Vall en lo dels drets del General de Chatalúnia, per so, y altrament, a resolt dit Consell que cada consolat fasse manar a ses parròquies, porta per porta, que ningú sie tant atrevit de servir de capa a ningú per dit efecte, ni altrament insidir en dites coses ni contravenir

en elles per lo perjudici porie fer a la Vall, se'ls mano que a més de què poden càurer en desgràtia del General, y que si tal fan, se'n farà queixes a dit General y acusasió de les persones insideixen, seran castigats, en pena del cot de la Terra, inremisiblement.

Dit dia areste lo Consel que Antoni Pal, Mitja[*vila*], de Fontaneda, vaje a Barselona per lo del negosi del General y també per la dita lleuda del castell de la Bastida y, si convé, tractà de Organià y tots i qualssevol negosis li aparegue ésser convenients a la defensa de esta Vall y, si convé, condir advocat y procurador y tot lo que a ell li aparegue convingue, y asò se li mane vaje des de firà de Verdú o altres fires, si li convé, aguardar a [...], i de aquí enfora, que vaje, en pena del cot de la Terra.

^{|152v} Lo dia tras dit de 12 de abril 1661 areste lo Consell i loteje dues pernes de carnsalada i sis formatjes, i dites dos pernes Canillo que fasse la una, Encamp l'altra, y que sien de pes de deu lliures, y també fassen dites dos parròquies tres formatges cada una, y dites pernes y formatges que les fassen fins al Dijous Sant primer vinent per tot lo dia i que les pòrtan a casa de Joan Bonet, cònsol de Sant Julià, fins a dit dijous per tot lo dia, en pena del cot de la Terra. I dit Bonet que les envia lo més secret pugue al tauler de la Seu, Josep Crosí, *etcètera*.

Dit dia areste la Val que Joan Antoni Torres vage a la Seu de Urgel per demanar lisènsia y comunicar am lo senor bisbe aserqua de la leuda que nos fan pagar al castel de la Bastida y dir-li que nos dono lisènsia de donar-li una requesta y antima al senor veger, com a senor del castel de la Bastida. Y quant Joan Antoni sirà tornat, y segons l'orde que portarà, que los cònsols de Sant Julià vagen a e[n]timar a Don Antoni conforme lo consel los portarà.

Dit dia areste lo Consell Junta per a disapte primer vinent dematí, so és, de Canillo Miquel Adallach, de Encamp Guillem Torres, de Ordino Guillem Areni, de la Masana Pere Torres, si no va a Fransa, si va, que vingue altre a sa dispositió, de Andorra Joan Torres, de Sant Julià Ribot. I los tots per a mirar los comptes dels deutes, i los tots se'ls mane, en pena del cot, que vingue lo cònsol Colat.

Dit dia areste lo Consell que's vengue lo blat és de la Vall, tant lo que an pres de peniores com lo que resta de la renda de l'any pasat. I dit blat lo posen a dos reals lo sisteró i que's vengue ab lo diner comptant. Y qui's vulle ne vulle a dit preu, que vagen a cercar-lo a Canillo, a casa de Forest, y dit Forest que prengue dinés, y lo que és a Ordino, a casa de Pal, Pal que prengue dinés, y lo que és a la Masana, a casa de Pere Torres, que

prengue dinés. I los tots, com aniran venent, que tinguen los dinés prestos per quant tindran orde portar-los a esta Casa.

Dit dia areste lo Consell que atès que Call, de Sespony, fa una paret al sual del seu pasturer o costes y estreny lo camí real, que torno la paret a son lloch acostumat, tant la que a feta com la que farà, y asò se li mane ho fasse per tot lo mes de abril present, en pena del cot de la Terra, y los cònsols de la Masana lo i entímon, sots dita pena.

1661 abril 24

Vui, als 24 de abril de l'ani 1661, areste lo Consel y troben per raonadós a les Corts, a la primera semana a Joan Colat y Pere Torres, y a la segona semana, si Gilem Bons hés gorit, que vingue, y am el Pelisé, de Canilo, y si Gilem Bons no és gorit, que y vingue Ribot, de Sant Julià, y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

^{|153} Dit dia se areste que los cònsols de Sant Julià vingen dimarts primer vinent per al que serà menesté, segons son consel aportarà, Andorra.

1661 abril 28

Vui, als 28 de abril 1661, se areste que Andreu Pal y Pere Tores vagen a la Seu de Urgel a parlà am lo senor bisbe aserqua del que lo senor veguer a fet declarà les penes de les crides a Gabriel Moles, de Andorra, y Joan Perenalt, denés, y que los cònsols de dites paròquies los sérquon cavalcadura, en pena del cot de la Terra, y que los dits condoesquen advocat si convé, segons son consel aportarà.

Dit dia se areste que vingan sis òmens, so hés, un de quada paròquia, per serquar les ascriptures siran menesté: primo, a Canilo que y vingo Pelisé, Ancamp Joan Pal y Pont, a Ordino Joan Solé, a la Masana Pere Torres, y Andora Joan Colat, a Sant Julià Andreu Pal, y que vingen demà dematí y que vingo mosèn Ysidro, que los cònsols de lí on lo trobaran que lo soplicon, en pena del cot de la Terra.

Dit dia vote lo Consel una misa de devosió per ynvocas[i]ó del Sant Esprit y una ansol[i]a per les ànimes de purgatori cantada, y que's digo lo més pres sie posible.

Promet pagar Andreu Pal per Toni Ardiaca set lliures y trese sous y quatre dinés, y Joan Bonet promet pagar lo demés a compliment del que deu del prinsipal y cot y recot Toni Ardiaca, y Forest page deu reals*.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols de Sant Jul/[i]à aixecúton a Tolze del que deu de cot y recot y que u fasen sempre que tinguon ocasió del bale. Y tot se mane en pena del cot de la Terra¹⁴⁸.

1661 maig 5

Vui, als 5 de mag de 1661, se areste que Andreu Pal y Pere Torres *[vagen]* a la Seu y s'enporten tres cartes de pergamí, y que y vagen disapte, per tractà am lo senor bisbe aserqua de les crides*.

1661 maig 10

Vui, als 10 de mag 1661, areste lo Consel *[que]* Miquel Adelac, Joan Antoni Torres y Toni Pal, Migavila, vagen a la Seu de Urgel per parlar am lo senor bisbe aserqua del que's de les crides y donant-li raó del que's sosoït al castel de la Bastida am los soldats, al molí de Arcavel, y també que pàrlon am lo general per lo tempts que avien donat, que's caigut a Sant Marc, y que vagen digous primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Val que apréton los dalt dits lo que nos a fet gastà lo canonge Badia del que nos a fet gastà per la renda.

Dit dia areste lo Consel que los que deuen de andarer/[i]t del blat de les rendes que pàgon lo que deuen de así a dimenge per tot lo dia, en pena del cot de la Terra. Y si los dits que deuen no pagan, que los qui aur/[a]n aixecutat al primer arest que'ls fàson pagar y vengen les peniores.

1661 maig 30

^{153v} Vui, als 30 de mag de l'ani 1661, al Consel de Santcugesma, troben per mostafasos y veadós de aygües:

Primo, a Canilo mostafàs Forest, veador de aigües Pere Morra.

Ancamp mostafàs Jeroni Martí, veador de aigües Joan Pont.

A Ordino mostafàs Jaume Cal, veador de aigües Nicolau Torres.

A la Masana mostafàs Pere Torres, veador de aigües Joan Bons.

Per mort dels mostasafos de Andorra y les Caldes se el·legeix als cònsols Colat y Aldiàs fins a Santcogesma¹⁴⁹, veador de aigües Joan Marc.

A Sant Julià mostafàs Toni Nagual, veador Andreu Bonet.

Los capitans són los segens:

A Canilo Fortuna.

Ancamp Poró.

A Ordino Joan Figat, de Lorts.

A la Masana Giraut.

Andorra Josep de Coletes.

A Sant Julià Toni Bou, de Fontaneda.

Dit dia a trobat lo Consel de la Val per sobreposats a Joan Montana y Miquel Mainadé, de l'ofisi de paraire, y per sobreystants Masià Albiel y pesadó a Joan Colat, tots de les Caldes. Lo tot ho tindran en pena del cot de la Terra. Y vol lo Consel que qualsevol portarà fil al tixidó, que demane lo pesadó per pesar dit fil, y quant serà tixit, lo tixidó demanarà lo pesador per pesar dit drap, y lo pesador pendrà de sos trebals, tant del drap com del fil, sis dinés, y asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel junts am los sobreposats que degú no puegue colorà fil, tant pagesos com paraïres, en pena del cot de la Terra y de sinc sous per la luminar/[i]a de Sant Pere Màrti/[r], y que dites penes les pugen acusà los vint-i-quatre de Consel y los sobreposats, y asò se mane en pena del cot de la Terra, y que ensidesque en bant, tant lo que lo portarà com lo que'l tixirà.

Dit dia areste lo Consel, juntament am los sobreposats, que los sobreposats, a les Caldes, segesquen les botigues cada semana lo disapte, y a Sant ¹⁵⁴ Jul/[i]à que fàso/[n] lo mateix. Y que péso/[n] les filases y lo drap Miquel Capdevila y Andorra Perot Duran. Y si troben frau en dit ofisi, que o agen de denu/[n]/sià als sobreposats y cònsols y conselès. Y que los dits draps no's pugen ordí, los draps amples menos de trenta vies y los cordelats vint-i-vuit vies. Y se mane als consolats que o a/[n]/tímon a ses paròquies. Y tot se mane en pena del cot de la Terra. Y asò que no pugen ensidí de tot lo mes de juni en dites

¹⁴⁸ Segueix un assentament incomplet cancel·lat amb una creu en forma d'aspa. La redacció final i correcta està a continuació.

¹⁴⁹ Aquesta nota es va afegir posteriorment a la mort dels mostasafs, els quals apareixen ratllats. El nomenament original deia: Andorra mostafàs Joan Torres y a les Caldes Joan Montània.

pen/*e/s* de colorà lo fil, y que los dits paraires no pugen pasar [*l'o*]/ra de molí ni de cortó ni dels talés, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consel lo vi a quatorse dinés lo cortó, moneda corent per Catalúnia.

Dit dia posen lo pa a quatre liures al real, y que vengen demà mateix, y que los cònsols o entímon tots a ses paròquies. Y totom que prenge los reals de vuit conforme core en Catalúnia, en pena del cot de la Terra, y la demés moneda, so hès, dels dèbits se faran de hasí enlà.

Vui, dia, [mes] y ani susdit, areste lo Consel que Joan Solé y Joan Figat, dit Ricart, vagen Ancam y Canilo per aixecutar los que deuen a la Val conforme los darà memorial, en pena del cot de la Terra, y que vagen demà mateix.

Més, se mane als cònsols de la Masana que de así a dimequ/*r*/es per tot lo dia pòrton deu liures, dose sous y dos que deuen dels iguals*.

Més, se mane als cònsols de Ancamp que de así dimeques primer vinent pòrton a casa de Gilemó tot lo que deuen, que [*és*] tres ducats y trenta-y-vuit targes deuen de la quèstia, en pena del cot*.

Dit dia areste lo Consel que Miquel Adelac vage a la Seu de Urgel per portar los dinés que aquesta Casa deu al senor bisbe y que y vage digous primer vinent, y tot se mane en pena del cot de la Terra, y que s'enpòrto los privilegis.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols de la Masana i de Ancamp no paguen lo dalt dit arestat, que agen de pagar tot lo guasto s'és fet lo dia del Consell de Santcogesma.

1661 juliol 22

^{154v} Vuy, als 22 de juliol de 1661, arreste lo Consell que cada consolat pòrton quinze lliures de plata a Sant Julià per pagar tres anyades de la menjeria que demane lo senyor bisbe, y que les pòrton per a diumenge primer vinent, que·ls tinguen a migdia a Sant Julià, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que resten sis hòmens de Consell Andorra tant que lo senyor bisbe estigue Andorra, y després lo aconpanyaran fins a la creu de Arcavell, y los hòmens se entén un de cada parròquia: de Canillo Call, de Encamp Joan Antoni, de Ordino Ramon Guiem, de la Masana Sabater, de Andorra Joan Colat, de Sant Julià Mijavila. Y dits

hòmens que míron los papers de l'arxiu si trobaran lo privilege de la menjeria demà dematí. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los sis hòmens resten que repartesquen lo gasto se a fet a la vinguda del senyor bisbe, y que fasen lot per pagar lo dit gasto.

1661 juliol 25

Vuy, als 25 de juliol de 1661, arreste la Junta dels sis anaren acompanyar al senyor bisbe y an repartit lo gasto se a fet Andorra y Sant Julià a la vinguda del senyor bisbe. Se trobe que se a gastat trenta-sis lliures, dotse sous de moneda, a rahó de deu reals lo real de vuit de plata. Trobam que toque per parròquia sis lliures, dos sou/*s*/ de dita moneda. Y dita cantitat pagaran de sí a diumenge primer vinent. Que cada consolat pòrto les dites 6 lliures, 2 sous los toque a pagar a Joan Colat, de les Caldes, y dit Colat que pago de dit diner a qui·s deurà. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia se mane que los cònsols de Canillo y de Ancamp pòrton los dinés de la menjeria se deu a monsenyor lo bisbe. Dimarts a la punta del dia sien ha Sant Julià, y que·ls donen dits dinés ha Ribot, de dit lloch. Lo tot en pena del cot y gastos, si n'y aurà.

Dit dia areste la Yunta que Mityavila vaye a la Seu de Urgell per a portar los dinés de la menjeria a monsenyor lo bisbe, y que cobro àpoca de lo que s'és pagat de la quístia y de la menjeria.

Dit [*dia*] se areste la Yunta que qualsevol parròquia faltarà en complir de portà dits dinés a Sant Yolià, que Mityavila mano [*al*] Consell ho fase manar, y que lo dit Consell se¹⁵⁰ pago y tots los gàston¹⁵¹ se faran de aquells que faltaran en complir dit arrest.

1661 agost 7

¹⁵⁵ Vuy, als 7 de agost de 1661, arreste lo Consell que Antoni Pal, Mitjavila, y Joan Antoni Torres vagen ha parlar ab lo senyor bisbe aserca del manament a fet a la Vall que se li entrego lo que los comuns deuen al canonge Badia, per a respondre a dit manament y eixir a la defensa en tot lo que·s porà fer y, també, demanar la confirmació dels privilegis conforme an confirmat sos predessessós, y que vagen dos dies passat Nostra Senyora a trobar-lo de lí ha ont sie, en pena del cot.

¹⁵⁰ Probablement en lloc de ho.

¹⁵¹ En lloc de gastos.

Dit dia fa lo Consell lo afor del blat que s'és fiat ha vint-y-sis reals de plata la carga, so és, los reals de vuit a deu reals y les dobles ha 3 lliures, 13 sous, 4, y que ningú no'l pugue fer pagar més, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi ha setze dinés corrents, y que venguen demà mateix, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que atès Bortomeu Trulà, de Bexagonil, se a retengut dels fruits de la Mensa Episcopal de l'any 1655, que Bortomeu Ribot y Joan Bonet, en arribar aquí, li parlon en què tórno lo que se aturà de dita renda ho que vingue a donar comptes, y quant no, se prosoirà per justícia. Lo tot se'ls mane en pena del cot. Y lo primer Consell ne tórnon resposta.

Dit dia arreste lo Consell que los llevadós vagen ha executar los deutes dels memorials del que resten a les rendes y que vagen cobrant les collites tenien consignades, y que Ribot y Joan Bonet executon a Tolse dels cots y recots y per lo deute en ser caigut. Lo tot en pena del cot.

1661 setembre 10

Vui, als 10 de setembre 1661, arreste la Junta que Anthoni Pal, Mitjavila, vaje a la Seu y que torno resposta ha una carta ha enviada Don Anton, veguer, a la Vall en què diu se fasse elecció de raonadós, que per al dia li aparegue fasse manar lo Consell. Y aquell dia jurarà y se farà el·lecció de raonadors y les demás raons ha ell ben vistes, perquè les Corts són closes després de Sant Miquel de maig, y se¹⁵² pretén ninguna cosa, que vingue ha donar justes causes per a obrir-les. Lo tot se li mane en pena del cot.

1661 setembre 15

^{155v} Vuy, als 15 de setembre de 1661, arreste lo Consell que atès lo senyor veguer a uberts Corts, posen per arraonadors la primera setmana Miquel Adallach y Mijavila, la segona setmana Guillem Bons y Joan Antoni Torres, tersera setmana, si no's ten Consell, entretant que los araona.

Dit dia arreste lo Consell que lo senyor veguer vol fer unes crides, que los arraonadors miren lo que sien y se deixe a son albitre de tot.

¹⁵² En lloc de si.

1661 setembre 18

Vuy, als 18 de setembre de 1661, arreste la Junta que Joan Antoni vaje a parlar ab lo senyor bisbe aserca de les contribusions y de unes egües que lo veguer demane a Colat o a la Vall, y que s'enporto lo privilegi que tenim de l'any 1655 de Sa Magestat Christianíssima, que Déu guarde, y que vaje demà mateyx. Y, també, que parlo per los que tenen les penes trencades, qui és Joan Ribot, de Angordany, y Gabriel Moles, de Andorra. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1661 setembre 27

Vuy, als 27 de setembre de 1661, arreste lo Consell que, quant la Paula Çerret o lo procurador del canonge Badia vingue, Joan Antoni Torres li farà resposta sobre la demanda que farà dit procurador. Y se li done a dit Joan Antoni los prosohiments per a respondre, y si se a de pladejar, que condoesque advocat y procurador per pladejar dita causa. Lo tot se li mane en pena del cot.

Dit dia areste dit Consell que Miquel Adallach mano a Nicolau Pradet, de Encamp, dono a Joan Antoni Torres tres dobles o lo valor de elles de sí a diumenge primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y pose lo vi novell a sou lo cortó de moneda corrent y lo vi bollit al mateyx preu, y si és barrejat, novell y vell, tot a un preu, y que coménson de vendre lo dia de Sant Miquel y cada consolat ho entimo. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y done lisiència¹⁵³ a Miquel Adallach, major de dies, de posar un fill seu que's nomene Antoni Ermengol, de posar-lo al col·legi y plasa que la vall de Andorra ten en la vila de Toloza, regne de Fransa, nomenat lo col·legi de Foyx, ab tal que lo dia que dit Antoni Ermengol aurà acabat sons estudis y se absentarà de dita plasa de dit Col·legi, la tingue de tornar al Consell o Comú de la vall de Andorra. Y ab aqueyx pacte se li done lisèntia.

¹⁵⁶ Dit dia de 27 de setembre areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià prenguen informatió de aquells se presum que an donat croca a l'aygua de Balira, qui són Andreu Bernat y Fransès Tor y Germà Bonans, tots del lloch de Sant Julià, y que al primer Consell ne dónon rahó, en pena del cot.

¹⁵³ En lloc de lisiència o lliènsia.

1661 octubre 7

Vui, als 7 de octubre 1661, arreste lo Consell Consell de Pagament per ha dijous antes del dia de Tots Sans, y per a dit dia tots los consolats pòrton los dinés per a pagar la quístia del senyor rei, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que·s fasse adobar tots los camins reals y senderons y que sien adobats de quí al dia del dit Consell de Pagament, en pena del cot, y que·s poso costes a cada part del pont Pla, de lí ha ont sie menester, en pena del cot, y que a la primavera ho adóbon a pedra y ha cals, que estigue bé y que sie adobat ha Sant Joan de juny. Lo tot se mane als cònsols de Andorra en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que atès los cònsols de Sant Julià no an provat qui avie donat croca, se'ls ha fet lo cot de dos lliures, sinhc sous y vuit, lo qual cot se fa an aquells que·s provarà auran donat la croca, y en cas no u pròvon y lo Consell y fasse altres agències y prove/s/, vol lo Consell que dits cònsols paguen lo cot.

Dit dia arreste lo Consell que ninguna persona gosó pescar a Balira al tems del fressà les truites ab asparavers, verjols y covets ni ab altres in/s/truments, acceptat ab línya, so és, de vui fins ha Nadal. Lo tot se mane en pena del cot. Y los consolats ho antímon a ses parròquies sots la mateixa pena, acceptat avent legítima causa, que los cònsols y consellés puguen donar llicència cada u a ses parròquies.

1661 octubre 26

Vuy, als 26 de octubre de 1661, arreste lo Consell que Joan Antoni Torres vage a tornar resposta al mandato a entimat lo procurador del canonge Badia als cònsols de Sant Julià, y que condoesque advocat y procurador, y si serà menester de anar a parlar ab lo senyor bisbe, que y vaje y que fasa tot lo que dega fer per dit effecte, inseguint lo consell de l'advocat, y que vaje lo més prest que puegue, en pena del cot.

^{156v} Dit dia arreste lo Consell que atès que la parròquia de Sant Julià deu /y/ no ha pagat ha miser Lavèrnia nou quintars de llana que la Vall li deu després lo any 1656, arreste lo Consell que los cònsols de Sant Julià paguen o fasen pagar ha miser Lavèrnia dits nou quintars de llana de quí a mitg novembre, en pena del cot, y passat aquel dia que entreguen lo acte a la Vall y fassen escancel·lar l'aprisia.

Dit dia arreste lo Consell que Guitart dono ha Antoni Senturer dotse reals y mitg de la mitat de un cot que se avie fet a dit Senturer. Lo tot se li mane en pena del cot de quí ha 8 de novembre.

Dit dia arreste lo Consell y mane a Joan Bonet, cònsol, y Antoni Nagual, los dos del lloch de Sant [Julià], que donen y paguen Antoni Artiaca deu reals de plata, a rahó de deu reals lo real de vuyt, de sí al dia de Sant Martí primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell Junta per a diumenge en quin/se/ primer vinent, Consell, un de cada parròquia, y que tothom porto lo diner deuran de la quístia, y que donon orde en fer-los portar lo dit diner a mosur Vergé, de Tarascó, y que li escriguen mos fasa mersè de pagar al tesorier y cobrar rebuda. Y qui aurà pagat dita quístia, de sí al dia de Tots Sants, que no estigue obligat a pagar ningun gasto de aport, si no, en tal cas, se n'aige de pagar, que·ls pago qui no aura pagat de sí a dit dia de Tot/s/ Sants. Lo tot se mane en pena del cot.

1661 novembre 13

Vuy, als 13 de novembre de 1661, arreste lo Consell que Miquel Adallach vaye a la Çeu de Urgell a tornar resposta al manament mos a enviat lo senyor veguer aserca de les contribusions y, de qui, que vage a Monserat a parlar ab lo senyor bisbe aserca de dites contribusions y del negosi del canonge Badia, y al tot que fasa lo que puga, y que vaje lo més prest que puegue, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y loteje dos pernills de carnsalada y una dotsena de formatges, y los pernills y formatges faran Ordino y la Masana, tant la una parròquia com l'altra, y que les pòrton dits pernills y formatges demà dilluns a Sant Julià als cònsols, y dits cònsols les faran portar al tauler de la Çeu de Urgell. Los pernills que sien de pes de deu lliures. Lo tot faran en pena del cot.

1661 novembre 23

Vuy, als 23 de novembre de 1661, areste lo Consell que los llevadors dels debits de les rendes vaigen demà mateyx a fer pagar a qui degue y los dinés trauran los donaran a Guillem Areny. Lo tot faran en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat fasa manament a cada parròquia, als cònsols que heren lo any 1657, pàgon deu dobles deuen a la Casa de la Terra, y que les pòrton a casa de Guillem Areny de sí a quinse dies primer vinents, en pena del cot.

¹⁵⁷ Dit dia de 23 de novembre arreste lo Consell que Joan Soler, de Ordino, vaje a la Seu de Urgell, y de quí a Barselona, per a defensar lo de la contribusió mos demanen que paguem, y també lo del pasatge del castell de la Bastida, y que vaje lo més prest se puge, en pena del cot, y que s'enporto los papers, que és lo privilegi del rey de Fransa ab una còpia y altre del castell de la Bastida ab una còpia.

Dit dia arreste lo Consell que Guillem Areny mos fasa mersè de enviar lo diner de la quístia a mosur Vergé, de Tarascó, y dit Vergé que ns fasa lo pagament al tesorero, y també escriure a mosur Laqueuna si ns vol aguardar lo que li devem ab pagant-li los apors, y que escrigue en nom de tot lo Consell.

1661 novembre 25

Vui, als 25 de novembre de 1661, arreste lo Consell que, atès lo senyor veguer ha obertes Corts, se enomene¹⁵⁴ per arraonadós ha Bernat Dolsa y Mitjavila ho persona de Consell anomenada per ell, em¹⁵⁵ pena del cot, y que fasen prestar lo jurament al senyor veguer y jutge y que n lèvon acte. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell una missa de devocció¹⁵⁶ cantada, ab absolta a les ànimes, a invocació de l'Esperit Sant, y que s fase dir a cada parròquia lo més prest se puge, en pena del cot.

1661 novembre 28

Vuy, als 28 de novembre de 1661, areste lo Consell que Masià Oriol vaye a Fransa, a Tarascó, a fer lo pagament de la quístia y que demano temps a monsieur Laqueuna si ns vol aguardar lo que li devem, pagant los apors, y que vaje lo més prest que s puge y que prenguen los dinés de la quístia ten Guillem Areny. Lo tot se mane en pena del cot.

Vui, als 28 de novembre 1661, arreste lo Consell que los cònsols de l'any 1660 de Andorra cònton ab los marmessors de la casa de Montanya del que demane de anades y vingudes que se'ls estave escotat lo dit any, y que si res li deuen, lo pàgon entre quinse dies, en pena del cot.

¹⁵⁴ En lloc de anomena.

¹⁵⁵ En lloc de en.

¹⁵⁶ En lloc de devoció.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Andorra fasen portar un pernil de carnsalada al metge, que peso dita perna deu lliures, y que la y fasen a la Çeu de Urgell per lo dia de Sant Andreu primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat pòrton quatre perdius de les groses y Sant Julià sinch per al Consell de Sant Tomàs. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1661 desembre 9

^{157v} Vuy, als 9 de desembre de 1661, arreste la Junta que los cònsols de Encamp qui eren lo any 1657, y los de Canillo y la Masana així mateyx, pòrton quatre dobles cada parròquia de les dalt dites per al dia del Consell de Sant Tomàs primer vinent, y així mateyx cada consolat que pòrton lo que resten dels curtatges del diner de la quístia. Tot lo sobredit se mane en pena del cot.

Dit dia loteje la Junta dos formatges per parròquia y quatre perdius per parròquia y que les pòrton per al dia del Consell de Sant Tomàs primer vinent, en pena del cot.

1661 desembre 10

Vui, als 10 de de^[sem]bre de 1661, areste lo Consell que Joan Antoni Torres vaije a parlar ab lo senyor bisbe que vaije esta nit mateis, en pena del cot, i que prenge fadrí si n vol.

1661 desembre 18

Vui, als 18 de desembre de 1661, arreste lo Consell que los cònsols de la Massana entímon ha Pere Torres que, en pena del cot, obro lo prat per a passar lo camí conforme feie antes. Lo tot se ls mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y se mane als cònsols de Encamp que mànon ha Joan Rossell que adobo la gravada del Pui d'Encamp, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que fassen adobar lo camí de l'Ubac, so és, de la palanca de Andorra fins al pont nou, en pena del cot. Y més, se ls mane adóbon lo camí del coll del Mas fins al pont Pla y a la serra de l'Anor fins a les palanques. Se mane als cònsols de la Massana ho fasen adobar, y tot^[s] los sobredits arrests sien complits de quí al dia de Nadal, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Mitjavila vaje a portar la carta a portat Ramon Guiem al senyor veguer y que sàpie lo que's, i'n donarà avís al Consell perquè, si se a de fer altra deliberació, vingue antes lo Consell no sie desfet o que escrigue, y que vaje demà dematí, en pena del cot.

Dit dia que a prestat lo jurament lo senyor de Garono per veguer d'esta Vall a demanat sisena per balle, i lo Consell pose y dicte sisena les persones següens:

Primo, a Canillo Joan Naudí, de Soldeu.

A Encamp Joan Pal, Pont.

A Ordino Thomàs Pal, Babot.

A la Masana Pere Torres, de Sespony.

Andorra Matia Albiell, de les Caldes.

A Sant Julià Andreu Pal, de dit Sant Julià¹⁵⁷.

Dit dia arreste lo Consell que les parròquies deuen dels curtatges del diner de la quístia y també les parròquies de Canillo, Encamp y la Masana quatre dobles deuen los que heren cònsols lo any 1657 y dos formatges cada parròquia, que tot lo sobredit o portaran a casa de Guillem Bons per a dijous primer vinent, y així mateyx y portaran quatre perdiu[s] cada apròquia per a dit dia, y dit Bons los ¹⁵⁸ donarà a Vergé, de Tarascó, dinés y formatges y perdius, y dit Vergé o pagarà y donarà a qui dit Bons li dirà. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell Junta per a demà, un de cada parròquia, qui són: de Canillo Miquel Adallach, de Encamp Joan Antoni, de Ordino Guillem Bons y mossèn Areny, de la Masana Pere Bons, dit Querol, de Andorra Colat, de Sant Julià Ribot.

1661 desembre 20

Vuy, als 20 de desembre 1661, arreste la Junta que Miquel Adallach vaye a parlar ab mosur de Gudanes aserca de les contribusions, y que vaye dijous primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste la Junta que los cònsols que heren lo any 1657 pàgon sis dobles de les deu que deuen de dit consolat y que les pàgon per totes les tres festes de Nadal primer vinent, en pena del cot de la Terra, y que pòrton dites dobles en mà de Mijavila. Y quant

per dites tres festes no agen pagat, que Mijavila fasa manar Consell a gastos de qui deurà. Lo tot se mane en pena del cot.

1662 gener 18

Vuy, a 18 de jener de l'any 1662, a la Junta se n'a portat Andreu Pal una capsa ab uns papés y pergamins que són per la franquesa tenim al pasaye del pont de Horganyà, los dits són 4 de pergami y 4 de paper. Y que dit Andreu Pal los dono a mosèn Areny o a qui convindrà dels que bayxaran a Urgall¹⁵⁸. Als 18 de fabrer a tordat Andreu Pal los sobredits papers a la Casa del Consell; lo mateix dia se n'a portat los sobredits papers Mijavila a Barselona, ab lo privilegi y còpia del castel de la Bastida¹⁵⁹.

1662 gener 25

Vuy, a 25 de jener de 1662, areste lo Consell que los consolats de 1661 que van pendre en compte de pagar los consellés, que'ls pàgon per tot lo mes de jener, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat entímon a ses parròquies que ningú pago lo pontatge al pont de Organyà.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Andorra fasen pagar a l'ereu de Jaume Ribot, de Angordany, tres dobles, salvo iure que deu de la tersa de la Llobatera, y si no volen pagar a bones que y vagen ab la justícia, y que fasen la dita executió lo més prest se pugue, en pena del cot.

^{158v} Dit dia de 25 de janer de 1662 arreste lo Consell que los cònsols de Encamp executon a Nicolau Torres y a Nicolau Pradet per tot lo que deuen a esta Casa, y que fasen la dita execusió demà mateyx, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Bons pago per tot lo mes de janer dos dobles en descàrr[c]h del que deu a la Vall, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols que heren lo any proppasat de Sant Julià que fasen pagar a Tolze, per lo que deu a la Vall, dos dobles per tot lo mes de janer tot primer

¹⁵⁷ Segueix l'inici d'un assentament que diu: Vui, als 19 de desembre 1661, arreste lo Consell.

¹⁵⁸ En lloc de Urgell.

¹⁵⁹ Als 18 de fabrer... dels castel de la Bastida afegit posteriorment.

vinent, en pena del cot. Y tots los sobredits dinés portaran en mà de Mijavila, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat que heren lo any 1657 que pàgon mija dobla de les deu cargues de blat deuen de dit any, y que pòrton dit diner en mà de Mijavila, y pagadores per tot lo mes de janer, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Mateu Moles y Bernat Dolsa, de Santa Coloma, vajan diumenge primer vinent a Sant Julià a tornar resposta a Bringer, del Puy, y Antoni Soler, de Tolze, aserca de les pretentions tenen sobre del posoir del terme, y que vejen, ab la una part y altra, si·ls poran conpondre de què Bringué dono lloch Antoni Soler de poder apel·lar als vint-y-cuatro de Consell, y si no u vol considir, que mànon a dit Soler, en pena del cot, deyxos posoir a dit Berenguer conforme li an donada la posesió los veadors de la Vall. Y fet li auran manament a dit Tolze y vol apel·lar, li consediran lo apel·l als dits vint-i-cuatro de Consell, encara que dit Bringer no u vulle consentir. Lo tot se mane en pena del cot. Y si dit Tolze apel·le, que li deguen pagà los gastos dels veadors, que són dos reals de vuit, que altrament no se li consedirà lo apel·l.

1662 febrer 18

Vuy, als 18 de febrer de 1662, arreste lo Consell que Miquel Adallach vaje a Fransa a parlar ab mosur de Gudanes que·ns fasa mersè de fer venir una carta del senyor rey per a l'intendant que vuy és a Perpinyà en què no·ns demano més les contribusions, y que s'enporto lo privilegi real, que·l fasa copià y que·l torno así, y que vaje a Fransa lo més prest que pugue, en pena del cot.

¹⁵⁹ Dit dia arreste lo Consell que Antoni Pal, Mijavila, vaye a Barcelona aserca del pasatge de Organyà y lo pasatge del castell de la Bastida, y que s'enporto los papers de Organià y també los del castell de la Bastida, y que vaje lo més prest que pugue, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Mijavila, quant bayxará a la Çeu de Urgell, vaye a parlar ab lo senyor bisbe aserca de fer donar comptes a Trullà, de Bexegonil, del que s'enportà de la renda lo any 1655 y, insiguint lo parer del senyor bisbe, que fase lo que·s dega fer.

Dit dia loteje la Terra una dobla per parròquia y que cada parròquia la porto lo primer dia de Coresma en mà de Mijavila, en pena del cot.

Dit dia loteje la Terra dos pernills per parròquia y vuit formatges per parròquia y que fasen sien aixutes y de pes de onse lliures y que fasen sien cosa bona, tant los formatges com los pernills, y que·ls pòrton lo primer dia de Coresma a casa de Mateu Moles Andorra, y dit Mateu Moles que les fasa portar lo endemà, que serà lo dijous, a casa del Vay, de Arfa. Lo tot se mane en pena del cot.

1662 març 9

Vuy, als 9 de marts de 1662, arreste lo Consell que, segons la resposta faran los de Organyà, Andreu Pal vaje a Barselona. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia loteje la Terra una dobla per parròquia y que demà a migdia cada parròquia los tingue a Sant Julià en mà de Andreu Pal. Lo tot se mane en pena del cot¹⁶⁰.

1662 març 26

Vui, a 26 de marts 1662, areste la Junta que Guillem Areni dono còpia dell privilegi portà lo senyor de Granó i també de la acsepsió com lo avem rebut per vegué al sennor de Laflorica, governador dell castell de Fox, per una carta que·ns a escrita de data dells 19 de marts 1662, la qual és en plica.

1662 abril 11

Vuy, als 11 de abril de 1662, arreste lo Consell que cada parròquia y los particulars de aquelles se guàrdon que no·ls prenguen los bestiaris ni altres coses per rahó de les contribusions endarerides mos demanen, que en tal cas que·ls prenguen, lo Comú de la Vall no·ls està en res, y cada consolat que u entimo a ses parròquies demà mateyx, en pena del cot.

^{159v} Dit dia de 11 de abril areste lo Consell lo Consell del Pagament de les Talles per al dia de Sant Miquel de maig primer vinent, y que cada consolat pòrton lo que deuen, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Andreu Pal vaje a Barselona si los de Organyà pasen avant de fer pagar lo pontatge, de prompte y entretant que escrigue al procurador y que li envio les tres lliures y catorse sous. Lo tot se mane en pena del cot.

¹⁶⁰ Segueix Dit dia arreste sense cancel·lar.

Dit dia loteje la Terra set reals de moneda corrent per cada parròquia y que demà los pòrtan en mà de Andreu Pal, y dit Andreu Pal los enviarà a Barselona com dalt està dit. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell Junta per a divendres primer vinent y se anomenen los següents: de Canillo Miquel Adallach, de Encamp Joan Antoni, de Ordino Guillem Areny, de la Masana Pere Torres, balle, de Andorra Mateu Moles, de Sant Julià Andreu Pal. Y cada un dels anomenats sobredits avisaran, o faran avisar per los cònsols, als que deuran a esta Casa que vinguen per allestir los comptes per dit dia. Y los sobre anomenats miraran tots los comptes y faran tot lo que's dega fer així mateyx com si fos en Consell ple. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Antoni Calba, dit Guiem, de Angordany, y Miquel Calbó, dit Bortoló, de l'Aldosa, vagen a executar als hereus de la casa de Tolze, de Sant Julià, per tot lo que deuen a esta Casa, tant de cots y recots com de altres dèbits. Y aniran a fer dita executió de sí a vuit dies primer venints, y que traguin penyor/*e*/s que se'n pugue traure dinés. Lo tot se mane en pena del cot. Y se mane a Bonet, de Axir/*i*/vall, vaje ab los sobredits a fer-los assistència, en pena del cot.

1662 maig 8

Vuy, als 8 de maig de 1662, arreste lo Consell que Andreu Pal vaje a la Çeu de Urgell ab Mijavila a pagar la quístia y menjeria al senyor bisbe y que li fasen lo pagament ab moneda corrent, y que vagen demà mateyx, en pena del cot. Y se'ls done plen poder als sobredits Andreu Pal y Mijavila que fasen lo que'ls aparegue per lo bé comú en pagar dita quèstia y menjeria.

^{|160} Dit dia arreste lo Consel que Joan Antoni vaje a Puyxçerdà per saber si lo balle de la Vall de Querol ten ningun orde del govern de Perpinyà per fer-nos pagar la contribusió, y també si trobaria alguna còpia del que mos demanava Pere Sirvent per lo de la contribusió. Y que vaje lo més prest se pugue, en pena del cot. Lo sobredit arrest se deyxe albitre de Joan Antoni de anar a Puigserdà. Y dit Consell arreste que dit Joan Antoni y Andreu Pal y Miquel Adallach y Mijavila vejen y determinon lo que's dega fer per la sobredita contribusió. Lo tot se mane en pena del cot. Y sempre serà convenient de fer manar Consell, o faran, y aplicar altres persones a ells ben vistes per allestir dits negosis de la sobredita contribusió, *etcètera*.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Canillo fasen portar la clau de l'arxiu demà dematí, que sie así a la punta del dia, y Andreu Pal y Mateu Moles y Joan Soler y miraran si trobaran com se paga la quèstia al senyor bisbe, y també miraran si trobaran un privilegi que parle de la menjeria y també la confirmació de privilegis que an fet los bisbes proppasats. Y Andreu Pal portarà los dits papers a la Çeu de Urgell. Lo tot se mane en pena del cot.

1662 maig 22

Vuy, als 22 de maig de 1662, al Consell de Santcugesma, vote dit Consell una misa cantada ab abso/*l*/ta, a invocació del Sant Esperit, y que cada consolat la fasa dir lo més prest se pugue, en pena del cot.

Dit dia trobe la Terra mostasafs y veadors de aigües los següents:

Primo, a Canillo mostasaf Miquel Call, veador de aigües Miquel Calbó.

Encamp mostasaf Nicolau Torres y Joan Antoni veador de aigües.

A Ordino mostasaf Joan Soler y Masià Oriol veador de aigües.

A la Masana mostasaf Fonta y veador de aigües Pere Querol.

Andorra mostasafs Bernat Dolsa, a les Caldes Pere Figat, dit Ricart, y veador de aigües lo dit Dolsa.

A Sant Julià mostasaf Antoni Pal, Mijavila, y veador de aigües Antoni Guitart.

^{|160v} Capitans de la Vall són los següents:

Primo, a Canillo Rusquet.

Encamp Nicolau Pradet.

Ordino Ramon Call.

A la Masana Aiern, de l'Aldosa.

Andorra Miquel Muntanya.

Sant Julià Bernat Bou, dit Gastó, de Fontaneda.

Dit dia arreste lo Consell que's vaje a rebre lo senyor bisbe a la creu de Arcavell per a dimechres dematí primer vinent, y aniran los següents: primo, de Canillo Miquel Adallach ab un fadrí, de Encamp Germà Pal ab un fadrí, de Ordino Pal ab un fadrí, de la Masana Ramon Rosell ab un fadrí, de Andorra Joan March ab un fadrí, de Sant Julià Andreu Pal ab un fadrí.

Dit dia a trobat lo Consell per sobreposats per lo ofisi de perayres a Joan Colat y a Miquel Inbert, los dos del lloch de les Caldes, y Masià Albiell per sobreinstant, y pesador Miquel Maynadès, tots del lloch de les Caldes. Andorra se pose per pesador a Miquel Muntanya, a Sant Julià se pose per pesador a Miquel Capdevila. Y tots los sobredits tindran y obcervaran tota la consuetut bona com s'és observada fins al dia present, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi a quatorse dinés, y que venguen demà dimarts a dit preu, en pena del cot.

Dit dia mane lo Consell que se adóbon los camins, tant de cumú com de particular, camí real y senderes y senderons y aygüeres, de así al dia ho festa de Santcugesma, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que tots los que deuen a esta Casa, tant del compte de les deu dobles que deuen totes les parròquies com de altres dèbits que deuen los particulars, y que pàgon de sí al dia de Santcugesma primer vinent, en pena del cot, y cada consolat o entímon a ses parròquies als que deuran. Lo tot se mane en pena del cot.

1662 maig 24

¹⁶¹ Vuy, als 24 de maig de 1662, areste lo Consell que los cònsols de Andorra fasen una perna *[de]* pes de 10 lliures y los cònsols de la Masana altra perna del mateix pes, y los cònsols de Hordino altra perna del mateix pes, y los de Encamp y Canillo fasen una dosena de formages, que és mitja per parròchia. Y estes pernes y formaiges an de donar una perna y sis formaiges al taulé de la Seu de Urgel, y altra perna y sis formaiges al deputat està a Santa Creu, y la altra perna al senyor mégie. Las dos pernas y mitja dosena de formaiges enviarian los de Andorra a Sant Julià y la altra mitja dosena de formaiges enviarian los de Canillo a Hordino y, junt ab la perna, o enviarian a dit deputat, y asò serà fins a dimarts primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1662 maig 27

Vuy, als 27 de may de 1662, a la Junta avem contat los gastos se són fets a la venguda del senyor bisbe. Reste dita Junta que los cònsols de Encamp y Canillo pòrton los dinés resten a deure de dit gasto de así al dia o Diumenje de la Trinitat, en pena del cot.

Dit dia aresten que Miquel Adellach y Andreu Pal vayen a la Seu de Urgell a besar les mans al senyor bisbe per a traure confirmatió del senyor bisbe del privilegi, y que vajen dimecres primer vinent, en pena del cot.

1662 juny 21

Vuy, als 21 de juny de 1662, areste lo Consell que los consolats apòrton los dinés de les regalies a Sant Julià, que són 1 lliura, 13 sous, 4, so és, per parròchia, y que sie ab moneda de plata, so és, lo real de vuit a deu reals, y que los apòrton divendres primer vinent, que·ls apòrton a casa de Andreu Pal, y dit Andreu Pal los aportarà a la Seu de Urgell, y que prengue Consell de nòstron avocat. Y si se aurà de pagar ab moneda corent o moneda forta, o si se aurà de deposità. Y que y los¹⁶¹ aporato dits dinés lo dia de Sant Joan. Y los consolats que faltaran a portar los dinés dit dia pagaran tots los gastos s'i poran fer. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell Junta per averiguar tots los comptes enderarits¹⁶² poden deure los consolats pasats aserca de les deu dobles devien les parròchies, y tots los dinés particulàs, y los que deuen de sensals, pensions enda~~re~~rides, y per pasar dits comptes se mane dita Junta per a dimarts primer vinent, que serà a 27 del corent, y per dita Junta se *[manen]* ^{161v} los següens: de Canillo Pere Pont, Mora, y Miquel Adellach, de Encamp H*/i*erònim Martí, Mas, y Joan Antony Torres, de Hordino Antony Pal y Guillem Bons y Guillem Areni, de la Masana Ramon Rosell y lo senyor batlle Pere Torres, de Andorra Mateu Moles y Joan Colat, de Sant Julià Mitjavila, Andreu Pal.

1662 juny 27

Vuy, als 27 de juní de 1662, areste la Junta que mosèn Areny fase una súplica per al senyor balle perquè declaro a la qüestió tenim ab lo senyor canonge Badia aserca dels gastos nos a fet fer a dita Vall, y que Pere Pont, Mora, la presente juntament ab Hierònim Martí, dit Mas, y que la presenten a dit senyor en lo punt la tindran rebuda dita súplica, y que li digen que declaro lo més prest li sie posipble. Y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

¹⁶¹ En lloc de los y.

¹⁶² En lloc de endarerits.

1662 juliol 3

Vuy, als tres dies del mes de juliol de 1662, a la Junta se a llojejat deu reals corents per parròchia per enviar a Barselona, y dits dinés se són donats a Andreu Pal que y dono horde en enviar-los a Barselona.

1662 juliol 10

Vuy, als deu dies del mes de juliol de 1662, areste lo Consell que per tots los dèbits se deuen a la Casa de la Vall, com conste ab un memorial, posen per llevar dits dèbits los següens: a Canillo Andreu Rosell y Jaume Veciat, que fasen pagar los de la parròchia de Encamp; y los de Encamp faran pagar als de la parròchia de Canillo, que són Hierònim Martí y Germà Pal; los de Hordino faran pagar los de la Masana, que són Pere Pal y Pere Rufú¹⁶³; y los de la Masana faran pagar als de Hordino, que són Joan Bons y Joan Pere Torres; los de Andorra faran pagar als de Sant Julià, que són Joan Colat y Joan March; y los de Sant Julià faran pagar los de Andorra, que són Andreu Bonet y Joan Franch Rosell. Y faran pagar tots los dèbits se deuen, tant dels dèbits dels sensals com de tot lo demás poden deure les parròchies a la senyora Paula Serret per la paga a de fer a esta Casa dita Paula, y faran pagar¹⁶⁴.

1682 abril 4

|¹⁶² Vuy, als 4 de abril 1682, a compt[at J]Joan Antoni Rosell, de Ordino, ab lo Consell, y contats tots los gastos a fets fins vuy, anades y vingudes de Barselona y altres coses fins dit dia, y rebatuts tots los partits agués rebuts tant de llots fets per la Casa com les dobles rebé de Guillem Areny per Bernat Pieire, com dels cònsols de Sant Julià, dist[r]ets tots dits rebuts, se trobe lo Consell reste devent a dit Rossell sent tres lliures, tretse sous y un diner, [diem] 103 lliures, 13 sous, 1.

Y també, dit dia se a contat tots los seus jornals y de fadrins fins vuy, dia dalt dit, y distretes les dos partides se li eren posades als padrals, que són una de 12 lliures, altra de deu lliures, y distretes dites partides se trobe la Casa li reste devent de dits jornals sent vint-i-sis lliures, diem 126 lliures, sous.

¹⁶³ En lloc de Rufó.

¹⁶⁴ Aquest assentament està incomplet. El text que continua al foli 162 comença 20 anys després, el 1682, la qual cosa ens indica un relligat incorrecte.

Dit dia se fa nota que lo dit Rosell done rahó que en mà de miser Geroni Farrer, de Barselona, reste que ell hi a deixat encomanat trenta-tres lliures, vuit sous a solta de la Vall, diem 33 lliures, 8 sous.

Dit dia areste lo Consell y loteje sent y sinquanta lliures, diem 150 lliures, sous, que faran a vint-i-sinch lliures per parròquia, les quals seran per pagar a l'alt dit Rossell les alt dites 103 lliures, 13 sous, 1, bestretes les restants quaranta-sis lliures, sis sous y onse dinés rebrà també dit Rosell a bon compte de la suma alt dita dels jornals. Y dit llot los consolats pagaran fins a dijous primer vinent, portats dits dinés en mà de dit Rosell, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y loteje trenta dobles o lo valor de elles, so és, sinch dobles per parròquia, y los consolats les pàgon, fins a la fira de Verdú a la mateixa vila de Verdú y fira, al síndich anirà a Barselona de aquí enfora, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y loteje trenta-sis pernills de carnsalada, so és, de pes de deu lliures y sis dotsenes de formatges, que és a sis pernes y dotse formatges per parròquia, y lo tot portaran a Sant Julià a casa Toni Vila, y dit Vila que ho rebo. Lo tot que sie cosa bona, si n'i avie que no sie rebedor y bo, que u fase cambiar. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y que u hi pòrton fins a 15 del present mes de abril, sots dita pena. Y Joan Antoni Rossell que vaje a Barselona a fer pasar avant lo que ja ell té en mans y donar los pernills y formatges a qui li aparegue, asò en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que atès que ja en dies passats lo Consell prometé de vendre los béns y era ten a Pratarredó, o pagues, a Joan de Call, del Tarter, a vint-y-vuit lliures per cada any. Y per no tenir así lo acte de dits béns, que l té lo doctor Bernat Picart, així que resol dit Consell que los quatre són vuy de Consell de la parròquia de Encamp li fasen la transportasió a dit Joan Call, és a saber, per tot lo preu s'és estimat y en nom de esta Casa, ab què lo dit Joan Call, després de l'acte de transportació, fase acte de debitori o pagar a dites pagues de dites 28 lliures, sous, cada paga o any, ab fermansa de son germà Miquel Call, del Tarter. Ab què ab estos pactes lo Consell ho tidrà per ben fet. Y se'ls done tot poder per dita venda, etcètera.

|^{162v} Lo dia atràs dit areste lo Consell que les quatre mules són vingudes de Rodés per compte de la Vall, que són [en mà] de Joan Antoni Torres, que les entregue a Joan Antoni Rosell, de l'Ordino, i que dit Rosell les vengue, si pot. Y los dinés se n'auran sien entregats a Joan Antoni y ell que dispo de dits dinés com a cosa sua pròpia. Després de aver scrit

lo dalt dit, a resolt dit Consell que Rossell dalt dit, ab què li agraden, se les pugue aturar, com diem ab què li agraden, y lo preu pagant, enperò, tot lo que costen de compra, y si hi a int/e/rès del diner també tot a son compte. Si no li agraden, que resten en compte de la Vall.

Dit dia areste lo Consell y lleve que ningú pugue jugar a ningun gènere de joch de envit, ni de present ni amagadament, y també que ningú pugue jugar a l'ostal, ni l'oste ho pugue permetre, a ningun gènere de joch dins de dit ostal. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra. Los consolats ho fasen intimar sots dita pena de demà mateix en enllà.

1682 abril 17

Vuy, als 17 de abril 1682, areste lo Consell que los cònsols de Ordino, un o tots dos, a son albitre, vagen a la Masana a rébrer informations sobre del mormur an tingut al Consell de la parròquia o altres parts sobre del síndich de esta Casa y, si menester serà, fer-los pendre de jurament als qui·ls apareixerà, per saber la veritat de dit mormur an aquells qui·ls serà ben vist. Y per pendre·ls de jurament, si menester serà, se valdran del senyor balle. Asò se'ls mane o pòrton llest dits cònsols a esta Casa al Consell de Santcogesma primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Ordino prenguen los sindicats, tots dos, que són un fet als 5 de janer 1680, l'altre a 4 de abril 1682, y dits donaran a Joan Antoni Rosell, de Ordino, si·ls a menester. Tots dos los pendrà com ell vulle y que li mànon per part de esta Casa, en pena del cot de la Terra, vaje a enllestir lo plet té en mans a Barselona, que u fase, en pena del cot de la Terra. Se li mane com ja està arestat al Consell proppassat de 4 de abril de dit any¹⁶⁵.

1677 desembre 14

¹⁶³ Vuy, a 14 de desembre 1677, al Consell de Sant Thomàs, areste la Terra que sobre de un paper s'és vist de Fransa que Rossell, de Ordino, si hi va a Fransa, que i veje. I si ell no i va, Joan Rull o altre a ells ben vist ho fasen mirar o fer-hi anar lo més prest sie possible. Si se a de gastar, la Casa pagarà. Lo tot se'ls mane als dos en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Terra que Joan Antoni Torres, si en ninguna manera pot, que·s servesque anar a Puigcerdà a besar les mans al senyor governador de la plasa sobre de la treta del blat, si·s pot, que la Vall ne té nesesitat. Y que i vaje o, si ell no i pot anar, que sie servit mirar qui hi sie convenient que lo i fase anar, que esta Casa li done totes forces ab tot.

Dit dia areste la Terra y pose lo pa a vuit dinés la lliura, so és, de pes a la fleca, y que·s vengue a dit preu dijous primer vinent i no antes.

Dit dia areste la Terra i loteje trenta dobles de or o lo valor de elles, que és sinch dobles per parròquia, y los consolats les pòrton o portar fasen en mà de Joan Antoni Torres, de Encamp, fins al dia de Sant Antoni de gener primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Terra y loteye noranta pernills y quinse dotsenes de formatges, so és, faran quinse pernills y trenta formatges per parròquia, i dites pernes an de ésser de pes de dotse lliures perna, i lo tot, tant pernes com formatges, que sie tot cosa bona y eixutes. Y lo tot faran portar los consolats fins a tant Rossell, de Ordino, avisarà, y les portaran a Sant Julià a casa de Andreu Pal, y dit Andreu Pal rebo lo tot, que sie cosa bona, si no, que·ls ne fase tornar lo que no convingue. Y si no porten lo tot bo, se'n comprarà a costes de aquells. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y dit Rossell se li mane repartesque dites pernes y formatges conforme ell li apareixerà a qui se deuen donar, sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell que serca de una qüestió de Vila, de Sant Julià, ab la confraria dels gloriosos sant Pere Màrtir y sant Ivo dels peraires, que a dita qüestió que los administradors de dita confraria fasen visurar lo acte o concòrdia tenen a Rossell, de Ordino, y Guillem Areny y dits dos ho miraran y ho d/e/clararan com millor los aparegue sie just.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de la Masana i de Andorra i de Sant Julià envían a Pere Sucarà, de la Cortinada, dos formatges cada parròquia de les tres dites fins al dia de Sant Tomàs primer vinent, i són per acabar de pagar la dotsena atràs dita, com los demés ja·ls a rebuts*.

Dit dia se a contat lo bo de la quèstia ab Joan Rull i distret los dinés avie donat al cònsol de Andorra i al notari, 1 dobla, y a Colat, 3 lliures, ara restarà bo en mà de dit Joan

¹⁶⁵ El salt cronològic que es produeix en el canvi de foli ens indica un relleigat incorrecte del llibre.

Rull set lliures menos un sou, diem 6 lliures, 19 sous*. A pagat lo dit Rull i rellevat avant al gasto anar a [Mon...]a¹⁶⁶.

1677 desembre 23

Vui, a 23 desembre de 1677, areste lo Consell que Colat dono orde a la empara a feta lo Serqueda, de Monfaré, aserqua demane la vacua parada. Los consolats, qui degue, que pago de quí al dia de Sant Jolià, en pena del cot de la Terra, lo que demano lo an 1671, 1672, 1673.

|^{163v} Vui, dia tras dit, areste lo Consell [i] pose la lliura del pa a nou dinés; los consolats o entímon venguen de[mà] mateix.

Dit dia dalt [dit] areste lo Consell que los cònsols de Canillo donon al[s] cònsols de Andora dos lliures, tres sous i onse dinés fins al dia de Sant Jolià, i que pago tres mises se deuen a Calbó, si és, més o menos, dels arendamens deuen dels prats de Canillo a esta Casa. Si a de cobrà o portaran, si·ls a de satisfer, esta o satisfarà, pagat lo llibre a Pellisé, dic 6 lliures, sous.

1678 gener 9

Vuy, als 9 de janer 1678, areste lo Consell que attès nos avien llevat la treta del gra de Fransa y ara, a thenor de nostres privilegis, lo senyor intendant està a Montalvà nos a tornat lo poder-ne tràurer per nostre propi ús tant solament, y ab tota franquesa de drets de lleuda, pontages y gavela, ab què no se permeto ningú ne puegue vendre als forasters ni dins de la Vall ni fora de aquella, lo que dit senyor intendant nos o a manat ab graves penes fins a pena de la vida, per so y altrament areste dit Consell que d'esta hora avant no i aje ningú tant atrevit que en dites coses fase ningun gènere de frau en vendre pa ni blat ni altres grans a persona ni personas fora la Vall, ni per ells ni per interposada persona, a pena del cot de la Terra y a les penes per dit senyor nos a posades. Y además se pose sis hòmens tinguen attendència a dites coses no·s fase frau, so és, un a cada parròquia, y se i posen los següens, so és, a Canillo Miquel Adallach, cònsol, a Encamp Joan Rossell, de Mosquera, a Ordino Joan Soler, Ramon Guiem y además, a Llorts, Fiyat, sogre y gendre, per absència de la un l'altre. Y dits que tinguen atenció avisar los collers o altres fransesos pòrton blat o pa no·l venguen a forasters fora la Terra, en pena del cot de la Terra, y si hi [veni]en, en poder-los arestar, res los ho enpàron per pagar o castigar a dits

¹⁶⁶ A pagat lo dit... anar a [Mon...]a *afegit posteriorment*.

delinqüens, *etcètera*: a la Masana Pere Torres, de Sespony, i Bons, del Puy, Andorra los cònsols, andós, a Sant Julià Andreu Pal, major de dies. Lo que tot se mane totom tingue attendència a fer-ho bé y fer-ho manar, porta per porta, tot lo contengut de est arest, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y vote una missa de devoció com se acostume y los consolats la fassen dir lo més prest sie possible, so és, sots invocasio del Sant Esperit, que Déu sie servit il·luminar-nos, *etcètera**.

Dit dia areste lo Consell i loteje nou dobles de or o lo valor de elles, que és una dobla i miga per parròquia, i són per pagar a Joan Rull que se li deu de bestrets a fet al camí de Fransa anar a trobar lo intendant a Montalvà ab Rosell, de Ordino, distret lo que deu dit Rull atràs. A dit Rull se li reste dit gasto noranta-quatre frans, tres tarins. Dit llot de dites nou dobles és 99 frans. Pagat dit Rull, lo demés restarà a la bosa, que serà quatre frans, desaset tarins, ho portaran lo darrer diumenge del present mes, portat en mà de dit Joan Rull, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i lleve lo joch de envit, so és, que ningú pugue jugar a ningun gènere de [joch ...] i als ostals a un joch, y a Lors los [...], en pena [del cot de la Terra].

|¹⁶⁴ Lo dia atràs dit de 9 de janer 1678 areste lo Consell que, attès que lo Serqueda y lo ardiaca major demanen la vaca parada dels anins 1671, 1672, 1673 y ésser-se enpeniat lo senyor degà Vidal en fer tornar la enpara, areste dit Consell que cada parròquia fase enllestir a les dites tres aniades de dita vaca parada, que cada uns se enllestesquen donant rahó a qui an pagat o que pòrton rebuda o que pàgon sens falta fins a diumenge primer vinent, en pena del cot de la terra, i dites rebudes o relacions o dinés portaran a Ordino a Joan Soler, de dit Ordino.

1678 març 5

Vui, als 5 de mars 1678, areste lo Consell que atès que i a alguns que·s ceixen¹⁶⁷ de què lo apotecari no té la botiga ab los requisits nesesaris, que se li fase vesitar la botiga per dos doctors i un apotecari expert, so és, lo apotecari que vingue de Pucserdà i los doctots soplicar al doctor Tàraga i al doctor Guiat nos fassen mersè de adestir-i, satisfets de sos salaris. I lo tot se ancomane i·s mane a Joan Antony Torres, de Encamp, i a Joan Antony Rossell o fassen, que aquesta Casa los done plen poder, i dit Joan Antony Torres

¹⁶⁷ En lloc de queixen.

que asestesque a Sant Julià lo dia que·s farà la vesita i que·s prengue un compani, lo que ben vist li sirà, i se·lls mane en pena del cot de la Terra, i que·s fase lo més prest puegue ser.

Dit dia lloteje lo Consell quatre pernes i vuyt formatjes, so és, Sant Julià una perna i dos formatjes per a portar al senyor bisbe ab¹⁶⁸ vint-i-dos formatjes que i a a casa de Andreu Pal, i Rossell, de Ordino, los enviarà al senyor bisbe com està ordenat avant al Consell de Sant Tomàs proppasat, i les tres pernes restans faran Canillo una i dos formatjes, Encamp una i dos formatjes i Ordino una i dos formatjes, de pes de onse lliures cada perna, i les portaran a casa de Rossell, de Ordino, de quí als 25 de mars, en pena del cot.

1678 març 20

Vui, als vint de marts 1678, areste lo Consell que per lo de la vaca parada, per lo que demane lo Serqueda, de Monfarré, se mane a Antoni Colat que vaje dimarts, que serà als 22 del corent, a portar-li los dinés y que trague rebuda, y que la aporte a esta Casa, de tots los tres anis, que és lo que demane dels anis 1671 y 1672 y 1673. Los dinés los avem donat, so és, *[los]* cònsols de la Masana que·ls donon a dit Colat, que són tres dobles de or, y un sou¹⁶⁹ y setse sous ab una rebuda del que li pagà Joan Soler, de Hordino, al dit Serqueda.

1678 abril 5

Vuy, als 5 de abril de 1678, areste lo Consell que atès que se presum de què encara que sia fet altre arest de què fe¹⁷⁰ fa abús, y per no saber-o de ferm de que·n venguin fora de la Terra de dit blat de Fransa, se mane de nou, en pena del cot de la Terra, que ningú se atrevesque de vendre blat ni ningun gra fora de la Terra que aporten feaent de les parròquies y de la persona té lo horde del Consell, y si no van ben despedit, que·ls arèston, y també que ningú no se atrevesquen, ningú dels abitans de dita Vall, de comprà blat sinó per los paticulàs de dita Vall. Tot en pena del cot.

|^{164v} Dit dia se posa lo pa a vuyt dinés la lliura. També, dit dia, se pose lo cortó del vi a trese dinés, y que véngon des demà mateyx.

¹⁶⁸ *Segueix onse i sense cancel·lar.*

¹⁶⁹ *En lloc de una lliura.*

¹⁷⁰ *En lloc de se.*

Dit dia lo Consell done tot plen poder als síndichs de esta Casa que a la ocasió a·lls ben vista fasen manar Junta y que [a·lls] ben vist mànon les persones los convindrà per lo que ells saben convé. Y lo que dita Junta farà, que esta Casa o tindrà per fet y agradable. Y dits síndichs són Joan Antoni Torres y Joan Antoni Rosell.

Dit Consell areste y mane als cònsols de Sant Julià de què tãcon lo portal de dit lloch cada vespre y dematí que l'hòbron, en pena del cot.

Dit dia se donen los dinés de la quèstia a Joan Antoni Rosell los aporte al senyor bisbe, y que cobro àpoca o rebuda conforme és acostumat y que la aporte en esta Casa. Lo dels dinés que se li entregue són tresentes y trenta-y-sis lliures, onse sous y onse dinés, diem 336 lliures, 11 sous, 11, los quals li entregará Joan Rosell, del Pui de la Masana. Los an pagats i an portat àpocha a esta Casa*.

Dit dia se mane a tots los consolats que per totes les tres festes de Pasqua primer vinent cada consolats apòrton als cònsols de Andorra, cada consolat, setse, 16, dinés. Pagaran 1 lliura, 13 sous, 4.

1678 abril 11

Vuy, als 11 de abril de 1678, areste la Junta que Pere Pal, Sucarà, y Nicolau Torres, Jener, los dos de la parròchia de Hordino, vagen a Fransa a parlar ab lo senyor governador de Foyx, mosur Dejerch, aserca de què nos deixen pasar blat en Andorra, y que si no poden negociar aquí, que vagen a Montalbà a trobar lo senyor intendant y que negosien lo millor pògon, y asò se·ls mane en pena del cot.

Dit dia se mane a Andreu Pal que vaje a la siutat de Urgell per a donar horde al que demanen los del Generall, y que vaje demà mateyx, en pena del cot.

|¹⁶⁵ Dit dia de 11 de abril areste dita Junta y lloteje, per anar a Fransa y a la siutat de Urgell, per parròchia huna dobla per parròchia. Los cònsols de Andorra y de Sant Julià los aportaran les dos dobles esta nit a Andreu Pal y los de Canillo, Encamp y Masana, Hordino les apòrton en mants de Joan Soler, en pena del cot, demà per tot lo dia.

1678 abril 30

Vuy, al darrer de abril 1678, areste lo Consell i mane a Macià Babot, de les Caldes, y Ramon Call, Pere Babot, de Ordino, y que vagen a trobar lo senyor duch de Novalles a Serdània per tornar-li resposta de una nos a escrit, y que·l prégon per part de esta Casa

sie de son servey tenir paciència del que demane, que los hòmens de esta Casa són avall sien vinguts, que creem sirà dins nou o deu dies lo més llarch, y que vagen si és possible anit a dormir a Soldeu. Lo tot se'ls mane pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i vote una misa de devosió sots invocasió del Sant Esperit que·ns vulla il·luminar en tot. Los consolsats la fasen dir lo més prest sie possible, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i loteje trenta-sis pernills de carnsalada y nou dotsenes de formatges, so és, sis pernills y divuit formatges per parròquia, lo tot cosa bona, les pernes an de ésser de pes de deu lliures, y en avisar Miquel Adallach o los que van a Serdània o auran de anar avisaran les pòrtion les parròquies, les pòrtion a ont se'ls avisarà sens dilació, en pena del cot de la Terra. Y si an de anar a Canillo, Adallach les rebo, lo tot sie cosa bona, y asiento lo tot, tant pes com altre. Y també se loteje pagar vuy, dia present, per anar los alt dits y pagar lo propi a portat la carta, ab tot vint-i-sinch reals per parròquia, que és tot quinse lliures, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que attès lo alt dit i los alt dits Macià i Ramon no an pogut acomodar les coses, resol dit Consell que los cònsols o consellers de Ordino i de Encamp mànon a Joan Antoni Torres y a Joan Antoni Rosell vagen a trobar dit senyor de Novalles, o lo un si l'altre no s'o¹⁷¹ trobe. Lo que anirà, *[s]*i vol altre company y fadrí, que se'l prengue a son gust, y que dist*[r]*ibuesquen lo present alt dit o que prenguen lo que·ls apareixerà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1678 maig 23

Vuy, als 23 de maig 1678, al Consell de Santcogesma, se fa nominació de consellers com és acostumat, y se anomenen los següents, so és:

A Canillo Bortomeu Calbó, de Soldeu, y Miquel Adallach, Solm.

De Encamp Nicolau Torres, Areny, Joan Rector, alias Ermengol.

De Ordino Joan Antoni Rossell y Pere Pal, Sucarà.

De la Masana Joan Antoni Colat y Sabastià Busquets.

De Andorra Joan March Torres y Moles y Thomàs Babot.

De Sant Julià Andreu Nagual y Fransès Berenguer, alias Vila.

Dit dia se pose mostafasos, so és:

¹⁷¹ En lloc de s'i trobe.

De Canillo Andreu Rossell, alias Peliser, Andreu Ponsernalt vehedor.

^{165v} De Encamp mostafà Joan Antoni Torres, vehedor Joan Rossell.

De Ordino Joan Soler mostafà, vehedor Ramon Call, Pere Babot.

De la Masana Joan Rossell, Rull, mostafà, vehedor Joan Gueralt, Jovany.

De Andorra Aldiàs mostafà, a les Caldes Toni Nogué mostafà, vehedor Masià Babot, de les Caldes.

De Sant Julià Andreu Pal mostafà, Jaume Valls vehedor.

Dit dia se pose capitans, so és:

A Canillo Peirot Farrer, major de dies.

A Encamp lo Pobill.

A Ordino Miquel Forest, alias Plau, de Arans.

A la Masana Joseph Call, Coma.

Andorra Pere Joan Montània, Polità.

A Sant Julià Bortomeu Guitart, alias Alumeneres.

Dit dia fem rebuda nosaltres, Joan Antoni Colat y Areny, d'Encamp, i jo, Guillem Areny, renders de les rendes de l'II·lustre Capítol lo present any, y per dit Areny, d'Encamp, hem¹⁷² rebut sa part los cònsols¹⁷³ Geroni Martí, so és, entre tots dotse lliures, nou sous, y són per la vaca parada paguen les parròquies lo present any. Y per lo ver que cada un a cobrat sa part, dits cònsols Colat y dit Guillem Areny nos som firmats. Guillem Areny (*signat i rubricat*), Joan Antoni Colat (*signat i rubricat*), Geroni Martí i Màs (*signat i rubricat*).

Dit dia se fa nota que esta Casa encomane a Colat, si va a la Seu per altres coses, que pago les regalies al senyor canonge sacristà i també al porter major los draps a lavar, y que cobro rebudes de tot, que les porto a esta Casa com esta Casa li a donat los dinés comptans per pagar. Y además té dit Colat los dinés del porter major de l'any 1677 apropiassat, també encomanats per esta Casa, que són 15 sous. Los 17 sous, 6 de Costoja són a la caixa per qui·ls demanarà. A portat la rebuda de les regalies, falten les altres¹⁷⁴.

¹⁷² En lloc de ha.

¹⁷³ En lloc de lo cònsol.

¹⁷⁴ A portat... les altres *afegit al marge esquerre*.

Dit dia areste lo Consell y pose sobreposats de l'offici de peraires a Miquel Imbert y Macià Muixella; sobreinstant Joan Montània; pesador Jaume Forcada. Y se'ls mane a tots, en pena del cot de la Terra, fasen bé son ofici per lo que toque a cada un.

Dit dia areste lo Consell y se mane Junta per a dimecres primer vinent a ora deguda y se mane a dita Junta, so és, de Canillo Calbó, de Soldeu, a Encamp Areny, de Ordino Joan Antoni Rossell y Guillem Areni, a la Masana Joan Lluch Rossell, Andorra Joan March Torres, de Sant Julià Guitart, de Juerri. Y los tot[s] que fasen lo que més convingue convenient a esta Casa y lo Consell ho tindrà per ben fet, *etcètera*, tant de condir metje com lo tot fahedor.

Dit dia areste lo Consell y loteje dotse dobles, so és, dos dobles per parròquia, y que les pòrton a casa Rossell, de Ordino, fins a la darrera festa de Santcogesma per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pose lo pa a nou dinés la lliura y lo vi a catorse dinés lo cortó, y que venguen a dit preu demà mateix. Los consolats ho intímon, en pena del cot.

Dit dia se fa arest de camins general, camins reals, senderes y senderons, mates, fustes i pedres, i que sien adobats dins a 11 de juny primer vinent, en pena del cot. Los consolats ho intímon sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell i mane al quart de Llorts fasen un sisteró per al Comú fins al dia de Santcogesma y que'l pòrton a Joan Soler, lo alielo y lo marco, y los altres hi són, los pòrton a dit Soler los alielo y, si estan bé, los marco. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Los cònsols de Ordino los o intímon.

1678 maig 25

¹⁶⁶ Vuy, als 25 de maig 1678, areste la Junta que Joan March Torres vaje a la Seu de Urgell a parlar ab lo senyor degà Vidal sobre del que Rosell lo informará, y que vaje demà de bon dematí, en pena del cot.

Dit dia areste la Junta que si acàs convé anar a Serdània, que vaje Joan Antoni Rosell, de Ordino, per lo que ell ja sap, y que fase tot lo que li aparegue convingue de donar o prometre, que tot lo que ell farà esta Casa ho tindrà per ben fet. Lo que se li mane en pena del cot. Y si ell tenie inpediment de nesesitat en sa casa, hi fase anar lo que li aparegue convingue, y si convé també prengue company, si'n vol, y fadrí o fadrins.

Dit dia areste la Junta y loteje trenta-y-sis pernes de carnsalada y nou dotsenes de formatges, so és, les faran sis pernills i divuit formatges per parròquia, les pernes de pes de deu lliures cada una y lo tot, pernes y formatges, les faran demà dijous per tot lo dia y les portaran a les Caldes, a casa Macià Constantí y dit que les rebo, lo tot que sie cosa bona, tant pernes com formatges, tant del pes com de bones, y porto memorial de tot a esta Casa, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Junta i vote una missa de devoció del Sant Seperit¹⁷⁵ que'ns vulle il·luminar, y que los consolats la fasen dir lo més prest sie possible.

Dit dia areste la Junta i loteje vint-y-quatre dobles, dich 24 dobles, que siran quatre dobles per parròquia, y dites les pagaran y portaran en mà de Joan March Torres Andorra fins a dia de Sant Juan de juni primer vinent. Y dit Joan March, cobrades sien, les entrego a Rosell, de Ordino, que ell sap a què an de servir. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra.

1678 juny 7

Vuy, als 7 de juny 1678, areste lo Consell i vote una missa de devoció a invocasió del Sant Sperit ab absolta per les ànimes. Los consolats la fassen dir lo més prest se pugue.

Dit dia areste lo Consell que Calbó, de Soldeu, vaje a besar les mans al senyor governador del comptat de Foix, lo senyor marquís de Mirapeix, sobre del que demane, y que vaje demà mateix si es possible, que convé anar prest, a tota pressa, per lo de tràurer bllat. Y que dit Calbó pujo a véurer-se ab Rosell a Ordino si se li pot parlar, per estar desganat. Asò se li mane en pena del cot de la Terra.

Vui, als 7 de juni del 1678, al Consell de la Tera condoym lo [...] per [...] als pactes dels anys pasats.

1678 juny 14

Vui, als 14 de juny 1678, areste lo Consell que Pere Pal, Sucarà y Calbó que vagen a trobar lo senyor governador del comptat de Foix per lo que demane y també per tornar obrir la treta del bllat, si's pot, y que vagen demà si és possible, pena del cot de la Terra.

¹⁷⁵ *En lloc de Esperit.*

Dit dia areste lo Consell que Joan Antony Torres vaje a besar les mans al senyor governador de Puygcerdà y que vaje quant a ell li aparegue sie més convenient y que se'n prengue un altre o, si vol, fadrí o fadrins, lo tot a son gust. Lo que se li mane en pena del cot de la Terra. Y que s'enporto los pernills i formatges li apareque són [menester].

|^{166v} Dit dia areste lo Consell que Joan March Torres vaje a la Seu de Urgell y que prengue sis pernills y divuit formatges y vaje a besar les mans al governador de les armes de la Seu de Urgell per part d'esta Casa y que vaje lo més prest se pugue, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y done orde a Guillem Areny fase un paper sobre del que demane lo governador del comptat per lo dels fo[c]hs y altres coses, com apar per una nota a portat Calbó, y fet dit paper, lo firmará en nom de esta Casa, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell y loteje tres dobles de or o son valor, que és mitja dobla per parròquia, y que totom, los consolats, ho pàgon demà de bon dematí, en pena del cot de la Terra, en mà de Pere Pal o de Calbó, en pena del cot de la Terra. Y que fasen sie de pes per Fransa, y qui no la farà de pes, pagarà lo curtatge los síndichs portaran, si hi a curtatge. Y també dits Pal y Calbó pendran dos pernes y nou formatges dels de casa de Masià Constantí, que són d'esta Casa.

1678 juny 25

Vuy, als 25 de juny 1678, areste lo Consell i vote una missa de devoció sots invocació del Sant Sperit. Los consolats la fasen dir lo més prest sie possible, ab absolta cantada.

Dit dia areste lo Consell y loteje trenta dobles, so és, sinch dobles per parròquia, y dites, si és possible, sien de pes per Fransa; y dites sinch dobles los consolats les portaran a Pere Pal, de la Cordinada, fins al dia de dilluns primer vinent per tot lo dia, en pena del cot de la Terra. I dit Pere Pal que les vaje a portar allí ont ell sap, que esta Casa les tindrà per enpleades. Además, se loteje sis pernills de carnsalada, les quals an de ésser de pes de deu lliures, y dos formatges també, que sirà ab tot una perna i dos formatges per parròquia, les quals portaran, so és, Canillo y Encamp les tindran prestes, Ordino y la Masana les portaran a casa dit Pere Pal, Andorra i Sant Julià les se guardaran per quant siran demanades. Lo tot se farà fins a dilluns, dia dalt dit, sots dita pena. Y les vuit són a les Caldes y 22 formatge[s], y les dites de Encamp y Canillo y les dites de Ordino les portaran a dit Pere Pal, y lo tot dit Pal ho disposará com li apareixerà estigue millor.

1678 juliol 6

Vuy, als 6 de juliol 1678, areste lo Consell i loteje sis dobles, so és, una dobla per parròquia, y són per pagar, so és, a Pere Pal 6 lliures, 10 sous per resta dels gastos a fet fins vuy a Fransa y lo port, *etcètera*, y les restants són per pagar la guarda del [pres], lo que costaran los gossos y los gastos als cònsols de Andorra. I lo tot pagaran fins a diumenge primer vinent, portats Andorra en mà de Joan March Torres. Lo tot se mane en pena del cot de la terra.

Dit dia areste lo Consell que Toni Colat y Pere Pal vejen de trobar dos gossos perdigués, sien bons, y trobats, que dit Pere Pal los enví, en nom de esta Casa, allí ont ell sap. Se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1678 agost 14

|¹⁶⁷ Vui, a 14 de agost de 1678, areste lo Consel de baixà lo pa a coatre dinés la liura, [lo] vi a setse dinés lo cortó, lo vi bolit a sou, y que vengen demà matex. Lo tot en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que cada paròquia tinga tres òmens ben armats y que vagen per les montànies sempre sirà menesté y que se troben a Canillo diumenge primer vinent, y per a capità vaje lo capità de Canillo la primera vegada, y després fasen capità cada paròquia. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

Dit dia a fet lo Consell lo afor del blat a vuit liures per carga. Lo tot se mane als consolats que o antímon porta per porta, que los que an fiat blat no'n pugen fer pagà més del dalt dit, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als consolats que cobren dels sensalistes de cada paròquia de quí al primer Consell. Lo tot en pena del cot.

1678 agost 29

Vui, als 29 de agost 1678, arreste lo Consell y vote una missa de devosió per parròquia, y que cada parròquia la fasse dir lo més prest se pugue, ha invocació de l'Esperit Sant y ab absolta cantada a les ànimes, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que tots los cònsols, a cada parròquia, demànon als vicaris si se'ls deu de les misses de devosió y als animers oficians de aquelles, y si's trobe deuen,

dits cònsols los mànon, en pena del cot, pàgon de quí al dia de Nostra Senyora de setembre primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y atès que l'armada de Fransa és vinguda a Serdanya y monsiur del Bres y mosur Trobat demanen als síndichs, se mane ha Joan Anthoni Rossell y vaje y que vaje ab el Joan Anthoni Torres per al que sie menester tractar, en pena del cot.

Dit dia se mane als sobredits vajeu o fassen anar a la Seu de Urgell a besar les mans al governador y que los cònsols de Canillo y Encamp los donon sis pernills que la Vall los a deixat, y que cada parròquia de les dos donon sis formatjes, lo Consell los tindrà a compte, en pena del cot.

^{167v} Dit dia tras dit arreste lo Consell y mane als cònsols y consellés de Sant Julià que diguen a l'apotecari de part de aquesta Casa que d'esta ora en avant se tingue per descondiut y que cada parròquia ho consolat los donon 1 lliura, 11 sous, 2 per pagar la porrata de 3 mesos y dotse dies li toque. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que les parròquies *[de]* Sant Julià, Encamp, Canillo y la Massana resten endarrerides de pagar un llot de quatre dobles; se'ls mane que de quí al dia de Nostra Senyora paguen les dites quatre dobles a Joan Anthoni Rossel. Lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste que de quí al dit dia los cònsols de Canillo pòrton als cònsols de Andorra los cots, que són 3 lliures, del Consell passat, en pena del cot.

1678 setembre 14

Vuy, als 14 de setembre 1678, areste lo Consell que se elegesque un home de Consell o prom de cada parròquia, aquel que sie convenient, juntament ab dotse hòmens llistats de cada parròquia, y que sie *[n]* los tots gent llistada, i dit capità de cada parròquia que pugue manar als cònsols li tinguen dits hòmens anomenats fins a demà dijous a migdia. Y si n'i ha que convinguen que no tinguen armes, que'ls ne fassen deixar, i lo tot ben monisionats. Si no tenen monitions, cada parròquia que's tingue cuidado de monitionar-los. Y que acúdon sempre seran demanats, asò ab tota diligència possible, so *[é]*s, de Canillo capità Calbó, de Soldeu, de Encamp Armengol, de Ordino Gener, de la Masana Solana, d'Escàs, de Andorra Thomàs Babot, de Sant Julià Nagual. I que dits, junt ab los cònsols, so és, cada capità se llisto dits dotse hòmens, i que dits hòmens manats o llistats

sien, que cada dia, en anant a treballar, que pòrton les armes que an de menester, so és, dos o tres armes de fo/c/h quiscun i monitions y sabates o esparténies, que sien ben calats, que si del treball enfora convé marxar, no's ditinguen. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra. Y acodir en avisant-los un de dits capitans se fassen acodir lo avís de uns u altres, y Guillem Areny, sobre tots, ab dits capitans.

Dit dia areste lo Consell que Rossell, de Ordino, o Joan Antoni Torres vajeu a trobar lo senyor virey de Catalúnia per lo de l'orde a fet lo governador de la Seu de Urgell y, també, per lo dels micalets venen a pasar per esta terra y robar als ports y totes altres coses al que anirà li aparegue tractar-li, y que vaje lo més prest a ells los aparegue ser més conveninet. Se'ls mane en pena del cot de la Terra.

¹⁶⁸ Lo dia atràs dit de 14 setembre 1678 areste lo Consell i loteje vint-i-quatre pernills de carnsalada y sis dotsenes de formatges, so és, quatre pernills i dotse formatges per parròquia, les pernes que sien de deu lliures i los formatges sien bons. Lo tot que los cònsols ho fassen portar divendres primer vinent a migdia a casa Vila, i lo dit Vila ho rebo, i si no és rebedor, tot que u fase cambiar. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i loteje nou dobles, so és, una dobla y mitja per parròquia, y dit llot los consolats lo pòrton o portar fassen divendres primer vinent a Sant Julià ab les pernes. La mitja dobla per parròquia i la dobla restant per parròquia, diumenge primer vinent, a dit Ordino, a Pere Pal, de la Cortinada, salvo Calbó, de Soldeu, que se atura de Canillo per bestrets 4 lliures, 15 sous, y envíon lo restant a dita mà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que sobre lo pres se a pres pensant ere un dels micalets se a[...]tave diu avien robat al port de Pimorent, per trobar-lo ab una pessa llarga i vestit del micalet, y dit pres se diu un dels micalets li avie cambiat lo vestit, y si los de la armada de Fransa lo demanen, que Joan Antoni y Rosell ne fassen lo que'ls aparegue en donar-lo y escriurer, si convé, al veguer de la Seu o a ont convingue, que esta Casa ho deixe tot a sa mà.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de Canillo i de la Masana pàgon lo llot de les quatre dobles avien de portar a Rossell, les pòrton fins a divendres primer vinent, en pena del cot de la Terra.

1678 octubre 16

Vui, als 16 de octubre de 1678, areste lo Consell de baixar lo vi a sou lo cortó vell y novell, que venguen demà a dit dia¹⁷⁶, en pena del cot de la Terra, que tots los consolats ho antimon a ses parròquies a dits ostes.

Dit dia areste lo Consel de levar les tesures de pescar. No pugen pescar ab deguna tesura, so [é/s, de asparavés, telles, còvegs, lates ni ab degun art de pescar, y voll lo Consell que pòrton los asparavés, a casa dels cònsols, i telles. Lo tot ho antimaran dits consolats a ses parròquies. Lo tot en pena del cot.

Dit dia fa arest de adobar los camins, que tots los consolats fasen adobar los camins a ses paròquies y que ho antimon a tots los antuixans dels camins reals y senderons, aigües y talar mates y pedres, lo tot ho ajen adobat de quí a Sant Martí primer vinent. Lo tot en pena del cot.

1678 novembre 20

Vui, als 20 de novembre 1678, areste lo Consell i pose lo pa a sinc dinés la lliura. Dit dia pose lo vi a quatorse dinés lo cortó. I que los venguen demà dilluns per tot lo dia.

Dit dia llosteje lo Consell divuit pernills de carnsalada novella, que sirà tres pernills per paròquia, de pes de dotse lliures per perna, i sis formatjes per paròquia. I que los consolats los tinguen prestos per a quant se tindrà lo Consell de Sant Andreu, i dit dia que u pòrton tot a esta Casa, en pena del cot.

Dit dia a donat Riberaigua per via de depòsit per un cot li avien fet per lo pesquar 1 lliura, 8 sous, i Antoni Nagual, de Sant Julià, també per lo mateyx fet, que diu no·ls provaran que i posasen ningunes metsines: 1 lliura, 8 sous.

^{168v} Dit dia se mane a Joan Marc Torres que escrigue al Serqueda que solto la mula que té enparada de Carquié, de Canillo, i Joan Marquès fase pagà, que aquesta Casa lo i tornarà. I se li mane, en pena del cot, dells depòsits tras dits ne té lo cònsoll de Andorra, dos peses de 8, dic 2 lliures, 16 sous, que·s tot lo que an depositat, i ell deurà cobrar los cots fets als 16 de octubre, la lliura i quatorse sous porte lo memorial dels fali[t/s.

¹⁷⁶ En lloc de a dit preu.

1678 novembre 28

Vuy, als 28 de novembre 1678, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell i pose lo cortó del vi a quinse dinés lo cortó y lo pa a sis dinés la lliura, y que vengen a dit preu lo dia de Sant Andreu. Los consolats ho intimon cada uns a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que·s mano, porta per porta, que ningú de la Vall sie tant atrevit de comprar blat per tràurer-lo de la Vall ni poguer-ne vendre a ningun foraster, en pena del cot de la Terra. Los consolats ho intimon. Los cònsols de Sant Julià tinguen advertèntia; si ningú ne pase fora, que l'aréston, en pena del cot de la Terra. Asò que no·s mano fins lo endemà del Consell de Sant Tomàs primer vinent.

Dit dia areste lo Consell i loteje quatre perdius per parròquia, salvo la parròquia de Sant Julià ne porto sinch, asò per al Consell de Sant Tomàs primer vinent, y totes de les rojes, en pena del cot de la Terra, i que les rebo Pere Pal, de la Cortinada.

1678 desembre 19

Vuy, als 19 de desembre 1678, al Consell de Sant Thomàs 1678, areste lo Consell que lo barber, Guillem Areny, se tingue per condoït a vint-i-quatre peses de vuit lo any. Los cònsols de Sant julià lo i advertesquen.

Dit dia areste lo Consell que attès se presente apotecari, que Joan Antoni li scrigue, o a qui ell sap ho a tra[c/te per dit apotecari, que vingue però sens aver-li de donar ninguna cosa de conducta. Y, segons se diu, vol alguna cosa, se li bestrague. Areste lo Consell que com lo apotecari sie aribat a Sant Julià les parròquies li déixon, a ben tornar, nou dobles, so és, una doblla i mitja per parròquia. I dites se fasen en ésser vingut. I dites parròquies les pòrton en mà de Joan Antoni Torres, en pena del cot de la Terra. I dit Joan Antoni li fase fer clarícia ab la forma deguda a sa disposició. Y dit Torres fase avis als consolats quant les ajen de portar.

Dit dia areste lo Consell que attès hi a qüestió ab Serqueda, de Monfarrer, sobre de la vaca parada i Colat té tres dobles i dos sous, y se diu Rossell hi sap alguna cosa, que si tenen paraula de què tingue paciència, Rosell hi sie, se aguardo, sinó Joan March i dit Colat ho enllestesquen lo millor puguén, asò se'ls mane en pena del cot de la Terra, hi vagen lo més prest los aparegue convingue y que pòrton rebuda bastant.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a setse diners y que·s vengue a dit preu lo dia de Sant Tomàs, los consolats ho intimon, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y loteje trenta pernill[s] de carnsalada i seixanta formatges, les quals faran sinch pernills y deu formatges per parròquia, se an de fer fins al dia de Cap d'Any primer vinent per tot lo dia. Y dites pernes que sien de pes de dotse lliures, y lo tot portaran a Sant Julià a casa de Fransès Bons, Vila, i dit que les rebo, lo tot que sie cosa bona, si no u són, que les fase tornar y que les compro a costes de qui faltará. Lo tot se mane en pena del cot. Y Rosell que les departesque a Barselona a qui li aparegue junt ab los 22 [formatges] són a casa de Joan March, salvo que de dites ne a de restar dotse y dos dotsenes de formatges per al senyor bisbe. Colat o Joan Antoni les li fasen portar y les li dónon¹⁷⁷.

[1679 vers principis de març]

¹⁶⁹ Dit dia areste lo Consell i loteje dos doblls per parròquia y estes se pàgon y pòrton a Joan Antoni Torres fins al dia de Sant Julià primer vinent, en pena del cot de la Terra. Les quals seran de dit Joan Antoni per bestrets a fet a Barcelona pels advocats y procurador y altres bestrets a fet, y dinés se li a donat. Tot contat se li a donat ademés, a bon compte, per si acàs a de fer portar les pernes y formatges a Barcelona, vuit lliures, onse sous, diem 8 lliures, 11 sous, tot per memòria*.

1679 març 9

Vui, als 9 de mars 1679, areste lo Consell i vote una misa de devosió a invocasió del Sant Esperit, ab ansolta a les ànimes de purgatori, i que los consolats la fasen dir lo més prest puguen, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo vi esta Casa a divuit dinés lo cortó, i que·l venguen disapte per tot lo dia, i los cònsolls que u entímon cada qual a ses paròquies.

Dit dia areste lo Consell i mane a Joan Antoni Tores, de Encamp, i a Joan Antony Rossell que vagen a Barcelona i dónon cobro al que demanen los arendadós del General, sie per lo pleit intentat o per lo que·ls apareixerà més convenien i, també, donaran cobro al que obren los soldats al castel de la Bastida sobre de enquietar los pasatyans. I que vagen lo més prest que·ls sie posible. I se'lls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia mane lo Consell als cònsolls de cada paròquia que lo dia del Consell del Pagament primer vinent que pòrton les nou dobles arestades atràs lo Consell de Sant Tomàs, que és una dobla i mitja per paròquia. I se'lls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i areste lo Consell del Pagament per al Dimats Sant primer vinent.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsolls de cada paròquia que de qui a diumenje fasen adobar los camins a vista que per lo de les neus i gells se són pasats tan[s] mals, i se'lls mane en pena del cot de la Terra, i·s mane per entuixans i camins.

Dit dia llosteje la Vall sis dobles, que sirà una dobla per paròquia, i que la pòrton, en mà de Joan Marc Torres, Andorra demà divendres, a les 7 ores de la matinada, i dit Joan Marc que les entregue a Joan Antoni Rossell, que li servirà per lo gasto faran Joan Antoni Torres i dit Rosell per anar a Barcelona.

Dit dia mane lo Consell als cònsolls de Andorra que mànon, en pena del cot de la Terra, a Joan Capdevila i a Miquell Riberaigua, los dos de Angordany, que vinguen a fer raó del quot que esta Casa a fet a Esteve Pujol, de Sant Julià, per aver-o ells requirit a Matias Costantí perquè diu venie lo vi a més del preu que i avie posat esta Casa. I se'lls mane en pena de cot de la Terra.

1679 març 28

^{169v} Vui, als 28 de mars 1679, arreste lo Consell que Joan Rossel, del Pui, vaje a fer lo pagament de la quístia del rei ha Foix y que cobro rebuda, y rebo los dinés del consolats, y que vaje de qui ha divendres primer vinent, en pena del cot. I també que veja de fer portar trenta lliures de mantega que sie fresca, cosa bona, i la fase pasar lo més prest se pague.

Dit dia areste lo Consell i llosteje dotse pernills i tres dotsenes de formatges, que·ls faran dos pernills i sis formatges per parròquia, i dits pernills i formatges que·s pòrton a Sant Julià a casa del[s] cònsols, i que lo tot sie cosa bona, los pernills de pes de deu lliures, y lo tot se porto esta nit, que sie de dia, antes la nit no sie closa, a Sant Julià, en pena del cot de la Terra. Y los Cònsols de Sant Julià que·ls fasen portar a la Seu al senyor degà, ho entrego al que sa mersè sap ho deu portar. Asò faran dits de Sant Julià, que sie a la Seu antes no se obro lo portal, demà dimecres de gran matí, sots dita pena. Lo Cònsol Toni Vila ho farà sots dita pena.

¹⁷⁷ El salt cronològic de gairebé tres mesos indica la pèrdua d'algun quadern o un rellogat incorrecte.

Dit dia areste lo Consell i mane a Toni Colat i Pere Pal, de la Cortinada, que sobre de què lo Esteve Pujol, en alguna manera, a dit algunes paraules ab alguns de Consell de la parròquia de Sant Julià, al cònsol i conseller, que dits li donon una correctió honesta i que no se i torno més, quant s'i torno, se castigarà ab rigor. Y asò faran dits Colat i Pal en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols y consellers de Encamp que fasen pendre de jurament algú que's té notícia pare llastos o a vist que'n pare, que u escrúton bé i que u ajen fet per portar-ho ben llest al primer Consell, y també si ningú los a tirat, lo tot se mane en pena del cot de la Terra, so és, als coloms.

Dit dia areste lo Consell i lleve y prive que ningú pugue jugar a ningun gènere de joch de envit, y als ostals ni tavernes no i puguén jugar a un joch ni altre, los consolats o intímon. Lo tot se mane en pena del cot. Y si los ostalés deixen jugar a ses cases, caiguen també en dit cot.

Dit dia, a dit Consell, se a gastat tretse lliures, tres sous i deu de dites, se a tret de la desferra y vi a sobrat, ab tot 1 lliura, 8 sous, 1. Reste a pagar a la Terra onse lliures, quinse sous i nou, dich 11 lliures, 15 sous, 9. Además se a gastat per los fromatges y vi claret setse sous i sis, que tot junt serà lo gasto 12 lliures, 12 sous, 3, les quals pagarà Joan Rull del bo té de la quèstia se li és entregada vui, dia present.

1679 maig 16

Vui, als 16 de maig 1679, al Consell de Santcogesma pose lo Consell mostafàs y veadors:

Primo, Canillo mostafà Bortomeu Calbó, veador Miquel Adallahc, Som.

Ha Encamp mostafàs Areny, veador Ermengol.

Ha Ordino mostafàs Joan Ant[oni] Rossell, Pere Pal veador.

A la Massana mostafàs Antoni Colat, veador Sabestà Busquets.

Andorra mostafàs Joan Marhc Torres, veador Tomàs Babot, y a les Caldes mostafàs Matia Babot.

A Sant Julià mostafàs Andreu Nagual, veador Fransès Bons y Vila.

Dit dia se fa nota que Colat y Areny an pres la vaca parada, y lo cònsol de Andorra lo sens de Costoja, y Colat los draps a lavar. Colat a portat rebuda dels draps a lavar per los ans 1677, 1678, 1679.

|¹⁷⁰ Dit dia pose lo Consell capitans:

A Canillo Rossell, de Merixell.

A Encamp Tribala.

A Ordino Joan Pere Call.

A la Massana Joan Pui, Casaler.

A Andorra Joseph Montanya.

Sant Julià Gastó, lo jove, de Fontaneda.

Dit dia pose lo Consell per sobreposats de l'ofissi de peraires ha Matia Babot y Busquet, y sobreistant Matia Constantí, pesadós Matia Muxella, Miquel Inbert. Y cada un fasse bé son ofissi, en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Anthoni pujo ha Ordino y que miro, ab lo Iaio y lo miser y ab les persones que a ell li apareixerà, la ordenansa que lo marquès de Mirapeix fa a les parròquies de Andorra lo que se a de fer, y que se obro segons lo consell aportarà.

Dit dia arreste lo Consell y manen a totem generalment que ningú no vaje a pendre medicines ab altra part sinó a l'apotecari que la Vall té en Sant Julià, y que cada consolat o fasse intimar a ses parròquies. Y lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Pere Pal que va ha fira de Santa Coloma, que miron a Organyà si an fet pagar lo pontatge de les cargues que portaven de l'apotecari, y ab miser Areny que u miron y, segons lo que veuran, que óbron en defensa, en pena [del] cot.

Dit dia arreste lo Consell que atès que lo doctor Lafau s'és despendit de la Vall acabat que aja lo tems, vol la Vall que's dono la conduhcta al doctor Guiot per un any y que comenso de servir en eixir l'altre. Se li donarà la mateixa conduhcta.

Dit dia arreste lo Consell que sobre del que inste lo Besolí, del Mas, contra lo Comú de la Massana de una venda an feta en perjudissi de alguns particulars, si per totes festes no són ajustats, se mane al veador de Ordino, sempre que li pòrton los dinés, aje de avisar los demés veadors, acceptat lo de la Massana, y vagen a fer dita vesura, en pena del cot.

|^{170v} Dit dia tras escrit arreste lo Consell y se mane als cònsols de Ordino que aixicúton a Vilella de cot y recot. Lo tot se mane en pena del cot. Y que pòrton los dinés lo primer Consell.

Dit dia arreste lo Consell que's fasse menobra general que s'adóbon los camins de quí al dia de Sant Barlabé. Los consolats o fasen manar en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que s'observo la ordenasió que ningú pugue portar bestiar que sie malalt dintre la Vall, en pena del cot, ab la conformitat que a dita ordenasió conté*.

Dit dia se a quedat a deure a Colat una dobla y vint-y-sinhc reals.

1679 agost 10

Vui, als 10 de agost 1679, a fet lo Consell lo afor del blat fiat ha coranta-y-sinhc reals la carga y que ningú no'l pugue fer pagar ha més, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo pa ha sis lliures al real y quatre dinés la liura.

Dit dia pose lo Consell lo corto de vi bullit ha sou. Cada consolat entimo dits arrests a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que la parròquia de Sant Julià y Andorra envíon quatre òmens ab armes per parròquia, y que s'enpòrton viures per 4 dies y que vagen dret ha Ordino, que Rossell los dira lo que auran de fer, y que vagen demà mateix, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino escriguen als frontirisos que a les montanyes rode mala gent, que·ls advertesquen vagen advertits, y los Consols de Canillo que fassen lo mateix, y que sie demà mateix, en pena del cot.

Dit dia vote lo Consell una missa de devosió a invocasió de l'Esperit Sant, ab absolta per les ànimes, y los consolats la vasen¹⁷⁸ dir lo més prest que puguen, cada un en ses parròquies, en pena del cot.

^{|171} Dit dia arreste lo Consell que sempre que Joan Anthoni Rossell y Joan Anthoni Torres demanaran gent ab armes, que los consolats los ajan de donar per la conservasió de la Terra y bona administració de justícia, y ells los fassen anar a ont convindrà, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que la causa que corre a la Diputació sobre de voler-nos fer pagar quatre dinés per liura de la entrada del bestiar mulatí, que Joan Antoni Rossell la defenso fins a sentència definitiva. Y si lo Consell aporte de aver de anar a Madrit, y vaje quant serà menester. Y que quant convingue dinés per als gastos, los demanarà. Y que·s fasse[n] le[s] diligències posibles, que lo Consell ho deixe a sa mà, en pena del cot, y si convé pugue elegir-se altre per ajudar-li.

¹⁷⁸ En lloc de fasen.

Dit dia areste lo Consell hy an comtat ab Rosel, de Ordino, de totes les anades hy vengudes, hy dels gastos hy jornals, los jornals que se tenen de ascotà ha Nadal, que se ly deuen hademés dels que ly ascotaren ha Santcugesma pasada, comtats fins v[u]y coranta-un jornal ab fadrý.

Més, se deu ha dit Rossell per catorse jornals de tres maixos hy un tragené que és de la anada de l'any pasat quan anaren ha Ripol ha portà pernes hy formatges.

Més, se ly deu de gastos hy bestrets ha fet, o sie, per presents o per cavalcadures age donat o age perdut anant per la Val, asepte de un rosí que perdé venint de Leida fins ha Ordino, que·s garde més tems per veure si·s deu lo dit rosí. Lo que se ly deu és dos-sentes hy una liura, hy catorse sous, diem 201 lliura, 1[4 sous].

Més, se deu ha miser Areny per bestrets o gastos féu lo dia que vingé [una] garda del governadó de Foix, és setse liures hy mija, diem 16 lliures, 10 sous.

Dit dia lotege lo Consell per pagà lo sobredit trenta-sis liures hy mija per parròquia, diem 36 lliures, 10 sous, les quals entregaran ha dit Rossell fins al dia del pagament de la quèstia. De les sobredites se'n té de donar ha miser Areny dites 16 lliures, 10 sous. Hi pagat tot lo sobredit, reste bo per la Casa 16 sous. Més, reste bo per dita Casa, encomanades a l'advocat de Barselona, que dit Rosell les hy ha encomanades hy les em posades ha dit Rossell, a les sobredites 201 lliures, 14 sous, [...]- ^{|171v} [és], salvo iure, trenta-set liures [que dites darà ...] dit avocat en que·s gastaran.

1679 octubre 26

Vui, als 26 de octubre 1679, areste lo Consell que Antoni Vila vaje a Foix a fer lo pagament de la quístia y que cobro rebuda, y vaje diumenge ho dilluns primer vinent, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó de vi ha tretze dinés, y que coménson de vendre disapte primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y vede lo pescar ab qualsevol art que sie y que ajan de portar los esparavers a casa del cònsols. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que·s fasse menobra general a tots los camins y senderons, y que sie adobat tot de quí al dia de Sant Martí, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y loteje una dobla per parròquia, y que la donon de quí al dia de Tots Sans a Rossell, de Ordino, ho a qui el ordenarà, en pena del cot.

Dit dia se mane, en pena del cot, als cònsols de Canillo execúton a Miquel Adallahc de 4 dobles deu de endarrerides del consolat de son pare, les quals a de cobrar Rossell, de Ordino. Dita execusió faran si de quí al dia de Sant Martí no ha pagat.

1679 novembre 27

Als 27 de novembre de 1679 areste lo Consell hy pose lo cortó del vy a sou lo cortó, hy que vengen diumenge primer vinent ha dit preu, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell hy loteje 25 pardius, que's 4 per paròquia, hy Sant Julià sinch, de les roges, rebedó Gené, per al Consel de Sant Tomàs.

Dit dia s'enporte Joan Antony Tores uns papés, que's los segents: primo, lo índechs dels privilegis d'Espana*. Més, una còbia¹⁷⁹ dels Pariages sens autenticà*. Més, unes informacions, ad futurum rei memoria, sobre del General*. Més, una carta de Ramon Dorda, de Mad[rit]*. Més, altra carta de Forés hy Montegut sobre del dret de gera hy lo tresumtro¹⁸⁰ del dit dret de gera, hy la resqueta del mateix fet*.

Dit dia areste lo Consel que Joan Antony vaje a la Seu hy alí ont sie menesté per la defensa del General hy altres coses en defensa de la Val.

1679 desembre 18

|¹⁷² Vui, als 18 de desembre de 1679, al Consell de Sant Tomàs, areste lo Consel que Pere Bons, de Sispony, hy Joan Antoni Colat, del Puy, vagen a Canilo ha cobrà dels que deuen del negosi que els saben del tems pasat, hy que u porten a la aquesta Casa per tot lo mes de gener per pagà nou dobles que aquesta casa deu ha Joan Antony Tores de comtes adarerits o bestrets. La Casa a pagat les nou doblles a Joan Antoni vuy, a 19 de desembre 1680¹⁸¹. Lo tot faran en pena del cot de la Tera. Hy també se mane als cònsols hy conselés de qualsevol paròquia se trobaran que'ls fasen assistència en tot alò que sie menesté, en pena del cot de la Terra.

¹⁷⁹ En lloc de còpia.

¹⁸⁰ En lloc de transumpto.

¹⁸¹ La Casa... desembre 1680 *afegit posteriorment*.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que s'abien ab lo Polet los dinés que rebé, que'n done comte que venien del dalt dit, sot la dita pena.

Dit dia areste lo Consel que hatès que Tony Viula, de Sant Julià, pertén alguna cosa del tems pasat, que Rossell, de Ordino, hy sab alguna cosa, resol lo Consel que Guilem Areny hy dit Joan Antoni Rossell vegen si la Val té obligasió de fer-ly alguna ajuda de costa, que u fasen hy que dits ly consignen lo que tenge de crobà¹⁸² alguns particulàs que fan sensal a la Val, que són de la paròquia de Sant Julià, que dits ho componen del miló modo ha els bens vist, que la Val o tendrà per fet.

Dit dia loteje lo Consel sis pernills de cansalada hy sis formages, que's un pernill hy dos formages per paròquia, que sien de pes de 12 lliures hy que trien los més aixuts que's troben, hy que'ls porten ha Tony Viula, ha Sant Julià, hy dit que'ls rebo, hy que'ls hy agen portats fins al dia dels Ignosents, en pena del cot.

Dit dia se areste que Joan Antoni vage ha besà les mans al senyor governadó de la Seu, que ly done la benvinguda de part de aquesta Casa hy que ly done los sobredits pernills hy formages.

|^{172v} Dit dia areste lo Consel que atès que los bales del bescondat sercen algunes vegittons, que Joan Antoni vege lo que s'i dege fer, que u defense de part de esta Casa hy que Guilem Areny ly done còpia de algun prevelege que's favorable en dit afecte.

Dit dia se mane als cònsols de Andora fasen adobà lo camý de la Grella hy a la creu Grosa algun pas de alguna roca lesa, lo tot sie adobat fins diumenge primer vinent, en pena del cot, a la Grela, so és, més ensà de la creu de Fero, un grau, que alsen la paret hy fasen un bosí de gravada que acompanye fins al grau.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que fasen adobà algun pas a la Garganta, hy al torent Pregó alsà algun poch la paret, fins dit dia hy sot la sobredita pena.

Dit dia loteje lo Consel vint-hy-dues liures, quatre sous, diem 22 lliures, 4 sous, que fem per paròquia 3 lliures, 14 sous, los quals los cònsols los pagan lo dia de Cap de Any, les quals han de pagà les paròquies de Canillo hy Encamp, Andora hy Sant Julià ha Joan Antoni Tores, hy la Massana hy Ordino ha Joan Antony Colat, que's per pagà dit Colat 8 lliures que se ly deuen atrasades. Hy lo que falte de les dos paròquies Joan Antony

¹⁸² En lloc de cobrà.

ly té de tornà de les altres, que's 12 sous. Hy los demás se detendrá dit Joan Antony per compliment de paga de algun gasto féu per lo governadó de Monloís. Lo tot en pena del cot.

1680 gener 5

Vuy, a 5 de janer 1680, Consell ajuntat, és vingut lo síndich Rossell, de Ordino, y a portat orde que s'és guaniada la causa del General per lo propi ús y pújoint a dita ciutat a intimar les lletres als taulers y diputat local, conste ab acte en poder del discret Rabassa, notari, als 30 de desembre 1679, y a cobrat lo que se ere pagat des de Tots los Sants ensà i tornat als particulars de la Vall que avien pagat lo dret al General.

Dit dia areste lo Consell i loteje sent trenta-y-vuit pernes de carnsalada que sien de pes de 12 lliures cada una y dos-sents y seixanta-quatre formatges, lo tot cosa bona. Les quals pernes y formatges faran, so és, les pernes vint-y-tres per parròquia y quaranta-quatre formatges també per parròquia, lo tot cosa bona, y que cada parròquia porto lo tot, pernes y formatges, divendres primer vinent a Sant Julià per tot lo dia a casa de Toni Vila y Andreu Pal que li asistesque a rebre-les, y fasen que tot estigue bé, que no's pugue gastar. I si hi a cosa no sie rebedora, que la fasen cambiar o la cómpron, tant perna com formatges, a costes de qui faltará. Lo tot se mane pena del cot de la Terra. Canillo farà de dites pernes [19], Encamp pernes 15 per [20, tot lo demás] tenen ja bestret. ¹⁷³ Y tot lo llot atràs dit de pernes y fromatges se'n deu presentar, so és, al senyor bisbe dotse pernes y dues dotsenes de formatges, al capità del castell 4 pernes y 8 for[matges], als taulers i diputat a lo seu arbitri de Joan Antoni y Rossell, de Ordino, los demás, pernills y formatges, dit Rossell ne disposará a sa prudència a Barcelona.

Dit dia areste lo Consell y vote una missa de devoció a invocasió del Sant Sperit, cantada, so és, per parròquia, i los consolats la fasen dit lo més [prest] sie posiblle. Y també lo síndich Rossell té votades sis misses a Nostra Senyora de Merixell y sis a Sant Antoni de la Grella¹⁸³, a invocasió de santa Maria de Merixell i una al Sant Sperit i una a sant Antoni de Pàdua. Les de sant Antoni dit síndich ho dirà y los avisará als senyors reverents per a quant aurà de ésser.

Dit dia areste lo Consell y loteje 36 dobles, que fan 198 lliures, sous, les quals són, so és, per pagar a Rossell, de Ordino, 133 lliures, 11 sous, 8 se li deu de bestrets, pagat lo

que ja té rebur dels llots fets fins ara, restant lo llot darrer, per lo que ja té promès donar distret, restará net, per als gastos se ofereixen anar ara, seixanta-quatre lliures, vuit sous y quatre, dich 64 lliures, 8 sous, 4. Y dit llot de sis dobles per parròquia que fa lo dit llot dalt dit, los consolats les portaran o faran portar en mà de dit Rossell de así al dia de vuy en vuit, que sirà divendres primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se pose lo cortó del vi a trese dinés lo cortó, y que venguen diumenge primer vinent, y los consolats que o entímon a les parroches, en pena del cot.

1680 febrer 24

Vuy, als 24 de febrer 1680, areste la Junta y entregue a Joan Antoni Torres una còpia dels Pariatges y la carta dels 24 proms per enviar allí ont ell sap per coses convenen a la Vall*.

1680 abril 16

Vuy, als 16 de abril de 1680, a la Casa de la Terra, al Consell, se pose lo cortó del vi a sou y se mana als consolats o entímon, cada consolat en sa parròchia, y que venguen demà mateyx, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal escrigue a mossèn Joan Almiral sobre dels dinés de la quèstia; si dit senyor té orde de rèbrer, que dit Andreu Pal los li porte, o si no té orde, que monsenyor aje tornat resposta, qu[e]·ls hi pòrton a ont ell és, o aguardo passat Sant March, que s'i trobe ningú los prengue, o si i·ls done a dit senyor a Balaguer, que·ls li entregue. Lo tot se deixe a sa bona disposició. Y quant no i aje orde de rèbrer-los a la Seu de Urgell, o no trobe qui·ls done a ont lo dit senyor bisbe és, que és a Balaguer, que·ls entregue a Rossell, de Ordino, que·ls porto a dit senyor bisbe a Balaguer. Y que a ont se pagarà, que·s cobre rebuda o àpocha conforme se acostume. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y dits dinés de la quèstia i menjeria se comanen a Gabriel Moles, cònsol de Andorra.

Dit dia areste lo Consell, y atès lo balle anomenat per lo senyor bisbe acabe a 14 de maig primer vinent y, per no aver de tenir altre Consell per fer nominatió de sisena, se fa vuy, y [ser] ocasió que, per altres coses, hi a camí de anar a portar dita sisena a dit senyor bisbe. Y se trobe a dita sisena, so és:

A Canillo Bernat Forest.

A Encamp Joan Pal, Pont, major de dies.

¹⁸³ La r corregeix una l que no està cancel·lada.

A Ordino Pere Pal, de la Cortinada.

A la Masana Pere Torres, de Sespony.

Andorra Matia Aldiàs, del Pujol.

A Sant Julià Joan Pal, Mitjavila.

Y dita sisena se mane a Joan Antoni Rosell, de Ordino, la porte a dit senyor bisbe y cobre relació de ella.

^{|173v} Dit dia areste lo Consell que attès se fa abusos de què los que pesquen truites, après que les an preses dins los àmbits de la Vall, les porten fora a vèndrer, areste lo Consell y vede de què dits pescadors, ni per ell/s/ interposada persona, no les puguen tràurer fora de dita Vall a vèndrer, sinó que no's tròpie dins dita Vall qui les compre. Y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra. Los consolats ho intímon cada uns a ses parròquies. Lo preu de dites truites se pose a real la lliura, so és, durant la Coresma, y després que tornen al preu acostumat, que és a divuit dinés lliura.

Dit dia areste lo Consell y promet fer venda a Bernat Picart, menor de dies, de Mosquera, del prat que és estat de Rectorat, de Encamp, y dita venda li promet fer lo Consell per lo preu y conforme ells lo tenen. La paga de dit prat deu ésser pagat, so és, a Tots Sants primer vinent la mitat, l'altra mitat, acabar de pagar, a l'altre Tots Sants après més propinent.

Dit dia areste lo Consell i vote una missa de devoció a invocació del Sant Esperit, y que los consolats la fasen dir lo més prest sie possible, cada uns a ses parròquies.

[1680] maig 9

Vuy, a nou de may, a la Junta se arestat per lo gran abús se fa de venir los forastés y se n'aporten lo blat fora de la Vall, se a resolt de què los consolats fasen manar a ses parròquies, porta per porta, no venguen blat a ninguns fo[ra]stés fins tinguen altre horde de esta Casa, en pena del cot de la Terra.

1680 maig 13

Vuy, als 13 de maig 1680, areste lo Consell y loteje dos dotsenes de pernills i quatre dotsenes de formatges, los quals faran les parròquies, so és, quatre pernills i vuit formatges per parròquia, y dits pernills que sien de pes de deu lliures lo menos. Y que lo tot ho pòrton o portar fasen los consolats demà dimarts per tot lo dia a Canillo, a casa de

Miquel Adallach. I dit Adallach ho rebo lo tot, i que i miro sie lo tot cosa bona, en pena del cot de la Terra. I dit Adallach o cònsols sércon un home ab dos averies per portar-ho.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antoni Torres li vaje a presentar-los al governador de Monlloís y a mosur Trobat y fase lo que a ell li aparegue, y que prengue un fadri o més, lo que a ell li aparegue, y que vaje quant sie convenient com ell ja sap.

Dit dia areste lo Consell que ningun habitant de la Vall puegue pendre cargues a port per portar-les fora de la Vall sens que no pasa[sen] al General, i despachades, esent despachades, les puguen portar. I si ningú és tant atreuit de portar-ne i li prenién les cavalcadures, que això anirà per son compte, que la Vall no vol se fasen eixos abusos contra de la Generalitat. I los consolats ho fasen manar, cada uns a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia se fa nota que la parròquia de Encamp i de Sant Julià deuen una perna per parròquia i també deuen Ordino, la Masana, Andorra y Sant Julià dos formatges per parròquia, que són tot 8 formatges. De dits 8, Joan Antoni Torres ne a de cobrar dos ne té bestrets. Tot lo demés, pernes y formatges, lo tot igualat, restaran bons per la Vall.

1680 maig 13

Dit dia de 13 de maig 1680 a jurat per balle Joan Pal, Pont, elegit per lo senyor bisbe, dins la Casa.

Dit dia areste lo Consell i pose lo pa a 5 dinés la lliura, i que'l venguen a dit preu diumenge primer vinent. Los consolats ho fasen avisar als flequés y ostalés, cada uns a ses parròquies, en pena del cot.

1680 juny 3

^{|174} Vuy, als tres de juni de 1680, a la vista de Santcugesma, fem nota dels mostasafos y vedadós¹⁸⁴ y capitans:

Primo, a Canillo mostasà Miquel Calbó, veador Andreu Rosell.

Encamp mostasà Hyerònim Martí, Mas, Jaume Pallerès veador.

Hordino mostasà Antoni Pal, veador Nicolau Torres, Jener.

A la Masana mostasà Joan Pere Torres, veador Joan Lluch Guib[e]rga.

Andorra mostasà Sansa, a les Caldes Matia Constantí, mostasà y veador.

¹⁸⁴ En lloc de veadós.

A Sant *[Julià]* Antoní Guibert mostasà y Julià Pal veador.

A Canillo capità Guillem Soldevila, del*[s]* Plans.

Encamp capità Jaume Martisella, dit Boró.

Hordino capità Joan Bons, Bringué.

A la Masana capità Sabestià Pui.

Andorra capità Miquel Riberaigua.

A Sant Julià capità Bernat Siries, *[Corxallès]*.

Dit dia se fa nota que a Joan Antoni Rossell, de Ordino, se a encomanat deu lliures corrents per pagar les regalies al canonge sacristà, y además quinse sous per pagar los draps a labar. Portarà rebudes. A portat Rosell les dos rebudes¹⁸⁵. Además, se comane a Gabriel Moles, cònsol, los 12 sous, 6 dels sensos de Costoja, pagarà y cobrarà rebuda y la portarà, dich 12 sous, 6. Que Sant Julià no pague. Deu aportar la rebuda*.

Dit dia areste lo Consell arest de adobar los camins y que sien adobats fins al dia de Sant Juan primer vinent. Los consolats ho fasen manar, en pena del cot de la Terra.

^{|174v} Lo dia atràs dit de 3 de juny 1680 areste lo Consell y loteje vint-y-quatre dobles de or o lo valor de elles, pagadores quatre dobles per parròquia, y dites pagaran les parròquies, so és, demà dimarts una dobla y mitja, y les restants dos dobles y mitja per parròquia pagaran per totes les tres fetes de Santcogesma primer vinent sens dilació alguna; lo tot portaran a dites diades en mà de Rosell, de Ordino. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consell per sobreposats de l'offici de peraires Joan Antoni Ermengol y Matia Tomàs, sobreinstant Matia Babot, tots de les Caldes; pesador Joan Montània. Y que cada un fase bé son offici, en pena del cot de la Terra.

[1680] juliol 8

Vui, al Consell de vuit de juliol, vote dit Consell una misa del Sant Esprit ab ensolta cantada, y se mana a tots los consolats que la fasen que's diga lo més prest sie posiple, en pena del cot.

Dit dia se mane a Joan Armani, de Canillo, que atès que tenie comprada la herba del cortó del Siscaró y altres herbes de dit lloch, y av*[e]*r-les ell venut a altre y aver-i portat

best*[i]*ar malalt, y no poder-o fer per *[avuy]*, hordenaren se li mane a dit Armani que, en pena del recot, que dins de sin*[c]* dies de vui en avant contadós, que trague dits bestiàs de tots los àmbits de tota la vall de Andorra, y si no u fa, que los cònsols de Canillo que fasen manar Consell a gastos de dit, y que se li entimo tots los gastos y dani ne porie supvinir.

Dit dia se mana a Borthomeu Call que demà dimarts vaje a donar una entima al Simon Fiter que, atès de què va pasar dient que pasave lo bestiar en Fransa y lo a deixat a les montànies de Canillo, y ser malalt de pijota, se li entime de què trague lo bestiar de tots los àmbits de tota la parròchia de Canillo y de tota la Vall, entimant-li tots los gastos y dani ne porie supvenir dins sin*[c]* dies naturals.

1680 juliol 15

Vuy, al Consell de 15 de juliol de 1680, se mane a la parròquia de la Masana y Hordino que fasen fer ferros y manilles de ferro per als presos, y ells y sis de més parròquies tinguen seps y tot lo demont dit, en pena del cot, fins al primer Consell.

[1680] agost 28

Vuy, al Consell de 28 de agost, se a fet lo afor del blat y s'és aforat a sinquantia *[dobles]*, un real, diem 5 lliures, 2 sous. Los cònsols que o entimon a sos consolats, tots a ses parròchies, en pena del cot, demà per tot lo dia.

Dit dia se pose lo cortó del vi a trese dinés lo bollit y novell a deu dinés, y que o venguen demà mateyx, en pena del cot.

Dit dia se pose lo pa a quatre dinés la lliura, que venguen demà mat*[e]*yx, en pena del cot.

^{|175} Dit dia se mane als cònsols de Canillo que demà aixecúton a Joan Armani, de dit lloch, de tot lo que deu a la Casa de la Terra, que és dotse lliures, set sous y sis, 12 lliures, 7 sous, 6, y que apòrton los dinés en mans dels cònsols de Andorra.

Dyt dia se mane a Nagual que pague de cot per no aver volgut donar peniora un pastor de seu y son germà [...] y després no volgués pagar dites peniores. Se li fa de cot 3 lliures, 12 sous.

¹⁸⁵ Además... rebudes *afegit posterioment*.

1680 novembre 9

Vui, a 9 de noembre de 1680, al Consell se a posat lo cortó del vi a sou, y que venguen demà mateyx, tant lo vell com novell, y los consolats que o entímon tots a ses parròchies, en pena del cot.

Dit dia se mane a tots los que tenen asparvés y teles y de quolsevol filats, se'ls mane als consolats que o entímon, de què pòrton dits filat[s] tots a casa del cònsol demà mateyx, en pena del cot, que no puguén pescà ab un esturment.

Dit dia se fa arest de adobar los camins reals y senderons y tanbé tots los entoxans fins al dia de Sant Andreu primer vinent, en pena del cot, y los consolats que entímon tots en ses parròquies.

Dit dia a demanat visura lo Simeon Serrat, farré de Sant Julià, y a portat los din[é]s dins la Casa de la Terra, y que fasen dita visura de [aquí] als vint-y-un dia del corrent mes, en pena del cot¹⁸⁶.

Dit dia se mane a tots los consolats de què prenguen informatió de mostasasos, que se diu que los hostes an venut lo vi barejat, vell y novell, a trese dinés lo cortó, y que o pòrton los consolats ben llest, en pena del cot, al primé Consell.

1680 novembre 25

Vuy, als 25 de novembre 1680, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell y loteje vuit pernills de carnsalada y una dotsena y mitja formatges, los quals faran, so és, dos [pernills] Canillo y tres formatges, Encamp un pernil y tres formatges, Ordino ne farà dos pernills y tres formatges, la Masana un y tres formatges, Andorra un pernil y tres formatges, Sant Julià un pernil y tres formatges. Y que los pernills sien lo menos de pes de 12 lliures. Y la parròquia de Canillo y Ordino ne tindran un bestret y Sant Julià ne deu un endarrerit, so és, pernills. Y que dits pernills ^{175v} y formatges se pòrton a Sant Julià a casa Antoni Nagual fins a dimecres per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, lo tot primer vinent, si són vells 10 lliures. Y dit Nagual los rebo si són rebedors, si no u són, los fasse cambiar y los peso y porto lo conpte a esta Casa al Consell de Sant Thomàs.

Dit dia areste lo Consell y done orde a Guillem Areny que scrigue a Louriol sobre de alguna cosa dels pontanatges, leudes y gavelles y altres inposicions, y cobrada resposta, li done papers si convé, y si li apar convé manar Junta, que la mano.

Dit dia areste lo Consell que sobre de la pretentió tenie Joan Escabrós, alias Toni Vila, sobre de aquell bestiar li prengueren a Fransa en dies pasats, s'és resolt y per acort fet se li pague per ajuda de costa setse dobles de or o lo valor de elles, y dites se li consígnon sobre de les pentions endarrerides deu Rival, de Nagual, ab què dit Rival vingue a contar y dit Toni Vila lo farà pagar, y lo que sobrarà ho satisfarà a esta Casa. Si falte la cosa del tot li farà consigna contat aje.

Dit dia areste lo Consell que atès se veu molts abusos que los habitants de les parròquies fan moltes estades als ostals, mane esta Vall de què ningun dia, ninguns habitants de dites parròquies estigués¹⁸⁷ als ostals de ora de tocar a la oració enllà. Y que los ostalers no u perméton, de què tant als dits ostalers y habitants se'ls mane obsérvon lo present arest, en pena del cot de la Terra. Y los consolats ho intímon o intimar fasen, porta per porta, sots dita pena, com més largament apar a les ordenacions lo ani 1604 y a la vista de Santcogesma aprovada, 1607¹⁸⁸.

Dit dia areste lo Consell y pose lo pa a sinch dinés la lliura, y que·l venguen a dit preu dimecres primer vinent. Los consolats ho intímon cada uns a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los consolats pòrton per al Consell de Sant Thomàs primer vinent quatre perdius per parròquia y que sien de les rojes y bones, en pena del cot de la Terra, y com les portaran, les rebo lo cònsol de Andorra, y que sien bones.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de Encamp que vagen a Canillo a eixecutar ab lo balle Pont a Joan Armany del que deu de cot y recot dis[tret] y lo que an pagat los cònsols de Canillo, reste dit Armany 12 lliures, 1 sou, 6. Y además, per los gastos se oferíron, se'ls mane a dits cònsols ho fassen fins que ell sie vingut luego vagen, en pena del cot de la Terra. A donat Rosell, de Encamp, per Armani dos dobles. Lo demés a promés donar dit Rosell als primer Consell, que és 1 lliura, 1 sou, 6¹⁸⁹.

¹⁸⁷ En lloc de estiguen.

¹⁸⁸ y a la vista de Santcogesma aprovada, 1607 *afegit posteriorment*.

¹⁸⁹ A donat Rosell... 1 lliura, 1 sou, 6 *afegit posteriorment*.

¹⁸⁶ Al marge esquerre La fasen.

Dit dia se fa nota que lo quòndam Toni Guillemó tenie los dinés dels sensos de Costoja de l'any 1679, que no·ls ha donat al render, antes bé Gabriel Moles, peraire, los a tornats a esta Casa i posats a la bossa de la Terra per a què la Casa los pague a dit Costoja quant los demanarà aquels 12 sous, 6.

1680 desembre 16

Vuy, als 16 de desembre 1680, al Consell de Sant Thomàs, areste lo Consell que atès que alguns particulars de la parròquia de Canillo no an pagat los estranis del bestiar és estat a sa mà foraster, areste dit Consell que los cònsols de dit Canillo los mànon o manar fasen que fins al dia de Sant Thomàs primer vinent, fins a migdia, porten dits dinés, que són entre tots los que són a cobrar, 75 lliures, 2 sous. Quant dit dia, fins a dit migdia, no·ls ajen portats en mà de Joan March Torres y Moles, de Andorra, que dit Joan March fase manar Consell de la Terra per a l'endemà diumenge. Y dit Consell serà a costes de dits no an pagat, tant jornals com gasto, asò ademés del cot se'ls és fet vuy. Y ara dits cònsols los ho manaran, en pena del recot y de dits gastos. Y a dits cònsols se'ls mane ho fasen, en pena del cot de la Terra.

¹⁷⁶ A l'atràs dit Consell de Sant Thomàs, de 16 de desembre 1680, se fa nota que atès alguns hòmens del bescomdat y altres, que són vuit hòmens, y per satisfer-los un tant son jornal de anar a la Seu de Urgell a testificar a una plica se done a Andreu Pal, major de dies, de Sant Julià, trenta-dos reals, moneda barcelonesa, que·ls done 8 sous a cada un i que·ls done les gràties per part d'esta Casa.

1681 gener 29

Vuy, als 29 de janer 1681, areste lo Consell i vote una missa de devosió a invocació del Sant Sperit, cantada, com se acostume. Y los consolats la fasen dir lo més prest se puegue.

Dit dia areste lo Consell y pose lo vi a tretse dinés lo cortó, y que·l puguen vendre a dit preu los ostes demà dijous, los consolats ho intímon, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y fa sisena per a balle per portar-la al senyor veguer de Fransa, so és:

A Canillo se i pose Miquel Adallach, Solm.

A Encamp Geroni Martí, Mas.

A Ordino Nicolau Torres, Gener.

A la Masana Joan Gueralt, Jovany, de Arensal.

Andorra Masià Babot, major de dies, de les Caldes

A Sant Julià Andreu Pal, major de dies.

Jura Andreu Pal per balle a 2 de marts 1681, conste ab acte pres per Picart a Sant Julià¹⁹⁰.

Dit dia areste lo Consell que sobre dels abusos se veuen de cada dia de què los habitant[s] de la Vall fan de estar als ostals, y vol dita Vall que los consolats ho fasen manar, cada uns a ses parròquies, que des del toch de la orasió ningun abitant hi puegue estar, ni los ostalers tanpo[c]h no u permeten, de què a tots, tant ostalés com abitants, se'ls mane en pena del cot de la Terra, y en tot refereix-se a l'arest atràs dit y mencionat a la pàgina atràs escrita. Y així mateix, se mane ningú puegue jugar a ningun gènero de joch de envit als ostal[s] com en altra part. Lo que tot se mane sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell y loteje seixanta dobles de or o lo valor de aquelles, que són deu dobles per parròquia, les quals se an de pagar fins a diumenge primer vinent, y dites que los consolats les pòrton o portar fassen en mà de Rossell, de Ordino, sens falta, en pena del cot de la Terra. Y de dites se'n deu a dit Rossell, contats tots los gastos a fets per la Vall fins vuy y lo que a pagats per conductes y altres coses per la Vall, destrets, y contats los dinés se li a donats vuy de la bossa o estranins eren en mà de Joan March, tots los destrets, se a trobat se li restave sent seixanta-set lliures, un sou y dos, dich 167 lliures, 1 sou, 2, les quals se les aturarà del llot sobredit, y les restants se retindrà per fer y pagar los gastos se oferiran pagar per esta Casa a ont aurà de anar, és lo que sobre de dit llot, a bon compte, 162 lliures, 18 sous, 10 dinés. Y a donat o portat a esta Casa les rebudes dels advocats y procurador de Barselona vui, dia dalt dit*. A donat compte Rosell dels sobredits dinés a la Vall a 4 de abril 1682¹⁹¹.

Dit dia areste lo Consell y loteje quinze pernills per parròquia y trenta formatges per dita parròquia, y que sien de pes de onse lliures y que no sien masa molles, y dites se portaran a Sant Julià a casa de Toni Vila fins a diumenge primer vinent per tot lo dia, lo tot, pernes y formatges. Y dit Toni Vila que rebo lo tot, que sie cosa bona, y si no u són, les fase canbiar luego o sinó que les compro a costes dels que les portaran dolentes o dolents. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

¹⁹⁰ Jura Andreu Pal... a Sant Julià *afegit posteriorment*.

¹⁹¹ A donat... 1682 *afegit posteriorment*.

|^{176v} Lo dia tras dit, de les 90 pernes y 180 formatges ne pendrà Rossell per lo que ell sap 68 pernes y 136 formatges. Les restants 22 pernes y 44 formatges siran, so és, per al senyor bisbe 12 pernes y 24 formatges, y per al diputat de Castellbò 2 pernes, 4 formatges, al capità del castell 2 pernes y 4 formatges. Les sis restants y 12 formatges les destribuiran con¹⁹² los aparegue convinge.

Dit dia areste lo Consell que atès Armany, de Canillo, no a corespost tant en pagar los estranis passats con lo cot fet al Consell de Sant Tomàs propassat, y aver fet enpeniar home de esta Casa, vol lo Consell no és res perquè reste reservat per al Consell.

1681 febrer 14

Vui, als 14 de febré de 1681, areste lo Consel y atès lo vegé vol tenir Corts alegir ara/o/nadós, per la primera semana Pere Pal, de la Cordinana¹⁹³, y Joan Rossell, del Puy, y per la segona semana Tomàs Pal, de Ordino, y Nicolau Tores, Areni, de Encamp. Y si los de la primera no s'i trobaven, que agen d'esestí los de la segona, y que continuant fins los altres sien aribats.

Dit dia areste lo Consel que Peirot Faré, de Canillo, deu de quot hy de requot set liures, set sous, y Armany deu de cot y de requot 11 lliures. Y dit Armany a restat a deure dels astranis 23 lliures, 6 sous, que tot junt és lo que deu dit Armany 34 lliures, 6 sous. Areste lo Consel que los cònsols de Canilo y Areny, de Encamp, vagen aixecutà als dits. Peirot fase de dites 7 lliures, 7 sous y dit Armany de dites 34 lliures, 6 sous. Y que's fasen pagà los gastos, lo que se'ls mane en pena del cot de la Tera. Y asò faran fins per tota la primera semana de Coresma.

[1681] febrer 20

A 20 de febré de dit any a pagat Peirot Faré dites set liures, set sous, que's sa part. Les sobredites 34 lliures, 6 sous que deu Armany, la Val no y té sinó 11 lliures; les restants ha de cobrar Joan Antoni Tores.

Dit dia areste lo Consel que a la paròquia se escaurà lo batle, que los cònsols y conselès de aquela paròquia que'l prengen de jurament per comte d'esta Casa, segons se acostume.

¹⁹² En lloc de com. Es repeteix diverses vegades; no ho tornem a indicar en nota.

¹⁹³ En lloc de Cortinada.

Y si no tenen ocasió, que u fasen los cònsols de Andora ab los ara/o/nadós que se escauran.

Dit dia areste lo Consel que Guillem Areni, de Ordino, escrie al senyor veger y al senyor jutge de Fransa segons se acostume per lo de les Corts.

Dit dia areste lo Consel que atès que Joan Antony Colat y Pere Tores tene/n/ los comtes de la compe/n/sasió de Don Gerony de Parada que deuen Joan Armany y de altres, se'ls mane que u cobren y aclaresquen per tot lo mes de febré, en pena del cot de la Tera. Y los cònsols de la Masana que'ls o entimen. Hy si antes hy a Consell, que vengen ha donar raó hy Colat porte lo albarà de l'apotecary.

|¹⁷⁷ A 20 de febré de 1681 areste lo Consel que los cònsols de Ordino, quant la resposta del veger de Fransa y del jutge sie aribada, que avisen a la Seu al senyor veger.

Dit dia areste lo Consel que Toni Vuila, de Sant Julià, vage ha Foix avisà lo senyor veger hy ha Pànies¹⁹⁴ per avisà lo jutge perquè lo vegé del senyor bisbe a obert Corts, y si dits no s'i troben, que leve acte com són avisats, hy que cobre resposta de les cartes del vegé del senyor bisbe hy, també, que prenge la sisena de la mà de mosur Vergé y sàbie com està, y si és posible porte la provesió, y que vage lo més prest puge, en pena del cot de la Tera.

Dit dia areste lo Consell que Pere Tores y Joan Antoni Colat se junten y que fasen memorial del que deuen los de Canilo per los comtes de Don Geroni de Parada, y dit memorial que l'entregen ha Joan Rossell, del Puy, y dit que l'entregue als ara/o/nadós, y dits que fasen compareixe als anomenats al dit memorial y los fasen pagà.

1681 març 7

Vuy, als 7 de marts 1681, areste la Junta que Guillem Areny scrigue al senyor jutge Seré que lo senyor veguer de la Seu no a volgut rébrer lo doctor Sucarà per subsistut¹⁹⁵ y que temem de què no'ns serco algun maldecap, y que'ns dono consell com nos avem de governar, y favor y ajuda en tot. Y que scrigue també dit Areni a Rossell, de Ordino, que és a Fransa, si's pot, que i vaje a parlar ab dit senyor jutge, y que i fasen anar los de Ordino, ab dit Areny, un propi a Pàmies luego, a tota pressa, en pena del cot.

¹⁹⁴ En lloc de Pàmies.

¹⁹⁵ En lloc de substitut.

Dit dia areste la Junta que en aver Joan Antoni Torres rebut resposta de les cartes enviades al senyor bisbe sobre de la reseptió del jutge per les Corts obertes, que si a ell li apareix manar Consell o Junta, ho fase, o si ell s'o trobe, que's servesque anar-hi a besar-li les mans, y que i fase lo que lo Sant Esperit li il·lominarà, sens altra Junta ni Consell, deixant-ho lo tot a sa bona prudència.

1681 abril 5

Vuy, als 5 de abril de 1681, areste lo Consel que Joan Antony Tores y Joan Antony Rossell vagen a la Seu de Urgel per a parlà ab los taulés del General y consertà ab la forma se deu despaxà les mules per a baixà a la fira de Verdú o alý on serà son gust anar, hy que vagen lo més prest que'ls sie posible.

Dit dia areste lo Consel que atès que no s'és tengut lo Consel de Pagament, que los consolats entregen los dinés de la quèstia ha Tony Vuila, de Sant Jolià, hy dit vage ha pagar la dita quèstia ha Fransa, hy dits consolats entregen lo diner al dit als 5 de mag per tot lo dia, en pena del cot de la Tera. Hy si denguna paròquia faltave, que dit fase manà Consel a gastos dels que faltaran. Y que porte rebuda de dita quèstia a esta Casa.

Dit dia se areste que los consolats de Ordino ly entregen dos pernills y 4 formages al dit, y los darà al reseptó de dita quèstia, y als de Ordino los tindrà a comte esta Casa.

^{|177v} Dit dia areste lo Consel que los cònsols de Sant Jolyà degen al senor batle Andreu Pal que no ennove denguna cosa en lo que's de jostísia, que la pase avant segons s'és acostumat sempre en les presents Vals, tant per les entimes com per lo demés.

Dit dia se areste lo Consell que los cònsols de Encamp man/*en*/ ha Picart lo mateix, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel y lotege vint reals per paròquia, diem 2 lliures, sous, les quals entregaran a Tony Vuila, de Sant Jolià, junt ab la quèstia, y dit Tony Vuila ne pagarà lo que's de mal a la quèstia, y lo demés ne darà comte en esta casa.

Dit dia an pagat los cònsols de Canilo, a bon comte del que devie Armany, quatre dobles, y lo demés quede dev/*e*/nt dit Armany de quot y requots y estranis, los dits cònsols prometen pagar a esta Casa lo dia del Consell de Santcugesma primer vuintent, que són 12 lliures, 6 sous. An pagat los cònsols de Canillo lo cot dit vui, a 5 de maig 1681, y se són donats al cònsol de Andorra a bon compte, per gastos se li deuen, dites 12 lliures, 6 sous*.

1681 maig 5

Vuy, als 5 de maig 1681, se hés ajuntat lo Consell aserca de una carta escrita del senyor canonge Miquel Amargós, canonge de Balaguer y subcol·lector apostòlich, demanant la posesió llargament com se acostume, al qual se li és donada, y a jurat sobre Te igitur tindrà y observarà tots los privilegis llargament, com se acostume fins vui, an fet tots los predesors subcol·litors, an fet fins vui, y no a tingut poder de ellegir officials. Conste ab acte de dit dia y any, *etcètera*. Y no se li a fet ningun gasto per no ésser-se usat mai.

Dit dia areste lo Consell que no i aje ninguna persona de la Vall sie tant atrevit de voler fer pasar ningú no sie de la Vall franch als Tres Pons de Organià, ni altres drets deguen pagar a hont los habitants d'esta Vall sien franchs, lo que faran manar los consolats porta per porta. I los tals i tots seran castigats rigurosament, en pena del cot de la Terra.

1681 maig 8

Vuy, als 8 de maig 1681, dins la Casa del Consell se és pres lo Il·lustre Senyor Don Miquel de Senmanat y Requesens per veguer, y a prestat lo acostumat jurament com los demés veguers an fet en dia de sa possessió, *etcètera*, elegit per veguer per lo Il·lustrisim y Reverendísim Senyor Nuntio Apostòlich, despedit en Madrit, a 5 de abril propassat.

1681 maig 19

Vui, als 19 de maig 1681, a la vista de Santcogesma, se fa nota dels que són mostafasos y vehedors:

Primo, a Canillo mostafàs Calbó, vehedor Forés.

Encamp Joan Antoni Torres mostafàs, vehedor Calba.

Ordino mostafàs Tomàs Pal, vehedor Jordà.

A la Masana mostafàs Joan Rosell, Rull, y vehedor Solana.

Andorra mostafàs Joan March, vehedor Aldiàs, a les Caldes mostafà/*s*/ Masià Babot.

Sant Julià mostafàs Joan Pal, vehedor Toni Vila.

^{|178} Lo dia atràs dit se fa nota dels capitans:

A Canillo capità Peirot Farrer, major de dies.

A Encamp capità Miquel Berenguer, àlies Garreta.

A Ordino capità Joan Moles, àlies Goïda.

A la Masana capità Bringuer, d'Aniós, lo vell.

Andorra capità Prat, del Faner.

A Sant Julià capità Miquel Martí, d'Eixovall.

Dit dia areste lo Consell que attès Dolsa, de Santa Coloma, y Joseph y Miquel M[o]rtonís tenen certa qüestió de un capisqual an fet nou ab Gabriel Moles, y los dits Dolsa y sos companis an despositat los salaris dels vehedors, y també per algun cot se a fet a la parròquia de Andorra. Y dit Dolsa a depositat a bon compte una dobla, a bon compte, si y ab la forma sia just. Cobrarà si és just y satisfet, y és just. Los vehedors an de anar són: de Canillo Forest, a Encamp Calba, a Ordino Jordà, a la Masana Solana, de Sant Julià Toni Vila, que són 5, y ajen de anar demà dimarts per tot lo dia. Y lo cònsol de Andorra avisarà a les parts. Lo que tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consell per sobreposats de l'offici de peraires Joan Montània y Pere [...]et, y sobreinstant Masià Constantí, pesador Matia Babot. Y que cada un fasse bé y llealment son offici. Lo que a tots se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y fa arest de camins, que totem fase ado[ba]r los camins reals, senderes y senderons, mates, pedres i tot lo que nosa fase; fins a mig juny primer vinent sien adobats. Los consolats, cada uns, ho manon o fasen manar a ses parròquies. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1681 juny 11

Vui, als 11 de juny 1681, vote la Vall una misa de devosió a invocació del Sant Esperit, i que la fasen dir los cònsols, qua[da] qual a ses parròquies, lo més prest los sie posible.

Dit dia ordene lo Consell i mane a Pere Sucarà que vaje a la Seu de Urgell i que's veye ab lo senyor veguer en or[de] al que demane dit senyor veguer, que vol tenir Corts per un pres té en Sant Julià, què pretén és criminal. I dit Sucarà que i fase lo que benvist i sie, que la Vall o tindrà per fet.

1681 juny 16

Vui, a 16 de juni de 1681, areste lo Consell que vaje un fadrí an Fransa a portar lo avís al veguer i al jutje com lo veguer de la Cambra a obertes Cors, que és Don Miquel Semmanat, i los cònsols de Ordino que'l despedesquen.

Dit dia se alegeix raonadós per la primera semmana Nicolau Torres i Pere Pal, i per la darera semmana Joan Naudí i Masià Constantí.

Vui, dia dalt dit, areste lo Consel que si acàs lo veguer de Fransa vingue o lo jutje o sons llochstinens, que los raonadós los prenguen de jurament juntament ab los cònsols de Andorra o los que s'i ascauran.

1681 agost 13

|^{178v} Vui, als 13 de agost de 1681, areste lo Consel i se fa lo afor del blat de la Val; se pose dit blat ha coranta reals carga, diem 4 lliures, 0 sous.

Més, dit dia se pose lo pa ha quatre dinés la liura.

Més, dit dia se hareste i que posen lo vui ha quinse dinés lo cortó, i lo vui bollit se hareste que's vengue ha deu dinés lo cortó, i que se entimo demà. I asò que's tinge i que se observe, en pena del cot de la Terra. I que venguen demà matex.

1681 agost 24

Vui, als 24 de agost 1681, attès que's té certa notícia per avís dels senyors cònsols de la Seu de Urgell que lo contagi és en algunes parts del regne de Espània o altres parts, areste lo Consel y vote una missa de devoció a invocació del gloriós sant Roch y absoluta, com se acostume altres voltes, so és, per parròquia. Los consolats, cada uns a ses parròquies, ho vejen ab los vicaris que's digue lo més prest sie possible, que Déu Nostre Senyor nos preserve de dit mal i dit sant Roch.

Dit dia areste lo Consell que's pose guarda per dit morbo al portal de Sant Julià demà mateix. Los cònsols de Sant Julià que tràcton ab Sevillo Sastre si ho voldrà fer, que la Vall li pagarà un real cada dia; y les bolletes dels forasters que pàgon com pagaran a la Seu de Urgell [eix] salari, además sirà seu, salvo los habitants de la Vall, que no vol dita Vall pàgon cosa alguna per dita bolleta. Y si dit Sevillo no'l vol a dit pacte, los cònsols avíson o sércon altre ho fase.

Dit dia areste lo Consell y pose a les parròquies se fase bolletes, y també que avíson los cònsols de Ordino a Siguer, los de Canillo Ax y a la vall de Querol, los de Andorra a Lles, los de la Masana a Tor. Y per fer dites bolletes se pose a Canillo Ponsenalt, a Encamp Joan Rossell, a Ordino Pere Pal, a la Masana Giberga, Andorra Masià Constantí.

Dit dia areste lo Consell y pose consellers del morbo com s'és usat altres voltes, so és, a miser Damià Dutell, vicari, y Sabestia Constantí, rector de Santa Coloma y vicari de Andorra, si'ns volen fer mersè enplear-s'i a dit efecte. Los cònsols de Andorra y de Sant

Julià ho tràcton lo/s/ uns a sa parròquia a dits, so és, se'n pose a Canillo conseller a dit morbo Pelliser, a Encamp Joan Antoni Torres, a Ordino Guillem Areny, a la Masana Pere Torres, Andorra Joan March Moles, a Sant Julià Andreu Pal, balle. Y als tots dits consellers se'ls done tot plen poder de manar, tant ab forses de esta Casa com altres, y fer lo que convingue per dites coses, donant-los les vises com altres voltes se són donades, llargament.

Dit dia areste lo Consell, que attès que lo síndich Rosell, de Ordino, a tingut notícia que lo virey de Cathalúnnia avie de pujar per estes fronteres, que ere bé se fes una demostració de un regalo per dit senyor, si venie. Y així a resolt lo Consell y lotege allò que dit síndich Rosell lotejarà o manarà, ab orde de esta Casa, als consolats acúdon ab allò que dit Rossell los avisarà y a hont. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra, com si dit llot se fes a esta Casa vui.

Dit dia areste lo Consell y mane a Joan Antoni Ermengol que adobo lo camí està mal des de casa sua en atràs, envés Andorra, que estiga bé fins a dimecres primer vinent, en pena del recot y molt reg[...], los [cònsols] los intimen sots dita pena¹⁹⁶.

1681 octubre 29

¹⁷⁹ Vuy, als 29 de octubre 1681, areste lo Consell que Ramon Call, Pere Babot, de Ordino, vaje a pagar la quèstia a Foix, y que vaje qui's sie lo dia de Tots los Sants primer vinent, en pena el cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi novell a vuit dinés, y que'l venguen a dit preu demà mateix. Los consolats ho intímon, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y lleve lo pescar ab deguna tesura ni linia ni altre estrument, y los pescadors pòrton los esparavers als cònsols, y que ningú pugue pescar de demà enllà. Los consolats ho intímon. Lo tot se mane en pena del cot.

[Dit] dia areste lo Consell y fa arest de camins, que totom los fase adobar fins al dia del Consell de Sant Andreu, en pena del cot.

¹⁹⁶ El salt cronològic de més de dos mesos coincidint amb el canvi de foli ens indica la pèrdua d'algun foli o quadern.

Dit dia areste lo Consell y loteje vint reals per parròquia, los quals, qui no'ls donarà vui, demà per tot lo dia los portarà a Ordino a mà de Ramon Pere Babot, en pena del cot de la Terra. Y són per a complir a pagar la quèstia, y lo demés a bon compte per gasto.

Dit dia areste lo Consell que attès que los cònsols de Andorra, per relació del senyor rector de dit Andorra, Rosell, de Ordino, diu li digué estimarie donasen la plasa de col·legial del col·legi de Tolosa tocant a esta Val que, segons se té veu, lo doctor Joan Francisco Sucarà a complit son degut temp/s/. Resol lo Consell i la done al licenciado Pere Joan Ribal, de la vila de Andorra, y se li done totes veus y actions se i ten, so és, per lo temps acostumat, y després torne a esta Casa dita plassa.

1681 novembre 24

Vui, a 24 de novembre de 1681, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell que tots los consolats pòrton los estranis i los dinés al Consell de Sant Tomàs.

Dit dia se baixe lo pa a tres dinés i malla la lliura.

Dit dia dalt dit areste lo Consell que cada consolat porto coatre perdius, Sant Jolià ne porto sinc, roges.

1681 desembre 15

Vui, als 15 de desembre 1681, areste lo Consell que attès Gabriel Moles, de Andorra, peraire, a portat un paper per part de l'arendador de Costoja y demane 4 aniades, y per vuy no se trobe se'n degue sinó dues, que són 12 sous, 6 cada una, perquè Sant Julià no pague. Y, com dit és, se trobà una aniada atrasada, ningú la demanà al Consell de Santcogesma, resta a la bossa de la Casa, com també la de est/r/anis, que ab tot siran dos aniades, que siran 25 sous. Si'ls vol los pendrà sempre vulla y si'ls vol Gabriel Moles, dit los li done y cobre rebuda. Esta Casa los li tornarà.

Dit dia areste lo Consell que attès esta Casa a fet electió de la plasa del col·legi de Tolosa tocant a esta casa en favor del dalt dit Rival, mane dit Consell a Masià Constantí parlo ab lo alt dit Rosell dita plasa com està, que se entès lo doctor Sucarà hi a posat un son germà sens orde de esta Casa. I vol dit Consell que attès s'és enpeniat ab dit Rival,

vol dit Rival la ocupo. Y dit Rosell li done orde com se deu fer per pendre la posesió per dit Rival, que li fase o fase fer los papers convingue en nom de esta Casa¹⁹⁷.

[1682 vers finals de febrer]

^{179v} Lo dia atràs dit areste lo Consell y pose lo cortó del vi a nou dinés lo corto, y que'l venguen a dit preu dimecres primer vinent, los consolats ho intí[mon], etcètera.

1682 març 1

Vui, als 1 de marts de l'ani 1682, areste lo Consell y vote una misa de devosió al Sant Esperit, ab ensolta cantada a les ànimes, y que los consolats les fasen dir lo més prest sie possible.

Dit dia areste lo Consell que mosèn Guillem Areni escrigue al senyor veguer de Fransa y al senyor yuye atès que lo senyor veguer de Urgell obre Corts, y que lo Consell hi vaye¹⁹⁸ propi per tornar la resposta.

Dit dia areste lo Consell i pose araonadós per dites Corts, per la primera setmana Yoan Pal, Pont, y Bortomeu Calbó, y per la segona setmana Yoan March Torres y Yoan Rosell. Y semper¹⁹⁹ y quant que vingue a tres ho coatre dies més ho menos, que los primés pàson avant y los de la segona setmana, si ven a poch, que ho acabon.

Dit dia sobredit loteye la Val quinze dobles per paròquia, y atès la Vall se trobe ab yncomoditat de puguer-les fer, vuista la present Yoan Antoni Torres los fa mersè de una lletra de cambi de dites noranta dobles y los enteresos. La Vall les y promet tornar a sa voluntat, sens dilatió. Y dit llot, de quinze dobles per parròquia, se mane que los consolats lo pòrton lo dia del Consell de Santcocytesma a esta Casa, y lo enterès també del que sie, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Yoan Antoni done la carta de l'abono per esta Vall a son germà Yoan March en cas vaje a Rodés, y en cas ell no vaye, que ho ordeno lo millor sie possible per los qui y aniran.

1682 març 24

¹⁹⁷ El salt cronològic de més de dos mesos que es produeix després del següent assentament indica la pèrdua d'algun foli o quadern.

¹⁹⁸ Probablement en lloc de hi envie.

¹⁹⁹ En lloc de sempre.

Vuy, als 24 de marts de l'ani 1682, al Consell del Pach de la Quèstia, areste lo Consell y pose en mà de Yoan March Torres lo dit pach de la quèstia, que és la suma de tres-sentes denou lliures, deu sous y tres dinés, diem 319 lliures, 10 sous, 3. Y dits dinés se li encomanen los guarde fins tindrà orde del Consell de la Terra, en pena del cot de la Terra*. A pagat dit Joan March los dits dinés al canonge Aimerich ab orde del Consell a 18 de juny 1682²⁰⁰.

Dit dia sob/r/edit se mane als cònsols de Ordino que mànon a Ramon Call, dit Pere Babot, de Ordino, que al Consell de Santcocytesma més propinent porto a esta Casa la rebuda del pach de la quèstia del senyor rey de Fransa, so és, del pach de Tots Sans més proppasat, en pena del cot de la Terra.

Dit dia sobredit loteye la Terra un pernill de carnsalada per paròquia y dos formatges, y que los consolats ho pòrton a casa de Toni Vila, de Sant Jolià, de aquí a la segona festa de Pascua, en pena del cot de la Terra. Y que dit Toni Villa les vaye a presentar als taulés de la Seu de Urgell, sot les sobredites penes, so és, 2 pernes y 4 formatges a cada tauler²⁰¹.

1682 juny 20

¹⁸⁶ A 20 de juny 1682 se fa nota dels consellers són entrats vuy:

Primo, a Canillo:	Andreu Rossell, Pelliser	6	[sessions]*
	Andreu Ponsernalt, de Prats	6	[sessions]*
A Encamp	Nicolau Torres, Areny	5	[sessions]*
	Germà Pal, Rector	6	[sessions]*
A Ordino	Pere Pal	7	[sessions]*
	Ramon Call, Pere Babot	7	[sessions]*
A la Massana	Joan Bons, del Puy	6	[sessions]*
	Martí Torres, Giberga	6	[sessions]*
Andorra	Masià Constantí	6	[sessions]*
	Tomàs Babot	6	[sessions]*
A Sant Julià	Julià Pal, Molines	6	[sessions]*

²⁰⁰ A pagat dit... juny 1682 afegit al marge esquerre posteriorment.

²⁰¹ Segueixen en blanc els folis 180 a 185v. Els folis següents van ser aprofitats per deixar-hi constància de la relació de consellers i cònsols que van participar en les sessions del Consell els anys 1681 i 1682.

Cosme Burgada²⁰² 6 [sessions]*

1681 maig 19

[^{186v} Vuy, als 19 de maig 1681, se fa nota dels que són consellers lo present any 1681, entren:

Primo, a Canillo:	Joan Naudi	15	[sessions]*
	Miquel Adallach, lo Gastó	14	[sessions]*
Encamp	Joan Rossell	13	[sessions]*
	Tribala	14	[sessions]*
A Ordino	Masià Oriol, Vilar	13	[sessions]*
	Francisco Martí, Call	14	[sessions]*
A la Massana	Pere Bons, Querol	14	[sessions]*
	Masià Sabater, Fonta	14	[sessions]*
Andorra	Montània	15	[sessions]*
	Gabriel Moles, Jo[an]ó	16	[sessions]*
A Sant Julià	Andreu Nagual, de Nagual	14	[sessions]*
	Andreu Nagual, de Nagual	13	[sessions]*

1682 març 1

Vui, al primer de marts 1682, se fa nota dels que són cònsols lo corrent any:

²⁰² Les relacions de cònsols i consellers les indiquem en quadres per a una millor comprensió. Al costat dret del nom dels consellers, diverses línies curtes, una al costat de l'altra, lleugerament obliqües i perpendiculars a una llarga línia horitzontal, que les parteix, indiquen el nombre de sessions en les quals va participar cada conseller. Ho indiquem amb un número a la columna de la dreta del nom dels diferents consellers. Algunes vegades la ratlla oblicua presenta un traç corvat a la dreta, que li dona la forma d'una D, d'aquesta manera l'escrivà indica la cancel·lació de la línia. De tots aquests particulars només en fem referència en nota aquesta primera vegada. D'altra part, com que la participació en els sessions comportava un cobrament en diners, la forma de controlar aquest pagament es feia, unes vegades, posant una gran creu en forma d'aspa, o una línia obliqua, sobre el conjunt de noms, i altres vegades, traçant petites creus del mateix tipus al costat dels noms dels consellers o l'expressió gràfica citada que informa del nombre les sessions. En algun cas, però, no apareix aquesta creu. Per deixar constància d'aquesta activitat de control, hem traçat un asterisc al costat dels noms dels diferents consellers. Sovint, la relació de consellers per parròquia va acompanyada del nom del notari present a bona part de les sessions. En aquest cas també hem indicat el nombre de sessions a la columna de la dreta del nom del notari i l'asterisc corresponent. De vegades, apareix una segona numeració; es refereix als jornals. Normalment és el mateix número que el de sessions en les quals van participar.

Primo, a Canillo:	Calbó	11	[sessions]*
	Miquel Adallach, Gastó	9	[sessions]*
Encamp	Joan Pal, Pont	11	[sessions]*
	Joan Rector, Ermengol	10	[sessions]*
A Ordino	Toni Pal	11	[sessions]*
	Pere Antoni, Rufó	12	[sessions]*
A la Massana	Pere Torres, de Sispony	4	[sessions]*
	Sabater	11	[sessions]*
Andorra	Joan March Torres, Moles	12	[sessions]*
	Vidal, d'Enguordany	12	[sessions]*
A Sant Julià	Toni Guitart, de Joverri	10	[sessions]*
	Toni Vila	11	[sessions]*
	Guillem Areny	[8] ²⁰³	[sessions] ^{204*}

[1671 vers principis de maig]

[¹⁸⁹ Dit dia se mane als cònsols de Canillo que fasen adobar lo pont de Canillo per tot lo mes de juny, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se ma[ne] a les tres parròchies, que són Andorra, la Masana y Encamp, que per lo que van endererides de una perna per parròchia, de pes de deu lliures, que dits cònsols de dites parròquies les apòrtan a Hordino, a casa de Joan Antoni Rossell, y portades, restaran les parròchies iguals, y les aportaran de así a disapte primer vinent, y aportaran dos formajes per consolat. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antoni Rosell vaje a Tolosa quant tindrà avis de mosur Gras quant serà vingut de París, y és per posar en posició a l'estudiant de Sucarà, de Andorra, al col·leje. Y per dit camí an donat a dit Rosell quinse dobles o lo valor de elles; de dites n'i a vuit de justes. Aquesta Casa li estat a tot lo cor[...].ià.

Dit dia areste lo Consell que per lo que Plau, de l'Arans, a depositat dinés per fer declarà alguna sentència, an res[o]lt de anar-i los dits veadós lo dimecres després de les

²⁰³ Segueixen en blanc els folis 187 a 188v.

²⁰⁴ A continuació, coincidint amb el canvi de foli, es produeix un nou salt cronològic, en aquest cas es recula al mes de maig de l'any 1671.

tres festes de Pasqua de l'Esperit Sant, y de Hordino que y vaje Tomàs Pal, Bavot, per Joan Antoni Rosell. Los cònsols que lo i mànon.

Dit dia, per lo que lo senyor bisbe demane la quèstia, per cercar rebudes se done facultat als cònsols de Hordino y a Rosell, que si no troben la pòlisa, que mànon Junta. Y a dita Junta se mane de Canillo Miquel Call, de Encamp Joan Antoni Torres, de Hordino [mosèn] Guillem Aareiy²⁰⁵ y Rosell, de la Masana Pere Torres, de Andorra Joan Torres y Matia Bavot, de Sant Julià Andreu Pal. Y si dit papé se trobe, que vaje per donar raó a dit senyor; se mane a Antoni Colat y Joan Antoni Rosell. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

[1671] maig 16

Vui, als 16 de mai, a la Junta se antregat a Joan Antoni Rosell tres papés, que són una rebuda del senyor bisbe Don Melcior *[de]* 1666 y 1668*.

Més, altra de la menjeria de dit temps*.

Més, altra del bisbe Espinosa, 16[58] y 1660*.

Més, altra per menjeria de 1656 y 1658 y 1660*.

Més, altra rebuda de la quèstia de 1614*.

Més, la pòlisa fou servit fer lo senyor bisbe Palau*.

Més, tres aquits de la quèstia del senyor rei, un de 1663 y 1657 y 1659*.

Dona-se'n los dinés de la quèstia y menjeria a Joan Antoni Colat*.

A tornats dits papers a 23 de novembre 1671²⁰⁶.

1671 juny 9

^{|189v} Vui, als 9 de juní de 1671, areste lo Consel que se mane als cònsols de Canilo que l'ori que fan nou a la montània de Balira, en pena del cot de la Tera, sèson la obra fins a tant que sie [vuit]. Y de peixe, que totom péixon *[a]* la montània conforme an [pasat] fins vui. Y si pasen avant, que los cònsols de Ancamp pugen fer manar Consel de la Terra a gastos seus, dels que faran lo contrari.

Dit dia areste lo Consel que per una castió tenen la paròquia de Canilo y de Ancamp de la montània de Balira, que vagen los visu*[r]*adós a fer la visura de así a diluns primer vinent, y que vagen les quatre paròquies que no són interesats, en pena del cot de la Terra.

²⁰⁵ En lloc de Areny.

²⁰⁶ A tornats dits papers a 23 de novembre 1671 *afegit posteriorment*.

Y los gastos fets i faedós los pagarà qui decaurà, tant de les visures com de Consels de la Terra.

Dit dia vote lo Consel una misa de devosió per invocació de l'Esperit Sant am una colecta de les ànimes de purgatori y una amsolta cantada, y que los consolats les fasen dir lo més prest que poran, en pena del cot de la Terra.

1671 agost 10

Vui, als deu dies del mes de agost de 1671, se a feta l'afor del blat y s'és posat a vint-y-sin*[c]* reals, dic 2 lliures, 10 sous, y se mane a tots los consolats que o fàson manà, porta per porta, que no u puguen fer pagar més. Y asò se'ls mane en pena del cot.

Dit dia se pose lo cortó del vi a sou, y que venguen des demà mateyx. Y se mane a tots los consolats que antímon a se parròchies, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que *[deu]* de pensions enda*[re]*rides la casa de Martí, del Tarter, que'l fasen pagar per tot lo mes de setembre, y asò se'ls mane en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de la Masa*[na]* que fasen pagar a Matia Camp, de Pal, tot allò que deu de restes de les pensions atrasades, y asò se'ls mane que'l fasen pagar per tot lo mes de setembre, en pena del cot.

Dit dia se'ls mane als cònsols de Sant Julià que fasen pagar a Jaume Nagual, dit Ribal de Nagual, tot allò deu de pensions atrasades, que'l fasen pagar per tot lo mes de setembre, en pena del cot.

[1671 octubre 12]

^{|190} Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra que tinguen herba y sivada per les cavalcadures per la venguda de monsenyor y, també, que dits cònsols de Andorra que aparellen de armorsà, per als que aniran a rebre a monsenior, per a dimecres demà²⁰⁷.

1671 octubre 14

Vui, als 14 de octubre de 1671, areste lo Consell y done facultat als que resten aquí, que són lo concellé Joan March y lo cònsol de Andorra Matia Bavot, Pere Pal, Joan Soler, los dos de Hordino, y Andreu Pal. Als dits se done tot plen poder per a tractar al senior

²⁰⁷ En lloc de demà dimecres. *Creiem que aquest assentament és el que segueix als del foli 191v.*

bisbe aserca de les excumunicacions²⁰⁸ y, també, per lo de les vexacions fan los soldats de la Bastida, que tot allò que dits tractaran, que lo Concell o tindrà per agradable.

1671 octubre 17

Vuy, als 17 de octubre de 1671, areste lo Consell del Pagament per a dilluns en vuit, que serà als 26 del corent, que serà lo dilluns antes de Sant Simon y Juda.

Dit dia *[areste lo Consell]* que tots los consolats que apòrton trese lliures, sis sous per pagar lo gasto s'és fet a la pujada del bisbe, mi senior, y altres gastos enderarits. Lo tot se mane en pena del cot.

1671 octubre 26

Vuy, als 26 de octubre 1671, al Consell del Pagament de la Quístia del senyor rey, areste la Terra de què Joan Soler, de Ordino, vaje a fer lo pagament al tresorer de dita quèstia y que cobro rebuda de dita quístia com se use. Y que vaje que·s tròpie a Foix disapte primer vinent, en pena del cot, y que se prengue un fadri a son gust.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi, tant vell com novell, que s'aje de vendre tot a onse dinés lo cortó, y que·l venguen a dit preu de onse dinés demà dimarts mateix. Los consolats ho intímon cada un a ses parròquies, en pena del cot. Y que·ls advertesquen als ostes que no buïdon vi sens fer-lo tastar als mostasafs o son llochtinent deixat, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell arest de camins, arest general, tant de camins com altres, y asò que totem los fasse adobar fins al dia de Sant Martí primer vinent. Y expressament se mane als cònsols de la Masana fasen adobar lo terror és més avall del pont de Sant Antoni, que lo camí estigue bé fins a dijous per tot lo dia primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y que cada consolat ho intimo sots dita pena. Y així mateix se mane al terratinent de la Gravada, sota los prat[s] de Perot, del Pui, fins a Miró, que s'adobo, en pena del cot. Y los de Sispony fasen adobar lo grau sobre ca[sa] de Querol fins a dit dia, sots dita pena. Y així mateix se mane als del Vilar de la Cortinada adóbon lo pont de dit Vilar fins al Consell de Sant Andreu, sots dita pena.

²⁰⁸ En lloc de excumunicacions.

1671 novembre 23

^{190v} Vuy, als 23 de novembre 1671, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell que attès Joan Antoni Rossell a treballat algun privilegi²⁰⁹ sobre de les excomunicacions, que lo dit Rossell ho treballa de así al devant de anar a besar les mans al senyor bisbe, y si és menester al senyor archibisbe, y totes les altres diligències li aparegue convingue. Y asò se li mane en pena del cot de la Terra. Y que i vaje ab diligència ell sap convingue. Y *[si]* y li apar li convingue pèndrer-se un home d'esta Vall, se pugue manar aquell que bé li apareixerà sie del Consell o altre a ell ben vist.

Dit dia areste lo Consell que attès hi a a tractar o consultar alguna cosa sobre del plet de la Vall de Querol, que lo dit Rosell hi vaje a la Seu y Puigcerdà, y que si li apar ne prengue altre com és dit dalt. Y si lo consell tindran porte de anar a Perpinià a pasar lo plet avant, que i vaje lo que anirà ab ell a dit Puigcerdà, ho per pasar avant lo dit plet o per descondoir los advocats y procurador. Asò se mane sot lo dalt dit cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp diguen a Joan Antoni, si va a Barcelona, que·s servesque véurer lo que convingue del que·s fa al castell de la Bastida, donar-ne a rahó, si convé, al senyor vírey. Y, així mateix, se diu i mane als cònsols de Ordino ho tràcton a miser Areny, de Ordino, fase lo mateix, tots dos junts, ab dit Joan Antoni si hi va, o a Joan March Torres si hi va. Ja és present a est Consell *[i]* ja se li mane. Y a dits consolats ho intímon o diguen a dits Joan Antoni, si hi van, y Areny, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y attès que Déu Nostre Senyor és estat servit portar-se'n l'ànima de Pere Pont, Mora, a l'altra vida, que ere balle per part de Fransa, a resolt dit Consell fer sisena y s'i posen los següents:

Primo, a Canillo Joan Naudí, de l'Aldosa.

De Encamp Nicolau Torres, Areny.

A Ordino Guillem Bons, àlies Berenguer, de Sornàs.

A la Massana Pere Mora, àlies Fonta, de Sespony.

A Andorra Jaume Moles, de Andorra.

A Sant Julià Joan Fransès Rossell, àlies lo mas d'Alins.

²⁰⁹ En lloc de privilegi.

Dit dia areste lo Consell y mane a Miquel Call, del Tarter, y Calbó, de Soldeu, que scriguen al senyor veguer Granó sobre de la sisena com se'ls entregue la nominació escrita y signada del Consell y com dit és. Además de dita sisena li scriguen carta junt ab dita sisena, lo tot clos. Y que Calbó hi vaje a presentar-lo-i o hi fasen anar persona segura y discreta. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Lo més prest sie possible.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a sou lo cortó, diem 1 sou, y que venguen a dit preu dimecres primer vinent. Los consolats que u intímon cada uns a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia se a donat a Joan Antoni Rosell, de Ordino, a bon compte del que a bestret per la Casa, tres dobles or i quatre-sents blanchs, tot, com dit és, a bon compte.

1671 desembre 14

Vui, a 14 de desembre 1671, al Consell de Sant Thomàs, areste lo Consell que atès que Rosell, de Ordino, té les mans en alguns negosis del Badia, que u resolgue lo millor que pugue, que esta Casa o Consell li done tot poder, que lo que ell farà, lo Consell ho tindrà per ben fet.

Dit dia, mes y any a jurat Joan Naudí, de l'Aldosa, parròquia de Canillo, per balle anomenat per lo senyor veguer Grano, del que se n'a llevat acte, és en poder del notari de la Vall.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de Ordino que al primer Consell advertesquen a Guillem Areny porte lo sindicat féu esta Casa a Joan Antoni y Mitjavila, so és, ad longum, perquè dit Consell lo vol véurer y cancel·lar-lo. Asò se mane a dits cònsols en pena del cot de la Terra²¹⁰.

[1671 vers principis d'octubre]

^[19] Dit dia, per algunes deferències tenen la parròchia de Encamp ab la de Andorra aserca dels terme[s], an resolt que per enlestir de les deferències de anar-y diluns en vuit, que serà a 17 del corent, y asò se'l[s] mane en pena del cot, y que sien matinés y que's tròbon tots al grau Corp, tres de cada parròchia.

²¹⁰ Un nou salt cronològic es produeix en el canvi de foli, la data s'endarrereix més de dos mesos. Això ens indicaria una altre vegada un rellogat incorrecte del llibre.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que apòrton la rebuda de la quèstia al primer Consell, en pena del cot.

[1671] octubre 6

Vui, als sis dies del mes de octubre, areste lo Consell y posa lo cortó del vi vell a quinze dinés, que sie sensé, y lo vi novell y que sie bollit a deu dinés lo cortó, y que venguen demà mateix. Tot se mane en pena del cot. Y los consolats o entímon a ses parròchies.

Dit dia areste lo Consell y mane a tots los que tenen esparvés y teles y altres filats que totem que'ls apòrton a casa dels cònsols de cada parròchies²¹¹ y, també, se lleve de no poder pescar ni ab filats ni tampoch no puguen pescà ab llina ni ab pujadós, en pena del cot, y los consolats o entímon en ses parroches, en pena del cot. A Andreu Pal se li done llicè[n]cia de què pugue fer pujadós per pescà.

Dit dia areste lo Consell que atest que lo senior Don [Lluís] de Peguera, veguer, a ob[e]rt Corts, que quant lo senior veguer de Fransa y jutje sien aribats, que los araonadós que's trobaran junt ab los de Consell se trobaran de Andorra, que'ls prenguen lo jurament per dit efecte.

Dit dia se pose araonadós a Joan Soler y Andreu Pal per a una semana, so és, vuit dies per a Joan Antoni Pal, de Hordino, y Miquel Call, del Tarté, y als dits se'ls mane en pena del cot.

1671 octubre 12

^[19] Vuy, als dotze de octubre de 1671, areste lo Consell per la vinguda del senior bisbe, se areste lo següent:

Primo, se areste que cada parròchia apòrto una cavalcadura ab sella o albarda y que's tròpien a la siutat de Urgell dimecres a set hores, y que's presènton devant de palatio.

Més, per los sis hòmens que an de anar a rebre monsenyor: de Canillo Borthomeu Calbó, de Encamp Joan Rosell, de Hordino Pere Pal, de la Masana Pere Torres, de Andorra Joan March, de Sant Julià Andreu Nagual. Y tots aquestos sis hòmens, que cada un de ells se n'apòrton un fadrí per la baixada, y los cònsols de Sant Julià que'ls donon mitja lliura de pólbora per cada fadrí, y que la tingun presta quant baixaran, en pena del cot.

²¹¹ En lloc de parròchia.

Ademés, se a de donar quatre fadrins per a aportar a monsenior ab cadira dos de Encamp, y són Andreu Peirot y Joan Guillemó, y de la Masana Miquel Cxim y Joan Fonta.

Per lo del gasto, per pa, Hordino farà mitja carga de forment, Andorra mitja carga y Sant Julià mitja carga, que tot junt farem una carga y mitja, y que la pòrton a casa de Joan March Torres, en Andorra, demà dematí dimarts, en pena del cot.

Per vi, dos cargues. Faran una carga los cònsol[s]. Té Andorra una carga y los de Sant Julià altra carga, y totes dos parròchies faran les dos cargues, y asò en pena del cot.

Per lo de la carn de moltó, Sant Julià farà un moltó, Encamp altre moltó, la Masana altre moltó, que seran junts tres, primals o [fontals]. Los pernills ne faran Endorra un pernill, Canillo altra perna, Hordino altra perna; també faran cada parròchia, faran dos capons y dos formages per parròchia.

Lo de les salces, Hordino aportarà lo sucre y pebre y los de Sant [Julià] aportaran lo clavell y canella.

Dit dia se mane a tots los consolats que entímon a ses parròchies de què demà dematí que tolguen la aigua dels camins, en pena del cot²¹².

1672 maig 30

¹⁹² Vui, al Consell de Santcogesma de 30 de maig de 1672, fa la Vall anominació mostafassos, veadors, capitans y sobreposats:

Primo, ha Canillo mostafàs Miquel Call, veador Bortomeu Calbó.

Ha Encamp Joan Rossell mostafàs, Joan Rector, Ermengol, veador.

Ha Ordino Anthoni Pal mostafàs, Matia Oriol veador.

Ha la Massana Pere Torres mostafàs, Joan Pere Torres veador.

Ha Andorra Joan Marhc mostafàs, Joan Montanya veador y mostafàs de les Caldes.

Ha Sant Julià Anthoni Nagual mostafàs, veador Simon Serret.

Capitans:

A Canillo capità Maistre, de Saldeu.

²¹² Un nou salt cronològic es produeix en aquest punt, tot coincidint amb el canvi de foli. En aquest cas creiem que els folis 191 i 191v s'haurien relligat incorrectament. Les dates dels assentaments copiats en aquests folis són anteriors al dia 14 de octubre, data del primer assentament del foli 190. Vegeu la nota 206. En el canvi al foli 192 es produeix un altre salt cronològic important. En aquest cas es passa al 30 de maig de 1672.

Ha Encamp Tribala.

Ha Ordino Joan Tor, de Ansalonga.

Ha la Massana Joan Guiem, dit Torner, del Pujol.

Ha Andorra Bondànsia.

Ha Sant Julià lo ereu de Joan Bonet.

Dit dia pose lo Consell per sobreposats de l'ofici de peraire ha Joan Serdanya y Jacint Forcada, de Barri, y sobrestant Matias Constantí ,y pesador Matia Babot. Y se done licència a la confraria poguen inposar un diner per cana dels fora[ns] per adobar o anmolinar los draps, asò als que no tenen apariats.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Anthoni Rossell vaje a la Seu de Urgell per a ajustar los interessos té la Vall ab lo canonge Badia, que u negocio del millor modo que pugo, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que d'esta ora en avant ningú pugue jugar ha ningun johc de envitm y a l'ostal en ninguna manera de johc de cartes, ni tampohc ningun abitant del mateix quart pugue estar a l'ostal en la nit després de aver tocat al tohc de la oració, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell se fasse menobra general adobar tots [los] camins y que sien adobats de quí hal dia de Sant Barlabé, en pena del cot.

[1672] maig 30

^{192v} Dit dia de 30 de maig arreste lo Consell y a donat a Rossell los dinés de les regalies y draps a lavà, y que ls porto al canonge sachristà y al porter major, y que cobre rebudes, y que les porto al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia se mane als veadors vagen a fer la vesura de Alvinyà lo endemà de les festes de Santcogesma, en pena del cot, y que los cònsols de Sant Julià avison les parts, y si Calbó no pot anar, vaje Call.

Dit dia areste lo Consell, atès que la parròquia de Encamp o particulars de ella demanen algunes peniores an fetes ab alguns particulars de la parròquia de Andorra y ho tenen ab qüestió, perquè diu a temps dure, y a resolt lo Consell que una peniora se féu que lo bestiar ere entrat a un bllat de Miquel Rabó y se féu judicar [...] en vista de la baseta de Cassani, d'Engolasters, la tala de dit bllat. Areste dit Consell que dita peniora y tala se pago dintre vuit dies primer vinents, que són de quatre amos, y segons diu són quatre

peniores. Y si pretenen no pagar les peniores, al primer Consell que vinguen a esta Casa uns y altres a defensar cada un sa rahó, però la tala que's pago dins dit termeni de vuit dies, en pena del cot de la Terra. En lo que és de les altres peniores, demanen dits de Encamp, que an peniorat al Brahival, que's resolgue de la diferència tenen dels térmens de quí al dia de Sant Joan de juny primer vinent. Los consolats de Andorra y Encamp ho intímon o fasen mirar. Lo tot en pena del cot de la Terra.

1672 agost 7

Vui, als 7 de agost de 1672, a fet lo Consell lo afor del blat fiat ha tres lliures barceloneses la carga, y que ningú lo pago ni'l pugue fer pagar ha més, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y se mane als cònsols y consellers de Ordino que fassen fer la àpoca a Joan Rosell, com a procurador del canonge Badia, y ab los Arenys ho miron y ho consúlton en posar-o en bona forma, y que u fassen quant tindran llohc. Lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y loteje nou pernills, un per parròquia, y Canillo, Encamp y Ordino ne donon dos, y se'ls tindrà a compte ab altra ocasió, y sis formatjes per parròquia. Los pernills ajen de pesar deu lliures, y dits pernills Rossell que'n dono 4, ab 16 formatjes, a Don Joan de Aiguaviva, y dos y vuit formatjes a Crosi, y un y 4 formatjes a l'altre tauler del General. Y los altres dos pernills y vuit formatjes que Joan Soler los envio a miser Alexi, donant-li los deguts agraïments. Y que tots los consolats ho pòrton ha Rossell ha Ordino, y que i sien dijous per tot lo dia, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols y consellés de Sant Julià y Rossell miron si's trobarà a Sant Julià una casa per vendre ho enpenyà, y que procuron a consertar-la del millor modo se puguen²¹³.

1671 desembre 14

¹⁹³ Lo dia atràs dit, de 14 de desembre 1671, areste lo Consell y loteje sis dobles, so és, una dobla per parròquia, y los consolats que la pàgon o portar fasen fins al dia de Sant

²¹³ Novament, coincidint amb el canvi al foli 193, es produeix un salt cronològic que ens situa al 14 de desembre de 1671. Creiem que aquest foli 193 hauria de ser la continuació del foli 190v si tenim en compte la cronologia dels assentaments.

Joan de Nadal primer vinent en mà de Joan March Torres y Moles, y que sien dobles de pes per a Fransa. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de Andorra que, sobre de una peniora que tenen ab qüestió sobre del bosch de Padern, de què diuen los de Andorra que i poden leiniar y de la Masana tenen una sentència que no i poden lleiniar ni conrear, se mane als dits de Andorra que pròvon lo contrari dins lo temps que i a de sí al dia de Cap d'Any primer vinent o que, altrament, pàgon la peniora o pagar fasen. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als de Andorra y de la Masana vagen dijous primer vinent hòmens de cada parròquia a visurar les creus de dita qüestió y altres si volen, lo que se'ls mane, a uns y altres, en pena del cot de la Terra. I dits hòmens hi an de anar, se júnton a la palanca de Aniós, en pena del dit cot.

1672 gener 8

Vuy, als 8 de janer 1672, a la Junta se fa nota dels papers s'enporte Rossell, de Ordino, va a Perpinyà o a Puigcerdà, y són sinch cartes de pergamí que parlen del mestrat de ports, además una còpia o transupto dels Pariatges, además la capsa dels papers de Badia. Vuy, als 12 de abril 1672, a tornat Rossell los sobredits papers, además la àpoca del que a pagat per lo plet de Querol y lo tramsumto del dret de guerra²¹⁴.*

1672 abril 12

Vui, als 12 de abril de 1672, al Consell del Pagament arreste lo Consell que Rossell y Joan Marhc rébon lo diner del pahc de la quístia y que vagen a la Seu ha portar-los al senyor bisbe, y que vagen de quí al dia de Pasqua, y que s'enpòrton las rebudes més modernes per a fer-li constar lo que devem pagar y, també, que demànon al senyor bisbe la confirmació de privilegis.

Dit dia s'enporten los sobredits los papers següents: primo, la carta dels 24 proms de porgamí, tres confirmacions de privilegis dels senyors bisbes, dos de porgamí y una de paper, vuit rebudes de paper de lla quístia dels senyors bisbes, un privilegi de les lleudes

²¹⁴ Vuy, 12 de abril... dret de guerra *afegit posteriorment*.

y pontages del contat de Foix y aquell té Rossell*. Reste lo privelegi de lleuda en mà de Rossell²¹⁵.

Dit dia lo Consell trenta reals per parròquia y que pàgon vui mateix, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que sobre una diferència té Jaume Areny, de Ers, vui abitant al mas de Ribafeta, sobre una casa que té al lloch de la Massana, que la parròquia li done talla y no abite en ella. Arreste lo Consell y mane als cònsols de la Massana que per la dita casa de la Massana no li puguen donar talls, sinó que sie a l'estadà o al que abitarà en ella, segons sa posabilitat, sempre que la llogarà. Lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que al Consell de Santcogesma tots los consolats pòrton 3 lliures, 6 sous per a pagar la mitat del que's deurà a l'apotacari, so és, de conduhcta 19 lliures, sous, de l'arrendament de la casa 18 lliures, sous, y de l'ort 2 lliures, 12 sous, que tot és 39 lliures, 12 sous, que partit a dos pahcs és lo susdit.

^{193v} Dia detràs escrit arreste lo Consell que sobre del que's diu del contagi, se mane als cònsols de Canillo escriguen als cònsols de Ax, y los cònsols de Ordino escriguen als cònsols de Siguer, y que los uns y altres ne sàpien lo sert, y que consúlton la resposta la una part ab l'altra, y de quí delibéron lo que se aurà de fer. Lo tot en pena del cot.

Dit dia vote la Vall una missa *[de]* devoció ha invocasió de sant Rohc y sant Sabestà, ab absolta cantada, y que's digue lo més prest que's pugue.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo fassen diligències en saber qui són lo/s/ tiradós de coloms, que fassen pendre de jurament als òmens que los aparegue ho saben, y que lo primer consell ne tórnon resposta, en pena del cot.

1672 abril 21

Vuy, als 21 abril de 1672, arreste la Junta que los cònsols de Canillo fasan anar un home demà demantí a Tarascó y Ax, y que dits cònsols escriguen als de Tarascó y Ax aserca del mal contagiós, que'ns ne donen avís. Lo tot se mane en pena del cot. Lo escriurer sie en nom de la Vall. Y, en ser tornat l'ome ab les cartes, que dits cònsols les míron y que les envíon a Sant Julià a Mijavila, y dit Mijavila les envíon als cònsols de la

Çeu de Urgell, juntament donant-los avís de la diligència avem feta. Lo tot se mane en pena del cot.

1672 abril 22

Vuy, als 22 de abril de 1672, arreste lo Consell de que's tingue guarda per lo del mal contagiós. A Canillo que fassa guarda Call, del Tarter, y dita guarda la farà a Pradaredó, que no deyxo pasar ningú que vingue de la part de Fransa o de Çerdanya sens certificatòria de senitat. Y roba que vingue de Fransa no la deyxo entrar de un modo ni altre, tant ab certificatòria comp sens ella. Y donarà avís als cònsols de Ax que no deyxarem entrar ningú que no pòrton certificatòria y roba de un modo ni altre. Així mateyx, face guarda Pal, de la Cortinada, al lloch de Llorts, de la manera sobredita, y també escrigue als cònsols de Siguer. Lo tot se mane en pena del cot. Y les dites guardes tinguen diligència nit y dia.

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols de Sant Julià que fassen tancar lo portal cada nit. Se mane en pena del cot. Y la dita guarda faran demà mateyx. Y lo [escriurer aquesta] nit, si's trobe propi. Lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y anomene persones per al Consell d/e/l Morbo, y són les següents: primo, lo rector de Sant Julià y lo de Andorra, y de Ordino Guillem Bons, y de Canillo Miquel Adallach, de Andorra Joan Torres, Guillemó, y de Sant Julià Mijavila. Y sempre que y aje cosa nova que se aigen de ajuntar, que sie la Junta Andorra, y aquel sapia cossa nova que inporte ajuntar-se, aviso als demés. Lo tot se mane en pena del cot²¹⁶.

[1672 vers mitjans de setembre]

¹⁹⁴ Dit dia arreste lo Consell que los consolats de Sant Julià, Canillo y la Massana execúton los sensals que's trobaran cada un a ses parròquies de quí a Nostra Senyora de setembre primer vinent, en pena del cot.

Dit dia se mane que tots los cònsols, cada u en ses parròquies, fassen dir una missa cantada ha invocasió de l'Esperit Sant, aplicadores a les ànimes de purgatori, suplicant a Nostre Senyor nos dono lo que sab nos convé, i's digue lo més prest que's pugue.

²¹⁵ Reste lo privelegi... mà de Rossell *afegit posteriorment*.

²¹⁶ Els assentaments datats entre 1672 maig 30 i 1672 agost 7, folis 192 i 192v, haurien de haver estat relligats a continuació del present assentament. D'aquesta manera e recuperia la cronologia correcta.

Dit dia a lotejat lo Consell dos dobles y mija per cada consolat, les quals an servit per pagar lo ajust s'és fet ab lo canonge Badia.

Dit dia arreste lo Consell que cada parròquia fassen visura dels sagells y creus de la divisió tenen dels termes de una parròquia a altra, y dita visura faran dites parròquies de sí al dia y festa de Sant Miquel de setembre primer vinent, en pena del cot. Y fetes seran dites visures y abonades les tinguen, que les pòrton a esta Cassa firmades de aquells se trobaran a fer dites visures, y les portaran al primer Consell se tindrà després del dit dia de Sant Miquel. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia se mane als veadors de aigües vagen a fer visura a l'obach de Padern per la diferència tenen la parròquia de la Masana ab la de Andorra aserca dels terme y enpriu, y dits veadors aniran a fer dita visura per tot lo mes corrent, en pena del cot. Y mentres estaran a fer la visura que la una parròquia y altra sobredites no moguen ninguna cossa, tant de pastures comp de lleynar, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo vi a tresse dinés lo cortó, lo vi bo, y lo bollit a onse dinés, y que venguen demà mateyx a dit preu y los consolats ho entímon. Lo tot se mane en pena del cot.

1672 setembre 27

Vuy, als 27 de setembre de 1672 arreste lo Consell y mane als cònsols de Encamp fasan pendre de jurament per lo senyor balle ha un fill de Capell, de Canillo, que's diu Jaume, per saber si la muller de Jaume Naudí, de dit Canillo, digué que no y avia prou vi per als cònsols, y al primer Consell ne donaran raó dits cònsols a esta Cassa. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que réston sis òmens, un de cada parròquia per a mirar los privilegis de guardar los presos y altres que sien menester per ^{194v} lo que lo veguer demane. Y per fer dita feyna restaran les persones següents: primo, de Canillo Miquel Adallach, de Encamp Joan Antoni Torres, de Ordino Joan Soler y Joan Antoni Rossell, de la Masana Joan Antoni Colat, de Andorra lo cònsol y Bernat Dolsa, y de Sant Julià Andreu Pal y Mijavila. Als sobredits lo Consell los done plen poder de fer deliberar tot lo que sarà menester per lo comú de la Vall. Lo tot se mane en pena del cot.

1672 setembre 30

Vuy, als 30 de setembre de 1672, arreste lo Consell y pose arrahonadors los següents: per la primera setmana Joan Soler, de Ordino, y Andreu Pal, de Sant Julià, la segona setmana Joan Antoni Torres y Joan Antoni Rossell, y la tersera setmana Antoni Pal, Mijavila, y Joan Antoni Colat. Als sobredits se'ls mane asestesquen vuit dies cada un, en pena del cot, y los primers que an de venir vindran dilluns dematí primer vinent. Y los arrahonadors que vindran primers no se'n vagen que los segons no sian así, y que·ls donen rahó de les composicions se són fetes, tant sechretes comp declarades. Y així mateyx faran los demés arrahonadors. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia loteje lo Consell nou lliures, dich 9 lliures, sous per parròquia, an de ser dobles que sian de pes per a Fransa, y que diumenge primer vinent les pòrton a Ordino a Joan Antoni Rossell, en pena del cot, y dit Rossell les donarà a l'home, los senyors balles dictaran, per tenir lo govern de aquells sis aniran a cercar lo mestre a Pàmies. De dit diner se atúron lo gasto de Sant Julià, Mijavila, que són set lliures, sis sous y sis dinés, y aurà pagat lo real de vuit dech a esta Cassa. Y pagat lo dit gasto aurà de portà ha Hordino, al dit Rossell, 3 lliures, 2 sous, 6 dinés, ab mija dobla que avem tret de l'ascudella, tindrà dit Rossell 50 lliures, 26 sous, 6 dinés per donar als dits sis hòmens.

Dit dia arreste lo Consell que Mitjavila vaje a Tarascó, o ab altra part, per a tractar un negosi que ell sab, y que vaja dilluns, y Rossell que li ajudo al que sie menester, en pena del cot.

1672 octubre 10

Vuy, als 10 de octubre de 1672, arreste lo Consell y loteje una dobla per parròquia, dich 5 lliures, 10 sous, y que les pòrton demà pasat al Consell, en pena del cot, salvo los cònsols de Sant Julià, la portaran a l'altre Consell primer vinent.

1672 octubre 12

Vui, als 12 de octubre 1672, arreste lo Consell y loteje una perna y 4 formatjes per parròquia y que ajen de pesar deu liures, y les pòrton de quí a divendres a mitgdia a casa de Andreu Pal, y que Antoni Colat, de part de aquesta Casa, les dono al senyor bisbe y li dono la benvinguda y li dono dits pernills y formatjes, en pena del cot²¹⁷.

²¹⁷ El foli següent, 195, segurament estava en blanc i es va aprofitar per copiar-hi la relació de cònsols de les diferents parròquies i les sessions en què van participar al llarg de l'any 1662.

1662 gener 18

¹⁹⁵ Vuy, al 18 de jener de 1662, a la Junta se a fet anominatió de cònsols lo present any y són los següens:

Canillo:	Pere Pont, Mora	20	[sessions]*
	Jaume Visiat, dit Rosell	24	[sessions]*
Encamp	Hierònim Mas	26	[sessions]*
	Pere Porró	21	[sessions]*
Hordino	Antony Pal	30	[sessions]*
	Pere Pal y Sucarà	18	[sessions]*
A la Massana	Ramon Rosell	31	[sessions]*
	Joan Bons	19	[sessions]*
Andorra	Mateu Moles	33	[sessions]*
	Antony Cauba y Guiem	17	[sessions]*
A Sant Julià	Andreu Pal	32	[sessions]*
	Andreu Bonet	19	[sessions]*

[1656 – 1660]²¹⁸

^{195v} Vui, als 19 de desembre de 1656, se a fet conte als consolats de tot lo que deuen dels blats de la renda y lo que auran pagat:

Primo, Canillo deu vint-i-sinc cargues y miga, a sis liures y miga per carga, page tot junt sent sixanta-y-sinc liures y quinse sous, diem:

165 ll. 15 s. *

Més, deu Ancapm²¹⁹ per lo blat de la renda cinquanta quargues, les quals deuen Joan Pont y Gilem Torres y Bernat Picart y Nicolau Tores, contat a sis liures y miga per carga, fan suma de tres-sentes y vint-i-sinc liures, diem:

325 ll. *

²¹⁸ En les relacions de comptes que es copien a partir d'aquest punt es produeix un salt cronològic important. Creiem que es tracta de documentació solta que en un determinat moment s'hauria decidit copiar en el llibre d'actes per guardar-ne memòria. De fet, una bona part de la documentació copiada a partir d'aquest punt és de caràcter econòmic i presenta cronologies molt diverses.

²¹⁹ En lloc de Ancamp.

Més, deu Ordino per lo blat de la renda trenta-y-vuit cargues, a raó de sis liures y miga valen dos-sentes quaranta-y-set liures, dic:

247 ll. *

De les sobredites 38 cargues de blat deuen los de Ordino, Guillem Bons ne a pagat vuit i dos sisterons. Lo demés deuen los rendés, que no n'an pagat res a la Terra per comte fet, que los partits diu a pagat la parròquia de Ordino, la Terra los a pagats a Guillem Bons, comtat vuy a 9 de desembre 1658*. Ordino es averat al quadern nou 1660²²⁰.

Deu la Masana per lo blat de la renda quoranta-quatre cargues, tres mesures, a raó sis liures y miga, valen dos-sentes vuitanta-y-sis liures, dose sous y mig:

287 ll. 12 s. 6 *

Reste a contar encara qui i sie la talla. Ja és contat al codern nou a compte del quòndam Joan Pal.

Deu Andorra per vint-i-quatre cargues i un sisteró, que dit blat an rebut los cònsols, val a raó de 6 lliures, 10 sous carga:

156 ll. 10 s. 10 *

Averat al quadern de 1660²²¹.

Deu Sant Julià cinquanta-y-set cargues y vuit sisterons, a raó de sis liures y miga prenen suma de tres-sentes setanta-y-quatre liures, sese sous y vuit dinés, diem:

374 ll. 16 s. 8*

Deu Sant Jullià per un llot de l'ani 1654, que se n'a pagat interès, i és, ademés del sobredit comte:

31 ll. 10 s. *

Ademés, deuen los de Sant Jullià set lliures i elles paguen per Mijavila, diem:

7 ll. s. *

412 ll. 6 s. 8*

²²⁰ Nota afegida posteriorment.

²²¹ Ídem.

Averat lo tot, tant les avant nomenades 265 lliures, 13 sous, 3 pagades, quant una [conta], pagades, rellevades, conste de compte fet al llibre o codern fet al jener 1660²²².

|¹⁹⁶ Comte del que cada parròquia a pagat en descàrec del que deu[en del] bllat de la renda, és lo següent:

A pagat Canillo al senyor rectó per 3 carges de vui, a raó de tres doplles carga, val trenta-una lliura, deu sous, diem:	31 ll.	10 s.	*
Més, an pagat per lo real per lliura:	9 ll.	4 s.	*
Més, avem pagat per llots que són: un de dos dopblles a Guillem Adallac i un de una dopblla i un de quatre lliures i un de una dopblla i mija, per pagar a Martinet, i a Mijavila una dopblla, tot és, això és:	23 ll.	05 s.	*
Més, a pagat Canillo ab altro partit a Laqueuna, com conste a l'arest:	35 ll.	s.	*
Més, a pagat Canillo per mans de Peliser, a 22 de desembre 1657, deu lliures, dotse sous, diem:	10 ll.	12 s.	*
Més, a pagat Canillo per mans de Mora dues dopblles, diem són en descàrec del tras bllat, diem:	7 ll.	s.	*
Més, a donat Mora, a 19 de octubre 1658, [per] Guillem Areny quatre dobles:	14 ll.	s.	*
Més, a pagat Miquel Adallach o enviat a Tarascó dit Areny:	5 ll.	5 s.	*
	135 ll.	16 s.	*
An pagat los cònsols d'Encamp per lo real per liura:	9 ll.	4 s.	*
Més, per los llots:	23 ll.	5 s.	*
Més, ab altre partit onse pistoles an servit a Laqueuna, són:	38 ll.	10 s.	*

²²² *Ídem.*

Més, an pagat al senyor rector per son augment:	25 ll.	s.	*
Més, an pagat ab altre partit, comtat vui, a 19 de desembre:	3 ll.	15 s.	*
Més, an pagat los rendés d'Encamp, en paga del tras eschrit, dotse cargues de bllat, que a raó de 6 lliures, 10 sous carga, val:	78 ll.	s.	*
I dites són per les del [forment] o de son augment.			
A pagat Nicolau Pradet en descàrec del que deu tras eschrit, lo comte los veurà ab un memoriall:	147 ll.	6 s.	*
	325 ll.	0 s.	*
A pagat Ordino en descàrec del bllat deuen tras dit al real per lliura:	9 ll.	4 s.	*
Més, per llots an pagat:	23 ll.	5 s.	*
Més, a pagat Ordino a Laqueuna:	35 ll.	s.	*
Més, a pagat Ordino per les restes dels comtes de vui, de 19 de desembre, lo que auran pagat al senyor rectó del vell los entrarà a comte:	3 ll.	16 s.	8*
Més, an pagat los cònsols ²²³ de Ordino, qui és Guillem Bons, per lo vui de l'augment 7 dopblles i dotse lliures per lo augment, que tot és 12 dopblles i quinze reals, diem:	43 ll.	10 s.	*
Comptats los sobredits partits ab Guillem Bons al compte de les vuit cargues i dos sisterons de bllat, conste a la pàgina tras escrita del deute de les trenta-vuit cargues de bllat, com lo demás dit Bons avie pagat [segons] ten girades. Los rendés an de donar comtes del més valer.			
^{196v} A pagat la Massana per lo que deu tras eschrit ab partits:			
Primo, al senyor rector:	44 ll.	10 s.	*

²²³ *En lloc de lo cònsol.*

Més, per lo real per lliura:	9 ll.	4 s.	*
Més, per los llots:	25 ll.	s.	*
A Laqueuna dotse dopblles, que's:	42 ll.	s.	*
Més, a pagats Joan Pal en descàrrec del tras comte vint dopblles, so és, deset Joan Pal i tres Sabater per comte del bllat detràs asentat, diem:	70 ll.	s.	*
Més, ha pagat Joan Pal en descàrrech del dit, en mans de Guillem Areny, sis dobles y mitja, diem:	22 ll.	15 s.	*
Més, han pagat per mans de Guillem Areny per Raubert, de Escàs:	11 ll.	4 s.	*
	224 ll.	13 s.	
A pagat Andorra lo que avem comtat vui, a 17 de desembre, és:	41 ll.	3 s.	1*
Més, al senyor rectó per lo ani pasat:	25 ll.	s.	*
Més, al real per lliura:	9 ll.	4 s.	*
Més, per los llots:	24 ll.	10 s.	*
Més, per la paga de Laqueuna:	34 ll.	s.	*
Més, a pagat Andorra a Laqueuna:	3 ll.	10 s.	*
Més, an pagat los cònsols de Andorra a miser Muntània per lo que dit senyor a treballat:	5 ll.	5 s.	*
Més, a pagat Guillemó per la més valensa de uns trentins, pagats 18 sous devie de uns cordés, conste avant:	ll ll.	8 s.	8
	143 ll.	0 s.	9
Averat al codern de 1660 ²²⁴ .			

²²⁴ Nota afegida posteriormet.

A pagat Sant Jullià en descàrrec del bllat tras asentat ab partits, al real per lliura:	9 ll.	4 s.	*
Més, per llots:	25 ll.	s.	*
Més, per Laqueuna nou dopblles, és:	31 ll.	10 s.	*
Més, an pagats a Cases per horde de la Casa:	12 ll.	18 s.	*
Més, a pagat Sant Jullià per memorial la Casa los devie fins vui, a 19 desembre, 29 ll. 15 s. 3:	29 ll.	15 s.	3*
Més, an pagat los de Sant Jullià en descàrrec del tras comte, que an pagat al senyor rectó per lo augment de 1655 set lliures, dic:	7 ll.	s.	*
A pagat Sant Jullià en descàrrec del tras comte set dopblles de or vui a 11 de mars 165[6], diem. De les set dopblles de Sant Jullià no n'an donat [sinó ...] los [...] pagat del bllat [...] les de[tràs] an cobrat [...]:	10 ll.	10 s.	*
	125 ll.	17 s.	3*
¹⁹⁷ Deu Geroni Martí, dit Mas, d'Encamp, vuitanta-i-una liura, devuit sous, i dites deu per lo valor de noranta-i-un ca[ps] de bestia que ten rebut dels delmes, i dites promet pagar a Sant Antoni de gener primer vinent. I per ser així, ne fem la present nota al llibre i firmat de dit Mas, vui, a 20 de desembre de 1656*. Geroni Martí (<i>signat</i>).			
A pagat als cònsols de Sant Julià 16 lliures, sous.			
Ten rebut lo Consell de Jeroni Martí per lo sosdit compte setse dobles, les quals ha pagat a [mossèn] Bernat Picart per gastos avie fet dit Picart a Barselona per la Vall aserca de la sa[l]vaguada. Per ser axí, fem la present rebuda vui, a 25 de febrer 1657. Valen 56 lliures, sous.			
[A] pagat Geroni Martí a compliment del present compte, dels aniells, 19 lliures, 18 sous, [vui a 6] de novembre 1660 ²²⁵ .			
Deu Joan Torres un cordé, per divuit sous:	ll.	18 s.	a pagat*

²²⁵ [A] pagat Geroni Martí... novembre 1660 *afegit al marge esquerre en sentit perpendicular a la resta del text*.

Deu Esteve Martí 2 aniels per setse reals, dic:	1 ll.	12 s.	*
Deu Joan Muntània per un cordé de delme:	ll.	18 s.	
Segueix-se lo que paguen los de Sant Julià a descàrrech del que deuen:			
Primo, an pagat a Bonet, d'Ixirovall, dotse lliures i mitja i dites són les li pagaren a dit Bonet per compte del [lot] de Canillo per son augment, diem:	12ll.	10 s.	*
Més, se a de descarregar del dit deute per mitja carga de bllat que no an pogut acabar de cobrar de Trullà, per lo bllat ell avie pres. Dit Trullar lo deurà a la renda, además de altres comptes. Val dit bllat:	3 ll.	5 s.	*
Més, an pagat ab altre partit quoranta-y-tres reals, los quals pagà Andreu Pal per un gasto li faltà diners al camí de Perpinià, diem:	4 ll.	6 s.	*
Més, a pagat Sant Julià vui, a 13 de juliol 1658, per mà de Andreu Pal, dues dobles, una pesa de quatre i una de dos, val tot a raó 35 reals, [diem]:	7 ll.	15 s.	*
Més, an pagat ab una mula prengueren de Hiasinto Gallart, que Jaume Coll la comprà per vuit dobles, dites an de entrar a descàrrech del que deuen los de Sant Julià al tras compte, valen:	28 ll.	s.	*
Més, an pagat dits de Sant Julià per lo mateix descàrre/c/h per una egua prengueren de casa de Martí, d'Eixovall, sis dobles, les quals pagà Guillem Areny a la Terra per dit Martí, valen:	21 ll.	s.	*
Més, a rebut Matia Albiell per mans de Mitjavila per compte de Andreu Pal a descàrre/c/h de dit bllat tras dit trenta lliures:	30 ll.	s.	*
Més, an pagat vint-i-una lliura per tantes se n'a carregades Hiasinto Gallart a son compte y Mijavila també se n'a carregades dotse lliures,	33 ll.	s.	*

també consten en son compte, lo tot al quadern nou 1660:

Sume la de dalt suma:	139 ll.	16 s.	*
Sume la tras partida:	125 ll.	17 s.	*
Sume lo rebut, tot junt:	265 ll.	13 s.	3*

1658 juliol 13

Vui, a 13 de juliol 1658, se a fet lo compte ab Hiasinto Gallart, de Sant Julià, lo que reste deutor dels arendaments dels bllats, de les erades tenie arendades lo any 1655, i contades i distretes les partides dels bllats avia lliurat a les parròquies i capellans y altres particulars, y distretes també les dobles a cobrat Sucarà, qui són de Joan Pere Coma, de [Anyós], sis dobles y de Torner, del Pujol, dos dobles, un trenti, y de Torer, de la Masana, dos dobles y de dit Gallart quatre dobles, y ab altre partit de dit Gallart set dobles. Y contades y rebatudes dites partides trobam reste deutor dit Gallart a la Terra per rahó de dites erades seixanta-quatre lliures, sis sous i vuit dinés, les quals promet pagar de dia en dia a requisitió del Consell de la Vall. En fe del qual s'és signat. 64 lliures 6 sous, 8, so és, a rahó de trenta-y-sinch reals la doblla, *etcètera*. Jo, Hiasinto Gallart atorgo lo damunt dit* (*signat*).

Se a rebut de Torner, del Pujol, per mans de Guillem Areny, nou lliures, diem 9 lliures, sous*.

[A rebut Albiell per dit: ...] lliures, sous*.

[...] les deu [...], contat tot ab [...]*.

1652 juny 20

^{197v} Vui, a 20 de juin 1652, ha fet arendament lo Consell de la Vall dels [jorna]ls y lana, formatges escudorsos de la renda episcopal per ain, donant d[os] fermanses, y lo modo de la paga, la mitat de present, si la Vall los demane, y si no ls demanen, serà quinse dies abans de Nadal, lo restant quinse dies abans de Pascua, com és costum, són los següens arendadors:

Primo, la parròquia de Quanillo liurada a Joan Pere Torres per lo preu de tres-sentes liures, pagadores ab la forma dalt dita, i done per fermanses a Miquel Call, del	300 ll.	s.	*
--	---------	----	---

Tarter, y a Pere Torres, de Sispoint, sotasignats de ses mans, diem:

Miquel Call (*signat*). Pere Torres ator[c] lo damunt dit (*signat*). Joan Pere Torres (*signat*).

Dit dia s'és liurat lo arendament de Encamp a Joan Pere Torres, de Pal, per preu de dos-sentes noranta-y-nou liures, deu sous, pagadores ab la forma dalt dita, y done per fermansa a Joan Montània y a Pere Torres, sotasignats de ses mans, diem: 299 ll. 10 s. *

Pere Torres (*signat*). Joan Montanya (*signat*). Joan Pere Torres (*signat*).

Dit dia s'és liurat lo arendament de Hordino a Toni Pal, de la Cortinada, per lo preu de sent-y-una liura, tres sous, pagador ab la forma dalt dita, y done per fermanses a Guillem Arein, de Ordino, y Pere Torres, de Sespoin, sotasignat[s] de ses mans, diem: 101 ll. 3 s. *

Guillem Areny (*signat*). Antoni Pal (*signat*). Pere Torres (*signat*).

Dit dia s'és liurat lo arendament de la Masana, liurat a Pere Torres, de Sispoint, per lo preu de dos-sentes sinquanta liures, deu sous, pagadora ab la forma dalt dita, y done per fermanses a Toni Pal, de la Cortinada, y Joan Pere Torres, de Pal, sotasignats de ses mans, diem: 250 ll. 10 s. *

Pere Torres (*signat*). Antoni Pal (*signat*). Joan Pere Torres (*signat*).

Dit dia s'és liurat lo arendament de Andorra a Fransès Sucarà, de Andorra, per lo preu de seixanta-y-tres liures, pagadora ab la forma dalt dita, y done per fermanses a Pere Rector, de Encamp, y Toni Pal, Migavila, de Fontaneda, sotasignats de ses mans, diem: 063 ll. 0 s. *

Antoni Pal, Mijavila (*signat*). Pere Rector (*signat*). Franses[c]h Sucarà (*signat*).

Dit dia s'és liurat lo arendament de Sant Julià Andreu Pal, de Sant Julià, per lo preu de sent y vuitanta-y-nou liures, danou sous, pagadora ab la forma dalt dita, y done per fermanses a Joan Montània y Joan Pere Torres, sotasignats de ses mans, diem: 189 ll. 19 s. *

Joan Montània (*signat*). Joan Pere Torres (*signat*). 1.204 ll. 2 s. *²²⁶

¹⁹⁸ Dit dia se mane als cònsols de Andorra que manon al sarrallé que fase una gravada al roch de la coma del Càn[e]m fins a la creu, y que o adobo de así al dia de Tots los Sans primer vinent, en pena del cot. Y, també, manaran a Joseph, de Angordany, adobo lo camí prop del molí drapé, que trenco alguna roca que y a al camí y que y fase una gravada de así al dia de Tots Sants primer vinent, en pena del cot. Y, també, manaran a Bavot que adobo lo camí des de les Lloces fins al palanquiró del prat de Guillemó, que adobo la gravada, y als de casa de Guillemó que adóbon lo palanquiró de así al dia de Tots los Sants primer vinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los consols fasen dotse cargues de blat per lo que devem y fem paga a Tots Sants primer vinent, que cada consolat fase dites dotse cargues de blat per consolat, que tots junts farem suma de setanta-y-dos cargues, y dites sien ajustades de así al dia y festa de Tots los Sans primer vinent, en pena del cot.

1662 octubre 10

Vuy, al 10 de octubre de 1662, areste lo Consell y llosteje que tots los consols fasen dos formages per parròchia, y Encamp fase un perna de pes de deu lliures, y que o apòrton a Sant Julià a casa de Andreu Pal de aquí a diumenje primer vinent, en pena del cot. Y dits formages y perna se a de portar a la Seu de Urgell.

Dit dia llosteje lo Consell per parròchia quatorse reals corents per enviar a Barcelona y per tornar a Ribot vint-y-tres reals corents que s'eren manlevat.

²²⁶ Segueixen a continuació tres folis solts. Es tracta de tres cartes que s'han transcrit i les presentem a l'annex a la transcripció del present llibre, docs. núm. 1, 2 i 3. A continuació d'aquestes es recupera la redacció normal del llibre. Novament es produeix un salt cronològic de deu anys,

Dit dia posen y se fa preu al pa, que'n dónon sinc lli/u/res al real de moneda corent, y lo pa de forment que'n dónon tres lliures y mitja al real. Y tant lo pa de forment y sègul que no'n puguen posar en taula als hostes que no sie pesat.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi a sou lo cortó, tant lo vi vuell com lo novell, y que venguen demà mateyx, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que tots los que són pesquadors, tan de asparvé com de telles y pujadós, que los que ^{/198v} tenen asparvé y teles, en pena del quot, no puguen pesquà y que ajen de aportar dits filats en casa dels cònsols, en pena del cot. Y tots los demés no puguen fer pujadors ni posà veryols de vuy en avant fins al dia de Nadal primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot. Y que tots los consolats ho entímon en ses parròchies, no perjudicant los canars, se tãcon en clau en sons entonçians, que en temps de nesesitat puguen pes[cà] fins a llicència dels cònsols [y] consellés.

Dit dia se mane Andreu Pal que vaje a la Seu a besar les mans al sennior bisbe que aserca que lo sennior veguer de Fransa a scrit al Consell de què vol pasar per aministrà lo de justitia, de què sie de son gust de enviar a son hoficial y que vaje mateyx, en pena del cot.

1662 octubre 12

Vuy, als 12 de octubre de 1662, se a hobert Corts y se a trobat per araonadós per [dites] Corts, per la primera semana se a trobat a Joan Colat y Andreu Pal y per la segona senmana a Guillem Bons y Miquel Adellach, y a dits se'l/s/ mane que asestenqua[n] per dit efecte, en pena del cot.

Dit dia [areste lo Consell] que atès que Miqu[e]/l Adellach va a la Seu de Urgell, que's veje ab Josep Crosí, taulé de dita siutat, aserca del que se fa pagà de dret de guerra y, si és menester, que li dono una requesta y que los consolats que apréston una dobla o 1 lliura, 12 sous de así al dia de Sant Lluch primer vinent, en pena del cot, o lo valor de hella. Y que dits consolats apòrton dits dinés a casa de Andreu Pal, de Sant Julià, y Andreu Pal rebo dits dinés y que vaye a Barcelona per lo negosi del plet de Don Anton, y per lo que demana del dret de guerra, y que vaje a 21 del corent, en pena del cot. Los cònsols de Andorra li dónon cavalcadura per a dit dia, en pena del cot.

Dit dia done facultat lo Consell als araonadós que prenguen de jurament al senyor jutye per selebrà dites Corts. Y també, que també done dit Consell que a la persona que monsenyor bisbe de Urgell per son lloch que lo puguen pendre lo jurament.

1662 octubre 16

^{/199} Vuy, als 16 de octubre de 1662, areste lo Consell que los que tenen horde de cobrar del que's deu a esta Casa, que dits llevadors prenguen lo blat en paga, a raó de mitja dobla de or la cargua, y que pasat lo dia de Sant Lluch primer vinent que los dits llevadors fason paguà a tots los que deuen a dita Casa, en pena del cot.

1662 novembre 11

Vuy, als 11 de novembre de 1662, areste lo Consell y llojeje per consolat sinch formajes per parròchia, y Canillo fase una perna, pes de nou lliures, y la parròchia de la Masana altra perna del mateyx pes de nou lliures, y que o apòrton a casa de Andreu Pal, a Sant Julià, dilluns primer vinent, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi a deu dinés lo cortó, y que venguen demà mateyx, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell de Sant Andreu per al dijous antes del dia de Sant Andreu, que serà a 23 del corent, los consolats que avíson los comtes per dit dia, en pena del cot.

1662 novembre 23

Vuy, als 23 de novembre de 1662, al Consell de Sant Andreu, se mane Junta per a la vigília de Sant Andreu, que serà als 29 del corent, y se mane a dita Junta: de Canillo Mora y Miquel Adellach, de Encamp Hi/e/rònim Martí, de Hordino mossèn Areni y Guillem Bons, de la Masana Ramon Rosell, de Andorra Joan Colat y Joan March y Mateu Moles, de Sant Julià Andreu Pal. Y que tots los consolats entímon en ses parròchies que tots los que deuen del blat que devien a la senyora Paula y tots los llevadós que tenen horde de cobrà lo que's deu a la Casa de la Terra, que per dit dia apòrton los dinés auran cobrat. Y si tenen blat, que'l venguen per dit dia. Lo tot se mane en pena del cot. La Junta és per dematí.

Dit dia areste lo Consell que per al Consell de Sant Tomàs que tots los consolats apòrton quatre perdius per parròchia y Sant Julià que ne apòrton sinc. Y lo tot se mane en

pena del cot. Y que sien de les groses. Y als llevadós se'ls entime de nou que per al dia de la Junta que tots los llevadós agen fet pagar per dit dia, en pena del cot.

1662 novembre 29

^{|199v} Vuy, als 29 de novembre de 1662, areste la Junta que Antony Pal, Mitjavila, que vaje a Tarascó a portar los dinés tenim por[tar], que seran sent dobles de or, y part de or y plata, que·s deuen a musur Laqueuna, y que aserca dels apòrts que negosie lo millor que pugue y que cobro àpoca. Y que·s veje ab mosèn Areny antes no vaje, y que diumenje primer vinent que·s tròpie a Hordino, en pena del cot.

1662 desembre 18

Vuy, als 18 de desembre de 1662, areste lo Consell Junta per enlistir los comptes del que·s deu a musur Laqueuna, y dita Junta se mane per a dijous primer vinent, que serà als 21 del corent: de Canillo se mane a Miquel Adellach, de Encamp a Joan Antony Torres, y que apòrt los memorials, de Hordino Guillem Areny y Antony Pal, de la Masana lo senyor balle, Pere Torres, Andorra Joan Colat y Joan Marc Torres, de Sant Julià Andreu Pal. Y dita Junta se mane per a dematí, y que tots los consolats mànon a tots los llevadós que apòrton los comptes en mans dels cònsols. Y lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal, de Sant Julià, vaje a Barselona a solisitar lo negossi del plet de la lleuda del castell de la Bastida y altres, si convé; que vaje lo més llarch a deu de gener primer vinent, en pena del cot.

Dit dia loteje lo Consell dotse pernills, so és, dos per parròquia, y dotse formatges per parròquia, y que·ls pòrton fins al dia de *[Sant Tomàs a]* Sant Julià a casa de Andreu Pal. Los pernills an de ser de pes de dotse lliures. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y dit Andreu Pal los dispose a sa voluntat.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi a sou lo cortó, so és, de moneda corrent, y que venguen a dit preu lo dia de Sant Tomàs.

1663 gener 28

^{|200} Vui, a 28 de jener de 1663, areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià venguen nou cargues de blat de les que deuen al libre del codern, les quals són en mans de Jaume Ribal sinhc cargues, a casa de Bonet quatre cargues, i dites se mane als cònsols de Sant

Julià que les venguen a miga dobla la cargua per a pagar los apòrts del que deuen a Fransa, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal vaje a Barselona de así a la sagona semana de Quaresma, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que cada paròquia apòrt una dobla de así al primer diumenge de Coresma, i que la pòrton a casa de Andreu Pal a Sant Julià, en pena del cot.

Dit dia se areste lo Consell del Paguament per al Dimarts Sant.

1663 febrer 13

Vui, a 13 de febrer de 1663, areste lo Consell i loteje una dobla per paròquia i que la tinguen aparellada per a quant sirà menester per a enviar a Barselona, en pena del cot, i que la tinguen aparellada per a de así a miga Coresma, que la envíon sempre tindran avis les paròquies que·ls pòrton a casa de Antoni Nagual a Sant Julià.

Dit dia areste lo Consell *[i]* done horde que los quatre de Consell de la paròquia de Andorra fasen acte de venda a la ereu *[a]* de Jaume Ribot de la terra de la Llobatera i també de una casa a Mateu Perihc, de una casa que la Vall ten en la paròquia de Andorra.

Dit dia areste lo Consell que eixecúton als cònsols de Encamp que de aquí a diumenge apòrton lo cot i recot que deuen, en pena del cot.

Dit dia areste que los cònsols de Hordino apòrton la cavalcadura per a Andreu Pal per a anar a Barselona, per a quant ell la demanarà, en pena del cot.

1663 març 3

Vuy, als 3 de marts de 1663, areste la Junta que lo senyor balle Pere Torres y Antoni Pal, Mitjavila, vayen a la siutat de Urgell per saber lo intent té lo senyor Don Antony, que·s vejen ab lo senyor Don Joan de Aiguaviva per lo que se fa pagar al pasaje del castell de la Bastida, y que avíon al senyor Jaume Joan Solans, balle de Arfa, y que vagen demà diumenje, en pena del cot.

Dit dia vote dita Junta una misa del Sant Sperit, cada consolat la fasen dir lo més prest lo *[s]* sie posipble, en pena del cot, ab ansolta cantada.

^{|200v} Dita Junta de 3 de marts areste que per lo que lo Consell de 28 de jener de què venguesen lo blat tenie lo Consell en casa de Jaume Nagual, dit Ribal, de dit mas de

Nagual, y lo blat que té Bonet se vengués a mitja dobla de or, y pus no s'e pogut vendre a dit preu que's venge a setse reals la cargua, quant no se'n pugué aver més. Quant se pugué aver temps per pagar los aports, que déixon de vendre fins tindran altre horde.

Dit dia de dita Junta se mane a tots los consolats que de así a dimarts primer vinent que se tréncon los camins de una parròchia a altra, y asò se mane en pena del cot de la Terra, y que y vagen un cònsol o conseller o prom. Tot se'ls mane en pena de dit cot.

1663 març 20

Vui, als 20 de marts 1663, areste lo Consell lo Consell de Santcogesma per a deu de maig, que serà en dijous lo tot primer vinent, y que a dit Consell sie lo Consell del Pagament de la Quèstia que paguem a Sant Miquel de maig, que per dit dia totem porte també lo que deuen de la quèstia y lo tot de pes, en pena del cot.

Dit dia loteje la Terra una perna de carnsalada per parròquia, so és, sis ab totes, i tres formatges per parròquia, y que les pernes sien bones i péson deu lliures, i los formatges sien bons, i lo tot que's porto a Ordino a casa Tomàs Pal, cònsol, i dit ho rebo. I si no és rebedor, que u fasse tornar cambiar, y asò se farà fins a dijous primer vinent per tot lo dia, i lo tot se mane en pena del cot. Y que dit Tomàs les envio a Fransa a Bergé, que de dit llot ne done a mosur Bertrandi, de Tolosa, quatre pernes i dotse formatges, i lo demés dit Berjé s'o ature per ell. També, dit dia, se a dit²²⁷ [a] Tomàs y a Guillem Areny sent quaranta-sinch frans, sis tarjes [de] dit compte per enviar a mosur Laqueuna per los aports, la qual suma entregaran a Mitjavila o, si dit no i és, la enviaran a dit Berjé la done a dit Laqueuna, la qual és per los aports dels pagaments aviem de fer a Bosch y Ferran per la espera fins a Sant Andreu primer vinent, *etcètera*. Y sobredites 145 lliures, 6 sous, tres tarjes i mitja ne donaran compte a esta Casa.

Dit dia areste lo Consell que Miquel Adallach y Guillem Areni vagen a Castellbò, o a ont convingue, per mirar de trobar papers y, també, pendre consell del fet de lo que's fa pagar al castell de la Bastida. Y, també tomat sie, si convé, se mano Junta. Dit Adallach, la manarà o farà²⁰¹ manar. Y tot allò que en dita Junta se tractarà y se arestarà, lo Consell ho tindrà per ben fet. Y a dita Junta que asistesquen y se anomenen: primo, de Canillo dit Adallach, de Encamp Joan Pal, Pont, de Ordino Guillem Areni i Guillem Bons, de la Massana Pere Bons, Querol, de Andorra Joan Colat y Joan March Torres, de Sant Julià

²²⁷ En lloc de dat.

Andreu Pal. Y que a dita Junta los consolats cùmplon al llot fet de portar tot lo llojetat per anar a Barselona si serà menester, i lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y, també, si a dita Junta apar pujar lo vi, ho faran donant avís a les parròquies ho consolat/s que] ho intímon als osts y per quin dia y a quin preu.

1663 abril 12

Vui, a 12 de abril de 1663, areste lo Consell que mossèn Guillem Areni i Miquel Adellahc vaigen a la Seu de Urgell per a parlar ab lo senyor bisbe i que vaigen des de[mà] mateis, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp pàrlon ab mossèn Picart si vol baixar ab dos de Consell de Sant Julià, i Ribot que se'n prengue un altre a són gust, que vagen ab una cavalcadura careguada devant del castell de la Bastida. I si los del castell los demanen paguà per lo pasatge ho lleuda, que no pagen de nenguna manera. I que si los volen fer pagar per forsa, que los dit/s/ los donen una requesta. I que vagen des demà mateis, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i pose lo cortò del vi a catorse dinés, i que venguen des demà mateis, en pena del cot.

1663 abril 26

Vui, a 26 de abril de 1663, areste lo Consell i lloeteje dos pernills de carn hi salada i vuit formatges per parròquia, i que les fasen des demà mateis, i que ho pòrton a Sant Julià a casa de Antoni Nagual tot junt, pernes i formatges, en pena del cot, i les pernes de pes de deu liures.

Dit dia areste lo Consell que Joan Colat i Andreu Pal vagen a la Seu de Urgell, que vagen a besar les mans al senyor bisbe i que dono cobro a les cartes, i que vagen des demà mateis, en pena del cot.

^{201v} Dit dia areste lo Consell que's digue una misa per paròquia del Sant Esperit i absolta per les ànimes de porgatori, i que's digue lo més prest que pugué, en pena del cot.

1663 maig 3

Vui, a 3 de maig de 1663, areste la Junta que Jaume Call, de Segudet, vaje a la Seu de Urgell, i Guillem Bons i Pere Bons i Querol que vagen antimar i manar al dit Jaume Call

i que li mànon, en pena del cot. I que vaje demà divendres de bon matí, i que parlo ab Andreu Pal, ell li dirà lo que a de fer.

Dit dia se mane al conseller de Encamp que mano a mossèn Picart, en pena del cot de la Terra, que vaje disabte de bon matí a Sant Julià per parlà ab Andreu²²⁸ Pal, ell li dirà lo que a de fer, i que paso a casa de Dolsa, i també anirà.

Dit dia areste la Junta i done de facultat als cònsols de Sant Julià que sempre i quant los aribarà carta del senyor bisbe, la pugen descloure sense consulta de altra paròquia, en consulta de Andreu Pal, i que avíson les paròquies.

Dit dia areste la Junta que los cònsols de Sant Julià procúron ab lo vi per a la venguda del senyor bisbe avisats que s'ón.

Dit dia areste dita Junta per dal dit que los cònsols de Endorra i de la Masana fasen una cargua de blat de forment per a dit dia i que s'io bò, i que la fasen pastar sempre seran avisats, en pena del cot.

Dit dia areste dita Junta i se mane als cònsols de Hordino i de Canillo que pòrton dos moltons, un cada paròquia, que s'ón bons. I també se mane als cònsols de Encamp que apòrton un pernill per a dit dia, de pes de deu liures, en pena del cot. Més, se mane als cònsols de Sant Julià que per a dit dia apòrton una perna de pes de deu liures, en pena del cot. I també se mane a cada paròquia que apòrton dos capons per dit dia, i la paròquia de la Masana que apòrton los colomins que pugen, en pena del cot, ademés dels capons.

Dit dia areste dita Junta i se mane per a rebre a monsenyor lo bisbe: primo, a Canillo Andreu Rosell i Peliser, Encamp Guillem Torres, ^{|202} a Hordino Jaume Call, a la Masana Pere Bons i Querol, Endorra Joan Colat, a Sant Julià Antoni Naguall, ell o la persona que ell dirà.

Dit dia també aresta dita Junta i se mana a les paròquies que cada paròquia apòrton lo acostumat per cada paròquia, que és quatre ducats, per a la venguda del senyor bisbe i també se mane que²²⁹.

²²⁸ *En lloc de Andreu.*

²²⁹ *Assentament incomplet.*

1663 maig 7

Vui, a 7 de maig de 1663, areste la Junta que per a demà dimarts que apòrton cada paròquia una cavalcadura a la Seu de Urgell per al senyor bisbe, i que Encamp i Canillo que apòrton un fadrí per les cavalcadures, que'l dono horde Endorra i Sant Julià per lo mateis fer lo fadrí, lo tot en pena del cot. La Masana i Hordino, per lo mateis, lo fadrí.

1663 maig 10

Vui, a 10 de maig de 1663, al Consell de Santquogesma trobe la Terra a capitans i són los segens:

Primo, a Canillo Maistre, de Soldeu.

A Encamp Pere Peitot, de la Grau.

A Hordino Figat, de Lorts.

A la Masana Giraut, de Escàs.

A Endorra Pere Joan Montània i Paleta.

A Sant Julià Antoni Vila.

Nota dels mostafàs y veadós de aigües:

Primo, a Canillo mostafàs Miquel Adellahc, veador Andreu Rosell i Piliser.

Encamp mostafàs Guillem Torres, veador Germà Pal i Rector.

A Hordino mostafàs Guillem Bons i Bringer, veador Rufó, de *[la Cortinada]*.

A la Masana *[mostafàs]* Joan Pere Sabater, veador Joan Pere Torres.

Andorra mostafàs: Joan Colat a les Caldes i lo demés, veador Joan Martí Torres i Moles, i que fase de mostafàs Endorra.

A Sant Julià mostafàs a Bortomeu Ribot, veador Fransès Rosell, lo mas d'Alins.

Dit dia areste lo Consell i trobe sobreposats de l'ofisi de peraire a Joan Montània, de les Calldes, i Joan Antoni Armengol, i Joan Colat veador de dit ofisi.

^{|202v} Dit dia areste lo Consell i s mane Consell per a demà matí que comtarem a 11 del corent, i que tots los consolats que deuen al redre de la Terra apòrton los dinés, en pena del cot.

1663 maig 11

Vuy, als 11 de may de 1663, areste lo Consell y mane als cònsols de Encamp que ay[xe]cúton a l'hoste de dit lloch, que és Joan Guereta y Peret, per lo que deu de cot y recot, de así a diumenge en vuyt, en pena del cot.

Dit dia se areste que tots los consolats adóbon los camins per tota la semana propvinent, en pena del cot.

Dit dia s'és contat lo gasto s'és fet de pujada del senior bisbe. Venim per parròchia a set lliures de moneda corent. Les parròchies que an bestret cobraran de les demés. Cobrarà Canillo dels de Encamp vuyt sous y mitg, y Andorra paguen los cònsols de Encamp, y pagat per tota la semana entran propvinent. Los de Sant Julià an de cobrà dels de Hordino sis lliures, dic 6 lliures, sous. Lo demés an pagat los de la Massana a dits cònsols de Sant Julià.

Dit dia reste a la bosa tres dobles en or y los cots an de antrà a la bosa.

1663 maig 15

Vuy, als 15 de may de 1663, areste la Junta aserca de una carta que és venguda de Barcelona per lo negosi del pasaje del castell de la Bastida, que si per cas ve soldats al castell per fer pagar, que los cònsols de Sant Julià tinguen cuidado de saber ab a quin títol fan pagar, y que si convé, que mànon Consell dematí y avison als cònsols de Encamp que fàson bayxar a mosèn Picart. Lo tot se ma[na] en pena del cot.

1663 maig 21

Vui, a 21 de mai 1663, areste lo Consell que Juan Antoni y Andreu Pal vagen a la Seu, dimecres dematí se tròpien a la Seu per fer firmar los papés a tres notaris reials. Si Andreu Pal no està bo, prèngon un de Consell de Sant Julià, en pena dell cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià mànon Consell quant Mijavila sie tornat, en pena dell cot.

Dit dia areste lo Consell que los consolats pòrton lo dia dell Consell una dobla per parròquia, en pena del cot.

Més, areste lo Consell que los cònsols de Andorra solisíton a miser Montània quant age copiat los papers de la rodalia dell terme de Arcavelh ab lo de Sant [Julià] los pòrton a Sant Julià demà dimarts, astant a les mans de Juan Antoni ho Andreu Pal, en pena dell cot.

1663 maig 26

²⁰³ Vuy, als 26 de mayg de 1663, arreste lo Consell que tots los consolats fasen manament, porta per porta, demà diumenge primer vinent, que ningú paso per lo camí real de sí a la Çeu de Urgell ni de la Çeu de Urgell así. Se entén los que portaran cargues ab cavalcadures o paquets al coll per no pagar lleuda al castell de la Bastida, y que·ls fasen lo manament, en pena del cot de la Terra, que nengú pago lleuda ni altre dret a dit castell. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Mijavila vaje a Barselona dilluns primer vinent, en pena del cot de la Terra, y que s'enporto la requesta donà mossèn Picart a les guardes o als que lleven la lleuda del castell de la Bastida. Y se mane als cònsols de Encamp envien dita requesta demà diumenge a Sant Julià a casa de Andreu Pal, y que veja lo plet comp està, y que y fasa lo que sia menester. Y que demano los dinés que donaren en sèrta ocasió al doctor Miquel Alegre y, també, a Don Pau Areny lo que deu a esta Vall, comp conste ab un albarà. Lo tot se li mane en pena del cot.

Dit dia se a fet compte ab Joan Antoni Torres dels dinés avie deyxtat Andreu Pal a Barselona. Se trobe li reste divent la Vall, set lliures, 10 sous de ardots: 7 lliures, 10 sous*.

Dit dia arreste lo Consell que Pere Sucarà vaje a Barselona en tenir avís dels cònsols de Sant Julià, que Antoni Pal, Miyavila, los aurà avisats de Barselona y, en continent, vaje en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que, en tenir avís los cònsols de Sant Julià de Barselona de Miyavila, que fasen manar Junta, un de cada parròquia, los [sirà cas] a ell ben vist. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Sant Julià donon cavalcadura a Mijavila per anar a Barselona, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Encam aixecúton a Nicolau Pradet per lo que deu de cots y recots a esta Casa, y que fasen la ecsecutió dilluns primer vinent.

1663 juny 13

Vuy, als 13 de juny de 1663, areste lo Consell que demà dematí Andreu Pal y Tomàs Pal, Babot, se tròpien a la vila de Andorra per tractar ab miser Muntany[a] lo que

convindrà aserca del plet de Don Anton, y se mane a Tomàs Babot que si és menester bayxar a la Çeu de Urgell, que y bayxo. Lo tot se mane en pena del cot.

^{203v} Dit dia se mane als cònsols de Ordino que, esta nit o esta tarde, dígon a Guillem Areny y a son fill que bayxen demà dematí a la vila de Andorra, y Andreu Pal y Tomàs Pal los diguen lo que's deu fer per lo plet de Don Anton. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y se mane als cònsols de Canillo que mànon y dónon terra al bestia malalt de Soldeu y en aquell que sie suspitós, y que en ninguna manera vagen en los amprius y terra migera, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell novament que ninguna persona de la Vall passo devant lo castell de la Bastida, nit ni dia, ab cargues, sinó que pàsson per atre camí de llí a ont los aparegue més convenient, en pena del cot.

1663 juny 30

Vuy, als 30 del mes de juni de 1663, areste lo Consell y llotege dos dobles y mitja de or, ho lo valor de helles, per parròchia, y que les tinguen prestes, dites, dijous primer vinent, en pena del cot. Y dits dinés an de servir per lo gasto faran lo porter y notary an de venir a la siutat de Urgell per pendre testimonis per lo plet tenim ab Don Anton. Y la parròchia que no aportarà los dinés per a dit dia, que ajen de pagar tot lo gasto faran dits senyors si an de estar detenguts, y que per informar a dits senyors y per a pagar se mana a Tomàs Pal y Andreu Pal y bàyxon sempre sabran que dits seran venguts. Lo tot se mane en pena del cot. Los dinés aportaran en casa de Andreu Pal, de Sant Julià.

Dit dia areste lo Consell que tots los consolats entímon, en ses parròquies, als sastres que no puguen demanar, de cada jornal, més de dos reals de moneda corent. Los hamos y los aprenens, un real de dita moneda y, també, se entimarà als hamos de les cases que no dónon més de dits dos reals. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell Junta per lo endemà del Rosé de Canillo, y dita Junta se tindrà per ajustar y pasar comptes ab Bortomeu Pal, Trullar, per lo negosi de les rendes. A dita Junta se anomene les persones següens: de Canillo Pere Pont, Mora, y Miquel Adellach, de Encamp Joan Antony Torres y Joan Pal, Pont, de Hordino mosèn Areny y Antony Pal, de la Masana Pere Torres, Balle, y Pere Bons, de Andorra Bernat Dolsa y Joan March

Torres, a Sant Julià Antony Pal, Mitjavila, y Andreu Pal. Y dita Junta serà per a hora deguda. Lo tot se mane en pena del cot²³⁰.

[1664 vers principis de desembre]

²⁰⁴ (...) ²³¹ fins a dijous primer vinent per tot lo dia, en pena del cot, y dites pernes y formatges que Dolsa les porto a la Seu y les dono al tauler, tot, pernes y formatges, y que li encomano lo que dit Dolsa ja sap.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat que apòrton quatre perdius per a al Consell de Sant Tomàs, y que sion de les groses, i Dolsa les rebo per cada paròquia, i asò se mane en pena del cot. Los de Sant Julià ne apòrton sinhc.

Dit dia areste lo Consell i se mane als cònsols de Endorra, de aquí al Consell de Sant Tomàs, fasen pendre de jurament per lo senyor balle a Pere Forcada, del Ba[r]ri, i a Bernat de Pau i Tomàs Ricart, de Santa Coloma, per fer la prova de la croqua donaren en lo mes de agost proppasat, y que fasen baixar lo senyor balle i nuncio, si convendrà, a gastos de qui decaurà. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i se mane als cònsols de Canillo que prengen de jurament a Jaume Ponsernalt, que tenim entès que i a cases que tenen dos esparavés, i ell que digue la veritat, que i a dotse esparavés. Lo tot se mane en pena del cot.

1664 desembre 15

Vuy, a 15 de desembre 1664, areste lo Consell i lloteje dues pernes velles de pes de deu lliures i dotse formatge, les quals permes an de fer Andorra una, Sant Julià altra, i los formatges ne an de fer dos per parròquia, i fins así seran iguals les parròquies de pernes i formatges. I dites pernes i formatges se an de portar a Ordino, a casa de Joan Soler fins a dijous primer vinent, en pena del cot. I dit Soler que les envio al senyor jutge Seré a Foix lo més prest sie possible. Asò li done la Vall per gratificar-lo de algun treball a fet per la Vall.

Dit dia areste lo Consell que Tomàs Pal, Babot, vaje a Fransa a portar los dinés tindran a Laqueuna o, per millor dit, a Bosch y Farran, y antes de buidar los dinés veja lo que

²³⁰ Novament, coincidint amb el canvi de foli, es produeix un salt cronològic de cinc mesos.

²³¹ Falta text en aquest assentament. Falten folis, els que van entre juny de 1663 i desembre de 1664. No obstant, més endavant, i en el foli 205, apareixen assentaments del setembre de 1663. Veure foli 213.

demanen, i verificar los papers. I si li apar hi aje persona segura per enllestir dit negosi, que's parlo ab Joan Soler, i los dos que u cométon. I si no ve bé, ab això que vaje dit Tomàs, o si dit no pot anar, que vaje Jaume Call. Y també que s'enpòrton la sisena per nominatió de balle al senyor veguer de Fransa. Y que s'hi vaje fins a divendres primer vinent tingut lo diner, en pena del cot de la Terra.

^{204v} Dit dia areste lo Consell y trobe per anar a besar les mans del senyor bisbe quant se tingue notícia vingue, si's sap que i sien antes no entre a la Seu, dos hòmens per dit effecte, so és, Joan March Torres i Moles i Joan Soler, y donar-li la benvinguda, y asò faran en saber dita nova, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Terra y lloteje dotse pernills de camsalada, so és, sis de vells, de pes de deu lliures y sis de novells, de pes de dotse lliures, y també lloteje quatre dotsenes de formatges, so és, dues pernes per parròquia, so és, una vella y una novella, i vuit formatges per parròquia. I lo tot ho portaran a Andorra, a casa de Joan March Torres, fins al dia de Sant Tomàs per tot lo dia, en pena del dit cot. I dit Joan March y Joan Soler, en saber la nova, com dit és, pòrton o portar fassen dit present al dit senyor bisbe.

Dit dia areste la Terra i se mane a Antoni Pal, Mitjavila, vaje a Barcelona per lo dels plets, y que i vaje lo tres de jener primer vinent, en pena del cot de la Terra. I se mane als cònsols de Sant Julià lo i intímon demà mateix que's previngue, sots dita pena del cot. Y del llot que és ja fet antes de asò de dos dobles per parròquia, que no s'és pagat ara, areste dita Terra que s'enporto una dobla per parròquia a Sant Julià a Mitjavila, fins al dia de Cap d'Any primer vinent per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i fa llot de sis dobles per cada paròquia i aquestes se aijen de pagar de aquí al Consell de Sant Tomàs de l'ani 1665, en pena del cot de la Terra. Ja apar al Llibre Gros, a l'escot de Sant Tomàs de dit dia, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià i de Encamp, de aquí al primer Consell, que apòrton los dinés dels estranis del bestiar del Vai, de Arfa, y del Fiter, de Ares, i asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Terra Junta per a demà dimarts per enllestir los comptes dels dinés per anar a Fransa y altres comptes que se deuen fer. Y tot lo que dita Junta farà, la Casa ho tindrà per lloable. Y se anomene los següents: primo, de Canillo Andreu Rossell, Pelliser, de Encamp Nicolau Torres, Areny, de Ordino Joan Soler, de la Masana Pere Bons,

Querol, de Andorra Joan March Torres i Moles, de Sant Julià Joan Fransès Rossell i mas de Alins.

Dit dia se a fet sisena per nominatió de balle per al senyor veguer de Fransa y són los següents:

Primo, a Canillo Miquel Adallach.

A Encamp Jeroni Martí.

A Ordino Toni Pal.

A la Masana Pere Torres.

Andorra Mateu Moles.

A Sant Julià Andreu Pal²³².

[1663 vers principis de setembre]

²⁰⁵ Dit²³³ dia arreste lo Consell que Miquel Call, del Tarter, vaje a Tarascó y a Foyx per saber si porie trobar lo any 1340 si lo castell de la Bastida here del compte de Foyx o del biscompte de Castellbò. Anirà a trobar a mosur Vergé, de Tarascó, y a Ramon Çeré, que ten un llibre que's diu Les Anales, y si's trobe, que u porto ab acte autèntich, y que vaye demà mateix, en pena del cot.

Dit dia se a fet sisena per anomenar balle del senyor bisbe y se anomenen los següents:

Primo, de Canillo Miquel Adallach.

De Encamp Nicolau Torres.

De Ordino Guillem Bons.

De la Masana Fonta, de Sispony.

De Andorra Joan March Torres.

De Sant Julià Bortomeu Ribot.

Dit dia arreste lo Consell que Mijavila vaje a Barselona lo més prest que puge, o cuant a ell li apreixerà bé y convenient per la Vall. Lo tot se li mane en pena del cot.

Dit dia loteje la Terra tres dobles per parròquia, y de quí al dia de Nostra Senyora de agost primer vinet ne aigen pagades sis, y les demás a Nostra Senyora de setembre sis, y

²³² Novament es produeix un salt cronològic cap enrere de més d'un any.

²³³ Sembla que el relligat de quaderns és incorrecte, tenint en compte el salt cronològic que hi ha entre quaderns.

les altres sis al dia de Sant Miquel de setembre, tot primer vinent. Y dites dobles que les pòrton per a dits dies en mà de Andreu Pal, de Sant Julià, en pena del cot.

Dit dia vote lo Consell una misa de devotiò per cada pa[rroquia] a invocatió del Sant Esperit, cantada y absolta a les ànimes de purgatori, y que la fasen dir lo més prest se pugue. Lo tot se mane en pena del cot.

1663 setembre 9

Vuy, als 9 de setembre de 1663, areste lo Consell de què llosteje dos pernes per parròchia y una dosena de formages per consolat. Y dites pernes y formages se an de donar al senyor vírey quant serà vengut en Puyserdà. Lo pes de les pernes a de pesar deu lliures la pesa, y que sien bones. Y que les apòrton Andorra a casa de Mateu Moles. Y Joan Antony Torres, Andreu Pal que vagen sempre que [...] serà arribat aquí, aportan-les a dit senyor, y que dites les apòrton en Andorra de así a dimecres primer vinent, en pena del cot.

^{|205v} Dit dia areste lo Consell que per algunes dobles se a de menester, que·s prenguem de Mateu Moles sent moltons, y que per fer lo preu a dits, se mane a Jaume Call y a Pere Pont, Mora, ho fasen. Y que y vagen demà dematí a Santa Coloma, en pena del cot, y si se acorden, que·ls envien al ramat de Joan Antony que demà pasaran a Vallsivera, y quant seran en Barcelona que·ls fasen tallar.

Dit dia se done facultat que per los papés que se an de enviar a Mitjavila en Barcelona, que si no·s trobe home segur que y fase anar un propi Andreu Pal, y que li dono dinés.

Dit dia se mane als cònsols de Hordino que, atès que Jaume Rosell, Giberga, de la Aldosa, que vol que lo senyor Guillem Areny, notary, que li diguen los cònsols que lo Consell li sopliquen que, en pagant, li trague algun testament de sos pares, que diu lo a deman[a]t moltes vegades, y que may no l'a volgut traure.

1663 setembre 24

Vuy, als 24 de setembre de 1663, que per lo que lo Consell dona horde a Pere Pont, Mora, y a Jaume Call, de Segudet demanasen a fer lo preu als moltons de Mateu Moles. Los moltons són sent y denou. Lo valor de dits fan suma de sent y xixanta-y-tres ll[i]ures de moneda de plata, diem 163 lliures, sous, les quals se li prometen pagar a dit Moles dita cantitat, de así al dia de Cap de Any més propinent, a raó la dobla de or, de trenta-y-sis

reals y setse dinés de plata, *etcètera*. Està pagat de tot, apar avant al present llibre, a 22 de desembre 1666^{234*}.

Dit dia se ha pres de jurament lo batlle, lo qual és Miquel Adallach, per orde dell senyor bisbe, Don Juan Manuel d'Espinosa.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo y de la Masana y de Sant Julià que fasen pagar als que deuen de andiririt dels sensals a esta Casa de la Vall, tot allò que aporten los billets tenen los cònsols, y asò se·lls mane en pena del cot de la Terra. Y asò fasen pagar per tot lo mes de octubre propinet.

Dit dia se mane Junta per a dilluns primer vinent, que serà lo primer de octubre, per a pasar comptes ab Bortomeu Trullar aserca de les deferènties tenen la Vall ab dit Trullar sobre de les rendes de l'any 1663. Y a dita Junta se anomenen los prohoms següens: ^{|206} de Canillo lo senyor balle Miquel Adellach y Miquel Call, de Encamp Joan Antony Torres, de Hordino Antony Pal y Tomàs Pal y mosén Areni, de la Massana lo senyor balle Pere Torres y Pere Bons, de Andorra Bernat Dolsa, de Sant Julià Andreu Pal. Dita Junta se mane per a dematí. Y si dit Trullar no aporte tots los papés, que si se reste de fer dit negosi, que aje de pagar tot lo de gasto de dita Junta.

1663 setembre 6

Vui, als sis dies del mes de setembre de 1663, a la Junta s'és arestat Consell per a dimecres primer venint, que contarem als 10 dies del corent, y dit Consell se mane per raó de una carta a enviada [lo] senyor Don Anton de Peguera, veguer d'esta Vall, per hobrir Corts.

1663 octubre 10

Vui, als 10 de octubre 1663, atès que les Corts se són obertes vui, pose lo Consell per arraonadós Pere Pont, Mora, y Andreu Pal la primera semmana, y la segona semmana Miquel Call y Joan Antoni Torres. Y los cònsols de Andorra, en ser aquí lo[s] senyors veguer y jutge, los avíson, y també se mane als arraonadors de la primera semmana fasen jurar lo jutje conforme se acostume. Lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo cortó del vi novell y del vi rebotit a deu dinés lo cortó, y que venguen diviendres a dit preu, y los mostasafs, a cada parròquia, tinguen

²³⁴ Està pagat... desembre 1666 *afegit posteriorment*.

atendència en fer visurar que venguen dit vi al sobredit preu, y lo vi vell a 14 dinés conforme lo venien. Lo tot en pena del cot.

Dit dia se pose mostasaf ha Canillo Forest, atès que lo qui ere, és eixit balle.

1663 octubre 14

Vui, als 14 de octubre de 1663, a la Junta havem passat los comptes a Bortomeu Trullà, de Bexagonil, de les deferències tenie ab la Vall del que avie col·lectat de les rendes de la Mensa Episcopal lo any 1653 y ha restat deutor a la Vall dotse dobles en or, pagadores a Sant Joan de juny primer vinent, dinés ho llana portada dintre la Vall. Ab asò lo absolt de tot, acceptat lo que se n'avie portat mossèn Marquès, y també lo blat que no puguera demanar ell a nosaltres ni nosaltres a ell, ni als arrendadors, ninguna cosa. Y del que deurà Marquès a promès de donar només memorial. Y dit deute de Marquès reste a solta de la Vall. Y s'a firmat lo present arrest. Bortomeu Pal [y] Trullà, atorgo lo demon dit éser ver*.

1663 octubre 18

^{206v} Vui, als 18 de octubre de 1663, areste lo Consell vesura de termes de una parròchia a altra. So és, fer vesura de creus o termes y asò faran dits consolats per tota la semana més prop vinent, y cada consolat alligirà les persones a [e]lls ben vistes.

Dit dia areste dit Consell vesura de camins per al dia de Sant Martí, que totom adobo sons entonxans, camins reals, y senderes y senderons. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y los cònsols de la Masana que mànon a Pere Torres, de Sesponi, de què adobo lo camí de desota la sua borda de así al dia de Sant Martí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se ma[ne] a Jaume Call, de Segudet, que adobo lo camí que és a la partida de les Salines, qui ve del Serrat qui va a Hordino. Que adobo dit camí o que torno lo pont de así al dia de Sant Martí primer vinent. Tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que tots los consolats entímon en ses parròchies, porta per porta, que de diumenje primer vinent, que ungun²³⁵ dels abitans ni demés pugen pescar ab ningun gènere de filats, ni llino y vergol ni corcas²³⁶, ni pujadós. Y que tots aquells que tinguen teles y asparvés, que los apòrton en casa dels cònsols de así per tot diumenge

²³⁵ En lloc de ningun.

²³⁶ En lloc de crocas.

primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra, Y dits consolats o diran als [...] ab tota [...]. Y dit arest durarà de así al dia de Sant Tomàs primer vinent.

1663 novembre 26

Vui, als 26 novembre 1663, al Consell de Sant Andreu, arreste lo Consell que Tomàs Pal vaje a portar lo pagament de la quístia ha mosur Bergés, y que vaje lo més prest que pugue, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols y consellés execúton los deutes que's trobaran deuen a la Val ab un memorial se donarà a cada consolat, en pena del cot.

Dit dia pose lo cortó de vi a sou, y venguen dimecres mateix, en pena del cot.

Dit dia se mane a cada consolat pòrton quatre perdius de les rojes per al dia del Consell de Sant Tomàs, en pena del cot, y Sant Julià que'n porto sinhc.

²⁰⁷ Dit dia arreste lo Consell que los consellés de Canillo prenguen la informació del mostasaf en què mana ha un ostalé vengués lo vi ha 10 dinés, y lo cònsol li donà llicència vengués a més perquè diu y perdie, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols y consellés de Sant Julià que's se infòrmon si sabran qui va escriure la carta a Don Anton vingués a tenir Corts, en pena del cot.

1663 desembre 1

Lo dia primer de desembre de 1663, per lo que a enviat Mitjavila de Barcelona, a resolt la Junta que Andreu Pal torno resposta a dit Antoni Pal lo més prest li sie posipble, y per fer anar pròpie a Barcelona se a donat a Andreu Pal dos reals de vuyt de la bosa de la Terra.

1663 desembre 17

Vui, dia del Consell de Sant Tomàs de 17 de desembre 1663, arreste lo Consell que tots los consolats que resten a deure dels llots del Consell de Sant Tomàs y de Santcogesma proppassats, los done lo Consell tems per a pagar fins al diumenge passat Sant Julià inclusive, y aquel que ajen pagat ab dinés o ab pòlisses, en pena del cot.

1663 desembre 29

Vui, als 29 de desembre de 1663, a la Junta se areste que los consolats apòrton dos pernes y 12 formajes per parròchia, y los cònsols de la parròchia de Hordino y la Masana

que pòrton tres pernes cada parròchia y una dosena de formajes, y que les apòrton a Sant Julià, a casa de Andreu Pal, lo endemà de Cap d'Any, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste y mane Consell per als 15 del mes de jener per a hora deguda, que-s en dimarts antes de Sant Antoni.

1663 desembre 31

Vui, als 31 de desembre de 1663, areste lo Consell que per una carta que a enviat mosur Vergé, de Tarascó, aserca dels dinés de la quístia, mane lo Consell als cònsols de Hordino que escriguen a dit senyor de què si té camí a Tolosa que y done horde, sinó li fase anar pagant-li són trebal.

Dit dia se mane als cònsols que heren lo any 1662 de Encamp, que heren Mas y Porro, que aixecúton a l'hoste de dit lloch, y també manaran als cònsols que entraran que aixecúton a Porro, y que dits apòrton los dinés al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia se areste y-s mane als cònsols de la Masana que aserca de la quèstió tenen ab lo fill de Ribafeta, que dits cònsols ne donen part al senyor balle de dit lloch de què siton o fasen anar dits dos homes, saben dits cònsols, en presèntia de dit balle, y que dit negosi se aporito llest al primer Consell, en pena del cot.

^{|207v} Dit dia se mane als consellés de Canillo de què per alguna cosa y a acerca dels cònsols de dit lloch ab lo mostafà, aserca de l'hoste, de què per al primé Consell ho apòrton llest, en pena del cot.

Dit dia se mane a tots los consolats que mànon als mostasàs en sa parròchia de què mànon que fasen vesura de mesures, y a dits se mane que entímon a tots los hostes que tinguen mesures de fust, so és, cortó y mitg cortó y diner. Lo tot se'ls mane a dits en pena del cot. Y que no puguen vendre a pauques.

1664 gener 15

Vuy, als 15 de jener de 1664, areste lo Consell que Pere Pal, Sucarà, vaje a Tarascó a portar los dinés o pòlices a musur Laqueuna, y que seran sent dobles de or o lo valor de elles, y que trague àpoca de rebuda, y que vaje demà mateyx, en pena del cot. Y que veje de què aporito rebuda de la quèstia.

Dit dia se areste Junta per a demà mateyx, que serà als 16 del corent, per mirar alguns papés. Y a dita Junta se anomenin les persones següens: de Canillo Pere Pont, Mora, de

Encamp Joan Antoni Torres, de Hordino Joan Soler, de la Masana Torres, de Andorra Joan March, de Sant Julià Andreu Pal. Dita Junta serà a hora deguda. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y-s mane als cònsols y consellés de Sant Julià que, quant un balle arribo a Sant Julià, fassen pendre de jurament al que ve[n]gue [ab] la carta anave a Don Anton tingués Corts, que ara ere ora, pus lo veguer de Fransa no i ere. Lo tot se'ls mane en pena de cot.

Dit dia arreste lo Consell que los que enviaran pòlisses a Fransa per lo que deuen a la Vall, fassen sien bones, que quant no u sien, se pagaran los gastos y Consell d'aquel que faltará, y que les envíon demà mateix a Pere Pal, de Ordino, en pena del cot.

1664 gener 28

Vuy, als 28 de jener de 1664, areste lo Consell que atest que la pòlisa que avien enviada a Fransa los cònsols de Encam no s'és averada, se'ls mane a dits cònsols de Encam que apòrton los dinés deuen per dita pòlissa a Tarascó per a diumeng[e] primer vinent, tot a sos gastos, en pena del recot. Y que dits dinés pòrton en mans de musur Vergé.

^{|208} Dit dia se mane als cònsols vells de Andorra, que eren Dolsa y Perenalt, que dos dobles que restaren a deure que les donon demà dimarts per tot lo dia, en pena del recot, y que les apòrton a Hordino a casa de Pere Pal.

Dit dia se ma[ne] a Pere Pal, Sucarà, que escrigue a Vergé que nos fase mersè de donar lo diner y traure-nos rebuda.

Dit dia a pagat Andreu Pal, de Sant Julià, per lo que devia y deu a esta Casa a donat una dobla de or en espèsia, y trenta-y-dos reals moneda corent. Ja és a son compte al codern^{237*}.

Dit dia se mane, en pena del recot, que los cònsols vells de Encamp y los cònsols vells de Andorra que per lo que ells an faltat en aportar los dinés en Fransa, conforme estave arestat, que al primer Consell que tindrem, que apòrton los dinés, que per lo Consell s'és tingut vuy, que [són] sin[c] lliures, catorse sous, diem 5 lliures, 14 sous, lo tot plata, que serà per parròchia 2 lliures, 8 sous.

²³⁷ Ja és a son compte al codern *afegit posteriorment*.

1664 gener 31

Vui, als 31 de jener de 1664, areste lo Consell que Joan Soler que vaje a Hos a parlar ab lo balle de Aós aserca del que Don Anton li a demanat aserca del pasage de la Bastida, y que vaje lo més prest puegue, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y llosteje per consolat dos dobles y mitja de or per parròchia, y dites cobraran cada u en sa parròchia dels [dinés] deuen serts particulàs deuen en dita Casa, y dites se aportaran diumenge per tot lo dia a Sant Julià a casa de Andreu Pal.

Dit dia se llosteje 4 pernills y 2 dosenes de formajes. Canillo farà un pernill y 4 formajes, Encamp una perna, 4 formajes, y Hordino un pernill, 4 formajes, Andorra una perna, 4 formajes, Sant Julià 4 formajes, Masa[na] 4 formajes. Y tot se aportarà a dit lloch. Los pernills pesaran 12 lliures.

Dit dia vote lo Consell una misa del Sant Esprit y ab ensolta. Y se mane a tots los consolats la fasen dir a ses parròchies lo més prest sie posipble, en pena del cot.

1664 febrer 5

^{|208v} Vuy, als 5 de febré de 1664, a la Junta se llosteje dos pernills. La Masana ne farà una perna, pes de dotse lliures, y Andorra farà altra perna de dit pes, y les aportaran a Sant Julià a casa de Andreu Pal demà dimecres primer vinent, y que dit Andreu Pal, ab les que té en sa casa, les envia a Barcelona, y també enviarà sis dobles de or, ho lo valor de elles, lo més pres sie possipble.

1664 març 17

Vui, als 17 de mars 1664, loteje la Junta una dobla per parròquia y que las donon hal cònsol de Sant Julià, y lo cònsol de Sant Julià que·ls remeto ha Jaume Joan Solans, de Arfa, y ell que·ls remeto a Andreu Pal ha Barcelona. Lo tot se mane en pena del cot.

1664 març 28

Vui, als 28 de mars de 1664, arreste lo Consell que tots los consolats tinguen los dinés de la quístia prestos per a quant y aurà col·lector de la Cambra Apostòlica, o altre que legit[im]ament los aje de cobrar, y que·ls ajen de portar al Consell de la Terra, y que sie quant seran avisats dels cònsols de Sant Julià. Y a dits cònsols de Sant Julià se·ls mane que sempre que demànon dita quístia, mànon Consell y pòson als billets que tots los consolats pòrton los dinés de la quístia. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià envíon la cavalcadura a Andreu Pal, y si son germà y vol anar, que vaje, o sinó altre fadrí, y ells que·l sércon, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortò del vi a catorse dinés, y que véngon demà mateix. Y los cònsols ho notifícon als tavernés, cada u en ses paròquies, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y se mane als cònsols de Sant Julià que fassen adobar, demà mateix, dos ho tres pedres a[n] caigut de un grau devant de la casa de Tolse, y també se·ls mane tórnon la palanca devant casa de Molines, de sí al Consell de Santcogesma, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià, pena del recot, fasen pendre de jurament ha Esteve Pujol per saber qui ere lo que avisà a Don Anton tingués Corts, pus no²³⁸ veguer de Fransa no i ere.

1664 abril 12

Vuy, als 12 de abril de 1664, areste lo Consell que Joan Antony Torres vaje a la siutat de Urgell a entimar unes lletres al que reb lo del Dret de Guerra, y també a les guardes que tenen dit horde. Y també se veurà ab mosèn Farell, de què trague una còpia de les lletres que traguieren de la Audiència, y que vaje lo més prest puegue, en pena del cot.

^{|209} Dit dia loteje lo Consell tres pernills de carnsalada per parròchia, de pes de deu a dotse lliures la pesa, y que les apòrton en casa de Andreu Pal a Sant Julià, que les apòrton per totes les tres festes de Pasqua, y que Mitjavila y Andreu Pal y donon cobro de fer-les portar a Barcelona.

Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que fasen pendre de jurament a mosur Laforest aserca de alguna cosa diu sap de què escrigué a Don Anton de què here hora de tenir Corts. Lo tot faran en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que fasen pendre de jurament a Joan Petit, que diu que ell sap que algun abitant fa pasar alguns estrangés al pont de Horganyà en nom de andorrans, y asò faran lo més prest los serà posipble, en pena del cot, y o aportaran al primer Consell.

²³⁸ En lloc de lo.

Dit dia arreste lo Consell que Andreu Pal torno a Barcelona per a mirar y fer passar los plets avant, y que vaje lo més prest que puegue, en pena del cot.

Dit dia loteje lo Consell dos dobles o lo valor d'elles per parròquia, y que les porto a Andreu Pal de qui al diumenje de Pasqüeta. Lo tot en pena de cot.

Dit dia areste lo Consell que tots los consolats entimon en ses parròchies, porta per porta, que ningú dels abitans no bàixon en ningun temps, fins a tant tindran altre horde, ninguna mercaderia a Catalúnia, ni en temps de fira, que no apòrton fefaent ab lo sagell hordinary, y dita fefaent pendran a la bayxada a Sant Julià *[de]* Antoni Pal, Mitjavila, o de Andreu Pal, y que si n'i a ningú que no vulle pendre fefaent y li susex algun dani, la Vall no li està en res, y per lo treball faran pagar sis dinés per papé.

Dit dia areste lo Consell Junta per a dimarts primer vinet per a dematí: de Canillo Call, de Encamp Areny, de Hordino Joan Soler y mosèn Areny, de la Masana Fonta, de Andorra Joan March, de Sant Julià Antoni Pal, Mitjavila. Lo tot en pena del cot.

1664 maig 9

^{|209v} Vuy, als 9 de maig de 1664, arreste lo Consell y fa sisena de balle y anomene les persones següents:

Primo, a Canillo Miquel Adallach.

A Encamp Nicolau Torres.

A Ordino Guillem Bons.

A la Massana Joan Pere Sabater.

Andorra Dolsa, de Santa Coloma.

A Sant Julià Bortomeu Ribot.

Dit dia arreste lo Consell que tots los consolats pòrton lo dia del Consell de Santcugesma quatre reals de plata, cada un, que deuen al Patrimoni Real de Puigcerdà per lo dret de lleuda. Lo tot semane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Canillo pòrton un moltó y una cordera per al Consell de Santcugesma, y los cònsols de la Masana que pòrton sinch cisterons de forment. Lo tot portaran a casa de Juan March, en pena del cot.

1664 maig 11

Vuy, als 11 de maig de 1664, arreste la Junta que Guillem Areny porto les rebudes que demane lo colector apostòlich a la Çeu de Urgell, a dit col·lector, y li'n donarà còpia y les tornarà a esta casa. Tornats^{239*}.

Dit dia arreste la Junta que Mijavila serco sis pernills y dos dotsenes de formatges, y que·ls fase portar, vuy ho demà dematí, al col·lector apostòlich a la Çeu de Urgell, y que li escrigue que la Vall los y done. Lo tot se li mane en pena del cot.

1664 maig 26

Vuy, als 26 de maig de 1664, al Consell de Santcugesma se a feta anominatió de capitans, mostasafs y veadors de aigües y són los següents:

Primo, a Canillo mostasaf Pere Pont, dit Mora, y Miquel Call veador.

Encamp mostasaf Joan Antoni Torres y Geroni Martí, dit Mas, veador.

A Ordino mostasaf Antoni Pal y Pere Sucarà veador.

A la Masana mostasaf Joan Bons y Joan G*[i]*/ralt veador.

Andorra mostasaf Mateu Moles y Antoni Calba veador y mostasaf de les Caldes

Y a Sant Julià mostasaf Antoni Pal, Mijavila, y veador Andreu Pal.

A Canillo capità Miquel Adallach, menor de dies.

Encamp Jaume Pallerès.

A Ordino Joan Bringer, de Sornàs.

A la Masana Rosell, de Sispony.

Andorra Joseph Guillemó, de Angordany.

Y a Sant Julià Martinet, de Bexesari.

^{|210} Dit dia arreste lo Consell y trobe sobreposats de l'ofisi de perayres Joseph Guillemó, de Angordany, y Busquet, de les Caldes, per sobreistant Joan Muntània.

Dit dia se a feta tacs a als texidors de tela que ajen de treballar:

La tela de sinch palms a quinse dinés per alna:	1 s.	3
La tella de tres palms, onse dinés per alna:	s.	11
Tovallols, alna onse dinés:	s.	11

²³⁹ Tornats *afegit posteriorment*.

Lo tot de moneda current. Se mano als consolats ho entímon a cada parròquia, en pena del cot.

Dit dia se mane a tots los consolats que fasen adobar los camins reals, senderes y senderons, de sí al dia de Sant Barnabé, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell Junta per demà dematí per mirar los papers de Laqueuna y veure tot lo que se li deurà fins vuy, y dels dinés que ten la Vall que n donon catorse dobles a Pere Pal, dit Sucarà, que les e/n/vio a Vergé, de Tarascó, per pagar los aportos al dit Laqueuna, y que cobro rebuda. Y per mirar dites coses se anomenen les persones següents: de Canillo Mora, de Encamp Joan Antoni, de Ordino Guillem Areny y Joan Soler, de la Masana Torres, de Andorra Joan March, de Sant Julià [Anthony] Pal y Mitjavila. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Andorra fasen portar los quatre reals de plata an pagat cada consolat, que s deuen al Patrimoni Real de Puygçerdà per quatre anyades andarerides, y que vejen si poran pagar ab moneda corrent. Lo tot se mane en pena del cot. Que ls y fasen portar lo més prest se puegue.

1664 maig 27

Vui, als 27 de maig de 1664, arreste lo Consell que Anthony Pal, Mitjavila, vage ha Barcelona ha passar avant lo plet tenim ab Don Anton, y del Dret de Guerra, y del demés que convingue fer a profit de la Val. Y que prengue vui los escrits que convingue, y que vaje lo més prest que puegue, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que a cada parròquia se digue una missa cantada ab absolta ha invocació del Sant Esperit, y que s digue lo més prest se puegue, en pena del cot.

1664 maig 27

^[210] Vuy, als 27 de maig 1664, areste la tras escrita Junta i fa lo compte ab Matheu Moles dels moltons se li comprà lo any passat per esta Casa, los quals, o lo valor de ells, a servit per gastos de Barselona, i se trobe valien sent seixanta-y-tres lliures, so és, de moneda de plata a rahó de tres lliures, tretse sous y quatre la dobla de or, diem 163 lliures, sous*.

De dits, a rebut dit Mateu Moles, so és, de Joan Pal, Pont, vuit lliures, sis sous i vuit de dita moneda, i dit Pal les a pagades per son germà, Andreu Pal, a descàrrech del que deu al quadern, dic 8 lliures, 6 sous, 8*.

Més, a rebut dit Matheu Moles, so és, de Rival, de Nagual, vuit lliures de dita plata i dit Rival les a pagades per pentions endarrerides del sensal fa, dic 8 lliures, sous*.

Més, a rebut dit Mateu de la Vall, vuit reals de dita plata, dich 2 lliures, sous*.

Se trobe sume lo rebut 18 lliures, 6 sous, 8*.

Distretes de les dalt dites 163 lliures, se trobe se reste divent a dit Matheu Moles sent quoranta-quatre lliures, tretse sous y quatre dinés de dita moneda, diem 144 lliures, 13 sous, 4, de les quals se areste, y és ja promès de antes per esta Casa, de pagar-ne lo intarès a for de sensal a dit Moles, attès que ell lo pague en altra part, asò entenent se a de pagar dit for de sensal des del dia de Cap d'Any proppassat ensà, fins al dia se li pagarà lo mo/n/to. Y per lo ver se fa la present nota dia y any sobredit, diem 144 lliures, 13 sous, 4. Està quitat i pagat tot a per avant a 22 de desembre 1666²⁴⁰.*

Dit dia areste la Junta i loteje vuit pernills de carnsalada, dels quals ne farà Canillo dues y Encamp dues, Andorra una, Sant Julià dues, y fins así seran iguals los consolats de les pernes, i la que falte a compliment de dites vuit Mijavila que la compro. I totes les dites pernes sien de pes de deu lliures cada una, i que les pòrton fins al dilluns de Santcogesma a casa de Andreu Pal a Sant Julià, en pena del cot, i dit Andreu Pal les farà portar allí on ell sap.

1664 agost 8

Vui, a 8 de agost de 1664, areste lo Consell que Andreu Pal vaje a Barselona ha pasar avant lo plet tenim ab Don Anton, i del Dret de Guerra, i del demés que convengue per profit de la Vall. I que vaje deluns primer vinent, en pena del cot.

^[211] Dit dia areste lo Consell i loteje una dolba²⁴¹ per paròquia, de así al primer Consell que totes les paròqu[i]es que la pòrton dita dobla, en pena del cot.

Dit dia loteje lo Consell un pernill per paròquia, de así a diume[nge] primer vinent, de pes de deu liures. Lo tot en pena del cot. Que les pòrton Canillo i Encamp, A[n]dorra i

²⁴⁰ Està quitat... desembre 1666 *afegit posteriorment*.

²⁴¹ En lloc de dobla.

Sant Julià. Les altres dos paròquies, Hordino i la Masana, restarà per altra ocasió. Les quatre que les pòrton a Sant Julià a casa de Andreu Pal.

Vui, a 8 de agost de 1664, al Consell se a fet lo afor del blat fiat, i se a fet lo preu a vint-i-quatre reals carga de moneda corrent, i se mane a tots los consolats que u entímon, porta per porta, que nengú·l paguo a més de dit preu. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo ascrisgrigen²⁴² als cònsols de Ax que tinim entès que tenen bestia de tragí que està pestefirat, que no·ls deixaran pasar que no pòrton *[l]* a fefaén dels cònsols de dit Ax. Lo tot se mane en pena del cot. Axyí mateyx escriuran a mosur de Gudanes, *etcètera*.

Dit dia arreste lo Consell Junta dematí per al dia y festa de Sant Roch primer vinent, y se mane les persones següents: de Canillo Forest, de Encamp Nicolau Areny, de Ordino Joan Soler y Guillem Areny, de la Massana Fonta, de Andorra Joan March y de Sant Julià lo mas de Alins. Lo tot se mane en pena del cot. Y cada consolat que mano als que deuen a esta Casa vinguen a dit dia, tant dels sensalistes comp dels demés deuen. Lo tot se mane en pena del cot. A la dita Junta se·ls done facultat de posar llevadors per llevar los dèbits se deuen a esta Casa.

1664 agost 16

Vuy, als 16 de agost 1664, tenint la sobre escrita Junta, dita Junta a comptat y remirats los comptes de cada qual, i se a fet memorial del que deuen, i de dit se a tret altres memorials per cada paròquia. Y dita Junta pose a llevadors de dits dèbits, so és, a llevar lo que deuen: a Canillo que i vaje Guillem Torres i Joan Rossell, de Encamp, y a Encamp que i baixon Bonit i Joan de Naudí, a la Massana Pere Bons, àlies Querol, i Torres, de Pal, Andorra los cònsols són Joan March y Montà^[nia], ^[211v] a Sant Julià Guitart, de Joverri, y Andreu Nagual. Y se·ls done memorial a cada uns y se·ls mane, en pena del cot de la Terra, eixecúton de demà diumenge enllà sens dilació, posant-hi les forces i medis de justícia fahedores a quí no voldrà pagar, de bé a bé, y que u ajen cobrat fins a Sant Miquel de setembre primer vinent, en pena de dit cot. Y los gastos se faran, que·ls còbron dels mateixos deutors la primera cosa, que la Terra no·n pagarà ni·n posarà res en compte.

²⁴² En lloc de ascriguen o ascrigen.

Dit dia areste la Junta attès que se a rebut una lletra de Mitjavila y Andreu Pal que s'enviàs dos doblls i dues pernes de carnsalada, les quals se són enviades. So és, les dos doblls dels dinés de la Casa cobrats. I les pernes, les dos pernes eren reservades de Ordino i la Massana, y ara seran iguals.

Dit dia areste la Junta i mane a Joan March Torres vaje a la Seu de Urgell a parlar ab lo senyor sagristà Ferrer, que demane les regalies, i que li porto les deu lliures de moneda barcelonesa corrent, i si no les vol, que s'aconsello si convindrà depositar-les a la taula de Barcelona, y si convé, les envio Andreu Pal al fin, lo que son consell aportarà, i se li mane vaje demà mateix, y baixant se veje ab Mitjavila, y que u comunícon los dos asò fora, en pena del cot de la Terra.

1664 setembre 10

Vui, a 10 de setembre de 1664, areste lo Consell que Migavila vaije a Barselona per pasar avant lo pllet tenim ab Don Anton, i que vaije des demà mateix, en pena del cot, i lo demés que convé per la Terra.

Dit dia se pose lo cortó del vi bollit i novell a sou, i lo vi vell, que sio bò, a coneguda del most^[a]sà, lo pose al mateix a catorse dinés, i que vengen des demà mateix. Los consolats que·ls o entímon a les paròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo envíon una cavalcadura a Sant Julià, que sio bona, per a Migavila per a anar a Barselona, i que la envíon des demà mateis, en pena del cot.

Dit dia tenim rebut de Andreu Pal quatre dobles en descàrrehc dels quaderns del que deu.

Dit dia areste lo Consell que Joan Mahre²⁴³ Torres i Moles que vaije a Putserdà per pagar lo que demanen dels sensos vells i nous, i que cobro rebuda, i que vaije lo més prest que pugue. I los consolats que envíon los dinés Andorra a Joan March lo dia de Santes Creus, en pena del cot.

²⁴³ En lloc de March.

1664 setembre 11

|²¹² Vui, a 11 de setembre de 1664, areste lo Consell que tots los que tenen esparvés i vergiols que·ls pòrton a casa dels cònsols, i los que tenen ca[sa]nàs que·l tàncon, i que no pugen pescar que no tingén horde del Consell sinó que fos cas urgent. Lo tot se mane en pena del cot. Los consolats/s/ que o entímon a ses paròquies, i que·ls pòrton fins a Sant Miquel per tot lo dia duran fins a Sant Tomàs.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de la Masana requerixen vesura a la palanca de Anió per lo pas demanen per a pasar a Padern, i se apel·len de la sentència que feren los veadós. Lo Consell los done llicència, fins al primer Consell, que deposíton lo diner, i que aije pasat vuit dies que no aijen tengut Consell, i que pòrton la decllaració que feren los veadós o quant no, donen la causa per judicada.

Dit dia areste lo Consell que Joan Marhc Torres i Moles, Joan Soler presénton la súplica al senyor jutge que la firmo. I també que entímon, al notari mossèn Guillem Areni, los cònsols de Sant Julià que està taxat per lo Consell de la Vall que dit notari prengue per les causes se decllararà per lo senyor jutge, per les causes sevils que prengue de aquí a dos-sentes liures son salari acostumat, de aquí a devant no pot pendre sinó sis dinés per liura.

1664 octubre 7

Vui, als 7 de octubre de 1664, [a]reste la Junta que cada consolat porto dos pernes a casa de Andreu Pal i quatre formatges per consolat, les pernes de pes de deu liures i que sien bones i rebedores a coneguda de Andreu Pal. Lo tot se mane en pena del cot. I los cònsols de Encamp y Canillo que·n fasen tres pernes, que les pòrton dimecres per tot lo dia, a[b] la mateixa pena.

1664 octubre 16

Vui, a 16 de octubre de 1664, areste lo Concell que los fllequés i ostes se·ls pose que aijen de dar sis liures de pa al real, i que vengén diumenge primer vinent, i los cònsols que u entímon a les paròquies.

Dit dia se pose lo cortó del vi a deu dinés, i que venguen diumenge primer vinent, vell i novel, en pena del cot.

Dit dia se areste que·s fase menobra dels camins, que·s fase de así a Sant Martí, i los cònsols ho entímon a les paròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell, atès que Jaume Giberga ten algunes qüestions ab lo quart de Arensal, vol que·s fase vesura del[s] veadós de aigües, i que·s vaijen dimecres primer vinent, i per ser lo veador de la Masana [Esteve] Sant i és del quart de Arensal, no se·n vol sinó sinhc, i asò se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell, atès que se avie de fer vesura i avia de [pujar] a la palanca de Anió, i vol lo Consell que s'i vaije demà pasat disa[b]te i que s'i tròbion a les dotse hores. I lo tot en pena del cot.

|^{212v} Dit dia areste lo Consell, atès que alguns a[n] donat croqua a la Valira i se a pendre enformació de algunes persones, i se done horde a Joan Marhc Torres i Moles i a Bernat Dolsa prenguen informació de Francisco Sucarà i Pujalt i de altres persones, si serà menester, i que tórnon relació a esta Casa.

Dit dia areste lo Consell i trobe arahonadós duran les Corts: primo, la premera semana Joan Soler, Ramonguim, i Joan Marhc Torres i Moles la segona, si acàs no an cllos les Corts; se trobe altra semana a Macià Albiel i Guillem Torres.

Dit dia areste lo Consell que Guitart, de Juverri, avaje a la Seu de Urgell per a pagar les regalies al senyor sagristà ab moneda corent i cobrarà rebuda, i que vaije des demà mateix, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i mane als de Hordino fasen anar a portar una carta al senyor jutge de França, i que los fasen anar demà dematí, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell, atès que Trullà deu a l'aquesta Casa, que paguo de así a Tots Sant primer vinent ho que dono facultat a Joan Soler, de Hordino, i que dono fermansa [a] home de aquesta Casa, per a fer-se pagar.

Dit dia se areste lo Consell que tots los que deuen a esta Casa, ho llevadors, que de así al primer Consell, que apòrton los llevadors los dèbits que·ls se està encomanats a cada un, dinés o peniores, que esta Casa ne estigue contenta de les peniores.

1664 octubre 22

Vui, a 22 de octubre de 1664, areste lo Consell i loteje dos dobles per paròquia, i que les pòrton al primer Consell una dobla. No se n'a portat cap diner i an porte, més avant, al Consell de 15 de desembre 1664²⁴⁴.*.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal vaje a Barcelona per lo plet de Don Anton, i que vaje lo dia li manaran, en pena del cot.

1664 novembre 24

Vuy, a 24 de novembre 1664, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell que los cònsols de Ordino y los de la Masana fassen una perna vella per parròquia, de pes de 10 lliures, i además dos formatges per parròquia, i les altres quatre parròquies dos formatges cada una, que ab tot seran dos pernills i dotse formatges. Lo tot portaran a Sant Julià a casa de Toni Nagual²⁴⁵.

1663 juliol 10

|²¹³ Vuy, als 10 dies del mes de juliol de 1663, a la Junta se areste que per lo que a scrit Antoni Pal, Mitjavila, de Barcelona aserca del plet aportam ab Don Anton de Peguera, que per algun paper se a de menester, que Joan Antony Torres vaje a la vila Castellbò y que veje ab lo notary de la Cúria si s trobarie dit paper, y per lo que se a de fer a la bastida de Hortons, y també per lo que se a de fer a la siutat de Urgell aserca de anuni·là alguns testimonis, se dexe a son bon albitre, y que vaye demà, en pena del cot.

Dit dia se mane Junta per a divendres primer vinent: de Canillo Pere Pont, Mora, de Encamp Joan Pal, Pont, de Hordino Jaume Call y misser Areny, de la Masana Pere Bons, Querol, de Andorra, Bernat Dolsa, de Sant [Julià] Andreu Pal. Dita Junta se mane per a dematí, en pena del cot.

1663 juliol 13

Vui, als 13 de juliol de 1663, a la Junta se areste que per enviar cavalcadura a Mitjavila a Barcelona, se mane als cònsols de Sant Julià que donon horde, y Andreu Pal que dono [de nit] tres dobles de or. Y segons lo horde que aportarà Joan Antony, que vejen ab Andreu Pal y que escriguen a Mitjavila lo que s deu fer.

²⁴⁴ No se n'a portat... desembre 1664 *afegit posteriorment*.

²⁴⁵ *Novament, coincidint amb el canvi de foli, hi ha un salt cronològic cap enrere de més d'un any.*

1663 juliol 16

Vui, als 16 de juliol de 1663, arreste lo Consell que Andreu Pal escrigue ha Mitjavila per lo de la defensa de les deu cavalcadures an pres als de Canillo los de la Nova Anp[a]ra, y també li escrigue consulto ab lo advocat lo que se a de menester per a traure del rei la confirmació dels privilegis. Y los cònsols y consellés de Canillo prenguen la carta y la donon als interessats del bestia per a què un de aquells vaje a portar dita carta a Mitjavila, y que s dono pressa per a qué lo pugue atenyne ha Barcelona. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia se ma[ne] als cònsols de Andorra que, per tot lo mes de juliol, tinguen les valanses y pesos a punt, en pena del cot, y també fasen lo sisteró nou per dit temps.

1663 agost 10

Vuy, als 10 de agost de 1663, al Consell se a fet lo afor del blat fiat, y se a fet lo preu a vint-i-set reals la carga de moneda corrent, y se mane a tots los consolats que u entímon, porta per porta, que ningú el pago a més del sobredit preu. Lo tot se mane en pena del cot.

|^{213v} Dit dia arreste lo Consell que cualsevol vayge fora de la Vall, en la part de Cathalunya, que no prenguen albarà del Dret de Guerra per rahó que s porte causa en lo Tribunal del Dret de Guerra ab lo comú de la Vall. Se entén lo portar de l'albarà del Dret de Guerra que l prenguen qui vulgue, ab tal que no pàgon ningun dret per dit albarà. Y sempre y quant aniran i ls arribe ningun dany, lo comú de la Vall no ls està ab res. Y se mane als consolats ho entímon a cada parròquia demà mateyx, en pena del cot.

Dit dia se mane a tots los consolats que mànon, porta per porta, que qui vaye fora de Andorra, a la part de Ca[t]halunya, ab mercaderies y per portar sal, oli, vi, blat y altres coses, que portin un fefaent dels cònsols de cada parròquia, sagellat ab lo sagell acostumat. Lo tot se mane en pena del cot. Y que u mànon demà mateyx, en pena del cot.

Dit dia se mane a tots los consolats fasen manament, demà mateyx, que los que porten sal a Fransa, o la venen als fransesos dins de la Vall mateyx, pòrton los albarans de paga a esta Casa conforme s'és acostumat. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consel y pose lo pa a vint lliures al real corrent, y vindrà a setse onses la cuerna, y cada consolat ho entimo demà mateyx, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo pa de forment a sinch lliures al ral de moneda corrent, y vindrà a deu onses la cuerna, y los cochs que·ls venguin a vuit onses la cuerna. Y los consolats ho entímon demà mateyx, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Andreu Pal vaye a la Çeu de Urgell demà, o demà pasat, y que trague còpia de les lletres de la Real Audiència, y que fasa adresar una requesta contra del tauler del General si no vol donar albarà de guia del Dret de Guerra, conforme diuen dites lletres. Y que vaje algú dels que volen anar a Prades a demanar albarà de guia, y en cas refuso, li donarà la requesta, y que vage, en pena del cot.

Dit dia se mane als consolats que entímon als mestres de cases y llosadós que no·s fasen pagar del jornal més de sinch sous de moneda corrent y, així mateyx, cualsevol que·ls tindrà no·ls dono més dels dits sinch sous. Lo tot se mane en pena del cot²⁴⁶.

1664 desembre 16

|²¹⁴ Vui, als 16 de desembre 1664, a la Junta tras dita areste dita Junta que Joan Fransès Rossell y mas d'Alins, en tenir ocasió de trobar alguna cavalcadura o altra cosa de Trullar, de Beixigonill, que la i enparo o enparar fasse per ser pagada de la Vall de les dotse doblles or deu a esta Casa, y asò farà ab tota diligència y secret. Y lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste dita Junta y mane a Joan Fransès Rossell dalt dit que intimo a Andreu Pal que dijous primer vinent porto a Ordino, a casa de Joan Soler, lo que reste de restes de les tretse doblles apar al quadern de compte firmat de forma que, salvat error, trobam és tres doblles, sinch reals y vuit dinés plata, diem 3 dobles, 10 sous, 8 dinés plata. Lo tot se·ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia fa nota dita Junta dels dinés se són trobats a esta Casa dels dinés eren de llot vell y de altres coses, y se a trobat setanta-dues doblles y mitja en or y un trentí además, diem 72 dobles ½, un trentí. Y además, se i a trobat 22 escuts blanchs i mig, i una pessa de 15 tarjes. Y además, dos [...] escuts i una pessa de [5] catalana, i sis reals plata sensillos, y ab pessas de 8 i de 4, ab tot, catorse pessas de 8, que les posam a 3 lliures pesa perquè són de pes, que tot junt trobam sume frans 924 lliures, 13 sous [tornesos]. Además los a de entrar. Resten a déurer Canillo tres doblles i un escut blanch, [s]ols se·ls és tornat, [s]ón 36 frans. Además los a de entrar. Deu la Masana de restes del llot vell tretse frans,

²⁴⁶ A partir d'aquest punt, i coincidint amb el canvi de foli, es recupera la datació del foli 212v.

12 tarjes que, cobrat sie tot junt, trobam sume 974 frans, sinch tarjes, diem 974 lliures, 5 sous. I dites se envien a Ordino als atrás nomenats per anar a pagar a Fransa, del que an de portar rebuda a esta Casa.

1664 desembre 30

Vuy, als 30 de desembre 1664, arreste lo Consell que Jaume Call, de Segudet, vaje a Tarascó en tenir avís del mosur Vergé per lo que se a de pagar a Laqueuna, y que cobro tots los escrits que dit Laqueuna ten d'esta Vall. Y que li farà acte de rebuda de tot lo passat, y per lo que li restarem a deure li farà acte de debitori, y que allargo la paga tot lo que·s puga, y que s'enporto totes les rebudes tenim así. Lo tot se mane en pena del cot*.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols y consellés de Ordino tinguen cuydado de quant mosur Vergé escriurà aserca des negosis de mosur Laqueuna que·s conferesquen ab mossèn Areny, de dit Ordino, y que responguen lo que sie més convenient per esta Casa, y si inporta fer manar Consell, o faran. Lo tot se mane en pena del cot.

|^{214v} Dit dia de 30 de desembre de 1664 arreste lo Consell y loteje una dobla per parròquia, y que la pòrtan a Sant Julià en mà de Simeon Serret, cònsol, y axí mateyx la dobla que avien lotejada per portar a Mijavila al Consell de 15 de dit mes. Y los cònsols novells ho entimaran als vells, per la dobla lotejada als 15 de dit mes, que les pòrtan uns cònsols y altres de sí al dia de Sant Ramon primer vinent, en pena del cot, en mà dit Serret.

Dit dia arreste lo Consell y mane als sis hòmens anaren a rebre lo senyor bisbe que·l tornen acompanyar fins alí on lo anaren a rebre. Lo tot se mane en pena del cot.

Ítem, se mane, [*de Canillo*] a Joan de Naudí, de Encamp Areny, de Ordino Guillem Bons, de la Massana Pere Querol, de Andorra los tres que són de Consel, de Sant Julià Mijavila, resten a esta Casa per comptar lo gasto se aurà fet per la vinguda de monsenyor lo bisbe. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo pa a deu onses la qüerna, que ve a sinch lliures al real, y que los flequers coménson a vendre lo dia de Cap de Any, y los consolats o entímon a cada parròquia. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi ha onse dinés, y los ostes y tavernés que coménson a vendre lo dia de Cap de Any, y los consolats ho entímon cada un en ses parròquies. Lo tot se mane en pena del cot.

Vuy, als 30 de desembre de 1664, arreste la Junta sobre lo que an comptat del gasto de la vinguda del senyor bisbe. Se trobe se a fet gasto, ab tot, sinquanta-tres lliures, divuit sous y dos dinés, diem 53 lliures, 18 sous, 2. Además se ha gastat mija carga de blat de forment, y de dit se mane a cada consolat lo tornen al cònsol de Andorra, que és un sesteró per parròquia, y dit blat lo tornaran a dit cònsol de sí al dia de Sant Ramon primer vinent, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp, dels dinés que deuen dels estranys del Fiter, de Ares, ne pòrton a Sant Julià onse lliures al cònsol de dit Sant Julià, y les restans, que són tres lliures, deu sous y vuyt dinés, les enviaran als cònsols de Andorra, y lo tot portaran de sí al dia de Sant Ramon primer vinent, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que pòrton quatre lliures, un sou que deuen del sobredit gasto als cònsols de Andorra de sí al dia de Sant Ramon primer vinent, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que pòrton una lliura que deuen del sobredit gasto als cònsols de Andorra de sí al dia de Sant Ramon primer vinent, en pena del cot.

Ayxí mateyx se mane als cònsols de la Masana, una liura, vuit sous y mig que deuen del sobredit gasto la pòrton als cònsols de Andorra de sí al sobredit dia, en pena del cot.

^{|215} Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià, cobrat que ajén los estranys del Vay, que són sis lliures y tretse sous y quatre dinés, que pàgon a misser Muntanya tres lliures que se li deu del sobredit gasto, y lo restant, que són quatre sous y deu dinés, los portaran als cònsols de Andorra de sí al dia de Sant Ramon primer vinent, en pena del cot. An pagat los de Sant Julià als cònsols de Andorra 4 lliures, 10²⁴⁷.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que fasen portar mija carga de blat que tenim a casa de Porro, de dit Encamp, a Joan March, de Andorra, y se pagarà de sinch çesterons que n'a bestret per les cavalcadures del senyor bisbe, y lo sesteró restarà, lo guardarà y restarà a solta de la Vall*.

Dit dia arreste la Junta que's mano als cònsols y consellers de cada parròquia vagen disapte primer vinent a una visura que a requerit lo quart de Arensal, y tots que partesquen

en ser dia de ses cases, que's tròpien a migdia a dit Arensal. Lo tot se mane en pena del cot.

[1665] febrer 19

Vui, als 19 de febré, *[a]*reste la Junta que Canilo y Encamp pòrton una perna y miga dosena de formages per paròquia. Les pernes de pes de dose liures, y que ho pòrton a Sant Julià a quasa de Toni Nagual de así a dimenge per tot lo dia. Y Toni Nagual que les vage ha presentar al canonge Don Josep de Camporels, diluns. Y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Junta, lo Consel de Pagament per lo Dimarts Sant, y que si mosèn Areni pot aver temps del tresoré, que no qual manar lo Consell. Si no tenen temps, la Masana y Ordino que fàson manar lo Consel per lo dia que s'és arestat.

1665 març 10

Vui, als 10 de marts de 1665, areste lo Consel que quada paròquia porto dos dobles y dos pernes y miga dosena de formages per paròquia de hasí ha disapte per tot lo dia primer vinent, y que les pòrton a Sant Julià a casa de Toni Nagual, en pena del cot de la Terra, y les pernes que sien de pes de dose liures.

Dit dia se areste que Masià Albiel vage a la Seu de Urgel per ancaminar les dobles y pernes y formages a Barselona a Migavila, y los de Sant Julià que les fasen portar a la Seu de Urgell de lí ont lo dit Albiel los dirà, y los quònsols de Sant Julià, juntament am Andreu Pal, que ascriguen a Migavila.

Dit dia areste lo Consel que ningun ome de la Val no pugue gugar a ningun goc de anvit ni als ostals a ningun goc, en pena del cot de la Terra y de privasió de totes les coses que la Vall pot privà, y que sie entimat porta per porta, y los ostes que deixaran gugar que incóron en lo cot de la Terra.

Dit dia vote la Vall una misa de devosió per paròquia, ynvocasió de l'Esperit Sant y col·lecta y amsolta cantada per les ànimes de purgatori, y que's digue de así per tota aquesta semana si los senós vicaris si ha loc.

^{|215v} Dit dia se areste y parteixen vint-i-nou quargues y dos sisterons de blat que la Val ten. Lo reparteixen y ne toque a quada paròquia quatre quargues y deu sisterons, y una paròquia sinc quargues. Primo, ne consingnen a la paròquia de Canilo, en mans de Andreu

²⁴⁷ An pagat... 4 lliures, 10 *afegit posteriorment*.

Pal, quatre quargues y deu sisterons. Més, als quònsols de Ancamp los consingnen, en mans de Andreu Pal, dues quargues y dos sisterons. Més, los consingnen als cònsols de Encamp, en mans dels cònsols de Sant Julià, dues quargues y vuit mesures. Més, consingnam als cònsols de Ordino, en mans de Pere Sucarà, quatre quargues y deu sisterons de blat. Més, consingnam als cònsols de la Masana, en mans de Pere Sucarà, dos quargues y dos mesures de blat. Y als cònsols de Sant Julià que los fasen dos quargues y vuit sisterons de blat. Més, los cònsols de Andorra los consingnen, en mans de Mateu, dos sisterons, y en mans de Andreu Nagual, tres quargues. Més, li giren als dits cònsols, en mans dels cònsols de Sant Julià, una quargua y vuit sisterons, y los cònsols de Sant Julià los ne restarà quatre quargues y deu mesures, y los cònsols de Ordino ne tinran sinc quargues. Y lo dit blat, que los cònsols de quada paròquia, lo venguen als més pobres a raó de coranta reals la quarga, y que agen de donar los dinés de qui a Sant Miquel de mag. Y los dits que deuen lo blat, que si no lo fan, que àgon de pagar los gastos y jornals dels que l'auran a serquar, y los consolats que pugen comprà lo blat a ses costes y gastos. Y asò se'ls mane en pena del cot de la Tera, tant als uns com als altres.

Dit dia se areste que's fase visura dels blats que's trobaran dintre la Vall: primo, a Quanilo y Ancamp que fasen visura Miquel Qual y Joan Pal y Pont, a la Masana y Ordino que fasen visura Jovany y Masià Oriol, dit Vila, a Sant Juià y Andorra que fase visura Pere Bons y Bonit, de Quanilo, y Andora que'ls fase assistència Joan Colat, a Sant Julià que'ls fase assistència Toni Nagual, y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y demà per tot lo dia que's fase dita vesura, y que dits que faran la visura que mànon als que tinran blat que'l venguen a quaranta-y-dos reals la quargua, moneda corent, y que la Val lo pugue abaixar. Y que als dits que'ls mànon en pena del cot de la Terra y de deu liures.

1665 març 30

Vui, als 30 de marts de 1665, areste la Junta que Antoni Pal, Migavila, torno a Barselona y que i sie lo dia que el ja sap, y també que serquo los òmens que convenen en dit efecte nesearis, a gastos de la Vall, al que a el li pareixerà éser convenient. Y s'enporte dose dobles, y són dinés de la Vall dels que Vergé a tornats, que diu heren curts, en mà de Guilem Areni, de Ordino. Y de dits dinés n'a donats als quònsols de Ancamp 4 lliures per a donar al bale per los ports de les pernes de Barselona. A pagat Gilem Areni les sobredites dobles que Vergé li avi[a] enviat que diu eren curtes^{248*}.

²⁴⁸ A pagat... eren curtes *afegit posteriorment*.

¹²¹⁶ Dit dia se areste la Junta que Joan de Naudí vage a Fransa y que baixo a parlar am Joan Antoni y que fase lo que'l li dirà, en pena del cot de la Terra.

1665 maig 11

Vui, als 11 de mag 1665, areste lo Consel y vote una misa de devosió per paròquia per ynvoquasió del Sant Esperit, am colecta per les ànimes de purgatori y una ansolta cantada, que Déu nos preservi los fruits de la terra, y que's digue lo més prest que's pugue.

Dit dia y ani a declarat lo Quonsel de la Val una visura y castió tenien lo Comú del quart de Arensal am Jaume Giberga aserqua de unes secles que lo dit [a inovat] al prat que ten Arensal, dit lo prat de la Font, per regar un tros de prat que antes eren terres. Y lo Quonsel a declarat que dites secles se tònquen perquè's en gran perjudisi dels de Arensal, y també declaren que lo fems de la borda no'l pugue traure afemer contra la borda, sinó que'l trague un tros amont de la borda, a un arbre que hi a, que's un om, y que de qui aval no'l puge afemerà, y les secles veles que no les puge fer aribar damont la font, a dose pases, perquè l'aigua que rege lo prat no enbruto la font. Y hasò se mane al dit Giberga que tingo la present sentència, en pena del cot de la Terra. Y manen que los gastos que's són fets a dites visures que que'ls pago Jaume Giberga, an pena del cot de la Terra, dins deu dies, que són los gastos dells que an bestret los de Arensal, que's entre tot deu liures y sese sous, so és, sese reals als quatre de Quonsel de la Masana, y als vint-i-quatre nou liures y dos reals moneda de plata forta, so és, a nou reals y vuit dinés lo real de vuit, y la dobla a trenta-y-sis reals y sese dinés, que's tot junt: 10 lliures, 16 sous. Més, se areste que Gilem Bons y Pere Torres vagen a senalà fins a ont porà fer pasar l'aigua, y també lo femer y lo fems de la sobredita sentència, y les seques²⁴⁹ que sien tanquades de promte. Y los de Arensal que sien obligats a pagar los dos òmens que aniran ha senalà dites secl[e]s.

Dit dia se areste que Joan Colat vage a Puxserdà per a serquar una certificatòria del General perquè los de Andorra mai an pagat lo Dret de Gerra. Y, per lo mateix, que vage Pere Torres a Tirvia. Y, per lo mateix, que vage mosèn Gilem Areni a la Seu de Urgel am Migavila, y que y vagen per tota aquesta semana, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose la Val lo cortó del vi a sou lo cortó, y que vengen lo dia de l'Asensió, en pena del quot de la Terra.

²⁴⁹ En lloc de secles.

Dit dia pose lo Quonsel la qüerna del pa a nou onses la qüerna, que·s quatre liures y miga al real, y que vengen lo dia de l'Asensió.

Dit dia se areste que los que agen venut lo blat de la Terra que pòrton los dinés al Quonsel de Santcugesma, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que lotegen la Val una perna per paròquia de p[es] de deu liures, y que les pòrton a quasa del quònsol de Sant Julià, y Migavila y Gilem Areni les presénton al senor veguer y a miser Balasé. Y també que pòrton quatre formages per paròquia, y que·ls pòrton digous per tot lo dia, en pena del cot.

1665 maig 18

^{|216v} Vui, als 18 de maig de 1665, en lo Consell de Santcogesma, pose la Terra mostafasos y veadors:

A Canillo mostafàs Andreu Rossell, veador Bonit.

Ha Encamp mostafàs Joan Antoni Torres per mort de Guillem Torres, vehador Joan Pal, Pont.

Ha Ordino Jaume Cal mostasaf, veador Tomàs Pal.

A la Massana mostafàs Pere Bons, veador Antoni Calb.

Andorra mostafàs Dolsa y a les Caldes Albiell y veador.

A Sant Julià mostafàs Antoni Nagual, veador Antoni Guitart.

Dit dia pose capitans lo/s/ següents:

A Canillo capità Ponsernalt.

A Encamp capità Nicolau Pradet.

A Ordino capità Forest, Plau.

La Massana capità Camp.

A Andorra capità Joan Fontana, Prat.

A Sant Julià capità Jaume Valls.

Dit dia se fa elecció de sobreposats de l'ofici de peraires a Pau Perenalt y ha Miquel Mainader, ha Josep Guillemó sobreinstant. Y als tots se·ls mane fasen bé y llealment son ofici, en pena del cot. Y se pose pesadors, a les Caldes Joan Colat, ha Andorra Gabriel Moles, ha Sant Julià Antoni Guillemó, Morer. Y que los pesadós se puguen fer pagar quatre dinés per drap si pase de deu liures y si no arribe a deu, la mitat menos.

Dit dia se mane a cada consolat que mànon als cònsols de l'any passat que pàgon los sens de Costoja y los draps a lavà al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia se fa arrest de adobar tots los camins, senderes y senderons, y camins de montanyes, y que sien adobats de quí als 11 de juny primer vinent, en pena del cot. Y també als cònsols de Andorra tots los pons, so és, al pont nou, al grau, que fasen una paret de tres pams de l'alt, y gravar al pont lo que està desgravat; al pont Pla, adobar la paret dels costats y, de la mateixa manera, al pont de la Tosca, de quí al dia de Sant Lluhç primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Andreu Pal vaje ha Barcelona ha fer passar los plets avant, y que s'enporto los papés que Mitjavila li donarà, y que li dono lo intendí del que a de fer, y que vaje lo endemà de les tres festes y, si pot, que vaje més prest, en pena del cot. Los cònsols de Sant Julià que lo entímon.

Dit dia loteje lo Consell una dobla per parròquia, y que·ls pòrton de quí a la segona festa ha Andreu Pal a Sant Julià, en pena del cot.

1665 maig 29

Vui, als 29 de mag de 1665, areste lo Quonsel que vage Pere Pal, de la Cortinada, vage am Andreu Pal a Barselona per pasar los plet/s/ avant conforme diu l'arest de dalt, y que vagen de sí a diluns primer vinent, en pena del cot de la Terra. Y Pere Pal que resto fins que los ferrats entraran.

Dit dia se areste que quada paròquia porto una dobla de así a dimenge per tot lo dia, y que les pòrton a Sant Julià ho a quasa de Sucarà, en pena del quot de la Terra.

Dit dia areste lo Quonsel que Ordino y la Masana dónon una cavalcadura per als síndics que van a Barselona, en pena del cot.

1665 juliol 9

^{|217} Vui, als 9 de juliol de 1665, areste lo Quonsel que Migavila vage a la Seu de Urgel per casà la presa que lo General ha fet de les egües de Ancam y blat, y que y vage demà mateix, y que pago la conducta a l'advocat, y que los quònsols de quada paròquia pàgon miga dobla de lot, y que la dóno vui per tot lo dia ho demà dematí que la fasen a tenir a Sant Julià, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Quonsel que degú no vengen ni pòrton sal a Fransa que no agen pagat lo Dret de General de aixida per portar a venre la sal als francesos, en pena del cot de la Terra, y que los dits pòrton los albarans als quònsols de quada paròquia sobre les mateixes penes, y que los quònsols ho entímon, porta per porta, en pena del cot de la Terra. Y los consolats que o avertesquen. Y que los dits que faran fê los albarans, que y fasen posar lo que pagen de dit Dret.

Dit dia a contat la Vall am Andreu Pal de tot lo blat que la Vall li ha encomanat com està asentat detràs al libre. An contat que lo dit Andreu Pal a pagat dit blat conforme la Val ho ha arestat, y dit Andreu Pal és quiti de dit blat am dita Vall. Y los de Encamp an de cobrar lo valor de miga quarga de blat.

Dit dia areste la Vall que los quònsols de les paròquies que són los balles y lo notari, que·ls avíson que nos fasen mersè al primer Quonsel que vingin en aquesta Quasa, que lo Quonsel los demane.

Dit dia se areste que los quònsols de Quanilo fasen adobar lo camí de la Muntada de hasí a quinse dies, en pena del cot de la Terra.

1665 juliol 20

Vui, als 20 de juliol de 1665, areste lo Quonsel que quada paròquia fase dos pernes de pes de deu liures, y que les fasen atene²⁵⁰ a Sant Julià de hasí al diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra, a quasa del quònsol.

Dit dia areste lo Quonsel y lotegen que quada paròquia porto tres dobles de así hal dia de Nostra Senora de agost primer vinent, en pena del quot de la Terra, y dites se pòrton de aquí a dit dia a quasa del quònsol de Sant Julià. Y de les sobredites dobles se ha de pagar ha Migavila desanou liures, y ha Joan Marc Torres quatre liures, vuit sous, y a Joan Antoni Tores vint reals, y lo demès s'enportarà lo síndic que anirà a Barselona.

Dit dia se areste que Antoni Pal, Migavila, lo endemà de Nostra Senora de agost, vage a Barselona apretar lo del plet, y que vage en pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha fet l'afor del blat y lo posen la quarga del blat a quaranta-y-sinc reals la quarga, y que los quonsolats ho entímon, porta per porta, que degú no·l puge fer pagar ha més, y qui·l dege que no·l pàgon ha més, en pena del cot de la Terra.

²⁵⁰ En lloc de aténir.

Dit dia se areste que si los quònsols de les paròquies y lo síndic que la Val ha dictat no fasen lo que l'arest que diu a Nostra Senora no·s cump[leix], que los conselés fasen manar Consel de la Terra y a gastos dels delinqüens que lo[s] sobredits arests trenquaran, y Consel dematí, en pena del cot de la Terra.

|^{217v} Dit dia areste lo Quonsel que les pernes que se ajean de portar ha Barselona, que Andreu Pal les ancaminio y que vage a la Seu per ancaminar-les, en pena del cot de la Terra.

1665 setembre 9

Vui, als 9 de setembre 1665, arreste lo Consell que Joan Marhc Torres vage a la Seu de Urgell y que s'enporto lo arrest del libre que diu [que] Trullar confesse deure dotse dobles y que demano justícia al senyor comissari del Sant Offici per a cobrar, y que se informo del millor modo que·s pugue fer, y al baixar o digue a Trullà l'orde que té de executar-lo de part de aquesta Casa, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que mossèn Areny vage ha Tarascó ha passar los comptes ab Laqueuna y que li dono los dinés que li enviaran les parròquies, y que vage per Sant Miquel, y allí si per assistir-li a menester ningú de la Vall, lo i mano, en pena del cot de la Terra, aquel que a ell li apareixerà.

Dit dia arreste lo Consell y mane a tots los consolats de les sis dobles tenen escotades ne pàgon tres per parròquia de quí a 27 de setembre, y les donon a Guillem Areny, en pena del cot, que sien de pes.

Dit dia areste lo Quonsel que Joan Antoni Torres escrigue a Fransisco Rosell aserqua del mege si hés àbil o no, y si hés àbil y tingue pràtica y que conserto per la condu/c/ta, y si aquex de Serdània no convén, que Andreu Pal escrigue al mege Domènec.

Dit dia areste lo Quonsel y posen lo pa a sis liures al real que·s quatre diners la liura, y que vengen demà, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se mane a tots los ostes de aquesta Val que degú no pugue venre sivada o blat sinó a quatre baxels lo sisteró, en pena del quot de la Terra.

Dit dia se areste que ningun capità ni dené puge manar ningun ome dels vint-i-quatre de Quonsel ni degú d'esa Quasa, en pena del quot de la Terra, a ninguna coregada de levas ni a gordar ningun pres.

Dit dia se areste que los quònsols de Sant Jul[i]à vagen fer la yostia nova de así al dia de Sant Miquel de setembre, en pena del cot de la Terra.

1665 setembre 22

Vui, als 22 de setembre de 1665, areste lo Quonsel y lotege dos dobles per paròquia y que les pàgon de hasí als 15 de octubre, en pena del quot de la Terra, y que les pòrton en mans de Joan Marc, [d']Andorra, y també les dobles que se trauran dels dèbits. Y també lotege tres pernes de pes de deu liures per perna y dose formages per paròquia, y les pernes y formages les pòrton diumenje per tot lo dia. Y lo tot se mane en pena del quot de la Terra. Y les portaran a Sant Julià a quasa de Simon Seret, quònsol.

^{|218} Dit dia areste la Val que Andreu Pal vage a la Seu de Urgel per antimar al taulé unes letres de la Diputasió que la taula estigue oberta des de les sis de la matinada fins a les vuit de la vesprada, y que n levo acte. Y lo dit que vego si porà encaminar les pernes a Barselona, y si Andreu Pal no hés vingut que los de Sant Julià ho encaminon. Tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Quonsel que los quònsols de les paròquies que hi a sensalistas y dèbits que deuen a la Val que aixecúton los dèbits, en pena del cot de la Terra, y que anvion los dinés a quasa de Joan Marc.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià entímon a Julià Call y Senturé, vinguen lo primer Consell a donar raó del cot los an fet. Y als cònsols de Andorra mànon per lo fet mateix a Aldiàs. Y als cònsols de Ordino que mànon hal fill de Cabanes y ha Matià Guiem y ha Gené vngon lo primer Consell, en pena del cot.

Dit dia pose lo cortó del vi a nou dinés lo vi novell y lo oncoriolat, y si n'i a de barrejat ab lo vell que l venguen al preu de novell, en pena del cot, y lo dia de Sant Miquel que l ajen de vendre al dit preu.

Dit dia vede lo pescar dels asparavers ab covets, verjols y teles, ni pujadós que no puguen pescar ab dits instruments del dia de Sant Miquel en avant, en pena del cot, y que pòrton los esparavers a la casa dels cònsols.

Dit dia areste lo Consell que s digue per tota esta semmana una missa devosió a l'Esperit Sant donan-li gràcies i ns ajude en lo que li aparege convenient, ab absolta cantada a les ànimes de purgatori. Lo tot se mane en pena del cot.

[1665] setembre 25

Vui, als 25 de setembre, arreste la Junta y mane ha Andreu Pal que además del dalt dit arrest, que demà dematí porto los sis pernills y les dos dotsenes de formatjes al senyor bisbe, y li dono les gràcies del bon favor nos ha fet en lo prosés del castell de la Bastida, y li dono molts besamans de part d'esta Casa. Lo tot en pena del cot.

1665 octubre 16

Vui, als 16 de octubre 1665, arreste lo Consell que s trague indemne ha Guillem Areny de un albarà que, ab son nom, té firmat a mosur [La]queuna en difinició, y remato d'el tots los comptes se a tingut per les rendes, tant del com[pte] del senyor de Bonregart. Y dit albarà és de 284 frans, pagadors a Sant Tomàs primer vinent. Y també a portat acte de canselasió de totes les escriptures que se avien fetes en favor de mosur Ferran y Boshc, com conté ab poder de Pau Ferran y Lauriol, notaris de Tarascó, sup data de 9 de octubre 1665. Y a dit Areny se li deu de restes del gasto 5 lliures, 8 sous, 6 y los jornals^{251*}.

^{|218v} Dit dia de 16 de octubre 1665 arreste lo Consell Consell de Pagament de la Quístia [per] lo Consell de Sant Andreu.

Dit dia que se a obertes Corts arreste lo Consell y pose per arraonadors ha Pere Torres y Joan Colat, en pena del cot.

1665 octubre 22

Vuy, als 22 de octubre de 1665, arreste lo Consell Junta per demà dematí y mane als següents: primo, de Canillo Miquel Call, del Tarter, de Encamp Joan Rosell, de Ordino Joan Soler y lo notari Guillem Areny, de la Masana Pere Torres, de Andorra Joan Colat, de Sant Julià Andreu Pal. Y dits de la Junta miraran los privilegis sobre del que los veguers demanen a la Vall, y los tornaran resposta lo millor que sabran, y deliberaran tot lo que sie convenient per lo bé comú, y lo Consell los done plen poder en tot. Lo tot se mane en pena del cot.

1665 octubre 23

Vuy, als 23 de octubre de 1665, fem memòria la Junta com Miquel Adalla/c/h, balle, s'enporte un arrest del col·legi de Tolosa y una declaratió, tanbé del col·legi de Tolosa.

²⁵¹ Al marge esquerra pagat.

Dit dia areste la Junta que Ordino y la Massana donon una perna cada parròquia al senyor yutge de Fransa, de pes de dotse liures, que sien bones. Y les dites donaran al dit yutge passat Nadal ho pasat Cap d'Any, y assò se mane en pena del cot. Y Ancamp que fassen una dotsena de formatges, tanbé al susdit yutge, que sien bons, y dits formatges y pernes pòrton a casa del senyor balle de Canillo, y que les y pòrton lo dia dels Tres Reis més propinent. Lo tot se mane en pena del cot.

1665 novembre 3

Vui, als 3 de noembre de 1665, areste la Vall que totom adobo los camins en sos endrets, tant en comú com en particulà, so hès, pedres y aigüeres, abarsés, de así al dia de Sant Martí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose la Val lo cortó del vi vel y novel ha deu dinés lo quortó, y que vengen dimenge primer vinent, en pena del quot de la Terra.

Dit dia lotege la Val nou liures per paròquia y que tots los cònsols les pòrton al Quonsel de Sant Andreu, en pena del quot de la Terra. Y de dites se ha de donar al quònsol de Sant Jul[i]à, Joan Seret, miga dobla, les restans se an de donà a Migavila. Y tot se mane en pena del quot de la Terra.

Dit dia areste lo Quonsel que Joan de Naudí vage a Pugserdà per quasar lo que li an fet ampara sobre de la leuda, y que vage conforme el sap lo que ha arestat am sa enpara, y que vage en pena del quot. Y lo dit Naudí s'enporte lo privilegi de la leuda, y que vage Tomàs Pal, Bavot, juntament am Joan de Daudí²⁵².

1665 novembre 21

^{|219} Vuy, als 21 de novembre de 1665, arreste lo Consell que Andreu Pal y Joan Soler vagen a la Çeu de Urgel vuy mateyx a besar les mans al senyor bisbe y dir-li que nosaltres tenim entès *ve[nen]* soldats al castell de la Bastida ab orde de fer-se pagar als pasatgers, y en això pendran son consell y mirar lo que deu mirar. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Antoni Torres escrigue una carta als cònsols de la vall de Querol aserca dels que ns demanen del pasatge de dita vall, y que la escrigue y fasa portar a dits cònsols. Lo tot se mane en pena del cot.

²⁵² *En lloc de Naudí.*

[1665] novembre 23

Vuy, als 23 de novembre, al Consell de Sant Andreu, se a igualat los pernills ab què la parròquia de Sant Julià y Andorra ne an de donar dos per parròquia y les demés parròquies un cada parròquia, que són vuit. Los dits an de servir, dos al tauler, sinhc a Mitjavila que·ls a bestret, y un al doctor Bages de Puigcerdà. Y també se a igualat los formatjes. Andorra, Sant Julià, la Massana y Ordino ne an de donar set per parròquia y un Encamp y Canillo, que tots són dos dotsenes y mitja. Les dos dotsenes a de cobrar Mitjavila los a bestrets, y la mitja dotsena al doctor Bages ab lo pernill dalt dit. Y se mane als cònsols de Andorra ne envíon 4 ha Canillo a Joan Naudí, y que cobro un de Encamp y Canillo y·ls envio quant tingue ocasió al doctor Bages ab lo pernill de Canillo, y les demés parròquies, tant dels formatjes com pernills, o pòrton a Mitjavila de quí a dimars, y que envíon los dos a dit Crossi. Les pernes an de ser velles y de pes deu lliures.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal vage a la Çeu de Urgell per a tractar lo que lo senyor bisbe li a dit, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell de Sant Tomàs per lo endemà de Sant Tomàs, y mane a cada consolat pòrton per a dit dia quatre perdius roges, y Sant Julià sinhc, y a pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Mitjavila fasse lo pagament de la quístia y se informo a qui se a de pagar, y procuro a pagar bé y cobro rebuda, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat, fins a divendres per tot lo dia, que pòrton una dobla per parròquia en mans de Guillem Areny per al saludado, y que veja de pagar-lo lo millor modo puegue, y que Joan Naudí li deixo cavalcadura ab fadrí per a tornar-sse'n. Lo tot en pena del cot.

1665 desembre 22

^{|219v} Vuy, als 22 de desembre de 1665, arreste lo Consell y done plen poder a Pere Torres, de Sespony, y a Guillem Bons, de Ordino, que fassen acte de venda o transportatió de tots los béns y borda que la casa de la Comuna ten a Puntal, en lo terme de Ordino, dit lo cortal de Oliva, comp conste ab acte rebut per lo dicret Isidro Soler, notari, alesores abitant en lo lloch de Sant Julià, lo qual acte és de data 12 de abril de 1660. Y dit acte de venda faran en favor de Guillem Areny, de Ordino. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que sobre les deferènties tenen los de Encamp ab los de Andorra sobre la muntanya dita de Gargantillà, presumint los uns que és terme seu y los

altres que no, y vuy, per ser en temps de guerra, no's pot mirar, se done temps a dites parròquies fins a tant la dita muntanya sia terrenya y libra per poder-y anar a mirar-lo, y que per ara fins que sia mirat, que no's puguén la una part ni l'altra executar les penyores fetes fins vuy, no interrompent que la part tindrà rahó de no fer pagar a l'altra dites penyores quant serà clar la qüestió tenen. Lo tot se mane en pena del cot.

1665 desembre 26

Vuy, als 26 de desembre de 1665, arreste lo Consell que los cònsols de Ordino, junts ab Guillem Areny, tornen resposta a Vergé, de Tarascó, sobre lo que escriu al Consell si donarà los dinés de la quistia a mosur Bertrandi o si'ls depositarà. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane a Mijavila vage a la Çeu de Urgell dilluns primer vinent y pagarà la porrata devem al doctor Tomàs, y també traurà o farà tràurer la procura de la Paula Serret, y pagarà al doctor Domènech 4 lliures, sous esta Casa li deu. Y li donam un pernill de carnsalada per los que esta Casa li deu, y dit pernill bestaurà la parròquia de Sant Julià. Lo tot se mane en pena del cot. També se veurà ab lo que lleve la lleuda de la senyora Taverner, ab quin títol demane lleuda als andorrans²⁵³.

[1666 vers principis d'abril]

^{|220} Dit [dia] areste lo Consell lo pagament de la quistia del senyor [bisbe i lo] pagament de talles o llot fet per ell.

Dit dia se mane Consell per dit pagament per al disapte [...] primer vinent, en pena del cot.

Per a dit dia se done llicència a Pere Pal, Sucarà, quant dit dia no's pugués trobar en sa casa.

1666 abril 17

Vuy, als 17 de abril 1666, al Consell del Pagament, areste lo Consell que sobre dels matxos o bestiar se avie pres a Organià los arrendadors del Dret [de] G[u]erra, y se és pladejat y condemnats a pagar la manlleuta, y vist això, Andreu Pal, trobant-se a Barcelona, vist se volie tràurer executorial per venir aixecutar ab tot, dit Pal a consertat

²⁵³ En el canvi del foli 219v a 220 hi ha un salt cronològic a causa d'un relligat de quaderns incorrecte. Al foli 231 i següents hi ha els arrestos de gener i febrer de 1666.

en que's pago quinse dobles de or, o son valor, y dites se deuen pagar a Verdú, ara a Sant March primer vinent, ab promesa dit Pal los ne a fet de sa mà. Y vist asò, a resolt lo Consell que de qui és dit bestiar que pàgon les dites 15 dobles a dita fira de Verdú primer vinent, y que traguén indemne a dit Pal de dita promesa. Asò faran en pena del cot de la Terra y de pagar tots los gastos se'n porien inseguir. Y los cònsols de Canillo que'ls ho intímon, en pena del cot. Y també diran al senyor balle que's servesque mirar hi a fer-los pagar, y posar-hi hòmens a repartir-los, ho y si convé, ab jurament, que lo Consell los estimo.

Dit dia areste lo Consell y sobre del que Joan March Torres i Moles a tractat de què la Vall vengue la casa que ere de Mondaia o Balbè, y que donarà la mitat del valor en ser tornat de Sant March primer vinent, lo demés a compliment de pagà de dit dia de Sant March en un any. Y que dita casa és situada al firal o plasa de Sant [Esteve d'] Andorra, y que dita casa a resolt dit Consell sie adjudicada per Joan Soler, de Ordino, y Matia Albiell, de les Caldes, y Nicolau Sansa, mestre de cases.

Dit dia areste lo Consell y vote una missa de devoció ab col·lecta del Sant Sperit ab absolta, y que se suplique a Nostre Déu y Senyor nos done lo que més convé per lo seu sant servey, y que los cònsols la fassen dir lo més prest sie possible.

1666 maig 12

Vuy, als 12 de maig 1666, areste lo Consell y loteje tres dobles y deu reals per parròquia, que totes sis faran desanou dobles, y sinch reals corrents, y estes pagadores, so és, una dobla per parròquia diumenge primer vinent, i lo restant al Consell de Santcogesma primer vinent, en pena del cot, portat a casa de [Andreu Pal].

^{|220v} [Lo dia] atràs dit loteje lo Consell divuit pernills de carn[salada, que hagen] de pes de deu lliures per pernill, les quals faran tr[es] pernes per parròquia, y també faran vuit formatges per parròquia, i lo tot faran fins a diumenge primer vinent. Lo tot portat a Sant Julià a casa de Andreu Pal, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal vaje a Barselona a presentar lo sobredit y també a pagar lo que se deu, so és, a misser Carbonell y a misser Joseph Planes, advocat y procurador de la Vall, entre andós 41 lliures, 15 sous, 4. Estes pagarà del llot atràs dit, y que vaje tant prest com se puegue, a sa discretió. Y si dit Pal tenie inpediment presís, que vaje Antoni Pal, Mitjavila. Com de tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y també

que lo que anirà a Barcelona que porto tots los papers que la Vall té a dit[a] Barcelona y, també, que passo a Cardona a fer véurer lo privilegi de la exemptió tenim de les provosions de no pendre albarans fins a la darrera taula al tauler de dit[a] Cardona.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal y Joan Antoni Torres vagen a la Seu de Urgell a besar les mans al senyor bisbe i que li pòrton lo privilegi de la quístia, y que hi miron lo millor se pugue de què no se poso en possessió, *etcètera*. Y també que pàrlon ab lo Jusep Crossi sobre de alguna cosa sap Andreu Pal, y que vagen divendres primer vinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Montània y a Ricart que tinguen l'aigua en dret del sual de la Viniossa fins al cap de les [...]goderes, que no isque al camí real, en pena del cot, dins vuit dies.

Dit dia se mane als tenidors de les síquies que passen contre los prats de Montània y de Aimar, fins a la mola de Aleix o Busquet, que apregónon que l'aigua no isque al camí real, y asò faran de así a vuit dies, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp que fassen adobar als tenidors o al[s] qui són obligats adobar l'aigua done dany al camí real des de Mosquera fins a la Garganta. Asò faran dins vuit dies, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de la Massana fassen adobar, als que i sien obligats, en primer lloch un pala[n]/quiró que i ha al sual de les costes de Pere Torres, a una síquia entre el prat del Grallaire, de la Masana, que l'adobo ab tal forma que sie clos de la una paret a l'altra, y també la gravada y los forgots són sota dites costes. Asò faran dins vuit dies, en pena del cot.

^{|221} Dit dia se fa nota que Andreu Pal s'enporte de la bossa de la Terra per a gastar, además de les sis doblles an de fer les parròquies al tras dit llot, vui fet lotejades, y les dues doblles se deuen al senyor canonge sagristà, s'enporte, com és dit, además ab or y plata y ardots, setanta-y-set lliures, 5 sous, moneda vuy corrent, dich 77 lliures, 5 sous.

1666 maig 21

Vuy, als 21 de may de 1666, areste lo Consell que per la venguda del senyor bisbe, que cada parròchia fase anar una cavalcadura per anar a la siutat de Urgell y tornar, los de Sant Julià y Andorra que vagen disapte dematí, que sien a honse hores a palasi[o], y les demés que y sien al tart, lo disapte. Los del Consell, un de cada parròchia, per anar a

rebre lo senyor bisbe: de Canillo Miquel Calbó, de Encamp Nicolau Torres, Areny, de Hordino Antoni Pal, de la Masana Joan Antoni Colat, de Andorra Joan Marc Torres, de Sant Julià Joan Pal, Molines. Y que tots se tròpien a Sant Julià a misa matinal, en pena del cot, y que pòrton fadrí tots.

1666 maig 24

Vui, als 24 de maig de 1666, se areste los dotse són restats al Consel de alargar lo Consel de Santcujerna per al dimars abant de Santcujerma, que contarem als vuit del mes de juni, vui dia sosdit. I tots los consulats porten los dinés del gasto de senor bisbe, en pena del cot.

1666 maig 26

Vuy, als 26 de maig 1666, areste lo Consell y se mane a Joan Soler, de Ordino, que vaje a Fransa a trobar-se ab Berjer, de Tarascó, per lo que escriu del pach de la quístia de Tots Sants proppasats per no aver pagat. No obstant los dinés eren ja molt temps ha ja a Tarascó per ésser enparats antes la paga no caigue, y que dit Soler y mosur Bergé ho fassen y negosíon lo millor se pugue. Y que dit Soler vaje demà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, per dit effecte, loteje la Terra per gastos 36 frans, so és, sis frans per parròquia, y que's pàgon presentament²⁵⁴, en pena del cot.

Dit dia loteje la Terra per pagar los gastos de la pujada de monsenyor lo bisbe, so és, per al gasto 20 lliures, 15 sous, y dits se pàgon lo més prest se pugue, lo més llarch al Consell de Santcogesma primer vinent, en pena del cot.

^{|221v} Dit dia se mane als cònsols de Sant Julià que fins al dia de Santcogesma ajén adobat la palanca del riu davant lo molí del riu de Alvinià, fustes y tot lo que aje menester que estigue bé, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Joan March Torres y Moles fasse un moltó y una cordera tardana de Urgell per al Consell de Santcogesma arestat, y lo forment farà Toni Colat 4 sisterons y lo enviarà a dit March de sí a diumenge primer vinent, en pena del cot, y dit March lo fasse portar, y Ordino fasse una perna de 8 lliures pes, que la porto dit dia [al] Consell, en pena del cot.

²⁵⁴ Probablement en lloc de prestatment.

1666 juny 1

Vui, a 1 de juni de 1666, areste la Junta que los cònsols de Ordino, junt ab mossèn Guillem Areny, escrigen al senyor Vargé que vaje a Tolosa per pagar la cístia ab la millor forma que sie puge, que sie ben pagada.

Dit dia areste la Junt[a] que cada consolat porto dijous per tot lo dia dos lliures franseses. Lo tot se mane en pena del cot. An pagat dit llot^{255*}.

1666 juny 8

Vuy, als 8 de juny 1666, al Consell de Santcogesma, se fa la nominatió dels mostafasos y vehedors de aigües y altres coses. Són següents:

Primo a Canillo mostasaf Forest, vehedor Joan Naudí.

Encamp mostafàs Areny, vehedor Joan Rossell.

Ordino mostafàs Joan Soler, vehedor Pere Pal.

A la Masana mostafàs Fonta, vehedor Torres.

Andorra mostafàs Joan March també vehedor, Montània mostafàs a les Caldes.

A Sant Julià mostafàs Andreu Pal, vehedor lo mas d'Alins.

Dit dia se pose capitans:

Primo, a Canillo Sucarana, major de dies.

A Encamp Jaume Garreta, Tribala.

A Ordino Fijat, de Llorts, major de dies.

A la Masana lo Grallaire, lo jove.

Andorra Bondància, del Puy.

A Sant Julià Toni Vila.

Dit dia se trobe a sobreposats de l'offisi de peraires Joan Colat y Bernat Bergé, dit Pastora, y sobreinstant Pau Perenalt, y Josep Guillemó pesador, so és, a les Caldes, Andorra Miquel Montània, a Sant Julià Toni Guillemó, àlies Morer.

²²² Lo dia atrás dit del Consell de Santcogesma de 8 de juny 1666, se fa memòria del que se deu pagar als peraires y teixidors de lli de sos treballs dels drap[s] y tela o drap de cànem, és lo següent, so és, ab moneda corrent, so és, de ardots:

Primo, lo drap al dotsé que tiro sis palms, a tot adop: 3 s. alna

Si no és baixat no podem pendre sinó:	2 s.	
Més, drap al pinte comú y a de ésser baixat:	2 s.	3
Més, dit drap si no és baixat:	2 s.	
Més, per los [codins], so és, lo calsat que és 5 palms alna:	2 s.	
Més, per teixir flasades cordades:	12 s.	
Més, per flasades sense cordar:	8 s.	
Més, per teixir alforjes de llana:	5 s.	
Més, flasades de cànem de teixir:	6 s.	
Més, tela de 5 palms de alna de teixir:	1 s.	3
Més, tela de 3 palms:	1 s.	
Més, tela de tovalloles:	s.	10
Més, tela de torcabques, alna de teixir:	2 s.	
Més, tovalloles, per alna :	2 s.	8
Més, per alna de tela de sachs, de teixir:	1 s.	

Dit dia de 8 de juny atrás y dalt dit areste lo Consell que Joan March Torres y Moles vaje a portar los dinés de les regalies al senyor sagristà Ferrer, de Urgell, que són 10 lliures, sous corrents, y també los quinse sous dels draps a lavar del porter major. És tot 10 lliures, 15 sous. Se li a donat dos dobles or, y que vaje lo més prest li sie possible, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que loteje sis pernills de carnsalada de pes de deu lliures, so és, un pernil per parròquia, y que fins al dia de Sant Bernabé primer vinent sien a casa de Joan March Moles sens falta, en pena del cot de la Terra, y dit March les done a qui ell sap.

Dit dia areste lo Consell arest de camins y que totem los adobo, camins reals, senderes y senderons, mates y totes coses fassen nosa, fins al dia de Sant Juan de juny primer vinent, en pena del cot, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que atès que Miquel Inbert, de les Caldes, no a pagat lo cot y recot se li és fet fins vui, que és entre tot 9 sous, 5, se mane als cònsols de Andorra lo eixecuton sens remisió, en pena del cot de la Terra, asò com a ingrés als ordes de esta Casa.

²⁵⁵ An pagat dit llot *afegit posteriormen*t.

1666 juliol 15

^{|222v} Vuy, als 15 de juliol de 1666, arreste la Junta que cada parròquia pàgon una dobla y mija per lo que falta de la quístia, y dites que les pàgon de sí al dia y festa de Sant Jaume primer vinent, en pena del cot, y que·ls pòrton en mà de Mijavila. Y dit Mijavila que pago dita quístia al senyor bisbe y cobrar rebuda, y que digue, si·s pot, que paguem, o ten rebut 228 lliures, sous barceloneses, so és, dos-centes lliures per la quístia i vint-i-vuit lliures per la menjeria. Lo tot se mane en pena del cot. Y dit Mijavila que vage a pagar dita quístia per tot lo mes que correm, y se li a donat per al gasto del camí 4 lliures, 3 sous.

Dit dia arreste la Junta que la parròquia de Canillo bestrague un pernill que a de servir per lo leuder de la Seu de Urgell, que lo i prometé Andreu Pal en dies passats, de pes de deu lliures, y que l'envion, junt amb lo llot dalt dit, junt ab los formatjes deuen endarrerit. Lo tot en pena del cot.

1666 agost 16

Vuy, als 16 de agost de 1666, arreste lo Consell y loteje vuit pernills. Cada parròquia ne fan una y Ordino y la Masana dues, y que sien de pes 10 lliures, y que sien [axu]tes y bones, y que les pòrton a Sant Julià de sí a dijous primer vinent a casa de Antoni Nagual. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Mijavila vaje a la Seu de Urgell a pagar les regalies al sagristà Farrer, y que veje si li porà fer pendre moneda corrent o a lo menos, que la rebuda o digue d'eyxa manera ab moneda barcelonesa, y que vaje lo més prest tingue ocasió, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi a dotse dinés, y que venguen demà mateix a dit preu, y si tenen vi bollit, que·l venguen a deu dinés lo cortó, en pena del cot.

Dit dia se ha feta la hafor del blat fiat a trenta reals la carga, dich 3 lliures, sous moneda corrent, y cada consolat ho entimo que ningú lo fasa pagar a més, en pena del cot, ni tampoch que ningú lo pago a més del dit preu.

^{|223} Dit dia de 16 de agost arreste lo Consell Junta per al dia de Sant Bartomeu ha hora deguda per allestir los comptes de sensals y altres, y que·s júnton un cònsol de cada parròquia, y que los cònsols de Ordino que mànon a Guillem Areny se tròpia. Lo tot se mane en pena del cot. Y que cada consolat entimo als que deuen a esta Casa que vinguen per dit dia a llestir los comptes, en pena del cot.

1666 octubre 17

Vui, als 17 de octubre de 1666, arreste lo Consell y se mane als cònsols de Canillo mànon a Martí, del Tarter, pago la mitat del que deu de pensions, y se mane a Pellisser y Jaume Vesiat execúton a Rector, de Encamp, de 17 dobles, 1 lliura, 4 sous, 6 de plata deu. Y los cònsols y consellés de Encamp los fassen assistència. Y els dits cònsols demànon també al senyor balle les inposicions deu. Els cònsols de la Masana demànon y fassen pagar a Matia Camp la mitat del que deu a Sant Julià. Se mane als cònsols còbron la mitat de les pensions de Ribal, y ha Tolse 14 lliures, 5 dinés de plata y los avisen. Y si no paguen, de quí al dia de Sant Martí, se fasse execusió contra de tots, y se·ls mane en pena del cot de la Terra, y si dit dia no paguen, ajen de aixicutar de tot.

Dit dia pose lo cortó del vi a nou dinés, y que véngon a dit preu dimecres primer vinent, en pena del cot.

Dit dia, atès que són obertes Corts, pose lo Consell per arraonadors, la primera semana Guillem Bons y Joan Colat, la segona semana Pere Torres y Pere Pont, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los arraonadós, qui són Guillem Bons y Joan Colat, diguen als senyors veguers y jutje que en cas se fasse istància de bruixes y continúon de fer justícia, que de cada una se penjarà farà lo Consell de ajuda de costa per al gasto de la Cort, vint-y-sinch escuts, y de cada una que destèrraran la mitat menos, y assò perquè s'és usat en altra ocasió per ajuda de costa del gasto de la Cort. Lo tot se·ls mane en pena del cot. Assò per les que no tindran entre lo Consell fiador.

1666 octubre 21

^{|223v} Vui, als 21 de octubre 1666, arreste lo Consell que de sí en avant ninguna persona pugue pescar ab ningun instrument fora la linya, en pena del cot, y assò se mane durant lo consolat, y los cònsols o fassen intimar, porta per porta, en se/s/ parròquies, y que ajen de portar dits instrumens en mans dels cònsols.

Dit dia se fa arest de adobar tots los camins, y cada consolat los tingue adobats de quí al dia de Sant Martí, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y se mane ha Pere Torres vaje seguint les parròquies per ha vesurar los pesos y mesures de cada parròquia, y lo dia que ell senyalarà aviso los cònsols

per al dia li a apareixerà tinguen totom mesures y pesos a la plassa, y que sie fet de quí al Consell de Sant Tomàs, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane a cada consolat fassen deligènsies en saber a cada parròquia qui són los jugadós de anvit, y també los que an jugat als ostals a qualsevol johc, y si no u saben, altrament, quan lo senyor balle vaje en aquella parròquia, li requeresquen los prengo de jurament per a saber-ne la veritat, y ho pòrton al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra tinguen pa de forment a cada Consell, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell i s mane als cònsols de Sant Julià mànon ha Andreu Pal vaje ha parlar ab lo governador del castell de la Bastida sobre una vexació an fet los seus soldats contra un fill de Matià Babot, de les Caldes, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Pere Torres y Pere Mora vagen al senyor bisbe y li donon les gràcies de la provosió de rectoria a donat al Constantí, y li demànon la confirmació de privilegis, y li fàson notori com los arrendadors de la lleuda de la senyora Taverné prenen cavalcadures y fan pagar ab alguns particulars la lleuda, lo que són franchs, que mai los abitans an pagat pel propi ús ni per negociació, y també si li convé, requèston, y de la mateixa manera li fassen notícia del que an fet los soldats del castell de la Bastida contra de un fill de Matià Babot, de les Caldes. Y se'ls mane vagen, en pena del cot, en saber que lo senyor bisbe serà arribat a la Seu de Urgell, y si Mitjavila és vingut y vaje ab ells, y els que lo i mànon.

1666 desembre 1

^{|224} Vui, lo primer de desembre 1666, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell de què mosur Laforest se conduesque, y que se li dono de dieta 8 sous corrents, y de conducta trenta reals de huit, y que vingue a firmar lo pacte al Consell de Sant Tomàs, y Mitjavila que lo i digue, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y allargue lo Consell de Sant Tomàs per lo endemà de la festa de dit Sant Tomàs per ser lo dilluns visília de deguni, y que cada consolat que pòrton quatre perdius de les groses y los cònsols de Sant Julià que n pòrton sinch. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Guillem Areny vaye a la Seu de Urgell y a Organyà, si serà menester, per allestir lo que demane lo arrendador del pont de Organyà per alguns drets nous demane sobre del pasar les ramades.

Dit dia arreste lo Consell que quant dit Guillem Areny baixarà a la Çeu de Urgell, que dit condoesque a miser Ignasi Marsal de advocat de la Vall, y que li pago lo que se li deurà de conductes, y que condoesque al doctor y canonge Christòfol Coromines.

Dit dia areste lo Consell y mane a Pere Pont, Mora, Joan Antoni Torres, Guillem Areny, Pere Torres, de Sespony, Matià Albiel y Antoni Pal, Mijavila, que per demà dematí sércon los privilegis que fan per lo pasatge de Organyà, y que Guillem Areny los s'enporto. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi a huit dinés, y que los consolats ho entimon que venguen divendres primer venent a dit preu, en pena del cot.

Dit arreste lo Consell y loteje quatre pernills y divuit formatges, los quals donarà Andreu Pal al capità del castell de la Bastida tres y una dotsena de formatges, y altra perna y sis formatges los donarà al doctor Domènech. Les pernes que sien novelles y ben aixutes, de pes dotse lliures, y que les fassen les parròquies van andarrerides, que són Canillo una, Encamp altra, Ordino altra y Andorra altra. Los formatges ne donaran quatre per parròquia, sense Canillo que ja n'a pagat sis, y ne còbron dos de Encamp. Y dits pernills y formatges que ls pòrton a Sant Julià, a casa de Andreu Pal, de sí al dia de Sant Tomàs primer vinent, en pena del cot. Canillo y Ordino auran bestret dos pernills més que les altres parròquies.

Dit dia arreste lo Consell y mane a Joan Bons, del Puy, y als cònsols de Ordino vagen demà al lloch de Lorts a fer visura a hont trobaran magasin de sal. Lo tot se mane en pena del cot.

1666 desembre 2

^{|224v} Vui, als 2 de desembre de 1666, a la Junta, arreste que atès se trobe que lo Comú de la Vall deu 144 lliures, 13 sous a la casa de Mateu Moles y li'n pague a for de sensal, y contat lo que s deu de estranys y lo que y ha a la bossa, y los que deuen a Sant Julià, que lo dia del Consell de Sant Tomàs an de pagar. Y trobam que per a desenpenyar-se falten dos dobles per parròquia, les quals se mane a cada consolat que lo dia del Consell

de Sant Tomàs cada consolat les pòrton per despenyar-se dit dia, en pena del cot. Y que cada un dels que's troban a la Junta o mànon al[s] cònsols de cada parròquia.

Dit dia se mane a Mitjavila que per al dia de dit Consel pòrton los cònsols de Sant Julià los diners del blat que se a de vendre de Rival, que u entimo a dits cònsols, en pena del cot.

1666 desembre 22

Vuy, als 22 de desembre de 1666, arreste lo Consell y mane als cònsols de Canillo que tórnon resposta a Jaume Dotell, de dit Canillo, que sobre lo cot li feren sobre de un ferro vené a Joan Boyx, del Tronxo, lo dit Boyx requerí al cònsol Matia Albiel, de les Caldes, dient que no li avia fet lo quintal del ferro sinó de cent lliures, y li requerí que'l pesàs de ses mans perquè se trobave agravat per no ser lo quintal enter, conforme se acostume dins la vall de Andorra. Vol lo Consell que lo dit Boyx comparegue devant lo balle y notari de la present Vall a prestar jurament y dir la veritat del que serà interrogat.

Vui, als 22 de desembre 1666, a pagat lo Honorable Consell a Jaume Moles, hereu del quòndam Matheu Moles, de la vila de Andorra, totes aquelles sent quoranta-quatre lliures, tretse sous y quatre dinés, so ès, del prinsipal del que se li devie com apar atrás en lo present llibre, y per penitíó set lliures, quatre sous y vuit, lo tot de plata, que tot és 151 lliures, 18 sous, les quals lo dit Moles confesse aver agudes y rebudes ab bona moneda comptant, realment i de fet, ab dobles de or en espècia, per lo que promet a dit Honorable Consell tenir-los-ne quitis largament, *etcètera*. Per lo que he fet jo, Guillem Areny, de Ordino, lo present en lo Llibre de la Vall, dia y any sobredit y signat de dit Jaume Moles, *etcètera*.

Se deu a Guillem Areny per les astrenes y los actes y sindicats a treballat per lo Consell de la Vall, deu lliures de moneda corrent, dich 10 lliures, sous. Pague*.

Jo, Yuan Antoni Colat, firmo lo sobredit per Jaume Moles, per no saber de escriure, en sa presència dins de la Casa del Consel²⁵⁶.

²⁵⁶ Aquí podria mancar algun foli o quadern atès el salt cronològic de dos mesos que hi ha, tot coincidint amb el canvi de foli.

1667 febrer 23

|²²⁵ Vuy, als 23 de febrer 1667, arreste lo Consell que Pere Pal, de la Cortinada, y Andreu Pal, de Sant Julià, vagen, vista la present, a parlar ab lo capità està al castell de la Bastida sobre del que demane y fa pagar de les cargues o mercaderies venen de Fransa, y si no poden negociar ab dit capità, que vagen a besar les mans al senyor bisbe sobre de eix negosi, y asentar-ho lo millor puguén sobre de l'intendi se done a dit Pere Pal a esta Casa. Asò faran en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Ordino, atès que ja ne an parlat sobre de la paga de la quèstia de Pasqua si's sobra, si la ns voldran aguardar fins al maig, que u sàpien y, si's pot, que sie fins a 18 de maig, y si no's pot aguardar, se enpren lo Consell del Pagament de dita quístia per al Dimarts Sant primer vinent, asò si no's pot aver temps. Si dit temps se pot aver, los dits cònsols de Ordino fasen avís a les demés parròquies que tenen dit temps, que no se júnton a dit Consell dit dia dalt dit. Asò faran en pena del cot. Y si dit negosi pose que s'aguarde dit Consell del Pagament, se allargue per a setse de maig, que's lo endemà de Sant Isidro. Totom ho tingue per dit.

Dit dia areste lo Consell que es mane als cònsols de la Masana fassen adobar lo camí de la serra de la Nor fins a les palanques de la Masana, fins a divendres a nit primer vinent, en pena del cot. Y així mateix se mane als cònsols de Canillo fasen lo mateix per tota la parròquia allí on sie menester, sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell i mane a Pere Pal, de la Cortinada, que si no a negociat a la Bastida o a la Seu, que en ser tornat de la Seu vaje a Barselona per defensar lo mateix és anat per lo del que demane lo capità del castell de la Bastida, y que vaje, si no a fet res, a la Seu com és dit, vista la present sie tornat, en pena del cot de la Terra. Y los cònsols de Sant Julià lo i intímon com vindrà de dit camí és dit, y si va a Barselona que's veje ab Mitjavila, si convindrà alguna cosa ell li donarà son sentir.

Dit dia loteje lo Consell una doblla per parròquia que faran sis dobles, i que cada consolat la porto, dita doblla, demà dia de Sant Masià sens falta a Sant Julià a mans del cònsol Colat, de Sant Julià, en pena del cot. I dit Colat les dono a dit Pere Pal si a de anar a Barcelona.

|^{225v} Dit dia areste lo Consell i loteje quatre pernills de carnsalada per a Barcelona, i dit Pere Pal ne done dues a misser Carbonell i dues al Joseph Planes, notari y procurador

d'esta Casa, y sis formatges a cada un. Les quals quatre pernes faran: Canillo una, Encamp altra, Ordino altra, la Masana altra, y també tres formatges per perna. Dites quatre parròquies los faran tot junt, y pòrton lo tot a Sant Julià dit dia de Sant Macià primer vinent, que és demà, a dita casa del cònsol Colat, junt ab los dinés atràs dits, en pena de dit cot.

Dit dia areste lo Consell y mane que ningú pugue jugar a ningun gènere de joch de envit, tant als ostals com altres cases ni en altres parts, en pena del cot de la Terra. Y los consolats que u fasen intimar, *[porta]* per porta, sots dita pena, y que en cas júgon en ninguna casa, que lo amo o amos de dita casa accedesque en la mateixa pena de dit cot.

Dit dia areste lo Consell y mane que lo arest fet de l'any passat sobre de la sal de ferne magsasins a Llorts o altres parts de la Vall, que ningú ne pugue acollir de ninguns forasters més de tres nits, si convé per mal temps o, altrament, no poder passar los ports, ni tampoch comprar-la ab cautella dient és sua, sinó, si la compre a de ésser tota, fet sens ninguna cautella. Asò se'ls mane ningú ho fasse, en pena del cot de la Terra, y los consolats ho fassen manar, porta per porta, sots dita pena.

1667 febrer 24

Vui, als 24 de febrer 1667, arreste la Junta que Pere Pal insegue que lo arrest que lo Consell féu air de anar a donar part al senyor bisbe com lo governador del castell de la Bastida a fet posar los soldats al pas y fa pagar totes les cargues de mercaderia fransesa, y suplicar-li nos servesque de valer-nos en què pàron, y de donar-nos consell y valor en defensar-nos. Y en cas Mitjavila s'i tròpie, y vagen junts, y si és a Sant Julià, li mano dit Pal y vagen, en pena del cot, y que u acomodon del millor modo que puguen, y si'ls apar convenient ho escriguen a l'advocat a Barcelona.

1667 abril 5

Vuy, als 5 de abril 1667, areste lo Consell que Andreu Rossell y Miquel Call, los dos de la parròquia de Canillo, diguen a Dutart, de part del Consell, que d'esta ora avant, quant vingue a esta terra, no's pose ni attento a fer ni donar ningun gènere de medesines a ninguna persona, ni bona ni malalta, sens que no veje orde nata de un doctor de medesina, ni sangrar tanbé sie privat, salvat no sie un cas urgent. Y asò faran los dits Call i Peliser quant lo vegen, immediatament, en pena del cot de la Terra.

^{|226} Dit dia areste lo Consell que Antoni Pal, Mitjavila, vagi a fer lo pach de la quístia de Pasqua, y que se'n porte les rebudes ja té aprestades, y que vaje que sie divendres primer vinent a Tarascó per a anar lo endemà a Foix a fer dit pach. Asò se li mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que s'adóbon tots los camins reals, senderes y senderons, de sí al dia de Pascueta primer vinent, en pena del cot.

1667 abril 19

Vui, als 19 de abril 1667, areste la Junta que Toni Pal, Mitjavila, vaje a la Seu vista la present, si li és possible y, si ell no va, que Pere Pal, Sucarà, baixe, que fasse lo que sie menester sobre del que demane lo canonge sagristà serca de les mules de Fransa sobre de la Nova Anp/a/ra.

Dit dia vote la Junta una missa de devoció al Sant Esperit y oferint-la a les ànimes de purgatori, que sie Déu servit donar-nos bon sucés, y que's digue lo més prest sie possible, asò a de éser per parròquia.

Dit dia areste la Junta i dona facultat als que's trobaran del Consell d'esta Casa a Verdú que, si acàs eixie ninguns casos que convingués anar a Barcelona o altres parts per coses de esta Casa tocants, o per defensa de nostres privilegis, que dit/s/ tinguen consulta y mànon, pena del cot de la Terra, vaje l'ome que dita Junta manarà, y si convé dos, ne mànon dos, y s'enporten los papers apar ab un memorial a est llibre.

1667 maig 23

Vui, als 23 de maig 1667, al Consell de Santcogesma, pose lo Consell los oficials:

Primo, ha Canillo capità Joan Pere Rosseell, dit Forest.

Encamp Nicolau Pradet.

Ordino Miquel Forest, dit Plan, de Arans.

A la Massana Barlabé Ponsernalt, Bringué.

Andorra Anthoni Fijat, dit Tarrat.

Sant Julià Pere Gastó, dit Antoni de Pere, de Bixesarri.

^{|226v} Mostafàs:

Ha Canillo Pere Pont, Mora, veador Call.

Ancamp Joan Antoni Torres, veador Joan Rector, dit Ermengol.

Ordino Guillem Bons, veador Matia Oriol.

A la Massana Pere Torres, veador Bons.

Andorra Matia Aldiàs, a les Caldes Joan Colat, veador dit Joan Colat.

Sant Julià Antoni Pal, Mitjavila, veador Anthoni Guitart.

Dit dia pose lo Consell los sobreposats, y són Matia Babot y Jaume Forcada, y sobreistant y pesador ha Joan Colat, tots de les Caldes. Andorra pesador Miquel Duran, a Sant Julià lo Morer. Y que pàgon la alna del cadins a 2 sous, 4, y tot lo demés a la taxa de l'any 1666.

Dit dia arreste lo Consell que cada co[n]solat entimon a tots aquels que tenien mules franseses en fira de Verdú, que dintre quatre dies pòrton 3 sous per cap en mans de Joan Marhc Torres, y són per lo consert se féu ab los arendadors del General en fira de Verdú per a què no enbargasen lo bestiar, ni torbar la fira. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi ha deu diners, y que véngon demà mateix, *etcètera*.

Dit dia se mane als cònsols y ha Joan Antoni Torres fasen firmar lo acte del prat ha Germà Pal, y que l'arèndon ab dinés ho erba, y si troben qui'l vulle comprar, lo venguen per lo que la Vall y té.

Dit dia areste lo Consell i vote una missa de devoció com se acostume, so és, per parròquia, y cada consolat la fasse dir lo més prest sia possible.

1667 juliol 7

Vuy, a 7 de juliol 1667, areste la Junta que, atès que a Querol se a fet enpara a un matxo de Joan Capella, de Encamp, serca del sens se pague a Puigcerdà al Real Patrimoni y, vuy, dita enpara s'és feta a instància de Fransesch Bordes, de Puigcerdà, y demane tres aniadés endarrerides, y són del temps que Fransa ocupave Serdània, que són 1 lliura, 16 sous, y tretse sous de gastos, segons scriu lo balle de Querol, tot és 2 lliures, 9 sous, y també que pàgon la aniada se deu de l'any 1666. Y així se resol dita Junta que, per enllestir dites coses, vaje Joan Antoni Torres, síndich, y si ell té ocupatió pressisa, fasse portar los papers si li envies lo sindicat té a Mitjavila, y lo dit síndich anirà. No se li done orde de anar sinó és a Puigserdà o, altrament, en terra que sie de la obediència de Espania, y que vaje demà divendres o, lo més llarch, disapte, perquè lo temps de la enpara se acabe, y també véurer què fan pagar als homes compren coses per són propi ús. Defensar-ho ab lo lleuder com ho trobarà ab la còpia de les lletres de dit Real Patrimoni porte.

Dit dia areste dita Junta que, attès lo dalt dit que cada parròquia pago per pagar dites coses y gasto un real de vuit per parròquia, y que al primer Consell o Junta hi aje a esta Casa, que·ls pòrton, en pena del cot de la Terra, perquè se són presos de la bossa de esta Casa, y tornar-los-hi a dita bossa.

^[227] Dit dia de 7 de juliol atrás dit areste la Junta i loteje divuit pernes de carnsalada y sis dotsenes de formatges, lo tot cosa bona avantajada, y dits faran, so és, tres pernes y una dotsena de formatjes per parròquia, y que·ls tinguen apersebits dins dos dies primer vinents, que en tenir avis de Mijavila, o Joan Antoni o de Guillem Areny, los envien allí ont diran, y que los cònsols los tinguen prestos a sa casa, y sien lo menos de pes de deu lliures, encara ne péson, perquè no·ls desaparénson de onse o dotse o més. Y los formatges sien bons y grossos y ben eixuts. Se mane en pena del cot.

Dit dia loteje la Junta una perna i sis formatjes per donar al metge Domènech per tant li'n deu la Vall per la paga caiguda de Santcogesma proppasada de sa conducta. Y dita perna farà la Massana, asò además dels tres susdits, y los formatges ne faran tres per parròquia, que seran 18 formatges. De dits se'n donarà, so és, los sis dalt dits al metge junt ab la perna, y los dotse restants a Pere Sucarà, que diu a promès donar a qui té lo depòsit de la quistia a Foix. Lo tot se mane en pena del cot, *etcètera*. La dita perna farà la Massana, la bestreu, se li tindrà a compte en altra ocasió, *etcètera*.

Dit dia areste la Junta y loteje, además del dalt dit, dos pernills bons, de pes de deu lliures, y una dotsena de formatges, que sien bons, los quals pagaran Canillo un pernil y Ordino altre. Los formatges, dos per parròquia, que junt ab los dalt dits, seran deset per parròquia. Los dits dos pernills y la dotsena de formatges portaran en mà de Guillem Areny, de Ordino, per a diumenge primer vinent per tot lo dia, en pena del cot. Y dit Guillem Areny los farà portar al doctor Coromines, advocat d'esta Vall, y són per la mija anyada de conducta.

1667 agost 8

Vui, als 8 de agost del 1667, areste lo Consel de la Vall l'afor del blat fiat. Lo pose a a vuynt-y-vuyt rals carga moneda corent, y que *[e]*ntimon los consolats a tots en pena del cot de la Tera, de aquí *[a]* Nostra Señora de agost, que no·s pugua fer pagà més los que l'an fiat.

Dit dia areste lo Consel una misa al Sant Esperit, ab ensolta cantada, tots los consolats les fàson dir a ses paròquies lo més prest pugen, en pena del cot de la Tera.

^{1227v} Vui, als 8 de agost del 1667, areste lo Consel que los cònsols y conselès de la Masana y Ordino pugen manà Junta les persones que·ls convingrà si los que van a fira de Prades va²⁵⁷ requeren per sercà los priviletges se aurà menesté.

1667 agost 20

Vui, als 20 de agost 1667, areste lo Consell que la un dels síndichs, són Joan Antoni Torres y Antoni Pal, Mijavila, vagen a Barselona a fer lo que ells ja saben.

Dit dia loteje la Vall sis dobles de or, so és, una dobla per parròquia, y que los consolats la pòrton fins al dia de Sant Borthomeu per tot lo dia a Sant Julià en mà de Ramon Colat, cònsol. Se mane en pena del cot.

Dit dia loteje la Vall divuit pernills de carnsalada y sis dotsenes de formatges, so és, tres pernills i una dotsena de formatges per parròquia. Les pernes an de ser de deu lliures cada una. Lo tot a de ésser ademés del llot de pernes y formatges se fèu a la Junta de 7 de juliol conste atràs. Y tant les lotejades lesores com estes y formatges se portarà lo tot a Sant Julià a casa de dit cònsol Colat, fins a dit dia de Sant Bortomeu, y totem se miro a què sie cosa bona, y que no pòrton barrejat pernes y formtges, cada un a part. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y si hi a cosa que no sie rebedor, lo dit cònsol Colat ho miro bé y que·ls ho fasse cambiar, en pena del dit cot.

Dit dia vote la Vall una missa de devoció, absolta y cantada, y que los consolats la fassen dir lo més prest sie possible, pena del cot.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Andorra fassen adobar lo pont de la Tosca y lo pont de les Caldes, que tots dos estiguen bé, fins a Sant Miquel de setembre primer vinent, pena del cot.

Dit dia se mane a Montània, de les Caldes, que tingue la claveguera que ix del seu corral ben endret y cuberta, que no dono dany al camí o plassa. Asò farà fins a Sant Bortomeu primer vinent, en pena del cot. Y los cònsols lo i fassen intimar en pena de dit cot.

²⁵⁷ En lloc de ho.

Dit dia areste lo Consell que, atès an reportat a esta Casa que Pedro Vila, apotecari de la Seu de Urgell, vol venir a estar a esta terra per apotecari ab què dit Consell li done carta franca, a resolt dit Consell que los cònsols de Sant Julià ho tràcton, que dit Consell li promet donar casa franca, y si vol venir Andorra a estar, si vol estar a casa Guillem Areny, que la prengue lo del lloguer de dita casa. Lo Consell ne fasse a sa voluntat.

1667 agost 29

Vuy, als 29 de agost 1667, areste la Junta que Toni Colat vaje a la Seu de Urgell per tractar ab lo apotecari Pedro Vila sobre del que demane, y també a portar uns papers a Mitjavila, y que vaje vui a migdia, en pena del cot.

1667 setembre 3

¹²²⁸ Vuy, a 3 de setembre 1667, areste la Junta, serca de una carta a escrit lo senyor veguer a Toni Colat, serca de l'enpénio de l'apot^e/cari Pedro Vila, que inporte que se quedo a la Seu de Urgell, y dit Colat li scrigue a dit senyor veguer, que pus és gust de sa mersè, que la Vall stà satisfeta se quede.

Dit dia areste la Junta que cada consolat fasse manar a ses parròquies que ningú vaje fora de la Vall ab mercaderies franseses, per poch ni per molt, que en cas los sucsois cosa, totem a sos perills, y no convé se i búrlon, y asò faran los consolats advertir demà diumenge per tot lo dia, pena del cot.

1667 setembre 7

Als 7 de setembre 1667, ajuntat lo Consell a Sant Julià serca del segrestador, y se puja lo vi a sou lo cortó, so és, lo vi vell, y que venguen a 9 de dit mes a dit preu, y lo vi novell si n'i aurà, y bollit y agre, si no és honest, no se pot vendre, y si se'n ven, lo pose lo Consell a vuit dinés lo cortó.

Dit dia se aresta Junta per lo dia de Nostra Senyora a 8, en dit lloch, per a guardar si se deu fer res serca de dit segrestador, aguardant fossen tornats de la Seu Joan Antoni y Guillem Areny. Y dita Junta vota una missa de devoció, y que·s digue lo més prest sie possible, so és, per parròquia.

1667 setembre 10

Vui, a 10 de setembre 1667, a la Junta se a tret tres privilegis dels de Fransa, so és, un de la franquesa dels ponts²⁵⁸ del comtat de Foix, y dos que pugam anar en temps de guerra a comersar en Fransa, los quals 3 té Joan Antoni Torres.

Dit dia areste la Junta que serca de dues cargues de llana y dos cavalcadures que los micalets an pres a Bonit a la Devesa, y és a Puigserdà en mà del mestre de camp de Puigserdà, y pus és aquí y a dit se li fes ostensió del privilegi de comersar en Fransa, y dites coses preses són de Bonit, del Vilar de Canillo. Y pus ell és ome ja prom de esta Casa, qui vaje ell mateix a sa honor ho, pus ja hi a de anar serca de dita cobransa de presa, y per dit effecte se li entregue una còpia dels Paritages* y dos del comersar, so és, una feta lo any 1538* y la altra lo any 1552*. Y Joan Antoni que's servesque scriurer a Francisco Rossell y, si menester és, a misser Bajes. Dits papers an tornat a esta Casa a 29 de setembre 1667²⁵⁹.

Dit dia s'enporte Guillem Areni una carta sobre dels delmes per mirar-la.

Dit dia loteje la Junta dotse lliures barceloneses, so és, vint reals per parròquia, les quals són per pagar diferents gastos se són fets, y que cada consolat porto dits vint reals a esta Casa al primer Consell, en pena del cot de la Terra.

1667 setembre 29

Vuy, als 29 de setembre 1667, areste lo Consell que attès que Bonit, del Vilar, de la parròquia de Canillo, en dies passats li avien pres uns micalets a les montànies, anant a Fransa ab dues cargues de llana, dos cavalcadures, y per rahonar eixes coses, Joan Antoni Torres li féu una carta a Francisco Rosell, de Puigserdà, y a misser Bajes li fesen tota bona obra. Y així, ab dita carta, los dits li an volgut y ell a restat a déurer, allà a Puigserdà, alguns diners per dit respecte de dita carta, per lo que a resolt y mane dit Consell als cònsols de Canillo que mànon a dit Bonit satisfasse, en lo que resta a déurer allà, dins vuit dies, de vui en avant comptadors, y de dit pagat que porte carta a Joan Antoni de mà de dit Francisco Rossell per rahó de dita sua. Lo tot se mane tant als cònsols ho intímon vui o demà, en pena del cot de la Terra, y a dit Bonit així mateix, en pena de dit cot.

²⁵⁸ *En lloc de ports.*

²⁵⁹ Dits papers... setembre 1667 *afegit posteriorment*.

Dit dia fa lo Consell y nomene sisena per a balle per part del senyor bisbe, y troben a dita sisena:

A Canillo Pere Pont, Mora.

A Encamp Nicolau Torres, Areny.

A Ordino Guillem Bons.

A la Massana Pere Torres.

Andorra Joan Colat.

A Sant Julià Andreu Pal.

^{228v} Lo dia atràs dit areste lo Consell que, attès que vuy se a fet sisena per a balle, a resolt dit Consell que Mitjavila, síndich, vaje a besar les mans al senyor bisbe y presentar-li la sisena, perquè dels sis, Sa Il·lustríssima ne nomine un per balle, y també tractar a dit senyor bisbe, y també al senyor veguer, lo del negosi se tracte sobre dels lladres an robat les egües a Jaume Call y altres de Ordino. Y que vaje lo més prest se pugue. Y tornat de la Seu ab dita nominació y balle anomenat, que a la parròquia serà dit balle se demano los quatre són de Consell, y tots junts faran jurar dit anomenat per a balle ab la forma se acostume fer a esta Casa. Y que demane lo notari d'esta Vall per llevar lo acte, remetent si ell no puje tant prest, remetrà dita sisena a Guillem Areni, notari, y dit anirà a fer jurar dit balle ab dits de Consell de aquella parròquia.

Dit dia areste lo Consell lo Consell del Pach de la Quèstia per als 25 de octubre primer vinent, que segons se diu és en dimarts.

Dit dia areste lo Consell y lleve que d'esta hora en avant ningú sie tan atrevit de pescar, perquè vuy se lleve que no's pugue pescar ab ningun gènere de tesura, tot llevat, salvo ab la llínia, en pena del cot de la Terra, y los consolats ho fassen manar en pena de dit cot, y que qui tingue esparavés, que'ls porte a casa dels cònsols o consellers de la parròquia, sie lo tal té lo esparaver, en pena de dit cot.

Dit dia areste lo Consell y lloteje sis pernills de carnsalada y dues dotsenes de formatges, so és, un pernill y quatre formatges per parròquia, y que'ls pòrton a casa de Joan Colat a les Caldes. Los pernills que sien lo menos de deu lliures, y dit Colat ho mire bé, si hi a ninguna cosa no sie a propòsit que u fasse canviar promptament. Y dits pernills y formatges que's pòrton a dita casa fins diumenge primer vinent per tot lo dia, en pena del cot de la Terra. Y també portaran junt deu reals per parròquia.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Toni Colat que dilluns primer vinent vaje a presentar dits sis pernills y formatges dalt dits al senyor mestre de camp, governador de la plassa de Puigserdà, per part del rey d'Espània, y asò farà per part d'esta Casa, y que ns tingue en sa bona gràcia, y que s servesque manar alguns micalets roden per les muntànies de Andorra estiguen quedos, que no ns pertúrbon, que cada dia nos roben lo que ls agrade y ns turben los camins.

Dit dia areste lo Consell que s fasse dotse soldats, so és, dos per parròquia, y que sien diumenge primer vinent de gran ora a Llorts, y per dits dotse fadrins se trobe hi vaje Ram[on] Call, Pere Babot, de Ordino, per capità, y que pújon al port de Siguer, ròdon a Fontarjent y al port de Rat, a Perefità, y asò que i estiguen fins a l'altre diumenge aprop. Los consolats mànon, cada un a ses parròquies, los dos fadrins de confiansa. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y ben monitionats y bones armes, asò gents llestada.

Dit dia areste lo Consell que si lo senyor bisbe i veguer troben a bé de que s perseguesque los lladres robaren les egües dalt dites de Jaume Call i altres, que dit Call fasse la agència de perseguir-los i fer los gastos, que la Vall li pagarà los gastos.

1667 octubre 9

A 9 de octubre 1667 a prestat lo jurament Andreu Pal, major de dies, de Sant Julià, per balle del senyor bisbe ab la forma lo Honorable Consell a ordenat dalt, estant junts en la casa comuna de Sant Julià dit Honorable Balle y los quatre de Consell de dita parròquia y lo notari Areny, ab la forma acostumada, del que dit notari ne a llevat acte, *etcètera*.

1667 octubre 21

Vuy, als 21 de octubre 1667, areste lo Consell que, attès los senyors veguers volen tenir Corts, posen per arahonadors, so és, Joan Pal, Pont, y Pere Pal, Sucarà, de la Cortinada, so és, per la primera setmana.

Dit dia areste lo Consell que si lo senyor veguer de la Seu ve, que los arahonadors, y los que s'i trobaran de Consell de la parròquia de Andorra, li fassen prestar lo jurament per estes Corts, com se use de tot temps.

²²⁹ Dit dia areste lo Consell y mane a Joan Pal, Pont, vaje a besar les mans al senyor bisbe aserca del que lo senyor veguer de Fransa ha volgut obrir Corts, y que procure en accontentar-lo en bones paraules y dir-li lo que se passe, y anirà dema matí sens falta, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que sobre de bruixejar est Honorable Consell se refereix a l'arest se féu lo any passat per eix mateix efecte, que fou als 17 de octubre 1666, que és: de les que s penjaran 25 lliures, de les foragitades la mitat menos, com diu dit arest atràs a est llibre. Y per dit efecte les que tindran, pàgon de sa asienda, les que no tindran, lo Consell fa fiansa y prinsipal pagador.

1667 octubre 25

Vuy, a 25 de octubre 1667, areste lo Consell que Pere Pal, de la Cortinada, vaje a Fransa a portar los dinés de la quístia del pach de Tots Sants primer vinents, y fer dit pach ab siguretata, ab la millor forma convingue, y portar aquit de l'altre pach y de est. Lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pose arahonadors per la segona setmana a les Corts Toni Pal, de la Cortinada, y Toni Colat, del Puy, y si Pere Pal se n'avie de anar antes de acabar sa setmana que, en tal cas, aviso a Toni Colat entre los dies ell li faltaran, y després, així mateix, si convé sa setmana lo dit Colat.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi, tant vell com novell, a deu dinés lo cortó, y que s vengue a dit preu demà mateix. Los consolats o intímon a ses parròquies en pena del cot.

1667 novembre 17

Vuy, als 17 de novembre de 1667, yguale lo Consel les pernes de tot lo any present, y se trobe que Encamp reste dos pernes endarrerides, la Masana una, Andorra tres, Sant Julià tres.

Dit dia areste lo Consell y loteje nou pernills de tosino, que sien bons y de pes de deu lliures, y los dits pernills faran los sobredits perquè se són iguallats vuy dia sobredit, y los portaran diumenge primer vinent a casa de Ramon Colat, de Sant Julià, en pena del cot. Y dels dits pernills ne pendrà Mijavila vuit per enviar a Barcelona y donar-los a qui el sap, y Antoni Colat ne pendrà un que la Masana a de fer y lo enviarà a Puigçerdà a miser Bajes. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia, atès que lo doctor Domèn[e]ch a demanat la conducta per a l'any vinent, se a resolt lo Consell y li prometen conduyr-lo per a l'any vinent ab los mateyxos pactes de l'any present, y que los cònsols de Sant Julià li tornen resposta que s tingue per condoït

per lo any vinent de 1668. Lo tot se mane en pena del cot. Lo mateyx dia s'és condoït lo doctor Domènech per a l'any vinent de 1668.

1667 novembre 28

Vuy, als 28 de novembre 1667, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell que Guillem Areni torno resposta al senyor veguer Granó sobre del que scriu del comisari de la Cambra de Comptes segons lo scriu, i li envio les perdius se llotejen, que són divuit perdius, so és, tres per parròquia, y dites los consolats les envían a dit Areny fins a diumenge primer vinent, en pena del cot.

^{|229v} Lo dia atràs dit areste lo Consell que Guillem Areny vaje a la Seu de Urgell a besar les mans al senyor bisbe i fer-li ostensió del privilegi de les ascomunicacions, sobre de que·s fa sos vicaris generals de firmar-les contra de esta Terra o abitants de ella. I que vaje demà mateix, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia done als soldats a fet anar est estiu pasat, que·ls pago a sis sous a cada un per cada dia an estat a la montània, so és, per tot, jornal y gasto, que dits soldats entre tots són dotse, dos per parròquia, lo capità, la Vall lo pagarà a 8 sous jornal sou, que tenen cada hu set jornals, al capità se li és posat a l'escot.

Dit dia areste lo Consell lo Consell de Sant Thomàs per al dilluns antes de Sant Thomàs.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat porte a dit Consell quatre perdius per consolat, salvo que Sant Julià ne deu portar sis y la Masana sinch. Lo tot se·ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pose les perdius que, d'esta hora avant, ningú puegue ni demanar ni fer pagar dites perdius a més de dos reals de moneda corrent per perdiu, so és, de les rojes y les xerres a dos sous i sis dinés de dita moneda. Y asò se mane en pena del cot de la Terra. Y si los fransesos o forasters altres les prenen o compren, que los abitants d'esta Vall les puegue[n] pendre y donar-li dit preu, i no més. Y tingue actió qualsevol de saber qui les a venudes a dit foraster, i si les a fetes pagar a més de dits preus ho porte a esta Casa, en pena del cot.

1667 desembre 22

Vuy, als 22 de desembre 1667, al Consell de Sant Thomàs, se fa lo Consell sisena per a balle del senyor compte y posen a dita sisena, so és:

De Canillo Miquel Adallach, major de dies.

A Encamp Areny.

A Ordino Guillem Bons.

A la Masana Pere Torres, de Sispony.

Andorra Joan Colat.

A Sant Julià Toni Guitart, de Joverry.

Dit dia areste lo Consell que Miquel Calbó, àlies Bortoló, vaje a Pallàs a presentar l'orde del virrey a l'alferes Julià sobre del que demane del comers i propi ús y, també, al tauler de Tírvia la declaratió del Dret de Guerra, y que vaje lo més prest puegue anar, y si menester serà, intimar dits papers. Lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que, attès que lo que cull la lleuda a Bellver a enpedit a Masià Babot, de les Caldes, sobre de portar bllat y li a fet depositar lo diner per dita lleuda, del que ne a fet constar a esta Casa y a resolt dit Consell, que si no i a Consell antes, que los que·s trobaran de Consell a Sant Julià que·n tinguen consulta, y si Mitjavila o Joan Antoni no i poden anar, que a dita consulta anomènon ome per anar-hi.

^{|230} Dit dia areste lo Consell que los cònsols de la Masana y Ordino, si menester serà, i los consellers tots junts, fassen anar un fadrí a portar la sisena per a balle al senyor veguer Granó, y asò faran lo més prest sie possible, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que, attès al doctor condoït se li deu un pernil y sis formatges de la conducta pasada, que Canillo fasse la perna, y que sie vella y de deu lliures, y los sis formatges. Lo tot farà Canillo que se·ls tindrà a compte si acàs bestraurà, y que lo tot li envían a dit metge fins al dia dels Ignosens per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, y ho enviaran a casa Ramon Colat ho done a dit metge.

Dit dia areste lo Consell y lloteje sis lliures corrents, so és, deu reals per parròquia. Y les dites sis lliures les pagaran fins al dia dels Ignosents, y dites sis lliures an de servir per bestreta al dalt dit doctor. Y que cada parròquia envie dit[s] deu reals a casa Ramon Colat fins a dit dia, y dit Colat dono dites sis lliures a dit metge. Y les parròquies se retindran

dits deu reals de la paga li auran de fer de la mitja aniada li caurà a Santcugesma primer vinent. Asò se'ls mane lo tot en pena del cot.

1668 gener 13

Vuy, als 13 de janer 1668, areste lo Consell que sobre del que a Belver volen fer pagar la lleuda y algú de esta Vall a depositat alguns dinés sobre de tres cargues de bllat, avie depositat 2 sous, 3. Y se mane a la un dels síndichs hi vajan y s'enporten lo privilegi de dita lleuda, y que vaje quant li aparegue.

Dit dia areste lo Consell que attès en dies passats se avie fet un llot de tres perdius per parròquia per enviar al senyor veguer Granó y aquelles portades a Llorts, y per lo mal temps no pogueren passar, que dites perdius se gastaren, se tornaren a repartir tornant-les a les parròquies. Y ara, areste dit Consell torna[r] a fer que dit llot de dites tres perdius per parròquia s[e] fassen dins nou dies, que serà per a diumenge per tot lo dia, que comptarem als 22 de janer, y que cada parròquia les envïon a Ordino a casa Joan Soler o, si van a [Canillo], a casa Mora, ab què los cònsols de Canillo se inform[en]. Si dit senyor és a Ax, bajen per Canillo, si és a Foix, vajan [per] Ordino. Y dits de Canillo avïson a les demés parròquies per on ajen de anar. Lo tot se mane pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y lloteje set lliures, dos sous per par[rò]quia que fasen 42 lliures, 12 sous. De dites se'n deu pagar a Mitjavi[la] 42 lliures, 11 sous, lo sou restant entrarà a la bossa, y dits dinés se deuen de restà de bestrets a fets a Barcelona y altres parts. Y dit [llot] se pago als 22 de janer, que és lo dalt dit diumenge per tot lo dia, y que'ls pòrton a dit Mitjavila. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

^{230v} Lo dia atràs dit lloteje dit Consell quaranta dues pernes de carnsalada, so és, set per parròquia, salvo Canillo que no n'a de fer sinó sis perquè va avansat de una. I dits pernills an de ésser ben eixuts i que péson dotse lliures. Y també lotejem dotse formatges per parròquia, són 6 dotsenes, y que sion bons, y lo tot se porto, so és, Encamp les porto a Canillo, y los de Andorra també ne pòrton a dit Canillo sinch pernills, que seran totes 18 per a Perpinià, so és, per al baró de Monclar dotse, y sis a Don Aleix Semmanat. Y los de la Masana ne pòrton a Ordino 3 pernes y los dotse formatges, y Andorra també a de portar los dotse formatges a Ordino, que seran a dit Ordino deu pernes y tres dotsenes de formatges. De dits se n'a de enviar, so és, al senyor de Gudanes quatre pernes y dotse formatges, y al senyor de Mitglòs altre tant, y dos pernills i dotse formatges al senyor veguer Granó. Andorra portarà les dues pernes restants a Sant Julià, a casa de Hiasinto

Gallart. Y los de Canillo y Encamp hi portaran los dotse formatges an de fer cada parròquia. Y los de la Masana portaran les quatre pernes restants a dit Sant Julià a casa dit Gallart, que junt ab los que an de donar los de Sant Julià faran tretse pernills y tres dotsenes de formatges, los quals se an de donar, so és, al senyor arcabisbe 12 pernills y 36 formatges, i la perna restant l'a de cobrar Mitjavila, que se li deu, té bestreta. Y asò, lo tot se a de fer fins als tras dits 22 de janer, en pena del cot. Los pernills van a Fransa, los cònsols de Ordino que i dónon orde als de Perpinià. Lo balle Adallach sabrà si lo baró és vingut y avisarà a Encamp y Andorra. Les que van al senyor arcabisbe, Joan Antoni hi done orde, y també vaje a besar-li les mans per part d'esta Casa.

Dit dia areste lo Consell i done liciència als cònsols y consellers de Canillo que, attès los camins són mals, que vui no's pot pujar per aquell[s] ab cargues y se deu portar lo vi a coll y és un gran gasto y los ostes perden molt, se'ls done liciència venguen lo cortó del vi a sou, so és, als de la parròquia, y si hi va forasters no'n venguen a més de l'arest, que és a deu dinés. Asò se entén fins a tant que dit camí passo ab cargues, encarregant-ho a dits quatre del Consell, sobre ses consiè[nci]es, que no u totlèron sinó fins dit camí passo. Lo tot se'ls mane obsèrvon en pena del cot²⁶⁰.

1666 gener 9

²³¹ Vuy, als 9 de jener de 1666, areste lo Consell que Andreu Pal vage a Barselona per a enlestir lo plet del Dret de Guerra i fer lo més c[onveni]ent i que vage de aquí al dia de Sant Antoni [pr]imer vinent, y llotege cada consolat una dobla y que la pòrton [a] Sant Julià a casa de Andreu Pal, de así a dimecres primer [vinent], en pena del cot.

Dit dia lotejen dos pernes de carnsalada per parròchi[a] de] honse lliures o dotse per pesa, y set formajes per parròchi[a]. Ab dits formajes pagaran a Mitjavila sis ne a donat als [...] per horde de esta Casa, y dites pernes y formajes pòrton [a] casa de Andreu Pal per al dia dalt dit per portar-les [a] Barcelona, y al doctor se li a donat dita perna y fo[rmatjes] per lo que esta Casa avie de donat al dit senyor.

Dit dia mane esta Casa a Bortomeu Calbó que vaje Aix per veure si trobarie alguna còpia de [...] nos entimaren aserca de la quèstia, y que [...] musur Vergé, de Tarascó, y que vaje dilluns [primer vinent], en pena del cot.

²⁶⁰ Aquí podrien mancar alguns quaderns atès el salt cronològic de dos anys que hi ha, tot coincidint amb el canvi de foli.

Dit dia areste lo Consell y mane, en pena del c[ot de la Terra que] no puegue jugar a joch de envit en ni[gun lloc ni als] hostals ningun jochs ab cartes [i se mano als consolsats] de què se entimo, porta per [porta, ...].

Dit dia se mane als cònsols [...] Batista [...] Naudí per lo cot y [...], tot és [dos] lliures, dic 2 lliures, sous p[... i los] cònsols [que pòr]ton dinés o [...].

Dit [dia se m]ane als cò[n]sols[...] Bau[tista... qu]e adobo les g[...] terres [...] y de la [...].

1666 gener 17

^{23/v} Vui, a 17 de janer 1666, al Consell de la Junta, a resolt la dita Junta sobre del que porte Calbó per lo que l'an fet anar a Fransa de què se envie la rebuda del pach de la quístia de Pasqua pasada a mosur Berjé, que diu convé lo i envíon. Y per lo demés del pach de la quístia, que dit Berjé ho mire y fasse lo que li aparegue que millor convingue. Y també diu falte al pach de la quèstia pagat [a] Laqueuna, dels 184 frans, 27 frans, sinch tarjes, que s servesque pagar-les que si li [to]rnaran a són lloch y temps. Los cònsols de Ordino o Joan Soler y Areny que li escriguen, *etcètera*.

1666 febrer 21

Vui, als 21 de febré de 1666, areste lo Consell que per les lletres que a portades de Barcelona Andreu Pal serca del Dret de Guerra, dit de la Nouva Amp[a]ra, mane a dit Andreu Pal vaje a la siutat de Urgell per fer rebre tistimonis y traure certificatòria del tauler y, ayxí mateyx, se mane Antoni Colat, cònsol de la Masana, vaje a Puyxerdà per traure una certificatòria. Y també se mane a Joan de Naudí lo mat[e]yx, que vaje a Tírvia per traure també certificatòria del General. Y dites se trauran en nom si se trobarà als llibres [del] General si mai avem pagat Dret de Galeres. Y Andreu Pal que vaje [... de]mà mateyx y [...]gue que Andreu Pal donarà avís als dalt dits que [...] trobar a dit Andreu Pal. Y lo tot se mane en pena del cot.

[Dit] dia lloteje lo Consell una dobla de or o lo valor de ella per [cada cons]olat y que la pòrton a casa de Andreu Pal de aquí a dilluns [primer vinen]t, que serà lo primer dia de marts, en pena del cot.

[Dit dia] pose lo Consell lo cortó del vi a honse dinés, y que venguen d[imarts per tot lo dia, en pena] del cot.

1666 març [...]

[Vuy, als...]s de marts de 1666, areste lo Consell y lloteje per consolat [... dobles d]e or, y dites portaran [a] casa de Andreu Pal dijous [primer vinent per tot lo dia, en pena] del cot.

[...] que vaje a Barcelo[na] per los negosis del Dret de Guerra [...], en pena del cot.

[...] de Sant Julià [...] una perna, pes de deu lliures [... Ros]sell, notary de [la ciutat] de Urgell, y faran [...].

[Dit dia areste lo Consell un]a misa del Sant [Esperit, a]b ensolta cantada [...] que s digue [lo més p]rest sia [possible]²⁶¹.

1668 gener 21

²³² Vui, als 21 de gené del 1668, areste lo Consel una misa de devosió al Sant Esprit y los consolsats la fasen di a cada paròquia lo més prest que pugen, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel sobre Bortoló, que avie anat a Cahors, i s'entima l'orde del virrei a l'alferis Julià, governadó de Cahors, y dit Juan Bortoló se a [e]npenat, diu, en donar sis dobbles y vuyt pernes de cansalada, que cumpla dit Bortoló lo abono, que la Val mirará lo que çerà just a l'altre Consel primer.

Dit dia areste lo Consel que s dono dos pernes y miga dotsena de formatges a mosur Vergé, y que [l]s dono la paròquia de Ordino, que ls tindran a comte.

Dit dia areste lo Consel y loteje trenta rals per paròquia, que los consolsats los agen de du lo primer Consell, en pena del cot de la Tera, y los cònsols de Ordino los dits trenta rals los donon a l'ome anirà a Fransa per portà les pernes y formatges y pardius com està arestat.

1668 febrer 1

Vuy, al primer de febrer 1668, areste la Junta altra Junta per disapte primer vinent que sirà a 4 del corrent: los de Canillo Mora o Miquel Adallach, balle, lo un o l'altre si trobarà, Calbó y Bortoló, de Encamp Areny y Pont, de Ordino Joan Soler y Pere Pal y Areny, a la Masana Pere Torres y Toni Colat y Joan Rull, Andorra Joan March y Jaume Moles y Joan

²⁶¹ A partir d'aquest punt es recupera la cronologia de l'any 1668 del foli 230v.

Colat y Matia Albiell, a Sant Julià Andreu Pal, balle, i Mitjavila y Hiasinto Gallart. Y dita Junta per a ora deguda.

Dit dia areste la Junta y lloje sis pernills de carnsalada, que sien de onse a dotse lliures cada una, y dues dotsenes de formatges, que sirà un pernill y quatre formatges per parrò[quia], y lo tot portaran a esta Casa o de Jaume Moles, per lo dalt dit disapte que és la dalt dita Junta, cosa bona, en pena [del] cot de la Terra, salvo Sant Julià, que u tingue a casa del [cònsol] Gallart per dit dia prest lo tot per donar a una persona si [li] apareix a dita Junta.

1668 febrer 4

Vuy, a 4 de febrer 1667²⁶², areste la Junta que attès dalt se a fet lo sobredit llot de les sis pernes i dues dotsenes de formatges, que Toni Colat vaj[e a] presentar-les a Don Anton, y que primer veje lo senyor bisbe ab quin [senyor] ne parlarà, y si son consell porte que se li fasse agasajo, que les [...], sinó no, y que vaje lo més prest pugue.

1668 febrer 11

^{|232v} Vuy, a 11 de febrer 1668, areste lo Consell que attès lo canonge Badia diu demane les coses de Laporela o sues o [de] Pei[r]ot, i que a Urgell vol cercar a fer enpares, i diu que mossèn Bernat Gregori, alesores acònomo de Encamp, féu un acte que lo procurador de dit Badia, qui ere mossèn Borthomeu Comenge, conector de *etcètera*, requerí al balle Nicolau Torres li fes justícia. Y segons no tenim tal entès que dit Gregori ne llevàs acte, perquè lo llevà mossèn Picart, com en dit conté. Y per provar tal cosa a resolt dit Consell que se mano a Joan Antoni Rossell, de Ordino, hi vaje a trobar a dit Gregori junt ab mossèn Picart, i que dit Picart porto lo acte de dita requisició féu dit Comenge, procurador de Badia, al balle, y que vejen si dit Gregori ne féu altre. Vejen si és així o no, i del fet de la veritat, si acàs los apar convé, vejen de portar-lo a Puigcerdà, y per un notari real fer llevar acte del fet si és enbusteria. Y que de dit acte pòrton còpia autèntica. Asò aniran lo primer dia de Coresma primer vinent, en pena del cot. Los cònsols de Ordino y Encamp ho intímon.

Dit dia a resolt dit Consell y mane a Mitjavila vaje si convé a la Seu, o fer-hi anar allí a ont ell li aparegue, per saber si mossèn Bernat Gregori és a Serdània y a quin lloch o a ont és. Asò farà demà si és possible.

²⁶² En lloc de 1668.

Dit dia areste lo Consell y pose lo pa a sinch lliures al real, que és a deu onses la quèrna, lo forment a vuit unses la quèrna.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià intímon a Rival, de Nagual, que de así al Consell del Pach de la Coresma done y pague a esta Casa una dobla or o lo valor de ella. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que attès que alguns habitants de la Vall fan dificultat, si venen erba, de pagar lo pes de les cordes pesen les trosses de la erba, a resolt dit Consell que además de les tares són acostumades per quintar, que també se pagon dues lliures de pes per cada trossa se pesarà, so és, dites dos lliures són per la corda se pesarà dita trossa. Y los consolats ho intímon cada un a ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia a resolt lo Consell y ha venut la erba de la collita del prat té dita Vall a Encamp a Masià Albiell, de les Caldes, a rahó de sis sous i sis dinés de plata lo quintar, que és nou sous y nou dinés lo dit quintar de moneda corrent, y dit Albiell promet pagar dita erba, a requisició de dit Consell o al primer Consell, a esta Casa. Y dita erba dirà Joan Pal, Pont, lo que y sirà.

1668 febrer 18

Dia 18 de febrer 1668 areste lo Consell y lloje sis lliures, dich 6 lliures, per parròquia, y que la pòrton a casa i mans del cònsol de Andorra, Jaume Moles, dia demà diumenge per tot lo dia, en pena del cot. I Toni Colat diu las pendrà dilluns per portar-las a Sant Julià a Mitjavila, i per no ésser-hi los de Canillo, los cònsols de Encamp que·ls fassen avís [als] cònsols de Canillo que pòrton les 6 lliures a dit [...]les fins a di[marts ...] primer vinent [per] tot lo dia, pena [de]l cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane a Mitjavila vaje a Barselona per véurer de ajustar los negosis de Badia, i que vaje, si li és possible, dilluns primer vinent, i que·s veje ab Coromines per dits negosis.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a onse dinés lo cortó, y que venguen a dit preu demà mateix.

^{|233} Dit dia areste lo Consell lo Consell del Pach per al Dimarts Sant primer vinent, y que pòrton los dinés de la quístia del senyor bisbe ab reals de vuit.

Dit dia areste lo Consell que cada parròquia, de les que an pagat a la Paula o sos procuradors del bllet, an tornat del que avie deixat la dita Paula, qui són Canillo, Encamp, Ordino, la Masana y Andorra, y asò lo més prest se pugue se fasse, en pena del cot de la Terra, y que les rebudes sien de aquel temps lo an pagat o si poden fer intisipar, millor.

1668 març 10

Vuy, a 10 de marts 1668, areste lo Consell que los cònsols de Encamp ínton y fassen fer lo acte de la venda an pres del prat de casa del Rector, y vol dit Consell sie pres a nom del notari de la Vall, asò se'ls mane a dits cònsols fassen, en pena del cot de la Terra, y que'l pòrton a esta Casa al Consell del Pach.

Dit dia areste lo Consell y arende a Germà Pal, àlies Rector, de Mosquera, parròquia de Encamp, un tros de prat que té dit Consell en dita parròquia que és estat de dita casa de Rector, lo qual esta casa lo a pres en paga del que devie dita casa de Rector a esta Casa, que lo preu se a pres és per seixanta-i-sis lliures plata, a raó de 3 lliures, 13 sous, 4 dobllas, y així dit Rector lo arende per lo preu de trenta-y-tres reals de dita plata lo any, comensant de córrer lo arrendament a Santa Maria de marts primer vinent del present any y acabarà a Santa Maria de marts de l'any 1669, y pagar dit/e/s 3 lliures, 6 sous de dita moneda al Consell del Pach de Sant Andreu primer vinent, portar a esta Casa dit dia, sometent-se a la pena del cot de la Terra y obligatió, *etcètera**. Ha pagat dit arrendament de 3 lliures, 6 sous plata²⁶³.

Dit dia areste lo Consell que los dos síndichs, Joan Antoni y Mitjavila, vagen, si menester serà, a Serdània o a ont se aurà de juntar ab lo senyor canonge Coromines i Badia per enllestir los comptes, y també Guillem Areny, etcètera. Y si menester serà, Mitjavila, quant bé li aparegués, fer manar una Junta y fer lo que sie menester de portar-se'n los papers y portar-se'n los papers de la lleuda de Puigserdà y també lo de la vall de Querol.

1668 març 27

^{233v} Vuy, a 27 de marts 1668, areste lo Consell que Antoni Pal, Mitjavila, de Fontaneda, vaje a portar la paga de la quístia y menjeria devem pagar al senyor bisbe, any en par, ara per la paga de est any present cau a Pasqua de Resurrecció primer vinent, y que vaje lo més prest pugue, en pena del cot, *etcètera*.

²⁶³ *Al marge esquerre* Ha pagat dit... sous plata afegit posteriorment.

Dit dia areste lo Consell y lloteje 6 pernes de carnsalada de pes de deu lliures, les quals faran, so és, Canillo y Encamp, Andorra y Sant Julià una cada una, y Ordino y la Masana altra cada una. Les dites sis pernes se portaran a Sant Julià a casa Hiasinto Gallart fins al Divendres Sant primer vinent per tot lo dia, en pena del cot. Y també faran dites sis parròquies dos formatges cada una junt ab dites pernes i sots dita pena, de les quals Mitja[vila] ne enviarà quatre a misser Carbonell a Barcelona, y les dues i dotse formatges a doctor y canonge Coromines per la conducta.

Dit dia areste lo Consell y lloteje seixanta lliures de moneda vuy corrent, so és, deu lliures per parròquia, les quals se deuen portar, so és, en mà de Mitjavila a Sant Julià fins a la darrera festa de Pasqua de Resurrecció primer vinent per tot lo dia, y per absència de dit Mitjavila, en mà de Hiasinto Gallart, cònsol, en pena del cot de la Terra. Les quals 60 lliures són per pagar, so és, primo 10 lliures, 11 sous, 3 per la pèrdua de la quístia, 10 lliures, sous per pagar advocat y procurador de Barcelona, y 5 lliures per a misser Ignasi Marsal, 24 lliures per l'ome mort, 5 lliures, 15 sous per dit Vila per bestrets, 2 lliures, 2 sous per Areny, 1 lliura, 1 sou per Colat, 1 lliura 7 sous, 8 per Babot. Pagat totem se trobe restarà bo, a de entrar a la bossa, lliures 3 sous, 9.

1668 abril 2

Vuy, als 2 de abril de 1668, arreste lo Consell arrest de camins reals y sendés y senderons, y que'ls adóbon de sí al dia de Sant Miquel de maig primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell Junta per a dilluns primer vinent y que venguen los següents: de Canillo Mora, d'Encamp Rector, de Ordino Guillem Areny, notari, Joan Soler, de la Masana Antoni Colat, de Andorra Albiell y lo cònsol Mateu Moles, de Sant Julià Hiasinto Gallart. Y que sie dematí.

Dit dia arreste lo Consell que tots los consolats mànnon, porta per porta, que ningú paso mercaderies de contrabando sens donar rahó al governador de la Çeu de Urgell o an aquell qui tindrà orde del virey de Cathalunya de fer-se pagar los drets toquen a la capitania general. Y en cas sien trobats en frau, la Vall no'ls està ab ninguna cosa. Lo tot se mane en pena del cot.

²³⁴ Dit dia de dos de abril de 1668 vote lo Consell una misa de devotió cantada a invocatió del Sant Esperit, ab absolta cantada per les ànimes, y que cada consolat la fasan dir lo més prest se pugue, en pena del cot.

1668 abril 9

Vuy, als 9 de abril 1668, areste la Junta, que attès que lo senyor canonge Badia fa fer enpares a Urgell a les ramades y en altres parts se fan gastos, y així a resolt dita Junta que·s done intima a cada un dels mencionats en los papers de dit Badia demane, intimant-los tots los gastos fets y fahedors, fins a sentència difini*[ti]*/va, faran tan lo Comú de la Vall com los particulars los porien fer dites enpares o turbations, so és, inseguequen en dits gastos los que·s trobaran ésser deutors a dit Badia, o per les causes ell demane. Y dites intimes les done lo nuntio ab cartell fet per lo notari a instància del síndich d'esta Casa, Joan Soler, de Ordino, tant per dit Comú *[i]* per particulars, i dit nuntio ne fasse relació al dit notari.

1668 maig 14

Vui, a 14 de mag de 1668, se a tingut lo Consell de Santcogesma. Posen síndichs per lo present any a Joan Antoni Torres, d'Encamp, y a Juan Antoni Rossell, de Ordino, ab la forma se són posats lo ain pasat.

Dit dia posen mostafà:

A Canillo Miquel Calbó i ha Bortomeu Calbó vedor de aigües.

Ancamp mostafà Guillem Pallerès i vedor de aigües Geroni Martí.

Ordino mostafà Antoni Pal, vedor d'aigües Ramon Call, Ponsernalt.

A la Massana mostafà Sabater i vedor d'aigües Antoni Colat.

Andorra Juan Torres, Guillemó, a les Caldes Masià Albiel, i Guillemó vedor d'aigües.

A Sant Julià mostafà Antoni Nagual i vedor d'aigües Juan Pal, Molines.

Dit dia posen capitans:

A Canillo Peirot Farré.

Ancamp Pallerès, menor.

Hordino Call, de Lorts, major de dies.

A la Masana lo Casalé, de Sesponi.

Andorra Bortomeu Bondànsia.

Ha Sant Julià Germà Mitjavila, de Axovall.

^{234v} Dit dia areste i vote lo Consell una misa del Sant Esperit, so és, missa cantada ab absolta, y que totom suplique a Déu Nostre Senyor nos vulle mirar ab sos benignes vulls de misericòrdia i·ns vulle socórrer de allò sap convé al seu santíssim servei. Y que los consolats/s/ vejen fer-la dir lo més prest sie possible.

Dit dia areste lo Consell que attès que en dies pasats se a fet devoció de algunes misses de devoció y ara, y que hi a algunes parròquies o parròquia que·n diuen, y a resolt dit Consell que al Consell de Sant Andreu primer vinent tots los consolats pòrton rebuda dels senyors vicaris de com estan contents y pagats de dites devocions, en pena del cot de la Terra, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell, que attès lo senyor governador de les armes està a la Seu de Urgell, *[que]* demane sobre de la sal puje a esta terra, y que vagen a parlar a dit governador, a besar-li les mans, Joan Soler, de Ordino, y Joan Antoni Colat, y que si·ls apar convé véurer-se ab lo Vohí, ho fassen, y que vejen ab tota maduresa y prudència, que lo Consell ho deixe a ses mans, *etcètera*. Y que vagen divendres primer vinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell, que attès se té notícia que·s deu als draps a lavar de endarrerit al porter major de la Seu de Urgell, que los consolats sien endarrerits pàgon fins a divendres primer vinent, sie pagat y portat an mans del cònsol de Andorra, en pena del cot de la Terra, y de tots los gastos se·n poran insequir si·s feie enpares o altrament, *etcètera*. Los cònsols són vuy ho intímons als cònsols vells sien endarrerits, sot dita pena del cot.

Dit dia se a fet compte ab Antoni Pal, Mitjavila, y ell a de pagar als advocat y procurador de Barselona de les conductes de un any ja caigut a 2 de marts proppassat, dites conductes, y a de portar rebudes. Y també a rebut los dinés dels draps a lavar dels anins 1667, 1668 vuy dia present, y deu portar rebuda del porter, *etcètera*.

Dit dia deu lo Consell a dit Mitjavila per tantes ne a pagades al senyor canonge Coromines per conducta de dos anins, a bon compte, 9 lliures, 7 sous, 6, y per pagar dites 9 lliures, 7 sous, 6 se li portarà sinch pernills té Andorra y un Encamp, además dels que té de enviar a Canillo. Y que dits sis pernills sien de pes de 10 lliures, 6 onses pernil·l. Y que·ls pòrton dijous per tot lo dia a Sant Julià a casa Hiasinto Gallart, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y llosteje vint-y-quatre lliures, so és, quatre lliures per parròquia, y que les pòrton divendres primer vinent a migdia Andorra en mà de Jaume Moles, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell sobreposats a l'offici de peraires y són: Macià Albiell y lo Roig de la Xoncha, a sobreinstant Macià Babot, pesador Jaume Forcada, tots de les Caldes, Andorra pesador Gabriel Moles, a Sant Julià Morer. En tot lo demés seguesquen conforme està a l'arest de l'any passat.

1668 maig 23

^{|235} Vuy, als 23 de maig de 1668, areste la Junta que Joan Soler y Antoni Colat vajan a la Çeu de Urgell a parlar ab lo governador de les armes, Francisco de Alay, y tractar-li lo de la sal per los tres reals que demane per càrrega, y que u miron de acomodar-ho ab lo millor modo que puguen. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste la Junta que, atès se a publicat un mandato per lo del pagar los delmes, ne donen rahó al senyor bisbe los sobre anomenats. Lo tot en pena del cot.

1668 juny 8

Vuy, als 8 de juny de 1668, arreste la Junta que Andreu Rossell, dit Pelliser, així comp se'n vaja a Canillo diga a mossèn Picart si ten ningun paper dels de Pugçerdà o de la vall de Querol, que lo y dono, y així mateyx ho dirà a Joan Naudí y a Bortoló. Y los quals papers donarà a Joan March, junt ab los quatre de porgamí s'enporte d'esta Cassa dit Rosell, y dirà a Joan March los envio a Puygçerdà a Joan Antoni Torres y a Joan Antoni Rossell. Lo tot se mane en pena del cot. Y dit Rossell los escriurà aserca de la [franquesa], que si ells saben què convé, se'ls enviarà lo que diran Rosell y Pelisé. Avisarà als consolats envíon lo que ell los enviarà se done. Y dit dia se n'a portats tres cartes de porgamí Guillem Areny que contenen comp se an de pagar les dèsmes dins la vall de Andorra.

Dit dia arreste la Junta que's fasa manament, porta per porta, que ningú vaja a cercar sal, y si van, la Vall no'ls està ab res si dany los sorsvenye. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste la Junta y loteje 6 pernills y dos dotsenes de formatges, so és, un permill per parròquia y quatre formatges, los pernills sien de pes 10 lliures, y que'ls pòrton alí hont los cònsols de Encamp avisaran. Y dits cònsols los enviaran a Puixserdà a Joan

Antoni Torres y a Joan Antoni Rossell. Lo tot se mane en pena del cot. Y los cònsols de Encamp los rébon, dits pernills y formatges, y fasan que sian bons per presentar.

Dit dia arreste la Junta, vista la pèrdia tenen los flequés, tenen ab lo po[c] venen, y de què se avia de tenir Consell per dit efecte, y per evitar no se aja de tenir Consell, a resolt dita Junta de posar lo pa a quatre lliures al real, que ve a sis dinés la lliura, ab confiansa de què lo Consell o tindrà per a bé. Lo tot se mane en pena del cot. Que se entimo y que venguen dits flequers a dit preu diumenge primer vinent.

1668 juny 30

^{|235v} Vuy, als 30 de juny de 1668, areste lo Consell que Joan Soler y Joan Antoni Rossell, síndich, vajan a la Çeu de Urgell a parlar ab lo sargento major Alay, governador de les armes de la Çeu de Urgell, aserca del que demana per carga de sal que entren los andorrans, y que vejen de acomodar-ho lo millor que puguen, y que y vajan dimarts primer vinent, en pena del cot. Lo Consell los done plen poder a dits Soler y Rossell de compondre-u ab dinés, y que no's parlo de cargues de sal, y lo Consell los abone tot lo que dits prometan y pages per al dia que ells consertaran.

Dit dia arreste lo Consell que atès los administradors del Patrimoni Real residents en la vila de Puygçerdà demanen la leuda y diuen que si capbrevam de nou, que ells mos faran tenir y servir lo privilegi y franquesa tenim. Per lo tant, se mane al síndich Joan Antoni Rossell y Joan Antoni Torres o miron y fassen fer la capbrevatió ab la millor comoditat que's pugue.

1668 juliol 7

Vuy, als 7 de juliol de 1668, arreste la Junta y loteje la dita Junta tres dobles per perròquia, y dites portaran dites parròquies en mà del povill Rossell de sí al dia de Sant Jaume primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste la Junta y mane a cada consolat còbron tres reals de cada carga de sal que auran pasat des que lo governador de la Çeu de Urgell a comensat a demanar, y que sàpien la que auran pasat per Sevís y Aós, o altres parts, sense que no l'ajen denunciada a dit governador, y que còbron lo[s] dinés, tant de la que an denunciada comp per la que no auran denuntiat, y se sabrà qui l'aurà pasada de sí a vuit dies primer vinents, en pena del cot. Y dit diner portaran dits consolats en mà del povill Rossell, en pena del cot.

Dit dia loteje la Junta sis pernills y dos dotsenes de formatges, que són un pernill per parròquia y quatre formatges, y dits pernills y formatges los portaran a Sant Julià a casa del cònsol Gallart de sí a vuit dies primer vinents, y los pernills sien de pes de deu lliures. Y dits pernills y formatges, lo síndich Rossell los portarà al governador de la Çeu de Urgell, qui és Francisco de Alay. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia loteje la Junta un pernill y sis formatges per al doctor Domènech, y lo pernill lo donaran los cònsols de Sant Julià, que peso deu lliures, y los formatges ne donaran un per parròquia y que·ls pòrton de sí a vuit dies primer vinent a dit doctor. Lo tot se mane en pena del cot.

1668 agost 1

^{|236} Vuy, al primer agost de 1668, se a fet lo afor del blat y s'és aforat a coranta-y-sinch reals de moneda vuy corrent, y se mane ho entimin cada consolat a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat fasen pagar los que deuen las cargues de la sal de sí a diumenge primer vinent, y que pòrton los dinés al povill Rossell a Ordino. Lo tot se mane en pena del cot. Y que fasen pagar, tant los que són passats per la Çeu de Urgell comp los que auran pasat per qualsevol altra part, y procurón cada consolat saber tots los que saran pasats. Y si no volen dir la veritat, quel·s fasen pendre de jurament per lo balle. Lo tot en pena del cot. Y això se entén, lo pagar, del dia de Santcugesma fins a set de juliol, dia de Sant Ot, que pàgon tots los que auran pasat sal dins aqueyx temps.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo pa a sinch lliures al real, y que coménson a vendre a dit preu lo dia de Nostra Senyora de agost primer vinent, en pena del cot, y cada consolat ho entimo.

1668 agost 13

Vuy, als 13 de agost de 1668, arreste lo Consell que lo síndich Joan Antoni Rossell serco tres òmens de la Vall per anar a testificar a la causa se aporte ab la vall de Querol com són pasats per dita Vall y no·ls an fet pagar ninguna cossa de pasatge. Se mane en pena del cot.

Dit dia loteja lo Consell set lliures per parròquia o consolat, y dites les portaran en mà de dit síndich lo dia de Nostra Senyora de agost primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Encamp vagen demà dimarts a Canillo y fer pendre de jurament per lo balle a Joan Petit, Rusquet, lo fillastre de Asteve Naudí, Martí, del Tarte,r y Miquel Naudí, de Canillo, que los dits y en sa compania aportaven 21 carga[s] de sal, y de les dites no n'i a sinó tres de pagades, dos de Joan Pere Adallach y una de Martí, del Tarter. Lo tot se mane en pena del cot.

1668 octubre 25

Vui, als 25 de octubre 1668, arreste lo Consell que tots los que tenen orde de cobrar les pensions del[s] sensals que execúton dits dèbits, en pena del cot.

^{|236v} Dit dia arreste lo Consell que Joan Anthoni Rossell vaje ha trobar a Don Pau Areny lo més prest que pugue, y que li tracto lo que demane per lo canonge Badia, y si u pot acomodar ho acomodo del millor modo que pugue, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y vede lo pescar ab asparavés, teles y covets, en pena del cot, y pòrton los esparavés a casa dels cònsols.

Dit dia pose lo Consell lo cortò del vi novell y rebullit a nou dinés, y lo vell al preu mateix, y si n'i barregen, lo ajen de donar al preu del novell, y que coménson de vendre diumenje a dit preu.

Dit dia se mane a Rossell porto 4 pernills de deu lliures al tauler y dotse formatjes. Les dos y sis formatjes les bestrague Rossel y les altres dos y sis formatjes Pere Pal, y les tindran a compte pels estranys.

Dit dia se arreste que totes les parròquies adóbon los camins y senderons de quí a Sant Martí, en pena del cot.

1668 novembre 5

Vui, a 5 de novembre de 1668, areste lo Consell que lo [pa] vage quatre liures al real, véngon demà mateix.

Dit dia areste lo Consell que Toni Colat vage a la Seu, que s'enporte lo privilegi de les sensures, lo fase veure al senor bisbe. Vage demà.

Dit dia lleve lo Consell que no·s pugo pescar ab la línia com de lles demás tesures, y que se entimo demà, en pena dell cot.

Dit dia se mane als cònsols de Ordino que prenguen informació ab Jaume Areni i Juan Rotlan aserca dell cot s'és fet an aquesta Casa ha instància dells cònsols de la Masana. I dits cònsols de la Masana mànon a los dits anomenats se tròpien a la Masana per dijous primer vinent, en pena del cot.

1668 novembre 26

Vuy, a 26 de novembre 1668, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell que atès se deu al doctor Domènech una perna y sis formatges, y així a resolt lo dit Consell que la perna la dono la Masana, de pes de deu lliures, y també que fassen, so és, dos formatges ¹²³⁷ per parròquia que faran dotse formatges. De dits dotse, Ordino ne a de cobrar sis de temps pasat los tenie bestrets, així que de dits 12, dit Ordino ne cobrarà dos de la Masana y dos de Andorra, y los seus dos seran sis, y los sis restants Canillo, Encamp y Sant Julià los donaran al dit doctor Domènech. Y per dit ho portaran a Sant Julià fins a diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra. Y totes les parròquies seran iguals de les pernes y formatges fins vui, salvo Andorra que aurà de tornar una perna a Ordino per ser-los deguda de dues ne tenien bestretes y los dits sis formatges, lo qual los dits de Andorra faran dita perna al Consell de Sant Tomàs.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortò del vi, tant vell com novell, tot a un preu, que és a nou dinés lo cortò, y asò que no'l puguen vendre a més lo dit vell que dit novell de demà dimarts enlà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra eixecúton a Miquel Dolsa, de Santa Coloma, del gasto se li és fet del cot y recot, que ab tot és 5 lliures, 10 sous corrents, y que l'execúton, en pena del cot, se'ls mane. Y ab tot, se mane a Jaume Moles ho fasse sens dependència de ningú més, que així se li mane sots dita pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que per al Consell de Sant Tomàs los consolats pòrton a esta Casa vint-i-set perdius de les rojes, bones i rebedores, so és, Sant Julià ne farà set y les altres sinch parròquies quatre cada una. Y dit dia del Consell que Jaume Moles les rebo. Y lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1668 desembre 5

Vuy, als 5 de desembre del 1668, areste lo Consell que Juan Rosel vage a Siger y Tarascó y Ax, vage als cònsols de les dites viles a entimà l'orde del senyor vegé, Armenter

de Agilà, y altre orde porte de la reina de Espena²⁶⁴ y del virei, y que torno dits papés en mans de Toni Colat lo més prest sie possible, y que vage divendres primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y mane a Miquel Figat, de Lors, que tinge atenció a les mercaderies pasaran de Fransa que no les dexo baxà sens certificatòria, y dites certificatòries les age de marcà ab la vaqueta de la Vall y firmà en nom dels cònsols de Ordino. Y per sos trabals prenge sis dinés de cada firma. Y lo sobredit dia se mane a Calbó, de Soldeu, lo matex. Y lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia la Vall vote una misa de devosió a Sant Roc y a les ànimes, que los consolats les fassen dir lo més prest sie possible, en pena del cot.

1668 desembre 17

Vuy, als 17 de desembre de 1668, al Consell de Sant Tomàs, arreste dit Consell que les tres dobles se donaren en fira de Verdú ha Joseph Mateu, un del[s] arrendadors del General, se pagan dels dinés del Comú de la Vall an aquell que les a bestretes.

^{1237v} Dit dia de 17 de desembre de 1668 arreste lo Consell, atès que los arrendadors del General y del Dret de Guerra demanen nova impositió de les mules van a les fires, que vaje lo síndich Joan Antoni Rossell a Barcelona per véurer la pretentió tenen dits arrendadors contre de la Vall, y que y vaje de sí al primer de marts primer vinent, en pena del cot. Y que s'enporto los papers se auran de menester, tant del General comp del Dret de Guerra.

Dit dia arreste lo Consell que lo dit síndich vaje a trobar lo Jaume Joan Solans, de Arfa, y li dirà per part d'esta Cassa si li vol fer mersè de disposar-se per mirar y parlar ab lo canonge Badia sobre les pretentions té contre de la Vall, y que y vaje lo més prest se pugue, en pena del cot, y que y resolgue tot lo que's pugue, y que puga manar, si a de menester home ho hòmens d'esta Cassa, aquell o aquells que ben vist li serà.

Dit dia a bestret lo Consell al doctor Domènech setse lliures y deu sous, dich 16 lliures, 10 sous, les quals a de tenir a compte per la mija anyada de conducta, que caurà lo dia del Consell de Santcugesma primer vinent, y dites setse lliures, deu sous a preses Mijavila

²⁶⁴ En lloc de Espanya.

per donar-les a dit doctor, y cobrarà rebuda y portar-la he²⁶⁵ esta Cassa al primer Consell, en pena del cot.

Dit dia avem comptat ab los síndichs y també ab Mateu Moles, y avem pagat a tothom fins al dia present. Mijavila a de portar rebuda de Joseph Planes, procurador de Barcelona, y de misser Ignasi Marsal per una anyada de conducta, y de Planes per una anyada y mija, y també ten los dinés de l'home mort. Y és pagat fins per tot lo mes de desembre vuy corrent, inclusive. Al notari mossèn Guillem Areny li avem donat una dobla de or per estrenes y li avem pagat tots los jornals ab que, comp tinch dit, avem pagat a tothom. Y los cots, que pujen 1 lliura, 14 sous, resten en lo bo d'esta Cassa.

1668 desembre 18

Vui, a 18 desembre de 1668, areste lo Consell que atès que avem bestret tres dobbles al doctor Domènec, lo que ascote cada parròquia per a dit doctor, cada parròquia fasa mitja dobbla menos.

1668 desembre 30

|²³⁸ Vuy, als 30 de desembre 1668, areste lo Consell que atès en Puigserdà se a declarat alguna cosa sobre del plet de la vall de Querol, y lo procurador d'esta Vall se és apel·lat a Perpinià, a resolt dit Consell que vaje lo síndich Rossell a fer a eix plet lo que convindrà segons lo consell dels advocats portarà. Vaje a dit Puigserdà i, si menester serà, a Perpinià. Y asò a de anar lo més prest puegue, en pena del cot.

Dit dia vote lo Consell una misa de devoció del Sant *[Es]*perit, i que los consolats la fassen dir lo més prest sie posiblle, cantada com se use. Asò faran en pena del cot.

Dit dia lloteje lo Consell vuit lliures y deu sous per parròquia, dich 8 lliures, 10 sous, y dites portaran los consolats a dit síndich Rossell lo dia de Cap d'Any primer vinent per tot lo dia, en pena del cot.

1669 gener 20

Vuy, als 20 de janer de 1669, arreste lo Consell y pose lo cortó del vi a deu dinés, y que venguen demà a dit preu, y se mane o entimo cada consolat en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell al que estave a la despedida²⁶⁶.

1669 març 27

Vuy, als 27 de marts 1669, areste lo Consell que attès que lo procurador de Barselona scriu que Don Anton de Peguera torne attentar causa sobre de la lleuda del castell de la Bastida, y se resol se i vaje a Barselona, y que vaje lo síndich Rossell, y que vaje lo dia sie a son gust.

Dit dia areste lo Consell i lloteje deu lliures moneda corrent per parròquia, y que los consolats *[s]* les fassen portar en mà de dit síndich Rossell demà dijous per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y lloteje dotse pernills de carnsalada, y que sien de pes de dotse lliures, y també tres dotsenes de formatges, que serà cada parròquia dos pernills y sis formatges, y lo tot que sie cosa bona, y ho portaran a Sant Julià en mà del cònsol Joan Bonet i dit que·ls rebo, que qui no·ls portarà bons, que·ls los fasse cambiar. Y asò portaran fins a diumenge primer vinent. Lo tot se·ls mane en pena de dit cot.

Dit dia areste lo Consell lo Consell del Pagament per al Dimarts Sant tot primer vinent.

Dit dia areste lo Consell que attès que Dutort, apotecari de la vila de Ax, avie promès venir a servir de apotecari a esta Vall lo mes de setembre proppassat y si no és vingut, que Joan Colat, de les Caldes, li escrigue que la Vall se és resolta a cercar altre apotecari, y que no·l cal venir per dit efecte, y que sie servit donar orde en tornar les deu dobles de or se li son deixades. I dit Colat envie la carta als cònsols de Canillo, lo i remèton per persona segura. Lo tot se mane en pena del cot.

|^{238 v} Lo dia atràs dit areste lo Consell que attès que la parròquia de la Masana y los del quart de Pal tenen sarta quistió sobre de un tros de Solà, dit de Pal, an enpriuat, a resolt dit Consell, que atès los de Pal són vinguts a esta Casa, que per al primer Consell se tindrà a esta Casa, pòrton dinés per fer anar los vehedors a mirar dita diferència, y segons lo que auran vist, tant de una part com altra, *[portin]* papers i tot lo nesesari que, segons lo que nostre senyor los aspirarà, declàron al que dit de Pal, pòrton los dinés per sinch vehedors, que serà trenta reals, perquè lo de la Masana no entre per ser part. Y los cònsols de Ordino

²⁶⁵ En lloc de ha.

²⁶⁶ Assentament incomplet.

los faran avís als dits de Pal del dia hi aurà Consell vinguen a esta Casa. Lo tot se mane en pena del cot.

1669 abril 16

Vuy, als 16 de abril de 1669, arreste lo Consell que atès lo gendre de Pere Vila, de la Çeu de Urgell, apotacari, ha demanat si·l volen paro botiga de apotacari dins la Vall de Andorra, se arreste dit Consell de què vingue sempre sie de son gust, que la Vall li donarà cassa Andorra, o a les Caldes, y que Mijavila lo aviso. Y resol que lo que·s deurà fer si se li donava cassa franca y que u tracto lo millor que pugue. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Ramon Pontsernalt, dit Pere Babot, de Ordino, vaje divendres primer vinent a Fransa a portar los dinés de la quístia, y que se'n vaje a trobar a Monsiur Vergé, del barri de Tarascó, y dir-li li fassa mersé de fer-li tot favor per hi fer lo pagament, y si trobe persona segura que·ls envio a dit Vergé y escriurer-li fasa lo pagament. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que atès les parròquies de Canillo, Encamp y Ordino no an pagat la quístia per tenir la moneda curta se'ls mane, en pena del cot, que demà dimechres al vespre tingén ls diners en mà de Ramon Pontsernalt, dit Pere Babot, de Ordino.

Dit dia arreste lo Consell que atès los del quart de Pal an portats los trenta reals dalt dits, se mane a cada consolat los donon sis reals a cada veador, que són dits veadors de Canillo Calbó, de Encamp Geroni Mas y Martí, de Ordino Ramon Pere Babot, de Andorra Joan Torres Guillemó y de Sant Julià Joan Pal, Molines, y que·ls mànon vagen a fer visura al sobredit solà de Pal de sí als dotse de mayg primer vinent, en pena del cot de la Terra.

²³⁹ Lo dia atràs dit de 16 de abril 1669 areste lo Consell y arende lo prat té a Encamp, que és estat de casa del Rector, a Germà Pal, àlies dit Rector, per lo preu de tres lliures i sis sous, so és, de plata. Dit arendament és per lo temps de un any, entenent, enperò, que dit any se conte des de Santa Maria de marts proppasada fins a Santa Maria de marts de l'any primer vinent que sirà 1670. Lo tot, al pacte y paga que conté atràs a altre arendament de dit prat a 10 de marts 1668, 3 lliures, 6 sous plata, y per dit arendament, per no ésser dit Rector, lo a pres Joan Pal, Pont, per dit Rector*²⁶⁷. Als 15 de desembre

de l'ani 1670 a pagat Germà Pal per dit arendament del prat, a bon comte, trenta-y-nou reals moneda corent, diem 3 lliures, 18²⁶⁷.

Dit dia areste lo Consell que atès se veu molts abusos se fan de gugar, tant als ostals com a plases ni altres parts, y en particular se juge dient los offisis, y així areste dit Consell que d'esta ora en avant se lleve no·s pugue jugar a ningun joch de envit a una part ni altra, ni tanpoch als ostals se pugue jugar a ningun joch, tant de envit com altres. Lo tot los consolats ho intimaran cada un a ses parròquies. Lo tot se mane tenir y servir en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y loteje quatre pernills de onse o dotse lliures de pes y que los pòrtón Canillo un, Encamp altra, y Ordino, la Masana una altra cada parròquia, y que les pòrtón de sí a dilluns dematí primer vinent a Sant Julià a casa del cònsol Bonet, en pena del cot.

1669 maig 15

Vuy, als 15 de maig de 1669, arreste lo Consell que los cònsols de Sant Julià y Joan Colat, de les Caldes, sércon cassa y un tros de ort per lo apotacari Miquel del Duch, y que ho miron y resolguen lo preu de la cassa y ort de sí a vuit dies de vuy en avant comptadors, en pena del cot.

Dit dia loteje lo Consell dotse reals y mig per parròquia, y que cada consolat los porto als cònsols de Andorra de sí a diumenge primer vinent, en pena del cot.

1669 juny 3

Vuy, als 3 de juny de 1669, al Consell de Santcugesma se a feta anominatió de mostasafs, veadors de aigües y capitans. Són los següents:

Primo, a Canillo mostasaf Miquel Som, y per mort d'ell los cònsols presents y venidós, veador de aigües Andreu Rossell, Peliser.

A Encamp mostasaf Joan Pal, Pont, veador de aigües Joan Tribala.

A Ordino mostasaf Jaume Call, veador de aigües Pere Pal.

A la Masana mostasaf Pere Bons, Querol, veador de aigües Antoni Call.

²⁶⁷ Als 15 de desembre... diem 3 lliures, 18 *afegit al marge esquerre en sentit perpendicular a la resta del text.*

|^{239v} Andorra y les Caldes mostasaf Joan Colat y Dolsa, de Santa Coloma, y dit Dolsa veador.

A Sant Julià mostasaf Andreu Bonet, de Axir/*i*/vall, y veador lo mateyx Bonet. Capità de Canillo Andreu Call, Pontsernalt.

A Encamp Nicolau Pradet capità.

A Ordino capità Nicolau Torres, Gené.

A la Masana capità Giraut.

Andorra capità Nicolau Escabrós.

A Sant Julià Bernat Capdevila, de Sertés, capità.

Dit dia arreste lo Consell que·s fasa visura per cada parròquia ha hont se trobarà blat per la neseditat tenim tanta, y de li hont se'n trobarà que·l segrèston. Y per a fer dita visura se anomene les persones següents, y que vagen demà dematí, en pena del cot: Primo, de Canillo que vaje Joan de Naudí, cònsol de Canillo, y Nicolau Areny, conseller de Encamp, fasen la sobredita visura a la parròquia de Canillo y de Encamp. Ítem, ha Ordino Ramon Call, Pere Babot, cònsol, y de la Masana Joan Bons, conseller, fasen la visura a Ordino y la Masana. Ítem, Andorra Matia Constantí, cònsol, y Joan Bonet, cònsol, la fasen Andorra y Sant Julià. Y lo blat se trobarà, que los dits visuradors entímon de li ont se trobarà que·ls mànon, en pena del cot de la Terra, que·l venguen a una dobla de or per cada carga y només, y que no·l puguen sinó als abitants de la Vall. Y los dits visuradors ne donaran avis un a altre del blat se trobrà.

|²⁴⁰ Dit dia arreste lo Consell y pose la lliura del pa a sis dinés y malla, y que venguen demà mateyx en pena del cot, y cada consolat ho entimo ab la sobredita pena.

Dit dia pose lo Consell sobreposats a l'offisi de perayres Joan Colat y Masià Moxella, tots del lloch de les Caldes, sobreinstant Masià Albiell, pesadors Joseph Guitey, pesador a les Caldes, Andorra Gabri/*e*/l Moles, pesador, a Sant Julià pesador lo Morer, y en tot lo demás seguiran l'orde conforme està a la ordenatió. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y mane als síndichs són vuy que vejen los negosis ten esta Cassa a Barselona y Perpinià, y també miron lo que demane lo canonge Badia, y tant unes coses comp altres les vejen y aconsellon²⁶⁸ ab los advocats d'esta Cassa, y que u

²⁶⁸ En lloc de aconsellon.

conponguen del millor modo y manera puguen, que lo Consell tindrà per fet tot lo que dits síndichs faran.

Dit dia arreste lo Consell que cada consolat fasen adobar los camins, sendés y senderons y camins de muntanya, los que seran nesesaris. Y que sien adobats de sí diumenge primer vinent en pena del cot. Y los de camins de les muntanyes per al dia que la neu ne serà fora.

Dit dia arreste lo Consell y vote una misa de devoti/*ó*/ per cada parròquia, y que la fasen dir lo més prest se puegue. Se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y loteje sis lliures per parròquia, les quals an de servir per pagar la botiga de l'apotacari, y les quinse lliures se an de donar a l'apotacari, y restarà bo pagat lo susdit 2 lliures, 10 sous, 5. Les sobredites sis lliures portaran en mà dels cònsols de Sant Julià per al dilluns de Santcugesma primer vinent, en pena del cot, y dits cònsols de Sant Julià pagaran al/*s*/ que an treballat la dita botiga y a l'apotacari, y auran pagat la mija aniada de la Cassa.

1669 juliol 27

|^{240v} Vui, als 27 de juliol 1669, vote lo Consell una missa cantada per parròquia a les ànimes ab absoluta, ha invocasió de l'Esperit Sant, y que cada consolat la fase dir lo més prest que puegue, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi a sou, y que venguen demà mateix.

Dit dia pose lo Consell lo pa ha sinhc lliures al real, que·s a 10 onses la qüerna, y que·s vengue al dit preu a mitg agost.

Dit dia fa lo Consell lo afor del blat a una dobla la carga.

Dit dia loteje lo Consell tres dobles per parròquia, y que les donon a Rossell y Mitjavila, de quí al dia de Sant Borthomeu primer vinent, en pena del cot.

Dit dia de mane a Bortomeu Calbó y ha Joan Torres que dintre vuit dies se conferesquen ab los demás veadors de l'any passat, y de quí al dia de Sant Llorens fassen declaració de la causa del quart de Pal ab la parròquia de la Massana, tot junts, en pena del cot, y que tots se tròpien assí en Andorra als 2 de agost, tant los veadors com les parts per a informar. Lo tot en pena del cot, y feta que sie la declaració, entímon una còpia a cada part, i·ls mànon, en pena del cot de la Terra, ajen de estar al dit dellà.

Dit dia mane lo Consell als cònsols de Sant Julià donon sinhc formatjes y una perna al doctor. La perna sirà per una endarr[e]rida, los formatjes se'ls tindran a compte per una [a]ltra vegada, en pena del cot.

Dit dia loteje una perna a Ordino y ab altra que'n deu Andorra, que Tomàs Pal les dono de part d'esta Casa a mosur Bergés, y també los cònsols de Ordino bestraguen sis formatjes, en pena del cot, y les pernes péson deu lliures.

Dit dia arreste lo Consell y se mane als cònsols de la Massana, en pena del recot, fassen traure lo bestiar an posat al solar de Pal, y que no innòvon cosa que primer no sia vista, y de la mateixa manera mànon al manador entímo als de Pal lo mateix al quart de Pal, en pena del cot.

1669 agost 19

Vui, als 19 de agost 1669, pose lo Consell que de sí en avant se dono sis lliures de pa al real, y dotse onses a la quèrna, en pena del cot. Y lo pa de forment a quatre lliures al real, vuit onses a la quèrna. Lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que la un dels dos sindihcs, quan tinguen ocasió, fassen notori al senyor bisbe que los soldats del castell de la Bastida roben palesament al camí real.

²⁴⁷ Dit dia al Consell de la Vall és entrat Pere Bons, àlies Querol, de Sespony, y com ha sindihc de la parròquia de la Massana s'és apel·lat de una sentència los han donat los sinhc veadós de la Vall, la [dita] porte al quart de Pal. Lo Consell declararà quant li serà ben vist, y se mane a la parròquia de la Massana y quart de Pal no innòvon ninguna cosa, en pena del cot, ni posar bestiar al solà.

1669 octubre 4

Vui, als 4 de octubre 1669, arreste lo Consell que lo senyor bisbe avise dilluns vol pujar, se mane als cònsols de Sant Julià que demà disapte envíon tres cavalcadures ab albardons y ben acomodades. Y diumenge, los de Andorra ne envíon dos, y les demés parròquies una cada parròquia per dit dia, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que los cònsols de Andorra previnguen estable per a les cavalcadures y erba ho blat y sivada, en pena del cot, y també se'ls deixe en cap de fer pastar una carga de forment.

Dit dia se arreste que los cònsols y consellers de Sant Julià fassen portar dos cargues de vi que sie bò, y mitja lliura de pebre y dos lliures, pohc més o menos, de clavell y canela dos onses.

Dit dia arreste lo Consell que les parròquies de Encamp, Canillo y Ordino envien un moltó tarsat ha Andorra, y Andorra y la Massana una perna per parròquia, y que u tinguen los moltons d'ora diumenge anit Andorra, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que dilluns dematí pòrton dos formatjes per parròquia.

Dit dia arreste lo Consell que [ca]da parròquia pòrton un capó, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que cada parròquia pòrton ho tinguen prest, dilluns, un moltó tarsat que sie bo, una bona cordera y dos capons, un vell y un jove, en pena del cot.

Los que an de anar a rebre lo senyor bisbe dilluns dematí: de Canillo Mora, de Encamp Joan Anthoni, de Hordino Joan Soler, de la Massana Joan Rossell, de Andorra Antoni Calba, de Sant Julià Guitart. Y per a dit dia se arreste Consell per a dematí.

Dit dia arreste lo Consell que dilluns dematí cada parròquia pòrton quatre ducats de plata, en pena del cot.

1669 octubre 7

Vui, als 7 de octubre 1669, arreste lo Consell Junta per a demà per acabar de resebre los comptes: de Canillo Pere Pont, Encamp Joan Antoni, Ordino Ramon Guiem, la Massana Joan Rossell, Andorra andós los cònsols, Sant Julià Jacinto Gallart.

^{247v} Vui, detràs dit, arreste lo Consell, suposat se són obertes Corts, arrahonadós pels primers vuit dies ha Ramon Guiem y Joan Antoni, y l'altra semmana Pere Pont y Areny, y si acàs no podie arribar Joan Antoni que servesque Areny per dit efecte sempre que serà avisat. Lo tot en pena del cot.

1669 octubre 8

Vui, als 8 de octubre 1669, arreste la Junta que los cònsols y consells de Andorra junts ab los arraonadós quant lo senyor jutje y veguer sien assí que júron com les demés vegades y de observar tot lo que en semblants ocasions se acostume, en pena del cot.

Vui, dia susdit, arreste la Junta y loteje nou lliures y mitja per parròquia per a pagar 53 lliures, 15 sous y nou se a fet per lo gasto de la pujada del senyor bisbe, y lo restant a

les 52 lliures reste bò a la Vall per los gastos esdevinidors, y dit llot ajén de pagar al Consell primer passat Sant Lluch, en pena del cot.

De tot lo damun dit gasto reste bò ab mans del cònsol de Andorra: blat tres mesures forment, 25 pans forment, onse justies y dos cortons de vi, formatjes dos, carn de moltò reste bona, lo cònsol de les Caldes o [dirà] 8 lliures primes*.

1669 octubre 14

Vui, als 14 de octubre 1669, arreste lo Consell que de quí en avant que no's pugue pescar, y que pòrton los esparavés a casa dels cònsols, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que si los cònsols y consellés de Ordino an cobrat resposta, arreste Consell de Pagament per al dijous antes de Sant Simon, y sinó per al dia que los cònsols y consellés de Ordino avisaran, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que coménson diumenge primer vinent a vendre lo vi a deu dinés lo cortó del vi, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que totes les parròquies pòrton lo moltò, borrega y los dos capons en mans de Jacinto, de Sant Julià, y que rebo dit bestiar, y si acàs n'i avie ningun cap no fos a propòsit, lo cambie de llí a ont ne trobarà, y lo qui l'aurà enviat sie ab cot. Assò de sí a divendres primer vinent, en pena del cot, y que i vaje dit Gallart a presentar-lo a monsenyor de part d'esta Casa disapte primer vinent.

1669 novembre 4

Vui, als 4 de novembre 1669, arreste lo Consell que Ramon Ponsernalt, dit Pere Babot, vaje a fer lo pagament de la quístia, que cobro rebuda. Y antes de fer ninguna cosa, que's veje a mosur Vergés, y que vaje disapte. Y les parròquies que no tindran lo diner a propòsit que fins dit dia lo cambion, y si de quí en avant se pert serà a gastos del[s] que auran donat lo diner. Lo tot en pena del cot.

^{|242} Dit dia arreste lo Consell Junta per a dijous, ora deguda, primer vinent per ha cercar uns papers del General: de Canillo se mane Pere Pont, Mora, Encamp Joan Antoni Pont, de Ordino Guillem Bons, de la Massana Fonta, de Andorra Jaume Moles y Aldiàs, de Sant Julià Jacinto Gallart, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que si lo capità del castell de la Bastida fa coses que no's deguen fer, los cònsols diguen al senyor balle prengue informacions de les persones que

seran estades molestades de qualsevol cosa que sie de tots los que van y venen, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que quant lo senyor balle arribo a les Caldes lo cònsol Matia Constantí li digue prengue de jurament al sastre, digue la veritat del que sab del flequer de Encamp. Lo tot en pena [del] cot.

Dit dia arreste lo Co[n]sell y se mane a tots los consolats, totem generalment, adóbon los camins reals y senderons de quí a 20 del present mes, y lo que és de ne[se/ssitat] luego, en pena del cot.

1669 novembre 7

Vuy, a 7 de novembre de 1669, a la Junta avem mirat papés per lo dell General:

Primo, una sòplica en pergami provoïda dell deputat lo an 1523*.

Ítem, una còpia en paper de ll'enperador Carlos dell propi ús*.

Ítem, un tramsunto en paper dell General consedit l'any 1561*.

Ítem, altra còpia de les confirmasio[ns] dels privilegis de ll'ani 1599*.

Ítem, altra còpia de una carta dels deputats de 1566*.

Ítem, altra còpia consedida lo any 1593*.

Ítem, original dell rei Phelip consedit lo any 1564*. És a Barselona al procurador²⁶⁹.

Ítem, unes letres de la Diputació de ll'any 1595*.

Ítem, una sentència en pergami de les vitualles de ll'any 1693²⁷⁰*.

Ítem, altra sentència dell General de l'any 1694²⁷¹*.

1669 novembre 25

Vui, als 25 de novembre 1669, arreste lo Consell y pose lo cortó del vi a sou, y que venguen dimecres primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que per lo Consell de Sant Tomàs cada parròquia porto 4 perdius y la parròquia de Sant Jolià ne porto set, en pena del cot, y que sien de les roges, [en mans de] Jaume Moles.

²⁶⁹ És a Barselona al procurador *afegit posteriorment*.

²⁷⁰ Probablement en lloc de 1593.

²⁷¹ Probablement en lloc de 1594.

Dit dia arreste lo Consell que quant un síndihc veje ho tingue ocasió que ninguna persona vaje a la vila de Ax, y que li fassen procura per a què, en nom de la Val, dono una intima a mosur Dutart que, dintre los dies a ell ben vist [*sien*], torno les deu dobles a la Vall, y quant no, li faran vendre a l'encant lo que ell té assí, y lo que faltarà aniran a demanar-ne justícia aquí, en pena del [cot].

1669 desembre 16

|^{242v} Vui, als 16 de desembre 1669, al Consell de Sant Tomàs, arreste lo Consell y loteje tres pernes per parròquia y, de aquelles, que n'i aje una cada parròquia de vella y que peso deu lliures, nou lo manco, y les novelles tretse lliures, y que procuron a serrar-les de les més aixutes, y que les pòrtan de quí a la vigília de Nadal en mans de Jacinto Gallart, y que les pòson ab part que's puguén eixugar, y així mateix vuit formatjes per parròquia, en aquells se'ls ne aje de tenir en compte, sis a Sant Julià y sis a Ordino y los demés seran iguals les parròquies, y que los síndihcs los prenguen per al que sie menester y vejen sie convenient, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que tots los antoixants del cap del prat de Guillem Areny fins a la creu de la Riberola que adóbon lo camí que stigue bé, en pena del cot, de quí a la vigília de Nadal, y lo camí del col[l] de Caldes.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo cortó de vi a tretse dinés, y que venguen dimecres al dit preu. Los consolats o entímon en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y presente lo puesto del col·legi de Tolosa a Francisco Sucarà y Pujalt, de Andorra, y que li dono los papers que aurà menester la Junta, que són: de Canillo Pere Pont, de Encamp Joan Antoni, de Ordino Guillem Areny, Rosell, de la Massana Joan Rossell, de Andorra Matia Constantí, de Sant Julià Jacinto Gallart, per a dematí, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que's dono a Guillem Areny, notari, per les estrenes que, en semblant dia, li acostume donar. Li donon una dobla*.

1669 desembre 17

Vui, als 17 de desembre 1669, entregue la Junta a Pere Pal, de la Cortinada, los papers favorables per la plassa del col·legi de Tolosa, són los següents:

Primo, una declaració y sentència del parlament de Tolosa en pergamí de 18 de abril 1610, signada de mà [*de*] l'infant.

Ítem, altra en pergamí de 10 de febré 1633, signada del dit.

Ítem, altre arrest en pergamí de 22 de mars 1633.

Ítem, altre en pergamí de 12 de abril 1633.

Ítem, altre en pergamí ab sello de seda vermella de 12 de juliol 1605 fir[*mat*] del rei.

Ítem, altre de pergamí firmat del rei als 29 de janer 1633, ab cera groga.

Ítem, altra en paper de requisició per Bernat Rossell.

Ab tots, set.

1670 gener 31

|²⁴³ Vui, als 31 de gener de l'ani 1670, pose lo Consel lo cortó del vi a quinze dinés, y que venguen demà al primer de febré.

Dit dia vote la Val una misa de devosió per paròquia per invocas[i]ó del Sant Esprit, y una ansolta cantada per les ànimes de Purgatori, y que los consolats les fassen dir lo més prest que pugen

Dit dia pose lo Consel lo pa a sinc liures al real, y que vengen demà, y los cònsols que ho entímon tots a ses paròquies.

Dit dia areste lo Consel que totes les paròquies donon, de así als nou de febré, al senor mege Domènec vint-i-un real am bona moneda corent, lo qual los atindrà lo dit doctor a comte a la conducta, y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra, y los dits dinés que's pòrtan en mans de Jasint, de Sant Julià.

1670 febrer 28

Vui, als 28 de febré 1670, areste lo Consel lo Consel de Pagament de la Quèstia del senor bisbe per lo Dimarts Sant, y tots los consolats pòrtan bona moneda, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consel que atès que lo canonge Badia demane a la Val ho a particulàs cinquanta dobles y areste dit Consel que y vage Gilem Areni, de Ordino, y que y vage de así a diluns, y que parlo am lo síndic, y que s'o agúston los dos conforme coneixaran que convindrà, y lo dit síndic s'enporte los coderns, són tres. Los dits coderns a tornat Gilem Areni a la Junta 15 de marts²⁷².

²⁷² Los dits coderns... 15 de marts *afegit posteriorment*.

Dit dia lotege la Val una dobla y miga per paròquia, y que·s dono de así a [divenres] per tot lo dia, en pena del cot de la Terra, y que·s donon al pubill Rosel.

Dit dia se areste que rebut age les sobredites dobles, que vage a Barselona sobre lo plet ten la Val am lo General.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que per al Consell del Pac apàron de dinar, en pena del cot.

1670 març 15

Vuy, als 15 de marts 1670, areste la Junta que atès que trobam que per a cobrar o a compliment de les 50 dobles promeses per Paula Serret sobre de les questions de la lite sobre del senyor canonge Badia, trobam som cobradores nou dobles i mitja, per rahó de les quals mane dita Junta a Call, del Tarter, sàpie, ab lo senyor balle Adallach, si deu ninguna cosa a dits senyors, que ho guarde per dites nou dobles y mitja. Y que dit Call o dit Adallach se'n vagen al Consell si n'í a prest, sinó ab Guillem Areny, que si deu fase debitori a dita Vall, y dit Areny li fasse rebuda en nom de dita Vall per dites 9 dobles ½ . Y així mateix se mane a Joan Soler, de Ordino, fasse lo mateix si Tomàs Babot diu així mateix se veje com està dit, y·s fasse lo dalt dit. Lo que en tot se mane en pena del cot de la Terra.

1670 abril 1

^{|243v} Vuy, al primer de abril 1670, al Consell del Pagament, areste dit Consell que de así a disapte primer vinent, que cada consolat porte sis lliures moneda corent a casa Joan March Moles Andorra, y dites sis lliures se'ls tindran a compte al pach de Santcogesma a l'ascot, comprenent a tot, com diu a dit ascot, les 21 lliures, 10 sous, 4 de la quístia com diu a dit ascot. Ab tot faran dites 6 lliures, sous per dit consolat. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Lo que sobrarà, pagades les 21 lliures, 10 sous y quatre a la quístia, serà a bon compte per pagar lo gasto als cònsols de Andorra.

Dit dia areste lo Consell i llostege sinch pernills de carnsalada, i que sien de onse lliures de pes, so és, per parròquia, també sinch dotsenes de formatges, que serà sinch pernes per parròquia y deu formatges, salvo Ordino que a de fer sis pernes, que la perna fa ademés se li tindrà a compte a altre lloc. Així que dites sinch pernes y sis formatges los consolats les ajen de portar de sí al dia de la segona festa de Pasqua de Resurrecció primer vinent.

Lo tot portat a Sant Julià a casa Hiasinto Gallart, en pena del cot de la Terra. Ítem, Ordino, com és dit, fase les 6 pernes i los formatges dits. Los tots fan 60 formatges y 31 perna.

Dit dia areste lo Consell que lo síndich Rosell vaje a la Seu de Urgell per véurer lo de les escomunicacions, y que i enllestesque lo que puege. Ítem, y també s'enporte la pòlisa té feta lo procurador de monsenyor per la quèstia y menjeria, que si·s pot fesse fer rebuda firmada de monsenyor, so és, per 200 lliures, sous de quèstia y 28 lliures, sous de menjeria, lo tot moneda corrent, y que vaje, si pot, demà mateix o demà pasat.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Encamp que attès que Germà Pal tingue arendat lo prat és estat seu a Encamp o Joan Pal, Pont, per ell per lo preu de 3 lliures, 6 sous plata per lo any passat, que dits cònsols entimon a dit Rectorat o a dit Pont, que per al Consell de Santcogesma primer vinent pòrtan dits dinés de dit arendament a esta Casa, o portar fasen, en pena del cot de la Terra, se'ls mane, tant a dits cònsols ho entimon com als dits Rectorat o Pont.

Dit dia areste lo Consell que attès que la plassa del col·legi de Tolosa la Vall ne a fet gràcia al student de Sucarà y la a trobada proveïda, y trobant-se lo síndich de esta Casa, Rosell, trobant dita plasa en plet, so és, que estave provoïda, y a convingut prosoir per plet o enviar a París. Y *[si]* hi a gastos i se n'espere fer, que dit síndich o altre per esta Casa prosoesque la causa avant, que la Vall està a tot, *etcètera*.

1670 maig 19

^{|244} Vuy, als 19 de mai de l'ani 1670, al Consell de Santcugesma, se a fet anominació de mostafasos y capitans, veados de aigües:

Primo, a Canillo mostafàs Pere Pont, Mora, veador de aigua Toni Bonit.

Ancamp mostafàs Joan Antoni Torres, veador de aigua Micolau Areni.

A Ordino mostafàs Joan Solé, Ramon Guiem, veador Tomàs Pal, Bavot.

A la Masana mostafàs Joan Bons, veador Joan Rosel.

Andorra mostafàs Jaume Mateu y Toni Calba y veador Jaume Mateu.

A Sant Julià mostafàs Josinto Galart, veador Joan Fransès Rosell.

Capitans:

A Canillo Rusquet.

Ancamp capità Pere Bringué, dit Poro.

A Ordino capità Cal, de Lorts.

A la Masana capità Coma.

Andorra capità Fransès Cal, dit Vidal, de Angordani.

A Sant Julià capità lo Pubil, de Aixoval.

Lo dia dalt dit a tornat Rosell los papers tenie a esta Casa, salvo los que són quedats a Tolosa per la plasa del col·legi que són en mà de mosur Gros, [mestre] de Tolosa. També n'hi a en Barselona, los que contenen ab un paper és notat als plechs del[s] papers o privilegis del General, a la caixa.

Dit dia pose lo Consel sobreposats a Joan Montània y Joan Pui, dit Busquet, per lo ofisi de paraires, tots del loc de les Caldes, pesadós a les Caldes Masià Muxela y Andorra Miquel Duran, y a Sant Julià Miquel Capdevila, dit lo Reiet, y en lo demés segueixen l'orde conforme està en la ordenasió. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nota que Rectoret, de Mosquera, o per mà de Joan Rosell, de Encamp, a pagat los trenta-tres reals de plata devie per lo arendament del prat de l'any passat. I dit dia se li an arendat lo dit prat per lo any present per lo mateix preu plata 3 lliures, 6 sous.

^{|244v} Dit dia lotege la Vall set liures y miga per paròquia, y que los cònsols de quada paròquia les pòrton per totes les festes de Santcugesma, en pena del cot de la Terra, de así al dia de totes les festes de Santcugesma, y les sinc paròquies les pòrton a casa de Rosel, de Ordino.

Dit dia se mane a Joan Antoni Rosel, de Ordino, vage a la Seu per veure si porà casà lo de les escomunicacions, lo qual trauen letres agravatòries, y que y fase lo que convingue, y que y vaje tan prest que puge.

1670 juliol 20

Vui, als 20 de juliol de 1670, aforat lo Consel los blats fiats, y posen la carga a trenta-y-tres reals, y que los cònsols ho entímon a ses paròquies que ningú no u pugue fer pagar a més, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel y se mane als cònsols de Canilo y de la Masana y de Sant Julià que fasen pagar los que deuen als sensals que fan a esta Casa, so és, a Canilo que los cònsols aixecúton a Martí, del Tarté, y los cònsols de la Masana que fasen pagar a Cam, y los de Sant Julià que fasen pagar a Rival, de Nagual, y a Tolse, y asò que aixecúton y ls fasen pagar de así al dia de Sant Jaume primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que los cònsols de Sant Julià donon una perna de pes de deu liures y miga dosena de formages, y les donon al mege.

Dit dia areste lo Consel que Joan Antoni Rosel vage a la Seu per veure lo de les escomunicacions y entar²⁷³ causa si convé, y que vage lo més prest que puge, y això se li mane en pena del cot de la Terra, ho si milor ho pot acomodar.

Dit dia vote lo Consel una misa de devosió envocasió de l'Esperit Sant, am una amsolta cantada, y que s digue lo més prest qu[e] s pugo dir, en pena del cot de la Terra, y asò per pa[r]òqu[i]a.

1670 setembre 9

Vuy, als 9 de setembre 1670, areste lo Consell que atès que tenim nova hi a bisbe elegit de Urgell, trobe la Vall y areste que Antoni Pal, Mitjavila, vaje a Barcelona a besar-li les mans y donar-li la norabona per part de esta Casa, y també tractar-li alguna cosa sobre de la vegueria, y també al senyor doctor misser Carbonell també li donarà la norabona de la plassa ocupe del Real Consell y lo degut agrahiment del temps a servit de advocat a esta Vall, y que sempre de sa mà ne esperam tot favor, y també que condoesque advocat, aquell que dit doctor Carbonell lo aconsellarà, conforme lo instruhirà Rosell, de Ordino, que anirà a dit Mitjavila a parlar-li asò. Si dit Mitjavila pot anar dins dos o 3 dies, o 4 dies lo més llarch, quant ell no pugue anar, areste la Vall que vaje Joan Soler, de Ordino, y fase lo que dalt és dit, y que prengue la instructa de dit Rossell. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consel lo pa a set liures al real, que s quatorse onses la qüerna, y lo forment deu onses la qüerna, y que venguen demà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consel lo vi novel y vi bolit a deu dinés lo cortó, y los cònsols ho entímon a ses paròquies, en pena del cot de la Terra.

^{|245} Dit dia se lotege una dobla per paròquia y que s dono en mans de Joan Antoni Rosel, de hasí a digous primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que los cònsols de Sant Jul[i]à, de así al primer Consel, pòrton ho fàson pagar los capons que les paròquies van bestraure quant lo col·lector vingué per pendre po[s]esió de la Cambra Apostòlica, y asò se ls mane de pena del cot de la Terra.

²⁷³ Probablement en lloc de instar.

1670 octubre 2

Vui, als 2 de octubre 1670, arreste lo Consell que de sí en avant, fins al dia de Nadal, ningú pesco a les riberes tant com los bens duren ab ninguna cosa, sinó ab la linya, y que tots pòrton los esparavers a casa dels cònsols. Lo tot en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y manen a cada consolat que mànon als veadors vagen a vesurar Ansalonga sobre una diferència de una paret té Tor ab Guillem Salezart, y que vagen dimecres primer vinent, en pena del cot.

Dit dia fa lo Consell anominació de sisena per balle del senyor bisbe, a sede vacant:

Primo, ha Canillo Andreu Rossell.

Ha Encamp Joan Pal, Pont.

Ha Ordino Pere Pal.

A la Massana Joan Pere Sabater.

Ha Andorra Anthoni Calba.

Ha Sant Julià Andreu Bonet.

La dita sisena se dono ha Rossell, de Ordino, per a què la presento al senyor col·lector, y se ell no va a Barcelona, la dono a la persona que a ell li aparegue que anirà a Barcelona. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell per arraonadors, atès que les Corts se són obertes vui, primo, la primera semmana Guillem Bons, Joan March Torres, a la segona Pal y Calbó, y que los últims anomenats, si ve a dos ho tres, ajen de continuar. Lo tot en pena del cot.

1670 octubre 10

Vui, als 10 de octubre de l'ani 1670, *[arreste lo Consell]* que lo dia de Tosans agen de venre tot lo vui, tant vi novel com vel, a deu dinés lo cortó, en pena del cot de la Terra, y que los cònsols ho entímon tots a ses paròquies.

Dit dia areste lo Consel que sempre que lo Senor de Monclar avisarie que anàsem a parlar am el, que Joan Antoni Rosel vage a parlar am el y fer consert am los de Querol, y que vage, en pena del cot, y que fase y ho agusto al mior que puge.

Dit dia areste lo Consel y se mane als cònsols de Andorra que pòrton lo morté que's a les Caldes, que musur Dutar y ten, y asò que'l pòrton de así al primer Consel, en pena del cot.

1670 novembre 24

Vui, als 24 de novembre 1670, al Consell de Sant Andreu, arreste lo Consell que los cònsols de Sant Julià tornen resposta al doctor Domènehc, que del que demane de la conduhcta, que fins al Consell de Sant Tomàs no se li pot tornar resposta.

Dit dia arreste lo Consell que Rossell escrigue al doctor Guiot que si vol la conduhcta de la Vall als pactes del doctor Domènehc o ajusto del millor modo que puegue.

Dit dia areste lo Consell, que attès en lo terme de Ballestar, o camí de ramades des de Anseral Aravell, se féu alguna peniora als fills de Joan Esteve, de Anguardany, per un bestiar de llana menaven, que Joan Antoni Torres o Rosell, de Ordino, ho miron, y quant bàixon a la Seu de Urgell, vejen de enllestir-ho lo millor puguen, que lo camí de ramades [no s']afusco, si gasten res la Casa ho pagarà. Se'ls mane en pena del cot.

^{|245v} Dit dia se areste que per al Consell de Sant Thomàs que és lo dilluns antes de dit dia, se porte 25 perdius, so és, quatre per parròquia, salvo la parròquia de Sant Julià ne deu portar sinch, so és, los tots de les rojes. Asò se mane en pena del cot de la Terra.

Dit *[dia]* areste lo Consell arest de camins. Que cada consolat fase manar a ses parròquies que totom adobo los camins com se acostume, camins reals, senderes y senderons, fer apartar pedres, mates y adobar aigüeres. Se farà fins al dia de Nostra Senyora de avant primer vinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se mane als cònsols de Canillo que fasen adobar lo pont de Santa Creu fins al primer de juny primer vinent, en pena del cot.

Dit dia se mane als de Aniós y de la Masana que fins al Consell de Sant Thomàs fasen adobar les palanques, so és, de Aniós y de la Masana. Los cònsols de dita parròquia los ho fasen intimar, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp mànon als qui an de adobar alguns bonins hi a a la paret del prat de Morató, més amont del puy d'Encamp, fins a dit dia de Nostra Senyora, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana mànon al qui és la sigla pase dejós lo barricó de Vidal, del Pujol, que de dita sigla ne còbron, ben cuberta y ferma, tres broses o canes además del que és ja cubert. Asò faran al Consell de Sant Thomàs, en pena del cot de la Terra.

1670 desembre 15

Vuy, als 15 de desembre 1670, al Consell de Sant Thomàs, areste lo Consell que sobre de la qüestió té Joan Bonet ab Toni Senturer, teixidor de lli, los dos de Sant Julià, sobre de posar pedres ab lo carro ab los bous per lo camí qui va de Sant Julià Aixirovall, y los de Sant Julià li an feta visura y li an fet, diu, cot al dit Santurer, lo dit Consell mane Antoni Pal, Mitjavila, y Joan March Torres y Moles ojen les parts, y si u poden igualar, o fasen, o quant no, informats sien del que a passat, que u porten a esta Casa per a què se mirarà. Asò se'ls mane en pena del cot. Asò faran fins a 8 de janer 1671.

Dit dia areste lo Consell que attès se deu un pernill y sis formatges al doctor, que los tres formatges Joan March los a fets, que cobro nou sous de la bossa de la Terra, y Guitart, de Joverri, donarà los altres tres, també cobrat nou sous de dita bossa, també lo pernill lo i farà la parròquia de Canillo, que sie vell i bò, de pes de deu lliures, i que l pòrton a Joan Antoni Torres a Encamp dimecres primer vinent per tot lo dia, en pena del cot. Y per pagar dit pernill a dit doctor, lo i farà portar, o los cònsols de Sant Julià ne pendran un n' i a Andorra que Joan March Torres lo farà donar per compte de Joan Antoni. Y dit Joan Antoni se aturarà lo dit de Canillo, y tot junt, pernill y los tres formatges, los cònsols de Sant Julià ho donaran a dit doctor Domènech per lo que [a] dit [és] degut, y també lo desconduiran agraïnt-li temps nos a servits. Asò faran demà dimarts en pena del cot.

Dit dia areste dit Consell que dits cònsols de Sant Julià diguen al barber mossur Laforest que's tingue per descondoït de aquí avant, també donant-li lo degut agraïment. Lo tot faran en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nota que de tot est consolat fins vui, les parròquies resten iguals dels llots de formatges y pernes, salvo les parròquies de Encamp, la Masana y Andorra, que dites tres ne deuen un pernill cada parròquia, los quals faran a disposició d'esta Casa.

Dit dia areste lo Consell y mane a la parròquia de Sant Julià, y per vuy als cònsols que u fasen manar, que atès al camí real davant Tolse, a l'ubach, hi a un canal que i baixen fusta, que no ni baixon o, si n' i baixen, que i fasen estar un home a dit camí real per avisar la gent que ningú pugue pèndrer²⁷⁴ dany. Y en ser acomodat lo temps se pugue treballar, que fasen fer una paret a dret de dit canal, més avall de la que i és, que lo camí vaje dret, y ab reparo ab dita paret, que estigue bé. Asò faran en pena del cot de la Terra, y que ho fasen manar demà per tot lo dia, que ningú ni baixo sens fer lo dalt dit, sot pena de dit cot.

Dit dia a dit Consell lo Honorable Joan Pal, Pont, de les Bons de Encamp, a prestat lo jurament a esta Casa per balle de dita Vall anomenat per lo Il·lustre Senyor Pedro Gorgulloni, comisari general apostòlich en lo principat de Catalunya, en Barcelona residint, com d'esa nominació conste scrit de mà de dit senyor comisari al peu de la sisena presentada per dit Consell, de data 20 de novembre de dit any 1760, feta y signada en Barcelona. La qual nominació i sisena és en plica a esta Casa, com además de dit jurament; conste en poder del notari de la Vall, Guillem Areny, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a onse dinés, y venguen a dit preu lo dia de Sant Thomàs primer vinent. Los consolats ho intimaran a ses parròquies en pena del cot.

Dit dia deposite Toni Calba, Guiem, de Anguardany, a esta Casa, y són a la escudella, deu sous moneda corrent, y són per una peniora diu algú de Encamp li avie feta al seu bestiar. Y deposite a esta Casa, perquè entén dita peniora no és ben feta, fins a tant sie vist si és just se pago o no. Se li són tornats o pagats a qui peniorà a dit bestiar^{274*}.

Dit dia se a contat los dinés són restats a la escudella després de aver pagat a totem, y hi a quedat set dobles y mitja or y una pesa de dos plata, y nou sous i sis ab ardis y, además, sinch dobles an donat los cònsols de Canillo per estranins, y són curtes. Ells les an de fer bones o pagar los curtatges al primer Consell. Y també ne resten dits cònsols una dobla de restes de estranins o portaran a dit primer Consell en pena del cot de la Terra. An pagat los cònsols de Canillo una dobla que deuen²⁷⁵.

1671 març 3

Vui, als 3 de mars 1671, arreste lo Consell que lo més prest que pugue, que cada parròquia fasse dir una missa cantada hab absolta a les ànimes, invocant lo Sant Esperit nos encamino al que'ns convingue, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell se fasse sisena per a nominació de balle del Rei Cristianíssim que Déu guarde:

De Canillo Pere Pont, Mora.

Ha Encamp Nicolau Torres, Areny.

Ha Ordino Anthoni Pal, de la Cortinada.

²⁷⁴ Se li són tornats... a dit bestiar *afegit posteriorment*.

²⁷⁵ An pagat... que deuen *afegit posteriorment*.

A la Massana Pere Torres.

Andorra Jaume Moles.

A Sant Julià Joan Fransès Rossell.

Dit dia se mane als cònsols de Canillo que la carta de la resposta que s'a escrit lo senyor veguè que la fasen portar a dit senyor demà matey[x], en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell del Pagament per al dia del Dilluns Sant més propvinent, en pena del cot.

Dit dia an donat als cònsols de Canillo sinch dobles, les susdites de or, y que mànon als cònsols vells que les cambion, que sien de pes, en pena del cot*. Ja les an tornades²⁷⁶.

1671 març 8

^{|246v} Vuy, als 8 de marts de 1671, areste lo Consell que de vuy en avant no's puguén jugar a ningun joch de envit, ni als hostals y fora d'ells, en pena del cot, y als hostes y demés se mane ab les mateyxes penes.

Dit dia se mane a totes les parròchies que des demà mateyx, que per lo mal y ronya que s'és posada al bestiar gros, que tots aquells que'n tenen a sos bestia's, que no puguén traure lo bestiar al cumú que primer no stien avisats los cònsols de dita parròchia, y que dits consolats o miron de donar-los terra. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols de Andorra fasan adobar les capterreras del pont Nou que n'a caygudes tres o quatre, y la dita feyna faran de sí al Diumenge dels Ramps primer vinent, en pena del cot.

Dit dia a jurat Pere Pont, Mora, per batlle del senyor rei de Fransa.

[1671] març 23

Vuy, als 23 de marts, al Consell del Pagament de la Quèstia, areste lo Consell que los cònsols de Ordino, juntament ab Guillem Areny, donen orde de enviar los dinés de la quístia per la paga de Pasqua primer vinent a mosur Bergé, y que i envión un propi, si ja no's trobave persona segura, per portar-los a dit Bergé, y que li scriguen llargament de tot, en nom de esta Casa, se servesque fer lo pagament y cobrar rebuda. Lo tot ab la

diligència ells saben se deu fer. Asò se'ls mane a dits de Ordino en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y fan sisena per a balle per portar dita sisena al senyor bisbe, y se pose en sisena:

Primo, a Canillo Bortomeu Calbó, de Soldeu.

A Encamp Joan Pal, Pont, major de dies.

A Ordino Antoni Pal, de la Cortinada.

A la Masana Pere Torres, de Sispony.

Andorra Jaume Moles.

A Sant Julià Joan Fransès Rossell, del mas d'Alins.

Dit dia areste lo Consell que Andreu Pal vaje a la Seu de Urgell a portar la sisena dalt dita al senyor Don Joan de Aiguaviva, com a procurador del senyor bisbe, y que i vaje lo més prest pugue, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y troben per anar a besar les mans i donar la benvinguda al senyor bisbe quant vindrà a la Seu de Urgell, per part de esta Casa Andreu Pal, de Sant Julià, y a Rossell, de Ordino. Asò se'ls mane en pena del cot.

^{|247} Dit dia areste lo Consell y llosteje dotse pernills de carnsalada y quatre dotsenes de formatges, so és, dos pernills y vuit formatges per parròquia. Los pernills an de ser de pes de dotse lliures bones, y que lo tot, tant pernills com formatges, que sie cosa bona y ben seca, y que'ls pòrton a Sant Julià a casa de Andreu Pal, y dit Andreu que u rebo, y si res hi a no sie bo los ho fase tornar. Y asò lo portaran a dit Andreu Pal lo digous pasat Pasqua primer vinent, en pena del cot de la Terra. Y los atràs dits Andreu Pal i Rosell que u pòrton a la Seu de Urgell, o portar fasen y presentar-ho, lo tot, al senyor bisbe per part de esta Casa.

Dit dia areste lo Consell que Guillem Areny, Mitjavila y Rossell fasen, los tres, les diligències possibls en informar-se a ont se trobaran dos hòmens, so és, un de Fransa y altre de Cathalúnia, per copiar los privilegis y també posar-los en llibres, y també mirar, si's pot, a ont se aje fet semblants coses, si ho poran véurer, per mirar si'ls agradarà lo que auran fet. Y del tot, tocar resposta a esta Casa de l'intendi auran vist o tingut notícia. Que en cas se gáston ninguna cosa per dit effecte, esta Casa los ho tornarà y jornals.

²⁷⁶ Ja les an tornades *afegit posteriorment*.

1671 maig 10

Vui, als 10 de maig de 1671, al Consell de Santcogesma fa anominació de mostafasos, capitans y veadors de aigües:

Ha Canillo mostafàs Miquel Calbó y veador Joan Naudí.

Ha Encamp mostafàs Joan Anthoni Torres y veador Germà Pal, Rectoret.

Ha Ordino mostafàs Guillem Bons y veador Joan Anthoni Rossell.

Ha la Massana Pere Mora, Fonta, veador Joan G[i]ralt, Jovany.

Ha Andorra Matia Aldiàs, veador Matia Constantí y mostafàs de les Caldes.

Ha Sant Julià mostafàs Anthoni Pal, Mitjavila, veador Antoni Guitart.

Capitans:

De Canillo Miquel Adallach, dit Gastó.

De Encamp Nicolau Pradet.

De Ordino Miquel Forest, dit Plau, de Arans.

De la Massana Pere Fijat, Ribafeta.

De Andorra Jaume Morató, dit Prat, del Fené.

De Sant Julià Joan Escabrós, dit Antoni Vila.

^{247v} Dit dia pose lo Consell sobreposats de l'hofisi de peraire a les Caldes Matia Constantí y Miquel Mainadé, y sobreinstant a Joan Pui, Busquet, y pesador, Andorra pesador Gabriell Moles, a Sant Julià Antoni Guillemó, dit Moré. Los cònsols de les parròchies que los entímon.

Dit dia se mane als consolats que adóbon los camins reals y senderes y senderons per tot lo mes de mai primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a la parròchia de Andorra y de la Masana que del coll del Mas, so és, del grau que és del pont Pla fins al pont de Sant Antoni, que no pugen tallar nengunes mates de sota del camí, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Andorra que adóbon lo camí y gravades que són de la creu del Pujal fins al cantó de les Peses, en pena del cot.

Dit dia llosteje lo Consell dos pernills per parròchia de pes de deu lliures y vuit formajes per consolat, y que les apòrton a Hordino a casa de Joan Antoni Rosell de aquí a disapte primer vinent, en pena del cot. Y lo dit Rosell que les fase aportar a Barcelona lo més prest a [e]ll li sie posible. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana que adoben les palanques del camí qui va a Hordino, que y posen travases y que ajúston les peses, en pena del cot, y se'ls done temps per tot lo mes de mai. Tot en pena del cot²⁷⁷.

[1672 vers principis d'octubre]

²⁴⁸ Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi novell a deu dinés, y que l'ajen de vendre a dit preu demà mateix, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antony Torres y Joan Antony Rossell vegem a Canillo y miron que's degue fer ab lo que abonat la Vall al senyor veguer y, si coneixen convenient, dir a les posesions que [a]nirà a l'encant. Y se'ls done lo plen poder y se'ls mane en pena del cot. Y an de anar demà, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que ningú no puge pesquar, y qui tingue esparvés que'ls porto a casa dels cònsolls, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell Junta per enllestir los comtes que a restat a deure la Cort, y manen les persones següens: de Canillo Miquel Adella[c]/h, de Ancamp Joan Antony, de Ordino Joan Soler i Joan Antony Rossell, de la Masana Pere Queroll y Joan Antony Colat, de Andorra Joan Torres y Calvó, cònsoll, de Sant Julià Andreu Pall y Mixavila. Y dita Junta és divendres primer vinent dematí. Y que pòrton una dobla per paròquia, en pena del cot.

1672 octubre 14

Vui, als 14 de octubre 1672, arreste la Junta y lotege una dobla per parròquia, y de qui a diumenge les envíon al cònsol de Andorra, y ell que'n dono tres a Babot y dos ha la Tosino, y los de Ordino la donon ha Guillem Areny, en pena del cot.

Dit dia arreste la Junta y se mane ha Joan Soler que miro de vendre les possessions se són preses de casa de Garravet, y que miro per la Vall y per la Casa del millor modo que puge, y que Miquel Adallahc y Joan Anthoni Rossell li valguen en lo que pugen, en pena del cot.

²⁷⁷ Atès el salt cronològic que hi ha en el foli següent, creiem que en aquest punt hi manquen folis o quaderns.

1672 novembre 28

Vuy, als 28 de novembre 1672, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell y confesse aver rebut de Germà Pal, àlies Rector, de Encamp, y per mans dels cònsols de Encamp, per lo arrendament del prat té esta Vall a dita parròquia, que és estat de dita casa de Rector, trenta-y-tres reals de plata, que són quaranta-nou reals y mig de moneda corrent, ardits a rahó de 5 lliures, 10 sous la dobla de or, y és per lo arrendament de l'any proppasat que és 1671.

Dit dia areste lo Consell que attès qui a una quistió sobre de una tala és estada feta a una boïga de Joan Pallerès y Miquel Rabó [a] Engolastés o terme de Encamp, y enpriu de Andorra, segons se diu, y en dita boïga és sembrada de blat y se a peniorat a lo bestiar de Moixella o altres, y resol, dit Consell a dits taladors pàgon la peniora y la tala y gastos de aquella, y done lloch dit Consell que lo talador que se li és intimanda dita tala, que tingue lloch de repartir la tala encara lo temps sie pasat per éser estada fins vui ab qüestió. Asò faran dits, en pena del cot, en quinse dies primer vinents²⁷⁸.

^{|248v} Dit dia areste lo Consell y loteje catorse pernills de carnsalada de pes de dotse lliures y quatre dotsenes y sis formatges, les quals faran, so és, Canillo dos pernills novells y nou formatges, Encamp dos pernes novelles y nou formatges, Ordino dues pernes novelles y nou formatges, la Masana tres pernes, so és, dues novelles y un vella, y nou formatges, Andorra tres pernes, so és, dues de velles y una novella com la Masana, y nou formatges, Sant Julià tres pernes, so és, dues novelles y un vella, y nou formatges. Les pernes velles an de pesar deu lliures. Les quals pernes y formatges portaran los consolsats a casa de Rosell, de Ordino, fins a dijous primer vinent per tot lo dia, y dit Rosell les rebo, que sie cosa bona, sinó que les fase cambiar. Y lo dit Rosell les envio a Barselona a la comoditat a ell li aparegue ésser més convenient, per fer-les donar a misser Carbonell sis pernes y dos dotsenes de formatges, a misser Rull altre tant, a Planes, procurador d'esta Casa, dos pernes y sis formatges. Lo tot se mane sie complit com és dit, en pena del cot de la Terra. La vella sobre se reservará per al Consell de Sant Tomàs.

Dit dia areste lo Consell que Rossell, de Ordino, vaje a la Seu de Urgell, en ser tornat Borregà de Montallà o Belver, per lo que demane lo diputat local de la col·lecta de la Seu de Urgell sobre de la llana avie arestada lo capità del castell de la Bastida a Sant Julià, a

²⁷⁸ *Segueix a continuació un full solt amb uns comptes sobre l'arrendament de l'hort i casa de l'apotecari. S'ha transcrit i el presentem a l'annex a la transcripció del present llibre 17, doc. núm. 4.*

la creu de Riberola o serca de ella. Y ser[c/a] de la carta scriu lo dit diputat, se li tornarà resposta, y també se parlarà ab los demés se aje de parlar per rahó de eix nego[ci]. Asò farà en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a catorse dinés, y que·l venguen a dit preu demà dimarts. Los consolsats ho hentímon cada un a ses parròquies en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell arest de camins, que totem adobo los camins reals, senderes y senderons, y trencar mates, aigüeres, tant per entoixans com per comuns, de así a Nostra Senyora de Avent primer vinent. Los consolsats ho fasen intimar cada uns a ses parròquies. Lo tot se mane en pena del cot. Y també se mane als cònsols de Sant Julià fasen adobar les palanques són lo devant casa de Molines, y la del molí vell del riu de Alvinia. Asò se'ls mane en pena del cot de la Terra. Asò fins al Consell de Sant Tomàs.

Dit dia areste lo Consell que los consolsats allí on són los vehedors de la visura de Padern per los de la Masana y Andorra, que hentímon a dits vehedors donon la declaració de dita visura als dits cònsols antes del Consell de Sant Tomàs per a [què] dits cònsols lo pòrtan a esta Casa a dit Consell de Sant Tomàs. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols de Sant Julià mànon al Esteve Pujol pago nou sous als sobreposats de l'offisi de parayres de sí al dia de Sant Andreu primer vinent, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols de Andorra tómon a esta Cassa la tassa de plata de tocapolze de sí al primer Consell.

Dit dia areste lo Consell que per al Consell de Sant Tomàs los consolsats pòrtan a esta Casa vint-i-sis perdius de les rojes y bones, y les portaran: los cònsols de Canillo quatre, los cònsols de Encamp quatre, los consols de Ordino quatre, los de la Masana quatre, los de Andorra sinch, los de Sant Julià sinch. Lo tot se mane en pena del cot.

1672 desembre 19

^{|249} Vuy, als 19 de desembre 1672, al Consell de Sant Tomàs, areste lo Consell, que attès que algú de Santa Coloma a peniorat ab altre de Sant Julià per dos voltes, que los cònsols de Sant Julià mànon a dit home pague dites peniores, que·ns apar són dues, en pena del cot de la Terra. Y així mateix, los cònsols de la Masana manaran a Ribafeta pago dites penioras li a fet un fill de Rossa, de la Cortinada, y algun altre de la parròquia de

Ordino, o que done justa causa a esta Casa perquè no les degue pagar. Y així mateix, manaran a Pere Torres, de Sespony, pague altra peniora se li demane algú de Ordino o bé que le'n demanen tres per ser bestia a companyia. Si deu peniora de dos o 3, o los que sien, que pàgon allò sie just o que vinguen a donar justa causa perquè pagar no les deguen. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp mànon a Areny, d'Encamp, pago lo que se trobe reste dels estranins, que és per 219 averies estrànies, sense les que a pagat, que dites sumen 2 lliures, 14 sous, 9. I se done dits dinés a Joan Antoni Torres. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y dit Torres ne darà compte a esta Casa quant ella ordenarà.

Dit dia areste lo Consell y attès que entre les parròquies de Andorra y la Masana tenen certa lite y qüestió o debat sobre de l'ubach de Padern per enprivar y lleiniar, y que los vehedors de esta Casa elegits, que són de Canillo Calbó, de Encamp Joan Rector, àlies Ermengol, Masià Oriol, àlies Vilar, de la Cortinada, parròquia de Ordino, Simeon Serret de la parròquia de Sant Julià, ajén ja donada sentència en dita lite, y sentint-se agravada la parròquia de Andorra de dita sentència, los cònsols de dita parròquia de Andorra y consellers, en nom de dita parròquia, se apel·len y recorren a esta Casa, o als quatre de Consell de cada parròquia, y depositen a esta Casa, ara de present, vuit ducats moneda corrent, diem 9 lliures, 18 sous barceloneses. Lo Honorable Consell los asepte la apel·lació y reb dit depòsit y se offereix en anar a fer dita visura y administrar justícia conforme de dret se trobarà ésser fahedor, y anar a fer dita visura en fer bo per anar a dit lloch dit Padern.

Dit dia areste lo Consell que Rossell, de Ordino, quant baixo a la Seu de Urgell veje de fer fer una requesta contra dels hòmens del Comú de Ballestar sobre del pas de ramades que'ns perturben, y intimar-los 4 ovelles an pres del bestiar de Miquel Adallach, de Canillo, y altres peniores si ne an fet pagar. Asò se li mane en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Andreu Pal digue als barbers Laforest y Areny si's volen tenir per condoits per dotse reals de vuit cada un y tres reals de ardis de dieta, que coménson a servir demà mateix. La conducta se'ls pagarà, la mitat al Consell de

Santcugesma y l'altra mitat, a compliment de paga, de vuy en un any, al Consell de Sant Tomàs²⁷⁹.

1673 març 6

|^{249v} Vuy, als 6 de mars del 1673, areste la Gunta de què vage Ramon Giem y Juan Antoni Colat a la Seu de Urgell a parlà ab monsenyor lo bisbe per fer relació del que demane monsenyor a la Val, y vagen lo més prest puguen, en pena del cot.

1673 març 28

Vuy, als 28 de marts 1673, al Consell del Pagament de la Quístia, areste lo Consell y mane a Pere Pal, Sucarà, de la Cortinada, vaje a Fransa dijous primer vinent, que serà lo Dijous Sant, a pagar la quèstia devem pagar al senyor rey o són tesor. Lo que se li mane en pena del cot de la Terra, y que porto rebuda a esta Casa.

Dit dia areste lo Consell y vote una missa de devosió per parròquia, ab absolta cantada, y que's digue lo més prest sie possible, y que Déu Nostre Senyor nos vulle encaminar per més servir-lo. Los consolats ne tinguen cuidado en fer se digue. Lo tot se'ls mane a dits consolats ne tinguen cuidado, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y lleve que no's pugue jugar a ningun gènere joch de envit ni altre joch, si no és per un entreteniment de l'ome, o menjar y veure y, entre altres coses, sobretot mentres se diuen los ofisis divinals. Los consolats ho fasen manar cada uns en ses parròquies. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y també que ningun oste o altra persona particular no fase crèdit per dit jugar, ni tampoch sobre prendes o moblles de roba o altres, que en tot cas ningú ho fase, que en això no se'n pugue aver justícia en lo esdevenidor.

Dit dia areste lo Consell y loteje sis pernes de carnsalada y que sien de pes de deu lliures cada pernil, y també dos dotsenes de formatges, so és, un pernil y quatre formatges per parròquia, y lo tot los consolats ho faran portar de así a dimecres primer vinent per tot lo dia a casa Mateu Moles Andorra, salvo Sant Julià que ja se'ls guardarà allà per anar a ont an de anar. Que Toni Colat los vaje a presentar tots sis y los formatges a l'home ell sap, per orde de esta Casa, y que sie servit tenir-nos en sa memòria.

²⁷⁹ Atès el salt cronològic de gairebé tres mesos, creiem que entre el present foli i el següent hi manca algun foli o quadern.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a quinse dinés, y los consols ho fasen intimar cada uns a ses parròquies, y que'l venguen a dit preu lo dia de Pasqua primer vinent, y no antes.

Dit dia areste lo Consell que Macià Aldiàs és vingut a esta Casa sobre de la tassa de tocapolse, y dit Consell li a donat temps que fase fer dita tasa fins al Consell de Santcogesma sie en esta Casa, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Andorra fasen manar a Jaume, del Barri, dit Forcada, adobo o fase una paret a la roda del molí drapé té a les aigües caldes de les Caldes, en què dita roda no fase por a les cavalcadures quant pujen y baixen, o que i fase algun guarniment per ocupar no·s veje rodar dita roda. Lo tot fase fins al Consell de Santcogesma primer vinent. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y mane als quatre de Consell són vui de la parròquia de Canillo que vejen de trobar arendador als bens y lo demás té esta Casa de la casa de Garravet, de Pratarredó. Que u arèndon si u troben, o quant no u tròpien que u fasen adobar o coltivar que vaje bé. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Encamp diguen a Rectorat si vol lo arendament del prat té esta Casa allí, és estat seu, si no·l vol, que l'arèndon a ont tròpien. Asò se'ls mane en pena de dit cot.

1673 abril 10

²⁵⁰ Vuy, als 10 dies del mes de abril de 1673, areste la Junta que atès que an portat lo privilege de la ex/e/mció de no ser escumincats per deutes, areste dita Junta que vajan a presentar-lo al senyor bisbe Joan Antoni Torres y Joan Antoni Rosell y Antoni Colat, y si here cas que lo senyor bisbe no·l volie rebre, que Joan Antoni lo fase veure al senyor arcabisbe a Tarragona, y ell que·s puge pendre la persona a /e/ll ben vista, y que lo tot se deixi a sa despusició, y asò se'ls mane, en pena del cot, que·s fase lo més prest los sie posipble.

Dit dia se ha donat a Joan Antoni Rosell una pesa de quatre dobles per trenta francs se restave a deu/r/e al banqué per lo que a fet tenir lo privilegi, y lo demás, per dos dobles se li devie, se donarà a Jaume Moles quaranta reals, que serà a complement de paga del que se li devie de dit privilegi.

1673 maig 16

Vui, als 16 de mai de 1673, se a tengut lo Consell de Santcugesma y se a feta nominatió de mostafasos y veadós de aygües y són los següens:

Canillo mostasà Andreu Rosell, veador Andreu Ponsernal, de Prats.

Encamp mosta/sà/ Higeroni Martí, Mas, veador Jaume Pallerès.

Hordino mostasà Joan Soler, veador Pere Pal.

La Masana Joan Pere Sabater mostasà y Antoni Colat, veador Antony Colat.

Andorra mostasà Guillemó Dolsa, a les Caldes Matia Constantí, ^{250v} Matia Bavot veador de aigües.

A Sant Julià Andreu Pal mostasà, Andreu Nagual veador de aigües.

Los capitans són los següens:

A Canillo capità Joan Peirot, Farré.

Encamp capità Pere Call, Martí.

A Hordino capità Call, de Llorts.

A la Masana Ribafeta capità, so és, lo Jaume.

Andorra capità Tomàs Bavot.

A Sant Julià capità Antoni Ribot.

Dit dia pose lo Consell per sobreposats de l'ofici de peraires Joan Antoni Ermengol y Macià Moixella, sobreinstant Joan Montània, pesador Macià Constantí.

Dit dia atrás dit areste lo Consell y vote una missa de devoció per parròquia, so és, cantada, com se acostume, y col·lecta del Sant Sperit, y suplicar a Déu Nostre Senyor nos vulle il·luminar per més servir-lo. Los consols tinguen cuidado fer-la dir lo més pres se pugue, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antoni Rosell y Guillem Areny fasen resposta al senyor veguer de les cartes o última carta se a rebuda de dit senyor veguer de Fransa.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antoni Rossell y Joan Soler, de Ordino, vagen a besar les mans al senyor governador, és vingut ara novament a Foix, de part de esta Casa. Asò faran fins al dia de Sant Joan de juny primer vinent, en pena del cot, y si poden anar antes hi vagen, y li presentaran lo baix arestat.

Dit dia areste lo Consell y lloteje desanou pernills de carnsalada y sis dotsenes de formatges, so és, pernills de deu lliures lo menos, los quals faran tres pernills per cada

parròquia i dotse formatges també per parròquia, salvo Sant Julià que farà quatre pernes, dels quals Andorra y Sant Julià faran los set pernills, demà dimecres, y los formatges. Y Toni Colat y Areny, d'Encamp, que·ls presenton, so és, los 6 pernills al senyor governador de les armes de la Seu, i les dues dotsenes de formatges y l'altra perna la donaran al secretari del senyor bisbe, lo tot per part d'esta Casa i les demés parròquies, so és, Canillo,²⁵¹ Encamp, Ordino y la Masana, pernills y formatges, lo tot portaran a casa de Joan Soler a Ordino que·ls rebo, lo tot portaran fins al diumenge 28 de maig del present mes, en pena del cot de la Terra. Y dits Rossell i dit Soler portaran o portar faran quant aniran a besar les mans al senyor governador de Foix, y li presentaran dits dotse pernills i quatre dotsenes de formatges, lo tot per part d'esta Casa. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell arest de camins reals, senderes y senderons, mates, fustes i pedres, i tot lo que nosa fasse, que totem los adobo de así al dia de Sant Bernabé primer vinent, los consolats ho fassen intimar, cada uns en ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que Toni Colat o Joan March vejen si nengú va, o té camí, a Puigcerdà que sie segur per pagar lo que·s pague cada any al Patrimoni y, si·s sap, que prenguen de Andreu Pal, de Sant Julià, trenta reals que ja·ls li a donats esta Casa per dit efecte, que li a donat una doblla. Tornarà lo demés a esta Casa.

Dit dia areste lo Consell que atès que atràs hi aja un arest de fer copiar los papers ab uns llibres y, en cas sie a dit efecte, per la primera setmana hi trobe lo Consell a estar a esta Casa, ab lo notari los copiarà, de Sant Julià Mitjavila, de Encamp Joan Antoni Torres, y dits, pasada dita setmana, que mànon altres dos, so és, un de cada parròquia, y los dits dos manaran, seguida la setmana, tornaran manar altres dos, cada un en sa parròquia, y així mateix faran seguidament. Lo tot se mane en pena del cot.

[1673] juliol 10

Vui, als 10 de juliol, arreste lo Consell que los cònsols de Canillo fassen un propi a portar una carta al senyor veguer de Fransa, y que cobro resposta y dita resposta se consulto y que·s mano Consell si convé, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que per a dijous dematí primer vinent se vaje ha fer la vesura de la quistió que té la parròquia de Andorra ab la de la Massana a Padern, y que dit dia pòrtan, la una part y l'altra, los papés y proves que tóngon, y demànon y infòrmon cada

part, y les parts que acúdon per dit efecte, en pena del cot, y que·s tròpie més avall del coll de Vexalís, de li a ont comense de entrar lo terme de Andorra ab lo de la Massana.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat solícito, a cada un a ses parròquies, les pensions fan a la Vall, en pena del Cot.

1673 agost 7

^{251v} Vui, als 7 de agost de 1673, arreste lo Consell que Joan Marhc vaje a trobar lo saludadó, de li ha ont sie, y que·l fasse pujar, y que conserto lo preu y que seguesque totes les parròquies a saludar besties y persones, en pena del cot.

Dit dia vote la Vall una misa cantada de devosió, y que·s digue lo més prest que·s pugue, y que se·ls dono la caritat de 7 sous d'entre andós.

Dit dia se a fet l'afor del blat ha vint-y-vuit reals la carga, y tots los que l'an de pagar no·l pàgon a més, en pena del cot.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi ha setse dinés, y que venguen demà mateix, en pena del cot, y lo vi que serà bollit ha catorse dinés.

Dit dia arreste lo Consell que, sobre de una carta escrit lo senyor veguer de Fransa, se mane a Bortomeu Calbó li respingue que la Vall judicava que Garaveta, si és tornada aquí ab son consentiment, perquè és estada en vista dels balles y de tot lo mon, y que la Vall vol se fasse justícia, y que la asienda l'an arrendada per no trobar qui la compràs, y que si ell y sap ningun medi millor ho digue, que cobrarà, en pena del cot.

1673 octubre 23

Vui, als 23 de octubre 1673, arreste lo Consell que de quí al Consell de Sant Tomàs se fasse lo compte de 94 lliures, 12 sous torneses al senyor veguer de Fransa per alguna cosa se li deu. Dit/e/s 94 lliures, 10 sous a cobrat [Torras ...] al Consell de Sant Tomàs 1673*.

Dit dia arreste lo Consell que Anthoni Pal, de la Cortinada, vaje a fer lo pagament de la quístia y que cobro àpoca, y que totes les parròquies o los consolats vâjen a fer-li lo compte de dita quístia, pagament de Fransa, conforme se acostume de quí ha diumenje per tot lo dia y si falte ninguna parròquia, y per dilació de aquella, aja de pagar los gastos que causarà y lo cot de la Terra.

Dit dia arreste lo Consell que·s lleve lo pescar de les truites ab tots modos de instruments, y qui tingue esparavés los pòrton a casa dels cònsols, en pena del cot, fins dimecres per tot lo dia.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi ha nou dinés, y que·l venguen demà mateix a dit preu, en pena del cot.

^{|252} Dia devant ascrit de 23 de octubre 1673, arreste lo Consell que s'adobon los camins, tant los reals com senderes y senderons, de quí al dia de Sant Martí primer vinent, en pena del cot, aigües y mates.

1673 novembre 3

Vui, als 3 de novembre 1673, vote lo Consell una missa cantada de devosió ha invocació del Sant Esperit a les ànimes, y que·s digue *[en]* cada parròquia lo més prest que·s pugue, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y loteje deu pernills per parròquia y que sien dels vells, de pes de deu lliures, y també loteje 20 formatges per parròquia, y lo tot que sie a propòsit per a presentar, y dimarts, per tot lo dia, los pòrton a casa de Molines, y Mitjavila los rebo, y lo que no serà a proposit o fase canviar, y lo dit los fasse portar ha Barcelona, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Mitjavila dono los pernills alls taulers de la Seu de Urgell, y que·s veja ab lo advocat y intento causa contra dels de Aravell sobre el pas de ramades, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Calbó vaje a portar 6 pernills y dotse formatjes als governador de la plassa de Puigcerdà, y que pago los sensos del Patrimoni Real, y vaje lo més prest que·s pugue, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que Joan Anthoni Rossell vaje a Barcelona ha donar los sobredits pernills y formatjes a les persones a qui ell li apareixerà, y Joan Anthoni li asestesque en lo que convingue, y que conduesque advocat, en pena del cot.

1673 novembre 27

Vuy, al Consell de Sant Andreu, a 27 de novembre 1673, areste lo Consell en lo que toque a les cobranses del metje, barbers y apotecari, que després del temps conpitent de fiar, so és, de cada hu de per si, que quant dits senyors voldran cobrar, que lo balle o balles

los fasen justícia sens altra dilació, sinó en contant y venent tant com a deutes reals y fiscals, salvat enpero que les peniores sien judicades, y que les prengue a la quarta, manco los cònsols de Sant Julià, que ho tràcton en particular a l'apotecari si està bé ab eixa forma, sinó la Vall no u vol cons[e]ntir altrament.

Dit dia areste lo Consell y loteje vuit pernills i dos dotsenes i mitja de formatges, los quals faran un pernill vell per parròquia y sinch formatges per parròquia. Y los dos nov[e]ls que·ls fase Canillo, un que sie de dotse lliures y ben eixut, y l'altre lo farà Encamp, de dit pes, y lo tot se a de portar demà per tot lo dia Andorra a casa Joan March, en pena del cot de la Terra. Y dit March ^{|252v} y Nicolau Torres, Areny, d'Encamp, *[aniran]* a la Seu de Urgell a presentar dits vuit pernills y dos dotsenes de formatges al senyor mestre de camp ara vingut per part d'esta Casa, y suplicar-li nos tinga en sa gràcia. Los sis formatges restants los donaran al tauler Crosi, y asò faran dimecres primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y mane a Mitjavila com ja en dies pasats se li dona orde de convenir los de Ballestar y Aravell a hont sie convenient, com bé li apareixerà, sobre del que·ns volen afuscar lo pas de ramades que·s entre dit Ballestar y la conca de Ciutat, y així se li mane com dit es hi vaje y lo perseguesque conforme son consell aportarà.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Ordino, en ser vingut Rosell, que li diguen per part d'esta Casa que vaje a besar les mans al senyor governador del comdat de Foix, sobre del que sis guardes vingueren así en dies pasats, y dites guardes digueren Rosell volien véurer. Y si acàs li apar inporte portar-se'n alguns papers, fase manar Consell o Junta per cercar-los lo que a dit Rosell ben vist li serà y asò, tant adits cònsols com a dit Rosell, se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Sant Julià, sots dita pena, mànon a totem generalment qui tingue botigues llogades a forasters que dins tres dies naturals les fasen buidar de tota sorta de mercaderies, ni tenir-les en ses cases altrament, que així convé per bona administració y govern públich. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a deu dinés, y que venguen dimecres primer vinent, y que los cònsols o entímon en ses paròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols d'Encamp intímon a mosén Picart lo cot se li és fet vuy de deu reals y que li mànon, en pena del recot, restituesque tot lo que s'a fet pagar del bllat li devien. A cobrat [an ells] de vint-i-vuit reals la carga com lo Consell lo té aforat lo present any. Asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y afegeixen a la conducta dels barbers sis reals de vuit entre tot lo any, que ab vint-y-quatre ne tenen seran trenta peses de vuit de conducta per tot lo any, pagadores ab dos pachs acostumats. La dieta a de estar com està ja pactat, que és a tres reals per dieta.

Dit dia areste lo Consell y loteje per al Consell de Sant Thomàs vint-y-sinch perdius, so és, quatre cada parròquia y Sant Julià sinch, lo tot de les rojes, lo tot se mane als consolats, en pena del cot de la Terra.

1673 desembre 6

Vuy, als 6 de desembre 1673, areste lo Consell que Mitjavila vaje ab Rossell a besar les mans al senyor governador del comdat de Foix, y que vaje quant Rossell lo avisarà, en pena del cot.

Dit dia a donat lo Consell a Rosell set dobles y un escut blanch a bon compte del que ha gastat a Barselona y gastaran a Fransa 1 lliura, sou*.

1673 desembre 18

Vuy, als 18 de desembre 1673, al Consell de Sant Tomas, areste lo Consell i vote una missa de devosió sots advocatió del Sant Sperit, missa cantada y absolta per les ànimes, y los consolats la fasen dir lo més prest sie possible.

²⁵³ Lo dia atràs dit de 18 de desembre 1673 areste lo Consell aserca del que lo pobill Rossell, de Ordino, ha tractat ab lo notari Luriol, de Tarascó, de enviar-li algunes còpies o privilegis de franqueses de lleuda o gavella, y altres de les franqueses té esta Terra al comptat de Foix, que dit Rosell hi fase lo que millor li aparegue ser més convenient. Y per demà dematí, molt matí, que u miron si s'aturo dit Rosell per Ordino, de Canillo Mora, de Encamp Joan Antoni, de la Masana Martí Torres, de Andorra Joan March Torres, de Sant Julià Mitjavila, y Guillem Areny, de Ordino. Los consolats los donon les claus.

Dit dia areste lo Consell que aserca del que a dit Toni Colat que lo senyor bisbe demanave alguns hòmens d'esta Casa anasen a besar-li les mans, a resolt dit Consell que

hi vaje Joan Antoni Torres y Joan Antoni Rosell y Antoni Pal, Mitjavila, i Toni Colat, y que i vagen dimecres primer vinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que aserca de les provisions avem menester per esta terra, tant per sal, vi, oli y altres manteniments, robes de Fransa, pesques y lo tot per dits manteniments y, segons se diu, se a de donar billets o fensfahents, a resolt dit Consell que per anar a la part de Espània o Cathalúnia que·ls fase dits billets marquats, cada consolat, cada un en sa parròquia, los fase y, si és possible, sien los bitllets en cada parròquia tot de una mà, y per a Fransa que·ls fase Joan Antoni Rosell, de Ordino, o firmar-los ab la forma dit Rosell sap se deu fer, y que dit Rosell diu a Canillo los fase Borthomeu Calbó per los que seran menester per aquella part per anar a Fransa. Y també a resolt dit Consell y mane a totem generalment que ningú pugue vendre de dites coses fora de la Vall, so és, per eixir fora. Los consolats ho intímon cada un en ses parròquies. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra, tant de les mercaderies vindran de Cathalúnia com de Fransa no se'n pugue vendre fora, sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell y loteje trenta-y-sis dobles de or y de bon pes que és sis dobles per parròquia, y dites cada parròquia les pago fins al dia de Sant Antoni de gener primer vinent, y que les pòrtan fins a dit dia en mà de Joan Antoni Torres, de Encamp. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y loteje trenta-nou pernills de carnsalada, so és, Canillo ne farà sis, Encamp sis, Ordino set, la Masana set, Andorra set, Sant Julià sis, i dites parròquies que no·n fan sis és perquè ya·n tenien una cada parròquia de avansada. Ara ab est llot seran iguals fins así. Y totes dites pernes sien de pes de dotse lliures, y que les trion les més eixutes se tròpien, y que no les esgàrron per un poch més o menos del pes. Y també se loteje junt vuit formatges per parròquia sien bons. Lo tot cada parròquia ho farà portar a Sant Julià a casa Molines fins al dia de Cap d'Any primer vinent y Mitjavila ho rebo, que lo tot sie cosa bona, si no, que·ls ho fase tornar, que ho càmbion. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y dits pernills y formatges Joan Antoni Rosell y Joan Antoni Torres y Mitjavila los disposaran a hont a ells ben vist los serà.

^{253v} Lo dia atràs dit de 18 de desembre 1673 areste lo Consell y mane als cònsols de Canillo y Encamp mànon a Garrovet, de Prataredó, té arendat los béns té esta Casa, per

orde de la Honorable Cort, a dit Prataredó²⁸⁰ pague dit arendament del present any de dits béns fins a diumenge primer vinent. Y així mateix a Rectorat, de Encamp o Mosquera, pague lo arendament del prat té arendat de esta Casa lo que pague a dit dia, en pena del recot, com vuy se'ls a fet cot. Lo tot se mane a dits cònsols de Canillo y Encamp, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se a contat ab Rosell, de Ordino, de tots los gastos de anades y vingudes, tant de Barcelona com de Fransa, y tots altres fins vuy, y se trobe que, distret lo que ha rebut fins y també lo de vuy, se li reste a deurer esta Casa a dit Rosell trenta-quatre lliures, onse sous y tres dinés. Y además per los ports del que lo seu tragner portà a Barcelona li contam vuit dies los jornals de tres matxos, y lo mosso sis lliures i vuit sous, que tot junt lo Consell reste a dit Rosell quaranta lliures, desanou sous y tres, dich 40 lliures, 19 sous, 3. A 20 de marts 1674 se a acabat de pagar a Rossell. A rebut Rosell del sobredit compte per mans de Bortolò 4 lliures, 18 sous²⁸¹.*

Dit dia arreste lo Consell y mane als cònsols de Andorra entímon als que tenen entoyxà al camí que és que ve de Ordino avent bayxat la creu Grossa, a la entrada del prat de Guillem Areny, fins al sol de dit prat, y que'l tinguen adobat a cualsevol [...] de sí al dia y festa de Nostra Senyora de marts primer vinent, en pena del cot de la Terra, y dits cònsols los aseniàlon lo dia que se auran de trobar per fer dit treball.

Dit dia a restat a deure lo Consell a Guillem Areny, notari, una dobla de or o lo valor de aquella*.

1674 gener 22

Vuy, als 22 de janer de 1674, arreste lo Consell y loteje tres pernills per parròquia, novelles, de pes de onse a dotse lliures, y que trion les més ayxutes, y que sien onestes per presentar, y que les pòrton de sí al segon dia de Coresme a cassa de Hiasinto Gallart. Y lo dit Hiacinto que rebo dits pernills y fase sien cossa bona. Y si Mijavila les demane antes, que los consolats les ajen de portar. Lo tot se mane en pena del cot. Y los dits divuit pernills portará Antoni Colat al senyor bisbe sempre que serà convenient o ell sabrà li convindran a dit senyor bisbe.

²⁸⁰ En lloc de Garrovet.

²⁸¹ A 20 de marts 1674... 4 lliures, 18 sous *afegit posteriorment*.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi a onse dinés, y que venguen demà mateyx a dit preu.

Dit dia pose lo Consell lo pa a quatre dinés la lliura, y que venguen demà mateyx a dit preu. Y los consolats ho entímon, en pena del cot.

1674 gener 22

|²⁵⁴ Dit dia de 22 de janer de 1674 vote lo Consell una misa de devosió a invocació del Sant Esperit y absolta per les ànimes, y que la fasen dir lo més prest se pugue, y se mane en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsols de Encamp execúton a Rectorat, de Encamp, de un cot y recot se li a fet a esta Cassa, que és tot junt quinse reals, y també per lo que deu de l'arendament del prat. Y que fasen la executió demà dimarts primer vinent, en pena del cot.

1674 febrer 8

Vuy, als 8 de febrer de 1674, arreste lo Consell y mane a Joan Antoni Torres y Joan Antoni Colat y Joan Antoni Rossell que vagen a la Çeu de Urgell a parlar ab lo senyor bisbe aserca de alguna cossa demane lo mestre de camp, y que u acomòdon y tràcton del millor modo que poran. Y si an de córrer interés de dinés, que donen avis als cònsols de cada parròquia los pòrton de li hont los sobredits manaran. Y en tot lo que los sobredits Joan Antoni Colat y Rossell tractaran y se enpeniaran, lo Consell los promet de relevar-los de lo que sia. Lo tot se mane en pena del cot. Y que y vagen demà mateyx, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell lo [*Consell del*] Pagament de la Quístia del senyor bisbe per al Dimarts Sant primer vinent, en pena del cot.

1674 febrer 15

Vui, als 15 de febrer 1674, areste lo Consell y pose lo pa de forment a quatre lliures de pes al real.

Dit dia areste lo Consell Antoni Pal, Mitjavila, fasse carregar o envie a Rossell quaranta pernills y quatre dotsenes de formatges a Barselona, y dit Rossel que·ls gasto o enplee en nom d'esta Casa a qui a ell li aparegue ésser més convenient. Y asò farà dit Mitjavila lo més prest sie posible, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y declare que vui se a rebut de les parròquies tres dobles de cada una, que són totes juntes 18 dobles, les quals an pagades a bon compte del llot se feu al Consell de Sant Tomàs proppasat. A 20 de marts 1674 se fa nota an pagat ab la forma dalt dita una dobla y mitja cada parròquia²⁸².

Dit dia areste lo Consell, que attès lo notari Ouriol no és vingut, que s'allargo lo arest fet atràs dels papers, y si ve antes mosèn Isidro no se'n sie tomat, que los cònsols de Ordino avison los que se i an de trobar si dit notari venie. Y perquè no vingue ara, Guillem Areny li escrigue que no vingue fins a Pasqua de Resurrecció.

Dit dia areste lo Consell que pus lo sobredit no s'és fet, ara a resolt dit Consell y mane a Mitjavila y Pere Torres y Joan Antoni Torres y Guillem Areny que per a dilluns primer vinent se tròpions a esta Casa a triar los papers [dits] per dematí, en pena del cot.

1674 març 20

|^{254v} Vuy, als 20 de març de 1674, al Consell del Pagament de la Quístia del senyor bisbe, areste dit Consell que Joan Antoni Torres y Joan Antoni Colat vagen a portar lo diner de dita quístia a dir senyor per tota esta setmana, en pena del cot, y cobraran rebuda.

Dit dia areste lo Consell que attès lo senyor bisbe és estat servit manar escriurer-nos una carta firmada de sa mà, de data dels 16 del corrent mes, en què diu és son gust y servey que Antoni Labernia y família y casa estiga en lo lloch de Sant Julià, y dit Consell se pose la dita carta sobre son cap rebent-la com de qui ve, y dit Consell consent en què estigue a la casa tenia llogada, y [si] eixa no li convé, ne llogue altra, i no més.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antoni Torres y Joan Antoni Colat tórnon resposta al senyor bisbe sobre la carta dalt dita que a dit Consell li està bé se fase lo que Sa Il·lustríssima diu en dita carta.

Dit dia areste lo Consell y loteje sis pernes de carnsalada i dos dotsenes de formatges, les pernes han de ésser de pes de onse lliures, les quals faran una perna i quatre formatges per parròquia. Lo tot los consolats portaran o portar faran fins al Dilluns de Pasqua de Resurrecció primer vinent a Ordino, a casa Tomàs Pal, Babot, y dit mire que sie lo tot cosa bona, y que les envio a Tarascó a casa mosur Bergé, y que dit Tomàs scrigue una carta al senyor veguer Granó, que la Val li bese les mans, y que sie servit rébrer est petit

²⁸² A 20 de marts 1674... mitja cada parròquia *afegit posteriorment*.

present, y a dit Bergé sie servit donar avís a dit senyor veguer les envio a cercar. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que attès lo Consell de Santcogesma a de ésser segons se veu prest, que part dels hòmens de esta Casa no se i porien trobar per ésser a Urgell als bestiers, resol dit Consell y allargue dit Consell de Santcogesma per al primer dilluns pasades les festes de Santcogesma, que comptarem als 21 de maig primer vinent.

Dit dia areste lo Consell que attès s'és ja arestat atràs per lo de les scriptures que se paso avant, i resol dit Consell que Rosell, de Ordino, aviso a Louriol, notari de Tarascó, que, per la darrera festa de Pasqua primer vinent, sie servit trobar-se así o a Ordino, y així mateix se mane a Mitjavila fase lo mateix en avisar a l'Isidro Soler, notari, fase lo mateix, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que [Coma se n'aporto] un moltó bell[ús] diu tenen bo y una perna de carnsalada, y que sie así per tot lo dia dalt dit de la darrera festa de Pasqua primer vinent, en pena del cot. Y després los hòmens de esta Casa se trobaran así per dits negosis, manaran avisar a qui·ls apareixerà pòrton per menjar lo nesesari a sa dispositió.

Dit dia a pagat Rectorat, de Encamp, per lo arendament del prat té de esta Casa que antes ere seu, a donat per mans de Joan Rossell, cònsol de dit Encamp, quatre lliures, desanou sous, diem 4 lliures, 19 sous, i dites són a bon compte, si acàs deu més se verificarà. Además a pagat per mà de dit Rosell lo cot y recot se li ere fet.

1674 abril 9

Vuy, als 9 de abril 1674, areste lo Consell y fa nominació per a balle per a presentar sisena al monsenyor lo bisbe de Urgell, y troben a sisena per a dit senyor per posar balle, so és:

A Canillo Miquel Call.

A Encamp Joan Pal, Pont.

A Ordino Joan |²⁵⁵ Soler.

A la Masana Joan Pere Torres.

A Andorra Toni Calba, àlies Guiem.

A Sant Julià Andreu Pal.

Dit dia areste lo Consell que Toni Colat vaje a la Seu de Urgell a portar la sobredita sisena al senyor bisbe per a què dit Senyor sie servit anomenar balle, que dels dits sis

anomenats sie servit anomenar-ne un, y que vaje dit Colat dimecres primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que attès la sobredita sisena que si lo senyor bisbe anomene balle de la sobredita sisena, que si lo dalt dit Colat porte la nominació, que los quatre de Consell de Andorra, juntament ab dit Colat y lo notari de la Vall, li prenguen lo jurament, y dit notari ne lleve acte del dit jurament de balle conforme se acostume a esta Casa.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià fassen una perna de carnsalada, de pes de onse a dotse lliures, que sie ben parentosa per donar al secretary del senyor bisbe, y que la tinguen presta per dimecres primer vinent, y que la donon a Toni Colat, en pena del cot de la Terra, *etcètera*.

[1674] juny 10

Avem arestat, vuy als 10 de juny, ab los notaris que tornaran assí per acabar de cloure los papers o llibres, per al dilluns pasat Corpus que's tròpien assí per treballar lo dimarts.

1674 maig 21

Vui, als 21 de maig 1674, al Consell de Santcogesma, se fa nominació de mostasaf y veadors:

Primo, ha Canillo mostafàs Miquel Adallahc, veador Pere Pont, Mora.

Ha Encamp mostafàs Joan Anthoni Torres, veador Guillem Pallerès.

Ha Ordino mostafàs Guillem Bons, veador Joan Antoni Rossell.

Ha la Massana mostafàs Pere Bons, veador Martí Torres.

Ha Andorra mostafàs Joan Martí Torres, a les Caldes mostafàs Montanya, veador Sansa.

Ha Sant Julià mostafàs Anthoni Pal, Mitjavila, veador Antoni Guisalt.

Capitans:

Ha Canillo capità Jaume Dotell.

Ha Encamp capità Nicolau Pradet.

Ha Ordino capità Miquel Forest, dit Plau.

Ha la Massana capità Miquel Ma/*n*/dicó, dit Bringué.

Ha Andorra capità Nicolau Escabrós.

Ha Sant Julià capità Anthoni Alvinyà.

|^{255v} Vuy, lo dia atràs dit del Consell de Santcogesma, areste lo Consell y pose lo pa a sinch dinés la lliura, y que'l venguen a dit preu demà mateix per tot lo dia, y que'l venguen a dit preu demà pasat que sirà dimecres. Y també areste dit Consell y pose lo vi a sou lo cortó, y intimar y venut a dit preu per dit dia, *etcètera*.

Dit dia areste dit Consell y encomane Antoni Pal, Mitjavila, de Fontaneda, los dinés de les regalies y los dels draps a lavar per a què en anar a Seu de Urgell que'l pago a qui se especen y cobro rebudes.

Dit dia areste dit Consell que totom, generalment, adóbon los camins, tant reals com senderes y senderons, mates y aigües, y tot lo que no estigue bé, que ho adóbon de así al dia de Sant Bernabé, en pena del cot de la Terra. Los consolats ho intímon, cada uns en ses parròquies, sots dita pena.

Dit dia areste dit Consell y mane Aldiàs que attès l'aigua pase per lo camí real al dret del prat seu de l'Aigüera, que obro lo prat o parets de dit prat lo que sia menester per passar, perquè l'aigua vuy va grossa y no's pot pasar per lo camí. Y així mateix se mane al gros d'Esteve que a ont sie menester que obro la paret per donar lloch a dita aigua. Los cònsols de Andorra ho intímon. Y així mateix se mane a Pere Torres, de Sespony, fase lo mateix, sota les sues costes o prat, ho adobo o obro les parets per passar. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra, y que's fase demà mateix, sots dita pena.

Dit dia se mane als cònsols de la Masana adóbon o adobar fassen les parets y camí del grau de Sant Antoni ab argamassa, y asò faran de así al dia ²⁸³ de tot lo mes de juny primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y mane a Guyllem Aren, Joan Antony Torres y Antony Pal, Mixavila, vinguen dilluns primer vine/*n*/t acabar de enllestir los papés ha posat o an comensat, y saben lo que se a de fer, y a ells se'ls seniale, per los jornals pasats y los que faran, deu sous cada dia per cada un. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y lloteje sinch doblls de or y de pes per parròquia, les quals an de servir [*per*] pagar los notaris y gasto de dits del que s'és fet per posar los privilegis als llibres. Y en particular an de portar una doblla de pes per Fransa, so és, per parròquia per pagar lo notari Oriol, les quals 5 dobles per parròquia tindran prestes per al primer diumenge de juny primer vinent, en pena del cot de la Terra.

²⁸³ No consta el dia.

Dit dia areste dit Consell que los alt dits Torres, Mitjavila y Areny quan los apareixerà ésser llestos dels notaris fasen manar Junta, so és, un de cada parròquia per a contar y enllestir dits notaris y gastos, y lo que per dita Junta sirà fet, lo Consell ho dindrà per ben fet, *etcètera*. Y los de dita Junta de cada parròquia pòrton lo llot alt dit, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste dit Consell y mane de què ningú jugue lo dia de la festa, des de la punta del dia fins sien dits los officis divinals, y en tot referint-se a la ordenació feta apar al llibre de les ordenacions. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Los consolats ho intímon.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Andorra que fassen intimar als terratinents de la Callissa o camí dels prats de [Lasala] que l'adóbon que estigue bé per als 30 de maig de dit any. Lo tot se mane en pena del cot, *etcètera*.

^{|256} Lo dia atràs dit areste dit Consell y mane al[s] dits cònsols de Andorra que intímon a Jaume Moles fase adobar la gravada és prop la sua borda y prat dita del pla de Gastó, so és, del pas de dita borda a vall, que estigue bé. Lo tot farà fins per tot lo mes de juny primer vinent. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste dit Consell y done llicència a Babot, de Andorra, que mudo lo camí és sota la sua borda, a la vora de l'aigua, que l'poso dalt prop dita borda que estigue bé, que si no u fa lo i faran tornar a son lloch.

Dit dia pose lo Consell per sobreposats de l'offici de peraires, Macià Babot, de les Caldes, y Miquel Imbert, y sobreinstant Macià Constantí, pesador Joan Montània.

1674 abril 16

Dit dia se fa nota que als 16 de abril 1674, en la Casa del Consell, en presència dels cònsols y consellés de Andorra y de Anthoni Colat, jura per balle Andreu Pal, de Sant Julià²⁸⁴.

1674 juliol 6

Vuy, als 6 de juliol 1674, se a tingut la Junta per comptar los gastos y jornals dels notaris an scrit als llibres los privilegis de la Vall. I dit dia se a rebut una carta per al

senyor mestre de Camp de Puigcerdà, escrita per lo senyor virrey, en què ha resolt dita Junta que Calbó, de Soldeu, hi vaje a donar-la a dit mestre de camp y encomanar-li, de part de esta Casa, fase *[que]* ningú enquiete les pletes ni altres coses de la Vall, y que i vaje lo més prest pugue, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Junta i llosteje, per acabar de pagar tots gastos que trobam se reste devent a diferents persones, sinquanta una lliura, sis sous y nou dinés, diem 51 lliures, 6 sous, 9. Se llosteje nou lliures per parròquia, que faran 54 lliures, sous, que pagades les dites 51 lliures, 6 sous, 9, que restaran bones a la Vall 2 lliures, 13 sous, 3, que de dites se pagarà algun congre y merlusa a Guillem Areny, que lo cònsol de Andorra no sap lo que *[a pres]*, après se sabra. Y dit llot cada parròquia lo portarà al primer Consell a esta Casa, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa nota que Joan Antoni Torres se li deu, dels darrers dies dels papers dos i vuy jornal de Consell estat 1 lliura, 6 sous²⁸⁵, a Mitjavila dos jornals y vuy 1 lliura, 6 sous, y a Guillem Areny tres jornals de papers y vuy 1 lliura, 16 sous, y además lo plus dels altres jornals pasats a cada un dels dits, a Joan March Torres se deu lo jornal de vuy, 6 sous. Tot asò apar ja posat al llibre gros al peu de l'ascot de Sant Tomàs 1674^{286*}.

1674 agost 2

Vuy, als 2 de agost 1674, se a fet lo afor de la Terra dels bllats, sègols fiats, y a resolt lo Consell y pose dit afor a trenta-i-vuit reals la carga, y que ningú la fase pagar a més, en pena del cot de la Terra. Y los consolats ho fassen intimar cada uns en ses parròquies a les cases no l'pàgon a més, sots dita pena del cot.

Dit dia pose lo cortó del vi bolit a nou dinés, y los cònsols ho e[n]tímon ab tavernés, y los mostafasos que ho miron, que si és dolent, que no l'pòson, en pena del cot de la Terra. Y lo pa posen a sis liures al real, y que venguen lo endemà de Nostra Senora de agost, en pena del cot de la Terra.

^{|256v} Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià fàson pagar a Rival, de Nagual, lo que deu del sensal que fa al Consel de la Val, y los de Canilo faran pagar a Martinet per lo mateix, y los de la Masana fasen pagar a Camp, de Pal. Y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

²⁸⁴ Al marge esquerre Balle.

²⁸⁵ En lloc de dels darrers dies dels papers dos jornals i vuy, de Consell estat, 1 lliura, 6 sous.

²⁸⁶ Tot asò apar... Sant Tomàs 1674 *afegit posteriorment*.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antoni Rossell, de Ordino, vaje a trobar lo senyor jutge Seré a Pàmies, o ont sie, per lo que scriu una nota del que demane lo intendant, y si convé anar a trobar lo intendant, hi vaje, y si apar fer-hi anar dit jutge Seré, ho fasse, y en cas ell no i pugue anar, hi pugue elegir altre persona a ell ben vista, ab les forses de esta Casa, asò, si com dit és no i pugue anar tant prest com requereix. Y que s'enporte los papers li aparegue convinguen. Lo tot fasse lo més prest sie possible y en pena del cot de la Terra. Y que se n'aconselle del tot si convé a esta part y a Fransa. Los papers s'enporten són los següents: primo, una còpia dels Pariatges y dos cartes, la una de l'acort de la quèstia de la reina Joana y la confirmació de son fill, sis altres pergamins de confirmacions y leudes, tots estacats, la confirmació dels privilegis del rey vuy és, de l'any 1644, ab altre paper estacat del que s demana, además dos papers de consulta per rahó de què si los comisaris demànon reconeixensa com se deu governar, *etcètera*. Los a tornat a 19 agost 1674²⁸⁷.*.

Dit dia areste lo Consell y vote una missa de devoció per parròquia, y que s fasse dir lo més prest sie possible, [o intimo] a totom cada consolat en ses parròquies se digue, suplicant a Nostre Senyor nos done bon succès y ns vulle conservar los fruits de la terra, dita misa del Sperit Sant ab absolta per les ànimes, totom fase avisar a ses parròquies, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo y de Encamp fasen una espia cada parròquia y que procurón sien òmens de confiansa, que fasen son deu[re], y dites se posaran a les montànies de Canillo o Encamp o altres parts a hont millor convingue, y estes se fasen demà mateix, y asò pagant a costes de la Vall. Y que si dites espies veuen res que sie gent armada o de mala vida, que avison ab diligència a Calbó, de Soldeu, y dit Calbó aviso al balle que mano sometent la gent li aparegue, asò farà si és servit dit balle ab tota diligència. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

1674 agost 19

Vuy, als 19 de agost 1674, areste lo Consell que sobre del que scriu lo senyor veguer Granó, que Rossell, de Ordino, s'enporto lo llibre dels privilegis buidats, y que consulto ab Labernia, o ab qui a dit Rosell li aparegue, lo paper demane dit Granó que és lo arest del Consell sobre del compte de Caramany. Y si ls apar no és cosa pugue portar perjudici

²⁸⁷ Los a tornat a 19 agost 1674 *afegit posteriorment*.

a la Vall, le·n donon un estret sens peu ni firma, y que del fet fase dit Rosell, scregue al dit Granó lo millor sie.

Dit dia areste lo Consell i se mane als cònsols de Andorra mànon a Jaume Forcada que cubro les rodes del molí draper de tal manera que les cavalcadures quant passen per lo camí real no vejen rodar dita roda. Lo tot se ls mane en pena del cot de la Terra. Y asò adobo fins al dia de Santa Maria de setembre primer vinent.

1674 octubre 21

|²⁵⁷ Vuy, als 21 de octubre 1674, se a tingut Consell y pose lo vy novell a nou dinés lo cortó, y lo abarreat al mateys preu, y lo vi vell al mateys preu que és a sou fins als 11 de noembre, y després lo vendran tot a nou dinés. S'enten que lo vi vell sie senser, y si és trenquat lo venguen a nou sinés, y que venguen demà per tot lo dia.

Dit dia areste lo Consell y mane que qui tingue esparavés los porto demà per tot lo dia an mans dells cònsols, y se lls mane en pena del cot, y que ningú no pugue pesquar ab ningun jènero de estorment²⁸⁸.

Dit dia areste lo Consell que totes les paròquies adóbon los camins, sanderons, rigüeres, aygües, que puguen portar peryudisi a ningun camí, y dita manobra se a de fer de quí al dia de Sant Martí, que sirà ab ocasió que les ramades són partides. Lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que sobre del que s demane per part del llochtinent de l'intendant de Fransa y també per alguna carta scriu lo senyor veguer Grano, a resolt dit Consell que Joan Antoni Rossell, de Ordino, y Bortomeu Calbó, de Soldeu, vâjen a trobar lo que a portat los papers, y també si és lo dit senyor veguer, y que n tràcton lo millor puguen segons son consell trobaran millor fahedor, asò se ls man[e] vâjen lo més prest los sie possible, en pena del cot de la Terra, *etcètera*. Y s'enporten los mateixos papers lo dit Rossell enportà l'altre camí hi anà, com apar atràs los torna. Y ara los a tornat a pendre per dit efecte. Y tanbé s'enporten dos rebudes de l'albergue de l'ani 1663 y altra de 1667.

1674 novembre 7

Vuy, als 7 de novembre 1674, areste lo Consell y allargue lo Consell de Sant Andreu un dia més avant de l'acostumat, que és per al dimarts antes de Sant Andreu. Los consolats

²⁸⁸ En lloc de estorment o estrument.

ho fasen asaber als de Consell són fora cada uns a ses parròquies, en pena del cot, y també als compters.

Dit dia pose lo Consell lo cortó del vi novell y vell tot a un preu que és a deu dinés, y que·l coménson de vendre a dit preu lo dia de Sant Martí primer vinent. Los consolats ho fasen intimar cada uns a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Encamp o Areny que fase donar la carta ha feta vuy a esta Casa, la envío a mosur Cassé Ax y, si torne resposta, que la fesen portar a Ordino. Lo tot se'ls mane en pena del cot.

1674 novembre 27

Vui, als 27 de noembre de l'ani 1674, fa sisena lo Consel de la Val y posen en sisena los segens, y la sisena hés per lo senyor veguer de Fransa:

[*Canillo*] Miquel Cal.

Ancamp Jeroni Martí, dit Mas.

A Ordino Gilem Bons, dit Bringé.

Miquel Sabaté, de Sisponi, a la Masana.

Andora Bernat Gilemó, dit Dolsa.

Sant Julià Toni Gitart, de Juberri.

^{257v} Dit dia areste lo Consel que los cònsols de Ordino fasen a tenir la sisena del senor bale al senor vegé de Fransa, y que y vage, y que si[*e*] tomat al Consell de Sant Tomàs. Y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel que atès ja alguns abitans que tenen algunes mules y maxos franseses, o altres que pugen tenir, los done lisènsia lo Consel de traure lo premís en nom de la Vall, y que tots los gastos los age de pagar tots los que se'n volran, y lo Consel nos oblige a pagar ninguns gastos. Y se done de facultat a Joan Antoni que u negosio.

1674 desembre 6

Vuy, als 6 de desembre 1674, lloteje la Vall vint-y-quatre pernills de carnsalada, so és, quatre pernills de carnsalada per parròquia, si los pernills són novells que sien de pes de dotse lliures, y que miron sien ben eixuts, y també faran deu formatges per parròquia, lo tot cosa bona, so és, Canillo y Encamp, Ordino y la Masana les portaran a Ordino a casa de Rossell i dit Rossell les rebo, sie cosa bona, sinó que les fase cambiar o les compro a gastos de la parròquia siran, y Andorra portarà a dit d'Ordino quatre formatges, lo tot

faran sie cosa bona. Asò faran fins a diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra. Dit Andorra farà portar dos pernes de dit pes i los sis formatges a Sant Julià de así al Consell de Sant Thomas primer vinent, y també les rebrà Hiasinto Gallart, i que sie cosa bona, i que sien prestes les de Sant Julià y formatges, lo tot fins a dit Consell. Lo tot conforme diu lo dalt sinó són rebedores. Tot se mane en pena de dit cot. I Ordino que bestrague dos formatges que se li tindran a compte, que ab dites dos i quaranta-quatre dalt dit siran 46. Y les setse pernes dit Rosell ho enviarà a Fransa, conforme ell ja sap ho repartirà, *etcètera*. Los 4 de Sant Julià i dos de Andorra se donaran, so és, dos a Crosi i dos al Soquet, una a Giberga, i altra a Farell, seran 6, y 4 formatges [a] Crosi i al Soquet 4, a Giberga 4, a Farell 4.

Dit dia areste lo Consell i loteje sis pernills de carnsalada, so és, un pernill per parròquia del pes dalt dit, y també tres formatges per parròquia, lo tot portaràn o portar faran a esta Casa per al dia del Consell de Sant Thomàs, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i s done orde a Tomàs Pal, pus va a Fransa, que veja de fer venir lo notari Oriol así per copiar alguns papers, o acabar de posar lo llibre ab estat del que falte. També se li done orde que si no baixe a Pàmies que fase ab Bergé que scriguen al jutge, o que quant Rosell o altre enviarà lo present dalt dit, que escriguen al senyor jutge donant-li les gràcies, *etcètera*. Y si Louriol ve, que astigue a Ordino per scriurer a casa Guillem Areny o a ont convingue millor. Y dit Areny que s'enporto lo llibre dels privilegis a biudat, y si se a de menester altres papers que dit Areny aviso a Joan Antoni Torres, i los dos demànon les claus de l'arxiu, o altres sien menester, per tràurer los papers ajen de menester.

Dit dia areste lo Consell i loteje una doblla per parròquia, y que sie de pes per Fransa, i que les pòrtan al Consell de Sant Tomàs, en pena del cot.

1674 desembre 17

Vui, a 17 de desembre 1674, areste lo Consell y loteje tres pernills de carnsalada de pes de dotse lliures per pernill, so és, per parròquia, i també set formatges per parròquia. Lo tot portaran a Sant Julià fins al dia de Sant Antoni de gener primer vinent, i que sien ben eixuts, y que Hiasinto Gallart rebrà lo tot, que sie cosa bona, sinó ho són ho fase cambiar. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. que dites pernes són divuit i dues n'i ²⁵⁸ resta Andorra del llot atràs, y una [...] del llot atràs [...] per parròquia, que junt ab est llot siran 26 pernes y seixanta formatges, que lo dit se dispose, so és, per al senyor bisbe

de Urgell 12 pernes y dos dotsenes de formatges, y per al governador de la plasa de la Seu sis pernes y dotse formatges, y per Ermenter de Aguilar quatre pernes y dotse formatges, y per a Don Joan de Aiguaviva dos pernes y sis formatges, y per al capità del castell de la Bastida dos pernes y sis formatges. Al governador Aguilar, Don Joan, y capità del castell ho presentarà Joan Antoni Torres, y al senyor bisbe també dit Joan Antoni Torres, *etcètera*. Lo tot per part d'esta Casa, y també presentarà dit Torres als taulers i Farell les sis pernes y setse formatges atràs dits, *etcètera*. Ordino sempre anirà fins así avansat dels dos formatges atràs dits.

Dit dia areste lo Consell que atès se a enviat sisena per a nominació de balle al senyor veguer de Fransa, que vinguda la dita nominació que a la parròquia se asertarà ésser nomenat dit balle, que los quatre de Consell de aquella parròquia, junt ab lo notari de la Vall, li prenguin lo jurament, y dit notari ne lleve acte. I si dit notari no i és, lo fase llevar per mossèn Picart, o son fill, en nom de dit notari de la Vall, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell y pose lo pa a sinch lliures al real, y que l ven[guen a] dit preu lo dia de Sant Thomàs. Los consolats ho intímon cada uns a ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

1675 gener 13

Vuy, als 13 de jener 1675, loteye lo Consell quatre pernes les [quals] a deman/a/t Joan Antony Torres per a donar al senyor Don Joan de Ay[gua]vyva, que les dos que eren lloteyades per dit senyor an de ser [per al] doctor misser Pere de Ortodó. Ademés lloteye vuy/[i] formatyes, [que han de] donar Canillo una perna y dos formatyes, y Encamp 1 perna [y dos] formatyes, y Ordino y la paròquia de Andorra una perna y dos formatyes per parròquia. Y lo demés reste conforme consta als arests.

Dit dia pose lo vi lo Consell a onse dinés lo cortó, y que venguen demà als 14 de dit mesm y los cònsols que u entímon, quada qual a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia pose lo vi lo Consell a onse dinés lo cortó, y que venguen demà als 14 de dit mes, y los cònsols que u entímon quada qual a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y mane que ningú no jugue a ningun joc de anvit, y los cònsols que u fassen [manar] a les paròquies demà. Y·s mane en pena del cot.

Dit dia vote la Vall una misa a invocació del Sant Esperit [ab] absoluta a les ànimes, y los quònsolls que la fasen dir [quada uns] a ses paròquies lo més prest puguén. Y·s mane als cònsols en] pena del cot.

^{258v} Dit [dia arr]este lo Consell y loteje una dobla de 10 y de pes per parròquia, per a Fransa, y vagen per pagar lo que Louriol aurà treballat, i dites se portaran fins de así a vuit dies de vuy en avant comptadors, i dites se portaran a casa de Guillem Areny a Ordino, i dit quant dit aurà acabat, lo pago lo que se li deurà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i·s mane als cònsols de Canillo que mànon a Pere de Garrovet pago lo que deu de l'arendament dels béns té són estat[s] de casa de Garrovet. Lo que degue, fins al primer Consell, pago, en pena del cot.

1675 febrer 22

Vuy, als 22 de febrer 1675, areste lo Consell que atès lo senyor veguer per lo senyor bisbe de Urgell és pujar vuy, y a fet juntar lo Consell a ffi y effecte de obrir Corts y celebrar aquelles ab la forma acostumada, atès que dins la present Vall hi a un pres, per a alliviar les guardes, y lo Honorable Consell li a respost que bé estave de obrir aquelles ab que·s donàs avís al senyor veguer per lo Cristianisim Senyor Rey posat, y al senyor jutge que fos servit prestar lo jurament acostumat de les Corts solen prestar tots los senyors veguers en temps de Corts, *etcètera*. Y, ademés, a fi i efecte de què dites Corts són obertes vuy dia present, a resolt lo Consell de que, ademés de les cartes de dit veguer del senyor bisbe, vaje Borthomeu Calbó, de Soldeu, a besar les mans de part de esta Casa a dit senyor veguer de Fransa y jutge, donant-los notícia [...] pose, y que sien servits conferir-se a esta parròquia de Andorra per assistir en lo auto de dites Corts per al dia dit senyor los aseniale. Y que dit Calbó vaje demà disapte, si és possible, en pena del cot de la Terra.

Dit dia pose lo Consell per arahonadors a les presents Corts, so és, la primera semana, so és, sis dies, y [si] convé per dos dies més, que i estiguen així mateix Joan Pal, Pont, y Joan Antoni Rosell, de Ordino, y per la segona setmana hi pose Toni Pal, de la Cortinada, y Joan March Torres y Moles. Lo que se·ls mane a tots cada uns a son llo[c/h], en pena del cot de la Terra, asistenquen.

Dit dia areste lo Consell que si lo senyor veguer de Fransa y lo senyor [jut]ge venen a dites Corts, a lo senyor jutge substitueix [...] dits [arra]honadors y los quatre de Consell de Andorra [...] trobaran, los prenguen o fasen prestar lo jura[ment acos]tumat com se'ls sol fer en las Corts. Lo tot faran [en pena del] cot de la Terra.

^{|259} Lo dia atràs dit, areste lo Consell y mane als cònsols de Sant Julià còbron lo morter de Dutart, que'l té Miquel del Duque, apotecari de Sant Julià, vuy abitant, y aquell pòrton dits cònsols, o portar fasen, a esta Casa al primer Consell, en pena del cot de la Terra, *etcètera*.

[1675] febrer 24

Vui, a 24 de febré, arreste la Gunta que soposat que Calbó és estat desganat se mane Areni vage a fer dit camí, en pena del cot de la Terra.

1675 març 7

Vui, als 7 de mars 1675, a rebut lo Consell per mans de Joan Naudí, de Canillo, y per comte de Pere Garavet, mon/*ed*/a barselonesa, dos lliures, setse sous, dic 2 lliures, 16 sous.

Dit dia areste lo Consell que si aquàs les Cors no finen ab les dos semmanes que los devant dits aronadós són ellegits que serà la tersera setmana, sien aronadós Joan Naudí y Nicolau Torres, Areny. Y se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1675 marts 16

Vui, als 16 de marts de l'ani 1675, a loteyat la Vall una doblia per parròquia, y dites doblles són pagades.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Andorra fasen adobar la part de d'ellà del pont de les Calls, alguns pasos sia espallat del pont fins a l'oratori a la part de Angordany, de qui al dia de Sant Joan de juny, y's mane en pena del cot.

1675 abril 9

Vui, als 9 de abril 1675, areste lo Consell y lloteje set lliures y mitja per parròquia, y que les pàgon los consolats, si és possible, vuy mateix. Y que les donon a Pere Pal, de la Cortinada, que ab totes dites 7 lliures, 10 sous per dites parròquies faran 8 dobles y deu

reals. Dit Pere Pal donarà les dites dues doblles a qui ell sap, los deu reals restants entraran a esta Casa. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que attès se a de menester fefahent per baixar les mules o altres coses convingue, que lo dit Honorable Consell, o per part de aquell, done orde a Pere Pal, de la Cortinada, prengue Andreu Pal, balle, que's servesque fer dites fefahents, com se li envie la marca gran de la Vall per marcar les dites *fe[faha]ns*, y si fa altra per un mateix baixarà, que la fasa, ab dalt que digue còpia de aquella que porte lo mateix home. Y los consolats, cada uns a ses parròquies, fasen un billet an aquel que li donarà fefahent del bestiar baixe lo que és de la Terra, y lo que és de extra regne, cada un de per si, y si és entrat lo any pasat que digue és entrat pollins.

^{|259v} Dit dia areste lo Consell y loteje vint-y-quatre pernills de carnsalada, so és quatre pernills per parròquia, y quatre formatges per parròquia, que seran dos dotsenes de formatges, y que sien bons. Les pernes que péson lo menos deu lliures cada una o onse lliures, y les faran, so és, Canillo quatre pernills, Encamp quatre, Ordino ne farà sinch, y a dites ne tindrà una de avansada, la Masana ne farà sis perquè ne deu una de endarrerida, y a dites sis ne tindrà ara una de avansada, Andorra ne farà dues perquè ja se li'n deu dos de avansades, Sant Julià ne farà tres perquè ja ne té una avansada. Y totes les parròquies seran iguals de les pernes salvo Ordino y la Masana que'n tindran una perna per parròquia avansades ab est llot, y Ordino los dos formatges com apar atràs avansats ademés. Y est llot de pernes y formatges los consolats los fasen portar sempre Rosell, de Ordino, los avisarà sens falta, en pena del cot de la Terra, y dit Rosell disposarà lo que n'a de fer.

Dit dia areste lo Consell que Joan Naudí y Calbó, de Soldeu, parròquia de Canillo, vagen a Fransa a portar lo pagament de la paga de la quèstia a Fransa de la paga de Pasqua primer vinent, com ja tenen memorial dels partits dels dinés, y que si hi a cartatges, que u pòrton a part, parròquia per parròquia, y que còbron rebuda del tesorer, *etcètera*. Y també que pàrlon al senyor veguer Granó y que ho totlèron lo millor puguén, no enpeniant-se en res. Y que vagen, que sien lo Disapte Sant per tot lo dia a Foix, o a ont sie lo tesorer. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y s'enporten una rebuda de la paga de Pasqua de l'any 1673 estanpada.

Dit dia Guillem Areny a portat rebuda tenie del treball avie fet mosur Louriol, notari, a casa de dit Areny per copiar scriptures d'esta Casa, y a estat a casa dit Areny 29 dies a gasto de dit Areny, y contades les sis doblles de llot avie fet la Vall per pagar a dit Oriol

los jornals a s[obrat] sis francs, segons a donat compte dit areny com apar de tot ab rebuda. Y contat lo gasto a fet dit Louriol, y dinés per Lors y Siguer, y recapte per pasar lo port, ab tot se reste a dit Areny dotse lliures moneda corrent, les quals li deu pagar esta Casa, diem 12 lliures, sous corrents*.

Dit dia areste lo Consell que attès lo Serqueda demane com arendador dels ans 1671, 1672, 1673 de l'Il·lustre Capítol demane la vaca parada, que los consolats en cada parròquia se n'enllestesquen que si hi a gastos aniran a son compte, que la Vall no·ls està en res.

Dit dia areste lo Consell que attès hi a qüestió sobre del cot a fet esta Casa a Hiasinto Gallart, que Calbó, de Soldeu, ho enllestesque fins al Consell de Santcogesma primer vinent o que pago dit cot, en pena del recot.

1675 maig 27

²⁶⁰ Vui, als 27 de mag 1675, se a tingut lo Consell de Santcogesma, se fa a nominació de mostafasos y veadós de aygües:

Primo, a Canillo mostafàs Bortomeu Calbó, veador Miquell Adelac, Som.

A Encamp mostafàs Joan Pal, Pont, veador Niquolau Torres, Areny.

A Ordino mostafàs Antony Pal, veador Niquolau Torres, Jener.

A la Masana mostafàs Joan Rossell, veador Joan Bons.

Andorra mostafàs Antony Calbó, Guiem, veador y mostafà de Andorra Jaume Moles.

Sant Julià mostafàs Antony Nagual, veador Joan Pal, Molines.

Capitans del present any:

Primo, a Canillo Joan Armany.

A Encamp Jaume Martisella, dit Baró.

A Ordino Joan Bons, Bringuer.

A la Masana Sabestà Vilar, dit Puy.

Andorra Isidro Ponsernalt, Ricart.

A Sant Julià Bortomeu Santurè, dit Llumeneres.

Dit dia areste lo Consell que attès que Joan Rossell, Rull, del Puy de la Masana, en nom del doctor Andreu Badia, y per retrovenda o venda a ell feta per dit Badia, conste dels deutes que la Vall eo diferènties ab dita Vall o particulars de aquella, feta per dit

Badia a dit Rull al primer de juliol 1672, conste que li ven aquells fets fins a l'any 1663, *etcètera*. Y així, areste dita Vall, que per rahó de dites coses, que encara que dit Rossell vuy aje firmat àpocha en favor de dita Vall, parròquies y particulars de aquella, en poder de Guillem Areny, notari, que en cas ninguns particulars li resten alguns crèdits de dits deutes, que per rahó de dita àpocha la Vall no preten perturbar-lo en res, *etcètera*, ni per aquells que per rahó de això esta àpocha no·ls puegue aprofitar.

Dit dia a pres Joan Antoni Rosell los draps a lavar.

Dit dia an pres los renders de Capítol, Jaume Moles y altres la vaca parada.

Dit dia a pres Joan Pal, Molines, *[lo cens de]* Costoja. Ja a donat rebuda.

Dit dia areste lo Consell y pose a sobreposats de l'ofici de peraires, a les Caldes Joan Montània y Joan Puig, Busquet, y sobreinstant Matia Babot, de dit lloch de les Caldes.

Dit dia areste lo Consell y pose lo pa a quatre lliures al real y lo vi a sou lo cortó, y que venguen a dits preus dimecres primer vinent. Los consolats ho intímon cada uns a ses parròquies, en pena del cot, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell arest de camins, que totem generalment adobo o adobar fase tots los camins reals i senderes, apartar fasen fustes y pedres, y trencar mates, de aquí al dia de Sant Joan de juny primer vinent, en pena del cot de la Terra. Los consolats/s/ o fasen intimar sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de la Masana fasen trencar les mates de boixos, y altres són entre lo pont de Sant Antoni de la Grella y la capella, tant dejós lo camí com desús camí, fins a dit dia, en pena del cot de la Terra.

^{260v} Lo dia atràs dit de 27 de maig 1675 se ha rebut de Pere Garravet, de Prataredó, y per mans de Joan Pal, Pont, de les Bons, sinch lliures, deu sous, les quals pague dit Garravet a bon compte del que deu de l'arendament dels béns té de esta Casa són estats de dita casa de Garravet, com també, als set dies de marts 1675, se rebé vint-y-vuit reals com apar atràs, que tot serà 8 lliures, 6 sous, les quals se li tendran a compte.

Dit dia lloteye la Vall dues doblls y mitja per parròquia, que fan quinze doblls de or, les quals són per pagar, so és, al doctor Ignasi Marsal, canonge de Urgell, sinch aniades de conducta de advocat esta Casa li deu y vint-y-sinch reals al Barjés, procurador de esta Casa, y lo gasto de est Consell y un endarrerit, que és dit gasto ab tot quinze lliures, sis

sous y set dinés. Pagats dits dèbits, tot lo demés de dit llot restarà, vol lo Consell se done y pague per ajuda de costa als gastos o consert per les mules de la Vall, so és, de les criades a dita Vall, per algunes compositions se a fetes a Barcelona. Y dit llot portaràn en mà de Joan March Torres y Moles Andorra per tot lo dia de Sant Bernabé, que és a onse dies del mes de juny primer vinent, en pena del cot de la Terra. Y dit March Torres fase los repartiments a qui està dalt dit, advocat y procurador y gasto y mules, *etcètera*.

1675 juny 22

Vuy, als 22 de juny 1675, areste lo Consell y vote una missa de devoció per parròquia a incocació del Sant Spirit, conforme se acostume les demés voltes, y que les parròquies o consolats la fasen dir lo més prest se puegue, suplicant a Nostre Senyor nos done lo que millor convingue al sant servey y bé públich asertem a fer les coses.

Dit dia areste lo Consell que attès lo doctor Magí Perles a donat notícia des de Madrit que Don Anton de Peguera done memorial al rey d'Espània que demane gràcia de la lleuda del castell de la Bastida, y areste que si Rossell, de Ordino, o a consultat a la Seu de Urgell ab lo advocat y lo senyor Ermenter de Aguilar, que si los apar convé fer-li sub/s/titució o procura per defensar dit cas, que u fasen dit Rossell y un altre, o los que sien més menester, sien al sindicat té fet esta Casa als 16 dies del mes de maig 1673, fet en poder de Guillem Areny, notari, y que envíon al dit Perles tot lo que convingue, que esta Casa o tindrà per ben fet.

Dit dia se fa nota que los cònsols de Sant Julià o Hiasinto Gallart tenen una rodalia del terme de la vall de Sant Joan ab Andorra, que l'a tornada a esta Casa, la qual és a la caixa de la Vall.

Dit dia areste lo Consell que Rosell, de Ordino, si va a Fransa que s'enporto los papers sien menester per intimar a Siguer a Tarascó y Ax, y a ont sie menester intimar, per lo de lleudes, gavella general o pasatge o pontatge. Y si dit Rosell no pot anar tant prest per sos negosis, hi anirà, o donar-li cobro per un altre, a son albitre. Asò se li mane en pena del cot de la Terra.

1675 juliol 17

Vuy, als 17 de juliol 1675, areste lo Consell que attès tenim avís que Don Anton de Peguera demane al rey d'Espània la donació de la lleuda del castell de la Bastida, y areste dit Consell que vaje un propi a Barcelona a donar-ne part a l'advocat |²⁶¹ té esta Casa allà.

I dit advocat ho consulto ab lo doctor Carbonell, suposat que es[ta] cosa és pasada per ses mans. Joan Antoni o Rosell, de Ordino, que li escriguen a dit advocat llargament, y si son consell porte que s'aje de donar memorial a Madrid, que sien servits fer-lo allà a Barcelona, suposat dit doctor Carbonell ho tindrà bé en memòria. Y los cònsols de Andorra sércon home per anar a dit Barselona. Asò faran sens falta en tenir la carta scriuran en nom de esta Casa dit Torres o Rosell. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y dits cònsols li donaràn dinés a dit propi. Si poden consertar que vaje a preu fet, gasto y jornals, ho fassen.

Dit dia areste lo Consell que sobre del pres se té pres, y se espere pendre altre o altres, que vol y mane dit Consell a Joan Antoni Rosell, Colat, y Guillem Areny, que quant sie convenient i'ls aparegue, que scriguen y donen avís al senyor bisbe y son veguer, y també al senyor veguer de Fransa y jutge. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

1675 juliol 30

Vuy, als 30 de juliol 1675, areste lo Consell, que attès lo senyor veguer de la Seu de Urgell a resolt obrir Corts y celebrar aquelles, attès que ja a donat avís als senyors veguer y jutge de Fransa, y cobrada resposta de què no poden venir, y per no poder-se allargar a tenir aquelles per tenir dos presos indiciats de lladres, y estar sobre les feines y estar ocupat, que's entre a les segues y recollir les herbes, se a resolt déixon obrir dites Corts. Y se pose per arahonadors, so és, la primera setmana Pere Torres, de Sespony, y Joan Na[u]di, de l'Aldosa de Canillo, per la segona setmana Joan March Torres i Moles y Antoni Colat. Y los dits rahonadors se i trobaran junt ab los de consell de Andorra y altres, si convé. En cas lo senyor veguer se tornés, que un jutge per estes Corts tant solament lo prenguen, o prestar-li fasen lo jurament acostumat.

Dit dia areste lo Consell, que attès lo senyor bisbe scriu sobre de les Corts que li apar no està a son lloch ab algunes rahons, que lo senyor veguer vol baixar a la Seu de Urgell a consultar ab lo senyor vicari general, resol dit Consell que Toni Colat vaje ab ell, y que solisito lo negosi de que's passo avant en continuar les Corts y fer justícia. Y en cas a dit Colat li aparegue convingue anar a Balaguer a besar les mans al senyor bisbe, que i vaje dit Colat, si lo trobe, o quant no i puegue anar, que aviso a Tomàs Pal, Babot, de Ordino, que vaje en tenir avís de dit Colat. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell, que attès lo senyor veguer vol anar a la Seu de Urgell, que los cònsols de Andorra li sércon cavalcadura, sie bona a proposit per dit senyor, en pena del cot de la Terra, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià fasen fer la clau del portal de Sant Julià lo més prest sie possible, en pena del cot de la Terra.

1675 agost 7

Vui, als 7 de agost 1675, areste la Junta que los quatre arahonadors dalt dits y Rossell, de Ordino, se tròpien así demà de matinet, i los tots junts que fassen prestar lo jurament al jutge vindrà per estes Corts, y que resolguen ab dit jutge lo int/*e*/rés seu y, també, si convé, donon orde en enviar a cercar lo mestre si és menester, y també disposar lo dels gastos de les Corts y Guillem Areny.

^{|261v} dit dia loteje la Junta attès que se a de menester per gasto per les Corts, se llosteje dues dobles per parròquia, y les pòrton diumenge primer vinent así Andorra en mà de Joan March Torres y Moles. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste la Junta que Toni Colat digue al sastre Riba, de la Masana, vingue amanir de menjar a la Cort, lo tot se mane en pena del cot de la Terra, so és, ab paga/*n*/t-li sons jornals.

1675 agost 23

Vui, als 23 de agost del 1675, areste lo Consell que l'afor del blat és a cinquanta-y-tres rals, y denguna persona no'n puegue demanà més, en pena del cot de la Terra, y los consolats [véngon] en manà, porta per porta, a ses paròquies. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia se fa afor al vui y s'pose a tretse dinés lo cortó, y los [ostes] lo vengen diumenge per tot lo dia.

Dit dia se areste que atès Juan Marc és fora y ere araonador, que a son loc entre Gasinto Galart.

Dit dia se areste que Joan Antoni Colat baxo a la Seu de Vurgell lo més prés se puge, y que dige al senyor veguer y jutge pugen, vista la present que lo senyor vege de Fransa és Andorra per menistrà justícia. Lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a Colat, pus va a la Seu de Vurgell, que atès lo senyor ardiaca major a fet traure vuna letra de escomunicació quontre particulàs de dita Vall, que dit Colat parlo ab lo vicari general, y que fase lo que convinge en favor que nos trage [unes] letres quontre de dita Vall. Lo tot se li mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane als consolats que demànon als sensalistes que pàgon los vagats deuran a n'aquesta Casa, y lo cònsol Juan Bonet, de dits dinés cobrarà, que conpro vun morté per dita Casa. Lo tot se manaran en pena del cot de la Terra.

^{|262} Dit dia lotege la Terra tres dobles per paròquia, que los consolats les pòrton lo primé Consell de la Terra y aurà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia lotege la Terra vuna perna per paròquia, so és, quatre paròquies, Canillo, Encamp, Andorra y Sant Julià, que Ordino y la Masana les tenien bestretes, y formatges quatre per paròquia que seran dos dotsenes. Y lo tot vu pòrton lo primer Consell de la Terra. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Los dits pernills pèson deu liures cada vu, y los formatges sien bons y rebedós. Les paròquies seran yguals de formatges y pernills.

1675 agost 31

Vui, als 31 de agost del 1675, areste lo Consell que los dos sennors balles y los quatre araonadós se ajusten a contar tots los gastos se aurà fet fins lo dia present. Contat auran, que vu donen per parròquia sa part y les dites paròquies pàgon lo que'ls dits deuran. Lo tot en pena del cot de la Terra. Y sagrestaran lo dia los balles faran avis.

Dit dia se areste lo Consell que Juan Antoni Rosel vage a Putserdà, y si dit no y ere que y vage Tomàs Pal y Babot y Juan Antoni Colat, y que miron lo que convinge per dita Vall, que tot se pose en ses mans. Y sempre que dits demanaran, que les paròquies donen als dits dues pernes y sis formatges per paròquia. Lo tot en pena del cot de la Terra.

Dit dia lotege la Terra además vuna perna y dos formatges per paròquia per lo mateix fet, *etcètera*.

1675 setembre 15

^{|262v} Vuy, als 15 de setembre 1675, llosteje la Terra tres pernills per paròquia, y la paròquia de Canillo y de Encamp ne restaran a deure una cada paròquia y siran yguals, y les dites tres pernes per paròquia aportaran a casa de Masià Constantí, de les Caldes, y

les i portaran demà dilluns per tot lo dia, y també y portaran vuyt formatyes per paròquia, y lo dit Masià Constantí o rebrà, y en quas que no sien bones y rebedores, que les fase cambiar, y dites pernes sien de pes de deu lliures cada perna. Y reste a deure la paròquia de Canillo y de Encamp les dalt dites dos pernes, que·s una per paròquia, y dos formatyes per paròquia. Y les dites devuyt pernes y quatre dotsenes de formatyes miron a portar-los al governador de Puxerdà y mestre de camp. Joan Antony Colat y Joan Antony Rosell que vayen de quí a dimars per tot lo dia, en pena del cot, y que y donon lo cobro a ells ben vist.

Dit dia pose lo vi lo Consell a setse dinés lo cortó, y lo novell y bolit a sou lo cortó, y que venguen demà dilluns.

Dit dia pose lo pa a sinc dinés la liura y lo forment a vuyt dinés la liura.

Dit dia lloreye la Terra una dobla per paròquia, y les portaran demà dilluns en mans de Masià Constantí, i el ne donarà quatre dobles a la Tonisona, y les dos restants les donarà a Colat a bon conte per lo què aurà gastat al camí de Serdània y lo que gastarà anar a Pugserdà. Lo tot se mane en pena del cot.

1675 setembre 27

Vuy, als 27 de setembre de 1675, mane la Junta en virtut del poder donat per lo Consell als 31 de agost:

A la paròquia de Canillo porto en mà de Pere Torres, de			
Sispony:	8 ll.	5 s.	6
Y la paròquia de Encamp y deu portar:	13 ll.	15 s.	6
Y la paròquia de Ordino deu portar:	13 ll.	15 s.	6
La paròquia de la Masana:	19 ll.	5 s.	6
La paròquia de Andorra:	24 ll.	15 s.	6
La paròquia de Sant Julià:	8 ll.	9 s.	6
	88 ll.	3 s.	

Y los sobredits dinés y les cinquanta-dos lliures de les composicions que les i deuen donar los senyors balles, ne pagarà a quí se deurà, que u trobarà ab los memorialls, y tindrà rebut ab tot 143 lliures, 3 sous. Y los sobredits dinés deuen portar les paròquies en mà de dit Pere Torres, de quí als deu de octubre primer vinent. Y lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

²⁶³ Dit dia de 27 de setembre 1675 areste la Junta una misa de devosió a invoquasió del Sant Esperit que·ns ayude al que menester sie, y los còsolls de cada paròquia que la fasen dir lo més prés sie posible, en pena del cot de la Terra.

Dit dia a fet anar la Junta dos òmens, la un a la vall de Querol y l'altre a la vall de la Llosa, per avisar, si menester és, als bestiar de les montànies per retirar-se per lo perill pot esdevenir. Los dits òmens són Bayxenc y lo fill del sastre de Peyret, y se·l·ls a donat per avasa a cada u 2 lliures, 2 dinés, lo demés los pagarà aquesta Casa.

Dit dia areste la Junta que·s tingue lo Consell del Pagament de Tots los Sans lo dilluns antes de Tots los Sans. Y los còsolls de les paròquies que u màn on alls que vuy fàlton en aquesta Casa, y mossén Piquart que u fase a saber alls còsolls de Encamp.

1675 octubre 28

Vui, als 28 de octubre de l'ani 1675, areste lo Consel que Tomàs Pal, Bavot, y Martí, de Ancam, vagen a pagar la quèstia al senor rei de Fransa a Foix. Y que rébon los dinés de cada paròquia. Y que pàgon lo dia de Tots Sans, en pena del cot de la Terra. Y que pòrton rebuda.

Dit dia arest[e] Consell que Joan Mar[ch] Torres y Juan Antoni Colat vagen a parlà am lo senor guvernadó de la Bastida, y que vagen sempre que tinran la carta del senor Agilar.

Dit dia vol lo Consel que·s condesque lo senor ardiaca Monfar per agvocat, y que·s condo[e]sque per un ani, y se li dono per un ani cinquanta reals, diem 5 lliures, sous y que lo i dige Joan Marc y Toni Colat.

Dit dia areste lo Consel que posen lo pa a sis dinés la liura, y que vengen lo dia de Tots Sans, y lo forment a nou dinés la liura, y asò en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que ningu no puge pescà am ninguna tesura, so és, asparavés, verdoll, línia y aixecades, ni en ninguna lei de pescar, en pena del cot de la Terra. Que di[n]gú no pusque pescà de ninguna manera de pescar sinó que sie per ne[ce]sitat, tot albitre dels còsolls de cada paròquia y conselés. Y qui tingue asparavés que·ls pòrton a casa del Consell, tot am les mateixes pe[ne]s.

Dit dia se areste que totom adobo los camins de así al dia de Sant Martí, en pena del cot de la Terra, pedres, mates y aigüeres.

Dit dia posen lo vi a deu dinés lo cortó, tot a un preu, y que vengen lo dia de Sant Martí, en pena del cot de la Terra.

Dit dia se areste que los que an de canbiar los dinés de la quèstia, que de así a dimequres primer vinen pòrton los dinés en mans de Gilem Areni a Ordino, y que y sien a migdia, en pena del cot de la Terra, y qui faltará que mànon Consel a gasto dels que faltaran a l'arest.

^{|263v} Dit dia areste lo Consell y lotege vuna dobbla y miga per paròquia, y qui la deverà *[la]* y porten en casa de Toni Colat. Lo dit pagarà a museur de Granó, vege. Los dits consolats vu pagara^[n] lo dia de Sant Martí primer vinent, y la dobbla se farà a compliment a les deu dobbls. Los cònsols de Canillo vu cóbron dels sensals i [...] porten dos dobbls y miga per dit dia. Lo tot en pena del cot de la Terra.

1675 novembre 10

Vui, als 10 de novembre 1675, areste lo Consell, que atès que lo doctor Joan Guyot se'n va, que Joan Antoni Torres, de Encamp, y Joan Antoni Colat, del Puy, miron de cercar-ne un altre, y que·s conferesquen ab lo dit doctor Guiot y dir-li, per part de la Vall, que li estimarà digue quin és més apropòsit dels que vuy se han presentat o·s presentaran, y dits Joan Antoni y Colat prenguen lo més apropòsit, y se'ls mane en pena del cot, y que sie lo més prest sie possible.

1675 novembre 25

Vui, als 25 de novembre 1675, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell y mane als cònsols de Sant Julià que diguen a l'apotecari que se'n vingue a estar Andorra ab la botiga, y les aines de la botiga que les pòrton la paròquia de Sant Julià y Andorra, y que Joan Marc Torres los digue a ont posaran o tindran casa.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Sant Julià diguen alls barbers que si volen estar a la mateixa conduct²⁸⁹ que estiguen, o si no que la Vall se serquará la comoditat, y si no volen estar lluego, que acúdon los dits cònsols a Tomàs Pal, i a dit se mane ne serque un lo més prest sie possible. Y lo tot se mane en pena del cot.

Dit dia se mane alls cònsols de tota la Vall que al Consell de Sant Tomàs pòrton quatre perdius de les gros^[ses] y los de Sant Julià que·n pòrton sinc, y que les rebo Matia

²⁸⁹ *En lloc de conducta.*

Constantí, de les Caldes, y les que no sien rebedores que les fase canbiar. Y·s mane en pena del cot.

Dit dia areste y mane lo Consell se tingue Junta per a enllestir tots los comtes del present consolat, tan de les Cors com altres coses, y que a dita Junta fasen pagar a qui degue, y que pàgon tot lo que aquesta Casa degue. I·s mane a dita Junta: de Canillo Joan Naudí, de Encamp Geroni Mas, de Ordino Joan Antoni Rossell, de la Masana Pere Torres y Colat, de Andorra Joan Marc Torres, de Sant Julià Jasinto Gallart. ^{|264} Y·s mane dita Junta disapte primer vine^[n]t dia de Sant Andreu, y si no baste lo que és llotejat se done alls dits plen poder que fasen llot, y que mànon a les paròquies que pòrton lo que deuran y lo que llotejaran al dia resol^[d]rà dita Junta, y que sie dematí.

Dit dia arreste lo Consell que la Gunta si troben doctor lo condoesquen. Lo Consell los dona plen poder.

1675 novembre 30

Vui, als 30 de novembre 1675, a comtat la Junta ab tots los qui an degut y los llots, y an trobat que les paròquies o los consolats an de pagar lo que està arestat al llibre a la Junta de 27 de setembre a Pere Torres. Y Pere Torres o donarà a quí especte y se deu. Y además, se trobe que tenim de gastos fins al dia present 234 lliures, 19 sous, 6 dinés que no fa llot la Junta perquè o dexe per al Consell de Sant Tomàs.

Además se deu a Baixenc deu jornalls de anar a Serdània, y al sastre Peyret, per lo mateis cas, 9 jornalls. Lo sastre és pagat*.

Además se deu a Joan Marc una dobla de or. És pagada, 5 lliures, 10 sous*.

Además se deu a Rossell, de Ordino, de bestret y comtat tots los contes, 2 lliures, 6 sous.

A Collat de anar a fer anar un fadrí al senyor bisbe 2 lliures, 4.

1675 desembre 16

Vuy, als 16 de desembre 1675, al Consell de Sant Thomàs, areste lo Consell que attès [que lo] senyor capità del castell de la Bastida se clame de algunes matèries perquè [...], de Sisponi y Joan Antoni Colat hi vagen a parlar ab ell, y que ho concloguen ab la major forma a ells los aparegue per coses de la conservació del comú y par[ti]culars, *etcètera*,

y que vagen la ora a ells los aparegue ser més convenien, en pena del cot de la Terra, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell y loteje set doblles per parròquia que *[totes]* sis són 42 doblles que a 5 lliures, 10 sous, diners sumen 231 lliures, sous, de les quals se deu pagar los comtes se són fets a la Junta pasada. Distretes les deu dobles torne Dutort del bestret quant se condoi per apotecari, reste 179 lliures, [19 sous, 6]. Pagades dites 179 lliures, 19 sous, 6 restaràn bones a la Vall, per als gastos se offeriran de anar a la Bastida, Puixcerdà y altres parts, trenta-sis lliures, setse sous y nou, diem 36 lliures, 16 sous, 9. Lo qual llot les parròquies lo pagaran y aportaran a casa Joan March Torres y Moles, de Andorra, fins al dia dels Reis primer vinent, tres doblles per parròquia, lo restant fins al dia de Santa Maria de febrer, lo tot primer vinent, en pena del cot de la Terra.

Dit dia loteje lo Consell setanta-y-dos pernills de carnsalada que sien de pes de dotse lliures, y que sien ben eixutes, que són dotse pernes per parròquia, y dues dotsenes de formatges per parròquia, y lo tot sie cosa bona. Y que los consols ho pòrton o portar fasen a casa Jasinto Gallart a Sant Julià fins al dia dels Tres Reis primer vinent, en pena del cot de la Terra. Y dit Hiasinto les rebo a dret del pes, cosa bones²⁹⁰, a dit arest, sots dita pena²⁹¹.^{1264v} Y dites pernes y formatges atràs dites se llojejen per presentar, so és, al senyor virey entrat ara vint-y-quatre pernills y quatre dotsenes de formatges, al senyor son secretari sis pernills y dotse formatges, a miser Carbonell quatre pernills y vuit formatges, a l'advocat té la Vall a Barcelona 4 pernills y 8 formatges, al procurador dos pernills y quatre formatges, *etcètera*, al senyor governador de Puigserdà, ara novament entrat, dotse pernills y dos dotsenes de formatges, a son majordom dos pernills y quatre formatges, y al senyor governador de les armes a la Seu de Urgell sis pernills y dotse formatges, al governador del castell de la Bastida quatre pernills y vuit formatges, al tauler Crosi, de la Seu, dos pernills y 4 formatges y al senyor governador de Foix, mosur de Geres, sis pernills y dos dotsenes de formatges. Y si lo llot dit no baste per los formatges, los cònsols de Ordino que bestraguen per lo del senyor de Geres. Los cònsols de Ordino que fasen acodir los sis pernills y dotse formatges a dit Gallart, las restants se los [de]tinguen per Foix. La disposició y anominació dels hòmens auran de anar a besar les mans al[s] sobredits senyors, disposaran los cònsols entraran y consellers són, *etcètera*.

²⁹⁰ Probablement en lloc de les rebo a dit pes, cosa bona.

²⁹¹ Segueix a continuació un quadernet de tres folis amb una relació de cots decretats pel Consell entre 1678 i 1679. S'ha transcrit i el presentem a l'annex a la transcripció del present llibre, doc. núm. 5.

Dit dia pose lo vi lo Consell a onze dinés lo cortó, y que venguen diumenge per tot lo dia.

1676 gener 5

Vui, als 5 de gener de 1676, areste lo Consel que cada paròquia fase dir una misa de devosió a invocació del Sant Esperit, am una ansolta cantada per les ànimes, y que la fasen dir lo més prest sie possible.

Dit dia areste lo Consel que Joan Antoni Torres, de Ancamp, y Joan Antoni Colat vagen a Barsalona a besar les mans al senyor virei, y que li presénton vint-i-quatre pernills y quatre formatges, y les demés conforme diu l'arest dalt dit.

Dit dia areste lo Consel que los cònsols y conselés de Ordino y de la Masana fasen anar a Foix a presentar dose pernes y dos dosenes de formages al senor governador de Foix. Y si Joan Rosel y va, que li fase atendre lo present, y que dit Rosel li parlo personalme[n]t.

Més, se areste que com diu l'arest dalt que cada paròquia pòrton dose pernills, que sien trese per paròquia, y vint-i-sis formages.

Dit dia areste lo Consel que los pernills que s'eren ascotats al governador de Puxserdà, se areste que los síndics que van a Barsalona, que pàson a besar les mans al senor bisbe y que li presénton los dose pernills, que avén de anar a Pugserdà, jutam²⁹² les dos dosenes de formages y que li donon part del que van a Barselona.

1676 gener 6

Vuy, als 6 de janer 1676, areste lo Consell que Joan Antoni Torres i Toni Colat, elegits ja alguns dies ha per anar a Barcelona, que donon orde, en quant puguen, al que's diu sobre de algun comers y, també, per lo que Don Anton vol attentar sobre de la lleuda del castell de la Bastida, que lo tot ho consúlton ab miser Carbonell i demés. Y que los dits Torres y Colat que's vejen ab lo senyor balle de Sant Julià, que réston de acort si rep ningun orde del senyor bisbe, que l'eixi[c]uto ab ¹²⁶⁵ tota diligensia, y molt apre[s]tat a totes les parròquies capitans y deseners, y a quí convingue, fent-los ostenció del mateix orde rebrà de dit senyor bisbe. Y dit senyor balle que fase fer una còpia o transumpte del

²⁹² En lloc de júnton.

dit orde, y que sie servit fer remetre lo mateix orde o lo transumpto a esta Casa per quant sie menester se tròpie.

1676 febrer 3

Vui, als 3 de febré de l'ani 1676, areste lo Consel que los que són en[ce]stats al castell de la Bastida conforme coste am un memorial, que pàgon diuit dobles, en pena del cot de la Terra, y qui no pagarà que lo Consel los pugue castigar am les penes al Consel ben vistes. Y se'ls entime que la Val serquarà dinés a interés al preu que'n trobaran. Y asò se'ls mane en pena del cot de la Terra. Y si s'a de tenir Consel, a gastos dels dits dilinqüens lo pagaran, y si fa presa, que a gastos dels dits dilincuentes, en pena del cot, y que pàgon dit diné vui per tot lo dia, y si troben més dilinqüens que s'o àgon de partí. Y lo Consel los done forses, que'ls o manon, en pena del cot de la Terra, que pàgon.

Dit dia pose lo Consel lo vi a sou lo cortó, y que vengen demà mateix.

1676 febrer 25

Vuy, als 25 de febrer 1676, areste lo Consell y loteje trenta pernills de carnsalada de pes de onse lliures permill i, també, sinc dotsenes de formatges, que ve a sinch pernills per parròquia y deu fromatges. Los dits pernills y formatges se portaran de así a quinse dies primers vinents, so és, les sinch de la Masana i los formatges y una de Ordino y dos formatges, a casa Toni Colat per lo senyor Ermenter de Aguilar, les quatre restants i vuit formatges de Ordino les portaran a casa Hiasinto Gallart, y les de Canillo, Encamp y Andorra portaran lo tot son dit llot a casa dit Hiasinto Gallart. Que portat tot resten 24 pernills y quatre dotsenes de formatges, les quals seran per donar, so és, a Crosi, tauler, 2 y quatre formatges, al Soquet una y dos formatges, al tauler de[l] rei altra i dos formatges, y per al senyor governador entrara a Puigcerdà dotse pernills i dos dotsenes de formatges. Que conplit dit llot, Sant Julià se aturarà les sues sinch y un altra de les demés per altres sis pernills i dotse formatges tenen ja bestrets, y fet restaran dos pernills i quatre formatges a solta del Consell. Lo tot se mane acúdon, en pena del cot de la Terra. Los dos y quatre formatges per Crosi, Joan Antoni Torres se'ls aturarà a Encamp i les donarà a dit Crosi. Y també areste lo Consell que Joan Antoni Torres o Joan Antoni Rosell vagen a presentar los pernills y formatges del governador de Puigserdà quant sabran se sie mudat o, altrament, si lo que hi és no's mude, a ell mateix, en pena del dit cot.

Dit dia areste lo Consell y loteje nou doblles de or o lo valor de elles, so és, una doblia y mitja per parròquia, y que cada parròquia les pago, so és, dita 1 dobla ½ que ho pòrton al Consell del Pagament més propvinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell lo Consell del Pagament per al Dimarts Sant, y que Joan Antoni scriurà per altra cosa, li scrigue per això al senyor bisbe sie servit aguarde per Sant March la quèstia. Dit Joan Antoni avisarà si aguarde o no, y si aguarde serà allargat per al dimarts pasat Pasqüeta, que és a 14 abril.

^{265v} Lo dia atràs dit areste lo Consell que los cònsols vells de Encamp pòrton, de aquí a dilluns primer vinent, en mà de Pere Torres, de Sispony, lo que resten del llot de les Corts pasades, que és sinch lliures, desanou sous i dos dinés, y además la doblia y mitja deuen del veguer de Fransa, que dita la pòrton en mà de Colat, i també als cònsols vells de Canillo, fins a dit dia, pòrton en mà de dit Colat dues doblles i mitja deuen també del llot de dit veguer. Lo tot se'ls mane en pena del cot de la Terra. Los consolats són vuy los ho entímon sots dita pena.

1676 març 9

Vuy, als 9 de marts 1676, areste lo Consell que Joan Antoni Rossell y Toni Colat vagen a la Seu de Urgell a parlar ab lo capità del castell de la Bastida sobre del pres té, que és Forest lo jove, de Canillo, i dos egües sues, que si u poden acomodar aquí, ho fasen. Y que scriguen a Barselona a l'advocat y procurador y a miser Carbonell y, si los apar convé, també als senyor virey, de tot llargament, tant per los manteniments com també per los bestiaris de la Terra per anar a Verdú o altrament, y que vagen demà, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que attès a anat alguns hòmens d'esta terra a fira de Rodés y tenir algun avís de algun perill, que en cas los sucsoís alguna cosa, que la Vall no'ls està en res, com ja algú d'esta terra los ne advertí antes de anar-se'n. Y també que areste lo Consell, que si dits hòmens menen bestiaris de Fransa, mules, pollins, matxos, o altra averia, que no la pàson dins los àmbits de esta terra fins al dia de Sant March primer vinent. Asò se fa perquè porie ésser que si pasaven antes no'ns llevasen la entrada de les demés tenim vuy dintre la Vall. Y que ningú pugue comprar bestiaris, mules ni pollins ni matxos, de altri per ent[r]/ar dintre dits àmbits de la Vall fins a dit dia de Sant March, entenent empero dels ports ensà. Y que's mano a les cases dels hòmens són anats a Fransa que'ls fasen avís del tot, tant del que'ls pot sucsoir a Fransa com de la entrada a desà. Y

que los consolats ho fassen manar, porta per porta, que ningú ne compro, entenent per pasar lo bestiar a desà, fins a dit dia, ni si los fransesos ne pasaven, tampoch los puguen comprar fins a dit dia de Sant March, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que attès los síndichs anaren a Barselona y tractaren ab lo senyor virey o capitania per la entrada de les mules tenen forasteres entrades a la Vall ja dies ha, que tots los que n'í tenen, com ja les donaren ab un memorial, que pàgon lo que ls toque, que és vint reals per cap de gastos, que totem acude a pagar y portar-ho en mà de Joan Antoni Torres, d'Encamp, fins al dia de diumenge primer vinent. Los consolats ho fasen intimar als dits en pena del cot dit.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo y Encamp, so és, los vells pàgon lo que deuen del llot dels dinés del veguer y de Martinet fins a diumenge primer vinent, en pena del cot de la Terra y del recot. Y també los que deuen del castell de la Bastida pàgon immediatament²⁹³, sinó, que's mane a Pere Torres y Colat los vajan a eixecutar luego, en pena del [cot]^{294*}.

1676 maig 18

²⁹⁶ Vui, als 18 de mai de l'ani 1676, al Consel de Santcugesma, trobe la Val los mostafasos y veadós de aigües y capitans:

A Canilo mostafàs Miquel Calbó, veador de aigües Miquel Adelac, Gastó.

Ancamp Joan Rosel mostafàs, Pere Cal, dit Martí, veador.

A Ordino Masià Oriol mostasap, veador Tomàs Pal, Bavot.

A la Masana Pere Torres mostasap, Toni Colat veador.

Andorra Masià Aldiàs mostasap, Masià Gostantí veador y mostasap a les Caldes.

A Sant Julià lo mas de Alins, mostasap, Jasinto Galart veador y també mostasap.

Capitans:

A Canilo Peirot Faré.

Ancamp Tribala capità.

A Ordino Joan Tor capità.

A la Masana Masià Camp capità.

²⁹³ En lloc de immediatament.

²⁹⁴ Atesos els salts cronològics que se observen en els folis següents, considerem que en aquest punt es produeix una alteració en el relligat dels quaderns. Al foli 267 trobem novament la data de 9 de març de 1676 i, posteriorment, una data del mes de abril.

Andorra Toni Julivert capità.

A Sant Julià Miquel Martí, de Aixoval.

Dit dia se fa nota se a pagat la vaca parada als renders de l'Il·lustre Capítol an acabat lo trieni pasat, y an pagat los vi als de Ordino.

Dit dia areste lo Consell i pose a sobreposats a l'offici de peraires, so és, a les Caldes Macià Constantí y Ramonet, sobreinstant Jona Montània, de les Caldes, y pesador Macià Babot, de dites Caldes.

Dit dia areste lo Consell y se encomane a Joan Antony Rossell, de Ordino, los dinés de les regalies i dels draps a lavar, que com vaje a la Seu de Urgell los pago y cobre rebudes y les porto a esta Casa. A pagat Rosell lo sobredit comte²⁹⁵.

Dit dia areste lo Consell y lloteje sis dobles de or o lo valor, so és, una dobla per parròquia, i que cada parròquia les pàgon i pòrton a casa Colat, al Puy, demà per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i lloteje sis pernes y sis formatges, so és, una perna i un formatge per parròquia, les pernes sien de pes de deu lliures. Y que cada parròquia les fase portar a casa Joan Antoni a Encamp demà mateix per tot lo dia, si's pot. I dites, dit Joan Antoni sap lo que'n deu fer salvo dues, i los sis formatges an de anar al capità del castell de la Bastida. Sant Julià ja se retindrà la sua y la de Andorra i los formatges, los demés quatre formatges los farà Joan Antoni baixar a dit Sant Julià a casa Jaume Valls, cònsol. Lo tot se mane en pena de dit cot.

Dit dia areste lo Consell i pose lo vi a tretse dinés lo cortó, y que'l venguen a dit preu demà mateix, los consolats ho intímon en pena del dit cot.

Dit dia areste lo Consell que sobre de algunes qüestions tenen Jaume Pelliser, [masover] de Alviní, y de altra ne té Brenguer, del Pui, ab lo Consell de Sant Julià, que Joan Antoni, d'Emca/m/p, y Rosell, de Ordino, prenguen la informació de dits demon dits, y pendre o fer rébrer testimonis, si menester serà. Y mane als dits de Sant Julià los fasen veurer los lli[bres] dels arestos o ordenacions. Y vistes dites coses ne fasen relació a esta Casa. Y los dits de Consell de Sant Julià no pasen res avans fins sie vist.

²⁹⁵ A pagat... comte afegit posteriorment.

|^{266v} Dit dia atràs dit areste lo Consell arest de camins, que totom adobo los camins reals, senderes i senderons i tot, aigües i mates, i tot lo que nosa fase, que totom o adobo conforme toque fins a Sant Bernabé, en pena del cot de la Terra. Los consolats ho intímon sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell i mane als cònsols de la Masana que attès tenen ja manament de adobar lo grau o camí de Sant Antoni, i no lo an adobat, que l'adóbon fins per tot lo mes de juny primer vinent, en pena del cot. Y lo mateix se mane al/s/ de Andorra adóbon lo pont Pla qui va a la Grella, que estigue bé per dit mes de juny, sots dia pena. Y los cònsols de Encamp fasen [risar] una bossa hi a davant casa Morató, a Mosquera, sot dita pena, fins a Sant Bernabé.

Dit dia areste lo Consell y mane a Pere Torres y Toni Colat que fins per tot lo mes present de maig, pòrton a esta Casa set dobles deuen per lo que ells saben, en pena del cot de la Terra. Y també los cònsols de Canillo y de Sant Julià diguen al balle de Canillo y de Sant Julià pàgon los dinés an cobrat de les composicions atrasades o, si no an cobrat, les còbron immediatament sens falta y les entrégon a Pere Torres, de Sispony, de así per tot lo present mes, quant no, serà forsa valer-se del medi del senyor veguer.

1676 juliol 26

Vui, als 26 de juliol 1676, areste lo Consell que attès de què tenim avisos de què per alguns ports no i aje sospita de mal contagiós, així areste dit Consell que's poso guardes del morbo al portal de Sant Julià, y que per dit efecte que i bàixon Joan March Torres i Moles i Guillem Areny, que i pòson orde i que avíson a Os i llochs circunvehins dels avisos tenim. I los hòmens hi posaran que's fasen pagar quatre dinés per bolleta i no més, això per son salari, reservat enperò, que si ningú a de anar a Serdània, Pallàs o Fransa, que los consolats de les parròquies siran, los que aniran, fasen bolleta an aquells i no als que aniran avall, que aquells la ajen de pendre a Sant Julià. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que los consolats fasen manar, cada uns a ses parròquies, porta per porta, que si ningun foraster o forasters venen de defora que no'ls acúllon si no porten bolleta, i si'n porten, la remostron a un cònsol o conseller de aquella parròquia això se trobarà. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i vote una missa de devoció sots invocasió del Sant Sperit y Sant Roch, Sant Fabià i Sabastià, ab profesó. Y que los consolats/s/, cada uns a ses parròquies, la fasen dir lo més prest sie possible, en pena del cot.

Dit dia, attès lo sobredit, eleix lo Consell Consell del Morvo per no aver cada dia, si cosa nova hi avie, de ajuntar lo Consell de la Terra, y posen a dit Consell de Morvo, so és, lo senyor rector de Sant Julià y lo senyor rector de Andorra, a Canillo Borthomeu Calbó, de Soldeu, a Encamp Joan Antoni Torres, a Ordino Guillem Areny, a la Masana Pere Torres, Andorra Joan March Torres i Moles, a Sant Julià Andreu Pal, major de dies, balle. Als quals, tots junts o la major part, se'ls done tot plen poder conforme a consellers del Morbo se sol donar, que puguen manar pena del cot de la Terra y altres manaments acostumats en dit Consell del Morbo. Y cada un de ells, en tenir avís, puguen manar [aju]ntar dit Consell del Morbo, y si coses les apareixerà ser convenient, [fasen manament ajuntar Consell de la Terra].

1676 març 9

|²⁶⁷ Lo dia atràs dit, de 9 de marts 1676²⁹⁶, areste lo Consell que attès se veu gran abús sobre de jugar y entretenir-se als ostals, so és, los abitants de la Vall, areste lo Consell que, de dia ni de nits, dintre dits ostals no's pugue jugar a un joch ni altre, ni los ostalers, si o conporten, sien en la mateixa pena com los demés. Y també que ningú pugue jugar a ningun gènere de joch de envit, ni prentment²⁹⁷ ni amagadament. Lo tot, los consolats ho intímon cada uns a ses parròquies. Y també que ningun habitant no pugue estar a l'ostal en ser de nits. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra.

1676 abril 8

Vuy, als 8 de abril 1676, areste lo Consell que sobre de una carta escriu lo senyor governador de les armes en la Seu de Urgell, que Joan Antoni Rossell i Joan Antoni Torres bàixon a la Seu a parlar ab dit senyor governador, y que vagen lo més prest puguen, en pena del cot de la Terra.

Dit dia, attès lo senyor veguer Granó scriu sobre de alguna cosa diu a fet per esta Vall a Montalvà ab lo intendat y demane sis pernills i sis dotsenes formatges, que la Vall per fer lo que ell diu loteije dites 6 pernes y 6 dotsenes de formatges, so és, una perna y dotse

²⁹⁶ Aquí es recupera la cronologia del foli 265v.

²⁹⁷ En lloc de presentment.

formatges per parròquia, les pernes que sien de pes de deu lliures, y que les parròquies o consolats les pòrton, o portar fasen, de aquí al Diumenge de Pasqueta primer vinent a casa dels cònsols de Ordino. Y dits cònsols que les li envíon lo més prest sie possíble, y que Guillem Areny li scrigue, en nom de esta Casa, de què la Vall està imposíbil[tada] per lo dels dinés que los grans gastos se offerix de cada dia no[...] complir a les demandes tantes tenim.

Dit dia se done orde a Joan Antoni Rossell que attès Sa Exel·lència Virey de [...] a donat alguns ordes per lo dels manteniments y de les mules, que dit Rossell li scrigue y li done les gràcies, y si altra cosa se offerix, que dono orde a tot llargament.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antoni Torres y Joan Antoni Rossell rébon los dinés an de anar a pagar la quèstia y menjeria al senyor bisbe, que·ls rébon así y a Verdú, y pagant a dit senyor, còbron àpocha o rebuda, lo que se les mane en pena del cot de la Terra, y que·s dono dobles de pes, y en cas no les donon de pes, que cada parròquia se les a de tornar a cobrar o pagar los curtatges.

Dit dia areste lo Consell y lloteje vuitanta quatre lliures barceloneses, que ve a catorse lliures per parròquia, y que los consolats les pàgon y pòrton en mà a Masià Babot, de les Caldes, cònsol, fins al Diumenge de Pasqueta primer vinent, en pena del cot de la Terra. Y són dit llot per pagar lo mal de la quèstia y bestrets de gastos a dit Babot, Joan Antoni y altres fins vuy, com apar ab un memorial fet del present di[a].

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Andorra adóbon lo [pont] Nou, que estigue bé, fins al Consell de Santcogesma, en pena del cot de la Terra, *etcètera*.

^{|267v} Dit dia atràs dit areste lo Consell i mane als cònsols de la Masana que, fins al Consell de Santcogesma, adóbon les parets del grau de Sant Antoni a desà y dellà, que estigue bé, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que lo senyor balle, Andreu Pal, nos fasse mersè que, quant les mules se n'aniran, fasse les fefahents, tant de les de la Terra com també de les que eren de Fransa, so és, de les entrades del[s] anys passats com Rosell, de Ordino, lo informará més llargament del tot.

1676 juliol 26

^{|268} Lo dia atràs dit de 26 de juliol 1676²⁹⁸ areste lo Consell que attès de què se té notícia que lo governador de Puigcerdà se muda, areste dit Consell, que en saber lo altre sie entrat, que Joan Antoni Torres y Joan Antoni Rosell vagen a besar-li la mà, y que li fasen portar lo baix se dirà, i que vagen en saber sie entrat, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i lloteje catorse pernills de carnsalada, de pes de deu lliures, y trenta formatges, i dites coses faran, so és, los formatges sinch per parròquia, los pernills faran dos per parròquia, salvo Canillo y Encamp ne faran tres per parròquia, que tots junts faran dits 14 pernills y los 30 formatges. I que dites coses faran portar los consolats a casa Joan Antoni Torres fins a dimecres primer vinent, per tot lo dia, si no tenen altre avís, si·l tenen, ajen de estar y acudir a l'avís tindran de dit Joan Antoni o Rosell, y Joan Antoni rebo dites coses, i si no són a propòsit a son contento, que u compre, a costes de qui no acodirà, ab les coses no rebedores. Lo tot se mane, en pena del cot de la Terra²⁹⁹.

Dit dia dalt dit, de 26 de juliol 1676, areste lo Consell [i] fa lo afor dels blats fiat[s] lo present y corent any, i fa lo afor a coranta reals de moneda vui corrent la carga del sèguel, y que ningú lo fase pagar a més, i que los consolats ho fasen intimar cada uns a ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y pose lo pa a sis lliures al real, que ve a quatre dinés la lliura, y que l'ajen de donar a dit preu dimarts primer vinent, y que los consolats ho fasen intimar cada uns a ses parròquies, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i pose lo vi a catorse dinés lo cortó, i que·l venguen a dit preu, lo alt dit, dimarts, los consolats ho fasen intimar sots dita pena del cot.

Dit dia areste lo Consell i mane a Pere Torres, de Sispony, y Joan Antoni Colat que pòrton los dinés se an de tornar, prengueren de dinés de esta Casa, en mà de Joan Antoni Torres fins a diumenge primer vinent, y si los dits Torres y Colat no porten los dinés fins a dit dia en dita mà, que lo dit Joan Antoni fase manar Consell, y dit sie a costes i gastos de dits Pere Torres i Colat.

²⁹⁸ Aquí es torna a reuperar la cronologia del foli 266v.

²⁹⁹ Segueix un assentament incomplet, que diu: Dit dia se areste lo Consell que attès se té nova lo virey se muda, areste lo Consell y mane a.

1676 agost 9

Vui, als 9 de agost 1676, areste lo Consell que's pugue tenir Junta de sis hòmens o més, si més apareixera als sis de la Junta manar-n'í més, y asò de dita Junta se'ls done poder de manar una y moltes juntes per tractar negosis tocants a esta Vall, donat tot plen poder a dits hòmens que tot alló ells tractaran y faran, prometran. Lo Consell ho tindrà per ben feit, que lo tot ho tindran per ben fet y agradable. Los hòmens se nomenen a dita Junta són, so és, Andreu Rossell, Pelliser, de Canillo, Joan Antoni Torres [de Encamp], de Ordino Joan Antoni Rossell, de la Massana Joan [Rul], de [Andorra] Joan March [Torres], de Sant Julià [... los quals] puguén manar [...] los que vol[dran].^[268v] I dita Junta o juntes, tantes quantes voltes serà menester, lo puguer fer manar y tenir allí ont a dits sis apareixerà o part de ells qui la farà manar.

Dit dia areste lo Consell que's fase gent ab armes a les montànies y se anome ne per capità Ramon Call, àlies Pere Babot, de Ordino, y que's fase dotse soldats, so és, dos per parròquia, y se anome ne, so és, a Canillo lo Roig de la Xancha y lo [Gue]rret Foll, de Encamp Sordet y Xispetes, de Ordino Toni de Bringuer y un germà de Tomàs Babot, de la Masana Miquel Xim y lo Nierro, d'Escàs, so és, Aiern, de Andorra Bernat de Pou y un fill de Miquel Dolsa, de Santa Coloma, de Sant Julià lo calderer i Alumeneres lo jove; y per espies se nomenen de Canillo Pedro, d'Encamp lo Pobill. Y tots dits soldats y espies se'ls done orde i se'ls mane, en pena del cot de la Terra, que estiguen als ordes del capità, y que ajen de estar a les muntànies fins hi aje altre orde. Y tots dits soldats vagen ben armats de pesa llarga y altres armes o arma curta. Y que dit capità, que en cas tingués notícia no fosen prou gent per inprovis, que envio un fadrí als cònsols de les parròquies o oficials de justícia, ab les penes a ell ben vistes li fasen acodir gent la que'ls demanarà. Lo tot se'ls mane als tots en pena del cot de la Terra. Y que demà dilluns al vespre los tots se tròpien a Soldeu, sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell y mane a totom generalment que tots aquells hòmens de ses cases sien per portar armes, que en eixir de ses cases, encara que sie anar a treballar, que totom porto les armes y monitions. Los consolats ho fasen manar porta per porta. Lo tot se mane en pena del dit cot.

Dit dia areste lo Consell y vote una misa de devoció sot invocació del Sant Esperit y col·lecta de sant Dot, y que los consolats la fasen dir lo més *[prest]* sie possible.

Dit dia areste lo Consell, que per sostentar los sobredits soldats, que los cònsols de Sant Julià, demà per tot lo dia, *[pòrton]* una carga de blat a casa Calbó, a Soldeu, y per basives, los cònsols de Canillo les còmpron, o lo capità ne prengue y miro lo valor y de qui les pendrà, y si se continue, los cònsols de Andorra pòrton una carga de blat a dita casa de Calbó o lo pa, pot ser de una carga, i la portaran dia de Santa Maria de Agost. I si continue, cada parròquia fase lo mateix de sinch en sinch dies, i no fàlton, en pena del cot de la Terra, durant lo torn siguiran les parròquies, y si continue, tornarà a comensar Sant Julià i seguirà ab dita forma, i si porten farina o pa, dit Calbó ho pesarà perquè totes les parròquies vagen per un fi, i que ho porto asentat.

Dit dia areste lo Consell, que sobre del pres és a Ordino, que Tomàs Pal, Babot, de Ordino, vaje demà dilluns a Siguer o a Foix a parlar ab lo senyor veguer Granó per dit effecte. Los cònsols y consellers de Ordino lo informaran del tot, los cònsols de Ordino los intimon en pena del cot. Y tornat dit [To]màs, que si se a de donar lo pres, ab què sie voluntat del senyor veguer o veguers, que o [...] lo que vullen.

1676 agost 18

^[269] Vuy, als 18 de agost 1676, areste lo Consell y llosteje trenta pernills de carnsalada y noranta formatges, so és, que faran sinch pernills y quinse formatges per parròquia, los pernills an de ésser de pes de deu lliures unes ab altres, les més petites an de ésser de pes de nou lliures, i lo tot ben rebedor. Y que los consolats ho fasen portar a Canillo a casa Miquel Adalla/c/h per a vuy dimarts, per tot lo dia, y dit Adallach ho rebo y miro lo tot sie rebedor, y ho peso y porto memorial del pes de tot. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y dita vianda los atràs nomenats, Joan Antoni Torres y Rosell, ho vagen a despedir ont ells saben. Y també se mane als cònsols de Canillo y consellers sércon dos matxos bons per portar dita vianda, y que sien llestes les cargues y carregades a punta de dia, sots dita pena del cot.

Dit dia areste lo Consell y se trobe per capità al lloch està Ramon Pere Babot, de Ordino, se i trobe Joan de Naudí y Ponsemalt, de Prats, que s'o atàndon los dos com milor los convingue, ab què no resten los soldats sens govern, los soldats, en cas se mùdon, los consolats hi mànon hòmens aptes per les armes i ben posats de almes i monesions. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que cada consolat envio, demà dimecres per tot lo dia, mija dobla a casa de Miquell Adellac, de Canillo, que junt siran tres dobles, y dit Adellac les dono al senyor veguer per lo que sap, y·s mane en pena del cot de la Terra.

1676 setembre 7

Vuy, als 7 de setembre 1676, areste lo Consell que Joan Rull vaje a Fransa a trobar lo governador del castell de Foix, qui és mosur de Geres, sobre del que los cònsols de Achs nos volen carregar sobre de la pillà an fet alguns miquelets estan a la part de Espània, y lo sometent del consolat de dit Achs, aribant a Balira, a les ovelles de Joan Antoni tiraren escopetades a dit bestiar y maltractaren alguns pastors o pastor. Y que vaje demà mateix, pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y mane a Bortoló, de l'Aldosa, parròquia de Canillo, que fase de capità quant menester sie, que tingue notísia de què corren miquelets per les montànies o se tingue notísia vagen a fer pilles o tórnon, que·ls alse somitent ab tot fervor, y requeresque al balle també ho fase así. [C]om encara tinguessen notísia fossen posats, aribon ab tota diligència, fasen dit sometent y aribar als ports o portelles y, si convé, se valgue de les penes de esta Casa. Y si convé fer acodir gent de les demés parròquies, envio un manament als cònsols li envion tants òmens. En pena del cot de la Terra se mane lo tot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo diguen al balle que sens falta rebe informations del fet dels que tiraren a les ovelles de Joan Antoni, y, quant convingue, que mane avisar al notari a fer la reseptió.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi bollit que no·l puguén vendre sinó a sou lo cortó, y que l'ajen de donar a dit preu demà mateix, en pena del cot, los consolats ho intímon. Per lo novell, si acàs hi a Consell, ho fara, sinó, si hi a Junta, que u fase.

Dit dia se a pagat a la Bidata, per 36 lliures de pa a fet al presoner fransés, dotse sous. La Cort los deurà tornar a la Vall.

Dit dia areste lo Consell i mane al síndic de la Vall que requeresque al balle intimo a Joan Escabrós, àlies Toni Vila, de Sant Julià, que attès lo fere[n acudir], [c/o/m] a brigadé de la forana del compdat de Foix, a intimar sobre de les mules, se li intime isque a la defensa y trove la Vall o particulars indemnes.

1676 setembre 8

|^{269v} Vuy, als 8 de setembre 1676, areste lo Consell que attès que los de Ax an tret una carta del duch de Noualles, general de la armada de Fransa, sobre de la pillà se féu dies ha de la vall de Savinià, a resolt lo Consell i done orde a Rosell que vaje, si convé, a Foix y a trobar dit de Noualles. Y Joan Antoni Torres que pujo a Ordino, y lo dit Rossell y dit Joan Antoni, si·ls apar és convenient scriurer ne faran lo que·ls aparegue sie més convenient, que esta Casa ho tindrà per ben fet, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell que Joan Antoni Torres y Rosell, de Ordino, que lo un o l'altre, o tots dos, que se n'iguàlon, vàjon a Barcelona a besar les mans al senyor virey, o a ont sie, a la ocasió sie convenient lo millor serie fos prest, y si no va sinó lo un dels dos, i vol altre company, que·l se prengue dels de esta Casa o altre lo qui li aparegue ab les forses de esta Casa, lo que se·ls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell y lloteje trenta-i-sis pernills de carnsalada, sien de pes de deu lliures, y nou dotsenes de formatges, lo tot cosa bona, que los faran, so és, sis pernills y divuit formatges per parròquia. Y que sien Andorra a casa de Joan March Torres y Moles de aquí al dia de què tinguen avís de un dels al[t] dits Rosell o Joan Antoni. I que cada parròquia les tingue apersebides, que qui fa lo avís arribarà més prest no·s creu, i Joan March les rebo lo tot. Lo que tot se mane en pena del cot de la Terra^{300*}.

Dit dia areste lo Consell i lloteje dotse dobles de or o valor de elles, so és, dos dobles per parròquia, i que cada parròquia les porto, fins a diumenge primer vinent, a casa Joan Antoni Torres, en pena del cot de la Terra, *etcètera*.

1676 octubre 28

Vui, als 28 de octubre 1676, arreste lo Consell que Anthoni Colat vaje a la Seu de Urgell a parlar ab lo governador de la ciutat de Urgell sobre de alguna pretenció té dit governador, y que procuro a passar-lo com pugo que no turbo la fira, vaje demà, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que qualsevol persona que vulle anar a fira de Sant Flor, que miro primerament si y ha algún perill, que quant y sie, no i vagen, y si y van i·ls socoeix

³⁰⁰ Al marge esquerre no s'és pagat.

ninguna cosa la Vall no·ls està ab res. Los consolats o fasen manar a las parròquies, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y vede lo pescar fora la linya. Cada co[n]solat ho entimo a ses parròquies, en pena del cot. Y que tots pòrton los esparavés a ses parròquies a casa dels cònsols.

Dit dia arreste lo Consell y pose lo cortó del vi ha sou, vell y novell, y que venguen demà mateix, en pena del cot de la Terra.

^{|270} Dit dia de 28 de octubre 1676 areste lo Consell que Joan March Torres vaye a Sant Julià a entimar una còpia de la centènsia donada per lo jutje de la forrانا aserqua del frau aquen a lo Toni Vila, de Sant Julià, per lo bestia robaren los miquellets d'Espania a la Vall de Savinià, y dit Joan Marc que fase constar a dita entima les raons a ell ben vistes, y que i vaje demà, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell que los cònsols de Canillo se informen qui a jugat a joc de anvit, que·s creu ne an fet molt abús a dita parròquia, y se·lls mane en pena del cot, y que·lls pòrton al primer Consell.

1676 novembre 25

Vuy, als 25 de novembre 1676, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell y llosteje trenta reals per parròquia, per pagar lo gasto dels soldats an estat a la montània a l'estiu pasat, y dits pagats presentament. Ja an pagat^{301*}.

Dit dia llosteje la Vall setse pernills y trenta dos formatges per parròquia, les pernes an de ésser de pes de dotse lliures y que sien les més aixutes se puguén. Y que les pòrton a casa de Joan Bonet, so és, quant tinguen avís. Y per lo entretant que los cònsols les aplègon y les fasen aixugar lo millor puguén, no pas posant·les al fum, que no és convenient. Y per al dia tindran avis les envíon. Lo tot cosa bona, pernes y formatges. I dit Bonet ho rebo lo tot y asentar, si hi a res no sie rebedor, los ho fase cambiar. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i mane a Rosell, de Ordino, distribuesque lo alt dit a qui a ell li aparegue, y prengue les cavalcadures a ell li aparegue.

Dit dia areste lo Consell i llosteje tres·sentes lliures barceloneses, so és, cinquanta lliures per parròquia, i dites 50 lliures, sous per parròquia que los consolats les pàgon y pòrton, so és, vint·i·sinch lliures pagadores lo dia del Consell de Sant Thomàs portades a esta Casa, y les 25 restants portades, fins al dia de Sant Julià 1677, en mà de Joan Antoni Torres a Encamp. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell i pose lo cortó del vi a catorse dinés, y que venguen a dit preu divendres primer vinent. Los consolats ho intímon en pena del dit cot.

Dit dia se pose lo pa a sinch dinés la lliura, que és sinch lliures, 2 sous, i lo tot vendran, dia dalt dit, a dit preu. Los consolats ho intímon sots dita *[pena]*.

Dit dia areste lo Consell arest de camins, que totom adobo los camins reals y rigueres de fonts, si n' i a per los camins, mates y pedres, i tot lo que nosa fase, fins a Santa Bàrbara primer vinent, en pena del dit cot.

Dit dia areste lo Consell que per al dia del Consell de Sant Thomàs, los cònsols de quada parròquia pòrton quatre perdius, y Sant Julià que·n porto sinc, que sirà ab totes vint·y·sinc perdius, i que sien de les rojes, i que les rebo Joan Marc, a fi que si n' i a, que no sien rebedores, que les fase cambiar.

1676 desembre 14

^{|270v} Vuy, als 14 de desembre 1676, al Consell de Sant Tomàs, areste lo Consell y mane als cònsols de quada paròquia que demà, per tot lo dia, se informen, quada quals a ses paròquies, que qui se tingue per agravat y de les molèsties an fet los soldats del castell de la Bastida, est any o los anys pasats. I aquells que·l fasen venir de quí als 28 de desembre més primer *[vinent]* Andorra, i·ls o mànon pena del cot de la Terra, i que·s conferesquen ab los onorables balle i notari de la present Vall a fi de depositar lo que·ls auran enquietats dits soldats. Y los dits cònsols de les paròquies que se n'asegúron bé que seguesquen totes les cases porta per porta. I se·lls mane en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i mane a Joan Soler, de Ordino, que eixecuto a Pere Torres, de Sespony, y a Toni Colat per satisfer los diners prengueren d'esta Casa, y cobrats los

³⁰¹ Ja na pagat *afegit posteriorment*.

aje dit Soler los entrego en mà de Joan March Torres y Moles fins al dia de Sant Ramon primer vinent, en pena del cot de la Terra³⁰².

1677 març 29

Vuy, als 29 de marts 1677, areste lo Consell que si lo senyor veguer de la Seu scriu, sie a la Vall o al veguer y jutge de Fransa, per rahó dels presos són Andorra, que Guillem Areny scrigue als dits veguer i jutge per orde de esta Casa lo que li aparegue sie més convenient.

Dit dia areste lo Consell y pose lo cortó del vi a setse dinés lo cortó, y que·l venguen a dit preu dimecres primer vinent. Los consolats que ho intímon, cada uns a ses parròquies, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell lo Consell del Pagament de la Quístia per al dia del Dimarts Sant primer vinent, en pena del cot de la Terra. Los consolats ho fasen saber als de Consell falten vuy así.

Dit dia areste lo Consell i vote una misa de devosió cantada com se acostume, los consolats la fasen dir lo més prest sie possible, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell i lleve lo joch de envit, que ningú hi pugue jugar, en pena del cot de la Terra, ni tanpoch ningú pugue jugar a ningun joch dins dels ostals ni tavernes, ni los ostes ni taverners hi deixon jugar. Als tots se'ls mane en pena del cot de la Terra. Los consolats ho intímon cada uns a ses parròquies sots dita pena.

Dit dia areste lo consell i lloteje tres dobles, so és, mitja dobla per parròquia, i dites són per pagar alguna promesa feren Toni Colat i Guillem Areny ab algú ere per los reos de les Corts proppasades. Dits dinés que·s pòrton a esta Casa lo dia del Consell del Pagament alt dit, en pena del cot.

1677 abril 9

^{|271} Vuy, als 9 de abril 1677, arreste lo Consell que, atès se a arestat lo Consell del Pagament per al Dimarts Sant, vol que aqueix Consell no se aja de tenir, que lo reseptor de la quístia a donat tems fins a la fira de Tarascó. Y així se mane a tots los consolats que, fins la vigília de Sant Miquel de maig, tots lo cònsolats pòrton los dinés ha Rossell, de

³⁰² Tot i que el canvi cronològic es produeix a la meitat del foli, fem notar el salt de més de tres mesos entre aquesta data i l'anterior.

Ordino, y dit Rossell los rebo a casa sua y fasse a Fransa lo pagament, y si acàs falte ningú y se fan gastos, que ajan de pagar tots los gastos que per dit efecte se oferiran, en pena del cot, y si falta ningú, fasse manar lo Consell a gastos de qui faltará.

Dit dia se fa nominació de sisena de balle del senyor bisbe:

Ha Canillo Bortomeu Calbó, de Soldeu.

Ha Encamp Joan Pal, Pont.

Ha Ordino Joan Soler.

A la Massana Pere Torres.

Ha Andorra Jaume Moles.

Ha Sant Julià Andreu Pal.

Y la dita sisena que la porto Colat, quan li vindrà bé, al senyor bisbe, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell y fa anominació de mostafàs a Sant Julià per aver faltat lo altre fins al Consell de Santcogesma, anomene mostafàs a Joan Pal, Mitjavila, y veador de aigües.

Dit dia arreste lo Consell que atès que lo senyor veguer ha obertes Corts, elegeix lo Consell per arronadors ha Miquel Adallahc y ha Joan Antoni Colat, y en cas Miquel Adallahc tingués algun inpediment, que tingue son llohc Joan Marhc Torres. Y en ser vingut lo jutje, ells y los cònsols y consellers de Andorra lo fasen pendre de jurament com se acostume, i·n fasen llevar acte, en pena del cot.

1677 abril 14

Vui, als 14 de abril 1677, arreste lo Consell que un manescal vol venir a la Vall, que a la part estarà no li dónon talls, sometens, menobres, quisties ni altres supsidis.

1677 maig 14

Vui, a 14 de maig de 1677, a prestat jurament lo balle que és Joan Pal, Pont, dintre la Casa del Consell de la Vall ab presència de tot lo Consell de la Vall, anomenat per nòstron senior bisbe de Urgell.

^{|271v} Dit dia tras dit areste lo Consell i pujen lo pa a sis dinés la lliura, que són quatre lliures al real, venguen demà.

Dit dia condoex esta Vall per atvoquat en Barcelona al senyor Ausidet. I·s mane a Rossell, de Ordino, que li scrigue que si és servit, se tingue per condoÿt.

Dit dia condoix a la Seu de Urgell per atvoquat al doctor Pere Vidal, deguà i canonje de la santa catedral de Urgell, i que lo i digue dit Rossell, i dit dia se'ls a donat la mija aniada, i l'a rebuda dit Rossell.

Dit dia a pagat a Arení, de Encamp, per Jermà Pal, per lo arendament del prat té de la Vall quatre lliures que's lo arendament de un any, i a pagat per lo any 1676 inclusive, 4 lliures, sous. Y Geroni a pagat 4 lliures per lo fet mateix per 1675, *etcètera*.

Dit dia se a donat a Colat per lo gasto a fet un fadrí de anar a portar la sisena al senyor bisbe setse realls, dic 1 lliura, 12 sous.

1677 maig 31

Vuy, als 31 de maig de 1677, al Consell de Santcogesma, a trobat lo Consell a mostafassos y veadors los següents, y capitans:

Ha Canillo mostafàs Miquel Adallahc, veador Joan Naudí.

A Encamp mostafàs Joan Antoni Torres, veador Geroni Mas.

Ordino mostafàs Joan Antoni Rossell, veador Francisco Martí.

A la Massana mostafàs Joan Pere Sabater, veador Pere Antoni Rull.

Andorra mostafàs Joan Marhc Torres y a les Caldes Joan Montanya y lo dit Joan Marhc veador.

Sant Julià mostafàs Guitart, veador Joan Bonet.

Capità:

Ha Canillo Soldevila, dels Plans.

Ancamp capità Pradet.

A Ordino capità Call, de Llors.

A la Massana capità Joan Fijat, menor.

Andorra capità Jaume Pellissè, dit Prat.

A Sant Julià, Germà Mitjavila, gendre de Burgada.

Dit dia pose lo Consell a sobreposats de offici de peraire Joan Montanya, Jaume Forcada, y a sobreistant a Matia Constantí, y pesador Matia Babot. Y se'ls mane a tots fasen bé son ofici, en pena del cot.

Dit dia arreste lo Consell que per petició a feta lo ereu Ramonet sobre dels abusos fan los de Encamp a la borda té asituada en lo terme de dita parròquia, y no tenir altre remei,

mane la Vall que los cònsols de Encamp li donon bant per sos béns, en pena del cot, y dels bans los aje de portar a Encamp.

|²⁷² Vui, dia sobredit, arreste lo Consell que atès que lo doctor Lafau a fet petició de la conduhcta se li concedeix per un any més avant, contada del dia aurà complert en un any, i tots los demés pactes estava conduït. Y que si a un ho molts malalts en una mateixa casa, que aja de fer per tots lo que auria de fer per un, y que no puegue portar ni exegir més per tots que farie per un.

Dit dia arreste lo Consell y se mane menobra general de fer adobar tots los camins, y que sien adobats de quí al dia de Santcogesma primer vinent, en pena del cot.

Dit dia se mane als cònsolls de Canillo mànon ha Pere de Garravet que, de quí al die de Santcogesma, dono los dinés reste de l'arrendament als dits cònsols, y ells que'ls pòrton lo primer Consell, en pena del cot.

Dit [*dia*] pose lo Consell ha set dinés la lliura del pa, y que'l venguen a dit preu dimecres. Los consolats ho entímon en pena del cot.

1677 juny 25

Vuy, als 25 de juny 1677, areste lo Consell i vote una missa de devoció, sots incocasió del Sant Sperit, com se use, y los consolats la fasen dir lo més prest sie posiblle, per a que'ns vulle il·luiminar, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell i lloteje seixanta pernills de carnsalada y tretse dotsenes de formatges, que serà deu pernills i vint-i-sis formatges per parròquia, y les pernes que sien de pes de deu lliures i los formatges que sien bons i dels vells. Canillo de dits deu no'n farà ara sinó set pernes, y dels formatges no'n farà sinó vuit, y Encamp farà vuit pernes i vuit formatges, y Ordino no'n farà sinó nou pernes, perquè dits Canillo y Encamp y Rosell bestregueren los sis pernills y tres dotsenes de formatges enviaren a Granó, ja molts dies a, i les dites restants pernes, que seran 54, y les deu dotsenes de formatges los consolats les faran portar a casa de Masià Babot, de les Caldes, que ho rebo tot, pernes y formatges. Y si hi a cosa que no sie cosa bona, que ho fase cambiar. Lo tot faran i les portaran fins a dijous primer vinent, per tot lo dia, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Rossell, de Ordino, vaje a presentar lo sobredit llot al senyor virey ara entrat, a Don Josep de Pinòs, y als que ell coneixirà serà convenient

gratificar-los. Asò se li mane en pena del cot de la Terra. Y si ell tenie inco[n]veniència presissa no pogues anar, que fase manar Junta per elegir altra persona.

^{|272v} Lo dia atràs dit areste lo Consell que·s miro les sinch còpies s'enporten los cònsols de Ordino que són, una de 1538, altra 1552, altra 1564, altra 1585, altra 1599. Y a Ordino mirar ab Rossell los papers se auran menester. Mirar lo llibre de notes. Los que faltaran copiar-los.

1677 juny 19

Vui, a 19 de juni de 1677, se areste a la Junta que Joan Rull digue a Rosell que [aquesta] vegada vaje, que per los jornals farem, que lo primer Consell o adobarem lo millor serà possible. I si acàs ell no podie anar, Joan Rull que vaje, i si no vol anar sol, se'n pregue un altre com conste a l'arest tras dit féu lo Consell, vaje Pere Pal.

1677 juny 26

Vui, als 26 de juni 1677, areste lo Consell i vote una missa de devoció al Sant Spirit y Sant Roch y Sant Fabià y Sant Sabastià, però que sie al servey de Déu Nostre Senyor y dels gloriosos sants guardar-nos de mal contagiós. Los consolats la fasen dir los més prest sie possible, ab profesó.

Dit dia, attès los avisos dalt dits del morvo, areste lo Consell y legeix Consell del Morvo per a què, en cas hi aje coses tocants a dit morvo, no s'aje de tenir Consell de la Terra cadaldia, y que aquells se'ls done tot poder conforme se'ls donà en senblant cas lo any pasat a l'arest fet a 26 de juliol, com apar atràs al present llibre. Y se elegeix per dit Consell del Morvo, so és, los senyors rectors de Sant Julià y Andorra, *etcètera*. Ademés se elegeix, so és, de Canillo Calbó, de Soldeu, a Encamp Joan Antoni Torres, a Ordino Guillem Areny, a la Masana Pere Torres, Andorra Joan Ma[r]ch Torres y Moles, a Sant Julià Andreu Pal, major de dies, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell y done orde Andreu Pal y Rossell, de Ordino, attès dit Rosell és ara a Sant Julià, y que i júnton lo senyor rector, que vejen de trovar ome sie a propòsit per guardar al portal de Sant Julià per lo dit morvo, y que fase les bolletes, y de aquelles no·n fase pagar més de quatre dinés de cada bolleta. Y, si és possible, conserton lo preu del que se li donarà a dit ome cada dia, per ajuda de costa de son jornal, y lo que traurà de les bolletes servesque de paga, si falte o sobre lo Consell està a tot. Y dit Andreu Pal prengue la marca y pregue paper, que·l marco, y que sie servit véurer les bolletes li donarà

per a què se tròpie lo compte. Y també dit Andreu Pal, quant li aparegue sie convenient, fase algunes passes a dit portal per véurer si van bé, que en cas hi perde temps, lo Consell lo satisfarà, *etcètera*. Lo demés se mane a les parròquies o consolats tinguen atencència a dit morvo, conforme està a l'arest se féu lo any pasat al dia dalt dit de 26 de juliol 1676. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra. Y dit Andreu Pal aviso a Os y a ont convingue, y los de Canillo y Ordino a Fransa, cada uns a sos vehins, sots dita pena, y los de la Masana a Pallàs.

Dit dia areste lo Consell que per afegir al llot atràs dit se lloteje sis pernes y dotse formatges, so és, una perna y dos formatges per parròquia, y que les pòrtan a les Caldes vuy mateix si és possible, pena del dit cot. Les pernes de deu lliures, *etcètera*.

^{|273} Lo dia atràs dit de 26 de juny 1677 areste lo Consell y lloteje vint do[blles], so és, tres dobles de or o son valor, y divuit reals y vuit dinés per parròquia, y eixes que se pagon y pòrtan en mà de Macià Babot a les Caldes fins al dia de Sant Dot, que és a 7 de juliol primer vinent, en pena del cot.

Dit dia areste lo Consell, que attès lo Comú de Sant Julià té alguna qüestió ab alguns particulars de dita parròquia sobre de alguna montània an venut o volen vendre, y clamar-se dits particulars que·ls és gran perjudici de què eixa montània se vedo, areste dit Consell que los que demanen justícia a esta Casa deposíton lo salari dels sich vehedors perquè vagen a mirar dites diferències, *etcètera*. Y per lo entretant se mane a dits del Comú y eixos particulars que no énton en dita montània fins sie vist, y si entre ells se'n poden igualar, ho fasen. Lo de no entrar en dites erbes uns ni altres, se'ls mane en pena del cot. Y si dits intresans porten los dinés dels vehedors en mà de Joan March Torres y Moles, que és un dels vehedors, dit March que fase billet als altres vehedors per al dia auràn de anar.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Andorra que fasen adobar a les Caldes, en dos llocs, lo camí, so és, al grau de l'aigua calda y al pont de les Caldes, que u ajen adobat fins al dia de Sant Dot. Y també fasen adobar al palanquiro del prat de Tovira de Aldiàs, que i fase una gravada fins a dit dia. En pena, lo tot, del cot de la Terra. Y també se mane als cònsols de Canillo que fasen adobar al coll de Montaup los rocatells que lo camí casi no se i pot pasar, y també, més envés Mereig, an aquell grau que i a, que no està bé, que u adóbon, que estigue bé, fins a dit dia sots dita pena.

1677 juliol 21

Vuy, als 21 de juliol 1677, areste lo Consell y done orde a Joan Antoni Torres y Joan Antoni Rossell, y a cada un per si, si no poden anar andós, y si no hi va sinó lo un, que se'n prengue un altre, lo que li aparegue, y que vagen a la ocasió ells sabran quant convingue. Y també se'ls done orde sobre de algun negoci ells saben que és cosa secreta, que fasen lo que'ls aparegue, que esta Casa los done orde y ho tindrà per ben fet. Y si convé de fer pernills i formatges, que fasen bitllets a les parròquies dels que convindrà fer, y los consolats los obeesque[n], en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell que Toni Colat vaje a parlar ab lo capità del castell de la Bastida y al governador de la plassa de la Seu de Urgell sobre del que fan los soldats de robar y inquietar la gent dins dels límits de Andorra, *etiam* dintre los pobllats, y que si no s'esménon que se'n donarà queixes al senyor virey. Y que vaje demà mateix, si's pot, en pena del cot de la Terra.

Dit dia de 21 de juliol 1677 areste lo Consell y fa lo afor del bllat fiat lo present any y fa dit afor a doblia la carga, so és, doblia de or o lo quivalent ab altra moneda, y que no's fasen pagar a més, pena del cot de la Terra.

Dit dia se ha donat ha Rossell ha bon comte del que ha bestret dels gastos de anar a la ermada de Espana, desanou liures hy mija, diem 19 lliures, 10 dinés de la paga, so és, hademés dels dinés ha cobrat del bo de la quèstia, dels quals co[n]ste al memorial de dita quèstia.

1677 setembre 5

^{273v} Vuy, als 6 de setembre de l'ani 1677, areste lo Consell que vagen sis hòmens a la montània de Canillo y de Encamp, so és, als ports, y allí ont serà més convenient, armats hi monitionats, so és, un de cada parròquia, y cada parròquia que porto los viures necessaris per son home a casa de Calbó, de Soldeu, y los dits hòmens estiguin sotye[c]tes als hordes de Bortomeu Gu[i]tart, de Allumeneres, per la primera setmana, y la segona setmana ha Miquel Angllesa, dit Tarat, de Angordani, y la tersera setmana ha hals hordes de Miquel Xim, de la Masana, la quarta setmana als ordes de Joan Tor, de Ensalonga de Hordino, la quinta setmana als hordes de Jaume Garetà, dit Tribala, de Encamp, la sisena setmana als hordes de Joan Peirot Farer, mayor de dies, de Prats.

Dit dia vote lo Consell una misa de devotió al Sant Sprit ab ensolta cantada. Los consolats la fasen dir, cada un en ses paròquies, lo més prest sie possible.

Dit dia areste lo Consell, que per aquesta tribolatió y dupte, que no's paso pilles de una part a altra, mane que los sometens de totes les paròquies vaye[n] ab la puntualitat a ont seran demanats. Y sopllique esta Casa als senyors balles y vagen ells personalment y alleje esta Casa per assistir ha dits sometens sis òmens dells vint-hi-cuatro de Consell ho proms, so és, un per paròquia. Y mane de Canillo Calbó, de Soldeu, y Ancamp Joan Antoni Torres y a Hordino Joan Antoni Rosell, y a la Masana Joan Rosell Rull y Andorra Masià Babot, y a Sant Julià Andreu Pal. Y als dits sis se'lls mane en pena del cot de la Terra. Y en cas dels sobredits n'i aguès algun de accidentat, que pugue anar-ne un altre a son lloch y pllassa, y done esta Casa pllen poder als dits de tenir Junta ho Consell dell que s'i trovaran a cualsivol part de la montània, y des de allí puguen determinar de anar ha Putserdà, ho ha Fransa, ho allí ont més convenient sie per lo comú de esta Vall. Y tot lo que ells faran esta Casa y Consell ho tindrà per fet.

Dit dia pose lo Consell lo vi bo a devuyt dinés lo cortó, y lo vy bollit y novell a quatorse dinés lo cortó, y asò se mane que venguen demà mateix, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consel hy lotege dos dobles hy mi[j]a per paròquia, hy dites les porten les paròquies diumenge per tot lo dia a la mà de Joan Antony, de Encamp, en pena del cot de la Tera. Hy de dites dos dobles hy mija los de Sant Julià que paguen al de la garda del portal 8 lliures, sous.

²⁷⁴ Dit dia areste lo Consell que Encamp done dos pernes ha mosèn Josep Crosi hy 4 formatges, hy Canilo que envie dos pernes hal rector de la quèstia hy 4 formatges, hy Sant Julià que envii una perna al taulé de la Seu que's vuingut nou hy 2 formatges, hy dits de Sant Julià una perna al taulé del Dret de Gera hy dos formatges.

Dit dia se mane als cònsols de Andora que per jostisia fasen pagà als paraires, hy així mateix se mane als cònsols de Sant Julià que los que sien de sa parròquia que'ls fasen pagà.

1677 octubre 10

Vuy, a 10 de octubre 1677, areste la Junta aserca del que lo alferes del Castell de la Bastida volie inquietar los fran[se]/sos se trobaven a Sant Julià que compraven sal, resol y areste dita Junta que's mano, porta per porta, per tota la Vall, que ningú vengue sal als

francesos, en pena del cot de la Terra. Los consolats ho fasen manar cada un a ses parròquies.

Dit dia areste dita Junta que Rossell, de Ordino, vaje a parlar ab lo capità del castell de la Bastida y, si convé, a la Seu al mestre de camp, sobre del fet sobredit, y que vaje lo més prest pugue, en pena de dit cot.

Dit dia areste la Junta lo Consell del Pagament de la Quèstia del senyor reiy per al dilluns antes de Tots Sants. Los cònsols ho avíson a ses parròquies, en pena del cot.

1677 octubre 25

Vui, als 25 de octubre del 1677, al Consell del Pagament, areste lo Consell que Juan Rosel vage a portà la quèstia al reseptor del rey a Fox, y lo dia de Tots Sants age pagat dita quèstia, en pena del cot de la Terra, *etcètera*. Y que cobro rebuda y la porto en esta Casa, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell qui vage a sercà blat a Fransa porte fefaent cada *[vegada]* va de sa parròquia y los consolats ho fasen manar porta per porta, en pena del cot de la Tera, *etcètera*.

Dit dia areste lo Consell y mane Andreu Pal, major de dies, que si lo protomèdich puje a visitar la botiga de l'apotecari, que i asistesque, y si n'i a de Consell altres, que·ls hi demano. Y que antes de visitar li parlo a dit senyor que com la Vall no és subjecta als límits de Catalúnia, que se li farà un acte de protest en què se consent a la visita, ab què se li proteste no sie tret a conseqüentia, y no entenen en dit consentiment, se derroque ninguns privilegis ni usos, ni entenen estar en res en lo de Catalúnia. Asò li mane en pena del cot de la Terra. També serà servit dir al senyor rector lleve los dit acte a nom de Guillem Areny, notari.

Dit dia areste lo Consell y lleve lo pescar de les truites ab ningun género de tesura, esparavers, verjols, teles y també ab la llata, al fin ab ningun género de pesca. Y totom porto los esparavers y teles en poder dels cònsols, cada uns a s[es parrò]quies. Los consolats ho fasen manar cada uns a ses parròquies, en pena del [cot].

^{274v} Lo dia atràs dit areste lo Consell y pose lo vi a sou lo cortó, y que·l venguen a dit preu diumenge primer vinent a dit preu, en pena del dit cot. Tots los consolats ho fasen manar sots dita pena.

Dit dia areste lo Consell que attès lo pes del Comú en Andorra no està bé, que los cònsols lo fasen posar que estigue bé, de así a vuyt dies primers vinents lo posen que estigue bé. Y los cònsols de la Masana també se·ls mane fasen lo mateix. En pena del cot de la Terra.

Dit dia se mane a dits cònsols de Andorra fasen adobar o mudar alguns solars a la Casa present, y fasen estigue bé ab pagant, que esta Casa los ho pagarà, y asò faran fins al Consell de Sant Andreu, en pena del dit cot.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de la Masana que attès Macià Camp, del lloch de Pal, fa algun censal a esta casa y ab carta sua suplique a esta Casa se pago del princepal y vagats, que u fassen y que prenguin la millor propietat hi sie, so és, per lo que se trobe sie deutor, tant de principal com vagats y salari de l'acte tot junt. Asò faran lo més prest sie possible, en pena del dit cot.

1677 novembre 23

Vuy, als 23 de novembre 1677, al Consell de Sant Andreu, areste lo Consell que attès se deu reconèixer al capità del castell de la Bastida, se loteje sis pernills de carnsalada de pes de deu lliures y dotse formatges, les quals faran un pernill i dos formatges per parròquia. Y dites pernes y formatges se an *[de]* portar a Sant Julià, a casa Andreu Pal, fins a diumenge per tot lo dia primer vinent. So és, les faran: Canillo una y dos formatges, Encamp una y dos formatges, la Masana farà dos pernes, y quatre formatges que a de fer la part de Ordino, Andorra una y dos formatges, Sant Julià una y dos formatges, que serà tot dites 6 pernes y dotse formatges, *etcètera*. Lo demés se a contat que Ordino, contat lo pernill y dos formatges fa la Masana per Ordino, dit Ordino va avansat de tres pernills i sis formatges contat lo alt dit, los quallos deu, so és, Andorra dos pernills y quatre formatges, y la Masana un pernill y dos formatges, que tot és dits 3 pernills y sis formatges, les quals *[a]* de pagar o tornar, se avisarà al Consell de Sant Thomàs. Lo tot se mane en pena del cot de la Terra, *etcètera*. Ademés, Ordino a de cobrar dotse formatges, los quals li deu pagar la Vall. Ja n'és pagat, so és, dels formatges³⁰³.

Dit dia areste lo Consell arest de camins, que fins al dia de Sant Andreu primer vinent totom adobo los camins o adobar fase[n] aigüeres, mates, camins reals, senderes y

³⁰³ Ja n'és pagat, so és, dels formatges *afegit posteriorment*.

senderons, y tot lo que sie ne/se/sari, en pena del cot de la Terra. Los consolats ho fasen intimar sots dita pena, *etcètera*.

Dia dalt dit de 23 de novembre 1677 areste lo Consell y anomene sisena per a balle del senyor compte y rey de Fransa, com a senyor en Pariatges ab lo senyor bisbe, *etcètera*, de esta Vall, y dita sisena se deu fer al senyor veguer de Fransa per elegir per balle un dels sis següents, *etcètera*:

Primo, se elegeix a Canillo per sisena Miquel Call.

De Encamp Geroni Martí, alias Mas.

De Ordino Antoni Pal, de la Cortinada.

De la Masana Pere Bons, àlies Querol, de Sispony.

De Andorra Masià Aldiàs.

De Sant Julià Antoni Guitart, de Juerri.

Dit dia areste lo Consell y mane als cònsols de Ordino que envíon la sobredita sisena al senyor veguer de Fransa per a què sie servit anomenar un dels sis per balle, y dita sisena o nominació sie tornada per al Consell de Sant Thomàs, en pena del cot de la Terra.

Dit dia areste lo Consell lo Consell de Sant Thomàs per lo endemà de Santa Llúcia, que serà a 14 de desembre primer vinent, y se mane als consolats que per dit [Con]sell pòrton a esta Casa quatre perdius per consolat, los cònsols de Sant Julià ne [pòrton] sinch y totes de les rojes, en pena del cot de la Terra. Pere Pal les rebo, *etcètera*³⁰⁴.

1643 octubre 15

|²⁷⁵ Vui, a 15 de octubre 1643, ha venut lo Consell los [censos del] delme de la renda episcopal de dit ain, los quals ha comprat [...] Arein, de Ancamp, per preu de vint sous per cap, tots cap y cua, [...] y a agut cordés Encamp seixanta caps, los quals ha estivat p[...], diem 60, ha Ordino onse, diem 11, a la Masana sent quoranta-y-[tres], diem 143, Andorra quatorse y mig, diem 14 y mig. Tots en suma [de] dos sents y vint-i-vuit y mig, diem 228 y mig, al susdit preu fan [suma] de dos-sentes y vint-i-vuit lliures, deu sous, diem 228 liures, 10 sous. Y es promet pagar lo dia de Sant Miquel de maig primer vinent. Y done dit Arein per fermanses a Sabestà Pal, de Ordino, y Joan [Pere] Torres, de Pal,

³⁰⁴ En el canvi de foli es produeix un salt cronològic important en passar de 1677 a 1643. Resulta evident el relligat incorrecte.

per dita quantitat. La qual quantitat promet pagar a Casa de la Terra ab bona moneda coritbla a la Vall ain de[sus]dit*.

Joan Arein, debitor (*signat*).

Joan Pere Torres (*signat i rubricat*).

Sebestià Pal a fet man[ament] (*signat*).

Més, s'a trobat bestia del delme per lo susdit compte tres y mig los quals ha rebut Arein, dos Sabestà Pal, un Torres, mig que's Andorra. Tots són tres y mig, además dels dalt anomenats valen, diem:

3 ll. 10 s. *

Ha pagat Joan Arein, a 19 de maig 1644, en descàrech del dalt compte seixanta-y-set [lliures] set sous y quatre, diem 67 lliures, 7 sous, 4, fins a setanta-y-sis liures y miga deu d[e] part per dits cordés, reste deutor nou lliures, dos sous y vuit al Consell, diem:

[9 ll. 2 s. 8]*

Ha pagat Torres per lo dalt compte setanta-sis liures, deu sous per dits cordés, vui a 19 de maig 1644, diem per la part tocant.

Reste a pagar Sucarà per la part dels susdits cordés setanta-y-vuit liures de [Barcelona, 10 sous], diem:

18 ll. 10 s.

Asò és lo compte.

A pagat Sucarà per lo dit compte, comprés una carga de blat de fo[rment], seixanta-y-tres lliures, dich:

63 ll. s.

A donat de comptans, comprés tres pernes a pagat als cònsols de Ordino, dos lliures y vuit sous de bescompte Antony Babot, tot és q[u]inse lliures y deu sous. Això és lo compte.

1643 març 31

|^{275v} Vui, als 31 de marts de l'ani 1643, se fa nò[m]ina del blat que deuen les paròquies de la renda del bisbe que s'è[s] colit l'ani 42.

Primo, ten blat Quanilo, pagats los càrecs, trenta quargues y quatre mesures y una quarga de ordi, puge a raó de tres ducats, val:

112 ll. 16 [s.] *

Ancamp ten blat, pagats los quàrecs, trenta-y-sinc quargues y quatre sisterons. Ordi y sivada una quarga y tres sisterons y mig, val:	130 ll.	6 s.	*
Ordino ten blat, pagats los quàre/c/s, cinquanta-y-vuit quargues y miga, val dos-sentes y deu liures, dotse sous:	210 ll.	12 s.	*
La Masana ten blat, pagat los quàrecs, setanta quargues y nou sisterons, valen dos- centes cinquanta-quatre liures, quatorse sous:	254 ll.	14 s.	*
Andorra ten blat, pagats los quàrecs, vint-i-nou quargues, sis sisterons y mig, valen sent-y-sis liures, set sous, diem:	106 ll.	7 s.	*
Sant Julià ten blat, pagats los quàre/c/s, vint-i-set quargues y vuit sesterons, valen noranta-y-nou liures, dotse sous, diem:	099 ll.	12 s.	*
Tot lo dalt susdit blat monten lo devant dit:	914 ll.	7 s.	³⁰⁵

1646 juny 22

^{|276} Vui, a 22 de juni de 1646, trobe la Terra col·lectors per a col·lectar la rrenda del senyor bisbe: primo, a Canillo Mora y Miquel Adallach, Ancamp Martí y Toni Torres, ha Ordino Vuillella y Sabestlà Pal, ha la Masana Joan Bons y Joan Pal, Handorra Joan Guillemó y Montània, ha Sant Jullià Andreu Pal y Toni Nagual.

Ha rebut la Terra per lo contreescrit per lo col·lectar de la parròquia de Canillo vuint-i-set lliures, diem:	27 ll.	s.	*
Travuem pagat alls de Ancamp per lo col·lectar de dita parròquia, no tocant al detràs eschrit, vuint-i-vuit lliures, quatre sous, diem:	28 ll.	4 s.	*
Ha pagat Hordino per lo detràs eschrit per lo col·lectar, vint-i-nou lliures, dos sous, diem:	29 ll.	2 s.	*

És cobrador Joan Pal per lo col·lectar, pagat lo detràs eschrit, vuint-y-sis lliures, honse sous, diem:	26 ll.	11 s.	*
---	--------	-------	---

És cobrador Guillemó per lo col·lectar, pagat lo detràs eschrit, dotse lliures, setse sous i sis, diem:	12 ll.	16 s.	*
---	--------	-------	---

És cobrador Sant Julià per lo col·lectar, pagat lo contreeschrit, quatre lliures y sis dinés, diem:	4 ll.	s.	6*
---	-------	----	----

Ha cobrat Sant Julià lo damunt dit comte.

A rebut la Terra, de Martí, vuit pistoles a cinquanta quatre reals per pistola, valen quoranta-y-tres liures, quatre sous, y les page per los ainiels trasdits, y n' i a algunes de curtes. Ab pacte paga los cortatges, lo que serà*.

[A] pagat Martí, en pagà dels cordés tras dits, tres pistoles, valen setse liures, quatre sous, vui d/i/a del Consell de Santcogesma, diem:	16 ll.	4 s.	*
---	--------	------	---

Han tornat a Martí de les sosdites pistoles dues, eren curtes*.

^{|276v} Comte dells bllat/s/ de la rrenda de l'ani 1646:

Canillo, pagat los càrrechs, vuint-i-nou cargues, un sisteró:	29 c.	1 sis.
Més, a Canillo hordi quatre cargues, nou sisterons, diem:	4 c.	9 sis.

Encamp, pagat los càrrechs, trenta-i-sis cargues, nou sisterons, diem:	36 c.	9 sis.	*
Forment, Encamp dues cargues i dos sisterons, diem:	02 c.	2 sis.	*
Hordi y sivuada dues cargues:	02 c.		*
Llentilles quatre sisterons:	c.	4 sis.	*

Hordino arrendat la Terra la rrenda del Vuilar, so és, del bllat a Sabestlà Pal per preu de 4 cargues del bllat, diem:	4 c.		*
--	------	--	---

³⁰⁵ Coincidint amb el canvi de foli es produeix un altre salt cronològic, en aquest cas es passa de 1643 a 1646.

Hordino blat, pagats los càrrechs i lo dalt comte, trenta-i-nou cargues, 7 sistés, diem:	39 c.	7 sis.	*
Forment set sisterons:	0 c.	7 sis.	*
Llentilles quatre sisterons, diem:	c.	4 sis.	*
La Masana blat, pagats los càrrechs, setanta-i-vuit cargues i vuit sisterons, diem:	78 c.	8 sis.	
Forment dues cargues i quatre sisterons:	02 c.	4 sis.	*
Llentilles deu sisterons:	c.	10 sis.	*
Besons:	c.	9 sis.	*
Hordi i sivuada:	c.	9 sis.	*
Andorra blat, pagats càrrechs, trenta-i-nou cargues i quatre sisterons i michs, diem:	39 c.	4 sis.	2[6]*
Sant Julià blat, pagats los càrrechs, coranta-i-sis cargues, onse sisterons i michs, diem:	46 c.	11 sis.	26*
Forment nou sisterons:	c.	9 sis.	*
Tot lo blat sumat és	276 c.	3 sis.	*

1646 gener 24

²⁷⁷ Vui, a 24 de jener 1646, se fa compte del que pagan les paròquies per los blats an venuts de la renda del senyor bisbe, és lo segent:

Primo, a pagat Canillo dotse liures, les quals portaren a Gabriel Moles:	12 ll.	0 s.	*
Ha Pagat Encamp vint-i-sinch liures, set sous, diem:	25 ll.	7 s.	0*
Hordino.			

La Masana³⁰⁶.

41 ll.	3 s.	1		
25 ll.	s.		156 ll.	10 s. 10
9 ll.	4 s.		143 ll.	12 s. 1
24 ll.	10 s.		012 ll.	18 s. 9
34 ll.	s.		156 ll.	10 s. 10
3 ll.	10 s.			
6 ll.	5 s.			
143 ll.	12 s.	1		
156 ll.	10 s.	10		
143 ll.	12 s.			
009 ll.	19 s.	3		

Handorra ha pagat vint-i-sinch liures, a rebut Andreu Pal per portà a la Seu, 25 lliures, 0 sous, [...]: 25 ll. 0 s. *

Sant Julià a pagat vint-i-sinch liures al rector de la Masana, 25 lliures, 0 sous*. Y vint-i-sinch liures pagaren al rector de Sant Julià y a Gabriel Moles, que s tretse al rector y dotse a Gabriel, tot vint-i-sinch, diem: 25 ll. 0 s. 0*

Més, an pagat cinquanta-vuit liures a la almoina a la Seu: 58 ll. 0 [s. 0]*

Y dita paga susdita és per vint cargues de blat, a raó de cinquanta-quatre reals per carga³⁰⁷.*

^{278v} Dich jo Guillem Areny, de Ordino, de la parròquia de Ordino, de la Vall de Andorra, que confesso deure i voler pagar a la Terra la suma i cantitat de sis-sentes cinquanta-una lliura, dich 651 lliures, sous. Y dites són per tots los delmes tocants a la Mensa Episcopal de la vall de Andorra, salvo los grans i palles, que no i entren, que resten a la Vall, sinó jo arendo tant solament los aniells i cabrits, y tots escudorsos, formatjes i

³⁰⁶ A Ordino i la Massana no hi consten els pagaments, en el seu lloc hi ha diverses operacions aritmètiques. Les hem inclòs en el text a continuació del topònim la Massana.

³⁰⁷ Segueixen els folis 277v i 278 en blanc.

dinés. I dites 651 lliures, sous prometo pagar ab la forma següent, *[so]* és, a Sant Juan de juny primer vinent fer la paga als vicaris, i lo restant a Nadal, i dos-sentes lliures a Tarascó, ab moneda al curs anirà dins Catalunya, i lo compliment de les dites 651 lliures, sous a la Terra a dita diada. I per major seguretat, dono per fermansa a Joan Pal, del Pui de la Masana, i a Sabastià Pal, de la Cortinada, sota firmats.

I per ser lo ver fas lo present de mà mia dins la Casa de la Terra, vuy a 3 de juny 1648*.

Guillem Areny (*signat*). Joan Pal firmo lo damunt dit (*signat*). Sebestià Pal, atorguo lo demunt dit (*signat*).

A paguat Guillem Areni per dinés a bestret anar a Barcelona i sos gornals, desaset liures, deu sous i dos, dic:	17 ll.	10 s.	2*
Més, a paguat Sabestià Pal a Masià Albiell per anar a Fransa:	6 ll.	s.	*
Més, a paguat Guillem Areni per desavuit cargues de vi als vicaris, sent i vuit liures, dic:	108 ll.	s.	*
Més, a pagu/a/t ab dinés als vicaris sent cinquanta liures, dic:	150 ll.	s.	*
Més, a pagat Guillem Areni al Consell de Pagament de la Cuaresma de l'ani 1649 per gasto s'és fet, tres lliures, sis sous, dic:	03 ll.	6 s.	*
A pagat Sabestià Pal en paga del dalt compte vuit liures, nou sous, y és per 3 pernes y formatges que no-s van pagà del blat, dit Sabestià les paga, diem:	8 ll.	9 s.	0*
A pagat Joan Pal vint liures, sis sous, so és, a Gili y la misa y los consels, tot dit és, diem:	20 ll.	6 s.	0*
Més, se a donat per a Fransa a pagar la renda, trenta sinch pistoles [...] valen:	227 ll.	10 s.	*
Més, deu Soler, per 52 formatges, de Encamp, a preu de dos sous y nou per formatge, valen set liures, tres sous, diem:	7 ll.	3 s.	0
[... als ...] y Ordino per cambiar [...]:	109 ll.	18 s.	10
[... ll.]	0 s.		*

1647 març 15

²⁷⁹ Lo preu de dit blat tras dit és ha onse sous sisteró, an-i vint carges de [lorgit], asò a 15 de mars 1647.

Así apar lo que pagan les parròquies per lo blat:

Primo, a pagat Canillo ab partits, comprés la caritat dels pobres de la Seu, que-s sinquanta liures, y deu liures, vuit sous per la misa del Santísim, y dos pernes y deu jornals de Adallach de anar a Fransa, tot és seixanta-y-sis liures, divuit sous y mig, asò fins a 12 de abril 1647, diem :

66 ll. 18 s. 6*

Ha pagat Encamp, y page Mas, sinquanta liures, asò a 12 de abril 1647, diem 50 lliures, 0 sous, 0. A pagat Arein per la misa del Santísim, per pernes y trenta-tres reals per jornals del Rectorat de anar a Fransa, y per lo colector, eren cobradós alguna cosa, que és deu liures, dotse sous y mig. Tot trenta liures, dos dous, diem:

30 ll. 2 s. 0*

A pagat Sabestià Pal per lo blat tras dit vint-i-tres liures, vuit sous y quatre, les quals a pagat a Guillem Arein, dit los avie dexats a Barselona, diem:

23 ll. 8 s. 4*

A pagat Sabestià Pal per la misa, pernes y gasto dels carabins de mosur Darbon, tot quoranta-set liures, set sous y mig, diem:

47 ll. 7 s. 6*

Dia del Consell de Santcojesma, a pagat Sabestià Pal, sinquanta y sis liures, quatre sous y dos, per lo blat, diem:

56 ll. 4 s. 2*

Contat tot lo susdit, reste deure Hordino tretse carges, vuit, sis. Los cònsols ne daran compte. Y Sabestià/à/ Pal un sisté mig de legum. A pagat dit legum Sebestià*.

Ha pagat lo pobill Pal, per lo blat tras dit, seixanta-y-sis liures, les quals li avie de donar lo Consell per dinés avie dextat a Barselona dit pobill, diem:

66 ll. 0 s. *

Ha pagat lo povuill Pal en descàrrech del tràs eschrit bllat per pagar l'asmoina a la Seu y los capellans de la Masana per la misa, y per les dues pernes y per la col·lectoria, tot és xixanta-y-sis lliures, diem:

66 ll. s. *

...A pagat lo pobill lo forment

Tot contat lo blat y forment, contat sivada, contat lo susdit, reste deure Joan Pal a la Terra, quoranta-una liura, un sou, y ha de donar compte de una carga, dos sistés de legum, diem 41 lliures, 1 sou y 1 carga, 2 sistés legum*.

Handorra, a pagat Guillemó ab diner, y la misa y pernes, tot setanta-sis liures, danou sous, sis, diem, y contat lo colector tot, diem:

76 ll. 19 s. 6*

Ha pagat Sant Jolià a la caritat de la Seu sent cinquanta liures y la misa, y dinés donaren anar a Barselona, pernes, tot sent setanta y nou liures:

179 ll. 0 s. *

1646 març 20

|^{279v} Así apar lo descàrrech del devant compte del blat a 20 de mars 1646:

A pagat Canillo, en desminusió del davuant eschrit, nou cargues, deu sisterons de blat, diem:

9 c. 10 sis. *

A pagat Canillo per lo davuant eschrit cinquanta dues lliures, honse sous y sis dinés, diem:

52 ll. 11 s. 6*

A pagat Canillo per lo devuant és eschrit sent setanta-y-una lliura, diem 171 lliures, sous*

171 ll. s. *

Encamp ha pagat per vuit cargues, set sisterons de blat ha venut al preu de cinquanta-quatre reals carga, y sinch cargues per la almoïna, tot junt és tretse cargues, set sistés, y fa paga al devant compte:

13 c. 7 sis. *

Hordino ha venut tretse cargues de blat, les deu a cinquanta-quatre, y les tres a cinquanta-set, y an pagat dit blat, y sinch per la almoïna, tot són divuit cargues, diem:

18 c. 0 sis. 0*

Ha pagat Hordino per la misa del Santísim y dinés han donat, tot junt daset liures, diem:

17 ll. 0 s. 0*

La Masana a pagat sis cargues y miga de blat a cinquanta-quatre, y quatre cargues a cinquanta-y-set, y sinch cargues de la almoïna, que tot és quinse cargues y miga, fa paga al devant dit:

15 c. 6 sis. *

Vui dia del Consell de Santcojesma a pagat la Masana vuitanta-y-nou liures, comprès vint liures donà lo pobill Pal a Pere Babot a la Seu, lo demés a dat Pere Babot, diem:

89 ll. 0 s. 0*

Més, page la Masana per la misa del Santíssim deu liures, vuit sous:

10 ll. 8 s. 0*

Més, page la Masana a Toni Torres per los consells, tres liures, vuit sous:

3 ll. 8 s. 0*

Més, a pagat la Masana:

94 ll. 16 s. *

Andorra a pagat lo blat devant dit, comprès la almoïna y també la lana, y són pagats de la col·lectoria, y resten quitis fins vui, pagat tot*.

Sant Jolià a pagat tot lo blat y lana y són quitis fins vui*.

1646 març 20

|²⁸⁰ Vui, a 20 de mars de l'ain 1646, fem compte del blat que s'és collit a la renda del senyor bisbe lo ain 1645, és lo segent ab partits:

Primo, a Quanillo, pagats los càrex, seixanta-y-tres cargues, nou sistés de blat, diem:

63 c. 9 sis. 0*

Més, i a a Quanillo sis cargues de hordi, diem:

6 c. 0 sis. *

Deu Canillo tres rrobes y set liures de llana.

Deu Canillo dues cargues y nou sisterons de hordi, diem:

2 c. 9 sis.

Encamp, ja pagats lo/s/ càrex, trenta-y-set cargues, quatre sisterons, diem:

37 c. 4 sis. 0*

Més, i a tres sisterons de sibada:

0 c. 3 sis. *

Hordino i a blat, pagats los càrex, seixanta cargues:

60 c. 0 sis. 0*

Més i a hordi, dos sistés, diem:

0 c. 2 sis.

La Masana, pagats los càreix, i a blat seixanta-y-set cargues, onse sistés, diem:

67 c. 11 sis. *

Sivada, sinch sistés y tres de ordi:

8 sis. *

Andorra, pagats los càreix, vint-i-nou cargues, un sisté:

29 c. 1 sis. *

Sant Jolià, pagats los càreix, i a blat quoranta-y-tres carges,			
vuit sisterons, diem:	43 c.	8 sis.	0*
Sant Jolià a pagat dit blat y reste quiti:	302 c.	0 sis.	*

1646 juny 22

^{280v} Vui, a 22 de juny de 1646, comane la Terra a Juan Guillemó			
ab sis boses, sinch sentes setanta-y-dues lliures y deu dinés, diem:	572 ll.	s.	10*

1646 octubre 27

Vui, a 27 de octubre 1646, a comanat la Terra a Guillemó ab			
catorse pistoles, vualen a 9 lliures, 4 sous pesa, setanta-i-dos			
lliures, setse sous, diem:	72 ll.	16s.	*

1647 abril 12

Vui, a 12 de abril de 1647, acabat de pagar Guillemó tota la damunt dita suma.

1646 desembre 17

Més, a pagat Guillemó per lo damont dit comte vui, a 17 de			
desembre de 1646, noranta-i-set lliures, quatre sous, diem:	97 ll.	4 s.	
Més, a pagat Guillemó, per quinse pistoles y mitja a 9 lliures, 4			
sous pesa, conforme la Terra lli ancomanat tot junt és:	80 ll.	12 s.	
Més, dit dia a pagat dos pistoles al dit preu:	10 ll.	8 s.	
Més, dit dia a paguat Guillemó a Bons per pagar lo bo[l]adís:	9 ll.	s.	
Més, a paguat Guillemó, per guasto lo dia del Consell de Sant			
Tomàs:	15 ll.	[6] s.	6
Més, a pagat Guillemó per pagar lo aduocat sis lliures, diem:	6 ll.	19 s.	

1647 gener 8

Vui, a 8 de jener de 1647, per pagar los jornals al Gascó i a			
Toni Babet:	5 ll.	19 s.	
Dit dia a pagat Guillemó quatre lliures per pagar 4 pernes, diem:	4 ll.	s.	

1647 març 15

Vui, a 15 de mars 1647 a tornat Guillemó la bosa al Consell,			
juntament ab vint-i-dos liures, vuit sous y deu, diem:	22 ll.	8 s.	10

²⁸¹ Quanillo. Ha pagat Quanillo, per la misa del Santísim y en			
compte del detràs escrit, deu liures, vuit sous, diem:	10 ll.	8 s.	*

Page Quanillo, ab pòlisa a Tarascó per lo detràs escrit, noranta			
liures, diem:	90 ll.	0 s.	0*

A pagat Quanillo, a compliment de paga, dotse liures, vuit sous:	12 ll.	8 s.	*
--	--------	------	---

Encamp. A pagat Encamp, per lo detràs escrit, setanta-quatre			
liures, diem:	74 ll.	0 s.	0*

A Pagat Encamp, per lo destràs escrit, daset liures:	17 ll.	0 s.	0*
--	--------	------	----

A pagat Encamp, per la misa per lo detràs <i>[escrit]</i> , 10 lliures, 8			
sous, diem:	10 ll.	8 s.	0*

A pagat Ancamp per lo tras eschrit lo dia pel pach de Sant Lluch			
28 lliures, diem:	28 ll.	s.	*

A pagat Encamp vui, a 21 de desembre, divuit sous a			
compliment, diem:	00 ll.	18 s.	*

Ordino. Ha pagat Hordino, per lo detràs escrit, vint liures:	20 ll.	8 s.	0*
--	--------	------	----

Ha pagat Ordino per la misa, per lo detràs escrit, deu liures, vuit			
sous:	10 ll.	8 s.	0*

Ha pagat Hordino, per lo detràs <i>[escrit]</i> , lo dia del pach sent			
ducats, diem:	120 ll.	0 s.	*

Ha pagat Hordino deu liures, a tans de novembre en paga de dit			
blat:	010 ll.	0 s.	*

Ha pagat Hordino, a compliment del blat detràs dit, 50 lliures, 4			
sous, diem:	50 ll.	4 s.	*

La Masana. A pagat la Masana de la misa, per lo detràs escrit,			
deu liures, vuit sous, diem:	10 ll.	8 s.	0*

A pagat la Masana per lo dia del pach de Sant Lluch, per lo tràs			
és escrit, sent chichanta-y-set lliures y sinch sous, diem:	167 ll.	5 s.	*

A pagat la Masana seixanta-y-set liures, un sou, y deu lliures			
han de donar a Torres, tot 77 lliures, 1 sou, diem:	077 ll.	1 s.	*

Andorra. A pagat Handorra, per lo detràs escrit, trenta liures:	30 ll.	0 s.	0*
A pagat Andorra per la misa, en compte del detràs escrit, deu liures, vuit sous, diem:	10 ll.	8 s.	0*
A pagat Andorra, pel tràs eschrit, lo dia del pach de Sant Lluch, cincuenta lliures, diem:	50 ll.	s.	*
A pagat Andorra, a compliment de paga, setse liures, dos sous:	16 ll.	2 s.	0*
Sant Jolià. A pagat Sant Jolià, per lo detràs escrit, quoranta liures, diem:	40 ll.	0 s.	0*
A pagat Sant Jolià, per lo blat detràs dit, vint-i-vuit liures, setse sous:	28 ll.	16 s.	*
A pagat Sant Jolià, per la misa del Santísim y per lo detràs escrit, deu liures, vuit sous, diem:	10 ll.	8 s.	*
A pagat Sant Jullià, per lo tras eschrit, vuint lliures, vuit sous, per lo dia del pach de Sant Lluch, diem:	20 ll.	8 s.	*

1643 agost 11

^{281v} Vui, a 11 de agost 1643, ha fet arendament lo Consell dels blats, so és:

A Quanillo arendat Miquel Adallach lo quart de Quanillo, la Ribera y Soldeu per lo preu de vint-y-nou carges de blat y dos carges de hordi, conforme las arendadores del Capítol han arendat. Done per fermansa dit Adallach per dit arendament Call y Mora.

Ha fet arendament Mora *[de]* Merixell y Mereix per preu de deu carges de blat. Done per fermansa a Quall y Miquel Adallach.

Ha arendat Call lo quart de Prat per lo preu de vuit carges. Done per fermansa Joan Guillemó y Adallach.

Encamp ne daran comptes los coplectors.

Hordino. Ha fet arendament Toni Babot tota la parròquia de Hordino, salvo lo Vilar, so és, per lo preu de seixanta-y-dos carges de blat. Done per fermanses Sabestà Pal, Joan Pere Solana.

Ha arendat Sabestà Pal lo Vilar per preu de sinch carges de blat. Done per fermansa Mora y Bernat Call.

La Masana. Los col·lectors ne daran comptes.

Andorra. Los colectors ne daran comptes.

Sant Jolià. Los colectors ne daran comptes.

²⁸² Los conselès de l'ani 1649:

Primo, a Canillo:	Mora	20	<i>[sessions]*</i>
	Miquel Qual	20	<i>[sessions]*</i>
<i>[Encamp]</i>	Nicolau Areni	20	<i>[sessions]*</i>
	Pere del Rector	15	<i>[sessions]*</i>
<i>[Ordino]</i>	Joan Vilela	9	<i>[sessions]*</i>
	Sebestià Pal	19	<i>[sessions]*</i>
<i>[La Massana]</i>	Joan Bons	20	<i>[sessions]*</i>
	Pere Torres	20	<i>[sessions]*</i>
<i>[Andorra]</i>	Gabriel Moles	18	<i>[sessions]*</i>
	Joan Montània	19	<i>[sessions]*</i>
<i>[Sant Julià]</i>	Bartomeu Ribot	20	<i>[sessions]*</i>
	Pere Nagual	18	<i>[sessions]*</i>
<i>[Ordino]</i>	Pall, de la Cortinada ³⁰⁸	9	<i>[sessions]*</i>

Los consellers de l'ani 1650:

Primo, a Canillo:	Pillisé	17	<i>[sessions]*</i>
	Forest	17	<i>[sessions]*</i>
<i>[Encamp]</i>	Pont	17	<i>[sessions]*</i>
	Morató	17	<i>[sessions]*</i>
<i>[Ordino]</i>	Toni Pal, Babot	16	<i>[sessions]*</i>
	Guillem Areni	15	<i>[sessions]*</i>
<i>[La Massana]</i>	Toni Torres	12	<i>[sessions]*</i>
	Joan Pere Torres	16	<i>[sessions]*</i>
<i>[Andorra]</i>	Martí Sansa	17	<i>[sessions]*</i>
	Joan Colat	17	<i>[sessions]*</i>
<i>[Sant Julià]</i>	Toni Nagual	17	<i>[sessions]*</i>
	Fransés Rosel	17	<i>[sessions]*</i>

³⁰⁸ Probablement assisteix en substitució del conseller d'Ordino Joan Vilella.

^{282v} [A]sí apar lo blat que deuen les parròquies de la renda del bisbe de l'ain 1643, és lo segent ab partits, blat net pagats tots càrex:

Primo, deu Canillo quoranta quarges y dues de ordi, y de dites ne an pagades vuit, resten-ne deure trenta-y-dues de blat y dos de ordi: 32 cargues, 2 ordi. Val bllat y ordi a 8 lliures carga: 272 ll. s.

Ten Encamp quaranta-y-sis cargues, nou sisterons de blat, y vuit sisterons y mig de ordi y tres de sivada, tretes vuit cargues ne an pagat, resten deure trenta-y-vuit cargues, nou sisterons de blat, y vuit y mig de ordi y tres de sivada, diem: 38 cargues, 9 sisterons blat, 11 sisterons de civada. Val a dit preu de 8 lliures, sous: 316 ll. 13 s. 4*

Ten blat Ordino quaranta-y-sis cargues, quatre sistés, an pagat vuit cargues, reste deure trenta-y-vuit quarges y quatre sistés: 38 cargues, 4 sistés, 0. Deu per dit bllat a 8 lliures la carga, val: 306 ll. 13 s. 4*

Ten blat la Masana quaranta-y-sis cargues y sinch sistés an-ne pagat vuit cargues, resten a deure trenta-y-vuit cargues, sinch sistés, diem: 38 cargues, 5 sistés, 0. Puge lo sobredit bllat, a rahó de 8 lliures carga: 307 ll. 6 s. 8*

Ten blat Andorra quoranta-y-sis cargues y sinch sisterons y mig, an-ne pagat vuit cargues, resten a deure trenta-y-vuit cargues, sinch sisterons y mig, diem 38 cargues, 5 sisterons, ½. Deu Andorra per lo dit bllat, a 8 lliures carga: 307 ll. 13 s. 4*

Ten blat Sant Jolià, quoranta-y-sis cargues y quatre sistés, an-ne pagat vuit cargues, resten a deure trenta-y-vuit cargues y quatre sistés, diem: 38 cargues, 4 sisters. Deu Sant Jolià per dit bllat, a 8 lliures carga: 306 ll. 13 s. 4*

1644 gener 26

Vui, a 26 de gener 1644, ha fet lo Consell lo preu al susdit blat, so és, ha vuit liures la carga, pagador tot dia que lo Consell ho aurà menester.

[1644] maig 26

²⁸³ Vui, a 26 de maig de [1644, ...] la Terra ab los reseptors dels bllats detràs eschrits, que són [co]ranta-y-sis cargues per parròquia, y Andorra sinquanta-y-una, quatre mesures en lo que an pagat, y resten deure de dit bllat, són los següens:

Primo, Canillo a pagat per 46 cargues a les allargades tot lo comte, que és sis sentes setanta-y-nou lliures, quatre sous, diem:	679 ll.	4 s.	*
Més, Encamp per lo mateis a pagat:	679 ll.	4 s.	*
Reste deure Ordino per lo damont dit: 100 lliures, 18 sous, 4.	100 ll.	18 s.	4
Lo demés a compliment. A pagat.			*
Reste deure la Massana, per lo damont dit, 28 lliures, 5 sous, 6.	28 ll.	5 s.	6
Lo demés a compliment. A pagat.			*
Reste deure Andorra, per lo detràs comte del bllat y damont dit, a compliment de paga:	89 ll.	17 s. ³⁰⁹	*

1653 octubre 2

Vui, a 2 de octubre 1653:

...Resten deure los cònsols de Andorra sinquanta lliures, nou sous, diem:	50 ll.	9 s.	
I ab asò an pagat tots los comtes del llibre.			*

A pagat Sant Jullià tot lo comte de les 46 cargues de bllat que's detràs eschrit que valen:	679 ll.	4 [s.]
---	---------	--------

A pagat lo render de la Massana una carga de bllat, a servuit per los soldats *.

Resten deure los cònsols de Sant Jullià, pagat lo bllat tras eschrit y les onse lliures deven a Ribot y dos dopblles an [bestret] de la Terra, resten deure a la Terra, de belló:	7 ll.	[14s.]	*
---	-------	--------	---

1652 juny 20

^{283v} Vui, a 20 de juin 1652, fa [arrendament ...] dels blats de les parròquies tots los grans que's culliran a [cada parrò]quia, donant dit blat quant lo Consell lo demanarà, y donant dos fermanses per arendament són los següents:

Primo, la parròquia de Canillo s'és arendada a Guillem Arein, de Ordino, per lo preu de sinquanta-quatre cargues y miga de blat, pagadores a forma dalt dita. Done per fermanses Antoni Pal, de la Cortinada, Pere Rectoret. Signats de ses mans. Diem:	54 c.	6 sis.	*
Guillem Areny (<i>signat</i>), Antoni Pal (<i>signat</i>), Pere Rectoret (<i>signat</i>).			

³⁰⁹ Novament es produeix un salt de dates en aquest punt.

Dit dia s'és arendada la parròquia de Encamp a Pere Rector et per lo preu de seixanta-una carga y miga de blat, pagadores ab la forma dalt dita. Done per fermanes a Micolau Torres, de Encamp, a Guillem Arein, de Hordino. Signat de ses mans. Diem: 61 c. 6 sis. *

Pere Rector et (*signat*), Nicolau Torres (*signat*), Guillem Areny (*signat*).

Dit dia s'és fet lo arendament de la parròquia de Hordino a Guillem Arein, de Ordino, per lo preu de quoranta-y-vuit cargues, quatre sistés de blat, pagador ab la forma dalt dita. Done per fermanes Pere Rector et y Antoni Pal, de la Cortinada. Signat de ses mans. [*Diem*]: 48 c. 4 sis. *

Guillem Areny (*signat*), Antoni Pal (*signat*), Pere Rector et (*signat*).

Dit dia s'és fet lo arendament de la parròquia de la Masana a Guillem Arein, de Hordino, per lo preu de vuitanta quargues de blat, pagador ab la forma dalt dita. Done per fermanes Antoni Pal, de la Cortinada, y Pere Rector et. Signat de ses mans. Diem: 80 c. 0 sis. *

Guillem Areny (*signat*), Antoni Pal (*signat*), Pere Rector et (*signat*).

Dit dia s'és fet lo arendament de la parròquia de Andorra a Joan Torres, Guillemó, de Andorra, per lo preu de seixanta cargues de blat, pagador per la forma dalt dita. Done per fermanes a Guillem Arein, de Hordino, y Joan Pere Torres, de Pal. Signats de ses mans. Diem: 60 c. 0 sis. *

Guillem Areny (*signat*), Joan Pere Torres (*signat*).

Dit dia s'és fet lo arendament de la parròquia de Sant Jolià a Bortomeu Calbó, de Quanillo, per lo preu de vuitanta-y-sinch cargues y una mesura de blat, pagador ab la forma dalt dita. Done per fermanes a Joan Fransés Rosell, dit lo mas de Alins, y Antoni Migavila, de Fontaneda. Signats de ses mans. Diem: 85 c. 1 sis. *

Bortomeu Calbó (*signat*), Joan Fransés Rosell (*signat*), Antoni Pal, Mijavila, (*signat*).

1645 gener 4

²⁸⁴ Vui, als 4 de giné de 1645, se fa nòmina del blat que deuen les parròquies de la renda del bisbe que s'és/ colit l'ani 1644, pagats los quàrecs:

Primo, ten blat Quanilo vint-i-set quargues y tres mesures: 61 q. 3 sis. *

A pagat Quanilo, en descàrec del dalt quomte, dues quargues de blat en altre partit. *

A pagat Quanilo dauit sous contat tot, diem: 18 ll. 18 s. ³¹⁰ *

Més, ten blat Encamp vint-i-set quargues y miga: 27 q. 6 sis. *

Més, a pagat blat Encamp sis quargues y miga en descàrec del dalt quomte. *

A pagat Ancamp en altre partit, 18 lliures, 18 sous, dic: 18 ll. 18 s. ³¹¹ *

Deu Ordino blat vint-i-set quargues y miga, diem: 27 q. 6 sis. *

A pagat Ordino quatre quargues y onse sisterons de blat. *

A pagat Ordino en altre partit dauit liures, dauit sous: 18 s. ³¹² 18 s. ³¹³ *

Deu la Masana blat vint-i-set quargues y deu sisterons, diem: 27 q. 10 sis. *

A pagat la Masana vint sesterons de blat que here de bescomte del desquàrec de Pal, diem: vui/[t] sesterons*. 8 sis. *

A pagat la Masana en descàrec del dalt quonte una quarga de blat*. *

A pagat la Masana am diner contat tot la misa de devosió y del Santísim quaranta 9 lliures, [10 sous], diem: 49 ll. 10 s. ³¹⁴ *

Deu Andorra blat vint-i-set quargues y miga, dic: 27 q. 6 *

³¹⁰ A pagat Quanilo, en descàrec... 18 lliures, 18 sous *afegit posteriorment*. Al Marge esquerre quontada lo rectó.

³¹¹ A pagat Ancamp... 18 lliures, 18 sous *afegit posteriorment*. Al marge esquerre pagat lo rectó.

³¹² En lloc de lliures.

³¹³ A pagat Ordino... 18 sous (*vegeu la nota anterior*), 18 sous *afegit posteriorment*. Al marge esquerre pagat la misa.

³¹⁴ A pagat la Masana... 49 lliures, 10 sous *afegit posteriorment*.

A pagat Andorra en desquàrec del blat sinquanta-y-nou liures, vuit sous, lo qual blat l'an venut a sis liures y miga:	59 ll.	8 s.	*
A pagat Andorra en altre partit dauit liures y dauit sous:	18 ll.	18 s. ³¹⁵	*
Ten Sant Jolià vint-i-set quargues de blat y nou mesures, diem:	27 q.	9 sis.	*
A pagat Sant Julià en desquàrec del blat:	30 [q]	16 sis.	4*
Vuit [liures] pagat lo rectó, lo qual blat s'és venut a sis liur[es]:	030 ll.	8 s.	*
M[és, a p]agat Sant Jul[i]à en descàrec del dalt quomte de[u lliures], miga:	10 ll.	10 s.	*
[Més, a pagat Sant] Julià en descàrec del dalt quomte dauit [lliures, dauit sous]:	18 ll.	18 s.	*
[...] resten deure les paròquies lo fie la [...] de hasí a Nostra Senora de agost, a sis [...], y les paròquies lo tenen ha sa quargua. [...] so]bredit quomte, que deuen les paròquies [...] d]escàrec de quatre quargues [...]an [...]res per paròquia.			

1645 juny 28

^{284v} Vui, als 28 de juni de 1645, avem contat tot lo que deuen les paròquies del blat del bisbe, treit lo que han pagat fins al dia present:

Primo, trobam que deu Quanilo, quantat tot lo que a pagat, sent quoranta-una liura, quatre sous, diem:	141 ll.	4 s.	*
A pagat Quanilo en descàrec del dalt quomte vint-i-sinc liures, sese sous, diem:	25 ll.	16 s.	*
Més, deu Encamp sinquanta liures y deu sous, contat tot:	50 ll.	10 s.	*
Deu Ordino noranta-y-una liura, quatorse sous:	91 ll.	14 s.	
Deu la Masana, quantat tot, v[u]itanta-quatre liures, vuit sous, diem:	84 ll.	8 s.	*

Deu Andorra, quantat tot, asepto que no hés quo[...], los deu sous per quargua del blat que auran venut así, [...] y miga, contam que resten deure sixana-una liu[ra ...], sous, diem:	[61 ll.	... s.]	*
A pagat Andorra en descàrec del dalt quomte, trenta-vuit liu[res, ... sous] y sis dinés:	[38 ll.	... s.	6]*
A pagat Andorra, en descàrec[c] del dalt quomte en altre partit [...] lliures, diem:	[... ll.]		*
Deu Sant Julià, contat tot, quoranta-y-sis liures [...]			*
[...] Sant Julià a descàrec del dalt comte vuint li[uires ...]			*
²⁸⁵ Así apar lo que les parròquies pagan en pag[a del blat tras] dit són lo segens, ab partits: [...].			
Ha pagat Canillo, en paga del blat tras dit, sinquanta [...] a 24 de jener 1644, diem:	[...]	[...]	*
Més, a pagat Canillo, per lo detràs compte, vint liures:	2[0 ll.]		*
Més, a pagat Canillo seixanta liures, vuit sous, comprenent deu liures, 8 sous per la misa:	6[0 ll.	8 s.]	*
Més, a pagat Canillo al rector dotse liures y miga:	1[2 ll.	10 s.]	*
Ha pagat Encamp, per lo detràs blat, sinquanta liures:	50 [ll.]		*
Ha pagat Encamp, per lo detràs compte, 20 liures, diem:	20 [ll.]		*
Més, ha pagat Encamp 60 lliures, 8, comprenent per la misa deu liures, vuit sous, diem:	[60 ll.	8 s.]	*
És degut portà Encamp als 11 de setembre 1644, sinchuant lliures			*
A pagat Hordino, per tres anades de Fransa, sesanta-y-una liura, 17 sous, 5 dinés.			*
Ha pagat Hordino, per lo detràs blat, sinquanta liures.			*
Ha pagat Hordino, per lo detràs compte, vint liures, diem:	[20 ll.]		*
Ha pagat Hordino 60 lliures, 8 sous, comprès deu liures, vuit sous per la misa de Sacrament.			*

³¹⁵ A pagat Andorra... 18 lliures, 18 sous *afegit posteriorment*.

Ha pagat Ordino, per lo augment de Sant Joan de 1644, dotze liures y miga: [12 ll. 10 s.] *

És degut a Ordino per lo cobrar la mulla avien pres a Montània, per lo vi[xa...] sexanta-i-sinch liures, daset sous i tres dinés: [65 ll. 17 s. 3]*

Ha pagat la Masana, per lo blat detràs dit, cinquanta liu[res ...]. *

Ha pagat la Masana, per lo que detràs compte, vint liures, diem: [20 ll.] *

[Ha pag]at la Masana 60 lliures, 8 sous, comprés deu liures, vuit sous per la misa: [60 ll. 8 s.] *

[Ha pagat] la Massana vint-y-una lliura y tretse sous: [21 ll. 13 s.] *

[Ha pagat A]ndorra, per lo blat tras dit, cinquanta liures: [50 ll.] *

[...] detràs compte vint liures, diem: [20 ll.] *

[...] deu liures, vuit sous per la misa: [10 ll. 8 s.] *

[...] trenta-y-sinch lliures y tretze sous, dich: [35 ll. 13 s.] *

[...] dos lliures y sie ab rector dotse [...]. *

[...] dit cinquanta liures [...]*. ^{285v} [...].

1642 maig [...]

[...] maig 1642 ha pagat la bosa de la Terra a Bortomeu Ribot, de Sant [Julià, quatre lliures], tretse sous y mig, diem 4 lliures, 13 sous, 6 per una pesa larga: 4 ll. 13 s. 6

[...] dit Ribot en son poder.

1645 setembre [...]9

[...]9 de setembre de 1645, ha comprat Gabriel Moles los [...] al delme de dit ain al Consell de la Vall, per lo preu de [...], un sou y mig per cap, so és, mascles y femelles y cabrits, cap y cua, los quals ha de rebre dit Moles per les parròquies [a] ont se trobaran, y per dit[s] cordés ha de pagar la mitat a Sant [...] y l'altra mitat a Sant March, tot primer vinent. Y done per [fermansa] a Joan Guillemó, de Andorra y, quant los aurà rebuts, [farà] lo dibitori de la suma, los quals ha de rebre fins a 24 de setembre.

1645 octubre 23

[Vui, a] 23 de octubre 1645, fem lo compte dels cordés susdits a rebuts [Gabrie]l Moles, los quals són dosents cinquanta-y-set y mig, a preu de vint[...] mig per cap, fan suma de dosents setanta-y-sis liures, setse [sous, sinc dinés, diem: 276 lliures, 16 sous, 5, les quals promet pagar la mitat a Sant [...], l'altra mitat a Sant March, tot primer vinent.

Per ser axí lo ver [fa lo] present compte, sota signat de sa mà, ain, dia, sus[dit...] ell ademés del[s] sobredits.

[Gabri]ell Moles [...] jo Gabriel Moles [...] lliures, sous.

1646 [vers Pentecosta]

Comte. [...] Consell de Santcogesma 1646 cont[...] del dalt compte sent setanta-y-dos [...].

1647 juny [...]

[...] de juni 1647 an contat lo Con[...] del[s] cordés y tot lo que avie p[...] tots los jornals a fets fins [... tr]enta-y-una lliura, sinch [sous...].

²⁸⁶ A pagat Guillemó per dues tovualloles a Babot, deu rrealls per lo contre eschrit, diem: 1 ll. s.

Més, a pagat Guillemó, a 22 de juni, per lo gasto del Consell 4 ll. 2 s. 9

Més, a pagat Guillemó, a 20 de julliolls per pagar a musur Seré del que lli devuiem endarrerit deset rrealls y mich, diem: 1 ll. 15 s.

Més, a donat Guillemó a Vuillella y Miquel Adallach, a 11 de jullioll, vuint lliures, diem: 20 ll. s.

Més, se a tret de la bosa, a 28 de jullioll, que Andreu Pal a prés per pagar los jornalls de anar a la Seu, setse sous, diem: 0 ll. 16 s.

Més, dit dia, avuem pagat a Vuillella los jornals de anar a Fransa y una consulta, vual se[t] realls, fan descàrrech al tras eschrit, diem: 2 ll. 6 s.

[1646] agost 16

Vui, a 16 de agost, avuem tret de les boses per descàrrech dalt tras eschrit, vuint-y-nou lliures, honse sous, diem: 29 ll. 11 s.

1646 agost 30

Vui, a 30 de agost de 1646, a donat Guillemó chixanta peses de vuit y deu lliures ab [sisersens], tot és: 88 ll. s.

1646 setembre 24

Vui, a 24 de setembre de 1646, a pagat Guillemó per lo detràs eschrit comte trenta-nou lliuras, setse sous, diem: 39 ll. 16 s.

Los jornals vuit lliures, diem: 08 ll. s.

Vui, a 24 de setembre, a pagat Guillemó a Babot per jornals vuint-y-nou rrealls, diem: 02 ll. 18 s.

Vui, a 24 de setembre, a pagat Guillemó Andreu Pal i Joan Pal, per anar a Lleida, quaranta lliures, diem: 40 ll. s.

A pagat Guillemó al Gascó per comte del tras eschrit 04 ll. s.

1646 octubre 11

Vui, a 11 de octubre de 1646, a pagat Guillemó per lo detràs eschrit devuit lliures, deu sous y quatre, diem: 18 ll. 10 s. 4

1646 octubre 27

Vui, a 27 de octubre de 1646, a pagat Guillemó per lo detràs eschrit vuint-y-vuit lliures, dos sous, diem: 28 ll. 2 s.

A pagat Guillemó per lo gasto vuam fer a 30 de agost lo Consell, set lliures y nou dinés: 07 ll. s. 9

Més, a pagat Guillemó, a 27 de octubre, una pistola, és: 5 ll. 4 s.

Més, a pagat Guillemó, a 27 de octubre de 1646, per lo gasto del Consell: 19 ll. s. 2

[1646] novembre 27

Més, a pagat Guillemó, a 27 de novembre, per pagar lo vui alls capellans sinquanta-y-vuit lliures, setse sous, diem: 58 ll. 16 s.

Més, a pagat dit dia Guillemó per lo gasto del Consell: 10 ll. s. 1

1646 gener 24

^{286v} Vui, a 24 de jener 1646, areste lo Consell lo preu del blat de la renda del senyor bisbe, lo qual posen preu a deu carges per parròquia a sinquanta quatre reals per carga, so és, la parròquia de Sant Jolià a prés les deu carges de Quanillo del seu blat mateix de Sant Jolià. Canillo no n'a prés cap de blat a dit preu. Andorra n'a venut daset carges a 54 reals.

Més, posen preu a dit blat fora de dites deu carges per parròquia dalt dites, tot lo demés a raó de sinquanta-y-set reals per carga. Y totes les parròquies que vegen dit blat, ab billet dels cònsols, al colector lo desliurarà, y dit colector se fase pagar per sos treballs de rebre los dinés, un ardit per sisteró. Y dits colectós no n pugen vendre sems billet dels cònsols.

Los colectós an de desliurar dit blat y rebre dit/s/ dinés són los segents: a Canillo Miquel Adallach, Encamp Mas, Hordino Guillem Bons, a la Masana Joan Pal, Andorra Joan Guillemó, Sant Jolià Andreu Pal. Y dits ajen de fer dita faena en pena del cot.

Més, vol lo Consell que quant una parròquia aurà acabat lo seu blat, que sempre que vagen a les parròquies que n'i aurà, los ne fasen ab dinés si dites parròquies no l'an de menester, y sempre que u fasen tórnon billet, que no fasen blat que l se vullen per ells, que dita parròquia aje de pagar dit blat al dit preu³¹⁶.

^{287v} És degut a Quanillo per lo que a gastat Adallach a Barselona, y jornals y una perna y sis formatges se devie, que tot és trenta-y-tres liures, set sous, fa paga al devant compte del blat, diem: 33 ll. 7 s. 0*

³¹⁶ Segueixen la resta del foli 286v i el 287 en blanc. Entre els folis 286v i 287 hi ha un full solt amb una relació de despeses del Consell, s'ha transcrit i el presentem a l'annex a la transcripció del present llibre, doc. núm. 6.

Deu liures a pagat al segrestà per les regalies tot lo dalt compte.

A pagat Canillo sinquanta-dues liures, daset sous:	52 ll.	17 s.	0*
	86 ll.	4 s.	0*
A pagat Canillo dos sous y mig a compliment de paga:	00 ll.	2 s.	6*
	86 ll.	6 s.	6*

És cobradora la parròquia de Encamp, tres liures, tres sous y tres per bescompte de sinch sistés, tres b[...]als de blat, que ls contarem al devant compte de més avant del que devien, y fa pagà al devant compte, diem:

3 ll. 3 s. 3*

A pagat Martí per lo comte del blat deu liures, les rebé Guillem Arein:

10 ll. *

An pagat los cònsols de Ancamp a Guillem Arein per a Fransa:

58 ll. 13 s. 6*
71 ll. 16 s. 9*

A pagat Hordino per lo devant compte:

57 ll. 4 s. 0*

A pagat lo pobill Pal a Guillem Arein per enviar a Fransa per lo devant compte:

45 ll. 18 s. *

A pagat Andorra per lo devant compte, quinse liures:

15 ll. 0 s. *

1647 [vers Santcogesma]

²⁸⁸ Vui, dia del Consell de Santcogesma 1647, se fa la resolusió³¹⁷ dels comptes dels blats de la renda de l'ain 1646.

Primo, Canillo, tot comptes fets de blat y hordi, reste deure Miquel Adallach a la Terra vuitanta-y-sis liures, sis sous y mig, y reste a contar hordi de 1645, Calbó darà lo compte, diem:

86 ll. 6 s. 6*

Deu Encamp per lo blat, lentilles, hordi, tot contat représ lo que an pagat fins vui, setanta-y-una liura, setse sous y donou

sistés de forment, de tot daran comptes los cònsols, diem:

71 ll. 16 s. 19 sis.*

Lo forment val hon[s]/e liures, daset sous y mig, diem:

11 ll. 17 s. 6*

83 ll. 13 s. 6*³¹⁸

Deu Hordino per lo blat y lentilles, contat tot lo que han pagat fins vui, sinquanta-set liures, quatre sous, de dita donarà compte Villela, diem:

57 ll. 4 s. 0*

Deu la Masana per lo blat, sibada, contat tot lo pagat fins vui, quaranta-una liura, un sou y tretse sistés legum, de tot darà compte lo pobill Pal, diem:

41 ll. 1 s. 13 sis.*

Deu Handorra per lo blat, contat lo que an pagat, sinquanta liures, honse sous y mig, lo qual darà compte Montània, diem:

50 ll. 11 s. 6*

Ha pagat Andorra set liures, a compliment de 40 ne an de donar a Guillem Arein, y vint-i-quatre liures han pagat Armengol per lo metge, totes 31 lliures, diem:

31 ll. 0 s. 0*

A pagat Andorra, en paga del susdit, tres liures de gasto, diem:

03 ll. 0 s. 0*

Sant Jolià a pagat dit blat. Restam quitis al dia present*.

^{288v} Compte del que pague la Terra per lo arrendament de l'ani 1646 és lo següent:

...Primo, avuem pagat alls senyors vuicarís per son augment per la paga de Sant Joan de dit ani, dotse lliures y mija, y són totes setanta-y-sinch lliures, diem:

75 ll. s.

³¹⁷ En lloc de resolusió.

³¹⁸ En el sumatori únicament se suma el numerari.

Més, avuem paga[<i>t</i>] per lo vui de l'aument dells senyors vuicarís xixanta-y-quatre lliures, setse sous, diem:	64 ll.	16 s.	
Més, avuem pagat alls senyors vuicarís per son augment del pac de Nadal, setanta-y-sinch lliures, diem:	75 ll.	s.	
Més, avuem pagat a 2 de gener 1646 a mosur de Beuregart per la una paga de Nadal y gastos avuem fet per portar dits dinés a Tolosa, y jornals per la paga, tres-sentes sinquanta lliures, diem:	350 ll.	s.	
Més, per gastos y curtatges y jornals, és trenta-y-set lliures i tretse sous, diem:	037 ll.	13 s.	
Més, avuem pagat per lo col·lector, per carga, dotse sous tant de bllat y hordi y llegums, tot junt pren suma de dos-sentes catorse lliures, honse sous, y diem:	214 ll.	0 s.	
Més, avem pagat de l'acte de pendre y de treta sinch liures:	005 ll.	0 s.	0
Més, avem pagat a Barselona ha un notari per pendre la paraula de mosur de Marca, per l'acte de dit arendament, sis reals:	000 ll.	12 s.	0
Més, tenim de pagar a l'ardiaca per lo real per liura sent- quoranta liures:	140 ll.	0 s.	0
Més, tenim de gasto per una Ajunta, a tans de juin, per posar colectós per dita renda quatorse liures, vuit sous, diem:	014 ll.	8 s.	0
Més, per altra Junta de donar comptes de la lana y dels ainiels, quatorse liures, vuit sous, diem:	014 ll.	8 s.	0
Més, per altra Junta per fer lo pagament a Fransa y cambiar la moneda, quatorse liures, vuit sous:	014 ll.	8 s.	0
Més, per altra Junta per rebre los comptes dels blats, quatorse lliures, 8 sous:	014 ll.	8 s.	0
Més, per altra Junta, als quinse de mars, per donar los comptes al quart:	014 ll.	8 s.	0
Lo arendament és mil quatre-sentes liures:	1.400 ll.	0 s.	0
	2.084 ll.	12 s.	3
Lo rebut de dita renda és quatre-sentes vuitanta-quatre:	484 ll.	12 s.	0
	1.600 ll.	0 s.	0
Lo quart de setse sentes liures és 400 lliures:	400 ll.	0 s.	0

²⁸⁹ Comte del que la Terra rrep dells escudorsos y de la renda [...]:

Primo, avuem rrebut del/s/ escudorsos de Sant Julià:	1 ll.	12 s.	6
Més, de Ancamph:	2 ll.	12 s.	3
Més, avuem rrebut dinés de la llana d'Encamph:	35 ll.	18 s.	2
Més, a pagat Hordino per los escudorsos:	10 ll.	18 s.	9
Més, a pagat la Masana los escudorsos:	10 ll.	1 s.	4
Més, Canillo per los escudorsos a pagat:	06 ll.	s.	
Més, a pagat Naguall per 2 robes de llana:	7 ll.	s.	
Més, a pagat Ancamph per escudorsos:	0 ll.	11 s.	
Més, a pagat Andorra per los escudorsos, los an posats a pagar los batadós dic:	3 ll.	6 s.	
Més, avuem vuenut vuit quintalls de llana a preu de 26 franchs, pren suma de sent-y-dotse lliures, diem:	112 ll.	s.	
Avem rebut de la Masana, per lana y formatges, sinch liures, set sous y vuit dinés, diem:	05 ll.	7 s.	8
Més, avem rebut per un formatge, tres sous, diem:	00 ll.	3 s.	0
Més, per 96 formatges, a dos sous y mig per formatge, valen dotse liures, diem ³¹⁹ :	12 ll.	0 s.	0
Més, ha rebut lo Consell per sis formatges quinse sous, diem:	00 ll.	15 s.	0
Més, ha rrebut la Terra de Ancamph per llana deu lliures, sis dinés, diem:	10 ll.	0 s.	6
Més, ha rrebut la Terra d'Encamph una lliura y tres dinés, diem:	1 ll.	s.	3
Més, ha rrebut la Terra d'Encamp per formatges:	1 ll.	19 s.	
Més, ha rrebut la Terra de la Masana per escudorsos:	1 ll.	1 s.	0
Deuen los col·lectors de Canillo per formatges vint-i-sinch reals, diem:	2 ll.	10 s.	0
Més, ha rebut la Terra de Ordino per ascudorsos vuit liures, tretse sous y deu dinés:	8 ll.	13 s.	10
Més, deuen los col·lectors de la Masana mig quintar lana, val set liures:	7 ll.	0 s.	0
Més, tenim rebut per lana de Andorra deu liures, setse sous:	10 ll.	16 s.	0

³¹⁹ Al marge esquerre, afegit posteriorment a pagat Guillem Arein.

Més, tenim rebut en altro partit de Andorra per lana sis liures,			
quatorse sous, diem:	06 ll.	14 s.	0
Més, tenim rebut per los cordés dos-sentes vint-i-sis liures,			
setse sous:	226 ll.	16 s.	0
	484 ll.	12 s.	3

|^{289v} Comte dells cordés vuen la Terra lo ani 1646 y cabrits:

Primo, a vuenut los de Canillo a Miquel Adallach per preu de vuint-y-quatre sous, y que los aje de rrebre lo dia se delmaran*.

Més, Ancamph los a vuenuts a Martí al mateis preu dalt dit*.

Més, ha Hordino a Sabestià Pal al mateis preu dalt dit*.

Més, ha la Masana a Juan Pal al mateis preu, al dit preu*.

Més, los de Handorra a Juan Guillemó per preu de deu rrealls y que·l·ls ajen de pagar a Sant Antoni y a Sant March primer vuintent*.

Més, los de Sant Jullià a Toni Naguall y Andreu Pal a preu de			
vuint sous, an-i agut trenta-y-sinch, vualen:	35 ll.		s.*
Més, deu Miquel Adallach per vuin-y-vuit aniells, és:	33 ll.		12 s.*
Més, deu Martí, d'Encamph, per cinquanta-y-quatre y mich			
aniell, és:	65 ll.		08 s.*
Més, deu Sabestià Pal per trenta-y-un aniell y mitch, és:	37 ll.		16 s.*
Més, deu Joan Pal per vuint-i-dos i mich aniells:	27 ll.		s.*
Més, deu Joan Guillemó per divuit aniells, és:	18 ll.		s.*
Tot és:	226 ll.		16 s.*

Y los dits firmen lo sobredit comte: Joan Pal que·s fet lo present. Miquel Adallach (*signat*). Pere Martí (*signat*). Andreu Pal (*signat*). Joan Guillemó (*signat*). Sebestià Pal, [àlies Taulodé] (*signat*).

|²⁹⁰ Los conselés l'ani 1655:

Primo, Canilo:	Bortomeu Calbó	27	[sessions]
	Miquel Calbó	35	[sessions]
Ancamp:	Pere Martí	26	[sessions]
	Calba	39	[sessions]

Ordino:	Gilem Areni	46	[sessions]
	Toni Pal	43	[sessions]
A la Masana:	Torres	40	[sessions]
	Giberga	43	[sessions]
Andorra:	Albiel	42	[sessions]
	Mateu Moles	47	[sessions]
Sant Julià:	Tolse	39	[sessions]
	Toni Nagual	42	[sessions]

Los consellers lo any 1656:

Primo, Canilo:	Forest	29	[sessions]	8 ll.	14 s.
	Guillem Adallach ³²⁰	15	[sessions]	4 ll.	10 s.
	Entre consellé Bortoló	18	[sessions]	5 ll.	8 s.
				18 ll.	12 s.
Ancamp:	Nicolau Torres	30	[sessions]	9 ll.	s.
	Joan Antoni Torres	31	[sessions]	9 ll.	6 s.
Ordino:	Jaume Call	27	[sessions]	8 ll.	2 s.
	Nicolau Torres i Gener	38	[sessions]	11 ll.	8 s.
A la Masana:	Pere Torres	39	[sessions]	11 ll.	14 s.
	Bons	33	[sessions]	9 ll.	18 s.
				21 ll.	12 s.
Andorra:	Montània	15	[sessions]	4 ll.	10 s.
	Fransés Sucarà	38	[sessions]	11 ll.	8 s.
			[sessions]		
Sant Julià:	Antoni Pal, Mitjavila,	29	[sessions]	8 ll.	[14] s.
	Joan Fransés Rossell	35	[sessions]	10 ll.	[0] s.
				113 ll.	2 s.

³²⁰ A partir de la sessió núm 15 s'incorpora Bortoló.

1652 setembre 25

^{290v} Vui, a 25 de novembre 1652, allargue lo Consell deu cargues de blat per parròquia i que l'allargue a pagar a onse reals lo sesteró qu'és a 13 lliures, 4 sous carga, i los consolats que tinguen cuidado de repartir-lo als pobres que no tenen possibilitat de besties per anar fora, i que no si fasse negociatió, i si tal se fa que insidesque, en pena del cot de la Terra.

Así apar los cònsols són entrats est any 1657 per los Consells tindran fins a fi de son consolat:

Primo, Canilo:	Miquel Adallach	42	[sessions]
	Jaume Vesiat	41	[sessions]
Encamp:	Pont	32	[sessions]
	Guillem Torres	41	[sessions]
Ordino:	Guillem Areny	45	[sessions]
	Pere Rufó	40	[sessions]
A la Masana:	Torres ³²¹	20	[sessions]
	Fonta	21	[sessions]
	Toni Call	35	[sessions]
Andorra:	Albiel	42	[sessions]
	Matheu Moles	28	[sessions]
Sant Julià:	Tony Nagual	44	[sessions]
	Bonet	41	[sessions]

Los cònsols de l'any 1658:

Primo, a Canillo:	Miquel Call	26	[sessions]
	Solm	29	[sessions]
Encamp:	Calba	29	[sessions]
	Nerbona	25	[sessions]
Ordino:	Pal	38	[sessions]
	Nicolau Torres	28	[sessions]
La Massana:	Giberga	38	[sessions]
	Rossell	27	[sessions]
Andorra:	Montània	40	[sessions]

³²¹ A partir de la sessió núm 20 s'incorpora Fonta amb 21 sessions.

	Tonisó	32	[sessions]
Sant Julià:	Ribot	34	[sessions]
	Joan Fransés Rossell	27	[sessions]
²⁹¹ Los consellés de l'ain 1657:			
Primo, Canillo:	Mora	42	[sessions]
	Peliser	34	[sessions]
Encamp:	Arein ³²²	18	[sessions]
	Nicolau Torres	14	[sessions]
	Mas	34	[sessions]
Hordino:	Guillem Bons	43	[sessions]
	Joan Guiem	40	[sessions]
A la Masana:	Joan Pal	49	[sessions]
	Sabater	33	[sessions]
Andorra:	Guillem Pal	39	[sessions]
	Joan Torres	52	[sessions]
Sant Jolià:	Antoni Soler	37	[sessions]
	Andreu Pal	47	[sessions]

^{291v} Consellers de l'ani 1658:

Primo, Canilo:	Miquel Adallac	28	[sessions]*
	Bortoló	23	[sessions]*
Ancamp:	Guillem	29	[sessions]*
	Joan Antoni	28	[sessions]*
Hordino:	Rufó	32	[sessions]*
	Masià Horiol	24	[sessions]*
Massana:	Fonta	33	[sessions]*
	Toni Coll	30	[sessions]*
Andorra:	Masià Albiell	34	[sessions]*
	Mateu Moles	33	[sessions]*
Sant Jullià:	Toni Nagual	39	[sessions]*
	Mijavila	27	[sessions]*

Guillem Areny, jornals de venir a Consell de 1658, 5 [sessions]*.

³²² A partir de la sessió núm 18 s'incorpora Nicolau Torres.

Journals de Guillem Areny de venir a Consell 1659, 3 *[sessions]**.

|²⁹² Apar los cònsols són entrats l'ani 1659:

Primo, Canilo:	Forest	30	<i>[sessions]</i>			
	i Bonit	39	<i>[sessions]</i>			
Ancamp:	Nicolau Torres	27	<i>[sessions]</i>			
	Joan Pal y Pont	41	<i>[sessions]</i>			
A Ordino:	Jaume Cal	36	<i>[sessions]</i>			
	Tomàs Bavot	33	<i>[sessions]</i>			
A la Masana:	Pere Torres	52	<i>[sessions]</i>			
	Pere Bons y Querol	32	<i>[sessions]</i>			
Andorra:	Gilem Pal y Giem	51	<i>[sessions]</i>			
	Joan Marc Torres y Moles	43	<i>[sessions]</i>			
A Sant Jullia:	Toni Nagual y Tolse	20	<i>[sessions]</i>			
	Toni Artriaca ³²³	38	<i>[sessions]</i>			

Los journals de Guillem Areni. Los journals bo[r]ats los avem posats.Tenie de venir al Consell. 8 *[sessions]* 30 *[sessions]*³²⁴.

Conselés de l'ani 1659:

Primo, Canilo:	Cal	25	<i>[sessions]</i>	7 ll.	10 s.	*
	Pelisé	27	<i>[sessions]</i>	8 ll.	2 s.	*
Ancamp:	Gilem Tores	25	<i>[sessions]</i>	7 ll.	10 s.	*
	Calba	3	<i>[sessions]</i>	1 ll.	4 s.	*
	Nerbona	28	<i>[sessions]</i>	8 ll.	8 s.	³²⁵ *
[Ordino]:	Gilem Bons	30	<i>[sessions]</i>	9 ll.	s.	*
	Pal	30	<i>[sessions]</i>	9 ll.	s.	*
[La Massana]:	Joan Pal	6	<i>[sessions]</i>	1 ll.	16 s.	*
	Joan Pere		<i>[sessions]</i>			
	Sabaté	21		6 ll.	6 s.	*
	Gibera	30	<i>[sessions]</i>	9 ll.	s.	*
[Andorra]:	Joan Montània	41	<i>[sessions]</i>	12 ll.	6 s.	*

³²³ En lloc de Ardiaca.

³²⁴ Les sessions estan enmarcades dins un rectangle.

³²⁵ Al marge dret: se reste [...] 4 lliures, 8 sous [...elle...], 4 lliures a [...].

	Tonisó	29	<i>[sessions]</i>	8 ll.	14 s.	*
[Sant Julià]:	Andreu Pal	43	<i>[sessions]</i>	12 ll.	18 s.	*
	lo mas d'Alins	28	<i>[sessions]</i>	8 ll.	8 s.	*
				110 ll.	2 s.	*

|^{292v} Así apar los cònsols són lo any 1660:

Primo, Canylo cònsols:	Miquel Calbó, dit Bartoló	26	<i>[sessions]</i>			
	y Joan Naudí	32	<i>[sessions]</i>			
Encamp cònsols:	Joan Antoni Torres	29	<i>[sessions]</i>			
	y Nicolau Areny	33	<i>[sessions]</i>			
Hordino cònsols:	Joan Soler y Guiem	35	<i>[sessions]</i>			
	Matià Horiol y Vilar	27	<i>[sessions]</i>			
La Masana:	Fonta	34	<i>[sessions]</i>			
	Joan Jovany	33	<i>[sessions]</i>			
Andorra:	Bernat Dolsa	37	<i>[sessions]</i>			
	Ricart, de Angordany	37	<i>[sessions]</i>			
Sant Jolià:	Antony Pal, Mitjavila	30	<i>[sessions]</i>			
	Guitart, de Juvery	32	<i>[sessions]</i>			

Guillem Areny, fins Sant Tomàs, 22 sessions. 6 sessions: 1 lliura, 16 sous.

1660 maig 24

Consellers de l'any 1660 anomenats vuy als 24 de maig al Consell de Santcugesma:

Forest	25	<i>[sessions]</i>	61 consell[s]	18 ll.	6 s.	*
Mora	36	<i>[sessions]</i>				
Hyeroni Martí	35	<i>[sessions]</i>	[73 consells]	21 ll.	18 s.	*
Joan Pal	38	<i>[sessions]</i>				
Jaume Call	29	<i>[sessions]</i>	64 consells	19 ll.	4 s.	*
Nicolau Torres	35	<i>[sessions]</i>				
[Ma]sana Pere Torres	43	<i>[sessions]</i>	43 [consells]	12 ll.	18 s.	*
Joan Bons	32	<i>[sessions]</i>	32 [consells]	9 ll.	17 s.	*
Joan Torres	38	<i>[sessions]</i>	38 [consells]	11 ll.	8 s.	*
Joan March	31	<i>[sessions]</i>	31 [consells]	9 ll.	6 s.	*
Antoni Nagual	37	<i>[sessions]</i>	37 [consells]	11 ll.	2 s.	*
[...]	35	<i>[sessions]</i>	35 [consells]	10 ll.	10 s.	*

²⁹³ Los cònsols l'ani 1661:

Primo, Canilo:	Miquel Adelac	23	[sessions]
	Andreu Rosel	27	[sessions]
Ancam:	Gilem Torres	30	[sessions]
	lo girmà Pal ³²⁶	28	[sessions]
[Ordino]	Gilem Bons	28	[sessions]
	Pere Rufó	28	[sessions]
[La Massana]	Joan Pere Sabaté	32	[sessions]
	Joan Pere Torres	23	[sessions]
[Andorra]	Joan Colat	34	[sessions]
	Masià Aldiàs	31	[sessions]
[Sant Julià]	Bortomeu Ribot	29	[sessions]
	Joan Bonet	28	[sessions]

Guillem Areny , 16 sessions, 16 jornals: 4 lliures, 16 sous*.

Los Conselés de l'ani 1661 als 30 de maig:

Primo, Canilo:	Cal	22	[sessions]	22	jornals	6 ll.	12 s.	*
	Bortoló	18	[sessions]	18	jornals	5 ll.	8 s.	*
Ancamp:	Joan Antoni	27	[sessions]	27	jornals	8 ll.	2 s.	*
	Nicolau Torres, Areni	21	[sessions]	21	jornals	6 ll.	6 s.	*
Ordino:	Ramon Giem	22	[sessions]	22	jornals	6 ll.	12 s.	*
	Masià Oriol	21	[sessions]	21	jornals	6 ll.	6 s.	*
A la Masana:	Fonta	21	[sessions]	21	jornals	6 ll.	6 s.	*
	Querol	22	[sessions]	22	jornals	6 ll.	12 s.	*
Andorra:	Dolsa	20	[sessions]	20	jornals	6 ll.	s.	*
	Ricart	21	[sessions]	22	jornals	6 ll.	6	*
Sant Julià:	Mitgavila	26	[sessions]	26	jornals	7 ll.	14 s.	*
	Gitart	21	[sessions]	21	jornals	6 ll.	6 s.	*
				262	jornals	78 ll.	[10] s.	

³²⁶ Al marge esquerra abans dels nom consten 5 sessions.

1652 febrer 4

^{293v} Vui, a 4 de febrer 1652, se a fet lo repartiment del blat collit a la renda de la mensa lo any 1651, i trobam ne reste net, trets los càrrechs, tant dels vicaris com del batlle, i lo que's torne al Capítol i estador de Pal, i tretes les divuit cargues, se done per portar lo vi dels vicaris. Reste a [re]partir a les parròquies dos-sentes noranta-i-sis cargues, set sisterons, trobam ne toque per parròquia quoranta-i-nou cargues, sinch sisterons, que fem 296 cargues i mija, reste un sesteró bo. I an asò, ja treta la mija carga donada al nuntio, i lo dit sisteró reste bo. Ordene lo Consell lo done a la donsella rente les aïnes a la Casa, diem n'i a, franch per parròquia, 49 cargues, 5 sisterons. De les sobredites 49 cargues, 5 sisterons ja se'n féu una allargada de dotse cargues per parròquia, a dotse lliures carga, les quals an ja pagat les parròquies o reseptors dels dinés. Tretes dites 12 cargues, ne reste 37 cargues, 5 sisterons per parròquia a pagar.

Al Consell de Sant Thomàs se n'allarga sis cargues per parròquia a preu de dotse lliures.

Vui, a 4 de febrer, se n'allargat dotse cargues per parròquia, preu de catorse lliures, vuit sous carga.

1652 març 26

Vui, a 26 de mars de 1652, allargue la Terra vuit cargues de blat a preu de catorse lliures, vuit sous carga.

1652 maig 8

Vui, a 8 de maig 1652, alarge lo Consell tot lo blat de la renda, que's honse cargues, sinch sisterons, al sobredit preu de 14 lliures, 8 sous per parròquia.

²⁹⁴ Así apar lo que pagan les parròquies per lo blat tras dit, és lo segent:

Ha pagat Canillo per lo blat tras dit, que's divuit cargues, sent y vint-y-set liures, divuit sous y deu, comprés totes les mises de devosió, salvo la misa del Santísim, pagat pernes, formatges, augment, tot a pagat dites en compte de dites divuit cargues de blat, diem:

127 ll. 18 s. 10

A pagat Canillo a compliment de les divuit charges sent y setse liures, daset sous y dos, contant la misa del Santíssim, ab tot dites, diem:	116 ll.	17 s.	2
	244 ll.	16 s.	0

A pagat Canillo 36 lliures comprenent 12 lliures, 10 sous de l'aument de Sant Joan, per les divuit charges, diem:	36 ll.	0 s.
---	--------	------

Ha pagat Montània per la parròquia de Encamp per lo blat tras dit, dos-sentes quoranta-y-quatre liures, setse sous, diem:	244 ll.	16 s.
---	---------	-------

Més, a pagat dit Montània per Encamp, quatorse liures, vuit sous, y són per compte de les vuit charges a bon compte, diem:	014 ll.	8 s.
--	---------	------

A pagat Encamp per mises danou liures, vuit sous, y per dos peses de vuit al Consell de Sant Andreu, sis liures, y per lo vi, tres liures y sis formatges, tot 30 lliures, 4 sous:	30 ll.	4 s.
--	--------	------

A pagat Encamp, a compliment de les vuit charges, 70 lliures, 12 sous, diem:	70 ll.	12 s.
--	--------	-------

A pagat Encamp en descàrech de les onse charges tras dites, 50 lliures, 2 sous, diem: 50 lliures, 2 sous. So és, 7 mises votades fins a 7 de octubre, lo aument de Sant Joan, dotse formatges y ab dinés 30 lliures, lo tot és dites:	50 ll.	2 s.
---	--------	------

Ha pagat Hordino sis charges de blat a dotse liures, y dotse charges ha dotse ducats carga. A fet lo compte de dites divuit charges que pugen dos-sentes quoranta-quatre liures, setse sous, diem:	244 ll.	16 s.	0*
--	---------	-------	----

Ha pagar Hordino les vuit charges tras dites, tenint-los a compte la misa del Santíssim, y han donat ab diner 104 lliures, 16 ³²⁷ sous. Tot diem:	104 ll.	16 s.	³²⁸	*
--	---------	-------	----------------	---

Y tenem pagat formatges y pernes, tot pagat fins vui.

³²⁷ 16 afegit a la interlínia, volat a 4, que apareix ratllat.

³²⁸ Aquesta quantitat ha estat rectificada. S'hi ha escrit a sobre la quantitat de 115 lliures, 04 sous. Desconeixem la raó d'aquesta rectificació.

Ha pagat Hordino les onse charges, sinch sistés de blat tras dit, so és, vint-i-sinch liures als rectors, Hordino y la Masana per lo aument de Sant Joan pasat, y 139 lliures, 19 sous ab diner.	139 ll.	19 s.	*
--	---------	-------	---

Lo tot fa paga a dites 11 cargues, 5 sistés blat

A pagat Ramon Rosell, Jiberger, divuit charges de blat tras dites, contat lo que a bestret per les mises y perna y formatges, ab tot a pagat dos-sentes quoranta-quatre liures, setse sous, diem:	244 ll.	16 s.
---	---------	-------

Ha pagat la Masana, en descàrech de les vuit charges, vint-i-sis liures y vuit sous, comprenent deu liures, vuit sous de la misa del Santíssim, diem:	26 ll.	8 s.
---	--------	------

A pagat la Masana en paga de blat 44 lliures, 16, comprenent 7 sises ³²⁹ de devosió, y 42 lliures ab diner, diem:	42 ll.	16 s.
--	--------	-------

A pagat ab altra partit la Masana ab diner sinch liures, dotse sous:	05 ll.	12 s.	³³⁰
--	--------	-------	----------------

Ha pagat Handorra per divuit charges de blat tras dites dos-sentes quoranta-quatre liures, setse sous, diem:	244 ll.	16 s.
--	---------	-------

Ha pagat Andorra en descàrech de les vuit charges de blat, alargades a 26 de mars, vuitanta-y-sis liures, dotse sous y dos, les quals ha rebut la Vall, que han pagat als comptes de la renda, diem:	86 ll.	12 s.	2
--	--------	-------	---

A pagat Andorra a compliment de les vuit charges tras dites vint-i-vuit lliures, onse sous y deu dinés, diem:	28 ll.	11 s.	10
---	--------	-------	----

A pagat Andorra per lo aument y 7 mises votives 15 lliures, 6 sous, y són per paga de les onse charges tras dites, diem:	15 ll.	6 s.	0
--	--------	------	---

Ha pagat Sant Jolià per les divuit charges de blat tras dites dos-sentes quoranta-y-quatre liures, setse sous, diem:	224 ll.	16 s.
--	---------	-------

³²⁹ En lloc de mises.

³³⁰ Al marge esquerre hi ha la següent puntualització A davant és lo blat reste a la Masana.

Ha pagat Sant Jolià quatre carges de blat de les vuit tras dites.
En asò se'ls ha tingut a compte la misa del Santísim, tant la una com l'altra, y una perna y 6 formatges, la clau del portal, 15 sous de pa als pobres, y 27 lliures, 15 han donat. Lo tot fa paga de quatre carges de blat que val, diem:

57 ll. 12 s. 10

A pagat Sant Jolià a la guarda 45 lliures y als cònsols 4 lliures, per lo qui acompanie los soldats, y 12 lliures, 10 sous al rector per lo augment de Sant Joan. Lo tot fa paga de quatre carges de blat detràs dites de les vuit. Lo tot pagat fa suma de:

61 ll. 10 s.

Pagades dites 4 carges de blat a sobre pagat 3 lliures, 18 sous, y són en paga del demés blat,^{294v} que s una carga y sinch sistés, lo que han venut de les onse carges, sinch sistés, y an donat setse liures y miga a compliment de paga de dita carga sinch sistés, diem:

16 ll. 10 s.

Y reste a Sant Jolià deu carges de blat de dit ain, que no s'és venut, a disposició de la Vall.

Reste deure Canillo dos-sentes quoranta-tres liures, dotse sous, a compliment de paga del blat tras dit, diem:

243 ll. 12 s. *

A rebut Guillemó dels cònsols de Canillo per lo susdit:

156 ll. 18 s. *

Reste Encamp quatre carges, set sistés en espècia a disposició de la Vall, diem:

4 c. 7 sis.

Y reste diner del que han venut quoranta-vuit liures, sis sous los dits de Encamp, diem:

48 ll. 6 s. *

Los dinés no són chreuats.

Reste a la Masana blat que no s'és venut, quatorse carges, un sisteró, asò de l'ain pasat:

14 c. 1 sis. *

Reste Andorra del blat de l'ain pasat, sisch carges, sinch sistés de blat a disposició de la Vall, que no s'és despedit:

5 c. 5 isi. *

Més, deven dits de Andorra, a compliment del blat an venut, setanta-una liura, dos sous, diem:

71 ll. 2 s. 0^{331*}

³³¹ Segueix el foli 295 en blanc.

1651 juliol 8

^{295v} Vui, a 8 de juliol de 1651, repren lo Consell de la Vuall les rondes de la Mensa Episcopal, lo que és tocant a la Vall de Andorra, que arrendat Guillem Areni, de Ordino, y Pere Rector, d'Encamp, al senyor Sans, col·lector. Lo doctor Jasinto Sansa [*diu*] que lo dit arrendament an firmat acte lo dit Areni y Rector, en data de 25 de juni de 1651, com lo arrendament diu, per Areni y Rector, és per compte d'esta Casa del Consell. Y lo dit Consell, ab lo present, los rellevue de totes cargues y trebals y porie supvuenir.

Y lo preu de dit arrendament és dos mil quatre-sentes cinquanta lliures ab sos càrrechs, diem:

2.245 ll. s.

1652 abril 26

Vui, a 26 de abril 1652, fem nota com avem pagat tot lo arrendament sobredit, y tenim rebuda de la aquanselació de l'acte de l'arrendament ab plica a la caixa, juntament ab la rebuda del real per liura.

²⁹⁶ Avem pagat per detàs arrendament al lletra del veguer y per orde del senyor col·lector sent liures, diem:

100 ll. s.

1651 maig 22

^{296v} Vui, a 22 de maig 1651, al Consell de Santcojesma fa arrendament lo Consell dels ainiels y lana, formatges escudorsos, tot salvo los grans i palla, tot lo demés. Y se arende per parròquies al més donant, y pagar lo ters a Tarascó ab bona moneda al curs de Catalúnia, y la paga quinse dies abans de Nadal, la mitat, y l'altra mitat quinse dies abans de Pasqua, ab donant dos fermanses per particular de cada arrendament. Y se arende per temps de un ain ab tal que la Vall posoesque dit arrendament, y en tal cas no posois dit arrendament, tots los que auran arrendat restaran vàquios, com se estaven antes de arrendar.

Dit dia se a fet arrendament del dalt dit de la parròquia de Canillo ha Bortomeu Calbó, de Soldeu, per lo preu de dos-sentes liures, diem:

200 ll. ^{332*}

Done per fermanses a Miquel Call y Esteve Peliser, presens sotasignats:

Jo, Miquel Call (*signat*), Bortomeu Calbó (*signat*), Esteve Pilisé (*signat*).

³³² Entre els folis 296v i 297 es presenten diversos comptes en format de pseudo-llibre de comptabilitat, de tal manera que alguns assentaments del foli verso (deure) es corresponen amb els del foli recto (haver). Hem mantingut la transcripció foli a foli.

[1651] desembre 18

Dit dia se a fet arendament de la parròquia de Encamp
Guillem Arein per lo preu de sent y sinquanta-y-sinch liures,
diem: 155 ll. 0 s. ³³³*

Done per fermanses a Joan Colat y Joan Pere Torres, sotasignats:
Guillem Areny (*signat*), Joan Colat (*signat*), Joan Pere Torres (*signat*).

Dit dia se a fet arendament de la parròquia de Ordino ha
Toni Pal per lo preu de vuitanta-y-sinch liures, diem: 85 ll. 0 s. ³³⁴*

Do[ne] per fermanses a Guillem Arein y Guillem Gener, sotasignats:
Guillem Areny (*signat*), Toni Pal (*signat*), Guillem Gener (*signat*).

Dit dia se a fet arendament de la Masana a Joan Colat per
preu de sent y seixanta liures i miga, diem: 160 ll. 10 s. *

Done per fermanses a Guillem Arein y Bortomeu Ribot, sotasignats:
Joan Colat (*signat*), Bartomeu Ribot (*signat*), Guillem Areny (*signat*).

²⁹⁷ A pagat Bortomeu Calbó per lo detràs eschrit comte
v[u]itanta-y-v[u]it lliures, setse sous, diem: 88 ll. 16 s. *

A pagat per lo tras escrit Calbó dotse lliures, dich: 12 ll. s. *

A pagat Calbó per les pernes de Franssa: 14 ll. 14 s. *

A pagat dit Guillem Areny per lo tras escrit vuitanta lliures,
dich: 80 ll. s. *

A pagat Toni Pal per lo tras escrit quoranta-dues lliures y
mija, dich: 42 ll. 10 s. *

Vuy, als 18 de desembre, a pagat Guillem Pal quoranta
liures, dic: 40 ll. *

^{297v} Enseguint-se lo arendament tras dit, dit dia se a fet
arendament de la parròquia de Andorra a Guillem Jener, de
Arans, per preu de sinquanta liures, diem: 50 ll. 0 s. *

Done per fermanses a Toni Pal y Guillem Arein, sotasignats:
Toni Pal, de la Cortinada (*signat*), Guillem Giner (*signat*), Guillem Areny (*signat*).

Dit dia se a fet arendament de la parròquia de Sant Jolià a
Gabriel Moles per preu de sent y vint liures, diem: 120 ll. 0 s. *

Done per fermanses a Joan Colat y Bortomeu Ribot, sotasignats:
Joan Colat (*signat*), Gabriel Moles(*signat*), Bortomeu Ribot (*signat*).

Dit dia tras dit de 1651 se fa arendament dells grans y palla per parròquies a blat sabut,
y est blat dits aren[da]dors lo ajen de liurar al Consell quant lo demanaran, y en espècia
los obligam a fer dit blat donant ses fermanses.

Dit dia se a fet arendament del blat de la parròquia de
Quanillo a Joan Fransès Rosell, del mas de Alins, per lo preu
de seixanta-y-sinch cargues de blat. Done per fermanses a Toni
Nagual y Bortomeu Calbó, sotasignats, diem: 65 c.

Joan Fransès Rosell (*signat*), Bortomeu Calbó (*signat*), Antoni Nagual (*signat*).

Dit dia se a fet arendament de la parròquia de Encamp a
Joan Morató per preu de sinquanta-sinch cargues, set mesures
de blat. Done per fermanses a Micolau Torres y Pere Rectorret
sotasignats, diem: 55 c. 7 sis.

Pere Rectorret (*signat*), Juan Morató (*signat*), Nicolau Torres (*signat*).

³³³ Veure nota anterior.

³³⁴ Veure nota anterior.

²⁹⁸ A pagat Mateu Moles per lo arendament dels cordès de la paròquia de Andorra de l'ani 1651 dose liures y miga, les quals són entrades a la bosa de la Terra, diem:

12 ll. 10 s. *

A pagat Joan Torres per Matheu Moles a descàrrech del tras compte:

12 ll. 10 s. *

A pagat Gabriel Moles al rector de Andorra dose liures y miga, les quals li fan pagà per lo arendament dels cordès de Sant Julià, les quals a pagat dit per la porata de Sant Joan de 1651, diem:

12 ll. 10 s. *

Vuy, als 18 de desembre, a paguat Gabriel Moles vuitanta-quatre liures, dic:

84 ll. s. *

Vuy, als 18 de desembre a paguat Gabriel Moles dotse liures i deu sous, dic:

12 ll. 10 s. *

A pagat dit dia Gabriel Moles dues liures, quinse sous i dos, dic:

2 ll. 15 s. 2*

A pagat Joan Rozell dotse cargues de blat de l'arendament de Canillo, dic:

12 c.

A paguat Joan Morató per lo arendament de Ancamp dotse cargues de blat, dic:

12 c.

^{298v} Enseguint lo arendament tras dit, dit dia se a fet arendament del blat de la parròquia de Ordino a Joan Colat per lo preu de seixanta-y-quatre cargues de blat. Done per fermanses a Guillem Arein, Gabriel Moles, diem:

64 c.

Joan Colat (*signat*), Guillem Areny (*signat*), Gabriel Moles (*signat*).

Dit dia se a fet arendament del blat de la parròquia de la Masana a Toni Pal, de la Cortinada, per preu de noranta-y-sinch cargues, tres sistés. Done per fermanses a Guillem Arein, Joan Colat, diem:

95 c. 3 sis.

Joan Colat (*signat*), Toni Pal (*signat*), Guillem Areny (*signat*).

Dit dia se a fet arendament del blat de la parròquia de Andorra a Joan Torres y Guillemó per lo preu de seixanta cargues, tres sistés. Done per fermanses a Joan Colat y Joan Pere Torres, sotasignats, diem:

60 c. 3 sis.

Joan Pere Torres (*signat*), Joan Colat (*signat*), Joan Torres, Guillemó (*signat*).

Dit dia se a fet arendament del blat de la parròquia de Sant Julià a Bortomeu Ribot per preu de seixanta-y-sis cargues de blat. Done per fermanses a Joan Colat y Gabriel Moles, sotasignats de ses mants, diem:

66 c.

Bortomeu Ribot (*signat*), Gabriel Moles (*signat*), Joan Colat (*signat*).

1663 gener 28

²⁹⁹ Cònsols de l'any 1663 als 28 de jener:

Canillo:	Som	23	[sessions]*
	y Bonit	22	[sessions]*
Encamp:	Joan Pal y Pont	23	[sessions]*
	Yaume Palerès	21	[sessions]*
Ordino:	Jaume Call	23	[sessions]*
	y Tomàs Pal, Babot	22	[sessions]*
La Masana:	Pere Bons, Carol	30	[sessions]*
	y Rosell	2	[sessions]*
	Antoni Call	17	[sessions]*
Andorra:	Bernat Dolsa	32	[sessions]*
	y Antony Perenalt	20	[sessions]*
Sant Julià:	Antoni Nagual	23	[sessions]*

y Antoni Guitart 20 [sessions]*

1664 desembre 31

Vuy, se fa nota dels cònsols, a 31 de desembre de 1664³³⁵:

Primo, Canillo:	Bernat Forest	1	[sessions]	8	[sessions]
	Joan Naudi	8	[sessions]	7	[sessions]
Encamp:	Nicolau Torres	9	[sessions]	9	[sessions]
	Joan Rosell	7	[sessions]	7	[sessions]
Hordino:	Joan Soler	14	[sessions]	11	[sessions]
	Ramon Call	9	[sessions]	7	[sessions]
	Pere Bavot				
Masana:	Fonta	13	[sessions]	9	[sessions]
	Torres	7	[sessions]	8	[sessions]
Andorra:	Joan Marhc Torres	15	[sessions]	11	[sessions]
	Joan Montanya	8	[sessions]	7	[sessions]
Sant Julià:	Joan Fransesh Rosell	9	[sessions]	9	[sessions]
	Andreu Nagual	8	[sessions]	6	[sessions]
	Guillem Areny, notari.	3	[sessions]*	6	[sessions]*

1662 maig 22

|^{290v} Vuy, als 22 de maig de 1662, al Consell de Santcugesma se a fet anominatió de consellers y són los següents:

Primo, a Canillo:	Miquel Adallach	24	[sessions]*
	Andreu Rosell	22	[sessions]*
Encamp:	Guillem Torres	24	[sessions]*
	Germà Pal	23	[sessions]*
Ordino:	Guillem Bons	24	[sessions]*
	Pere Rufó	20	[sessions]*
La Masana:	Joan Pere Çabater	20	[sessions]*
	Joan Pere Torres	19	[sessions]*
Andorra:	Joan Colat	29	[sessions]*
	Joan March Torres	23	[sessions]*

Sant Julià:	Bortomeu Ribot	21	[sessions]*
	Joan Fransés Rosell	18	[sessions]*
	Guillem Areny, notari	15	[sessions]*
	Guillem Areny	3	[sessions]*

1665 maig 18

|³⁰⁰ Consellés del Consell de Santcogesma de 18 de maig de 1665:

Primo, ha Canilo:	Forest	19	[sessions]	19	[journals]*
	Joan Naudi	21	[sessions]	21	[journals]*
Encamp:	Areny	25	[sessions]	25	[journals]*
	Rossell	22	[sessions]	22	[journals]*
Ordino:	Joan Soler	25	[sessions]	25	[journals]*
	Pere Pal	[20]	[sessions]	[20]	[journals]*
A la Masana:	Pere Mora, Fonta	[22]	[sessions]	[22]	[journals]*
	Joan Pere Torres	[20]	[sessions]	[20]	[journals]*
Andorra:	Joan Marhc	[25]	[sessions]	[25]	[journals]*
	Montanya	[22]	[sessions]	[22]	[journals]*
Sant Julià:	Andreu Pal	22	[sessions]	22	[journals]*
	Joan Francès Rossell	20	[sessions]	20	[journals]*
				263	[journals]*
	Guillem Areny, [notari]	7	[sessions]	7	[journals]*

1665 desembre 30

|^{300v} Vuy, als 30 de desembre de 1665, se a fet nòmina del[s] cònsols són o seran lo dit any 1665:

Primo, de Canilo:	Miquel Cal	20	[sessions]*
	y Bortomeu Calbó	15	[sessions]*
De Encamp:	Joan Antoni Torres	16	[sessions]*
	y Joan Rector, dit Arm[e]ngol	16	[sessions]*
De Ordino:	Guillem Bons	19	[sessions]*
	[y] Matia Oriol	17	[sessions]*
De la Masana:	Pere Torres	21	[sessions]*
	y Joan G[i]ralt	18	[sessions]*
De Andorra:	Joan Colat	17	[sessions]*

³³⁵ L'escrivent divideix l'assistència en dues parts.

	y Nicolau Sansa	20	[sessions]*
De Sant Julià:	Migavila	16	[sessions]*
	y Joan Simeon Serret	16	[sessions]*
	Guilem Areni, [notari]	[21]	[sessions]*

[1650 vers mitjans desembre]

³⁰¹ A pagat Sant Julià en descàrec del blat de la renda de l'ani 1650 en dinés, sexanta-y-quatre liures, las quals an rebuts los síndics que són anats a Barselona, diem:

64 ll.	s.	*
--------	----	---

[1650] desembre 18

18 de desembre. A paguat Joan Colat per lo arendament de la parròquia de Ordino dotse cargues de blat, dic:

12 c.		
-------	--	--

A pagat Toni Pal, de la Cortinada, en descarch de l'arendament de la parròquia de la Masana dotse cargues de blat:

12 c.		
-------	--	--

Andorra a pagat en descàrec del sobredit blat onse lliures:

11 ll.	s.	*
--------	----	---

Més, a pagat Colat per lo gasto del Consell del Pagament de la Coresma³³⁶ 1651 vint-i-quatre lliures manco un real i dos dinés de més, diem:

23 ll.	18s.	2*
--------	------	----

A paguat Joan Torres y Guillemó en descarch de la parròquia de Andorra dotse cargues de blat, dic:

12 c.		
-------	--	--

A paguat Bortomeu Ribot en descarch de la paròquia de Sant Jolià dotse cargues de blat, dic:

12 c.		
-------	--	--

1650 desembre 20

^{301v} Vui, a 20 de desembre 1650, comane la Terra a Joan Torres, dit Guillemó, sent y vuitanta-y-sinch lliures, deu sous i onse, diem:

185 ll.	10 s.	11*
---------	-------	-----

Sense los dinés lli comanàrem lo dia del Consel de Sant Andreu, li'n tornaren comanar dos-sentes cinquanta-y-nou liures, 18 sous:

259 ll.	18 s.	*
---------	-------	---

³³⁶ Probablement en lloc de quèstia.

A donat dit Torres als síndics que són anats a Barselona sinc trentins y mig, a raó deu liures la pesa, y quatre pistoles, a raó no[u] liures la pesa, lo qual li fa descàrec al dalt comte*.

Més, ha donat dit Guillemó, en descàrech del dalt compte, sent y quoranta-y-vuit liures, deu sous y mig, les quals avie de cobrar dit Guillemó a compliment del pach de la quistia que dit page a Fransa per compte de la Vall, diem:

148 ll.	10 s.	6*
---------	-------	----

[1675]

³⁰² Cònsolls de l'any 1675:

De Canilo:	Joan Naudí	16	[sessions]*
	Bernat Forest	17	[sessions]*
De Encamp:	Jeroni Martí y Mas	18	[sessions]*
	Germà Pal, Rectoret	16	[sessions]*
Ordino:	Joan Antony Rossell	15	[sessions]*
	Francisco Martí y Call	17	[sessions]*
De la Masana:	Joan Pere Sabater	17	[sessions]*
	Pere Antony Rossell y Rull	16	[sessions]*
De Andorra:	Joan Marc Torres	18	[sessions]*
	Joan Montanya	17	[sessions]*
Sant Julià:	Antony Guitart	16	[sessions]*
	Joan Bonet	17	[sessions]*

1675 maig 27

Vuy, als 27 de mag 1675, se fa anominació de consellés al Consell de Sancuyesma:

Primo, Canilo:	Miquel Calbó, dit Bortoló	13	[sessions]*
	Miquel Adelac, Gastó	16	[sessions]* ^{337*}
Ancamp:	Joan Rossell	16	[sessions]*
	Pere Cal y Martí	16	[sessions]*
Ordino:	Masià Oriol, Villar	17	[sessions]*

³³⁷ A cada parròquia, després de la relació gràfica de sessions, consta un signe gràfic en forma de clau, a continuació del qual hi ha un número, que en el cas de Canillo és el 8 i en la resta de parròquies el 30 o el 33. Aquests números porten a sobre una creu en forma d'aspa.

	Tomàs Pal, Babot	14	[sessions]*
A la Masana:	Pere Torres	20	[sessions]*
	Antony Colat	19	[sessions]*
Andorra:	Matias Aldiàs	16	[sessions]*
	Matias Constantí	17	[sessions]*
Sant Julià:	Francès Rossell, mas de Alins	17	[sessions]*
	Jasinto Gualart	20	[sessions]*

	Guillem Areni, notari	10	[sessions]*
--	-----------------------	----	-------------

[1674]|^{302v} Los cònsols de l'ani 1674:

Primo, a Canilo:	Miquel Calbó	14	[sessions]*
	Miquel Adelac, Gastó	13	[sessions]*
Ancamp:	Joan Rossell	13	[sessions]*
	Pere Cal, Martí	13	[sessions]*
A Ordino:	Masià Oriol, Vilar	14	[sessions]*
	Tomàs Pal, Babot	12	[sessions]*
A la Masana:	Peire Torres	14	[sessions]*
	Joan Antoni Colat	12	[sessions]*
Andorra:	Masià Aldiàs	15	[sessions]*
	Masià Constantí	13	[sessions]*
Sant Julià:	Joan Francès Giberga	14	[sessions]*
	Jasinto Galart	13	[sessions]*
	Mosèn Areni, [notari]	11	[sessions]*

1674 maig 21

Vui, als 21 de maig de 1674, al Consell de Santcogesma, se fa nominació de consellers:

Canilo:	Bortomeu Calbó	12	[sessions]*
	Miquel Som	13	[sessions]*
Encamp:	Joan Pal, Pont	13	[sessions]*
	Nicolau Torres, Areny	14	[sessions]*
Ordino:	Anthoni Pal	13	[sessions]*
	Nicolau Torres, Gener	13	[sessions]*

A la Masana:	Joan Bons	13	[sessions]*
	Joan Rossell, Rull	7	[sessions]*
Andorra:	Antoni Calba, dit Guiem	14	[sessions]*
	Jaume Moles	13	[sessions]*
Sant Julià:	Anthoni Nagual	5	[sessions]*
	Joan Pal, dit Molines	13	[sessions]*

1673|³⁰³ Los cònsols de 1673:

Canilo:	Bortomeu Caubó, dit Bortoló	10	[sessions]*
	Miquel Som	9	[sessions]*
Encamp:	Nicolau Torres, Areny	9	[sessions]*
	Joan Triballa	10	[sessions]*
Ordino:	Toni Pal	10	[sessions]*
	Micolau Torres	9	[sessions]*
A la Masana:	Juan Bons	10	[sessions]*
	Toni Call	9	[sessions]*
Andorra:	Toni Cauba	10	[sessions]*
	Jaume Moles	11	[sessions]*
Sant Julià:	Andreu Bonet	17	[sessions]*
	Juan Pal	10	[sessions]*

1673 maig 16

Vuy, als 16 de may de 1673, se fa nominatió de consellés:

Canilo:	Miquel Adallach	10	[sessions]*
	Pere Pont, Mora	11	[sessions]*
Encamp:	Joan Antony Torres	12	[sessions]*
	Guillem Pallerès	10	[sessions]*
Hordino:	Guillem Bons	11	[sessions]*
	Joan Antony Rosell	10	[sessions]*
La Masana:	Pere Bons, Querol	13	[sessions]*
	y Martí Torres, Giberga	13	[sessions]*
Andorra:	Joan March	11	[sessions]*
	Nicolau Sansa	14	[sessions]*

Sant Julià:	Antoni Pal, Mitjavila	14	[sessions]*
	Antoni Guisalt	13	[sessions]*

[1672]

^{303v} Los cònsols de 1672:

Primo, Canilo:	Miquel Adallach	13	[sessions]
	Pere Pont, Mora	8	[sessions]
A Encamp:	Joan Anttoni Torres	14	[sessions]
	Guillem Pallerès	10	[sessions]
A Ordino:	Guillem Bons	10	[sessions]
	Joan Anthoni Rosell	12	[sessions]
A la Masana:	Pere Bons	12	[sessions]
	Martí Torres, Giberga	10	[sessions]
Andorra:	Joan Guillemó Torres, Sansa	13	[sessions]
	Anthoni Noguier, Vilar	14	[sessions]
Sant Julià:	Anthoni Pal, Mitjavila	12	[sessions]
	Anthoni Guisalt	11	[sessions]

1672 maig 30

Vui, als 30 de maig 1672, al Consell de Santcogesma, se fa anominació de consellés los següents:

Primo, ha Canilo:	Andreu Rossell, Pellisser	8	[sessions]*
	Andreu Call y Ponsernalt	10	[sessions]*
Encamp:	Geroni Martí	9	[sessions]*
	y Jaume Pallerès	9	[sessions]*
A Ordino:	Joan Soler	12	[sessions]*
	Pere Pal	8	[sessions]*
A la Masana:	Pere Joan Sabater	9	[sessions]*
	y Anthoni Colat	13	[sessions]*
Andorra:	Bernat Dolsa	11	[sessions]*
	y Matia Babot	10	[sessions]*
Ha Sant Julià:	Andreu Pal	11	[sessions]*
	y Andreu Nagual	9	[sessions]*

Gilem Areny, notari	6	[sessions]*
---------------------	---	-------------

1670 [vers Pentecosta]

³⁰⁴ Vui, a la vista del Consel de Santcogesma de l'ani 1670, a trobat la Val los consellés:

Primo, Canilo	Bortoló	8	[sessions]	2 ll.	8 s.*
	Joan de Naudí	10	[sessions]	3 ll.	s.*
Encam[p]	Joan Antoni	8	[sessions]	2 ll.	8 s.*
	Germà Pal	10	[sessions]	3 ll.	s.*
	A de cobrar			1 ll.	1 s.*
A Ordino:	Gilem Bons	10	[sessions]	3 ll.	s.*
	Joan Antoni Rosel	7	[sessions]	2 ll.	2 s.*
A la Masana:	Pere Fonta	8	[sessions]	2 ll.	8 s.*
	Joan G[i]ralt, Jovani	10	[sessions]	3 ll.	s.*
Andorra:	Masià Aldiàs	10	[sessions]	3 ll.	s.*
	Masià Gostantí	10	[sessions]	3 ll.	s.*
A Sant Julià:	Migavila	6	[sessions]	1 ll.	16 s.*
	Toni Gitart	9	[sessions]	2 ll.	14 s.*

Gilem Areni, [notari]	5	[sessions]
-----------------------	---	------------

1671 maig 11

Vui, al consell de Santcogesma de 11 de maig 1671, se fa nominació de consellés:

A Canilo	Miquel Call	12	[sessions]	3 ll.	12 s.
	Bortomeu Calbó	10	[sessions]	3 ll.	s.
A Encamp	Joan Rossell	12	[sessions]	3 ll.	12 s.
	Joan Rectorer, Ermengol	11	[sessions]	3 ll.	6 s.
A Ordino:	Anthoni Pal	13	[sessions]	3 ll.	18 s.*
	Matia Oriol	11	[sessions]	3 ll.	6 s.*
A la Masana:	Pere Torres	12	[sessions]	3 ll.	12 s.
	Joan Pere Torres	8	[sessions]	2 ll.	8 s.
A Andorra:	Joan Marhe Torres	12	[sessions]	3 ll.	12 s.
	Joan Montanya	11	[sessions]	3 ll.	6 s.
A Sant Julià:	Antoni Nagual	11	[sessions]	3 ll.	6 s.*
	Simeon Serret	9	[sessions]	2 ll.	4 s.*

1670 gener 31

^{304v} Vui, als 31 de giner 1670, fem la nota dels Consels per los cònsols:

Primo, Canilo:	Miquel Cal	11	[sessions]*
	Bortomeu Calbó	11	[sessions]*
Ancamp:	Joan Rosel	8	[sessions]*
	Armengol	11	[sessions]*
A Ordino:	Toni Pal	11	[sessions]*
	Masià Oriol	10	[sessions]*
A la Masana:	Pere Torres	12	[sessions]*
	Joan Pere Torres	11	[sessions]*
Andorra:	Joan Marc Torres	12	[sessions]*
	Joan Montània	11	[sessions]*
A Sant Julià:	Toni Nagual	11	[sessions]*
	lo faré Seret	11	[sessions]*

1671 març 3

Vui, al 3 de marts de 1671, se a feta anominatió de cònsols:

Primo, de Canillo:	Andreu Rossell, Pelisé	7	[sessions]*
	y Andreu Ponsernalt	12	[sessions]*
De Encamp:	Hyerony Martí, Mas	13	[sessions]*
	y Jaume Pallerès	11	[sessions]*
Hordino:	Joan Soler	12	[sessions]*
	y Pere Pal, de la Cortinada	14	[sessions]*
De la Masana:	Joan Pere Çabater	12	[sessions]*
	y Joan Pere Bons, Solana	12	[sessions]*
Andorra:	Barnat Guillemó, Dolsa	11	[sessions]*
	y Matia Bavot	15	[sessions]*
A Sant Julià:	Andreu Pal	13	[sessions]*
	y Andreu Nagual	12	[sessions]*
	Gillem Areny, [notari]	7	[sessions]*

1669 juny 3

^{304bis} Vuy, als 3 de juny 1669, al Consell de Santcugesma, se a feta anominatió de síndichs y consellers:

Síndich	Joan Antoni Rossell, de Ordino				
	y Antoni Pal, Mijavila				
A Canillo	Consellers Pere Pont, Mora	12	[sessions]		
	y Antoni Bonit	13	[sessions]	són	7 ll. 10 s.*
Ancamp	Joan Antoni Torres	13	[sessions]		
	y Nicolau Areny	16	[sessions]	són	8 ll. 14 s.*
Ordino:	Ramon Guiem	16	[sessions]		
	Tomàs Pal	12	[sessions]	són	8 ll. 8 s.*
A la Masana:	Joan Bons	13	[sessions]		
	y Joan Rosell	13	[sessions]	són	7 ll. 16 s.*
Andorra:	Antoni Calba, Guiem	14	[sessions]		
	Y Jaume Moles	14	[sessions]	són	8 ll. 8 s.*
A Sant Julià:	Joan Fransesch Rossell	13	[sessions]		
	y Hyasynto Gallart	17	[sessions]	són	9 ll. *
	Guillem Areny, notari	5	[sessions]		

1668

^{304bisv} Los quònsols lo any 1668:

Primo, de Canillo:	Pere Pont, Mora	15	[sessions]*
	Bonit	16	[sessions]*
Encamp:	Areny	23	[sessions]*
	Rectoret	19	[sessions]*
Ordino:	Joan Soler	23	[sessions]*
	Tomàs Babot	15	[sessions]*
A la Masana:	Bons	16	[sessions]*
	Jaume Moles	23	[sessions]*
Andorra:	Guiem	16	[sessions]*
	Jaume Moles	23	[sessions]*
A Sant Julià:	lo mas d'Alins	15	[sessions]*

Hiasinto Gallart	20	[sessions]*
1669		
Los cònsols lo any 1669:		
Primo, a Canillo:	Bernat Forest ³³⁸	[sessions]*
	Joan Naudí	13 [sessions]*
A Encamp:	Nicolau Torres, Jacmet	1 [sessions]*
	Porró	14 [sessions]*
Ordino:	Guillem Bons	15 [sessions]*
	Ramon Call	14 [sessions]*
A la Masana:	Pere Fonta	14 [sessions]*
	Joan Gueral	15 [sessions]*
Andorra:	Aldiàs	16 [sessions]*
	Macià Constantí	15 [sessions]*
A Sant Julià:	Guitart	15 [sessions]*
	Joan Bonet	14 [sessions]*

1668		
A Canillo:	Som	14 [sessions]*
	Pellisé	12 [sessions]*
Ancamp:	Pont	14 [sessions]*
	Tribala	14 [sessions]*
Ordino:	Jaume Call	13 [sessions]*
	Pere Pal	14 [sessions]*
La Masana:	Pere Bons, Querol	14 [sessions]*
	Toni Call	14 [sessions]*
Andorra:	Colat	14 [sessions]*
	Bonet	14 [sessions]*
Sant Julià:	Mitjavila	12 [sessions]*
	Bonet	14 [sessions]*
	Guillem Areny, notari. Al peu de l'ascot és	5 [sessions]

1669

Los consellés de 1669:

A Canillo:	Pere Pont	1 [sessions]*
	Bonit	1 [sessions]*
Encamp:	Joan Ant[oni]	1 [sessions]*
	Areny	1 [sessions]*
Ordino:	Ramon Guiem	1 [sessions]*
	Tomàs Pal	1 [sessions]*
La Masana:	Joan Bons	1 [sessions]*
	Joan Rossell	1 [sessions]*
Andorra:	Guiem	1 [sessions]*
	Jaume Moles	1 [sessions]*
Sant Julià:	Franseshc Rossell	1 [sessions]*
	Jacinto Gallart	1 [sessions]*

1667 maig 23|^{305v} Nominació de consellers del Consell de Santcogesma de 23 maig 1667:

Primo, a Canillo:	Miquel Calbó	16 [sessions]*
	Bortomeu Calbó	15 [sessions]*
Ha Encamp:	Geroni Martí, Mas	17 [sessions]*
	Guillem Pallerès	19 [sessions]*
Ordino:	Anthoni Pal	18 [sessions]*
	Ramon Call, dit Pere Babot	18 [sessions]*
La Masana:	Sabater	18 [sessions]*
	y Anthoni Colat	25 [sessions]*
Andorra:	Matià Albiell	22 [sessions]*
	Joan Guillemó, Torres	20 [sessions]*
Sant Julià:	Anthoni Nagual	21 [sessions]*
	Joan Pal, Molines	18 [sessions]*

229 [sessions]*

³³⁸ No hi consta el número de sessions o potser no va assistir-ne a cap.

1667

³⁰⁶ Los quònsols l'ani 1667:

Primo a Quanillo:	Miquel Som	4	[sessions]*
	Andreu Rosel	16	[sessions]*
Ancamp:	Joan Pal, Pont	14	[sessions]*
	Joan Tribala	14	[sessions]*
A Ordino:	Jaume Cal	11	[sessions]*
	Pere Pal, Sucarà	18	[sessions]*
A la Masana:	Pere Bons, Querol	13	[sessions]*
	Toni Cal, Joan Pere, de Anió	13	[sessions]*
Andorra:	Bernat Gilemó, Dolsa	17	[sessions]*
	Joan Figat, dit Ricart	15	[sessions]*
A Sant Julià:	Bonet	16	[sessions]*
	Ramon Colat, dit Vila	18	[sessions]*
	Gilem Areni, de Ordino, [notari]	29	[sessions]*

1666 juny 8

^{306v} Nominació de consellers al Consell de Santcogesma a 8 de juny 1666:

Primo a Canillo	Call	9	[sessions]	2 ll.	14 s.*
	Mora	11	[sessions]	3 ll.	6 s.*
Encamp	Joan Antoni	12	[sessions]	3 ll.	12 s.*
	Ermengol	8	[sessions]	2 ll.	8 s.*
A Ordino:	Guillem Bons	9	[sessions]	2 ll.	14 s.*
	Masià Oriol	8	[sessions]	2 ll.	8 s.*
				5 ll.	2 s.*
La Masana:	Pere Torres	12	[sessions]	3 ll.	12 s.*
	Joan Bons	8	[sessions]	2 ll.	8 s.*
Andorra:	Colat	7	[sessions]	2 ll.	2 s.*
	i Aldiàs	8	[sessions]	2 ll.	8 s.*
				4 ll.	10 s.*
A Sant Julià:	Mitjavila	8	[sessions]	2 ll.	8 s.*

Guitart, de Joverri	8	[sessions]	2 ll.	8 s.*
			32 ll.	8 s.

Guillem Areny, notari [5] [sessions]

1650 juny 19

³⁰⁷ Vuy, als 19 de 6, 1650, tinc rebut infrascrit de Guillem Pal i Gener vint-i-sinc liures, dit 25 lliures, les quals e rebut per la paga de Sant Juan juny, per la paga de Sant Juan de Nadal: 25 ll. s. 6*

A pagat Guillem Bons per la paga de Sant Joan de juni a musur Montània dotse lliures i mija, lli fa paga al detràs eschrit comte, diem: 12 ll. 10 s.

A pagat Joan Torres en descàrrec de tras eschrit comte devuit lliures, setse sous i onse dinés, diem: 18 ll. 16 s. 11

Més, a pagat Joan Torres en altre partit sinch lliures, quinse sous y sinch dinés, diem: 5 ll. 15 s. 5

Més, a pagat Joan Torres per 4 dopblles i mija, és: 49 ll. 10 s.

1650 maig 30

^{307v} Vui, a 30 de mai 1650, arendat la Terra totes les paròchies dels arendaments del/s/ blats aspectans al senyor bisbe, y dits arendaments van a comte y a p/e/rills dels baix escrits arendadós, obligats ab ses fermanes baix escrites.

Primo, se a arendat la paròchia de Canillo a Pere Ponsnalt, Mora, de Canillo, per lo preu de setanta quarges de blat, dich: 70 cargues. Y dit promet pagar de Nadal en anllà primer vinent. Done per fermanes y prinsipals pagadors a Joan Torres y Guillemó y a Miquel Adallach. Y firmat de dit Torres y Adallach y Mora.

Joan Torres, firmo lo damunt dit (*signat*). Jo, Miquel Adalla/c/h, atorguo lo damont dit (*signat*). Jo, Pere Ponsnalt, Mora, atorch lo damont dit (*signat*).

Dit dia se areste lo blat de la paròchia de Ancamp. S'é/s/ arendat a Nicolau Tor per preu de seixanta quarges y mija, dich 60 cargues, 6 sesté/s/, pagador de Nadal en avant. Done per fermanes y prinsipals pagadós a Pere Martí y a Pere Rectorret, sota sinnats de sa mà.

Jo, Pere Martí, atorc lo susdit (*signat*). Jo, Nicolau Torres, atorgo lo sobredit (*signat*). Yo Pere Rectorret, firmo lo damunt dit (*signat*)*.

1677³⁰⁸ Así apar los cònsols són lo any 1677:

Primo, a Canilo:	Pere Pont, Mora	3	[sessions]*
	Calbó	12	[sessions]*
	Miquel Som	13	[sessions]*
Ancamp:	Areny	12	[sessions]*
	Ermengol	13	[sessions]*
A Ordino:	Guillem Bons ³³⁹		[sessions]
	Pere Pal, de la Cortinada	14	[sessions]*
A la Masana:	Toni Colat	13	[sessions]*
	Sabastià Giralt	13	[sessions]*
Andorra:	Guiem, d'Enguordany	3	[sessions]*
	Antoni Nogué	10	[sessions]*
	Babot	14	[sessions]*
A Sant Julià:	Andreu Nagual	14	[sessions]*
	Francès Bons, Vila	14	[sessions]*

1677 maig 31

Consellés de 31 de maig 1677:

Primo, ha Canillo:	Pellissé	13	[sessions]*	
	Ponsernalt	13	[sessions]*	
Encamp:	Joan Rossell	10	[sessions]*	
	Pere Porró	2	[sessions]*	
	Joan Antoni Torres, consellé	1	[sessió]*	
Ordino:	Joan Soler	15	[sessions]	15 [journals]*
	Ramon Call	14	[sessions]	14 [journals]*
A la Massana:	Jovany	14	[sessions]	14 [journals]*
	Joan Rossell, Rull	11	[sessions]	11 [journals]*
Andorra:	Dolsa	6	[sessions]	6 [journals]*
	Per mort de Dolsa, Nogué, consellé	3	[sessions]	3 [journals]*

³³⁹ No consta cap número. Probablement no va intervenir en cap sessió.

	Matià Babot	16	[sessions]	16	[journals]*
Sant Julià:	Andreu Pal	14	[sessions]	27 ³⁴⁰	[journals]*
	Jaume Vall	13	[sessions]		[journals]*
	Guillem Areny, [notari]	7	[sessions]*		

1676^{308v} Los cònsols l'ani 1676:

Primo, a Canilo:	Andreu Rosel, dit Pelisé	13	[sessions]
	Andreu Cal, Ponsernal	15	[sessions]
Ancamp:	Joan Pal, dit Pont	15	[sessions]
	Pere Poró	13	[sessions]
A Ordino:	Joan Solé	9	[sessions]
	Ramon Ponsernalt, Pere Bavot	14	[sessions]
A la Masana:	Joan G[i]ralt, dit Jovani	14	[sessions]
	Joan Rosel, dit Rul	12	[sessions]
Andorra:	Bernat Dolsa	14	[sessions]
	Masià Bavot	15	[sessions]
Sant Julià:	[Perot] del Rog ³⁴¹		[sessions]
	Jaume Valls	15	[sessions]

1676 maig 18

Vui, als 18 de mai de l'ani 1676, al Consel de Santcugesma, trobe la Val los conselés:

Primo, a Canilo:	Miquel Adelaç	10	[sessions]	3 ll.	s.*
	Joan Naudí	11	[sessions]	3 ll.	6 s.*
Ancamp:	Joan Antoni Torres	14	[sessions]	4 ll.	4 s.*
	Geroni Martí y [Mas]	12	[sessions]	3 ll.	12 s.*
A Ordino:	Joan Antoni Rosel	13	[sessions]	3 ll.	18 s.*
	Francisco Martí, dit Cal	12	[sessions]	3 ll.	12 s.*
A la Masana:	Joan Pere Sabaté	8	[sessions]	2 ll.	8 s.*
	Pere Antoni Rul	12	[sessions]	3 ll.	12 s.*

³⁴⁰ 27 és la suma de les sessions i jornals dels dos representants de Sant Julià.³⁴¹ No consta cap número. Probablement no va intervenir en cap sessió.

Andorra:	Joan Marc Torres	13 [sessions]	3 ll.	18 s.*
	Joan Montània	13 [sessions]	3 ll.	18 s.*
A Sant Julià:	Toni Gitart	13 [sessions]	3 ll.	18 s.*
	Joan Bonet	13 [sessions]	3 ll.	18 s.*
	Guillem Areny, notari	10 [sessions]	3 ll.	[14] s*.

1680

³⁰⁹ Nota dels consells de l'any 1680:

Primo, a Canilo consellés:	Calbó consellé	11 [sessions]
	Bernat Forest	13 [sessions]
Encamp consellé[s]:	Joan Antony	10 [sessions]
	Pere Antony Calba	11 [sessions]
Hordino:	Tomàs Pal	13 [sessions]
	Joan Areny	13 [sessions]
La Masana:	Joan Rosell	8 [sessions]
	Joan Pere Solana	13 [sessions]
Andorra:	Aldiàs	14 [sessions]
	Ara, per mort de Antoni Guillemó,	
	se fa conseller Joan Marc Tores	8 [sessions]
Sant Julià:	Joan Pal	14 [sessions]
	Joan Escabrós	13 [sessions]

1681

Nota dels que són cònsols lo any 1681, són los següents:

A Canillo:	Andreu Rossell, Pelliser	16 [sessions]
	Ponsernalt	15 [sessions]
Ancamp:	Areny	16 [sessions]
	Rectoret	17 [sessions]
A Ordino:	Pere Pal	13 [sessions]
	Ramon Call, Pere Babot	17 [sessions]
A la Masana:	Bons	17 [sessions]
	Martí Torres, Giberga	16 [sessions]
Andorra:	Masià Constantí	17 [sessions]

	Babot	17 [sessions]
A Sant Julià:	Molines	15 [sessions]
	Burgada	12 [sessions]
	Guillem Areny, [notari]	10 [sessions]*

1680 desembre 5

^{309v} Vuy, als sin[c] de desembre de 1680, se a feta nota dels qui són cònsols aquest any:

Primo, de Canillo:	Joan Naudí	12 [sessions]*
	y Miquel Adellach	8 [sessions]*
Encamp, cònsols:	Joan Rosell	10 [sessions]
	Joan Tribala, cònsol	13 [sessions]
Hordino:	Cònsol Matia [Torres]	12 [sessions]*
	y Francisco Martí, cònsol	11 [sessions]*
A la Masana, cònsols:	Pere Bons	13 [sessions]*
	y Matia Çabater, cònsol	10 [sessions]*
Andorra:	Joan Montanya, cònsol	12 [sessions]*
	y Gabriel Moles, cònsol	11 [sessions]*
A Sant Julià:	Andreu Pal, cònsol	12 [sessions]*
	Antoni Nagual, cònsol	11 [sessions]*

Joan Antoni Torre[s]³⁴²

³¹⁰ A pagat Pont per lo bllat tras eschrit, per les pernes del present y trenta lliures per lo vi del rector, 130 lliures; i per los seus jornals de la Terra 5 lliures, 2 sous, per dues cargues de bllat deuen los cònsols d'Encamp. Tot és sent i coranta-dues lliures, denou sous, diem:

Més, ab una pòllisa a fet Pont a la Seu de 499 lliures, 12 sous,		
6 diners, que fa pagà al tras comte del bllat:	499 ll.	12 s.
	642 ll.	11 s.
		6

³⁴² Joan Antoni Torre[s] podria estar cancel·lat.

^{|310v} Dit dia se arende la paròchia de la Masana a Guillem Pal per preu de noranta-nou quargues y mija, dich 99 cargues, 6 sestés, conforme los tras escrits. Done per fermanses y prinsipals pagadós a Sabestà Pal y Joan Pal, sinnats tots de sa mà.

Joan Pal, firmo lo damont dit (*signat*). Jo, Sebestià Pal, atorguo lo demunt dit (*signat*). Jo, Guillem Pal y Guiem atorch lo sobredit (*signat*)*.

Dit dia s'è[s/] arendat la paròchia de Ordino a Jaume Call per preu de setanta quargues, un sesteró, dich 70 cargues, 1 sesteró, pagar³⁴³ conforme los tras escrits. Done per fermanses y prinsipals pagadós a Sebestià Pal y A[n]/toni Pal, sota signats de sa mà. Y per no saber de escriure dit Call, firmo jo, Joan Torres, lo sobredit.

Jo, Sebestià Pal, atorguo lo demunt dit (*signat*). Joan Torres, firmo per Toni Pal lo sobredit (*signat*)*.

Dit dia se arende la paròchia de Andorra a Jaume Torr[es/] y Guillemó per preu de cinquanta-sinch quargues, dos sesterons, dich 55 cargues, 2 sestés, ab los mateixos pactes dels tras escrits. Done per fermanses y prinsipals pagadós a Joan Pal y Joan Muntàni[a/], sota signats de sa mà.

Joan Pal, firmo lo damont dit (*signat*). Joan Montània, firmo lo sobredit (*signat*). Joan Torres, firmo lo sobredit (*signat*)*.

A pagat Joan Torres lo bllat³⁴⁴.

Dit dia se arende la paròchia de Sant Julià a Miquel Adallach per preu de setanta-sis quargues de blat, dich 76 cargues, sesterons, ab los mateixos pactes dels tras escrits. Done per fermanses y prinsipals pagadós a Joan Rosell y a Joan Pal, sota signats de ses mans.

Jo, Miquel Adalla[c/h], atorguo lo damont dit (*signat*). Jo, Joan Roscell, atorc lo damunt dit (*signat*). Joan Pal, firmo lo damont dit.

[Posterior a 1650]

^{|311} Tot lo blat tras dit de l'ain 1650, trets los càrex, toque per parròquia cinquanta-y-sis cargues, set sisterons y mig, diem: 56 c. 7 sis. mig

De les susdites partides ne an dextat Encamp y Ordino y la Masana y Sant Jolià una carga per parròquia Andorra, que són quatre cargues, y Andorra ne tindrà seixanta cargues, 7 sistés y 61 c. 7 sis. mig

³⁴³ En lloc de pagat.

³⁴⁴ A pagat Joan Torres lo bllat afegit al marge esquerre.

mig, y miga carga n'an fet los de Andorra a Toni de Joan, balle, además de dites. Ab tot los de Andorra ne tindran seixanta-una carga, un sister y mig, diem:

1651 maig 22

Vui, ha 22 de maig 1651, fem comptes als que han rebut los dinés del blat dalt dit, són los segens, ab partits:

Primo, ha pagat Bernat Forest, com a reseptor de dits dinés del dit blat, a Guillem Arein, de Ordino, per compte dels quatre ha donat horde la Vall de pend[r/]e dinés de dits blats, és tres-sentes liures, fan paga a Forest dit Arein de racompte de dites tres-sentes liures, diem:	300 ll.	0 s.	0
Dit dia ha donat dit Forest a la Casa del Consell ab sisens trenta-una liura:	31 ll.	0 s.	0
Més, ha pagat Forest per la misa del Santísim deu liures, vuit sous:	10 ll.	8 s.	0
Més, per 4 mises de devosió, una liura, dotse sous, diem:	1 ll.	12 s.	0
Més, a pagat dit Forest al rector de Quanillo per lo augment de Nadal proppasat dotse liures y miga, dic:	12 ll.	10 s.	
	355 ll.	10 s.	

1651 maig 22

^{311v} Vui, a 22 de maig 1651, se a fet compte a Toni Torres, sie al sel, de vint-i-vuit cargues y quatre sistés de blat. A rebut los dinés del blat de la renda, so és, deu cargues, a nou liures carga, y lo restant a deu liures carga, que tot junt fa suma de dos-sentes setanta-y-tres liures, sis sous y vuit, diem:	273 ll.	6 s.	8*
Y trobam ha pagat en descàrech sent y vint-i-nou liures, sinch sous y deu dinés, diem:	129 ll.	5 s.	10*
Trobam reste dita casa de Antoni Torres, Querol, a la Casa de la Terra per dit blat sent quaranta-quatre liures, deu dinés, pagats los Consell[s/] de la Terra:	144 ll.	0 s.	10*

1651

³¹² Ha pagat Andorra en descàrech del blat de 1651, lo qual a pagat Colat al metge, y una fera, honse liures, diem:	11 ll.	0 s.	0*
Més, ha pagat Colat per lo gasto del pach de la Coresma vint-i-tres liures, divuit sous y dos, diem:	23 ll.	18 s.	2*
Més, ha pagat Colat a mosèn Aragall per la comducta per bestreta de deu liures y daset [<i>sous</i>], y miga li'n deviem del pasat, tot dic:	17 ll.	10 s.	0*
Més, a pagat a Moles per jornals de la Seu y gasto, tot quinse liures, setse sous:	15 ll.	16 s.	0*
Més, a pagat a Colat per jornals de la Seu y visura, tot sinch liures, divuit sous:	05 ll.	18 s.	0*
Més, per los Consells de la Terra dels consellés y la misa del Santísim, tot:	20 ll.	12 s.	0*
Més, per les mises de devosió a pagat Colat tres liures, dotse sous:	03 ll.	12 s.	0*
	98 ll.	6 s.	2*
Més, a pagat Colat per lo gasto del dia del Consell de Santcugesma vint-y-sis lliures, catorse sous y vuit, diem:	26 ll.	14 s.	9*
	125 ll.	s.	11 d.*
Més, pagà per lo gasto del col·lector:	37 ll.	12 s.	1*
Més, per lo dit:	ll.	7 s.	6*
Més, a Moles:	40 ll.		*
Més, 7 pistoles:	105 ll.		*
Més, per aïnes:	5 ll.	s.	*
	188 ll.	6 s.	7*
Més, a pagat Colat a Joan Torres sent y noranta lliures sa n'a donat comte Joan Torres, diem:	190 ll.	s.	*
Reste deure Joan Colat per lo blat de l'ani 1651, comtades noranta cargues, set sistés y mig y les damont dites partides, reste deure dos-sentes sinquanta-y-set lliures, denou sous a la Terra, diem:	257 ll.	19 s.	*

Ha pagat Sant Jolià, per lo blat de 1651, als síndich[s] van anar a Barcelona seixanta-quatre liures, diem, lo qual a pagat Toni Nagual: 64 ll. 0 s.

1652 març 26

Vuy, a 26 de marts 1652, se a contat lo que resten a deure los cònsols vells de la parròquia de Andorra, qui són Gabriel Moles i Pernalt, i trobam resten noranta lliures, dos ous i quatre dinés, diem: 90 ll. 2 s. 4*

Los pagaran al primer Consell, en pena del cot de la Terra.

An pagat los cònsols de Andorra per lo conte y damont escrit vint-y-sinch lliures, diem: 25 ll. s. *

1652 juny 15

Vui, a 15 de juin, han pagat los de Andorra, comprès la misa del dijous y deu reals an pagat al porgatori se n'és anat, an pagat vint-i-quatre liures: 24 ll. s. *

An pagat los de Andorra vint-i-vuit liures, sinch sous i deu per lo susdit: 28 ll. 5 s. 10*

Reste a pagar nou sistés i mig de blat girat a Canillo, no l'an fet. Los rendés de dit ain vinguen a dar comptes. Dit blat val dotse liures, setse sous y mig, la Vall ha de cobrar dites 12 lliures, 16 sous, 6 a compliment dels de Andorra³⁴⁵.*

1654 juliol [3]0

^{313v} Vui, a [3]0 de julioll de 1654, se a fet pacte ab lo senyor notari, Joan Ribot, sobre les escriptures treballarà dit notari:

Primo, concorde dita Vual ab dit notari que lli done de peatge i s fase pagar: ll. 5 s.

Més, se fase pagar de les prísies de capítols, sensals i testaments: ll. 5 s.

Ítem més, se fase pagar de l'acte de les vendes, i que no sie capmasos: ll. 15 s.

³⁴⁵ Segueixen en blanc els folis 312v i 313.

Ítem més, de taure sensals i testaments i capítols:	1 ll.	4 s.
Ítem, és concordat ab dit notari que·s fase pagar dels actes de remisió farà les Corts sinch sous, i que ho pago lo delinqüent, di[c]:	ll.	5 s.
Ítem, se fase pagar de les lletres supsidiàries:	1 ll.	s.
Ítem, de les lletres de apels:	ll.	12 s.
Ítem, se fase pagar de les prísies de vendes i de àpoques:	ll.	4 s.
Més, se fase pagar de les prísies de devuitoris:	ll.	2 s.
Més, se fase pagar dels actes debitoris:	ll.	10 s.

I asò se fa sens perjudisi de tornar-ho al tems de antes, tant de prísies com de vendes i eschritures trague en forma, i sota sicnat de dit notari. Joan Ribot, notari (*signat*).

Y dites t[a]rifas concorde dita Val am lo senor notari y la Vall, que lo que·s de moneda de plata hara hés am moneda barselonesa, que·s am moneda corent, la qual concòrdia s'és feta als 20 de juliol de 1665³⁴⁶.

1666

³¹⁴ Nota dels cònsols són enomenats³⁴⁷ aquest any 1666:

Primo, Canilo:	Miquel Calbó	18	[sessions]
	Jaume Veciat	16	[sessions]
Encamp:	Hyerònim Martí	15	[sessions]
	Guillem Pallerès	16	[sessions]
Hordino:	Antony Pal	17	[sessions]
	Pere Rufó	13	[sessions]
A la Masana:	Joan Pere Çabater	16	[sessions]
	Antony Colat	17	[sessions]
Andorra:	Matia Albiell	18	[sessions]
	y Joan Torres	15	[sessions]
[Sant] Julià:	Antony Nagual	15	[sessions]
	Joan Pal, Molines	15	[sessions]

³⁴⁶ Probablement en lloc de [3]0 de juliol de 1654, atès que l'acord tarifari amb el notari és d'aquesta data.

³⁴⁷ En lloc de anomenats.

1650 abril 12

³¹⁵ Vui, als 12 de abril 1650, a fet la Val lo repartiment del blat, toque per parròquia, contat lo andarerit, quaranta-vuit quargues, quatre mesu[res]:

Primo, é[s] cobrador Canillo vuit quargues y sinc mesures de blat*.

É[s] cobrador Encamp quinse quargues y miga*.

Deu Ordino, pagat les quoranda-y-vuit³⁴⁸ quargues y quatre mesures li toque de sa part, a de refer set quargues y vuit mesures.

Deu la Masana, pagat los aumens y les quoranda-y-vuit quargues y quatre mesures, a de refer trenta-y-tres quargues y nou mesures*.

A de cobrar Andorra, pagat lo augment y la part li toque del repartiment, vint-i-dues quargues y deu mesures.

A de refer la paròquia de Sant Julià, pagat los quàreos y les quoranda-y-vuit quargues y quatre mesures los toque de sa part y vint-i-dos sisterons an de fer al senor bale per la paròquia de Andorra, sinc quargues y quatre mesures*. An pagat dit blat³⁴⁹.

1650 març 22

^{315v} Vui, als 22 de marts 1650, comte del que paguen les paròquies del comte del blat de dit ani:

Primo, a pagat Quanilo per lo vi del rector vint-i-sinc liures y dauit sous y tres, y per lo augment de la porata de Nadal dose liures y miga.

Més, per sis pernes y vint-i-vuit formages dauit liures y sese sous, que tot junt fa suma de sinquanta-y-set liures, sinc sous y

tres dinés, diem:	57 ll.	5 s.	3*
Més, an pagat los de Canillo que Call a pagat per los Consells:	13 ll.	s.	*
Més, a pagat Canillo per la misa del Santísim:	10 ll.	8 s.	*
Més, a pagat Canillo per 9 pistoles:	75 ll.	12 s.	*
Més, a pagat Canillo per una perna i sis formatges:	3 ll.	18 s.	*
	160 ll.	3 s.	3*

³⁴⁸ En lloc de quoranda-y-vuit.

³⁴⁹ An pagat dit blat afegit posteriorment.

Més, a pagat Ancamp de dit blat per lo vi del rector y les dose liures y miga, y per les pernes que an lotegat, tot és sinquantasinc liures y dos sous, diem:	55 ll.	2 s.	*
Més, a pagat Micolau Torres per los Consells per comte d'Enca[m]/p:	11 ll.	14 s.	*
Més, Encamp per la misa del Santtísim:	10 ll.	8 s.	*
Més, a pagat Encamp per nou pistoles:	76 ll.	10 s.	*
Més, a pagat Encamp per una perna y sis formatges:	3 ll.	14 s.	*
Més, a pagat Encamp per la conduita de un ani, comentant a Santcugesma de 1650, acabe lo ani 1652, quinse lliures, dic:	15 ll.	s.	*
Més, a pagat lo Rectoret a Gabriell Moles quinse lliures, quinse sous, dic:	15 ll.	15 s.	*
Més, a pagat lo Rectoret per les astrenes del notari:	6 ll.	s.	*
	194 ll.	3 s.	*

Més, pague Ordino per lo vi al rector y les dose liures y miga al rector, y sis pernes y formatges lotegades, sixanta-sis liures, nou sous y tres dinés, diem:	66 s.	9 s.	3*
Més, a pagat Sabestià Pal per los Consells per comte de Ordino:	11 ll.	2 s.	*
Més, a pagat Ordino per la misa del Santtísim:	10 ll.	8 s.	*
Més, a pagat Ordino per nou pistoles:	76 ll.	10 s.	*
Més, a pagat Hordino per una perna i sis formatges:	3 ll.	16 s.	*
	168 ll.	5 s.	3*

Reste deure Hordino a compliment de paga del blat, contat los soldats y guardes y les 25 lliures page Sucarà per Torres, y contat lo susdit, reste a pagar vint-i-quatre liures, nou sous y sinch*.

³¹⁶ Més, a pagat la Masana per lo vi del rector, y pernes y formagies lotegades, quoranta-dues liures, dos sous y tres dinés, diem:	42 ll.	2 s.	3*
Més, a pagat la Massana per los Consells que Pere Torres a pagat:	12 ll.	s.	*

Més, a pagat la Massana per la misa del Santtísim:	10 ll.	8 s.	*
Més, a apagat la Massana per nou pistoles:	76 ll.	10 s.	*
Més, a pagat la Massana per una perna y sis formatges:	3 ll.	14 s.	*
	144 ll.	14 s.	3*
Més, a pagat per les mises de devosió:	1 ll.	1 s.	*

1650 novembre 28

Vuy, a 28 de novembre 1650, se a contat totes les 45 cargues de bllat y quatre sestés devien los de la Massana, tretes les tres de la caritat, y contat dit bllat y lo rebut, tant dalt com dinés an donat dit dia, trobam resten:

	10 ll.	10 s.	*
Además resten a deure los sobredits:	6 ll.	2 s.	6*
A pagat la Masana per los soldats tres liures, dotse sous, diem:	3 ll.	12 s.	*
A pagat la Masana per una misa de devosió del consolat 1650:	0 ll.	7 s.	*
Deu y reste Pere Torres a compliment del dalt compte dos liures, tres sous, sis:	2 ll.	3 s.	6*

Andorra a pagat per lo vi del rector y l'augment de Nadal de les dose liures y miga, y pernes y formages de lotegat, tot junt fa suma de sinquantanou liures y dos sous y tres dinés, diem:

Més, a pagat Muntània per los Consells de la Terra y jornals de le[s] Cort[s]:	13 ll.	2 s.	*
Més, a pagat Andorra per la misa del Santtísim:	10 ll.	8 s.	*
Més, a pagat Andorra per nou pistoles:	76 ll.	10 s.	*
Més, a pagat Andorra per una perna y sis formatges:	3 ll.	16 s.	*
A pagat Andorra per los soldats y guardes quatorse liures, dos sous, diem, a pagat Giem:	14 ll.	2 s.	*

Més, han pagat los de Andorra [a] Guiem per al gasto de Santcogesma quinse liures, setse sous, los quals a rebut Joan Torres:

	15 ll.	16 s.	*
Més, ha pagat Guiem en altro partit quatre liures y vuit sous per los adobs de la lobatera de l'ain pasat, diem:	4 ll.	8 s.	0*

Més, a pagat Andorra per lo gasto del Consel de Sant Andreu sis lliures, dic, los dits a pagat Guiem:	6 ll.	s.	*
Més, a pagat Andorra per lo gasto del Consell de Sant Tomàs, que Guiem a pagat trenta-i-una lliura, set sous i quatre, diem:	31 ll.	7 s.	4*
Més, a pagat Guiem per lo adop de la llobatera vint-i-sinch liures:	25 ll.	s.	*
A pagat Sant Julià per dit blat, per restes que devien al viquari y lo lotegat de pernes y formages, tot vint-i-una liura, dauit sous:	21 ll.	18 s.	*
Més, a pagat Ribot per los Consells de la Terra:	11 ll.	8 s.	*
Més, a pagat Sant Jullià per la misa del Santtísim:	10 ll.	8 s.	*
Més, a pagat Sant Jullià per nou pistoles:	76 ll.	10 s.	*
Més, a pagat Sant Jullià a l'ardiaca de Andorra per lo real per lliura:	80 ll.	s.	*
Més, an pagat Sant Jullià per adobar lo portal:	6 ll.	14 s.	6*
Més, an pagat los de Sant Jullià per 2 pernes y sis formatges:	6 ll.	2 s.	*
Més, an pagat los de Sant Jullià per donar a la vuila de Organià sinquant lliures, diem:	50 ll.	s.	*
Més, an pagat per la guarda al Casetes set lliures, diem:	7 ll.	s.	*
Més, a dit Casetes sis lliures, sis sous de guarda, diem:	6 ll.	6 s.	*
Més, an pagat los de Sant Julià al rector de dit lloch per la paga del [...]:	[37 ll.]	[6 s.]	*
[Més an] pagat a com[pliment ...]:	[... ll.]	[... s.]	*

1649 juny 9

^{316v} Dich jo, Joan Pere Torres, de Pal, que confeso deure y voler pagar a la Terra, és a saber, la suma y quantitat de sis-sentes y deu liures, dic 610 lliures, sous, y dites són per tots los delmes tocans a la Mensa Episcopal de la Vall de Andorra, salvo los grans y palles, que no y entren, que resten a la Vall, sinó jo arendo tant solament los ainiels y cabrits y tots escudorsos, lana, formatges y dinés. Y dites sis-sentes y deu liures prometo pagar ab la forma segent, so és, a Sant Juan de juin primer vinent fer la paga als vicaris de la Vall, y lo restant a Nadal primer vinent, y dos-sentes liures a Tarascó ab moneda al curs anirà dins Catalunya. Y lo compliment a dites sis-sentes y deu liures a la Terra a la

dita diada. Y per major seguretat dono per fermansa a mon sogre, Pere Ponsernalt, Mora, de Canillo, y a Pere Torres, de Sispoin, sota signats.

Y per ser la veritat fas la present de mà mia dins la Casa de la Terra, vui, a 9 de juin de l'ain 1649. Y dit arendament per lo ain corent de 1649.

Joan Pere Torres (*signat i rubricat*). Pere Ponsernalt, Mora, firmo lo sobredit (*signat*). Pere Torres, firmo lo damunt dit (*signat*).

[Entre 1649 juny 9 i 1650 gener 3]

A pagat Joan Pere Torres als viquaris de la Val setanta-y-sinc liures, les quals a pagade/s/ per lo que an de rebre a Sant Joan per comte de la renda episcopal, les quals li fan pagà al que deu dalt asentat, com apar am rebuda de dits vicaris, la qual paga és per l'ani 1649, diem:

75 ll.

1650 gener 3

Vui, als 3 de giner de 1650, ten rebut la Val de Joan Pere Torres, de Pal, tres-sentes y trenta-y-sinc liures, les quals li fan pagà al que deu de dalt, diem 335 lliures:

335 ll.

Més, a pagat Joan Pere Torres per lo dalt comte a Tarascó, per pagar la paga de l'arendament, sent y noranta-y-dos lliures, catorse sous, diem:

192 ll. 14 s.

602 ll. 14 s.³⁵⁰

És degut a Torres per los Consels de la Terra de 1651, setse Consell/s/, són quaranta-y-vuit reals, fan pagà al susdit, dic:

4 ll. 16 s.

1649 juliol 17

³¹⁷ Vui, als 17 de juliol 1649, fa nòmina la Tera del blat que les paròquies an arendat dels quarts per tota la Val:

Primo, a Quanilo an arendat Armani per lo preu de quoranta quargues. A donat fermansa a Naudi, de Sandeu³⁵¹. Di[em]: 40 q.

³⁵⁰ El resultat s'aquesta suma inclou les 75 lliures de l'assentament que datem [Entre 1649 juny 9 i 1650 gener 3].

³⁵¹ En lloc de Soldeu.

Més, Ancamp an arendat a Pere del Rectoret per lo preu de sinquanta-y-una quargua. Done per fermansa a Nicolau Torres.

Diem: 51 q.

Més, Ordino an arendat a Toti³⁵² Pal, de la Cortinada, per lo preu de sixanta quargues. Done per fermansa a Gilem Areni, de Ordino, y Sabestià Pal, de la Cortinada. Diem:

60 q.

La Masana an arendat a Toni Pal, dit Bavot, de Ordino, per lo preu de sixanta quargues y miga, comprenent lo quart de Anióis y l'Aldosa, que ere arendat. Done per fermansa Sabestià Pal, de la Cordinada. Diem:

60 q. 6 *

Andorra an arendat a Pere Nagual, del mas de Nagual, per lo preu de trenta-set quargues y miga. Done per fermansa a Toni Nagual, de Sant Julià. Diem:

37 q. 6

Sant Julià an arendat a Toni Cal, de Sant Julià, lo quart de Auvinà per lo preu de onse quargues y nou sisterons. Done per fermansa a Josinto Galart y Roqua, de Siruval:

11 q. 9 sis.

Més, an arendat a Josinto Galart lo quart de Siruval y Bixisia[rrí] y Fontaneda per lo preu de trenta-vuit quargues y set sisterons. Done per fermansa a Toni Ardíaqua y a Joan Seret:

38 q. 7 sis.

Més, an arendat Andreu Pal lo quart de Nagual per lo preu de deu quargues y miga. Done per fermansa a Josinto Galart y Pere Nagual. Diem:

10 q. [6 sis.]

Més, an arendat a Cosme Burgada lo quart de Sant Julià per lo preu de dose quargues. Done per fermansa a Pere Nagual y a Jaume Migavila, de Aixoval. Y lo blat an de fer bo y rebedó, rebut al planell de Sant Julià:

12 q.

1649 maig 19

|^{317v} Vuy, a 19 de maig 1649, se a fet pacte i tatxa lo Consell de la Vall, juntament ab lo discret notari de dita Vall, vista la concurensa del temps, que los ofisials no podien viure ab los peatjes se'ls donaven, i també per los actes, tant prísies com altres escriptures, i s'és fet lo següent:

³⁵² En lloc de Toni.

Primerament, concorde dita Vall ab dit notari que se li dono de peatge de una parròquia altra quatre reals, diem:

ll. 8 s.

Ítem, s'és/acordat que se li dono de les prísies de vendes dos reals, y de les prísies de censals y capitols y testaments sinch sous, diem:

ll. 5 s.

Ýtem, de traure les vendes quinse sous per venda, salvo no sie capmasos, diem:

ll. 15 s.

Ýtem, de traure los actes dels sensals y capitols y testaments vint sous de cada un, diem:

1 ll. s.

Ýtem, és concordat que se li dono al dit notari per cada acte de remisió farà en les Corts sinch sous, y estos aje de pagar lo delinqüent que serà causa de dit acte, diem:

ll. 5 s.

Y asò se fa sens perjudís de què ho pugan tornar al lloch estave antes, tant de peatjes com de escriptures. Y en fe de les dites coses s'és firmat lo dit notari.

Lo mateix dia sobredit se a mirat que lo senyor batlle de les presens Valls és i serà ab la forma sobredita tingue de peatge vuit hores, com dalt està dit, y de peniorar un sou bo, al fin computat, lo que antes se deie moneda baja, ara sie lo tot moneda bona barselonesa. Y lo peatge del senyor batlle, en cas se fasse altres eixecusions, se aje de repartir per iguals parts, deixant tot a son bon judí de dit senyor batlle si altre mereixerà pagar més que altre. En presència de dit senyor batlle i notari i firmat de ses mans.

Andreu Pal, balle (*signat*). Joan Ribot, notari de les valls de Andorra. *etcètera*, (*signat*).

1649 setembre 10

|³¹⁸ Vui, als 10 de setembre 1649, deu Joan Bonet, menor, al Consell de la Val vint-i-sinc liures, diem 25 lliures, sous, les quals deu lo dit Joan Bonet, menor, per una quasa que lo Consell li a venut, dita la quasa de Toni Tor, de Sant Julià, la qual cantitat promet lo dit Joan Bonet a pagar am dos yguals pagues, so hés, la mitat a Tots Sans y l'altra mitat de Tots Sans en un ani tot primer vinent*.

Ten rebut la Val de Joan Bonet dose liures y miga, las quals pague per la paga de Tots Sans, y li fan pagà al que deu dalt asentat, diem:

12 ll. 10 s. *

A pagat lo dit Joan Bonet lo sobredit compte de dosse liures
y miga, diem: 12 ll. 10 s. *

1652 agost 5

Vuy, a 5 de agost 1652, se a fet pacte y tatxa entre lo Consell de la Vall y lo notari de dita Vall, vista la concurrència del temps, que los ofitals no poden viure ab los peatjes se'ls donava i també per los actes i prísies i altres escriptures, i s'és fet lo següent:

Primerament, se consedeix al dit notari se fasse pagar de peatge de una parròquia en altra sis reals, diem: ll. 12 s.

Ítem més, se li consedeix se fasse pagar de les prísies de vendes tres reals, diem: ll. 6 s.

Ítem, de les prísies dels actes debitoris se farà pagar: ll. 3 s.

Ítem, de les pisies de capitols, testaments y sensals: ll. 8 s.

Ítem, se li consedeix per les lletres, totes de apel·lació, que's fasse pagar: ll. 12 s.

Ítem, de traure les vendes, salvo no sie capmasos: 1 ll. 4 s.

Ítem, per les lletres subsidiàries, totes, si arriben: 1 ll. 10 s.

Ítem, de traure los actes de sensals y capitols y testaments, y dits sensals, fins a 500 lliures, pagaran 2 lliures, 10 sous los més grans, a proporció: 1 ll. 10 s.

Ítem, dels actes debitoris, si li consedeix, se fasse pagar: ll. 10 s.

Ítem, se li consedeix se fasse pagar per cada acte de remitió farà en les Corts deu sous, y també de les cancelacions dels actes de manlleutes. Y assò que u pàgon los delinqüents seran causa de dits actes, diem: ll. 10 s.

Y asò se fa sens perjudisi de què ho pugue tornar dit Consell als preus estave antes en cas lo temps se adobo, tant de peatjes com de totes escriptures. En fe de les dites coses s'és signat lo dit notari.

Lo mateix dia y any se a mirat que lo senyor batlle de les presents Valls és i serà, ab la forma sobredita, se fasse pagar de peatge dotse sous com dalt és dit, y de peniorar divuit dinés bons, lo lliurar peniores tres sous bons y los verbals vuit sous, lo peatge, si a dit senyor batlle li apareixerà, repartir-ho a més y menis, se deixo a son bon judisi. Y també dels apel·ls un real y de les treves se faran pagar deu sous per cada un dels que

entrevaran³⁵³, so és, entre lo senyor batlle y lo notari. Y si los que seran causa de dites trebes tenen per a pagar, que u pàgon tot[s] aquells tals.

En fe del qual se són firmats.

Joan Colat, balle (*signat*). Joan Ribot, notari (*signat*).

[1650] gener 2[6]

|^{318v} Comte del que paguen les parròquies dels blats lo ain 1649 fins vui a 2[6] de gener:

A paguat Canillo per tres pernes y dotze formatges nou liures
y nou dinés, dic: 09 ll. s. 9*

1649 maig 18

Vui, 18 de maig 1649, a pagat Miquel Adallach trenta charges de blat, so és, deu charges a tres ducats i vint charges a trenta-dos reals carga, reprès lo dalt compte, a pagat dites 30 charges per la parròquia de Canillo: 30 c. *

A paguat Ancamp per tres pernes i dotze formatges vuit liures
y nou sous, dic: 8 ll. 9 s. *

Vui, a 18 de maig 1649, a pagat Mas per la parròquia de Encamp trenta-y-dos charges de blat y un sisteró, so és, dotse a tres ducats carga y vint-y-un sisteró a trenta-dos carga, reprès lo susdit compte a dit blat, diem: 32 c 1 sis. *

Ha pagat la Terra a Encamp per lo real del bllat: 3 ll. 4 s. *

A paguat Ordino per tres pernes y dotse formatges: 8 ll. 9 s. *

Vui, a 18 de maig 1649, a pagat Hordino vint charges de blat a trenta-dos reals carga, reprès lo susdit compte an pagat dites, diem: 20 c. *

Ha pagat la Terra a Colat per 20 cargues bllat a tret de Ordino
2 lliures, sous a Guillem Bons: 20 c. *

³⁵³ Probablement en lloc de intervindran.

A pagat Andorra per les vint cargues de blat pren de Ordino			
2 lliures, sous, a raó de 3 lliures, 4 carga, 64, diem blat:	20 c		*
A paguat la Masana per tres pernes y dotse formatges:	6 ll.	13 s.	6*
Vui, a 18 de maig 1649, a pagat la Massana denou cargues de blat a trenta-y-dos rrealls carga, treprès lo susdit comte an pagat les dites, diem:	19 c.	0 sis.	*
Més, a pagat la Masana en altre partit dos cargues, nou sistés, diem:	2 c.	9 sis.	*
A paguat Andorra per tres pernes y dotse formatges:	8 ll.	13 s.	9*
A pagat Andorra per lo gasto a 23 de març de l'ani 1649	11 ll.	14 s.	*
An acabat de pagar lo blat los òmens <i>[de]</i> Andorra, tot contat, vui a 18 de maig 1649, contades les 35 lliures de la llobatera y lo sobredit compte, tot lo blat contat, que és 35 cargues, 4 sisterons, y les dotse del rector y vuit mesures ne donaren dels andós*.			
Se a pagat Andorra per lo mesurar o vendre lo dit blat un real per carga a Guiem*.			
A paguat Sant Julià per dues pernes y dotse formatges, y los jornals de Andreu Pal de anar a Barselona y dies per guastà, trenta-y-sis lliures, dic:	36 ll.	s.	*
Vui, a 18 de maig 1649, a pagat Sant Jolià quoranta cargues y miga de blat, so és, vint-i-una y miga a tres ducats, y danou a trenta-dos carga, reprès lo susdit compte, a pagat 40 cargues y miga, diem:	40 c.	6 sis.	*
Se a pagat a Sant Julià <i>[de]</i> lo sobredit [...] real per <i>[car]</i> ga de blat és:	[... ll.]	[...] s.	*

1646

³¹⁹ Los consellers de l'ani 1646:

<i>[Canillo]:</i>	Pere Ponsern[a]lt y Mora	28	<i>[sessions]*</i>
	Miquel Adallach	20	<i>[sessions]*</i>
<i>[Encamp]:</i>	Toni Torres y Guillem	28	<i>[sessions]*</i>
	Vuentura Mas	25	<i>[sessions]*</i>
<i>[Ordino]:</i>	Sabestia Pal	26	<i>[sessions]*</i>
	Toni Pal y Babot	27	<i>[sessions]*</i>

	Joan Bons	24	<i>[sessions]*</i>
<i>[La Massana]:</i>	Joan Pal	25	<i>[sessions]*</i>
	Joan Guillemó	29	<i>[sessions]*</i>
<i>[Andorra]:</i>	Joan Colat	24	<i>[sessions]*</i>
	Andreu Pal	28	<i>[sessions]*</i>
<i>[Sant Julià]:</i>	Barnat Call	11	<i>[sessions]*</i>
	Bortomeu Ribot	12	<i>[sessions]*</i>

1647

Los conseles de l'ani 1647:

<i>[Canillo]:</i>	Bortomeu Calbó	15	<i>[sessions]*</i>
	Esteve Pelisé	15	<i>[sessions]*</i>
<i>[Encamp]:</i>	Juan Pont	14	<i>[sessions]*</i>
	Pere Martí	15	<i>[sessions]*</i>
<i>[Ordino]:</i>	Joan Vilela	15	<i>[sessions]*</i>
	Jaume Qual	8	<i>[sessions]*</i>
<i>[La Massana]:</i>	Toni Torres	14	<i>[sessions]*</i>
	Pere Torres	15	<i>[sessions]*</i>
<i>[Andorra]:</i>	Gabriel Moles	13	<i>[sessions]*</i>
	Joan Montània	15	<i>[sessions]*</i>
<i>[Sant Julià]:</i>	Toni Nagual	15	<i>[sessions]*</i>
	Pere Nagual	15	<i>[sessions]*</i>

^{319v} Lo que reben Joan Vilella y Miquel Call per pagar los vint y tres-sens fran[c]/hs que s'an de pagar a mosur de Gramont per mosur de Beuregart és lo següent:

Primo, ab una bossa treta de casa de Guillemó dos-sentes seixanta piastres, que an costat a rahó de 18 sous, 6 dinés piastra, dich: 260 p.

Més, dels dinés a donat Martí per la llana set piastres: 7 p.

Més, de dos-sentes lliures a cobrades Guillem Areni de Jaume Pal, del Pui, y coranta lliures, quinse sous de Jaume Giberga, n'am pres dos-sentes sis lliures, sinch sous, que les altres trenta-quatre y mija que falten a compliment de dites les a cobrades Guillem Areni, que les avie bestretes quan cambiaren los dinés a Guillemó, y estes 206 lliures, 5 sous an

rebudes ab la moneda següent: primo, quinse trentins y mig, més, pistoles, coranta-quatre y sis reals.

1648

Consellers de l'ani 1648:

<i>[Canillo]:</i>	Miquel Adallach	14	<i>[sessions]*</i>
	Forest	13	<i>[sessions]*</i>
<i>[Encamp]:</i>	Joan Areni	15	<i>[sessions]*</i>
	Ventura Mas	15	<i>[sessions]*</i>
<i>[Ordino]:</i>	Guillem Bons	15	<i>[sessions]*</i>
	Guillem Areni	14	<i>[sessions]*</i>
<i>[La Masana]:</i>	Joan Pere Torres	14	<i>[sessions]*</i>
	Joan Pal	15	<i>[sessions]*</i>
<i>[Andorra]:</i>	Guillem Pal	15	<i>[sessions]*</i>
	Bernat Dolsa	15	<i>[sessions]*</i>
<i>[Sant Julià]:</i>	Toni Soler	15	<i>[sessions]*</i>
	Asteve Martí	15	<i>[sessions]*</i>

1644

³²⁰ Los consells de l'ani 1644

Canilo:	Pere Mora	26	<i>[sessions]*</i>
	Caubó	19	<i>[sessions]*</i>
Ancamp:	Pere Martí	24	<i>[sessions]*</i>
	Antony Torres	26	<i>[sessions]*</i>
Hordino:	Sabestà Pal	28	<i>[sessions]*</i>
	Pal, de la Cortinada	27	<i>[sessions]*</i>
La Massana:	Joan Bons	28	<i>[sessions]*</i>
	Ramon Giberga	23	<i>[sessions]*</i>
Andorra:	Montanya	26	<i>[sessions]*</i>
	Martí Sansa	28	<i>[sessions]*</i>
Sant Julià:	Barnat Call	26	<i>[sessions]*</i>
	Miquel Tor	24	<i>[sessions]*</i>

1645

Los consells de l'ain 1645:

Canilo:	Esteve Pelisé	16	<i>[sessions]*</i>
	Bernat Forest	17	<i>[sessions]*</i>
Encamp:	Joan Arein	14	<i>[sessions]*</i>
	Joan Pont	16	<i>[sessions]*</i>
Hordino:	Guillem Bons	17	<i>[sessions]*</i>
	Pere Babot	15	<i>[sessions]*</i>
La Masana:	Antoni Torres	17	<i>[sessions]*</i>
	Joan Pere Torres	17	<i>[sessions]*</i>
Andorra:	Gabriel Moles	13	<i>[sessions]*</i>
	Guillem Pal	17	<i>[sessions]*</i>
Sant Julià:	Andreu Pal	17	<i>[sessions]*</i>
	Toni Soler	15	<i>[sessions]*</i>

1643

^{320v} *[Me]*morial dels consells que trobe la Terra l'an 1643

A Canilo:	Pere Mora	30	<i>[sessions]*</i>
	Miquel Aqualoch ³⁵⁴	31	<i>[sessions]*</i>
Ancam:	Aren	27	<i>[sessions]*</i>
	Ventura Mas	32	<i>[sessions]*</i>
Ordino:	Francès Soler	30	<i>[sessions]*</i>
	Joan Vilella	18	<i>[sessions]*</i>
	Ramun Guiem	10	<i>[sessions]*</i>
La Masana:	Joan Pere Torres	33	<i>[sessions]*</i>
	Joan Pal	24	<i>[sessions]*</i>
Andorra:	Guilimó	33	<i>[sessions]*</i>
	Guilem Pal	32	<i>[sessions]*</i>
Sant Julià:	Mijavila	32	<i>[sessions]*</i>
	Toni Soler	32	<i>[sessions]*</i>

³⁵⁴ En lloc de Adellach.

1652

Así apar los consellés de l'ain 1652, són los següens:

Primo, a Quanillo:	Miquel Call	26	[sessions]
	Bortomeu Calbó	22	[sessions]
Encamp:	Micolau Torres	27	[sessions]
	Pere Rector	21	[sessions]
Ordino:	Toni Pal	28	[sessions]
	Toni Pal, Babot	25	[sessions]
A la Masana:	Pere Torres	26	[sessions]
	Ramon Rosell	29	[sessions]
Andorra:	Gabriel Moles	27	[sessions]
	Masià Albiell	26	[sessions]
Sant Julià:	Bortomeu Ribot	29	[sessions]
	Joan Fransès Rosell	28	[sessions]

1642

³⁵⁵ Memorial dels consellés que's troben aquest aim³⁵⁵ de 1642:

Primo, a Quanillo:	Bortomeu Calbó	16	[sessions]*
	Esteve Peliser	16	[sessions]*
Encamp:	Pere Martí	17	[sessions]*
	Joan Pont	11	[sessions]*
Hordino:	Joan Vilella	18	[sessions]*
	Guillem Bons	16	[sessions]*
A la Masana:	Pere Torres	17	[sessions]*
	Antoni Torres	16	[sessions]*
Andorra:	Miquel Aimar	17	[sessions]*
	Gabriel Moles	17	[sessions]*
Sant Julià:	Andreu Pal	16	[sessions]*
	Toni Nagual	18	[sessions]*

³⁵⁵ En lloc de ain.

1651

Así apar los consellés de l'ain 1651:

Primo, a Quanillo:	Asteve Peliser ³⁵⁶		
	Miquel Adallach	13	[sessions]*
Encamp:	Pere Martí	12	[sessions]*
	Joan Rosell	17	[sessions]*
Ordino:	Guillem Bons	16	[sessions]*
	Jaume Call	12	[sessions]*
A la Masana:	Joan Pal	16	[sessions]*
	Sabater	16	[sessions]*
Andorra:	Guillem Pal	14	[sessions]*
	Joan Torres	16	[sessions]*
Sant Julià:	Toni Soler	16	[sessions]*
	Esteve Martí	17	[sessions]*

1640

^{32/v} [Jesús y] Maria. Memorial dels consells de 1640:

Primo, a Canilo:	Mora	20	[sessions]*
	Pelisé	16	[sessions]*
Ancamp:	Aren	18	[sessions]*
	y Toni Gilem	17	[sessions]*
A Ordino:	Soler	18	[sessions]*
	y Sabestia Pal	18	[sessions]*
La Masana:	Pere Teixidor	19	[sessions]*
	y Joan Pere Torres	17	[sessions]*
Andorra:	Gabriel Moles	19	[sessions]*
	y Joan Montània	17	[sessions]*
Sant Julià:	Toni Soler	19	[sessions]*
	y Miquel Tor	19	[sessions]*

³⁵⁶ No consta cap sessió.

1641

Consellés posats a la vista de Santcugesma 1641:

Canilo:	Miquel Call	21	[sessions]*
	Miquel Adellach	17	[sessions]*
Encamp:	Joan Rosell	20	[sessions]*
	Joan Antoni Torres	18	[sessions]*
Ordino:	Guillem Areny	18	[sessions]*
	Francès Rull	22	[sessions]*
La Masana:	Bons	22	[sessions]*
	Solana	19	[sessions]*
Andorra:	Guillemó	22	[sessions]*
	Masià Albiell	21	[sessions]*
Sant Julià:	Mijavila	22	[sessions]*
	Bernat Call	21	[sessions]*

ANNEX**1****1681**

Joan Torres comunica per carta a Joan Marc i Caterina Moles que els envia dues cargues de forment i que ha rebut els formatges que li han enviat. Els comunica també ha acabat el blat, ja que se n'ha produït poc en el País.

O. Andorra la Vella, ANA, Llibre 17, ASC-9, DS-1 (entre els folis 197v i 198).

† Joan March y Caterina Moles. Aquí van dos cargues de forment, lo qual pugau me[n]jar ab molta alegria. Tinc rebut 3 formatges, los quals estimo com de vostra mà y los menjaré ab gran gust per ser dàdiva de vostres mans. Sapiau que no n'a quedat gra de forment, per mon gasto me avie de avesar a menjar pa de sèguel. Pasiència! En est país se n'a collit molt poch y no guaire per fe[...] per fer-ne, ben pres lo avem de [conrear], que sens això lo perdríem. Va per anis, que ja o tinch experimentat. Y, vejau, en lo que puga fer bo manar-ne [...] vostre.

Lo Senyor vos guarde. De [...]dia de est ain i de[...] dia de 1681. Vostre servidor y amich Joan Torres [...] de [...] esta[...] vos envie mil saluts³⁵⁷.

2**1657 febrer 16. Les Bons**

Bernat Picart, notari, reconeix rebre de Jeroni Martí, àlies Mas, de les Bons, setze dobles que li paga en nom del Consell de la Vall per haver tret un passaport del Real Consell a Barcelona. Aquesta quantitat de diners li havia deixat a dit Picart Jaume Dotell.

O. Andorra la Vella, ANA, Llibre 17, ASC-9, DS-3 (entre els folis 197v i 198).

Dich jo, infrascrit, que tinch rebut de mans de Gerònim Martí, àlies Mas, de les Bons, setze dobles, dich 16 dobles, les quals me pague per comte de l'Honorable Consell de la

³⁵⁷ Al dors hi ha diverses operacions aritmètiques; no les transcrivim.

Vall. Y lo Honorable Consell me les a donades per tantes que mossèn Jaume Dotell me n'avia deixat en Barcelona per gasto fet per tràurer un passaport del Real Consell.

Y perquè és la veritat, fas la present rebuda a les Bons, vuy, als 16 de febrer 1657.

Bernat Picart, notari (*signat*).

Rebuda que fa Bernat Picart a Gironi Martí, dit Mas, de les Bons, de setse dobles que lo dit Bernat Picart ten rebudes del susdit.

3

1680 juliol 12. Andorra

Els batlles i el Consell General de la vall d'Andorra informen per carta al vicari general del bisbat d'Urgell d'un robatori que va tenir lloc al port de Fontargent contra certs francesos

O. Andorra la Vella, ANA, Llibre 17, ASC-9, DS-4 i DS-2 (entre els folis 197v i 198).

Tenim rebuda la carta de Vostra Mercè dels 8 del corrent ab la deguda estimació del bon effecte és servit tenir de nostra quietut y bona administració de justícia. Esta terra, en la ocasió present, està ab molta quietut, gràcies al Senyor, encara que's veritat que lo primer dia del corrent tingerem notícies a la tarde que dos hòmens poc temerosos de Déu robaren alguns francesos en lo port de Fontargent, terra de Fransa y contigua a nostres montanyes. Y, encontinent, fèrem les degudes diligències ab gent armada, pujant en les muntanyes ab ànimo de capturar dits delinqüents ho malfactors, lo que no poguérem aconseguir per no aver-los trobats. Lo delictes se és incinuat y denuntiat a la Cort y se van rebent informations per poder descobrir dits malfactors per a què, venint lo cas que fosen capturats, cònstie de la veritat. Vostra Mercè estiga cert que en esta y altres ocasions no perdrem temps en fer les degudes diligències, que a més de què és nostra conveniència, crehem molt bé és eixa la intentió del bisbe, nostre senyor, y de Vostra Mercè com ha llur ministre, de qui confiam tot anparo, suplicant-lo sia servit manar-nos en lo de son servey, a qui Déu guarde.

De Andorra, juliol 12, de 1680.

Il·lustre Senyor Vicari General, besan les mans de Vostra Mercè sons majors servidors los batlles y Consell de la vall de Andorra.

(*Al dors*): Los que robaren en lo port de Fontargent lo primer dia de juliol és cosa certa foren los fadrins que en lo mes de abril proppassat estaven ab lo senyor veguer del senyor bisbe, que la un se diu Pau.

4

[s.d.]

Comptes de l'arrendament de la casa i hort de l'apotecari.

O. Andorra la Vella, ANA, Llibre 17, ASC-9, DS-5 (entre els folis 248 i 248v).

A de pagar cada parròquia per lo arrendament de la cassa y ort de l'apotecari y lo que se li done de conducta, vint-i-tres reals, vuit dinés: 2 lliures, 6 sous, 8.

Canillo deu:	2 ll.	6 s.	8*
Encamp:	2 ll.	6 s.	8*
Ordino:	2 ll.	6 s.	8*
La Massana:	2 ll.	6 s.	8*
Andorra:	2 ll.	6 s.	8*
Sant Julià:	2 ll.	6 s.	8*
	24 ll.	0 s.	³⁵⁸

5

1678 setembre 14 a 1679 març 9

Relació dels cots decretats en diverses sessions de Consell entre el 14 de setembre de 1678 i el 9 de març de 1679.

O. Andorra la Vella, ASC, núm. 17, ASC-9, DS-6 (entre els folis 263v i 264).

l' Ítem, a Antony Nagual, dit Roïna, per no aver volgut donar peniora al fadri de Ricart, de Angordany: ll. s.

Ítem, al Remendó per aver venut vi a l'ereu de Fransès Riberaigua a 14 dinés i se lo afor de la Vall a 1 sou: ll. s.

A l'Esteve Pujol, de Sant Julià, per lo mateys, i aver-lo venut mateix, i a Gasparó, d'Engordani: ll. s. *

³⁵⁸ Al marge inferior esquerre hi ha una operació aritmètica; no la transcrivim.

Ítem, a Joan Bonet, de Sant Julià, per no aver pagat lo cot
que se li féu als 14 de setembre, com apar atrás: ll. s. *

Al moso de l'Esteve de Jammàs, per lo mateis, i dita diada: ll. s.

Se a de cobrar dells cots de 14 de³⁵⁹

1678 novembre 28

Vuy, als 28 de novembre 1678, al Consell de Sant Andreu, de cots ne són fallits los
següents:

[Primo], Steve, de Sant Julià, per aver fet pagar lo vi a més
del que [se arreste], depòsit/a/: 1 ll. 4 s. *

Jaume Forcada per no aver cubert la roda del molí draper,
y també no aver cobrit la canal del molí fariner. Lo sarraller
pague: ll. 8 s. *

Tristet, de Canillo, per no aver portat lo esparaver al temps
acostumat a casa dels cònsols, y després aver-lo fet anar a
pescar los renders y no aver-los tornat en aver pescat per dits: 1 ll. s. *

Miquel Adallach, de Canillo, per no aver portat lo
esparaver al cònsol: ll. 5 s. *

Lo comptar de Encamp per no éser al temps competent a
donar lo compte: 1 ll. s. *

Vilella, de Ordino, per no aver portat lo esparaver a casa
dels cònsols: ll. 12 s.

Roïna Nagual per lo damunt dit: ll. 10 s.

Remendó, de Canillo, o lo ereu de Fransés de Riberaigua
per lo alt dit. Deposita: 1 ll. 8 s. *

Joan Bonit per no aver pagat lo cot atrás dit: 3 ll. s. *

Lo moso de l'Esteve per lo mateix: ll. 4 s. *

Suma: 9 ll. 15 s. *

Toni Martí, oste de Sant Julià, per no aver donat lo vi a
tastar al mostassà es tot: 10 ll. 5 s. *

Se a gastat, s'és pagat de la bosa: 10 ll. 17 s. 4

Los cots dalts dits han de entrar a la bossa.

1678 desembre 19

^lv Vuy, a 19 de desembre 1678, al Consell de Sant Thomàs de dit any, són fallits los
següents:

Primo, Remendó, per mesurar ab un pixer d'estany lo vi, y
és curt per cortó: 1 ll. 8 s. *

Jaume Forcada, del Barri. Se li fa recot, per no aver adobat lo del molí draper y aver
cubert la canal del molí fariner, de sis lliures, ab tal pacte les deu pagar si no a fet dita
feina dins a vuit dies de janer. Si l'adobat, se li perdone lo dit recot, sinó, lo pagarà com
està dit dalt.

A Vilella recot per no aver pagat lo cot ll. 2 s.

Dit dia se a gastat a dit Consell vint lliures, vuit sous y quatre. La bosa l'a pagat. I tots
los cots y recots endarrerits an de entrat a la bosa junt ab lo alt dit.

Primo, al quart de Merixell per aver-los manat Calbó,
conseller, que adobasen lo camí per lo de la neu i no aver-o
fet: ll. 10 s. 9*

Ítem, al cuart del Tarter per lo mateix: ll. 10 s. 9

Ítem, a l'Esteve Pujol, de Sant Julià, per aver perdut lo
respecte al cònsol Joan Pal i al conseller Fransés Bons. Absolt
per demanar perdó dins la Casa arrotle a tots: ll. s. *

Ítem als ostalés de Sant Julià, per no donar lo vi a tastar al
mostafàs: 2 ll. 1 s. 6*

Canillo reste, pagat los consellers: 18 ll. 17 s. 6*

Reste Encamp: ll. 9 s. 6*

A de cobrar Ordino: 3 ll. 14 s. 4*

A de cobrar la Masana: 2 ll. 18 s. 6*

Deu Andorra de resta: 6 ll. s. *

Deu Sant Julià de resta: 6 ll. 7 s. 6*

³⁵⁹ En aquesta relació de deutes de cots no consten els imports; tampoc hi consten el mes i any.

1678 setembre 14

[² Vuy, als 14 de setembre 1678, al Consell de la Terra, són fallits los següents:

Primo, Nicolau Tor, de la Masana, per no voler obeir al sometent se li ere manat en pena del cot de la Terra:	1 ll.	s.	
Fonta, de Sispony, per lo mateix:	ll.	8 s.	
Los cònsols de Canillo per no aver pagat lo llot de les 4 doblles a Rosell:	ll.	s.	*
Los cònsols de la Masana per lo mateix:	ll.	s.	*
Lo Forcat, recot per les truites:	ll.	1 s.	*

Se a gastat a dit Consell 1 lliura, 9 sous. Los pagaran los dits Tor, Fonta i Forcat. Los demés són reservats, que són los següents, los cònsols de Andorra los a/[n] de cobrar*:

Los cònsols de Canillo:	1 ll.	s.	*
Los cònsols de la Masana:	1 ll.	s.	*
També és reservat los cònsols de Andorra, apar atrás:	1 ll.	10 s.	*
També és reservat lo de la tela avie trobat al baster, que és pres, y no aver-la denunciada:	ll.	10 s.	*
Joan Bonet, de Sant Julià, per no voler anar ont se li manà per orde de la Vall:	2 ll.	s.	*
Lo mosso de l'Esteve de Jatmés per lo mateix fet:	1 ll.	s.	

1678 octubre 16

Vuy, al Consell de la Terra de 16 de octubre 1678, són fallits los següents:

Primo, lo cònsol de Andorra, Sansa, per dormir:	[ll.]	[...] s.	
Los Riberaigües, de Santa Coloma, per aver posat metsines a l'aigua:	1 ll.	8 s.	
Lo fill del Moré, de Sant Julià, per lo mateix:	ll.	14 s.	
Antoni Nagual per lo mateix:	ll.	14 s.	
Puyen los sobredits cots:	9 ll.	16 s.	

Tenia de gasto del present Consell vuyt lliures, dos sous. Restarà bo, pagats los cots, 1 lliura, 14 sous.

1678 novembre 20

Vui, al Consell de 20 de novembre 1678, se fa cot als següents:

A Ricart, de Angordany, per enprivar al terme d'Encamp, a la partida de Angolastés, ab bestia malalt de pigota:	1 ll.	s.	*
Ítem, al faré foll, de Canillo, per aver-lo vist a la vora de l'aigua ab son esparavé:	ll.	9 s.	2*
Ítem, a Bernat de Pau i a Pere Martí, Guera, per pesquar dijous proppasat. Absolt per orde del rector [de] Andorra:	ll.	s.	

6

[s.d.]

Relació de despeses del Consell General.

O. Andorra la Vella, ANA, ASC-9, DS-7 (entre els folis 286v i 287).

Lo que s'és gastat al Consell és lo següent:

Primo, per pa trenta lliures:	ll.	10 s.	
Quatre jòsties de vi:	ll.	12 s.	[2]
Per vuit lliures de congre:	ll.	18 s.	8
Per fresols mig sisteró:	ll.	6 s.	
Per pebre y sal:	ll.	1 s.	
Dos quartés de oli:	ll.	4 s.	
Per dos dotsenes de arenches:	ll.	3 s.	8
Per dos formaigies de Canillo:	ll.	5 s.	
	3 ll.	0 s.	6 ³⁶⁰

³⁶⁰ Hi ha altres tres resultats de la suma que són incorrectes. Anotem únicament el que és correcte.